

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រហ្មបិដកស្កាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ព្រហ្មបិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រហ្មបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ៥១ ដល់ ភាគ១១០
ត្រូវបានរៀបចំធ្វើឡើងដោយ គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ ឬជា
ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ផ្តល់សេចក្តីរំលឹកគម្ពីរព្រះទ័ព្រហ្មបិដកសម្រាប់ការងារ
ដោយ ឧបាសិកា កាំង ហ៊ិចទ័ណ ។

គ្រប់គ្រងឯកសារ (ទូទៅ និងផ្នែកបច្ចេកទេស)
ដោយ ឧបាសក ស្រុង-ចាន់ណា ។

ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ
ដោយ ចន-ស្រីស្រស់ ។

ថតស្កានដោយ
ប៊ុនប្រុស ម៉ាន់ សាន់រ៉ត

ក្រោមការឧបត្ថម្ភយ៉ាងច្រើនលើសលែកពី៖

- ឧបាសិកា កាំង ហ្គីច ទ័ណ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ជុត លីស្រុង និង ឧបាសិកា លី សុខា ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក សរ ចន និង ឧបាសិកា អ៊ិច សារ៉េង ព្រមទាំងបុត្រ (បាត់ដំបង)
- ឧបាសក ជា ស៊ីវ៉ានា និងឧបាសិកា យុន សូនីម៉ា ព្រមទាំងបុត្រី ជា សុមេធាធីតា (ស.វ.អ)
- លោក ជីម-ជា និងលោកស្រី រតនី ស្រីមុំ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ទីផង យឿន (កូឡែន)
- លោក ស៊ុក ចាន់សេនី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា យ៉ា វ៉ានី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ប្អូនស្រី យ៉ា សុភ័ក្ត្រ (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា កោ សេង (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ប៉ាន សុគន្ធានីន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ស្រុង ចាន់ណា និង ឧបាសិកា ចន ស្រីស្រស់ ព្រមទាំងបុត្រ ចាន់ណា សុធានីនាដ, ចាន់ណា សុធានីនាធា (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ស្រុង ចាន់រស្មី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- កញ្ញា ស្រុង ចាន់រតនា (ភ្នំពេញ)
- លោក ស្រុង យូចេង (ភ្នំពេញ)
- លោក នង សុផល (កូឡែន)
- ប្អូនស្រី សុខ អេង (កំពង់ចាម)
- កញ្ញា ចន កក្កដា (បាត់ដំបង)
- លោកស្រី ចន សត្យា និងលោក ទួត សេនីស័ក ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោក ចន រចនា (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា ទីស សុផានី (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា យឿម សុផានី (បាត់ដំបង)
- លោក ម៉ៅ គន្ធា និងលោកស្រី ធឿង សេដ្ឋា (បាត់ដំបង)
- លោក សៅ សារ៉ុម (បាត់ដំបង)
- ព្រះតេជព្រះគុណ ដុំ សារៈ (ព្រះចៅអធិការវត្ត សម សាន្ត ខេត្តបាត់ដំបង)
- ឧបាសិកា វ៉ាន់ លុយ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ហួ ច័ន្ទសុវណ្ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ស.វ.អ)

ព្រះ
ព្រះបិតាមហាវិ
និង
សេចក្តីប្រឡងតាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
បឋមភាគ
៧២

បោះពុម្ពលើកទី ០
ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ
ព.ស. ២៥០៦

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមផ្តល់ស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។

ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។

**ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា
ជនជាតិជប៉ុន ។**

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាមីរាបអាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាមីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ ចកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយ ពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខាងផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក ជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រកដួងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង មនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ក៏ត្រូវអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តី ទុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើឃោរឃៅ ចាប់ផ្តើមគំនិត ដើរតាមពុទ្ធដីកាព្រះបរមត្រូ មិតមំព្យាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជាវិនិច្ឆ័យនៃការប្តេជ្ញាចិត្ត របស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាព ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាភស្តុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និង ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃនក្ខត្តបុក្យ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ The Rev. Seikyo Muchaku

ប្រធានការិយាល័យ The Rev. Eiitsu Shinohara

អ្នកចាត់ការ

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！

敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未嘗有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、瞋りを離れ、怨みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表 無着 成恭
事務局長 篠原 鋭一

世話人 松永 然道 有馬 実成
伊藤 佳通 渡井 奎一
杉谷 義純 茂田 真澄
前田 利勝 中島 教之
永 六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commission of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence.
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: The Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General: The Rev. Eiitsu Shinohara

Management Team:

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito

The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta

The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

សុតន្តបិដក
១៩៩

ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
១៤

បឋមភាគ

៧២

ព.ស. ២៥០៦

សត្វបីជំពាក់

ខ្ញុំទុកនិកាយស្ស អបទានំ

បឋមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមោ ពុទ្ធវិគោ

បឋមំ ពុទ្ធបទានំ^(១)

(១) តថាគតំ ជេតវនេ វសន្តំ

អប្បច្ឆំ វេទេហមុនី នតដ្ឋោ

សត្វញ្ញត្តា កិវ ធាម ហោន្តំ

កវន្តំ តេ ហេតុហិ កេហិ ជំរា^(២) ។

តទាហ សត្វញ្ញវរោ មហេសំ

អាណន្តកន្តំ មជ្ជស្សវេន

១ ម. បឋមំ ពុទ្ធបទានន្តំ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. វីរ ។

សត្វនិបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បឋមភាគ

សូមនមស្ការចំពោះព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធហ្នងនោះ ។

ពុទ្ធវិគី ទី ១

ពុទ្ធចាបទាន ទី ១

[១] នគត្តៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាបុត្រនៃនាងទេវី កងដែន
 វេទេហា បានសួរព្រះតថាគត កាលគង់នៅកងវត្ត
 ដេតបានថា បានឮថា ព្រះសព្វញ្ញោដ្ឋតាំងឡាយ
 តែងមាន តើព្រះសព្វញ្ញោដ្ឋ ជាអ្នកប្រាជ្ញតាំងនោះ
 ទ្រង់កើតមាន ដោយហេតុដូចម្តេច ។ គ្រានោះ
 ព្រះសព្វញ្ញោដ្ឋប្រសើរ ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ
 ទ្រង់បែរទៅគ្រាស់ នឹងព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ដោយ
 ព្រះសូរសៀងដ៏ពីរោះថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

យេ សព្វពុទ្ធសុ(១) កតាធិការា

អលទ្ធិមោក្ខា ជិនសាសនេសុ ។

តេនេវ សម្មោធិមុខេន ធិរា

អជ្ឈាសយេនាថ មហាពលេន

បញ្ញាយ តេជេន សុតិក្ខបញ្ញា

សព្វញ្ញាការំ អនុបាបុណានិ ។

អហម្មំ បុព្វពុទ្ធសុ ពុទ្ធិតំ អភិបត្តយី(២)

តិសនារមិសម្បុណា ធម្មរាជា អសន្និយា ។

សម្មោធិ ពុទ្ធសេដ្ឋានិ សសង្ឃេ លោកនាយកេ

និសង្កលី នមស្សិត្វា សិរសា អភិវាទយេ(៣) ។

យាវតា ពុទ្ធខេត្តសុ រតនា វិជ្ជនិសន្និយា

អាណាសដ្ឋា ច ភិមដ្ឋា មនសា សព្វមាហារេ(៤) ។

១ ម. បុព្វពុទ្ធសុ ។ ២ ម. ឯត្តនេ មនសាយេវ ហុត្វាន ធម្មរាជា អសន្និយា អថ ពុទ្ធបទានានិ សុណាថិ សុទ្ធមានសាតិ ទិស្សន្តិ ។ ៣ ម. អភិវាទយេ ។ ៤ ម. សព្វមាហារំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកិកាយ អបទាន

ពោធិសត្វទាំងឡាយណា មានការកសាងបាន
 ធ្វើទុកហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធទាំងពួង តែ
 មិនទាន់បានមេក្នុងមិ ក្នុងសាសនានៃព្រះជិនស្រីទេ
 ពោធិសត្វទាំងនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានបញ្ញាមុតថ្លា
 រមែងបាននូវភាពជាសព្វញ្ញត្តិ ព្រោះប្រធាននៃការ
 គ្រាស់ដីនោះផង ព្រោះអធ្យាស្រ័យមានកម្លាំងដ៏ធំ
 នោះផង ព្រោះគេជនៃបញ្ញានោះផង ។
 សូម្បីតថាគត ក៏បានប្រាថ្នានូវភាពជាព្រះពុទ្ធ ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះពុទ្ធមុនៗ ទាំងឡាយរាប់មិនអស់ ដែលជាព្រះរាជា
 ហេតុធម៌ បរិបូណ៌ដោយបារមី ៣០ ។ តថាគតបានមស្តារ
 ថ្វាយបង្គំ ដោយម្រាមដៃ ១០ ដោយក្បាល ចំពោះព្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធទាំងឡាយ រថស្រីព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរទាំងឡាយផង ចំពោះព្រះ
 សម្ពុទ្ធទាំងឡាយ ជានាយកនៃសត្វលោក ព្រមទាំងព្រះ
 សង្ឃផង ។ រតនៈទាំងឡាយ រាប់មិនអស់ មានក្នុងពុទ្ធកេត
 ទាំងប៉ុន្មាន ទៅតាមដែលបិតនៅព្រះដ៏អាកាសផង បិតនៅលើ
 ដែនដីផង រមែងនាំមកនូវរតនៈទាំងពួងនោះ ដោយចិត្ត ។

បឋម ពុទ្ធបទានំ

តត្ថ រូបិយក្ខមិយំ ចាសាទំ អាមយេ (១) អហំ
 ទេកកុម្មំ រតនមយំ ឌុត្តំ (២) នកម្មត្ថំ ។
 វិចិត្តបិដ្ឋំ សុកតំ សុវិកត្តំ មហារហំ
 កនកាមយសង្ឃដំ កោន្ណត្ថេហំ មណ្ឌិតំ ។
 បឋមា វេជ្ជវិយា ក្ខមិ វិមលព្ពសមា សុកា
 នឡិណជលជាតិណ្ណា (៣) វរកញ្ចនក្ខមិយា ។
 បហដ្ឋសាខាបវាឡ- វណ្ណាលោហិតកា សុកា (៤)
 ឥន្ទតោបកវណ្ណកា ក្ខមិ ឌុកាសតិ ទិសា ។
 សុវិកត្តា យវមុខា និយ្យហា សីហបញ្ចរា
 ចតុរោ វេទិកា ជាលា កន្ធា វេជ្ជា មនោរមា ។
 ដីលា បីតា លោហិតកា ឌុទាតា សុទ្ធកាឡកា
 ក្រជាតារវ្រេតា សត្តរតនក្ខសិតា ។

១ ម. មបឋម ។ ២ ម. ឧព្វេធំ ។ ៣ ម. នឡិណជលជាតិណ្ណា ។ ៤ ម. បវាឡសា
 បវាឡវណ្ណ កាចិ លោហិតកា សុកា ។

ពុទ្ធបទាន ទី ១

កងទីនោះ គឺជាគតបុរាណសាស្ត្រប្រាសាទជាវិការៈនៃកែវ មាន
 ជាន់ច្រើន ខ្ពស់ត្រដែតទៅក្នុងអាកាស ត្រង់ភូមិភាគជាវិការៈ
 នៃប្រាក់ មានសសរធ្វើល្អ ដ៏វិចិត្រហើយ ចែកជាល្វែងល្អ
 ហើយ ជាប្រាសាទមានតម្លៃច្រើន មានក្របជាវិការៈនៃមាស
 ប្រដាប់ដោយគ្រឿងតម្លៃស្រួច ។ ជាន់ទីមួយ ជាវិការៈនៃកែវ
 តែឡូ ប្រាសចាកមន្ទិល ល្អស្មើពពក ដ៏ដេរដាសដោយ
 ឈូក ដ៏ល្អជាងជាន់ដែលក្រាល ដោយមាសដ៏ប្រសើរ ។
 (ជាន់ខ្លះ) វិចិត្រដោយកែវប្រពាឡ មានពណ៌នៃកែវប្រពាឡ
 (ជាន់ខ្លះ) មានពណ៌ក្រហមល្អ (ជាន់ខ្លះ) មានពន្លឺដូចស្លាប
 អណ្តើកមាស (ជាន់ខ្លះ) ភ្លឺផ្នែកគ្រប់ទិស ។ ទីអង្គុយ ដែល
 កែវ បង្អួច សុទ្ធសឹងចាត់ត្រូវរបៀប មានកម្រងផ្កាក្នុងក្រអូប
 ជាទីតាបចិត្ត (សំយុងចុះមក) តាមចម្រើនទាំង ៤ និងតាម
 សន្ទុះបង្អួច ។ (ជាន់ប្រាសាទទាំងឡាយ) មានពណ៌ខៀវ
 លឿង ក្រហម ស និង ពណ៌ខ្មៅសុទ្ធ ដែលប្រដាប់ដោយ
 ផ្ទះកំពូលដ៏ប្រសើរ តាក់តែងហើយដោយកែវ ៧ ប្រការ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឡុលោកមយា បទុមា វាឡុវិហង្កសោកិតា
 ធនកុត្តនារកាកិណ្ណា ធនសុរិយេហិ មណ្ឌិតា ។
 ហេមជាលេន សព្វាញា សោណ្ណាកិកិណ្ណិកាយុតា
 វាតវេកេន កុដិណ្ណំ សោណ្ណជាលា មនោរមា ។
 មញ្ជេដកំ លោហិតកំ បីតកំ ហិរិបញ្ជិរិ
 ធានារង្កេហិ សិច្ចិត្តំ ឧស្ស័ត្តទ្ធជមាលិនិ ។
 ធានា(១) ពហ្វុនេកសតា ឝលកា រជតាមយា
 មណិមយា លោហិតង្កា មសារកល្លមយា តថា ។
 ធានាសយនិច្ចិត្តតា(២) សណ្ណាកាសិកសណ្ណតា
 កម្ពលា ធុកុលា បីដា បត្តណ្ណា បណ្ណិហារុវា ។
 វិវិដត្តរណំ(៣) សត្តំ មនសា បញ្ញាមេមហិ
 តាសុ តាស្មេវ ភ្នមសុ រតនក្ខេដលង្កតា ។

១ ម. ននំ ។ ២ ម. តាសាយនិច្ចិត្តា ។ ៣ ម. វិច្ចិត្តរណំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មានក្បាច់ផ្កាឈូកគួរក្រឡេកមើល ស្រស់ដោយរូបម្រឹគនិង
 បក្សី ដេរដាសដោយរូបផ្កាយនក្ខត្តប្បក្ស ដោយរូបព្រះ
 ចន្ទ្រ និង ព្រះអាទិត្យ ទាំងជាសពាសដោយបណ្តាញមាស
 ប្រកបដោយកណ្តឹងមាស សន្លឹកផ្កាមាស ជាទីត្រេកអរ
 នៃចិត្ត រមែងលាន់ពួងដោយកម្លាំងខ្យល់ ។ (ផ្នែកនៃប្រាសាទ
 នោះ) មានទង់ពណ៌ហង្សប្រាទ ពណ៌ក្រហម ពណ៌លឿង
 ពណ៌លឿងទុំ មានទង់វិចិត្រល្អដោយពណ៌ផ្សេងៗ ប្រកប
 របៀបទង់ដែលគេលើកឡើង ។ មានផែនក្តារផ្សេងៗ ច្រើន
 រយជាអនេក ជាក្តារប្រាក់ខ្លះ ក្តារកែវមណីខ្លះ ក្តារកែវ
 ទទឹមខ្លះ ក្តារកែវមរកតខ្លះ ។ (ផ្នែកខាងក្នុងប្រាសាទនោះ)
 វិចិត្រដោយសយនៈផ្សេងៗ ក្រាលដោយសំពត់កាសិកៈ
 មានសាច់ល្អិត សំពត់រោមសត្វ សំពត់ស្បែក សំពត់ស្រក
 ចិនៈ សំពត់ស្រកបត្តណៈ សំពត់ស្រកបណ្ឌ ។ គម្រាគត
 បានក្រាល នូវក្រមាលផ្សេងៗ ទាំងអស់ ដោយចិត្តឯង
 គម្រាគតតាក់តែង នូវហោជាងកែវ កងជាន់នោះ ។ ។

បឋម ពុទ្ធបកានំ

មណីវេរោចនា ឧត្តា ធារយន្តា សុតិដ្ឋវេ
 សោកន្តិ ឯសិកា ថម្ហា សុភា កត្តានុតោរណា ។
 ជម្លោននា សារមយា អថោ រជតមយា បិច
 នេកាសន្តិ^(១) សុវិភត្តា កកដក្កលចិត្តិតា ។
 ឧភតោ បុណ្ណាយជានេកា បទុម្មប្បវសំយុតា
 អតិភេ សព្វពុទ្ធិ ច សសង្ឃេ លោកនាយកេ ។
 បកតិវណ្ណាវេន និម្មិត្តា សសាវកេ
 តេន ទ្វារេន បវិសិត្តា សព្វពុទ្ធា សសាវកា ។
 សព្វសោវណ្ណមយេ^(២) បិវេ និសិដ្ឋា អរិយមណ្ឌលា
 យេ ច ឯតវហិ អត្ថិ ពុទ្ធា លោកេ អនុត្តរា ។
 អតិតា វត្តមាណា ច កវំនំ សព្វេ សមារហំ^(៣)
 បច្ចេកពុទ្ធិនេកសតេ សយម្ហំ អបរាជិតេ ។

១ ម. នេកាសន្តិ ។ ២ ម. សព្វសោណ្ណមយេ ។ ៣ ម. សមហរិ ។

ពុទ្ធបទាន ទី ១

មានពួកជន ឈរកាន់ប្រថីបកែវមណីភ្នំរុងរឿង ឯសសរ
 ខៀន សសរផ្ទះ ខ្មោងទ្វារ ជាវិការៈនៃមាស ជាវិការៈនៃ
 មាសជម្ពូនទៈ ជាវិការៈនៃឈើខ្ចឹម ជាវិការៈនៃប្រាក់ដ៏ស្រស់
 ល្អ ទាំងទឹកណាដ៏ច្រើនដែលចែកល្អ វិចិត្រដោយសន្ទុះ
 ទ្វារនិងគន្លឹះ សុទ្ធសឹងល្អ ។ ។ ក្នុងពេញ (ដោយទឹក)
 ច្រើន ដែលដាក់ជាឈូកនិងទប្បលជាតិ រៀបតាំងទាំងសង
 ខាង នៃប្រាសាទនោះ ។ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងពួង ព្រម
 ទាំងសាវ័ក និងតន្ត្រីព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធ ជានាយកនៃសត្វលោក
 ព្រមទាំងព្រះសង្ឃ ក្នុងកាលដ៏កន្លងទៅហើយផង (នូវព្រះ
 បច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយ) ព្រមទាំងសាវ័ក ដោយរូបភេទជា
 ប្រក្រតីផង ហើយចូលទៅតាមទ្វារនោះ រួចគង់ជាអរិយ-
 មណ្ឌល លើទាំងវិការៈ នៃមាសទាំងអស់ ព្រះពុទ្ធ
 ទាំងឡាយណា ប្រសើរផុត ក្នុងលោក មានក្នុងកាល
 ឥឡូវនេះក្តី ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយណា កន្លងទៅហើយក្តី
 ព្រះពុទ្ធទាំងអស់អង្គនោះ បានឡើងមកគង់ ក្នុងប្រាសាទ
 របស់តថាគត ឯតថាគត ក៏បានអង្គុះសព្វព្រះបច្ចេកពុទ្ធ
 ជាច្រើនរយអង្គ ដែលជាអ្នកត្រាស់ដឹងឯង ជាអ្នកឈ្នះមារ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អត្ថិតេ វត្តមានេ ច កវំនំ សព្វេ សមារហំ
 កប្បវត្តា ពហុ អត្ថំ យេ ទិព្វា យេ ច មានុសវា ។
 សព្វំ ទុស្សំ សមាហរណំ^(១) អន្ទាទេមិ តិច្ឆិវិ
 ខដ្ឋកោជ្ជំ សាយនីយំ សម្មវ្កំ ចានកោជនំ ។
 មណីមយេ សុភេ បត្តេ សម្មវេត្តា អនាសហំ
 ទិព្វវត្តា សមាហរណំ មជ្ជា ចីវរសំយុតា ។
 មធុរា សត្តរា ចេវ តេលា ច មធុដាលិតា
 តប្បវត្តា បរមន្ទេន សព្វេ អរិយមណ្ឌលា^(២) ។
 រតនកត្តំ បវីសិត្តា កេសវីវ កុហាសយេ^(៣)
 មហារហម្មំ សយនេ សីហសេយ្យមកប្បយំ ។

១ អន្តិកថាយម្បិ សមាហរណំ ទិស្សតិ ។ ២ ម. សព្វេ តេ អរិយមណ្ឌលា ។ ៣ ម. កុហាសយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងអតីតកាលនិងបច្ចុប្បន្នកាល (ឲ្យឆ្កែតស្តាប់ស្តល់) ។ មាន
ដើមកប្បព្រឹក្សច្រើនដើម ទាំងជាទិព្វ ទាំងជារបស់មនុស្ស ត-
ថាគតបាននាំយកសំពត់ទាំងពួង (អំពីដើមកប្បព្រឹក្សនោះ)
មកធ្វើជាគ្រឿង ហើយថ្វាយ (ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ) ឲ្យស្ងៀក
ដណ្តប់ (រួចនិមន្តឲ្យឆាន់) នូវបង្កើមនិងចំអាប ដែលមាន
រសត្ងាញ់ ព្រមទាំងទឹកនិងភោជន ។ តថាគតបានញ៉ាំង
បាត្រដ៏ល្អ ជាវិការៈនៃកែវមណីឲ្យពេញ (ដោយវត្ថុទាំង
នោះ) ហើយប្រគេនសំពត់ទិព្វ មានសាច់ដីរលីង ដែលគួរ
ដល់ចិវរ ។ មណ្ឌលនៃព្រះអរិយៈទាំងអស់ ឆ្កែតស្តាប់ស្តល់
ហើយ ដោយទឹកយ៉ូផង ស្ករក្រាមផង ប្រេងផង ទឹកយ៉ូ
និងស្ករអំពៅផង បាយដ៏ប្រសើរផង ។ (ព្រះអរិយៈទាំង
នោះ) ចូលទៅកាន់បន្ទប់កែវ សម្រេចសីហសេយ្យាលើ
សយនៈ មានតម្លៃច្រើន ដូចកេសរាជសីហ៍ក្នុងភូហា ។

បឋមំ ពុទ្ធបទានំ

សម្បជានា សម្មដាយ សេយ្យេ បល្លង្កមាភជ្ជិ^(១)

គោចរំ សត្វតុទ្ធានំ ឈាននតិសមប្បតា ។

អពោ ធម្មានិ ទេសេន្តិ អពោ កិឡាន្តិ ឥទ្ធិយា

អប្បនាយបិ កិឡាន្តិ^(២) អភិញ្ញាវសិភាវិតា ។

វិកុត្វនា វិកុត្វន្តិ អនេកសតសហស្សិយោ

តុទ្ធាបិ តុទ្ធវេ បច្ឆន្តិ វិសយំ សត្វញ្ញាមាលយំ ។

កម្មំ និប្បណំ ហំនិ បញ្ញាយ វិនិត្យជ្ឈរេ

សាវកា តុទ្ធវេ បច្ឆន្តិ តុទ្ធា បច្ឆន្តិ សាវកេ ។

អពាមពាញា បច្ឆន្តិ^(៣) អពាមពាញា ព្យាករោន្តិ តេ

តុទ្ធា បច្ឆេកតុទ្ធា ច សាវកា បរិចារកា ។

ឯវិ រតិសុ រមមាណា^(៤) ចាសានេកិរមន្តិ តេ

ធន្តានិធន្តា តិដ្ឋន្តិ រតនាវេទ្យស្និកា^(៥) ។

១ ម. សយនេ បល្លង្កមាភុជ្ជិ ។ ២ ម. អពោ អភិញ្ញា អប្បេន្តិ ។ ៣ ម. បុច្ឆិត្វា ។

៤ ម. ឯវំ សកាយ រតិយា ។ ៥ ម. ធន្តា តិដ្ឋន្ត រតនាព្វតា វេទ្យបន្តិកា ។

ពុទ្ធបទាន ទី ១

(ព្រះអរិយៈទាំងនោះ) មានសម្បជញ្ញៈ ក្រោកឡើង ហើយ
 ផ្គត់ព្រះភ្នែកលើសំណឹង បំពេញសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងឈាន
 ជាអាម្មណ៍ របស់ព្រះពុទ្ធទាំងពួង ។ ពួកព្រះអរិយៈខ្លះ
 សម្តែងធម៌ ពួកខ្លះក្រសាលដោយបូជ្ជ ពួកខ្លះក្រសាលដោយ
 អប្បនាសមាធិ ពួកខ្លះចម្រើននូវវេសិក្កន៍អភិញ្ញា ធ្វើវិក្កុតនា-
 សទ្ធិ(១) ច្រើនសែន ។ ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ទ្រង់សួរនូវប្រសា
 ជារិស័យព្រះពុទ្ធ ជារបៀបនៃសព្វញ្ញាពុទ្ធ ចំពោះព្រះពុទ្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលគ្រាសំដឹងហេតុដ៏ជ្រៅល្អិត ដោយប្រាជ្ញា
 សារីកទាំងឡាយ សួរព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ឯព្រះពុទ្ធទាំង-
 ឡាយក៏សួរសារីកទាំងឡាយ ។ ព្រះពុទ្ធ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ
 និងសារីកជាអ្នកបម្រើទាំងនោះ សួរគ្នានិងគ្នាផង ឆ្លើយដល់
 គ្នានិងគ្នាផង ។ ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងនោះ កាលត្រេកអរ
 ក្នុងពុទ្ធិកិច្ច យ៉ាងនេះហើយ រមែងរីករាយលើប្រាសាទ
 ឯត្រក្រួត ប្រាកដស្មើដោយរបៀបនៃកែវ ក៏បិតនៅ ។

១ បានដល់ប្តូរដែលធ្វើមនុស្សម្នាក់ឲ្យទៅជាមនុស្សច្រើនឆ្នាំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សុវណ្ណជាលសំយត្តិ	រជតជាលខតិទំ
មត្តាជាលបរិក្ខតិ	សត្វេ ធាវេន្ត មត្តកេ ។
កវ្លិ ចេលវិតាជា	សោណ្ណានារកចិត្តតា
វិចិត្តា មលយវិតតា (១)	សត្វេ ធាវេន្ត មត្តកេ ។
វិតតា មលយនាមេហិ	កន្ធានាមេហិ សោភិតា
ធិស្សនានាមេហិ បរិក្ខណ្ណា (២)	រតននាមគ្គសិតា ។
បច្ឆាភិក្ខុណ្ណា សុវិចិត្តា (៣)	សុរភិកន្ធជ្ជបិតា (៤)
កន្ធបញ្ញាដលដ្ឋតា (៥)	ហេមច្ឆនននាទិតា ។
ចតុទ្ធិសា មោក្ខរញ្ញា	បទុមប្បលសន្តតា
សោវណ្ណារមេ ខាយន្ត	បទុមវេណ្ណរជ្ជតា ។
បុប្ផន្ត ចានិចា សត្វេ	ពាសានិស្ស សមន្តតោ
សយញ្ច បុប្ផា មញ្ញត្តា	កន្ធា កវេនមោក្ខិ ។
សិខិលោ តត្ត នច្ឆន្ត	ទិញ្ចា ហិសា បក្កជ្ជវេ (៦)
កវរិកា ច កាយន្ត	ទិជសដ្ឋ្យ សមន្តតោ ។

១ ម. វិចិត្តមល្យវិតតា ។ ២ ម. ទុស្សទាមបរិក្ខណ្ណា ។ ៣ ម. សុបិត្តា ។ ៤ ម. សុរភិកន្ធជ្ជសិតា ។ ៥ ម. កន្ធបញ្ញាដលដ្ឋតា ។ ៦ ម. ទិញ្ចាហិសា បក្កជ្ជវេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

តថាគតប្រកាសថា ឆត្រដែលបាក់ដោយបណ្តាញមាសដែល
 រចនាដោយបណ្តាញប្រាក់ ដែលត្នំន័ត្នំដោយបណ្តាញកែវ
 មុកា ឆត្រទាំងអស់នោះ សូមប៉ុន្មានលើព្រះកេសព្រះពុទ្ធ ។
 ពិភានសំពត់ ដែលវិចិត្រដោយរូបផ្កាយមាស ដែលវិចិត្រ
 ដោយរបៀបផ្កា ពិភានទាំងនោះ សូមប៉ុន្មានលើព្រះកេស
 ព្រះពុទ្ធ ។ សូមស្រះបោកូរណី ដេរដាសដោយចង្កើមផ្កា
 (មានកូនក្រអូប) និងចង្កើមផ្កាលើមានកូនក្រអូប ល្អដោយ
 ចង្កើមផ្កាក្រអូប ដេរដាសដោយផ្កាទាំងសំពត់ តាក់តែងដោយ
 ចង្កើមកែវ ។ សូមស្រះបោកូរណី ដេរដាសដោយផ្កាវិចិត្រ
 ល្អ អប់ដោយកូនក្រអូប តាក់តែងដោយគ្រឿងប្រសព្វផ្សំក្រ-
 អូប បិទបំបាំងដោយពិភានមាស ។ សូមស្រះបោកូរណី ក្នុង
 ទិសទាំង ៤ ព្រោងព្រាតដោយឈូកនិងឧប្បល រោយរោយ
 ដោយលំអងផ្កាឈូក កើតប្រាកដក្បែរប្រាសាទមាស ។ ដើម
 ឈើទាំងអស់ ដុំវិញប្រាសាទ សូមបញ្ចេញផ្កា លុះបញ្ចេញ
 ផ្កាហើយ សូមរោយរោយកូនទៅលើប្រាសាទ ។ សូមពួកភ្លោក
 ពងលើប្រាសាទនោះ សូមពួកហង្សជាទិព្វ ស្រែកកញ្ជ្រៀវ
 សូមពួកករិកយំ សូមពួកបក្សីរងាវ ដុំវិញប្រាសាទនោះ ។

បឋម ពុទ្ធបទានំ

កេរ្តិ៍យោ សញ្ញា វជ្ជន្តិ វិណា សញ្ញា វវន្តិ^(១) តា
 សញ្ញា សង្កតិ វតន្តិ ចាសាទិស្ស្ន សមន្តតោ ។
 យាវតា ពុទ្ធកេតតម្មិ ចក្កវាឡ្យា ចម្មបរិ^(២)
 មហាន្តា ជាតិសម្មន្តា អច្ឆន្តា^(៣) វតថាមយា ។
 តិជ្ជន្តិ សោណ្ណបល្លង្កា ទីបរក្កា ជលន្តិ តេ
 កវន្តិ ឯកបដោតា ទិសសហស្សបរម្យក ។
 កណ៌កា លាសិកា ចេវ នច្ឆន្តិ អច្ឆរកណា
 នាណាវង្គា បទិស្សន្តិ ចាសាទិស្ស្ន សមន្តតោ ។
 ធុមកេន្តិ បព្វតកេន្តិ វ សិលោកិរិមុទ្ធានេ
 ឧស្សាបេមិ ធជិ សត្វិ វិចិត្តិ បញ្ចវណ៌កិ ។
 លា នាតា ច កន្ធិញ្ញា សព្វេ ទេវា ឧបេន្ត តេ
 នមស្សន្តា បញ្ចលកា ចាសាទិ បរិវាយិ ។
 យំកិញ្ចុ កុសលំ កម្មំ កត្តត្វំ ករិយំ មម
 កាយេន វាចាមនសា តិទិសេ សុកតំ កតំ ។

១ ម. វសន្តិ ។ ២ ម. បញ្ចវាឡ្យេ តតោ បរេ ។ ៣ ម. អច្ឆិញ្ញា ។

ពុទ្ធបទាន ទី ១

សូមពួកស្ត្រីទាំងអស់ លាន់ពុទ្ធខរខ្មារ សូមពួកពិណទាំងអស់
 លាន់ពុំ សូមពួកចម្រៀងទាំងអស់ច្រៀង ជុំវិញប្រាសាទ ។
 សូមបល្ល័ង្កមាសដ៏ធំ ដែលបរិបូណ៌ដោយពន្លឺមិនដាច់ ដែល
 រចនាដោយកែវ បិតនៅក្នុងចក្រវាឡ ជាពុទ្ធកេតុទាំងបួន
 ផង ក្នុងចក្រវាឡ (ដទៃពីនោះផង) ។ សូមពួកឈើប្រទីបក្សីរុង
 រឿង សូមឈើទាំងហ្នឹង មានពន្លឺតែបែបមួយតៗ គ្នា ។ សូម
 ពួកស្រ្តីគណិកា ពួកស្រ្តីប៉ាន់និងពួកស្រ្តីអប្សរ ដែលប្រដាប់
 ដោយពណ៌ផ្សេងៗ នាំគ្នាកំ នាំគ្នាច្រៀង ជុំវិញប្រាសាទ ។
 តថាគតឲ្យគេលើកទង់ជ័យទាំងអស់ ដ៏វិចិត្រមានពណ៌ ៥ លើ
 ចុងឈើខ្លះ លើកំពូលភ្នំខ្លះ លើកំពូលភ្នំសិរនេរុខ្លះ ។ តថាគត
 ប្រកាសថា សូមពួកមនុស្ស នាគ គន្ធា និងទេវតាទាំងអស់
 នោះ នាំគ្នាមកមស្ការ ធ្វើអញ្ជូលិកម្ម ចោមរោមប្រាសាទ
 របស់យើងនេះ ។ អំពើជាកុសលណាមួយ ដែលខ្ញុំគប្បីធ្វើ
 ដោយកាយ វាចា ចិត្ត (អំពើជាកុសលនោះ) ដែលខ្ញុំបានធ្វើ
 ហើយ ជាកុសលគួរដល់ការកើតក្នុងសុគតិ ក្នុងត្រៃត្រីង្ស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

យេ សុត្តា សញ្ញាវោ អត្ថំ យេ ច សុត្តា អសញ្ញាវោ

កតំ បុព្វាដលំ មយំ សព្វេ ភាគំ កុវន្ត តេ ។

យេ តំ កតំ សុវិន័តំ ទិដ្ឋំ បុព្វាដលំ មយា

យេ ច តត្ថំ^(១) ន ជាទន្ធិ ទេវ កត្តា ទិវេទយំ ។

សព្វេ លោកម្មំ យេ សុត្តា ជីវន្តាហារហេតុកា

មនុញ្ញំ កោជនំ សព្វេ^(២) លក្ខន្ត មម ចេតសា ។

មនសា ទានំ មយា ទិដ្ឋំ មនសា បសាទមាទយំ^(៣)

បូជិត្តា សព្វសម្មទិ បច្ចេកានញ្ច បូជយំ^(៤) ។

តេន កម្មេន សុកតេន ទេតនាបណិដិហិ ច

ជហេត្តា មាទុសំ ទេហំ ភាវត្តីសំ អកញ្ចហំ ។

ទុវេ កវេ បជាណាមិ ទេវត្តំ^(៥) អថ មាទុសំ^(៦)

១ ម. តស្មី ។ ២ ម. សព្វំ ។ ៣ ម. បសាទមារិហំ ។ ៤ ម. បូជិតា សព្វសម្មទ្ធា បច្ចេក
ដិនសារិកា ។ ៥ ទេវតេ ។ ៦ មាទុសេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សត្វទាំងឡាយណា មានសញ្ញា និងសត្វទាំងឡាយណា
 មិនមានសញ្ញា សត្វទាំងអស់នោះ ចូរបាននូវចំណែកផល
 នៃបុណ្យដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ សត្វទាំងឡាយណា បាន
 ដឹងច្បាស់ នូវបុណ្យដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយនោះ សត្វទាំង
 នោះ(ចូរបានទទួល) នូវផលនៃបុណ្យដែលខ្ញុំឲ្យហើយ ម្យ៉ាង
 ទៀត បណ្តាសត្វទាំងនោះ សត្វទាំងឡាយណា មិនបាន
 ដឹង សូមទេវតាទាំងឡាយអញ្ជើញទៅឲ្យដំណឹង (ដល់សត្វ
 ទាំងនោះ) ផង ។ សត្វទាំងអស់ណាក្នុងលោក ដែលអា-
 ស្រ័យអាហារហើយរស់នៅ សត្វទាំងអស់នោះ ចូរបាននូវ
 ភោជនជាទីគាប់ចិត្ត តាមចិត្តខ្ញុំចុះ ។ តថាគតបានឲ្យទាន
 ដោយចិត្ត តថាគតបានបណ្តុះ នូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ដោយ
 ចិត្ត បានបូជាចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងពួង បូជាចំពោះព្រះ
 បច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយ ។ តថាគតលះបង់រាងកាយ ជារបស់
 មនុស្សហើយ ទៅកើតក្នុងឋានតារាភិក្ខុវិញ ព្រោះកម្មដែលតថា-
 គតធ្វើល្អនោះផង ព្រោះការតំកល់ទុកចេតនានោះផង ។
 តថាគតស្គាល់ច្បាស់ នូវកតទាំងពីរ គឺ កតជារបស់ទេវតា ១

បឋម ពុទ្ធបទានំ

អញ្ចំ កតំ ន ជា ធាមិ	មនសា បត្តនា ជលំ ។
ទេវំ និ អធិកោ ហោមិ	ភវមិ មនុជា ធិហោ
រូបលក្ខណាសម្បន្នោ	បញ្ញាយ អសមោ ភវេ ។
កោជំ និ វិវិជំ សេដ្ឋំ	រតនញ្ច អនប្បតិំ
នា ធាវិ ធានិ វត្តានិ ។ ^(១)	នកសា ឱប្បំ ឧបេន្នំ មិ ។
បឋព្យា បព្វតេ លេវ	អាកាសេ ឧទកេ វនេ
យត្ត ^(២) ហត្ថំ បសារេមិ	ទិញ្ច កត្តា ឧបេន្នំ មិ ។
បឋព្យា បព្វតេ លេវ	អាកាសេ ឧទកេ វនេ
យត្ត ហត្ថំ បសារេមិ	រតនា សព្វេ ឧបេន្នំ មេ ។
បឋព្យា បព្វតេ លេវ	អាកាសេ ឧទកេ វនេ
យត្ត ហត្ថំ បសារេមិ	សព្វេ កត្តា ឧបេន្នំ មេ ។
បឋព្យា បព្វតេ លេវ	អាកាសេ ឧទកេ វនេ
យត្ត ហត្ថំ បសារេមិ	សព្វេ យានា ឧបេន្នំ មេ ។
បឋព្យា បព្វតេ លេវ	អាកាសេ ឧទកេ វនេ
យត្ត ហត្ថំ បសារេមិ	សព្វេ មាលា ឧបេន្នំ មេ ។

១ ម. វិវិជានិ ឬ វត្តានិ ។ ២ ម. យញ្ចំ ។

ពុទ្ធបទាន ទី ១

ជា របស់ មនុស្ស ១ តថាគត មិន ស្គាល់ គតិ ដទៃ ឡើយ នេះ ជា
 ផល នៃ សេចក្តី ប្រាថ្នា ដោយ ចិត្ត ។ តថាគត បាន ជា បុគ្គល ប្រ-
 សើរ ជាង ទេវតា ទាំង ឡាយ ជា ធំ ក្នុង ពួក មនុស្ស បរិបូណ៌ ដោយ
 រូប ឆោម និង លក្ខណៈ ឥត មាន បុគ្គល ស្មើ ដោយ ប្រាថ្នា ។
 ភោជន ដ៏ ប្រសើរ ផ្សេង ៗ ផង កែវ ច្រើន យ៉ាង ផង សំពត់
 មាន បែប ផ្សេង ៗ ផង ក៏ ធ្លាក់ ចុះ ចាក អាកាស មក កាន់ ទី ជិត
 តថាគត ឆាប់ រហ័ស ។ តថាគត លា ដៃ ក្នុង ទី ណា គឺ ផែន ដី ក្នុង
 ក្តី អាកាស ទឹក និង ព្រៃ អាហារ ជា ទិព្វ ក៏ មក ដល់ តថាគត
 (អំពី ទី នោះ) ។ តថាគត លា ដៃ ក្នុង ទី ណា គឺ ផែន ដី ក្នុង
 អាកាស ទឹក និង ព្រៃ កែវ ទាំង ពួង ក៏ មក ដល់ តថាគត (អំពី
 ទី នោះ) ។ តថាគត លា ដៃ ក្នុង ទី ណា គឺ ផែន ដី ក្នុង អាកាស
 ទឹក និង ព្រៃ គ្រឿង ក្រអូប ទាំង ពួង ក៏ មក ដល់ តថា-
 គត (អំពី ទី នោះ) ។ តថាគត លា ដៃ ក្នុង ទី ណា គឺ ផែន ដី ក្នុង
 អាកាស ទឹក និង ព្រៃ យាន ទាំង ពួង ក៏ មក ដល់ តថាគត
 (អំពី ទី នោះ) ។ តថាគត លា ដៃ ក្នុង ទី ណា គឺ ផែន ដី ក្នុង
 ក្តី អាកាស ទឹក និង ព្រៃ កម្រង ផ្កា ទាំង ពួង ក៏ មក ដល់

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បឋព្យា បព្វតេ ចេវ អាណាសេ ឧទកេ វំនេ
 យត្ត ហត្ថំ បសារេមិ អលង្ការា ឧបេន្តិ មេ ។
 បឋព្យា បព្វតេ ចេវ អាណាសេ ឧទកេ វំនេ
 យត្ត ហត្ថំ បសារេមិ សព្វា កញ្ញា ឧបេន្តិ មេ ។
 បឋព្យា បព្វតេ ចេវ អាណាសេ ឧទកេ វំនេ
 យត្ត ហត្ថំ បសារេមិ មជ្ជសក្ការា ឧបេន្តិ មេ ។
 បឋព្យា បព្វតេ ចេវ អាណាសេ ឧទកេ វំនេ
 យត្ត ហត្ថំ បសារេមិ សព្វេ ខដ្ឋា ឧបេន្តិ មេ ។
 អធនេ អន្តិកេ ជនេ យាចកេ ច បថាវំនោ
 ទទាមិ តំ ទានវំ ។ សម្មោធិវបត្តិយា ។
 ឆានេន្តោ បព្វតំ សេលំ កដ្ឋេន្តោ^(១) ពហលំ កិវំ
 សនេវកំ ហាសយន្តោ ពុន្តោ លោកេ កវាមហំ ។
 ទិសា ទិសវំនា លោកេ យាយតោ ទត្ថំ អន្តកំ
 តស្មំព្វា ទិសាកាភម្មំ ពុទ្ធកេត្តា អសម្មំយា ។

១ ម. គប្បន្តោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

តថាគត (អំពីទីនោះ) ។ តថាគតលាវៃដ កងទីណា គឺ
 ផែនដី ក្នុង អាកាស ទឹកនិងព្រៃ គ្រឿងអលង្ការទាំងឡាយ
 ក៏មកដល់តថាគត (អំពីទីនោះ) ។ តថាគតលាវៃដ កង
 ទីណា គឺផែនដី ក្នុង អាកាស ទឹកនិងព្រៃ ស្រ្តីកញ្ញាទាំង
 អស់ ក៏មកដល់តថាគត (អំពីទីនោះ) ។ តថាគតលាវៃដ
 កងទីណា គឺផែនដី ក្នុង អាកាស ទឹកនិងព្រៃ ទឹកយុំ
 និងស្ករ ក៏មកដល់តថាគត (អំពីទីនោះ) ។ តថាគតលា
 វៃដ កងទីណា គឺផែនដី ក្នុង អាកាស ទឹកនិងព្រៃ គ្រឿង
 បង្កើម គ្រប់យ៉ាង ក៏មកដល់តថាគត (អំពីទីនោះ) ។
 ដើម្បីដល់រូសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ តថាគត ឲ្យនូវទានដ៏
 ប្រសើរនោះ ដល់ជនអ្នកឥតទ្រព្យ (ជនអ្នកដំណើរ) យាបក
 និងអ្នកដើរតាមផ្លូវ ។ តថាគតញ្ញាំងក្នុងឲ្យលាន់ពួ ញ្ញាំងក្នុង
 ដីក្រាស់ឲ្យពួខ្នុរខ្នុរ ញ្ញាំងលោក ព្រមទាំងទេវតាឲ្យរីករាយ
 ទើបបានជាព្រះពុទ្ធកងលោក ។ ទីបំផុតនៃសត្វ កាលទៅ
 កាន់ទិសទាំង ១០ កងលោក មិនមានឡើយ ចំណែកខាង
 ពុទ្ធកេត កងចំណែកនៃទិសនោះ គេមិនអាចរាប់បាន ។

បឋម ពុទ្ធបទានំ

បកា បក្កិ ^១ ត្តា មយ្ហិ ^១	យមកា វិសិ ^១ វហនា
ឧត្តន្តរ វិសិ ^១ ជាលិ	អាណោកោ វិបុលោ ករេ ។
ឧត្តកេ លោកនាតម្ម ^១	សព្វេ បស្សន្ត មំ ជនា
សព្វេ ^១ សុមនា ហោន្ត ^១	សព្វេ មំ អនុវត្តរេ ^(១) ។
វិសិ ^១ ជ្ជមយ្ហវាទេន	អមតំ ភេរិមាហរេ ^(២)
ឧត្តន្តរ ជនា សព្វេ	សុណាន្ត មយ្ហិ ^១ កិរិ ។
ធម្មមេយេន វស្សន្ត ^១	សព្វេ ហោន្ត អនាសវា
យេ តត្ថ បច្ឆិមកា សត្តា	សោតាបដ្ឋា កវ្តន្ត តេ ។
ទត្តា នាតព្វកំ នានិ	សិលំ ប្បរេ អសេសតោ
នេក្ខមចារមី កន្ធា	បតោ សម្មោធិមតមំ ។
បណ្ឌិតេ បរិបច្ឆិតា	កត្តា វិរិយមតមំ
ខន្តិយា ចារមី កន្ធា	បតោ សម្មោធិមតមំ ។

១ ម. សព្វេ មំ អនុវត្តន្ត យាវំ ប្រាហ្មនិវេសន្តិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ម. អមតភេរិមាហនិ ។

ពុទ្ធបទាន ទី ១

តម្លៃជាក្រឡឹងទៅទ្វេរស្មីទាំងគ្នា ប្រាកដហើយដល់តថាគត
 តម្លៃគឺបណ្តាញនៃរស្មី ដ៏ធំទូលាយ ក៏កើតឡើងក្នុងចន្លោះ
 នៃលោកធាតុនេះ ។ ចូរពួកជនទាំងអស់នេះ ក្នុងលោកធាតុ
 ឃើញម្យ៉ាងតថាគតចុះ ចូរពួកជនគ្រប់គ្នាមានបិត្តលចុះ ចូរពួក
 ជនរាល់រូប ប្រព្រឹត្តតាមតថាគតចុះ ។ តថាគតទ្រង់សួរ គឺ
 ព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈ ដោយពាក្យដ៏ពីរោះប្រសើរក្រៃលែង
 ចូរពួកជនគ្រប់គ្នា ក្នុងលោកធាតុនេះ ស្តាប់នូវសំឡេងដ៏ពីរោះ
 ចុះ ។ កាលបើតថាគតបង្ហាញចុះ ដោយទឹកភ្លៀងគឺធម៌ ចូរពួក
 ជនគ្រប់គ្នា ជាអ្នកមិនមានភាសវៈចុះ បណ្តាសត្វទាំងនោះ
 ពួកសត្វណា មាននិស្ស័យជាន់ក្រោម ចូរពួកសត្វទាំងនោះ
 បានជាសោតាបន្តបូក្តលចុះ ។ ព្រោះតថាគតឲ្យទានដែលគួរ
 ឲ្យ បានបំពេញសីល ឥតមានសេសសល់ ដល់នូវនេកម្ម-
 បារមី ទើបបាននូវសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ទុត្តម ។ ព្រោះតថាគត
 បានប្រឹក្សានឹងពួកបណ្ឌិត ហើយធ្វើនូវវិរិយបារមី ឲ្យខ្ពង់ខ្ពស់
 ដល់នូវខនិបារមី ទើបបាននូវសម្ពោធិញ្ញាណ ដ៏ទុត្តម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កត្តា ទទ្សមជ្ជិដ្ឋានំ សច្ចទានមិ បូរយេ

មេត្តាយ ទានមិ កត្តា បត្តោ សម្មោជិមត្តមំ ។

លាភាលាកេ សុខទុក្ខេត្តោ សម្មាននេ(១) វិមាននេ

សព្វត្ថ សមកោ ហត្ថា បត្តោ សម្មោជិមត្តមំ ។

កោសជ្ជំ កយតោ ទិស្វា វិរិយញ្ចាបិ ខេមតោ

អារទ្ធុវិរិយា ហោថ ឯសា ពុទ្ធានុសាសនំ ។

វិវាទំ កយតោ ទិស្វា អវិវាទញ្ច ខេមតោ

សមត្តា សខិលា ហោថ ឯសា ពុទ្ធានុសាសនំ ។

បមាទិ កយតោ ទិស្វា អប្បមាទញ្ច ខេមតោ

ភាវេថជ្ជនិកំ មត្តនំ ឯសា ពុទ្ធានុសាសនំ ។

១ ម. សម្មានេ ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រោះតថាគតធ្វើអធិដ្ឋានបារមីឲ្យមាំមួន បំពេញនូវសច្ចបារមី
 ដល់នូវមេត្តាបារមី ទើបបាននូវសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ទុតិម ។

ព្រោះតថាគតជាអ្នកមានចិត្តស្មើ កងលោកធម៌ទាំងអស់ គឺ
 លោកនិងវត្តលោក សុខនិងទុក្ខ ការសរសើរនិងនិន្ទា ទើបបាន
 នូវសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ទុតិម ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឃើញនូវ
 កោសជ្ជៈ ថាជាក័យផង ឃើញនូវវិរិយៈ ថាជាធម៌ក្រុម
 ផង ហើយចូរជាអ្នកប្រាព្វព្យាយាមឡើង នេះជាអនុសាសន៍
 របស់ព្រះពុទ្ធ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឃើញនូវវិវាទ ថាជាក័យ
 ផង ឃើញនូវការមិនវិវាទ ថាជាកុណ្ណដ៏ក្រុមផង ហើយ
 ចូរជាអ្នកព្រមព្រៀងស្រុះស្រួលនឹងគ្នាចុះ នេះជាអនុសាសន៍
 របស់ព្រះពុទ្ធ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឃើញនូវបរមាទៈ ថាជា
 ក័យផង ឃើញនូវអប្បមាទៈ ថាជាកុណ្ណដ៏ក្រុមផង ហើយ
 ចូរបម្រើនមគ្គមានអង្គ៨ នេះជាអនុសាសន៍របស់ព្រះពុទ្ធ ។

បឋម ពុទ្ធបទានំ

សមាគតា ពហុ ពុទ្ធា អរហនោ ច សព្វេសោ

សម្ពុទ្ធ អរហនោ ច វិនិច្ឆ័យោ នមស្សេយ៍ ។

ឯវំ អចិន្តិយោ ពុទ្ធា ពុទ្ធជម្មា អចិន្តិយោ

អចិន្តិយេសុ បសុញានំ វិហារោ ហោត្យចិន្តិយោតិ ។

ឥតិ សុទិ ភកវា អត្ថនោ ពុទ្ធជរិតំ សម្មោធយ-

មនោ ពុទ្ធាបទានិយំ នាម ធម្មបរិយាយំ អភិ-

សត្តានិ ។

ពុទ្ធបទានំ សម្ពត្តំ ។

ពុទ្ធភូមទាន ទី ១

ព្រះពុទ្ធនិងព្រះអរហន្តច្រើនអង្គ បានមកដួបដួមដោយសព្វគ្រប់
 ហើយ អ្នកទាំងឡាយច្បាស់ថា យប់នឹងមស្ការ ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 និងព្រះអរហន្តចុះ ។ ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ជាអចិន្ត្រៃយ៍-
 បុគ្គល (បុគ្គលដែលគេមិនគប្បីគិតកើត) ធម៌របស់ព្រះពុទ្ធ
 ជាអចិន្ត្រៃយ៍ធម៌ យ៉ាងនេះ កាលបុគ្គលជ្រះថ្លា ចំពោះគុណ
 ជាអចិន្ត្រៃយ៍ រមែង បានផលជាអចិន្ត្រៃយ៍ ។

បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគ កាលត្រាស់ដឹងនូវពុទ្ធចរិត របស់ព្រះអង្គ
 ទើបសម្តែងនូវធម្មបរិយាយ ឈ្មោះពុទ្ធចរិត ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ចប់ ពុទ្ធភូមទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទូតិយំ បប្បេកតុទ្ធាបទានំ

អថ បច្ឆេកតុទ្ធាបទានំ សុណាថ

[២] តថាភតំ ជេតវនេ វសន្តំ

អប្បច្ឆំ វេទេហមុនី នតត្ថោ

បច្ឆេកតុទ្ធា កិវ ធាម ហោន្តំ

កវន្តំ តេ ហេត្វហំ កេហំ ធិរា ។

តទាហ សព្វញ្ញវារោ មហេសី

អាណន្តកន្តំ មជ្ជស្សវេន

យេ សព្វពុទ្ធសុ កតាធិការា

អលទ្ធិមោក្ខា ជិនសាសនេសុ ។

តេនេវ សិវេកមុខេន ធិរា

វិធាបិ ពុទ្ធវិហំ សុតិក្ខបញ្ញា

អារម្មណេធាបិ បវត្តកេន

បច្ឆេកពោធិ អនុចាប្បណន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បច្ចេកពុទ្ធបទាន ទី ២

អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់បច្ចេកពុទ្ធបទាន ដូចតទៅនេះ

(២) នត្ថិន្តិ៎ៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាបុត្រនៃនាងទេវី

ក្នុងដែនវេទេហៈ បានសួរព្រះតថាគត កាលគង់នៅ

ក្នុងវត្តជេតពានថា ពួកថា ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយរមែង

មាន តើព្រះបច្ចេកពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញទាំងនោះ រមែងកើត

ឡើង ដោយហេតុដូចម្តេចខ្លះ ។ គ្រានោះ ព្រះសព្វញ្ញ

ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ព្រះអង្គស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ទ្រង់បែរទៅ

គ្រាសនឹងព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ដោយព្រះសូរសៀងដ៏

ពីរោះថា

ពួកជនណា មានការកសាងបានធ្វើទុកហើយ ក្នុង

សំណាក់នៃព្រះពុទ្ធទាំងពួង តែមិនទាន់បានមោក្ខធម៌

ក្នុងសាសនានៃព្រះជិនស្រីទេ ។ ជនទាំងនោះ ជាអ្នក

ប្រាជ្ញ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាមុតថ្លាវៀរលែងតែព្រះពុទ្ធទាំង

ឡាយ រមែងបាននូវបច្ចេកពោធិញ្ញាណ ដោយប្រធាន

នៃសង្ខេតនោះផង ដោយការម្នាក់ដ៏ស្តើងស្តួចនោះផង

ទុតិយំ បច្ចេកពុទ្ធបទានំ

សត្វមិ លោកមិ មមិ វេយត្វា

បច្ចេកពុទ្ធានំ(១) សមោវ នត្តិ

ភេសំ ឥមំ វណ្ណាបទេសមត្តិ

វត្តាមហំ សាដ្ឋំ មហាម្មនំនំ ។

សយមេវ ពុទ្ធានំ មហាឥសំនំ

សាដ្ឋនំ វាក្យានំ មជ្ឈិម(២) ខុទ្ទិ

អនុត្តរំ ភេសជ្ជំ បត្តយន្តា

សុណាថ សត្វេ សុបសន្នបិតា ។

បច្ចេកពុទ្ធានំ សមាគតានំ

បរម្មរិ ព្យាករណានំ យានំ

អាជីនវេ យព្ភុ វិវាគវត្តិ

យថា ច តោនី អនុចាប្បណិស្ស ។

១ ម. បច្ចេកពុទ្ធវេហិ ។ ២ ម. មជ្ឈិម ។

បច្ចេកពុទ្ធបទានទី ២

ក្នុងលោកទាំងមូល វៀរលែងតែតថាគតចេញ មិន
មានបុគ្គលណាស្មើ នឹងព្រះបច្ចេកពុទ្ធឡើយ តថាគត
នឹងសម្តែងនូវគុណ ត្រឹមតែសង្ខេបនេះ របស់ព្រះ
បច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយនោះ (អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវ
គុណ) របស់ពួកព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ជាមហាមុនី ដោយ
ប្រពៃចុះ ។ អ្នកទាំងឡាយ កាលប្រាថ្នានូវភេសជ្ជៈ
ដ៏ប្រសើរផុតគឺព្រះនិព្វាន ចូរមានចិត្តជ្រះថ្លាទាំងអស់
គ្នា ស្តាប់នូវពាក្យដ៏ពិរោះ ដូចជាទឹកយុំផ្អិត របស់
ព្រះមហាឥសី ដែលគ្រាស់ដឹងឯង ។ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ
ទាំងឡាយ ដែលមកប្រជុំគ្នា មានព្យាករណ៍ មាន
ទោស មានវត្ថុ នៃសេចក្តីរសាយចិត្ត ទាំងមានហេតុ
ដែលបានសម្រេច នូវពោធិញ្ញាណ ផ្សេងៗ គ្នា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សរាគវត្ថុសុ វិរាគសញ្ញា

វត្ថុមិ លោកមិ វិវត្តចិត្តា

ហិត្តា បបញ្ចំ ជិតដន្តិតានិ(១)

តត្រូវ ពោធិ អនុបាបុណីសុ ។

សព្វេសុ ភូតេសុ និទាយ ទណ្ឌំ

អវិហេវយំ អញ្ញាតម្បី តេសំ

មេត្តេន ចិត្តេន ហិតានុកម្បី

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ(២) ។

សព្វេសុ ភូតេសុ និទាយ ទណ្ឌំ

អវិហេវយំ(៣) អញ្ញាតម្បី តេសំ

ន បុត្តមិច្ឆេយ្យ កុតោ សហាយំ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

១ ម. បបញ្ចេ ជិតដន្តិតានិ ។ ២ ម. សព្វេសុ ភូតេសុ និទាយ ទណ្ឌំ អវិហេវយំ អញ្ញាតម្បី តេសំ មេត្តេន ចិត្តេន ហិតានុកម្បី ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោតិ នត្តិ ។
៣ ម. អហេវយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

(ព្រះបច្ចេកពុទ្ធាំនោះ) មានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុង
 ការសាយចិត្ត ក្នុងវត្ថុដែលប្រកបដោយរាគៈ មាន
 ចិត្តសាយក្នុងលោក ដែលគេត្រេកត្រអាល លះបង់
 នូវបបព្វធម៌^(១) និងកិលេសជាត ដែលញ៉ាំងសត្វឲ្យ
 អន្ទះសារ ហើយបានសម្រេចនូវពោធិពោណ ក្នុងទី
 នោះឯង ។ បុគ្គលទម្លាក់ចោលនូវអាជ្ញា ចំពោះ
 សត្វទាំងពួង មិនបៀតបៀននូវសត្វទាំងនោះ សូម្បី
 សត្វណាមួយទេ ទាំងជាអ្នកអនុគ្រោះ ចំពោះប្រ-
 យោជន៍ ដោយមេត្តាចិត្ត គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង
 ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលទម្លាក់ចោលនូវអាជ្ញា ចំ-
 ពោះពួកសត្វទាំងពួង មិនបៀតបៀន ចំពោះសត្វ
 ទាំងនោះ សូម្បីសត្វណាមួយទេ មិនបានប្រាថ្នា
 នូវបុត្រ (ទៅហើយ) តើនឹងប្រាថ្នានូវសម្បត្តិអំពី
 ណា គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

១ បានដល់ធម៌ ៣ យ៉ាង គឺ រាគៈ ១ ទោសៈ ១ កិលេសទាំងអស់ ១ ដែលធ្វើដំណើរ
 សត្វឲ្យយឺតយូរ ។ អដ្ឋកថា ។

ទុតិយំ បច្ចេកពុទ្ធបទានំ

សំសត្តជានិស្ស ភវន្តិ ស្មេហា
 ស្មេហន្ទយំ ទុក្ខមិទំ បហោតិ
 អាទិនំ ស្មេហជំ បេក្ខមាណោ
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 មិត្តេ សុហរេជ្ជេ អនុកម្មមាណោ
 ហារេតិ អត្តំ បដិពន្ធនិត្តោ
 ឯតំ ភយំ សន្តេវេ បេក្ខមាណោ
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 វិសោ វិសាលោវេ យថា វិសត្តោ
 បុត្តេសុ ទារេសុ ច យា អបេក្ខា
 វិសក្កឱវារេវ អសដ្ឋមាណោ
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 មិតោ អរញ្ញមិ យថា អតន្តោ
 យេនិច្ឆកំ កច្ឆតំ តោចរាយ
 វិញ្ញំ ធរេ សេវិតំ បេក្ខមាណោ

បច្ចេកពុទ្ធបទាន ទី ២

សេចក្តីស្រឡាញ់ របស់សត្វដែលនៅច្រឡំក្រឡំគ្នា
 រមែងមាន ឯសេចក្តីទុក្ខនេះមានឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 សេចក្តីស្រឡាញ់ បុគ្គលកាលឃើញទោស ដែល
 កើតអំពីសេចក្តីស្រឡាញ់ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូច
 កុយរមាស ។ បុគ្គលមានចិត្តជាប់ចំពាក់ កាលអនុគ្រោះ
 ចំពោះពួកមិត្តនិងសំឡាញ់ រមែងញ៉ាំងប្រយោជន៍ឲ្យ
 វិនាស បុគ្គលកាលឃើញនូវភ័យ ក្នុងសេចក្តីសិទ្ធិ
 ស្មាលនេះ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងបុត្រនិងភរិយា ដូចជាបុស្សីមាន
 មែកចាក់កណ្តាញ់ បុគ្គលកាលមិនជាប់ចំពាក់ ដូចជា
 ទំពាំងបុស្សី គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។
 ម្រឹកក្នុងព្រៃ មិនជាប់ចំណង ដើរទៅរកចំណីតាម
 ចំណង់បាន យ៉ាងណា វិញ្ញាណកាលបើប្រាថ្នាសេរីភាព

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

អាមន្តនា ហោតិ សហាយមជ្ឈេ

វាសេ(១) ហំនេ កមនេ ចារិកាយ

អនភិជ្ឈិតំ សេវិតំ បេត្តមាដោ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

ខិប្ពា វតិ ហោតិ សហាយមជ្ឈេ

បុត្តេសុ បេមំ វិបុលេវា ហោតិ

បិយវិប្បយោកំ វិជិតុច្ឆមាដោ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

ចាតុទ្គិសោ អប្បដិយោ ច ហោតិ

សន្តស្សមាដោ ឥតវីតរេន

បរិស្សយានំ សហិតា អនម្ពិ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

១ ម. វាសេ ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

(យ៉ាងនោះ) គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ការហៅរក វេមន៍មាន ក្នុងកណ្តាលនៃសម្បាញ់ គឺ

ក្នុងលំនៅ ក្នុងទីបំរើ ក្នុងការដើរ ក្នុងការត្រាច់ចារឹក

បុគ្គលកាលប្រាថ្នាខ្លះសេរីភាព ដែលពួកជនពាលមិន

ប្រាថ្នា គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ ល្បែង

និងតម្រេក វេមន៍មាន ក្នុងកណ្តាលនៃសម្បាញ់ ទាំង

សេចក្តីស្រឡាញ់ដ៏ធំទូលាយ វេមន៍មានក្នុងបុគ្គលទាំង

ឡាយ បុគ្គលកាលខ្លើមរអើម ចំពោះការព្រាត់ប្រាស

ចាកសត្វនិងសង្ខារជាទីស្រឡាញ់ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់

ឯង ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលជាអ្នកនៅជាសុខ ក្នុង

ទិសទាំង ៤ មិនមានប្តឹងប្តាក់ចិត្ត ត្រេកអរក្នុងវត្តភាម

មានភាមបុរាណ ជាអ្នកអត់ធន់ ចំពោះអន្តរាយ ជាអ្នក

មិនភក់ស្លុត គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ទុក្ខយំ បច្ចេកពុទ្ធបទានំ

ទុស្សង្គហា បព្វជិតាថិ ឯកេ

អថា កហដ្ឋា យរមាវសន្តា

អប្បោស្សុក្កោ បរមុត្តេសុ ហត្ថា

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

ឌុរោបយិត្តា កិហិត្យញ្ញានិ

សញ្ញន្ទបត្តោ យថា កោវិទ្យារោ

ធនត្វាន វីរោ កិហិត្យញ្ញានិ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

សចេ លកេថ និបកំ សហាយំ

សទ្ធិញ្ញវំ សាធុវិហារិ ធីវំ

អភិក្កយ្យ សញ្ញានិ បរិស្សយានិ

ចរេយ្យ តេនត្តមនោ សតីមា ។

នោ ចេ លកេថ និបកំ សហាយំ

សទ្ធិញ្ញវំ សាធុវិហារិ ធីវំ

បច្ចេកព្រឹត្តិបទាន ទី ២

បព្វជិតពួកខ្លះ ឬពួកគ្រហស្ថ ដែលនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះខ្លះ
 គេសង្រ្គោះបានដោយកម្រ បុគ្គលអ្នកមិនមានសេចក្តី
 ខ្វល់ខ្វាយ ចំពោះពួកកូននៃបុគ្គលដទៃ គប្បីប្រព្រឹត្ត
 តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ រឺបុគ្គលលះបង់ នូវវត្ថុ
 ទាំងឡាយ ជាគ្រឿងប្រាក់ដរាបស្របគ្រហស្ថ កាត់បង់នូវ
 ចំណង់ របស់គ្រហស្ថទាំងឡាយ ដូចដើមរលួសអ្នក
 ជម្រុះស្លឹក គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។
 បើបុគ្គលបានសម្ងាញ់ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានបញ្ញាខាប់ខ្លួន
 ជាអ្នកប្រព្រឹត្តត្រូវគ្នា មានធម៌ជាគ្រឿងនៅដ៏ល្អ គប្បី
 ជាអ្នកមាន ស្មារតីគ្របសង្កត់ នូវអន្តរាយទាំងពួង ហើយ
 មានចិត្តរីករាយ ប្រព្រឹត្តជាមួយសម្ងាញ់នោះចុះ ។ បើ
 បុគ្គលមិនបានសម្ងាញ់ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានបញ្ញាខាប់
 ខ្លួន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តត្រូវគ្នា មានធម៌ជាគ្រឿងនៅដ៏ល្អទេ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

រាជានុ វជ្ជំ វជិតំ បហាយ

ឯកោ ចរេ មាតង្គរញ្ញោវ នាគោ ។

អន្តា បសំសាម សហាយសម្បទំ

សេដ្ឋា សមា សេវិតញ្ច សហាយា

ឯតេ អលទ្ធា អនវជ្ជកោជី

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

ទិស្វា សុវណ្ណស្ស បកស្សរាជិ

កម្មារបុត្រេន សុនិដ្ឋិតានិ

សង្ក្រមាណានិ ទុវេ កុជស្មី

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

ឯវិ ទុតិយេន សហា មមស្ស

វាចាកិលាចោ អភិសដ្ឋនា វា

ឯតំ កយំ អាយតិ បេត្តមាចោ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចព្រះរាជាទ្រង់លះបង់នូវដែន
 ដែលទ្រង់ឈ្នះហើយ ឬដូចដំរីឈ្នះមាត់ផ្តុះ (លះ
 បង់នូវហ្វូង កាលគ្រាប់ទៅ) ក្នុងព្រៃ ។ តាមពិត
 យើងសរសើរនូវការបរិបូណ៌ ដោយសម្បញ្ញ់ហើយ
 តែបុគ្គលគួរគប់រកសម្បញ្ញ់ ដែលមានគុណប្រសើរជាង
 ខ្លួន ឬសម្បញ្ញ់មានគុណស្មើនឹងខ្លួន បើកមិនបាន
 ពួកសម្បញ្ញ់ទាំងនេះទេ គប្បីជាអ្នកបរិភោគនូវចក្ខុប្បូច្ចយ
 ដែលមិនទោស ហើយប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយ
 រមាស ។ បុគ្គលឃើញនូវកងមាសទាំងពីរ ដែល
 កូនជាងមាសធ្វើសម្រេចល្អហើយ រណ្តាំគ្នា ត្រង់កែង
 គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ ឯការធ្វើយ
 ឆ្ងងដោយវាចាក្តី ការជាប់ចំពាក់ក្តី ជាមួយនឹងបុគ្គល
 គម្រប់ពីរ របស់អញ ដូចកងមាសមួយគូមានយ៉ាងនេះ⁺
 បុគ្គលកាលរំពឹងឃើញ នូវភ័យនេះ⁺ ក្នុងកាលខាង
 មុខ គប្បីប្រព្រឹត្ត តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ទុតិយំ បច្ចេកពុទ្ធបកានំ

កាមា ហំ ចិត្រា មធុរា មនោរមា
 វិប្បវេន មថេន្តំ ចិន្តំ
 អាទីនិ កាមគុណោសុ ទិស្វា
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 ឡឹត្តំ ច កណ្ណោ ច ឧបទ្ការោ ច
 រោតោ ច សល្លញ្ញំ កយញ្ញំ មេតិ
 ឯតំ កយំ កាមគុណោសុ ទិស្វា
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 សីតញ្ញំ ឧណ្ហញ្ញំ ខុទិ បិបាសិ
 វតាតមេ ខំសសិរិសមេ ច
 សញ្ញានិមេតានិ អភិកវិត្តា
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 ធាតោវ យ្យថានិ វិវដ្ឋយិត្តា
 សញ្ញាតខន្ទោ បធុមី ឧទ្យារោ
 យថាកិរន្តំ វិហារំ អរញ្ញោ

បច្ចេកពុទ្ធិបទាន ទី ២

ពិតណាស់ កាមទាំងឡាយដ៏វិចិត្រ មានរសផ្អែម ជា
 ទឹកកាយនៃចិត្ត រមែងញ៉ាំងញ៉ូនចិត្ត ដោយសភាពដ៏
 ថ្លៃថ្នូរ បុគ្គលឃើញទោស ក្នុងកាមគុណទាំងឡាយ
 ហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។
 បុគ្គលឃើញនូវភ័យនេះ ក្នុងកាមគុណទាំងឡាយថា
 នេះជាចង្រៃ ជាបួស ជាទម្រុត ជារោគ ជាសរ
 ទាំងជាក័យ របស់អញហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង
 ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលគ្របសង្កត ទ្វេសត្រូវទាំង
 អស់នេះ គឺត្រជាក់ ក្តៅ គម្លាន សម្រេក ខ្យល់
 និងកំដៅថ្ងៃ របោមនិងសត្វល្អិតហើយ គប្បីប្រព្រឹត្ត
 តែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ ដ៏រីមានខ្លួនសមរម្យ
 មាំមួន មានសម្បុរដូចផ្កាឈូក កាលលះបង់ហួស
 ហើយនៅក្នុងព្រៃ គួរដល់អធ្យាស្រ័យ យ៉ាងណា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកោ ចរេ ខក្កវិសាលាកប្បោ ។

អដ្ឋានតំ សង្កណិការតស្ស

យំ ដុស្សយេ សាមយកំ វិមុត្តិ

អាទិច្ចពន្ធស្ស វេទោ និសម្ម

ឯកោ ចរេ ខក្កវិសាលាកប្បោ ។

ទិដ្ឋិវិស្សកានិ ឧទាតិវត្តោ

បត្តោ និយាមំ បដិលទ្ធមត្តោ

ឧប្បន្នញ្ញាណម្ហិ(១) អនញ្ញនេយ្យោ

ឯកោ ចរេ ខក្កវិសាលាកប្បោ ។

និល្លាលុទោ និក្កហោ និប្បិទាសោ

និម្មត្តោ(២) និទ្ធព្ពកសាវមោហោ

និវាសយោ សព្វលោកេ កវិត្តោ

ឯកោ ចរេ ខក្កវិសាលាកប្បោ ។

១ ម. ឧប្បន្នញ្ញាណម្ហិ ។ ២ ម. និម្មត្ត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាសយ៉ាងនោះ
 ឯង ។ បុគ្គលបាននូវសាមយិកវិមុត្តិ ដោយហេតុ
 ណា ហេតុនោះ មិនមែនជាទីតាំងនៃបុគ្គលអ្នកក្រែក-
 អរក្នុងពួកទេ បុគ្គលពិចារណានូវពាក្យ នៃព្រះពុទ្ធ
 ជាអាទិ៍ចូលហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយ
 រមាស ។ បុគ្គលកន្លងចម្រងគឺទិដ្ឋិ ដល់នូវធម៌ទៀង
 គឺមគ្គទី១ មានមគ្គ (ដ៏សេស) បានហើយ មិនមានអ្នក
 ដទៃដឹកនាំ ព្រោះដឹងថា អាត្មាអញមានញាណកើត
 ឡើងហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។
 បុគ្គលមិនជាប់ចិត្ត (ក្នុងអាហារ) មិនកុហក មិនស្រែក
 ឃ្នាន មិនលុបគុណគេ កំចាត់បង់មោហាៈ ដូចជាទឹក
 ចត់ មិនមានទីអាស្រ័យនៅគឺតណា ក្នុងលោកទាំង
 ពួងហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ទុតិយំ បច្ចេកពុទ្ធាបទានំ

នាបំ សហាយំ បរិវជ្ជយេថ

អនត្តទស្សី វិសមេ និវដ្ឋិ

សយំ ន សេវេ បស្សនំ បមត្តំ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

ពហុស្ស្តនំ ធម្មទំ កដេថ

មិត្តំ ឧទ្ធហំ បដិភាណវន្តំ

អញ្ញាយ អត្តានិ វិនេយ្យ កង្ខំ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

ខំខ្ពំ រតី កាមសុខញ្ច លោកេ

អនលដ្ឋិតា អនបេត្តមាណោ

វិក្កុសនដ្ឋានា វិរតោ សច្ចវាទី

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

បច្ចេកទេសបទពិសោធន៍ ទី ២

បុគ្គលគប្បីវៀរស្រឡះ នូវសម្លាញ់អាក្រក់ អ្នកមិន
 ឃើញនូវសេចក្តីវិនាស អ្នកអាស្រ័យនៅ ក្នុងកម្ម
 មិនស្មើ មិនគប្បីគប់រកនូវសម្លាញ់ ដែលជាប់ចំពាក់
 ដែលស្រវឹង (ក្នុងកាមគុណ) ដោយខ្លួនឯង គប្បី
 ប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលគប្បីគប់
 រកនូវបុគ្គល ជាពហុសុត្រ អ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ អ្នកប្រកប
 ដោយគុណដ៏ក្រៃលែង មានប្រាជ្ញាវងវៃ បុគ្គលដ៏ធំ
 ច្បាស់នូវប្រយោជន៍ទាំងឡាយ គួរបន្ទាបនឹងសេចក្តី
 សង្ស័យ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។
 បុគ្គលមិនអើពើ មិនអាឡោះអាឡែយ នូវល្បែងផង
 តម្រេកផង កាមសុខក្នុងលោកផង ជាអ្នកវៀរស្រឡះ
 ចាកគ្រឿងស្អិតស្អាង អ្នកពោលនូវពាក្យសច្ចៈ គប្បី
 ប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលលះបង់

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បុត្តញ្ច ទារិ បិទ្ទវញ្ច មាតិ
 ជនានិ ជញ្ញានិ ច ពន្ធរានិ
 ហិត្តាន កាមានិ យថោជិកានិ
 ឯកោ ចរេ ខក្កវិសាណាកប្បោ ។
 សង្កេ ឯសោ បរិវត្តមេត្ត សោឡិ
 អប្បស្សនោ ទុក្ខមេវេត្ត ភិយ្យោ
 កណ្ណោ^(១) ឯសោ ឥតិ ញត្តា មតិមា
 ឯកោ ចរេ ខក្កវិសាណាកប្បោ ។
 សន្ទាលយិត្តាន សិយោជនានិ
 ជាលិវ ភិត្តា សលិលម្ពចារិ
 អក្កិវ ទឡិ អនិវត្តមាតោ
 ឯកោ ចរេ ខក្កវិសាណាកប្បោ ។
 ទុក្ខិត្តចក្ខុ ន ច មាទលោលោ
 កុត្តិវ្រិយោ រក្ខិត្តមាទសាតោ

១ ម. កាឡោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

នូវកាមទាំងឡាយកាមចំណែក ភិបុត្រ ភរិយា បិតា
 មាតា ទ្រព្យសម្បត្តិ ស្រូវ អង្ករ និងដៅពង្សហើយ
 គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ កាមគុណ
 នេះ ជាគ្រឿងជាប់ចំពាក់ ឯសេចក្តីសុខ ក្នុងកាម
 នេះ មានប្រមាណតិច កាមគុណនេះមានសេចក្តីត្រេក-
 អរតិច បុគ្គលអ្នកមានគំនិតប្រាជ្ញា លុះដឹងច្បាស់ថា
 កាមគុណនេះ ដូចជាដំបៅពាកដូច្នោះហើយ គប្បីប្រ-
 ព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលទម្ងាយនូវ
 សំយោជនៈ ដូចត្រីកងទឹកទម្ងាយនូវសំណាញ់ មិន
 ត្រឡប់មក រកសំយោជនៈវិញ ដូចភ្លើងឆេះ (មិន
 ត្រឡប់វិញ) គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។
 បុគ្គលមានចក្ខុដាក់ចុះ មានជើងមិនរពឹង ជាអ្នកគ្រប់
 គ្រងផ្សែង រក្សាចិត្តទុត (ដោយល្អ) មិនដោកដាំ

ទុតិយំ បច្ចេកពុទ្ធបទានំ

អនុស្សវតោ អប្បវិធិយមាដោ
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 ឌុយារយិត្តា^(១) តិហិត្យញ្ញានិ
 សញ្ញន្តបត្តោ យថា ចារិធត្តោ
 កាសាយវត្តោ អភិទិត្តមិត្តា
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 រសេស្ស ភេទិ^(២) អករិ អលោលោ
 អនពាចោសី សបទានចារិ
 កុលេ កុលេ អប្បជិត្តិចិត្តោ
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 បហាយ បញ្ចវរណានិ ចេតសោ
 ឌុបក្កិលេសេ ព្យបន្តជ្ជ សព្វេ
 អនិស្សវតោ ធរជ្ជ សិទេហោទោសិ
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

១ ម. ឧហបយិត្តា ។ ២ អន្តិកថាយម្បន រោធត្តិបិ បាហិ ទិស្សតិ ។

បច្ចេកពុទ្ធបទាន ទី ២

មិនពេលពេល (ដោយកិលេស) គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់
 ឯង ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលលះបង់នូវភេទគ្រហស្ថ
 ដូចដើមបារិច្ឆត្រឹម ដែលមានស្លឹកដាច់ហើយ មាន
 សំពត់កាសាយៈ ចេញបួសហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តតែ
 ម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលមិនធ្វើនូវសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ក្នុងរសទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនល្មោភ មិន
 ចិញ្ចឹមនូវបុគ្គលដទៃ ជាអ្នកគ្រាប់ទៅសព្វច្រក មិន
 ជាប់ចិត្ត ក្នុងត្រកូលមួយៗ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង
 ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលលះបង់នូវហេតុ ជាគ្រឿង
 រារាំង ៥ យ៉ាង របស់ចិត្ត បន្ទាបង់នូវទុបកិលេស
 ទាំងពួង ទាំងមិនអាស្រ័យ (ដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិ)
 កាត់បង់ នូវទោស នៃសេចក្តីស្រឡាញ់ហើយ
 គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គល

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

វិសិដ្ឋិកត្តានំ(១) សុខញ្ច ទិក្ខុំ

បុត្រេវ សោមនស្សំ នោមនស្សំ

លទ្ធានុបេក្ខំ សមមំ(២) វិសុទ្ធិ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

អារទ្ធវិរិយោ បរមត្ថបត្តិយា

អលីនចិត្តោ អកុសិត្តិត្តិ

ទទ្សនិក្ខមោ ថាមពល្លបបដ្ឋោ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

បដិសល្លានំ ឈានមវិញ្ញាណោ

ធម្មេសុ និច្ចំ អនុធម្មចារី

អាទិនំ សម្មសិតា ភវេសុ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

១ វិសិដ្ឋិកត្តានំ ។ ២ បរមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ធ្វើនូវសុខ ទុក សោមនស្សនឹងទោមនស្ស ក្នុង
 កាលមុន ឲ្យនៅពីក្រោយខ្នង បាននូវទេវតាជា
 សមថៈដ៏ស្អាត គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយ
 រមាស ។ បុគ្គលប្រាវត្តព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវព្រះ
 និព្វាន មានចិត្តមិនរញ្ជាញ មានការប្រព្រឹត្តិមិនខ្ជិល
 ប្រអូស មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងដ៏មាំមួន ប្រកបដោយ
 កម្លាំងកាយនិងកម្លាំងបញ្ញាហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់
 ឯង ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលកាលមិនលះបង់
 នូវឈានដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ (ចាកសត្វនិងសង្ខារ) ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្ត នូវធម៌ដ៏សមគួរក្នុងធម៌ទាំងឡាយ អស់
 កាលជានិច្ច ពិចារណានូវទោស ក្នុងកតតាំងឡាយ
 ហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

ទុតិយំ បច្ចេកពុទ្ធបទានំ

តណ្ហាក្ខយំ បត្តយមប្បមត្តោ
 អនេលម្បតោ សុតវា សត្តមា
 សង្ខតធម្មោ និយតោ បដានវា
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 សីហោវ សន្តេសុ អសន្តសន្តោ
 វារោវ ជាលម្ហិ អសដ្ឋមាដោ
 បទុម្ភ(១) តោយេន អលម្បមាដោ
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។
 សីហោ យថា នាវេលី បសយ្ហ
 រាជា មិតានំ អភិកុយ្យចារី
 សេវេថ បន្តានំ សេនាសនានំ
 ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

១ ម. បទុវិ ។

បច្ចេកពុទ្ធភូមទាន ទី ២

បុគ្គលកាលប្រាថ្នា នូវការអស់តណ្ហា ជាអ្នកមិនប្រហែស មិនល្ងង់ មានការចេះដឹង មានស្មារតី មានធម៌ពិចារណាហើយ ជាបុគ្គលទៀង មានសេចក្តីខ្ចីឃ្នាត គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ បុគ្គលកាលមិនភក់ស្លុត ក្នុងលក្ខណៈ មានមិនទៀងជាដើម ដូចសីហៈមិនភក់ស្លុត ក្នុងសំឡេងទាំងឡាយ មិនជាប់ចំពាក់ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ មានខន្ធជាដើម ដូចខ្យល់មិនជាប់នឹងសំណាញ់ មិនប្រឡាក់ដោយលោកៈ ជាដើម ដូចស្លឹកឈូក មិនប្រឡាក់ដោយទឹក គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ សីហៈជាស្តេចសត្វ មានចង្អុមជាកម្លាំង ប្រព្រឹត្តគ្របសង្កត់ កំហែងនូវពួកម្រឹត យ៉ាងណា បុគ្គលគប្បីរកនូវសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ (មានព្រៃជាគ្រឿងអាង) ក៏យ៉ាងនោះដែរ គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបគាធំ

មេត្តំ ឧបេក្ខំ កក្កណំ វិមុត្តំ

អាសេវមាថោ មុទិតញ្ច កាលេ

សព្វេន លោកេន អវិវុជ្ឈមាថោ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

ភកញ្ច ទោសញ្ច បហាយ មោហំ

សន្ទាលយំត្វាន សំយោជនាជំ

អសន្តសំ ជីវិតសង្ខយម្មំ

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

ភជន្តំ សេវន្តំ កាករណត្តា

និកាករណា ទុល្លភា អជ្ជ មិត្តា

អត្តតបញ្ញា អសុចំ មនុស្សា

ឯកោ ចរេ ខត្តវិសាលាកប្បោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បុគ្គលកាលចម្រើននូវមេត្តា ទុរោត្តា ករុណា និង

មុទិតា ជាហេតុរួចចាកកិលេស ក្នុងកាលដ៏គួរ មិនខឹង

សម្បូរនឹងលោកទាំងពួង គប្បីប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូច

កុយរមាស ។ បុគ្គលលះបង់នូវរាគៈផង ទោសៈ

ផង មោហៈផង ហើយទំលាយចេញនូវសំយោជនៈ

មិនតក់ស្លុត ក្នុងការអស់ទៅនៃជីវិតហើយ គប្បី

ប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ ពួកជនមាន

ប្រយោជន៍ជាហេតុ ទើបគប់រកផង បម្រើផង ឯ

ពួកមិត្តដែលឥតហេតុ គេរកបានដោយក្រ ក្នុងថ្ងៃនេះ

ឯពួកមនុស្សអ្នកមានបញ្ញា ប្រាថ្នាប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន

ឈ្មោះថាជាមនុស្សមិនស្អាត បុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្តតែ

ម្នាក់ឯង ដូចកុយរមាស ។ ពួកព្រះបច្ចេកព្រះ

ទុតិយំ បច្ចេកពុទ្ធបទានំ

វិសុទ្ធសីលា សុវិសុទ្ធបញ្ញា

សមាហិតា ជាភរិយានុយត្តា

វិបស្សកា ធម្មវិសេសទស្សី

មកដំពោជ្ឈដ្ឋកតេ វិជញ្ញា ។

សុញ្ញប្បណិច្ចា តថា និមិត្តំ

អាសេវយិត្តា ជិនសាសនម្មិ

យេ សាវកត្តំ ន វជន្តិ ជីវា

កវន្តំ បច្ចេកជីវា សយម្ភ ។

មហានិទម្មា ពហុធម្មកាយា

ចិត្តិស្សរា សព្វទុក្ខោយតិណ្ណា

ឧទក្ខតិត្តា បរមត្តទស្សី

សីហោបមា ខក្កវិសាលាកប្បា ។

បច្ចេកពុទ្ធបទាន ទី ២

មានសីលបរិសុទ្ធ មានប្រាជ្ញាបរិសុទ្ធអ្ន មានចិត្ត
 កម្ពុលមាំ ប្រកបរឿយៗ នូវព្យាយាមជាគ្រឿងភ្ញាក់
 រត្នក អ្នកពិចារណានូវសង្ខារ ឃើញនូវធម៌ដ៏វិសេស
 ដ៏ឯច្បាស់នូវធម៌ ដែលជាអង្គនៃមគ្គនិងពោជ្ឈង្គ ។
 ពួកជនជាអ្នកប្រាជ្ញណា ចម្រើននូវសុញ្ញតវិមោក្ខ អប្ប-
 ណិហិតវិមោក្ខ និងអនិមិត្តវិមោក្ខ ក្នុងសាសនានៃព្រះ
 ជិនស្រីហើយ តែមិនសម្រេច នូវភាពជាសាវ័កទេ
 ពួកជនជាអ្នកប្រាជ្ញនោះ គង់បានជាព្រះបច្ចេកពុទ្ធ
 ត្រាស់ដឹងឯង ។ ពួកជននោះ ជាអ្នកមានធម៌ដ៏ច្រើន
 មានធម្មកាយដ៏សម្បូណ៌ មានចិត្តជាធំ ឆ្លងនូវទុក្ខនិង
 ឆ្ងាយៈតាំងពួង មានចិត្តខ្ពង់ខ្ពស់ផុត ជាអ្នកឃើញនូវ
 ប្រយោជន៍ដ៏ក្រៃលែង គឺព្រះនិព្វាន មានទបមាដូច
 សីហាៈ (តែងប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង) ដូចកុយរមាស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សន្តិទ្រិយា សន្តមនា សមាដី

បច្ចុន្តសត្តេសុ មតិប្បចារា(១)

ទីចា បរត្ថ ឥន វិជ្ជលន្តា

បច្ចេកតុន្តា សត្តហិតាមេ(២) ។

បហំនសញ្ញាវណា ជន្តិណា(៣)

លោកប្បទីចា យនកត្តាណា

និស្សំសយំ លោកសុនត្តិណោយ្យ

បច្ចេកតុន្តា សត្តប្បតាមេ ។

បច្ចេកតុន្តាន សុភាសិតានិ

ចរន្តិ លោកម្ហិ សនេវកម្ហិ

សុត្តា ភថា យេ ន ករោន្តិ ពាលា

វជ្ជន្តិ ទុក្ខេសុ បុនប្បនន្តេ ។

១ ម. បច្ចុន្តម្ហិមតប្បចារា ។ ២ ម. សតតំ ហិ តាមេ ។ ៣ ម. ជន្តិនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះបច្ចេកពុទ្ធាំណឿយ ជាបុគ្គលមានឥន្ទ្រិយស្ងប់
 មានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ មានចិត្តជាសមាធិ ប្រព្រឹត្តដោយ
 ប្រាជ្ញា ចំពោះសត្វ ក្នុងទីបំផុតដែន ដូចប្រទីបន្ទះបំភ្លឺ
 ក្នុងលោកខាងមុខ និងលោកនេះ ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ពួកសត្វ ។ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធាំណឿយ
 ជាធំជាងជន លះកិលេសជាគ្រឿងរារាំង ទាំងពួង
 ហើយ ជាប្រទីបនៃលោក មានរស្មីដូចមាសដុំ ជា
 ទុក្ខណេយ្យបុគ្គលដ៏ល្អ របស់សត្វលោក ដោយឥត
 សង្ស័យ ជាបុគ្គលសម្រេចដោយនិរោធសមាបត្តិ ជា
 រឿយៗ ។ សុភាសិត របស់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធាំណឿយ
 រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងមនុស្សលោក ព្រមទាំងទេវ-
 លោក ពួកជនពាលណា ស្តាប់ហើយ តែមិនបានធ្វើ
 តាមសុភាសិត មានសភាពដូច្នោះទេ ពួកជនពាល
 នោះឯង រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងទុក្ខទាំងឡាយ រឿយៗ ។

ទុតិយំ បច្ចេកពុទ្ធបទានំ

បច្ចេកពុទ្ធាន សុភាសិតានិ
 មន្តំ យថា ខុទ្ទកិស្សន្តំ
 សុត្តានិ ភថា យេ បដិបត្តិយុត្តា
 ករន្តិ សច្ចទសា សបញ្ញា ។
 បច្ចេកពុទ្ធមិ ដិទេមិ ភាសិតា
 ភាថា ៦ ឧទ្ធករា អភិទិត្តមិត្តា
 តា សក្យសីហោន នរុត្តមេន
 បកាសិតា ធម្មវិជាននត្ថំ ។
 លោកានុកម្មាយ ឥមាទិ តេសិ
 បច្ចេកពុទ្ធាន វិក្កត្តិតានិ
 សិវេកសន្តមតិវឌ្ឍនត្ថំ
 សយម្ពុសីហោន បកាសិតានិ ។

បច្ចេកពុទ្ធបទានំ សអតំ ។

បច្ចេកពុទ្ធបទាន ទី ២

សុភាសិត របស់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធាំណឡាយ ផ្អែមល្អែម
ដូចទឹកយំផិតដែលហូរចុះ ពួកជនណា បានស្តាប់
ហើយ ប្រកបនូវសេចក្តីប្រតិបត្តិតាមយ៉ាងនោះ ពួកជន
នោះ ប្រកបដោយប្រាជ្ញា រមែងឃើញនូវសច្ចធម៌ ។
គាថា ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ណា ដែលព្រះបច្ចេកពុទ្ធាំណឡាយ
ជាអ្នកឈ្នះកិលេស សម្តែងហើយនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជា
សីហៈក្នុងសក្យវង្ស ទ្រង់ខ្ពង់ខ្ពស់ជាងជន ទ្រង់ចេញ
បញ្ជាហើយ បានប្រកាសទុក ដើម្បីការដឹងច្បាស់
នូវធម៌ ។ សុភាសិតទាំងនេះ ដែលព្រះបច្ចេកពុទ្ធ
ទាំងនោះ សម្តែងផ្សេងៗ គ្នា ដើម្បីអនុគ្រោះដល់
សត្វលោក ព្រះសយម្ប ដូចជាសីហៈ ទ្រង់ប្រកាស
ទុកហើយ ដើម្បីញ៉ាំងសំវេតធម៌ សន្តិហធម៌ និង
ទុបាយប្រាជ្ញា ឲ្យចម្រើនឡើង ។

ចប់ បច្ចេកពុទ្ធបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបកានំ

តតិយំ សាវ្យបុត្តត្រៃវបទានំ

អថ ថេរាបទានំ សុណាថ

[៣] ហិមវន្តស្ស អវិទូរេ លម្ពកោ ឆាម បព្វតោ

អស្សមោ សុកតោ មយំ បណ្ណសាលា សុមាបតា ។

ឧត្តានក្ខណ ធនិកា សុបត្តា មធារមា

សុសុទ្ធបុជ្ជិណកណ្ណា អវិទូរេ មមស្សមំ ។

អសត្តរា អបញ្ញា សាទុ អប្បដិក្ខន្ធកា

សន្ទន្តិ ធនិកា តត្ថ សោភយន្តា មមស្សមំ ។

កុម្មីលា មករា ចេត្ត សុំសុមារា ច កច្ចថា

សន្ទន្តិ ធនិយា តត្ថ សោភយន្តា មមស្សមំ ។

ចាបីជា ចាវសា មន្ទា វលជា មញ្ញរោហិតា

វត្តដ្ឋក បបតាយន្តិ សោភយន្តា មមស្សមំ ។

ឧកោក្ខុលេសុ ធនិយា បុប្ផិណោ ដលំណោ ធុមា

ឧកតោ អតិលម្ពន្តិ សោភយន្តា មមស្សមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សារីបុត្តតោរាបទាន ទី ៣
១៣៧

អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ថេរាបទាន ដូចតទៅនេះ

[៣] មានភ្នំមួយ ឈ្មោះលម្អកៈ នៅក្នុងទីមិនឆ្ងាយអំពីភ្នំ
 ហិមពាន្ត គេបានសង់អាស្រម សាងបណ្ណសាលាឲ្យខ្ញុំ ។
 ស្ទឹងមានប្រាំងដឹកកំ មានកំពង់ល្អ ជាទីតាបចិត្ត ដ៏ដេរដាស
 ដោយផ្កាខ្សាច់ដ៏ស្អាត មានក្នុងទីមិនឆ្ងាយអំពីអាស្រមខ្ញុំ ។
 ស្ទឹង (នោះ) មិនមានក្រសួរវាន មិនចោត មានទឹកដ៏ធ្លាញ់
 មិនមានក្លិនអាក្រក់ តែងហូរទៅក្នុងទីនោះ ជាលំអដល់
 អាស្រមខ្ញុំ ។ មានក្រពើ មករ ឆ្លាម អណ្តើក លេង
 ក្នុងស្ទឹងនេះ ហែហែលក្នុងស្ទឹងនោះ ជាលំអដល់អាស្រម
 ខ្ញុំ ។ មានទាំងត្រីស្អាត ត្រីសណ្តាយ ត្រីក្រាញ់ ត្រីក្រ-
 ពុលបាយ ត្រីត្រីន ត្រីខ្នឹង តែងហែលឆ្វេងឆ្វាត់ទៅ
 មក ជាលំអដល់អាស្រមខ្ញុំ ។ នៅត្រើយស្ទឹងទាំងសង
 ខាង មានដើមឈើ ដ៏សម្បូណ៌ ដោយផ្កានិងផ្លែសំយុងចុះ
 មកអំពីត្រើយស្ទឹងទាំងសងខាង ជាលំអដល់អាស្រមខ្ញុំ ។

គតិយំ សារីបុត្តត្ថេរាបទានំ

អម្ពា សាលា ច តិលកា បាដលី សិទ្ធិវារីតា
 ទិញា គន្ធា^(១) សម្បវន្តិ បុប្ផិតា មម អស្សមេ ។
 ចម្បកា សលឡា ជីតា បាគបុណ្ណាគកេតកា
 ទិញា គន្ធា សម្បវន្តិ បុប្ផិតា មម អស្សមេ ។
 អតិមត្តា អសោកា ច កកិជីមាលា ច បុប្ផិតា
 អង្កោលា តិម្ពិជាលា ច បុប្ផិតា មម អស្សមេ ។
 កេតកា កទលី^(២) ចេវ កេឡកា តិណស្សលិកា
 ទិញា គន្ធា សម្បវន្តិ^(៣) សោកយន្តា^(៤) មមស្សមិ ។
 កណិកា កណ្តិការា ច អសមា អញ្ញា ពហូ
 ទិញា គន្ធា សម្បវន្តិ សោកយន្តា មមស្សមិ ។
 បុណ្ណា វ តិវបុណ្ណា^(៥) វ កោវិឡាវា ច បុប្ផិតា
 ទិញា គន្ធា សម្បវន្តិ សោកយន្តា មមស្សមិ ។
 ឧទ្ទាលកា ច កុដជា កទម្ពា ពកុលា ពហូ
 ទិញា គន្ធា សម្បវន្តិ សោកយន្តា មមស្សមិ ។
 អាឡកា ឥសិមត្តា ច កទលី មាតុលុទ្ធិយោ

១ ម. ទិព្វគន្ធា ។ ២ ម. កទុលី ។ ៣ ម. ទិព្វគន្ធា សម្បវន្តិ ។ ៤ ម. សោកយន្តិ ។
 ៥ ម. បុណ្ណាគា គិរិបុណ្ណា ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣

ស្វាយ សាលត្រីក្ស ដង្ហៀបក្លាម ច្រនៀង ឈើភ្នំ
 មានផ្ការីក ផ្សាយក្លិនដូចជាទិព្វ ក្នុងអាស្រមខ្ញុំ ។ ចម្បក់
 ស្រល់ កុល ខ្ញុំនឹង បុន្នាត រំចេក មានផ្ការីក ផ្សាយក្លិន
 ដូចជាទិព្វ ក្នុងអាស្រមខ្ញុំ ។ រំដួល អសោក ទួនស្រី
 មានផ្ការីក អង្កោល វល្លិបុស មានផ្ការីក ផ្សាយក្លិនទៅ
 ក្នុងអាស្រមខ្ញុំ ។ រំចេក ចេក ខ្នុរ ម្លិះរុក ផ្សាយក្លិន
 ដូចជាទិព្វ ក្នុងអាស្រមខ្ញុំ ។ ឈើជាច្រើន គឺកណិកា
 កណិកា ធុង អញ្ជាន់ ផ្សាយក្លិនដូចជាទិព្វ ជាលំអ
 នៃអាស្រមខ្ញុំ ។ មានក្រូចឆ្មារ ក្រូចភ្នំ រលួស មានផ្ការីក
 ផ្សាយក្លិនដូចជាទិព្វ ជាលំអនៃអាស្រមខ្ញុំ ។ ឈើជា
 ច្រើនយ៉ាង គឺរាជត្រីក្ស ក្លែងគង់ កុម្ម ពាកុល
 ផ្សាយក្លិនដូចជាទិព្វ ជាលំអនៃអាស្រមខ្ញុំ ។ អាឡុក-
 ត្រីក្ស សណ្តែកក្រហម ចេក ក្រូចថ្មី តែងលូតលាស់

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ភន្ទោនិកេន សំវឌ្ឍា វេលានិ ជានយន្តំ តេ ។
 អញ្ញេ បុប្ផនិ បទុមា អញ្ញេ ជានយន្តំ តេសវំ
 អញ្ញេ ឌុប្បនា បទុមា បុប្ផតា វឌ្ឍកេ(១) វឌ្ឍា ។
 កតំ កណ្ណានិ បទុមា និទ្ធាវន្តំ មុឡាលិយោ
 សិដ្ឋា ជបត្តមា កិណ្ណា សោភយន្តំ វឌ្ឍកេ វឌ្ឍា ។
 នយិតា អម្ពកណ្ណំ ច ឧត្តរហិ ពន្ធដីវកា(២)
 ទិញា កត្វា សម្បវន្តំ បុប្ផតា វឌ្ឍកេ វឌ្ឍា ។
 ចារីវេនា ចារីសា មច្ឆា វលជា មុញ្ញោហិតា
 សក្កិលា មក្ករា ចេវ វសន្តំ វឌ្ឍកេ វឌ្ឍា ។
 ក្កមិលា សំសុមារា ច វន្តិកាហា ច វត្តិសា
 ឌុតាហា(៣) អជករា ច វសន្តំ វឌ្ឍកេ វឌ្ឍា ។
 ចារេវតា(៤) វរិហំសា ចក្កវកា នទិចរា
 កោកិលា សុវសាលិកា ឧបដីវន្តំ តំ សវំ ។
 ក្កកុត្តកា កុឡិវកា វនេ ចោក្កវសាវកា
 ទិដ្ឋិកា សុវចោតា ច ឧបដីវន្តំ តំ សវំ ។

១ ម. វឌ្ឍកេ ។ ២ ម. ឧត្តរិ ពន្ធដីវកា ។ ៣ ម. វត្តិហា ។ ៤ ម. ចារេវតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ដោយទឹកដីមានភ្និន ឈើទាំងនោះទ្រទ្រង់ផ្ទៃ (ដានិច្ច) ។

ឈូកខ្លះកំពុងផ្កា ខ្លះកំពុងបញ្ចេញកេសរ ខ្លះដម្រះផ្កា រឹក

ស្ករស្កាយកងស្រះ កងកាលនោះ ។ ពួកឈូកកំពុងលេច

ពន្យក មានក្រអៅ កំពុងលូតលាស់ ដេរដាសដោយត្រ-

បកផ្កានិងស្លឹក លកងស្រះ កងកាលនោះ ។ គមដានយំតា

ផង អម្ពគណ្ឌីផង ឧត្តរហិផង ពន្ធដីវកៈផង មានផ្ការឹក ផ្សាយ

ភ្និនដូចជាទិព្វ ទៀបស្រះ កងកាលនោះ ។ ពួកត្រីស្វាត ត្រី

សណ្តាយ ត្រីក្រាញ់ ត្រីក្រពុលបាយ ត្រីឆ្មិន ត្រីបង្កា ត្រី

ផ្កោង នៅកងស្រះ កងកាលនោះ ។ ក្រពើ ឆ្មាម តន្តិគ្គា-

ហៈ អារក្សទឹក ឧតាហៈ ថ្ងាន់នៅកងស្រះ កងកាលនោះ ។

ព្រាប ព្រហ្មិត ចាក្រពាក ក្អែកទឹក តាវ៉ៅ សេកនិងសារិកា

តែងអាស្រ័យរស់នៅនឹងស្រះនោះ ។ មានបក្សីខ្លះ ក្តាម

មានព្រៃ ត្រដេវិច សេក អាស្រ័យរស់នៅនឹងស្រះនោះ ។

តតិយំ សារីបុត្តត្ថេរាបទានំ

ហំសា កោណ្ណា មយុរា ច កោតិលា លម្ពច្ចុឡកា^(១)

ចម្មកា^(២) ជីវជីវា ច ឧបជីវន្តំ តំ សរំ ។

កោសិកា ចោដ្ឋសីសា ច ក្បារា^(៣) សេនកា ពហូ

មហា កាឡា ច សក្កណា ឧបជីវន្តំ តំ សរំ ។

បសទា មិតា វរហា ច វកា កេរណ្ណកា ពហូ

រោហិត្តា សុត្តចោតា^(៤) ច ឧបជីវន្តំ តំ សរំ ។

សីហា ព្យក្សា ច ទីបី ច អច្ឆកោតកត្តច្ឆកិ^(៥)

តិចប្បកិណ្ណា មាតត្តា ឧបជីវន្តំ តំ សរំ ។

កិណ្ណា វាណា ចេវ អថាបិ វនកម្មិកា

ចេតា ច លុទ្ធកា ចេវ ឧបជីវន្តំ តំ សរំ ។

តិណ្ណានិ បិយាលានិ មជ្ជកា^(៦) កាសមារិយោ

ជុំវិ ជលានិ ជារេន្តិ អវិទ្ធិរេ មមស្សមំ ។

កោសុម្ពា សលឡា ជីថា សារសលសមាយុតា^(៧)

ជុំវិ ជលានិ ជារេន្តិ អវិទ្ធិរេ មមស្សមំ ។

១ ម. តម្ពច្ចុឡកា ។ ២ ម. បម្ពកា ។ ៣ ម. ក្បារា ។ ៤ ម. សុត្តចោតា ។ ៥ ម. តតច្ឆកា ។

៦ ម. មជ្ជកេ ។ ៧ ម. និម្ពា សាទុផលសមាយុតា ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទានទី ៣

ពួកបក្សី គឺ ហង្ស ក្រៀល ក្បោក តារ៉ៅ មាន់ទោ
 ចង្កៀលខ្យង បោលតោក តែងអាស្រ័យរស់នៅនឹងស្រះ
 នោះ ។ ពួកបក្សីជាច្រើន គឺ មៀម ខ្វែងស្រោក លលក
 ខ្វែង អង្កត់ខ្មៅ តែងអាស្រ័យរស់នៅនឹងស្រះនោះ ។ ពួក
 ម្រឹគជាច្រើនគឺ បសទម្រឹគ ជ្រូក ឆ្កែព្រៃ រមាំង ប្រើស
 រមាស តែងអាស្រ័យរស់នៅនឹងស្រះនោះ ។ សីហាៈ ខ្លាធំ
 ខ្លាដំបង ខ្លាយ៉ូ ឆ្កែព្រៃ ខ្លាត្រី ដំបុះប្រេង តែងអាស្រ័យរស់
 នៅនឹងស្រះនោះ ។ ពួកកន្ទុរ ពានរ ឬពួកមនុស្សអ្នកធ្វើការ
 ក្នុងព្រៃ មនុស្សអ្នកបម្រើ ព្រានព្រៃ តែងអាស្រ័យរស់នៅ
 នឹងស្រះនោះ ។ ដើមទន្លាប់ ដើមទន្លា ដើមស្រគម ពង្រ
 ទ្រទ្រង់ផ្លែអស់កាលជាទិច្ច ក្នុងទីមិនឆ្ងាយអំពីអាស្រមខ្ញុំ ។
 ដើមស្រួល ដើមស្រល់ ដើមក្នុត ប្រកបដោយខ្លឹមនិងផ្លែ
 តែងទ្រទ្រង់ផ្លែជាទិច្ច ក្នុងទីមិនឆ្ងាយអំពីអាស្រមខ្ញុំ ។ ដើម

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ហរិ័តកា អាមលកា អម្ហា ជម្ព វិភេទកា
 កោលា ភល្លាតកា ពិល្លា ដលានិ ជារយន្តិ តេ ។
 អាលុវា ច កលម្ហា ច ពិទ្ធកាលិតក្កន្តានិ ច
 ដីវកា សម្ពកា ចេវ ពហុកា មម អស្សមេ ។
 អស្សមស្សវិទ្ធុវម្ហិ តទ្ធកាសិ^(១) សុនិម្ពិតា
 អន្នោទកា សីតជលា សុបតត្តា មនោរមា ។
 បទុមុប្បលសញ្ញា បុណ្ណរិកសមាយុតា
 មន្ទាលកេហិ លញ្ញា និព្វោ កន្ធា បវាយតិ ។
 ឃីរិ សុត្តន្តសម្មន្នេ បុប្ផិតេ ដលិតេ វិនេ
 សុកិតេ អស្សមេ រម្ម វិហារមិ អហំ តទា ។
 សីលវា វត្តសម្មន្នោ លាយី លានរតោ សទា
 បញ្ញាភិញ្ញាពលប្បត្តោ សុវចិ ធាម តាបសោ ។
 ចតុត្ថិសសហស្សានិ សិស្សា មយ្ហំ ឧបដ្ឋហំ
 សត្រេវ ព្រាហ្មណា ឯតេ ជានិមន្តោ យសស្សិនោ ។

១ ម. តទ្ធកាសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សម្មំ កន្ទក្កត្រៃ ស្វាយ ត្រីដី សម្មិពិភេទកំ ស្មៅ ពក់ខ្មៅ
 ញៅ តែងទ្រទ្រង់ផ្លែជានិច្ច ។ ដំឡូងស្រំ ដំឡូងដូង ដំឡូង
 ដៃខ្លា និងដំឡូងឈាមមាន់ ទាំងឈើជាប់ ក៏មានច្រើន
 នៅជិតអាស្រមខ្ញុំ ។ ស្រះដែលធម្មតានិមិត្តល្អហើយ ក៏មាន
 នៅក្នុងទីមិនឆ្ងាយអំពីអាស្រមខ្ញុំ មានទឹកថ្លា មានទឹកត្រុ-
 ជាក់ មានកំពង់រាបទាបល្អ គួរជាទីរីករាយចិត្ត ។ ស្រះនោះ
 សឹងដំបូណ៌ដោយឈូកនិងឡូល ប្រកបដោយឈូកស
 ព្រាងព្រាតដោយស្កន់ មានភ្លុនដូចជាទិព្វ រមែងផ្សាយទៅ ។
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំតែងនៅក្នុងអាស្រមជាទីត្រេកអរ ដែលធម្ម-
 តាធ្វើទុកល្អហើយ ក្នុងព្រៃដែលមានផ្កាមានផ្លែ បរិបូណ៌
 ដោយអង្គគ្រប់សព្វ យ៉ាងនេះ ។ ខ្ញុំជាតាបស ឈ្មោះសុរុចិ
 ជាអ្នកមានសីល បរិបូណ៌ដោយវត្ត មានឈាន ត្រេកអរ
 ក្នុងឈាន ដល់នូវកម្លាំងនៃអភិញ្ញា ទាំង ៥ គ្រប់កាលទាំង
 ពួង ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នុ៎ះ ជាសិស្សរបស់ខ្ញុំ ចំនួន
 ២៤ ពាន់នាក់ ជាអ្នកមានជាតិមានយស នៅចាំបម្រើខ្ញុំ ។

តពិយំ សារីបុត្តត្ថេរាបទានំ

លត្តុណោ ឥតិហាសេ ច	សនិយណ្ណុសតេដុកេ
បទណា វេយ្យាករណា	សទ្ធម្មេ ទាវមី ភតា ។
ឧប្បានេសុ និមិត្តេសុ	លត្តុណោសុ ច កោវិទា
បវេព្យា កុម្មន្តលីកេ	មម សិស្សា សុសិត្តិតា ។
អប្បជ្ជា និមត្តា ឯតេ	អប្បហារា អណោលុទា
លាភាលាភេន សន្តដា	បរិវារេន្តិ មិ សទា ។
ឈាយី ឈានវតា ជីវា	សន្តចិត្តា សមាហិតា
អាភិញ្ញាញំ បត្តយន្តា	បរិវារេន្តិ មិ សទា ។
អភិញ្ញាទាវមិប្បត្តា	បេតិកេ តោចវេ វតា
អន្តលីក្ខត្តា ចរា ជីវា	បរិវារេន្តិ មិ សទា ។
សិទ្ធិតា ធនុ ទាវេសុ	អនេញា វត្តិតិជ្រៃយា
អសិសដ្ឋា ច តេ ជីវា	មម សិស្សា ទុរាសទា ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣

(ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ) ជាអ្នកចេះបទ ចេះវេយ្យាករណ៍
 ដល់នូវគ្រើយនៃវិជ្ជា ក្នុងសទ្ធម្ម គឺលក្ខណសាស្ត្រ ឥតិហា-
 សសាស្ត្រ ព្រមទាំងនិយណ្ឌសាស្ត្រ និងកេដ្ឋកសាស្ត្រ ។
 ពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងឧត្តរាត ក្នុងនិមិត្តនិង
 លក្ខណៈទាំងឡាយ បានសិក្សាលក្ខណ៍ផែនដី ក្នុងទី ក្នុង
 អាកាស ។ ពួកសិស្សទាំងនេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច មានប្រាជ្ញា
 ខាប់ខ្លួន មានអាហារតិច មិនលោភ សន្តោសដោយលាភ
 និងឥតលាភ តែងចោមពេមខ្ញុំសព្វកាល ។ ពួកសិស្សទាំង
 នេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានឈាន ត្រេកអរក្នុងឈាន មានចិត្ត
 ស្ងប់រម្ងាប់ មានសមាធិ ប្រាថ្នានូវការមិនមានកង្វល់ តែង
 ចោមពេមខ្ញុំសព្វកាល ។ ពួកសិស្សទាំងនេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ដល់នូវគ្រើយនៃអភិញ្ញា ត្រេកអរក្នុងគោចរ ជាភេរីនៃបិសា
 ត្រាច់ទៅក្នុងអាកាសបាន តែងចោមពេមខ្ញុំសព្វកាល ។ ពួក
 សិស្សខ្ញុំនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ សង្រួមក្នុងទ្វារ ៦ មិនមានតណ្ហា
 ជាគ្រឿងញាប់ញ័រ មានឥន្ទ្រិយរក្សាហើយ មិនច្រឡកច្រឡំ
 (ដោយពួកគណៈ) ដែលគេគ្របសង្កត់បានដោយក្រ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បល្ល័ង្កនំ និសង្ខាយ	ហំនា ចង្កមនេន ច
វិត្តនាមេន្តំ តេ វត្តនំ	មម សិស្សា ទុក្ខសនា ។
វជ្ជនិយេ ន វជ្ជនំ	នោសនិយេ ន ទុស្សវេ
មោហានិយេ ន មយ្ហនំ	មម សិស្សា ទុក្ខសនា ។
ឥទ្ធិ វិមិសមាណា តេ	វត្តនំ និច្ចកាលំកំ
បឋវី តេ បកម្បេន្តំ	សារម្បេន ទុក្ខសនា ។
កិឡិមាណាវ តេ សិស្សា	កិឡិទ្ធិ យានកិឡិទ្ធិ
ជម្ពុតោ ឝលមាណេន្តំ	មម សិស្សា ទុក្ខសនា ។
អញ្ញោ កច្ចនំ តោយានំ	អញ្ញោ មត្តវិទេហានំ
អញ្ញោ ច ឧត្តរក្សំ	មម សិស្សា ទុក្ខសនា(១) ។
បុរតោ បេសេន្តំ តេ ខាវំ	បច្ឆតោ ច វជ្ជនំ តេ
ចតុត្ថិសសហស្សេហិ	វាទិតំ ហោតិ អម្ហំ ។

១ ម. ឝសនាយ ទុក្ខសនាយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំទាំងនោះ ដែលគេគ្របសង្កត់បានដោយ
 ក្រ រមែងញ៉ាំងពត្រីឲ្យកខ្វិនទៅ ដោយការអង្គុយផ្គត់ផ្គង់
 ការឈរនិងការចង្រ្កម ។ ពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំ ដែលគេគ្រប
 សង្កត់បានដោយក្រ រមែងមិនត្រេកត្រអាល ក្នុងការម្នាក់
 ដែលគួរត្រេកអរ មិនខឹងក្នុងការម្នាក់ដែលគួរខឹង មិនវង្វេង
 ក្នុងការម្នាក់ដែលគួរវង្វេង ។ ពួកសិស្សទាំងនោះ កាល
 ល្បួងឫទ្ធិរមែងប្រព្រឹត្តអស់កាលជានិច្ច ពួកសិស្សទាំងនោះ
 តែងញ៉ាំងផែនដីឲ្យញាប់ញ័រ ជាបុគ្គលដែលគេមិនងាយគ្រប
 សង្កត់បាន ដោយការប្រណាំងប្រជែង ។ ពួកសិស្សទាំង
 នោះ កាលបើលេង រមែងលេងតែឈាន តែងយកផ្លូវត្រង់
 អំពីដើមត្រង់ ពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំ ជាបុគ្គលដែលគេគ្របសង្កត់
 បានដោយក្រ ។ ពួកខ្លះទៅគោយានទ្វីប ពួកខ្លះទៅបុព្វវិទេ-
 ហទ្វីប ពួកខ្លះទៅកាន់ទត្តរក្សទ្វីប ពួកសិស្សខ្ញុំ គេគ្របសង្កត់
 បានដោយក្រ ។ ពួកសិស្សទាំងនោះ រមែងបញ្ជូននូវអម្រែក
 ទៅមុន ពួកសិស្សទាំងនោះ រមែងទៅខាងក្រោយ ទាំងផ្លូវ
 អាកាសក៏សឹងតែបិទបាំង ដោយពួកតាបស ២៤ ពាន់រូប ។

គតិយំ សារីបុត្តេ បទានំ

អភិបាកំ(១) អនក្ខី ច ទន្លោទុក្ខលំ កាបិច
អម្ពនា កោដិកា កេចិ បវត្តដលកោជនា ។
ឧទកោរោហកា កេចិ សាយំ មាតោ សុចិរតា
តោយាភិសេតតវណា មម សិស្សា ទុរាសនា ។
បរុទ្ធកច្ឆន្ទខលោមា បដ្ឋន្តា រជស្សិក
កង្កិតា សីលករោ មម សិស្សា ទុរាសនា ។
មាតាវ សុដ្ឋិមាតេត្វា ជជិលា ឧត្តតាបនា
លាភាលាភិ បតិក្ខេត្វា កច្ឆន្ទិ អម្ពរេ តនា ។
ឯតេសំ បក្កមន្តានិ មហាសន្នោ បវត្តតិ
អជិនចម្មសន្នោ មោទិតា ហោន្តិ ទេវតា ។
ទិសោទិសា បក្កមន្តិ អន្តលិក្ខុចរា ឥសិ
សតតលេនុបត្តន្តា តេ កច្ឆន្ទិ យដិច្ឆកំ (២) ។

១ ម. អភិបាកំ ។ ២ ម. យទិច្ឆកំ ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣

(ពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំខ្លះបរិភោគ) ផ្ទៃឈើដែលចំអិនដោយភ្លើង
 (ខ្លះបរិភោគ) ផ្ទៃឈើមិនបាច់ចំអិនដោយភ្លើង ខ្លះទំពា
 ដោយធូញ ខ្លះបុកក្នុងត្បាល ខ្លះដំដោយថ្ម ខ្លះបរិភោគ
 ផ្ទៃឈើជ្រុះឯង ។ ពួកខ្លះទៀត ចុះគ្រាំទឹក ក្នុងវេលាល្ងាចព្រឹក
 ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងអំពើដ៏ស្អាត ប្រព្រឹត្តស្រោចស្រប់ដោយ
 ទឹក ពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំ គេគ្របសង្កត់បានដោយក្រ ។ ជា
 អ្នកមានពេមក្យៀកនិងក្រចកដុះវែង មានធូញ ប្រកបដោយ
 មន្ទិល មានក្បាលប្រឡាក់ដោយធូលី ក្រអូបដោយភ្និន្យនៃ
 សីល ពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំ គេគ្របសង្កត់បានដោយក្រ ។ ពួក
 ជង្គីល ប្រជុំគ្នាក្នុងវេលាព្រឹក មានតបៈដ៏ខ្លាំង សម្តែងនូវលាក
 ធននិងលាកតូច ហើយទៅក្នុងអាកាស ក្នុងកាលនោះ ។
 កាលពួកតាបសទាំងនេះ ចៀសចេញទៅ សូរសព្ទខ្លាំង ក៏
 លាន់ឮឡើង ពួកទេវតាក៏រករាយ ដោយសូរសព្ទស្បែកខ្លា
 (របស់ពួកតាបសទាំងនោះ) ។ ពួកឥសីជាអ្នកគ្រាប់ទៅ ក្នុង
 អាកាស តែងចេញទៅកាន់ទិសតូចទិសធំ ឥសីទាំងនោះ
 ជាអ្នករឹងប៉ឹងដោយកម្លាំងរបស់ខ្លួន ទៅកាន់ទីតាមប្រាថ្នា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បឋវីកម្មកា ឃតេ	សព្វេវ នភពារិទោ
ឧត្តតេជា ធុប្បសហា	សាករោវ អទោភិយា ។
ហំនចផ្កមិយា កេចិ	កេចិ នេសជ្ជីកា ឥសី
បវត្តកោជនា កេចិ	មម សិស្សា ទុរាសនា ។
មេត្តាវិហារិទោ ឃតេ	ហិតេសី សព្វចាណំ
អនត្តកំសកា សព្វេ	ន តេ វម្រេន្តិ កស្សចិ ។
សីហាវជាវសម្ពីតា	កជវជាវ ថាមវា
ទុរាសនា ព្យក្សារិវ	អាភច្ឆន្តិ មមន្តិកេ ។
វិជ្ជាធរា ទេវតា ថ	នាភកន្ធព្វរក្ខត្តសា
កុម្មណ្ណា នានវា កុរុណ្ណ	ឧបជីវន្តិ នំ សរិ ។
តេ ជជាខារិករិតា	អជិន្តរវាសិទោ
អន្តលក្ខចរា សព្វេ	ឧបជីវន្តិ នំ សរិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកឥសីទាំងអស់នេះឯង ជាអ្នកញ៉ាំងផែនដីឲ្យកម្រើក គ្រាប់
 ទៅក្នុងអាកាស ជាអ្នកមានគេជះខ្លាំង គេគ្របសង្កត់បាន
 ដោយក្រ មិនញាប់ញ័រ ប្រៀបដូចសាគរ ។ ពួកខ្លះជា
 អ្នកកាន់វត្ថុឈរចង្រ្កម ពួកខ្លះទៀតកាន់វត្ថុអង្គុយ ពួកខ្លះ
 បរិភោគផ្ទៃឈើដែលជ្រុះឯង ពួកសិស្សខ្ញុំ គេគ្របសង្កត់
 បានដោយក្រ ។ ពួកឥសីទាំងនេះ ជាអ្នកនៅដោយមេត្តា-
 ធម៌ ជាអ្នកស្វែងរកប្រយោជន៍ ដល់ពួកសត្វទាំងពួង ពួក
 ឥសីទាំងអស់នោះ ជាអ្នកមិនលើកខ្លួនឯង មិនបង្ហាប់បុគ្គល
 ណាមួយ ។ ពួកឥសីទាំងនោះ ជាអ្នកមិនញាប់ញ័រដូច
 ស្តេចសីហា មានកម្លាំងដូចស្តេចដំរី ឬដូចខ្លាធំ ដែលគេ
 គ្របសង្កត់បានដោយក្រ រមែងមកកាន់ទីជិតនៃខ្ញុំជានិច្ច ។
 ពួកវិជ្ជាធរនិងទេវតា នាគ គន្ធា អារក្សទឹក កម្មណ្ណ
 អសុរ គ្រុឌ ក៏មកអាស្រ័យរស់នៅនឹងស្រះនោះ ។ ពួក
 ឥសីទាំងនោះ ជាអ្នកទ្រទ្រង់ផងសក់និងបរិក្ខារ ស្បៀក
 ដណ្តប់នូវសំពត់ ដែលធ្វើដោយស្បែកខ្លា អាចគ្រាប់ទៅ
 ក្នុងអាកាសបាន ក៏មកអាស្រ័យរស់នៅនឹងស្រះនោះ ។

ភតិយំ សារីបុត្តត្ថេរវទានំ

តនាទុច្ឆរិកា ឯតេ	អពាមព្វា សតារវា
ចតុត្ថិសសហស្សានិ	ខិត្តសទ្ធា(១) ន វិជ្ជតិ ។
ចានេ ចានំ និក្ខិបន្តា	អប្បសទ្ធា សុសិវតា
ឧបសង្កម្ភ សព្វេ តេ(២)	សិរសា វន្តវេ មមំ ។
តេហិ សិស្សេហិ បរិវតោ	សន្តេហិ ច តបស្សិកិ
វសាមិ អស្សមេ តត្ថ	ណាយី ណានវតោ អហំ ។
សសំនិ សីលកន្ធន	បុប្ផកន្ធន ច្ចកយំ
សលំនិ សលកន្ធន	កន្ធិតោ ហោតិ អស្សមោ ។
វត្តិទ្ធិនំ ន ជាតាមិ	អរតិ មេ ន វិជ្ជតិ
សកេតេ សិស្សេ ឱវទន្តោ	កិយ្យោ ហាសំ លកាមហំ ។
បុប្ផានិ បុប្ផមាតានិ	សលានត្ថា វិបត្តតិ
ទិព្វា កន្ធា បវាយន្តិ	សោកយន្តា មមស្សមំ ។
សមាធិម្ហា វជ្ជហិត្តា	អាតាបិ និបកោ អហំ
ខារិការិ កហេត្វាន	វនំ អជ្ឈោកហិ អហំ ។

១ ម. ទិបិសទ្ធា ។ ២ ម. សព្វេ ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទានទី ៣

ពួកឥសីទាំងនេះ មានការប្រព្រឹត្តិដ៏សមគួរ ប្រកបដោយ
 សេចក្តីគោរពដល់គ្នានិងគ្នា ទាំងសំដីទ្រុឌទ្រោនរកគ្នារបស់ពួក
 ឥសីទាំង ២៤ ពាន់រូប ក៏មិនមានក្នុងកាលនោះ ។ ពួកឥសី
 ទាំងអស់នោះ កាលនឹងដាក់ជើងក្នុងពេលឈានជើង មាន
 សំឡេងតិចៗ សង្រួមដោយល្អ ចូលមកដិតថ្ងាយបង្កំដោយ
 ត្បូង ។ ខ្ញុំមានឈាន ត្រេកអរក្នុងឈាន ត្រូវពួកសិស្ស
 ទាំងនោះ ដែលជាអ្នកស្ងប់ មានគបៈចោមរោមហើយ នៅ
 ក្នុងអាស្រមនោះ ។ អាស្រមក្រអូបដោយភ្លើងរបស់ពួកឥសី
 និងភ្លើងទាំងពីរ គឺ ភ្លើងផ្កា និងភ្លើងផ្លែឈើ របស់ឈើដែល
 មានផ្លែ ។ ខ្ញុំមិនស្គាល់យប់ថ្ងៃ ខ្ញុំមិនមានសេចក្តីអផ្សុក
 ខ្ញុំកាលទូន្មានពួកសិស្សរបស់ខ្ញុំ តែងបាននូវសេចក្តីរីករាយ
 យ៉ាងក្រៃលែង ។ ភ្លើងទាំងឡាយ របស់ផ្កាឈើ ដែល
 កំពុងផ្កានិងផ្លែ ដែលកំពុងទុំ ក៏មានភ្លើងដូចជាទិព្វ រមែងផ្សព្វ
 ផ្សាយទៅ ញ៉ាំងអាស្រមរបស់ខ្ញុំឲ្យរងរឿង ។ ខ្ញុំជាអ្នកមាន
 ព្យាយាមដុតកំលេស មានបញ្ហាខ្ជាប់ខ្ជួន ចេញអំពីសមាធិ
 ហើយ តែងកាន់យកនូវការៈ គឺអម្រែក ដើរទៅក្នុងព្រៃ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឧប្បាតេ សុបិណេ ចាបិ	លក្ខណោស្ស សុសិក្ខិតោ
បវត្តមាណំ មន្តបទំ	ជារយាមិ អហំ តទា ។
អនោមទស្សី ភកកា	លោកដេដ្ឋោ នរសភោ
វិវេកកាមោ សម្ពុទ្ធោ	ហិមវន្តំ ឧបាគមិ ។
អដ្ឋោកហេត្វា ហិមវន្តំ	អត្តោ កាវណិកោ មុនិ
បល្លង្គំ អាកុដិត្វាន	និសិទិ បុរិសុត្តមោ ។
តមទ្ធិសាហំ សម្ពុទ្ធំ	សប្បកាសំ មនោរមិ
ឥន្ទវិវំ ជលិតំ	អាទិត្តវំ ហុតាសនំ ។
ជលន្តំ ទីបុក្ខំវ	វិជ្ជិវំ ភកណោ យថា
សុដ្ឋល្លំ សាលរាជិវ	អទ្ធិសំ លោកនាយកំ ។
អយំ ជាតោ មហាវិរោ	ទិក្ខុស្សន្តករោ មុនិ
ឥមំ ទស្សនមាភម្ម	សព្វទុក្ខា បម្មវេ ។
ទិស្វាណាហំ ទេវទេវំ	លក្ខណំ ឧបជារយី

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំជាអ្នកសិក្សាល្អហើយ ក្នុងឧត្តរាគ យល់សម្រេចនឹងលក្ខណៈ
 ទាំងឡាយ ចេះចាំនូវបទមន្តដែលគេនិយម ក្នុងកាលនោះ ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានដោត ព្រះនាមអនោមទស្សី ជាចំបងក្នុងលោក
 ជានិរតកៈ ទ្រង់ប្រាថ្នាវិវេកធម៌ បានស្តេចមកកាន់ហិមវន្ត-
 ប្រទេស ។ លុះព្រះមុនីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ប្រកបដោយករុណាជា
 បុរសដ៏ទុក្ខម ស្តេចចូលមកកាន់ហិមវន្តប្រទេសហើយ ទ្រង់
 គង់ផ្គត់ព្រះភ្នែក (ទៀបអាស្រមរបស់ខ្ញុំ) ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធនោះប្រកបដោយពន្លឺ ជាទីត្រេកអរនៃចិត្ត រុងរឿង
 ដូចផ្ការាជព្រឹក្ស ឬក៏ដូចគំនរភ្លើងឆេះ នូវគ្រឿងយ័ញ្ញដែល
 គេដុត ។ លុះខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជានាយកនៃលោក
 ព្រះអង្គរុងរឿង ដូចដើមឈើប្រចាំទ្វីប ឬដូចផ្នែកបន្ទោរក្នុង
 អាកាស ឬក៏ដូចសាលារាជព្រឹក្សមានផ្ការីកដ៏ល្អ ។ ខ្ញុំរំពឹងថា
 ព្រះមុនីដ៏ប្រសើរនេះ ជាមហាវីរបុរស ទ្រង់ធ្វើនូវទីបំផុតទុក
 បុគ្គលអាស្រ័យការឃើញនេះ រមែងរួចចាកទុកទាំងពួង ។
 លុះខ្ញុំឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាទេវតារបស់ទេវតាហើយ ក៏ពិនិត្យ

ភតិយំ សារីបុត្តត្ថេរវេទនំ

ពុទ្ធានុខោនវាពុទ្ធាហន្ត បស្សមិ ចក្ខុមិ ។

សហស្សរាជិចក្កានិ ទិស្សនិ ចរណ្តមេ

លក្ខណានិស្សទិស្សាន ទិដ្ឋិ កញ្ជី តថាគតេ ។

សម្មជ្ជនី កហេត្វាន សម្មជ្ជិត្វានហំ តទា

អដ្ឋ បុប្ផេ សមាទេត្វា ពុទ្ធសេដ្ឋិ អប្បជយី ។

ប្បជយិត្វាន តំ ពុទ្ធិ ឌីយតិណ្ណាមនាសវិ

ឯកំសំ អជិទំ កត្វា នមស្សំ លោកនាយកំ ។

យេន ញ្ញាលោន សម្មទ្រោ វិហារតិ អនាសវេ

តំ ញ្ញាណំ កិត្តយស្សមិ សុណាជ មម កាសតោ ។

សម្មទ្ធរយមំ លោកិ សយម្ក អមតោទយ

តវ ទិស្សនមាគម្ម កម្ពុសោតិ តវន្តិ តេ ។

សារីបុត្តត្ថេរព្រាហ្មណ៍ ទី ៣

មើលលក្ខណៈថា ព្រះពុទ្ធវិមនប្តីហ្ន៎ ឬក៏មិនវិមនជាព្រះពុទ្ធតទេ
អះ បើដូច្នោះ អាត្មាអញនឹងសង្កេតមើល នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះ
អង្គមានចក្ខុ ។ ចក្រតាំងឡាយមានកាំមួយពាន់ ក៏ប្រាកដ
ក្នុងផ្ទៃព្រះបាទាង្គប្រសើរ លុះខ្ញុំឃើញលក្ខណៈ របស់ព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធនោះហើយ ក៏ដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ចំពោះព្រះតថា-
គត ។ ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំចាប់យកអំបោស មកបោសលំនៅ
រួចហើយប្រមូលយកជា ៨ ក្តាប់មកបូជា ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏
ប្រសើរ ។ លុះខ្ញុំបូជាចំពោះព្រះពុទ្ធអង្គនោះ ជាបុគ្គលឆ្លង
ឧបសគ្គ មិនមានអាសវៈហើយ ទើបធ្វើនូវវិស្សកខ្លាត្រៀងស្នា
មាង រួចនមស្តារចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជានាយកនៃសត្វលោក ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គមិនមានអាសវៈ សម្រេចដោយញាណ
ណា ខ្ញុំនឹងសម្តែងនូវញាណរបស់ព្រះអង្គនោះ សូមអ្នកទាំង
ឡាយស្តាប់ខ្ញុំសម្តែងចុះ ។ បពិត្រព្រះអង្គ ជាព្រះសយម្ប
មានករុណាមិនមានប្រមាណ សូមព្រះអង្គស្រង់សត្វលោក
នេះឲ្យបាន ដ្បិតពួកសត្វ នឹងឆ្លងនូវវិទ្យុទឹក គឺសេចក្តី
សង្ស័យបាន ព្រោះអាស្រ័យនូវការច្នៃប្រឌិតនៃព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ត្រូវ សត្តា ច កេតុ ច	ធរដោ យូរោ ច ចាលំនំ
បរាយោ បតិដ្ឋា ច	ដីរោ ច ទិបទុតមោ ។
សក្កា សមុទ្ធ ឧទកំ	បមេតំ អាទិ្ធកេតន វា
ន ត្រូវ តវ សព្វញ្ញ-	ញាលំ សក្កា បមេតវេ(១)។
នារតំ បឋវី សក្កា	បមេត្វា តុលមណ្ណលេ
ន ត្រូវ តវ សព្វញ្ញ-	ញាលំ សក្កា បមេតវេ ។
អាណាសំ មិនិតំ(២) សក្កា	វជ្ជនា អន្តលេន វា
ន ត្រូវ តវ សព្វញ្ញ-	ញាលំ សក្កា បមេតវេ ។
មហាសមុទ្ធ ឧទកំ	បឋវីញា ខិលញ្ញោ(៣)
ពុទ្ធសាលំ ឧទានាយ	ឧបមាតោ ន យុជ្ជវេ ។
សនេវកស្ស លោកស្ស ចិត្តំ យេសំ បវត្តតិ	
អន្តោជាលិកតា ឯតេ	តវ ញាលាម្មំ ចក្កម ។

១ ម. ធរេវេ ។ ២ ម. អាកាសោមិនិតំ ។ ៣ ម. បឋវីអទិលានិដេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះអង្គជាសាស្តាចារ្យផង ទុកដូចជាទង់ផង ដូចជាទង់ជ័យ
 ផង ដូចជាប្រាសាទរបស់ពួកសត្វ ព្រះអង្គជាអ្នកដឹកនាំផង
 ជាទីពឹងផង ជាពុំនាក់ផង ជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វជើងពីរ
 ផង ។ ទឹកក្នុងសមុទ្រគេអាចរាល់ដោយអាឡូកៈបាន សព្វ-
 ពាក្យពណ៌របស់ព្រះអង្គ គេមិនអាចរាល់បានឡើយ ។ គេ
 អាចដាក់ដឹកនាំមណ្ឌលនៃដង្ហើម ហើយថ្វីនឹងបាន ឯសព្វពាក្យ-
 ពណ៌របស់ព្រះអង្គ គេមិនអាចនឹងថ្វីនឹងបានឡើយ ។
 គេអាចរាល់អាកាសដោយខ្សែ ឬដោយម្រាមដៃបាន ឯសព្វ-
 ពាក្យពណ៌ របស់ព្រះអង្គ គេមិនអាចនឹងរាល់បានឡើយ ។
 បុគ្គលគប្បីធ្វើទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ និងផែនដី ឲ្យស្មើបាន តែ
 មិនគប្បីយកពុទ្ធពណ៌ មកប្រកបដោយទុបមាបានឡើយ ។
 ចិត្តរបស់សត្វទាំងឡាយណា ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងលោក ព្រម
 ទាំងទៅលោក បពិត្រព្រះអង្គមានចក្ខុ សត្វទាំងឡាយនុ៎ះ
 តាំងនៅខាងក្នុងនៃសំណាញ់ញាណ របស់ព្រះអង្គ ។

គតិយំ សារីបុត្តញ្ញោបទានំ

យេន ញ្ញាណោន បត្តាសិ កេវលំ ពោជិមត្តមំ

ភេន ញ្ញាណោន សត្វញ្ញា មទ្គុសិ បរតិភ្នំយេ ។

ឥមា កាថា បមេត្តាន សុវចំ បាម តាបសោ

អជិនំ បត្តវត្តាន បមវិយំ និសីទិ សោ ។

ចុល្លាសីតិសហស្សានិ អន្លោតាឡោ មហាយានេ

អច្ចុគតោ តាវទេវ កិរិកជា បរិច្ឆតិ ។

តាវ អច្ចុគតោ នេវ អាយតោ វិត្តតោ ច សោ

ចុល្លាតោ សង្ឃកេនេន^(១) កោជិសតសហស្សិយោ ។

លក្ខេ វេបិយមាណមិ បរិក្ខយ មគច្ឆប

ន ត្រូវ តវ សត្វញ្ញា- ញ្ញាណំ សក្កា បមេតវេ ។

សុខមច្ឆិកេន ជាលេន ឧទកំ យោ បរិក្ខិបេ

យេ កេចិ ឧទកេ ចាលា អន្លោជាលិកតា សិយំ ។

១ ម. អនុញ្ញោ ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣

ព្រះអង្គបានដល់ នូវពោធិញ្ញាណដ៏ទុក្ខម ដោយសព្វគ្រប់
ដោយញ្ញាណណ បតិគ្រព្រះសព្វញ្ញ ព្រះអង្គរមែងញាំញី
តិរិយដទៃ ដោយញ្ញាណនោះ ។ តាបសឈ្មោះសុរិបិនោះ
សរសើរដោយគាថានេះហើយ ក៏ក្រាលនូវស្បែកខ្លា ទើប
អង្គុយលើផែនដី ។ ក្នុងដែលលិចចុះទៅក្នុងមហាសមុទ្រ អស់
ប្រមាណ ៨ ហ្មឺន ៤ ពាន់យោជន៍ ខ្ពស់ឡើងក៏ប៉ុណ្ណោះដែរ
គេហៅថាស្តេចក្ដី ។ កំពស់ក្ដី បណ្តោយក្ដី ទទឹងក្ដី នៃក្ដី
សិនេរនោះ មានប្រមាណមួយសេនកោដិយោជន៍ ដោយចំ-
ណែកនៃការរាប់ដ៏ល្អិត ។ ខ្លាចដែលគេតាំងទឹក ខ្លាចនោះក៏
ដល់នូវការអស់ទៅ ឯសព្វពាក្យពោធិបស់ព្រះអង្គ គេមិន
អាចរាប់បានឡើយ ។ បុគ្គលណាព័ទ្ធព័ន្ធទឹក ដោយសំ-
ណាញ់មានក្រឡាញឹក ពួកសត្វណាមួយក៏ដទៃ គប្បីតាំង
នៅខាងក្នុងសំណាញ់ យ៉ាងណាមិញ ។ បតិគ្រព្រះអង្គជា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តថេវ ហិ មហារីរិ យេ កេចិ បុត្តតិភ្និយា
 ទិដ្ឋិកហណាបក្ខន្តា បរាមាសេន មោហិតា ។
 ភវ សុទ្ធន ញ្ញាណេន អនាវរណាទស្សីនា
 អន្តោជាលិកតា ឯតេ ញ្ញាណាន្តេ នាតិវត្តេ ។
 ភកវា ច ភម្មិ សមយេ អនោមទស្សី មហាយសោ
 វុដ្ឋហិត្វា សមាធិម្ហា ទិសំ^(១) ឌុលោកយិជិនោ ។
 អនោមទស្សីមុជិនោ ទិសភោ នាម សាវកោ
 បរិវុតោ សតសហស្សហិ សន្តចិត្តហិ តាទិភិ ។
 ខីណាសវេហិ សុទ្ធភិ ធន្យភិញ្ញេហិ តាទិភិ
 ចិត្តមញ្ញាយ ពុទ្ធស្ស ឧបេសិ លោកនាយកំ ។
 អន្តលិត្តេ បិតា ភត្ត បទក្ខិណាមកំសុ តេ
 នមស្សនា បញ្ចលិកា ឌុវហំ^(២) ពុទ្ធសន្តិកេ ។

១ អដ្ឋិកថាយម្បន វិបំ ឧលោកយីតិ បាលី អត្ថំ ។ ២ ម. ឌុវុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មហាវិបុលេ ពួកតិរិយជាច្រើន ណាមួយ សុះទៅកាន់
 ទីសំញ៉ាតិទិដ្ឋិ ដែលវង្វែងហើយ ដោយការប្រកាន់មាំ ក៏
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ពួកសត្វទាំងអស់នេះ តាំងនៅក្នុងខាងក្នុង
 សំណាញ់ញាណដ៏បរិសុទ្ធ របស់ព្រះអង្គ ជាគ្រឿងឃើញ
 មិនមានអ្វីរាវបាន រមែងមិនកន្លងនូវញាណ របស់ព្រះអង្គ
 បានឡើយ ។ គាប់ចួនសម័យនោះ ព្រះមានព្រះភាគជំនសិរី
 ព្រះនាមអនោមទេស្សី ព្រះអង្គមានយសធំ (ទ្រង់ឈ្នះមារ)
 ចេញអំពីសមាធិ ហើយទ្រង់ប្រមើលមើលទិស ។ សារីក
 ឈ្មោះនិសកៈ របស់ព្រះមុនីព្រះនាមអនោមទេស្សី មានពួក
 ព្រះខ័ណ្ឌស្រពមួយវិសេសអង្គ ជាអ្នកមានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ មិន
 ញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ អ្នកបរិសុទ្ធ មានអភិញ្ញា មាន
 ចិត្តនឹងធីតោមរោមហើយ បានដឹងព្រះហឫទ័យ របស់
 ព្រះពុទ្ធ ក៏ចូលមកគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ជាលោកនាយក ។
 ពួកសារីកទាំងនោះ បិតនៅព្រំដីអាកាស ធ្វើប្រទេស្សិណក្នុង
 ទីនោះ ផ្គងអញ្ជាឈ្នួនមស្សារ ចុះមកក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ ។

គតិយំ សារីបុត្តត្ថេរាបរាគំ

អនោមទស្សី ភកវា លោកដេដ្ឋា នវាសភោ
 ភិក្ខុសង្ឃេ និស័ទិត្វា សំនំ ចានុំ កវី ជិដោ ។

វុរុណោ ជាមុបដ្ឋាកោ អនោមទស្សីស្ស ភត្តនោ
 ឯកំសំ ចរិកំ កត្វា អាមុច្ឆិ លោកនាយកំ ។

កោ នុចោ ភកវា ហេតុ សំនកម្មស្ស ភត្តនោ
 ន ហិ ពុទ្ធា អហេតុហិ សំនំ ចានុំ ករោន្តិ តេ ។

អនោមទស្សី ភកវា លោកដេដ្ឋា នវាសភោ
 ភិក្ខុសង្ឃេ និស័ទិត្វា សំនំ កាថំ អភាសថ ។

យោ មំ បុប្ផេន បូជេសិ ញ្ញាណញ្ញាថិ អនុត្តរិ
 តមហំ កិត្តយិស្សាថិ សុណាថ មម ភាសតោ ។

ពុទ្ធស្ស កិរមញ្ញាយ សព្វេ ទេវំ សមាទុស្សា(១)
 សទ្ធិមំ សោតុកាមា តេ សម្មទ្ធិំ ឧបសង្កមំ ។

១ ម. សមាគតា ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទានទី ៣

ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអនោមទស្សី ជាចំបងក្នុងលោក
 ជានរាសកៈ ព្រះអង្គឈ្នះមារ ទ្រង់គង់ត្រង់កណ្តាលពួក
 ភិក្ខុ ហើយធ្វើនូវការញាញឹមឲ្យប្រាកដ ។ (លំដាប់នោះ)
 ភិក្ខុអ្នកបម្រើ ឈ្មោះវរុណៈ របស់ព្រះសាស្តា ព្រះនាម
 អនោមទស្សី ធ្វើនូវចំរើរឆៀងស្នាខ្លាំង ហើយទូលសួរព្រះ
 សម្តេច ជានាយកនៃលោកថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ អ្វី
 ជាហេតុនៃការញាញឹម របស់ព្រះសាស្តា ព្រោះថា ព្រះពុទ្ធ
 ទាំងឡាយ មិនដែលធ្វើនូវការញាញឹមឲ្យប្រាកដ ដោយ
 ឥតហេតុទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអនោមទស្សី
 ជាចំបងក្នុងលោក ជានរាសកៈ ទ្រង់គង់ក្នុងកណ្តាលពួក
 ភិក្ខុ បានពោលគាថានេះថា តាបសណា បូជាតថាគត
 ដោយផ្កាផង សរសើរនូវញាណផង តថាគតនឹងសម្តែង
 ចំពោះតាបសនោះ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
 តថាគតសម្តែងចុះ ។ ពួកទេវតាទាំងអស់នោះ ព្រមទាំង
 មនុស្ស ចង់ស្តាប់ព្រះសម្តេច ទើបនាំគ្នាចូលមកគាល់ព្រះ
 សម្តេច ព្រោះដឹងច្បាស់នូវព្រះវត្តា របស់ព្រះពុទ្ធ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទិសស្ស លោកិយាត្ថស្ស	ទេវកាយា មហិទ្ធិកា
សទ្ធិម្មំ សោតុកាយា តេ	សមទ្ធិំ ឧបសក្កម្មំ ។
ហត្ថំ អស្សា រថា បត្ថំ	សេនា ច ចត្តរទ្ធិនី
បរិវារេស្សនិមំ និច្ចំ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ជលំ ។
សដ្ឋំ តុរិយសហស្សានិ	កេរិយោ សមលដ្ឋតា
ឧបដ្ឋិស្សនិមំ និច្ចំ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ជលំ ។
សោទ្ធិសិក្ខិសហស្សានិ	បារិយោ សមលដ្ឋតា
វិចិត្តវត្តាករណា	អាមត្តមណិកុណ្ណាលា ។
អាទ្ធិរម្មខា ^(១) ហស្សលា	សុសញ្ញា តន្តមជ្ឈិមា
បរិវារេស្សនិមំ និច្ចំ	ពុទ្ធឫជាយិទំ ជលំ ។
កប្បសតសហស្សានិ	ទេវលោកេ រមិស្សតិ
សហស្សកុត្តំ ចក្កវត្តំ	រាជា រដ្ឋ ករិស្សតិ ។
សហស្សកុត្តំ ទេវិទ្ធា	ទេវរដ្ឋំ ករិស្សតិ
បទេសរដ្ឋំ វិបុលំ	កណាណតោ អសម្មយំ ។

១ ម. អាទ្តបម្ពា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកទេវតាមានប្តូរច្រើន ក្នុងលោកធាតុទាំង១០ ចង់ស្តាប់
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏បូលមកគាល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ សេនាមានអង្គ៤ គឺ
 សេនាដំរី ១ សេនាសេះ ១ សេនារថ ១ សេនាប្តើរជើង ១
 នឹងចោមរោមតាបសនេះ អស់កាលជាទិច្ច នេះជាផលនៃ
 ពុទ្ធបូជា ។ ពួកដូរ្យដទ្រី ៦០ ពាន់ ស្ករទាំងឡាយដែលតាក់
 តែងល្អ នឹងបម្រើតាបសនេះ អស់កាលជាទិច្ច នេះជាផល
 នៃពុទ្ធបូជា ។ ពួកស្រី ១៦ ពាន់ ពួកនារីដែលតាក់តែងល្អ
 មានសំពត់និងគ្រឿងប្រដាប់ដំរីចិត្រ ពាក់កុណ្ណាលជាវិការវនៃ
 កែវមណី ពួកនារីទាំងនោះមានមុខទូលាយ ស្រស់ស្រាយ
 មានសញ្ញាដ៏ល្អ មានដងខ្លួនពាក់កណ្តាលដ៏រៀវ នឹងចោម
 រោមតាបសនេះ អស់កាលជាទិច្ច នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។
 (សុត្តន្តបិដក) នឹងរីករាយក្នុងទេវលោក អស់មួយសែនកប្ប
 នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្រក្នុងដែន អស់មួយពាន់ដង ។ បាន
 ជាព្រះឥន្ទ្រសោយរាជ្យ ក្នុងឋានទេវតា អស់មួយពាន់ដង
 នឹងសោយរាជ្យ ក្នុងប្រទេសដ៏ទូលាយ មិនអាចរាប់បាន ។

ភតិយំ សារីបុត្តត្ថេរាបទានំ

បដ្ឋិមេ កវសម្បត្តេ មនុស្សតំ កមិស្សតិ
 ព្រាហ្មណី សារិយា នាម ជារយិស្សតិ ក្សត្រិណា ។
 មាតុយា នាមតោត្ថន បរោយិស្សតិយំ នរោ
 សារីបុត្តាតិ នាមេន តិក្ខុប្បញ្ញោ កវិស្សតិ ។
 អសីតិកោដិ ធម្មត្វា បព្វជិស្សតិកិញ្ចុនោ
 កវេសន្តោ សន្តិបទំ ចរិស្សតិ មហី ឥមំ ។
 អបរិមេយ្យេ^(១) ឥតោ កប្បេ ឌីក្កាកកុលសម្ពរោ^(២)
 តោតមោ នាម តោត្ថន សត្តា លោកេ កវិស្សតិ ។
 តស្ស ធម្មេសុ នាយានោ ឌីរសោ ធម្មនិម្មិតោ
 សារីបុត្តាតិ នាមេន ហេស្សតិ អក្កសារីកោ ។
 អយំ ភាកិរសី កដ្ឋា ហិមវន្តា បការិតា
 មហាសម្មទ្ធមប្បេតិ តប្បយន្តិ មហោទដិ ។

១ ម. អបរិមេយ្យេ ។ ២ ម. ឧក្កាកកុលសម្ពរោ ។

សារីបុត្តត្ថេរវទាន ទី ៣

តាបសនេះ នឹងទៅកាន់អត្តភាពជាមនុស្ស ក្នុងកាលដែល
 ដល់នូវចម្លើយភព នឹងទៅកើតក្នុងផ្ទៃ នៃនាងព្រាហ្មណី
 ឈ្មោះសារី ។ តាបសនេះ នឹងបានជាអ្នកមានបញ្ញាមុតថ្លា
 មាននាមថាសារីបុត្ត តាមនាមនឹងគោត្រ របស់មាតា ។
 តាបសនេះ ជាអ្នកមិនមានកង្វល់ នឹងលះបង់នូវទ្រព្យ៨០
 កោដិ ហើយចេញបួស ស្វែងរកនូវសន្តិបទ គឺព្រះនិព្វាន
 នឹងគ្រាប់មកកាន់ផែនដីនេះ ។ ព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោ-
 តម កើតក្នុងត្រកូលក្សត្រិយ៍ឈ្មោះឧក្កាកៈ ក្នុងកប្បវេណី
 ប្រមាណមិនបាន អំពីកប្បវេណីនេះ នឹងកើតឡើងក្នុងលោក ។
 តាបសនេះ នឹងបានជាឧរស ជាអ្នកទទួលមតិក ក្នុងធម៌
 ទាំងឡាយ របស់ព្រះសាស្តាអង្គនោះ ជាធម្មនិម្មិត ជាអគ្គ-
 សារីក មានឈ្មោះសារីបុត្ត ។ ស្នឹងឈ្មោះភាគីរសីនេះ
 ដែលបែកចេញមក អំពីភ្នំហិមពាន្ត រមែងហូរចុះទៅកាន់
 មហាសមុទ្រ ញ៉ាំងមហាសមុទ្រឲ្យផ្អែក យ៉ាងណាមិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តថេវាយំ សារីបុត្តោ	សក្កោ ភិស្សុ វិសារនោ
បញ្ញាយ ចារមី កុណា	តប្បយំស្សតិ ចាណំនោ ។
ហិមវន្តំ ឧបាទាយ	សាករញ្ច មហោទដី
ឯត្តន្តរេ យំ បុទ្ធានំ	កណាណតោ អសដ្ឋយំ ។
តម្បិ សក្កោ អសេសេន	សំឡានុំ ^(១) កណាណ យថា
ន ត្រូវ សារីបុត្តស្ស	បញ្ញាយន្តោ ភិស្សតិ ។
ឱយេ កុណ្ណាយ វាលុកា	លក្ខេ វេបិយមាទម្មិ
ន ត្រូវ សារីបុត្តស្ស	បញ្ញាយន្តោ ភិស្សតិ ។
មហាសមុទ្ទេ ឧមិយោ	កណាណតោ អសដ្ឋយា
តថេវ សារីបុត្តស្ស	បញ្ញាយន្តោ ន ហេស្សតិ ។
អាវាធយត្តា សមុទ្ធិ	តោតមំ សក្យបុត្តំ
បញ្ញាយ ចារមី កុណា	ហេស្សតិ អក្កសារីកោ ។
បវត្តិតំ ធម្មចក្កំ	សក្យបុត្តេន តាទិណា
អនុវត្តិស្សតិ សម្មា	វស្សនោ ធម្មវដ្តិយោ ។

១ ម. សង្កាតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះសារីបុត្តនេះ ជាបុគ្គលអង់អាច ភ្ញៀវភ្នាក់ងារវិបកឆ្ងាយ
 ៣ យ៉ាង ដល់នូវបញ្ញាបារមី នឹងញ៉ាំងពួកសត្វឱ្យឆ្អែត ក៏
 យ៉ាងនោះដែរ ។ គំនរខ្សាច់ណាក្នុងចន្លោះនេះ រាប់យកទាំង
 ភ្នំហិមពាន្ត និងមហាសមុទ្រសាគរ គំនរខ្សាច់នោះ គេ
 មិនគប្បីរាប់បានឡើយ ។ តែបើការរាប់នូវគ្រាប់ខ្សាច់នោះ
 បុគ្គលអាចរាប់ ដោយមិនសល់បាន យ៉ាងណា ទីបំផុតនៃ
 ប្រាជ្ញារបស់ព្រះសារីបុត្ត នឹងមិនមែន យ៉ាងនោះទេ ។ កាល
 បើគេដាក់ខ្នាច់ គ្រាប់ខ្សាច់ក្នុងស្ទឹងគណ្ណា គប្បីអស់ទៅ ឯទី
 បំផុតនៃប្រាជ្ញារបស់ព្រះសារីបុត្ត នឹងមិនអស់ដូច្នោះទេ ។
 រលកក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលគេមិនគប្បីរាប់បាន ដោយការ
 រាប់ យ៉ាងណា ទីបំផុតនៃប្រាជ្ញា របស់ព្រះសារីបុត្ត
 ក៏គេនឹងមិនអាចរាប់បាន យ៉ាងនោះ ។ តាបសនេះ នឹង
 សម្រេចបញ្ញាបារមី បានជាអគ្គសារីក ញ៉ាំងព្រះសម្ពុទ្ធព្រះ
 នាមគោតម ជាឆ្នើមក្នុងពួកសត្វឱ្យត្រេកអរ នឹងបង្កើននូវ
 ភ្ញៀវគឺធម៌ដោយប្រពៃ ប្រព្រឹត្តតាមធម្មចក្ខុ ដែលព្រះសម្ពុទ្ធ
 ជាសក្យបុត្តព្រះអង្គជាបុគ្គលនឹងធីង ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ ។

គតិយំ សារីបុត្តត្ថោបទានំ

សព្វមេតំ អភិញ្ញាយ តោតមោ សក្យបុត្តោ
 ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទ្ធិត្វា អក្កដានេ វេបេស្សតិ ។
 អហោ មេ សុកតំ កម្មំ អនោមទស្ស័ស្ស សត្តោ
 យស្សាជីការំ កត្វាន សព្វត្ថ ចារមី កតោ ។
 អបរមេយ្យេ កតំ កម្មំ ដលំ ទស្សេសិ មេ ឥធ
 សុមុត្តោ សរវេតោវ កិលេសេ ឈាបយី អហំ ។
 អសង្កតំ កវេសន្តោ និព្វានំ អចលំ បទំ
 វិចិទំ តិវ្តយេ សព្វេ ឯសាហិ សំសរី កវេ ។
 យថាមិ ព្យាធិតោ ចោសោ បរិយេសេយ្យ ឌីសមិ
 វិចិទេយ្យ ធនំ សត្ថំ ព្យាធិតោ បរិមុត្តិយា ។
 អសង្កតំ កវេសន្តោ និព្វានំ អមតំ បទំ
 អព្វោកិណ្ណំ បញ្ចសតំ បព្វជី ឥសិបព្វជី ។

សារីបុត្តត្ថេរវគ្គ ទី ៣

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមគោតម ជាឆ្លើយក្នុងពួកសក្យៈ ទ្រង់ប្រាប់
ច្បាស់នូវហេតុទាំងនេះ ទ្រង់គង់ក្នុងកណ្តាលនៃពួកភិក្ខុហើយ
នឹងតាំង (ព្រះសារីបុត្ត) ក្នុងទីជាអគ្គសារីក ។

ធុហ្ម ខ្ញុំបានធ្វើអធិការ ចំពោះព្រះសាស្តា ព្រះនាម
អនោមទស្សីអង្គណា ហើយបានសម្រេចបារមី ក្នុងទីទាំង
ពួង អំពើដែលខ្ញុំធ្វើចំពោះព្រះសាស្តាអង្គនោះ ចំជាគ្រូវង្ស ។
កម្មដែលខ្ញុំធ្វើហើយក្នុងកាលប្រមាណមិនបាន ឲ្យផលហើយ
ក្នុងជាតិនេះ ខ្ញុំរួចស្រឡះហើយ ដូចជាសន្ទុះនៃសរ ដុត
ចំផ្សាញហើយនូវកិលេសទាំងឡាយ ។ ខ្ញុំនេះកាលស្វែងរកនូវ
អសង្ខតធម៌គឺព្រះនិព្វាន ជាផ្លូវមិនកម្រើក កាលពិនិត្យមើល
នូវពួកតិរិយទាំងអស់ បានអន្ទោលទៅក្នុងភព ។ បុរសអ្នក
មានព្យាធិ ស្វែងរកទុសថ ជ្រើសរើសនូវទ្រព្យទាំងអស់
ដើម្បីសះស្បើយ ចាកព្យាធិ យ៉ាងណាមិញ ។ បុគ្គល
ស្វែងរកផ្លូវ នៃអមតនិព្វាន ជាអសង្ខតធម៌ បួសជាឥសី
មិនដែលដាច់ អស់ ៥០០ ជាតិ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ជដាយ ភារភរិតោ(១) អនិទ្ទត្តនិវាសហំ
 អភិញ្ញាចារមី កុណា ព្រហ្មលោកំ អកញ្ញហំ(២)។
 នត្តិ ពាហិរកេ សុទ្ធិ វេយ្យា ជិនសាសនំ
 យេ កេច ពុទ្ធិមា សត្តា សុជ្ឈន្តិ ជិនសាសនេ ។
 អត្តកាមី មមមេតំ នហំ និសី អហំ ឥតិ(៣)
 អសង្កតំ កវេសនោ កុតិ(៤) សញ្ជរី អហំ ។
 យថាសារត្តិកោ ចោសោ កកលី ធន្តាន ដាលយេ
 ន តត្តសារំ វិន្ទេយ្យ សារេន វិត្តកោ ហិ សោ ។
 តថេវ តិត្តិយា លោកេ នាណទិដ្ឋិ ពហូ ជនា
 អសង្កតេន វិត្តា តេ សារេន កកលី យថា ។
 បច្ឆិមេ កវសម្បត្តេ ព្រហ្មពុទ្ធិ អហោសហំ
 មហាកោតំ ធម្មយត្តាន បព្វជី អនការិយំ ។

បឋមកាណារិ ។

១ ម. ជិដាយភេន ភរិតោ ។ ២ ម. អកញ្ញហំ ។ ៣ ម. នយិទំ ឥតិ ហិតិហំ ។
 ៤ ម. កុតិក្កេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំពេញហើយដោយការគឺផ្គងសក់ ស្ងៀកដណ្តប់នូវស្បែក
 ខ្លាជ័ប្រសើរ ដល់នូវអភិញ្ញាបារមី ហើយបានទៅកើតកង
 ព្រហ្មលោក ។ ការបរិសុទ្ធិកងសាសនាខាងក្រៅ រៀរលែង
 សាសនានៃព្រះជិនសិរី មិនមានទេ ពួកសត្វណាមួយ ជា
 អ្នកមានប្រាជ្ញា រមែងបរិសុទ្ធិកងសាសនា នៃព្រះជិនសិរី ។
 ខ្ញុំមិនទាន់យល់ច្បាស់នៅឡើយថា ដំណើរនេះ ជាកិច្ចប្រាថ្នា
 នូវប្រយោជន៍របស់ខ្ញុំ ទើបខ្ញុំស្វែងរកអសង្ខតធម៌ អន្តោល
 ទៅកាន់លទ្ធិដ៏អាក្រក់ ។ បុរសអ្នកត្រូវការខ្លឹម កាត់ពុះដើម
 ចេក មិនតប្បីបានខ្លឹម កងដើមចេកនោះទេ ពិតណាស់
 បុរសនោះជាអ្នកទេចាកខ្លឹម យ៉ាងណាមិញ ។ ពួកជន
 ជាច្រើននាក់ ជាតិរិយ មានទិដ្ឋិផ្សេងៗ គ្នា ក្នុងលោក
 ជាអ្នកទេសោះ ចាកអសង្ខតធម៌ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ដូច
 ជាបុរសកាត់ដើមចេក ទេចាកខ្លឹម ។ ក្នុងកាលដែលដល់
 នូវភពទីបំផុត ខ្ញុំបានកើតជាព្រាហ្មណ៍ លះបង់កោតសម្បទ
 ជាច្រើន ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។

គតិយំ សារីប្បត្តត្តេរាមទានំ

អប្បាយុគោ មន្ត្រិយោ តិស្លាវំ វេណោ ភារតូ
 ប្រាប្បុរោសោ សត្តាយោ ធាម កស្សប្បុរោសំ សាមហំ ។
 សារីគោ គេ មហារីរ កស្សជិ ធាម ប្រាប្បុរោសោ
 ឡុកសោ ឡុក្កតោ មិស្តាយ ចរតិ តោ ។
 គមទ្ធសាសី^(១) សប្បញ្ញំ បុរិ មោលេ សមាហិតិ
 សន្តិភិ មហាធាតិ កុស្តុល្លិ មទ្ធិម យថា ។
 ទិស្វា មេ ធិត្តម្បជ្ជិ សុទ្ធិនំ សុទ្ធិមាទសំ
 ទសកំ បរិ រិ អហាយំ កវិស្សតិ ។
 វាសាទិគោ វិយតិ អភិរុទោ សុសុរុតោ
 ឡុតមេ ធម៌េ ធម្លោ អមតទស្សី^(២) កវិស្សតិ ។
 យន្ត្រាហំ ឡុតមត្តំ បុន្តយ្យំ កុដ្ឋមាទសំ
 សោ លេ^(៣) បុន្តោ កវិស្សតិ បដិប្បនាមហន្តោ ។

១ ម. គមទ្ធសាហំ ។ ២ ម. អតោមទស្សី ។ ៣ ម. មេ ។

សារីបុត្តត្ថេរវបទាន ទី ៣

ព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះសញ្ជ័យ ជាអ្នកបង្រៀនមន្ត ចេះចាំមន្ត
 ចេះចប់គ្រវេទ ខ្ញុំនៅក្នុងសំណាក់ព្រាហ្មណ៍នោះ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះអស្សជ័ ដែលគេ
 គ្របសង្កត់បានដោយក្រ មានគេជះខ្នងខ្ពស់ ជាសារីករបស់
 ព្រះអង្គ គ្រាប់ទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 បានឃើញព្រះអស្សជ័នោះ ជាមុនី ប្រកបដោយបញ្ញា ខ្ជាប់
 ខ្លួនក្នុងញាណ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ ជាមហានាគ (លោករីក
 ពេញដោយគុណ) ដូចផ្កាឈូករីក ។ លុះខ្ញុំឃើញព្រះ
 អស្សជ័ មានឥន្ទ្រិយទូន្មានល្អ មានចិត្តស្អាត ដូចទសកៈ
 លោកប្រសើរ មានព្យាយាម ខ្ញុំក៏គិតថា ស្រមណ៍នេះ
 ប្រាកដជាព្រះអរហន្ត ទើបមានរូបល្អ សង្រួមល្អ គួរជាទី
 ជ្រះថ្លា ទូន្មានឥន្ទ្រិយដែលគួរទូន្មានដ៏ប្រសើរ ប្រាកដជា
 ឃើញនូវព្រះនិព្វាន ឈ្មោះអមតៈ ។ បើដូច្នោះ មានតែ
 អាត្មាអញសួរអត្តដ៏ទុក្ខម នឹងស្រមណ៍ ជាអ្នកមានចិត្តរីក
 រាយ ប្រសិនបើ អញសួរទៅហើយ លោកនឹងតបបាន
 អាត្មាអញនឹងសូមសួរលោក តទៅទៀត ក្នុងវេលានោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បិណ្ឌបារិ(១) ចរន្តស្ស បច្ឆតោ អកមាសហំ
 ឌីកាសំ បដិមារនេន្ទោ បុច្ឆិតំ អមតំ បទំ ។
 វិបន្តរេ(២) អនុប្បត្តំ ឧបកត្តាន បច្ឆហំ
 កថំ កោត្តាសំ ភិវរំ កស្សសំស្សោសំ មារិស ។
 សោ មេ បុដ្ឋោ វិយា កាសំ អសម្មតោវ កេសរំ
 ពុដ្ឋោ លោកេ សម្មប្បដ្ឋោ តស្សសំស្សោម្ម អារិសោ ។
 កិទិសន្តេ មហារិវ អនុជាត មហាយស
 ពុទ្ធស្ស សាសនំ ធម្មំ សាធមេ កថយស្សកោ ។
 សោ មេ បុដ្ឋោ កថំសត្ថំ កម្មំ និបុណំ បទំ
 កណ្ណាសល្លស្ស ហន្តារិ សព្វទុក្ខាបន្ធនំ ។
 យេ ធម្មា ហេតុបកវា តេសំ ហេតុំ តថាកតោ
 តេសញ្ច យោ និរោធនេ ច ឃីវរំទី មហាសមណោ ។

១ ម. បិណ្ឌបារិ ។ ២ ម. វិបិណ្ឌរេ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលព្រះអស្សជី កំពុងនិមន្តទៅបិណ្ឌបាត ខ្ញុំក៏បានដើរតាម
 ពីក្រោយ រិះរកទុកាសដើម្បីស្រូវរួចអមតបទ ។ ខ្ញុំបានចូលទៅ
 ស្រូវព្រះអស្សជីត្រូវ ដែលនិមន្តដល់ត្រង់ចន្លោះថ្នល់ថា បពិត្រ
 លោកមានព្យាយាម លោកជាគោត្រម្លី បពិត្រលោកនិរ-
 ទុក លោកជាសិស្សរបស់គ្រូណា ។ ព្រះអស្សជីត្រូវនោះ
 កាលឃើញខ្ញុំស្រូវហើយ ក៏បានដោះស្រាយថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដូចកេសរាជសីហ៍ មិនចេះខ្លាច កើតហើយក្នុង
 លោក អាត្មាជាសិស្សរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ។ បពិត្រលោក
 មានព្យាយាមធំ ជាអនុជាត មានយសធំ ចុះពាក្យប្រដៅ
 នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ របស់លោក តើដូចម្តេច សូមលោកសម្តែង
 ធម៌តិពាក្យប្រដៅ (របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ) ដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះអស្ស-
 ជីត្រូវនោះ កាលឃើញខ្ញុំស្រូវហើយ ទើបសម្តែងនូវសាសនធម៌
 ទាំងពួង ដែលល្អិតជ្រាលជ្រៅ ដាច់ណែក (និព្វាន) ជាគុណ
 កំបាត់បង់នូវសរតីតណា ដែលបន្ទាបង់ នូវកងទុក្ខទាំងពួង
 ថា ធម៌ទាំងឡាយណា មានហេតុជាដែនកើតមុន ព្រះតថា-
 គតបានសម្តែង នូវហេតុរបស់ធម៌ទាំងនោះផង នូវការរលត់
 នៃធម៌ទាំងនោះផង ព្រះមហាសមណៈតែងពោលយ៉ាងនេះ ។

គតិយំ សារីបុត្តត្ថោបទានំ

សោហំ វិស្សជ្ជិតេ បញ្ញា បឋមំ ផលមជ្ឈកំ
 វិវេជា វិមលោ អាសី សុត្តាន ជិនសាសនំ ។
 សុត្តាន មុនិលោ វាក្យំ បស្សិត្តា ធម្មមុត្តមំ
 បរិយោកាឱសទ្ធខ្មោ ឥមំ កាថំ អភាសហំ ។
 ឃសេវធខ្មោ យទិ តាវនេវ បច្ចុព្យថា^(១) បទមសោកំ
 អទិដ្ឋំ អត្តត្ថំ ពហុកេហិ កប្បនហុតេហិ ។
 យោហំ ធម្មំ កវេសន្តោ កុត្តិត្តេ សញ្ជរីអហំ
 សោមេ អត្តោ អនុប្បត្តោ កាលោ មេ នប្បមជ្ជិតំ ។
 តោសិតោហំ អស្សជីនា បត្តាន អចលំ បទំ
 សហាយតំ កវេសន្តោ អស្សមំ អគមាសហំ ។
 ទ្ធករតាវ មមំ ទិស្វា សហាយោ មេ សុសិត្តិតោ
 ឥរិយាបថសម្បន្នោ^(២) ឥទំ វចនមត្រវំ ។

១ ម. បច្ចុព្យថំ ។ ២ ម. ឥរិយាបថំ មមំ ទិស្វា ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣

កាលព្រះអស្សជ័ត្តេរ បានដោះស្រាយបញ្ហាហើយ ខ្ញុំក៏បាន
សម្រេចផលជាបឋម បានប្រាសចាកគូលី ប្រាសចាកមន្ទិល
ព្រោះបានស្តាប់ពាក្យប្រដៅ របស់ព្រះជិនស្រី ។ លុះខ្ញុំបាន
ស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមុនីហើយ ឃើញនូវធម៌ដ៏ទុក្ខម
ទាំងមានចិត្តចុះស៊ប់ស្អន ក្នុងព្រះសង្គម ហើយបានពោលនូវ
ភាពនេះថា ធម៌នេះ ជាគន្លងនៃសេចក្តីជាក់ច្បាស់ មិនមាន
សោក ដែលខ្ញុំមិនទាន់ឃើញ កន្លងទៅយូរហើយ ដោយ
សែននៃកប្បជាច្រើន ។ កាលខ្ញុំស្វែងរកធម៌ បានគ្រាប់ទៅ
ហើយក្នុងលទ្ធិអាក្រក់ ឥឡូវប្រយោជន៍នោះ ខ្ញុំបានសម្រេច
ហើយ វេលានេះ ជាកាលគួរខ្ញុំមិនប្រមាទ ។ ខ្ញុំដែលបាន
ព្រះអស្សជ័ត្តេរ ប្រាសប្រាណហើយ ក៏បានសម្រេចអចល-
បទ គឺព្រះនិព្វាន ទើបទៅស្វែងរកជួបនឹងសម្មាញ់ ក៏បាន
ទៅឯអាស្រម ។ សម្មាញ់របស់ខ្ញុំ ជាអ្នកសិក្សាល្អ បរិ-
បូណ៌ដោយវិទ្យាបឋម បានឃើញខ្ញុំអំពីចម្ងាយ ក៏សួរខ្ញុំថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បសន្នម្ភុខនេត្តាសិ មុនិការោវ ទិស្សតិ
 អមតាធិកតោ កត្តិ ជិញ្ញានំ អច្ឆតំ បទំ ។
 សុភានុរូបោ អាយាសិ អានេញ្ចការិរោតោ វិយ
 ទន្លោវ ទន្តទមេ(១) ឧបសន្តោសិ ព្រាហ្មណ ។
 អមតំ មយា អធិកតំ សោកសល្លវិនោទនំ
 តុវិបំ តំ អធិកត្តេហិ កត្តាម ពុទ្ធសន្តិកំ ។
 សាធូតិសោ បដិស្សត្តា(២) សហាយោ មេសុសិក្ខិតោ
 ហត្ថន ហត្ថំ កត្តិត្តា ឧបាកម្ម តវន្តិកំ ។
 ឧកោបិ បព្វជិស្សាម សក្យបុត្ត តវន្តិកេ
 តវ សាសនមាកម្ម វិហារម អនាសវំ ។
 កោលិតោ ឥន្ទិយាសេដ្ឋោ អហំ បញ្ចាយ ចារកោ
 ឧកោវ ឯកតោ ហត្តា សាសនំ សោកយាមសេ ។

១ ម. ទន្តទមេថោ ។ ២ ម. សាធូតិ បដិស្សណិត្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អ្នកមានមុខនិងភ្នែកដ៏ស្រស់បស់ មានភាពជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នក
 ប្រហែលជាបានសម្រេច នូវចំណែកនៃព្រះនិព្វាន ឈ្មោះ
 អមតៈ ជាធម៌មិនច្យុតហើយ ឬ នៃព្រាហ្មណ៍ អ្នកមាន
 សភាពល្អបានដើរមក អ្នកទូន្មានខ្លួនក្នុងធម៌ ដែលគប្បីទូន្មាន
 របស់អ្នកទូន្មានហើយ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ ដូចដំរីដែលគេ
 បង្កាត់មិនឲ្យញាប់ញ័រ ។ ខ្ញុំប្រាប់សម្បញ្ញាថា ព្រះនិព្វាន
 ឈ្មោះអមតៈ ជាគុណបន្ទាបនឹងនូវសរ គឺសេចក្តីសោក ខ្ញុំ
 បានសម្រេចហើយ អ្នកចូរសម្រេចព្រះនិព្វាននោះចុះ យើង
 នឹងនាំគ្នាទៅកាន់សំណាក់ព្រះពុទ្ធ ។ សម្បញ្ញាបស់ខ្ញុំនោះ
 ជាអ្នកសិក្សាល្អ បានទទួលពាក្យថា ប្រពៃហើយ រួចចាប់
 ដៃដា ដើរចូលមកសំណាក់ព្រះអង្គ ក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះសក្យបុត្ត ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ នឹងបួសក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះអង្គ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះបានអាស្រ័យនូវ
 សាសនធម៌របស់ព្រះអង្គហើយ ។ កោលិតជាបុគ្គលប្រសើរ
 ដោយប្តូរ ឯខ្ញុំព្រះអង្គ ជាបុគ្គលដល់នូវគ្រឹះនៃបញ្ញា
 យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ បានញៀនសាសនធម៌ឲ្យល្អ ដូចគ្នា ។

គតិយំ សារីបុត្តត្ថោបទានំ

អបរិយោសិតសង្កប្បោ	ក្កតិត្ថេសត្ថារី អហំ
តវំ ទិស្សនមាភម្ម	សង្កប្បោ ប្ចរិតោ មម ។
បវរិយំ បតិដ្ឋាយ	ប្ចន្តិ សមយេ ធុមា
ទិព្វា កន្ធា សម្បវន្តិ	តោសេន្តិ សព្វហណំនំ ។
តថេវហំ មហារីរ	សក្យបុត្ត មហាយស
សាសនេ វេ បតិដ្ឋាយ	សមយេសាមិ ប្ចត្តិ ។
វិមត្តិប្ចមេសន្តោ	កវសំសារមោធនំ
វិមត្តិប្ចលាភេន	តោសេមិ សព្វហណំនំ ។
យាវតា ពុទ្ធខេតមិ	វេបេត្ថាន មហាម្មនី
បញ្ញាយ សទិសោ នត្តិ	តវំ បុត្តស្ស បក្កម ។
សុវិនិតា ច តេសិស្សា	បរិសា ច សុសិក្ខិតា
ឧត្តមេ ទមថេ ទន្ធា	បរិវារេន្តិ តំ សទា ។

សារីបុត្តត្ថេរវគ្គទី ៣

កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គ មានបំណងមិនទាន់បានសម្រេចទៅ
ឡើយ បានត្រាច់ទៅ ក្នុងលទ្ធិកាក្រក់ លុះបានមកច្នបប្រទះ
នឹងព្រះអង្គ ទើបបំណងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ពេញបរិបូណ៌
ឡើង ។ ឈើទាំងឡាយ ដែលដុះលើផែនដី វែមន៍មាន
ផ្ការីកក្នុងរដូវ ក្លិនទាំងឡាយជាទិព្វ វែមន៍ផ្សាយទៅ ញ៉ាំង
ត្នកសត្វទាំងពួង ឲ្យត្រេកអរបាន (យ៉ាងណាមិញ) ។
បពិត្រព្រះអង្គ មានព្យាយាមធំ ជាសក្យបុត្ត មានយសធំ
ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងនៅ ក្នុងសាសនា របស់ព្រះអង្គ ខំស្វែងរក
(នូវសម័យ) ដើម្បីផ្កា ខំស្វែងរកផ្កាគីរីមុតិ ជាគ្រឿងរួច
ចាកភវសង្សារ តែងធ្វើត្នកសត្វទាំងពួងឲ្យត្រេកអរ ដោយ
ការបាននូវផ្កាគីរីមុតិ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
មានបញ្ជាចក្ខុ ក្នុងពុទ្ធភិក្ខុ ទាំងបួនាន លើកលែងតែព្រះ
មហាមុនីចេញ មិនមានបុគ្គលណា នឹងប្រហែល ដោយ
ប្រាណី នៃបុត្ររបស់ព្រះអង្គទេ ។ ត្នកសិស្សរបស់ព្រះអង្គ
បានទូន្មានល្អហើយផង ត្នកបរិស័ទ សិក្សាល្អហើយផង
គប្បីទូន្មានឥន្ទ្រិយដ៏ប្រសើរ លោកទាំងនោះ មានឥន្ទ្រិយ
ទូន្មានហើយ តែងចោមពេមព្រះអង្គ សព្វៗ កាល ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឈាយី ឈានរតា ដីរា សន្តចិត្តា សមាហិតា

មុនី មោទេយ្យសម្មន្នា បរិវារេន្តំ តំ សទា ។

អប្បដ្ឋា និបកា ដីរា អប្បាហារា អលោលុថា

លាកាលាភេន សន្តដ្ឋា បរិវារេន្តំ តំ សទា ។

អារញ្ជិតា ធុតរតា ឈាយីនោ ល្ងខចីវរា

វិវេកាភិរតា ដីរា បរិវារេន្តំ តំ សទា ។

បដិបដ្ឋា ដលដ្ឋា ច សេខា ដលសមន្តំនោ

អាសីសកា ខុត្តមតិំ បរិវារេន្តំ តំ សទា ។

សោតាបដ្ឋា ច វិមលា សកទាតាមិនោ ច យេ

អនាតាមី ច អរហា បរិវារេន្តំ តំ សទា ។

សតិប្បដ្ឋា នកុសលា ពោជ្ឈន្តំកាវលារតា

សាវកា រា តាហ្ម សច្ចេ បរិវារេន្តំ តំ សទា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកបរិស័ទដែលមានឈាន ត្រេកអរក្នុងឈាន មានប្រាជ្ញា
 មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ មានចិត្តតំកល់មាំ ជាមុនីបរិបូណ៌ដោយ
 ញាណ តែងចោមរោមព្រះអង្គ សព្វៗ កាល ។ ពួកបរិស័ទ
 ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញាតិច មានបញ្ញាតិច មានបញ្ញាជាគ្រឿង
 ទ្រទ្រង់ មានអាហារតិច មិនល្ងោក ជាអ្នកសន្តោសតាម
 មានតាមបាន តែងចោមរោមព្រះអង្គ សព្វៗ កាល ។ ពួក
 បរិស័ទដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃ ត្រេកអរក្នុងការកំចាត់
 បង់រូកំលេស មានឈាន មានចីវរសៅហ្មង ត្រេកអរតែ
 ក្នុងទីស្ងាត់ មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងចងចាំ តែងចោមរោមព្រះ
 អង្គ សព្វៗ កាល ។ ពួកសេក្ខបុគ្គលកំពុងប្រតិបត្តិខ្លះ បិត
 នៅក្នុងផលខ្លះ និងព្រះអរហន្តបរិបូណ៌ដោយផលខ្លះ ជាអ្នក
 ស្វែងរកប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ តែងចោមរោមព្រះអង្គ សព្វៗ
 កាល ។ ពួកសោតាបន្ថបុគ្គល មិនមានធម៌ជាមន្ទិលផង
 សកទាតាមបុគ្គលផង អនាតាមបុគ្គលផង អរហន្តផង តែង
 ចោមរោមព្រះអង្គ សព្វៗ កាល ។ ពួកសារីកជាច្រើនរបស់
 ព្រះអង្គ ជាអ្នកឈ្នាសវៃ ក្នុងសតិប្បដ្ឋាន ត្រេកអរក្នុងការ
 ចម្រើនពោជ្ឈង្គ តែងចោមរោមព្រះអង្គ សព្វៗ កាល ។

តតិយំ សារីបុត្តត្ថោបទានំ

ឥន្ទ្រិយាទេស្យ តុសលា សហនិការវនាវតា

សមប្បដានមនុយុត្តា បរិវារេន្ទ្រំ តំ សទា ។

តេវិជ្ជា ធន្យកិញ្ចា ច ឥន្ទ្រិយា ចារមី កតា

បញ្ញាយ ចារមីប្បត្តា បរិវារេន្ទ្រំ តំ សទា ។

ឡិទិសា^(១) ពេ មហារី វេ សិស្សា សុសិទ្ធិតា

ឧភសទា ឧក្កតេដា បរិវារេន្ទ្រំ តំ សទា ។

តេហិ សិស្សេហិ បរិវារេន្ទ្រំ សញ្ញតេហិ តបស្សិកិ

មិករាជានិស្សិតោ ឧទ្យុរាជានិ សោកសិ ។

បឋវិយំ បតិជ្ជាយ រុបាទិ ធរណីរុបា

វេបុល្លតំ ហេបុណានិ ដលញ្ចា ទស្សយនិ តេ ។

បឋវិសទិសោ តិសិ សក្យបុត្ត មហាយស

សាសនេ តេ បតិជ្ជាយ លក្ខន្តិ អមតំ ដលំ ។

១ ម. ឯទិសា ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣

ពួកសារីក៍ អ្នកឈ្លាសវៃក្នុងឥទ្ធិបាទ ត្រេកអរក្នុងការចម្រើន
 សមាធិ ប្រកបនូវសមប្បធាន តែងចោមរោមព្រះអង្គ សព្វៗ
 កាល ។ ពួកសារីក៍អ្នកបាននូវគ្រូវិជ្ជាផង បានអភិញ្ញា ៦ ផង
 ដល់នូវត្រើយនៃបូជិផង ដល់នូវត្រើយនៃប្រាជ្ញាផង តែង
 ចោមរោមព្រះអង្គ សព្វៗ កាល ។ បពិត្រព្រះអង្គ មាន
 ព្យាយាមធំ ពួកសិស្សរបស់ព្រះអង្គបែបនេះ បានសិក្សាល្អ
 កម្របគុណគ្របសង្កត់បាន មានគេជះខ្ពង់ខ្ពស់ តែងចោម
 រោមព្រះអង្គ សព្វៗ កាល ។ ព្រះអង្គ ត្រូវពួកសិស្សទាំង
 នោះ ដែលជាអ្នកសង្រួម មានតបៈ ចោមរោមហើយ ទ្រង់
 មិនខ្លាចដូចស្តេចម្រឹគ រុងរឿងដូចព្រះចន្ទ្រ ។ ឈើទាំង
 ឡាយ ដុះនៅលើផែនដី តែងលូតលាស់ចម្រើនឡើង ឈើ
 ទាំងនោះ តែងបញ្ចេញផ្លែ ។ បពិត្រព្រះសក្យបុត្ត មានយស
 ធំ ព្រះអង្គដូចផែនដី ពួកសារីក៍ទាំងនោះ ក្នុងសាសនធម៌
 របស់ព្រះអង្គហើយ តែងបាននូវផ្លែ គឺអមតមហានិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សិទ្ធិ សរស្សតិ ចេវ	នទិយោ ចន្ទភាគិកា
កង្កា ច យមុនា ចេវ	សរក្ខ ច អដោ មហី
ឯតាសំ សន្ទមាណំ	សាករោ សម្បជ្ជិតិ
ជហន្តិ បុរិមំ នាមំ	សាករោត្រូវ ញាយតិ ។
តថេវមេ ចតុវណ្ណា	មព្វជិត្វា តវន្តិកេ
ជហន្តិ បុរិមំ នាមំ	ពុទ្ធបុត្តាតិ ញាយវេ ។
យថាបិ ចន្ទោ វិមលោ	កច្ចំ អាណាសធាតុយា
សព្វេ តារកលោ លោកេ	អាភាយ អតិរោចតិ ។
តថេវ ត្ថំ មហារីរ	បរិវតោ ទេវមាណុសេ
ពុទ្ធកេតិ(អតិកម	ជលសិ សព្វនា តុរិ ។
កម្មវេ ខុដ្ឋិតា ធាមិ	ន វេលំ អតិវត្តតិ
សព្វវេលំ បដ្ឋស្សន្តិ	សព្វាណ្ណា វិកិវន្តិ តា ។
តថេវ តិគ្គិយា លោកេ	នាណទិដ្ឋី ពហូ ជនា
ធម្មំ តវិត្តកាមា(២) តេ	នាតិវត្តនិ តិ មុនី ។

១ ម. ឯគេ សព្វេ ។ ២ ម. វិទិត្តកាមា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សាគរទទួលទឹក របស់ស្គឹងទាំងនេះ គឺ សិទ្ធិ សរស្សតិ ចន្ទភាគា
 គង្គា យមុនា សរកូ និងមហី ដែលហូរមក ។ ទឹកស្គឹងទាំង
 នោះ តែងលះបង្ហូរឈ្នោះដើមចោលចេញ គេដឹងថាជាសាគរ
 តែម្យ៉ាង (យ៉ាងណាមិញ) ។ វណ្ណៈទាំង ៤ នេះ^(១) លុះបួស
 ក្នុងសំណាក់របស់ព្រះអង្គហើយ តែងលះឈ្នោះដើមចោល
 ចេញ គេដឹងថាជាពុទ្ធបុគ្គលតែម្យ៉ាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ មួយ
 ទៀត ព្រះចន្ទប្រាសចាកមន្ទិល^(២) អវណ្ណតទៅក្នុងអាកាស-
 ធាតុ មានពន្លឺរឿងកន្លង ទូរពួកផ្កាយទាំងអស់ក្នុងលោក
 យ៉ាងណាមិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ព្រះអង្គមាន
 ពួកទេវតានិងមនុស្សចោមរោមហើយ ទ្រង់រឿងកន្លង ទូរ
 ពុទ្ធភិក្ខុ សព្វកាល ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ រលកដែលតាំង
 ឡើងក្នុងទឹកជ្រៅ មិនប្រព្រឹត្តកន្លងទូរច្រាំង រលកទាំងនោះ
 រមែងមកផ្គុំបន្តិចច្រាំងទាំងអស់ សឹងបែកខ្ទេចខ្ទីរោយរាយទៅ
 (យ៉ាងណាមិញ) ។ ពួកតិរិយជាច្រើន មានទិដ្ឋិផ្សេងៗ គ្នា
 ក្នុងលោក មានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងឆ្លងទូរធម៌របស់ព្រះអង្គ ក៏មិន
 ប្រព្រឹត្តកន្លង ទូរព្រះអង្គជាមុនឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

១ បានដល់ ខន្តិយៈ ព្រាហ្មណៈ វេស្សៈ សូទ្រៈ ។ ២ មន្ទិល ៥ ពី ពពក ១ ទឹកសន្លឹម ១
 ឆ្នូលី ១ រាហូបាប ១ ផ្សែង ១ ។ (អដ្ឋកថា) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សេច ច នំ ចាបុណ្ណិ បដិវាវេហិ ចក្កុម
 កវន្តិកំ ឧបាសនា សព្វុណ្ណាវ កវន្តិ តេ ។
 យថាបិ ឧទកេ ជាតា កុម្មនា មជ្ឈាលកា ពហូ
 ឧបលិម្បន្តិ តោយេន កទ្កមកលលេន ច ។
 តថេវ ពហុកា សត្តា លោកេ ជាតា វិរូហវេ
 អន្តិកា(១) រាគនោសេន កទ្កមេ កុម្មនំ យថា ។
 យថា បទ្កមំ ជលជំ ជលមជ្ឈេ វិរោចតិ
 ន សោ លិម្បតិ តោយេន បរិសុទ្ធា ហិ កេសរី ។
 តថេវ នំ មហារីរ លោកេ ជាតោ មហាមុនិ
 នោបលិម្បសិ លោកេន តោយេន បទ្កមំ យថា ។
 យថា ហិ រម្មកេ មាសេ ពហូ បុប្ផនិ វិរិជា
 ជាតិក្កមន្តិ នំ មាសំ សមយោ បុប្ផនាយ សោ ។

១ ម. អន្តិកា ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣

បពិត្រព្រះអង្គមានបញ្ជាចក្ខុ ប្រសិនបើ ពួកត្រិះរិយទាំងនោះ
មកដល់ព្រះអង្គ ដោយលំដាប់នៃវារៈទាំងឡាយ លុះចូល
មកកាន់សំណាក់ព្រះអង្គហើយ រមែងខ្ទេចខ្ទី ។ មួយទៀត
ដើមកុម្មុទ និងចង្កុលណ៍ជាច្រើន កើតឡើងកងទឹក តែង
ទទឹក ដោយទឹកផង ប្រឡាក់ដោយភក់និងល្បាប់ផង យ៉ាង
ណាមិញ ។ ពួកសត្វជាច្រើន តែងកើតឡើង ចម្រើនឡើង
កងលោក ជាសត្វទទឹកដោយរាគៈ និងទោសៈ ដូចកុម្មុទ
កងភក់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ឈូកដែលដុះឡើង កងទឹក
រមែងរុញរឿងកងកណ្តាលទឹក ឈូកនោះមិនជាប់ដោយទឹក
នៅជាឈូកមានកេសរ ដំបូរសុទ្ធ យ៉ាងណាមិញ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ជាមហាមុនី ព្រះអង្គកើតឡើងកង
លោក ព្រះអង្គមិនជាប់ចំពាក់ដោយលោក ដូចឈូក (មិន
ជាប់) ដោយទឹក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ពួកវារៈជាតិជាច្រើន
តែងរីកកងខែរជាទីក្រែកអរ (ខែកត្តិក) មិនកន្លងខែនោះទៅ
បានឡើយ ព្រោះខែនោះជាសម័យរីក យ៉ាងណាមិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបចានំ

តថេវំ ភិក្ខុ សក្យបុត្តោ បុប្ផតោ តេ វិមុត្តិយា
 សាសនំ ធាតុវត្តន្តិ បទ្ទិមំ វារិទា យថា ។
 សុបុប្ផតោ សាលរាជានំ ទិព្វគន្ធិំ បវាយតិ
 អញ្ញាសាលេហិ បរិវុតោ សាលរាជានិ សោភតិ ។
 តថេវំ ភិក្ខុ មហារីរំ ពុទ្ធាណោន បុប្ផតោ
 ភិក្ខុសង្ឃេន បរិវុតោ^(១) សាលរាជានំ សោភសិ ។
 យថាបិ សេលោ ហិមវា ឌុសថោ^(២) សព្វទាណំ
 ធាតានំ អសុរាទត្តំ ទេវានំ អាលយោបិច ។
 តថេវំ ភិក្ខុ មហារីរំ ឌុសថោ វិយេ ទាណំ
 តេវិជ្ជា ធម្មភិញ្ញា ច ឥន្ទិយា ចារមី គតា ។
 អនុសិដ្ឋា មហារីរំ តយា កាវុណិកេន តេ
 វមន្តិ ធម្មវតិយា វសន្តិ តវំ សាសនេ ។

១ ម. ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ។ ២ ម. ឧសោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បពិត្រព្រះសក្យបុត្ត ព្រះអង្គរីកហើយដោយវិមុត្តិ ពួកសារីក
 ទាំងនោះ វេមន៍មិនប្រព្រឹត្តកន្លងនូវសាសនាឡើយ ដូចជា
 ឈ្នួររីកដោយទឹក ។ ស្តេចសាលត្រីក្សមានផ្ការីកហើយ តែង
 ផ្សាយនូវកូនដូចជាទិព្វ ស្តេចសាលត្រីក្ស មានពួកសាល-
 ត្រីក្សដទៃចោមរោម តែងល្អដោយនាមជាសាលត្រីក្ស យ៉ាង
 ណាមិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ព្រះអង្គរីកហើយ
 ដោយពុទ្ធាណា មានកិត្តិសង្ឃចោមរោមហើយ រុងរឿង
 ដូចជាស្តេចសាលត្រីក្ស ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ មួយទៀត ក្នុង
 ហិមពាន្ត ជាឧសថរបស់សត្វទាំងអស់ផង ជាទីនៅនៃពួកនាគ
 អសុរនិងពួកទេវតាផង យ៉ាងណាមិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គមាន
 ព្យាយាមធំ ព្រះអង្គដូចជាឧសថ នៃពួកសត្វដែលបានក្រែវវិជ្ជា
 បានឆ្លៀតវិញ ដល់ហើយនូវបារមីនៃបូជិតផង ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សត្វទាំងនោះដែលព្រះ
 អង្គ មានព្រះហឫទ័យករុណា ទ្រង់ប្រដៅហើយ តែងរីក
 រាយដោយតម្រេកធម៌ តែងនៅក្នុងសាសនានៃព្រះអង្គ ។

ភតិយំ សារីបុត្តត្ថេរាបទានំ

មិករាជា យេថា សីហោ អភិទិត្តិម្ហ អាសយា

ចតុទ្ធិសា វិលោកេត្តា តិក្ខុតំ អភិទានតិ ។

សព្វេ មិកា ឧត្តសន្តិ មិករាជស្ស កដ្ឋតោ

ភថាហិ ជាតិមា ឃសោ បស្សំ តាសេតិ សព្វទា ។

កដ្ឋតោ តេ មហាវីរ ពស្សនាយំ បកម្មតិ

ពោធនេយ្យ ចតុជ្ឈន្តិ តសន្តិ មារកាយិកា ។

តសន្តិ តិក្ខុយា សព្វេ ទទតោ តេ មហាមុនិ

កាកសេនាវ វិត្តន្តា មិករញ្ញា យេថា មិកា ។

យេកេចិ កណិយោ លោកេ សត្តារោតិ បវុច្ឆរេ

បរម្បរាភតិ ធម្មំ ទេសេន្តិ បរិសាយ តេ ។

ន ហេវ តំ មហាវីរ ធម្មំ ទេសេសិ ចាណិនំ

សាមំ សន្តានិ ពុជិត្តា កេវលំ ពោធិបក្ខិកំ ។

សារីបុត្តត្ថេរវបទាន ទី ៣

សីហៈជាមិត្តរាជ ចេញអំពីទីអាស្រ័យហើយ តែងក្រឡេក
មើលទិសទាំង ៤ ទើបបន្តឡើង ៣ ដង ។ កាលមិត្តរាជបន្ត
ឡើង ពួកម្រឹគទាំងអស់ តែងតក់ស្លុតយ៉ាងខ្លាំង ព្រោះតែ
ស្តេចម្រឹគនុ៎ះ ជាសត្វមានជាតិខ្ពស់ តែងធ្វើសត្វឲ្យតក់ស្លុត
សព្វៗ កាល (យ៉ាងណាមិញ) ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យា-
យាមធំ កាលព្រះអង្គមានបន្ទូល ផែនដីនេះកម្រើក ពួកសត្វ
ដែលគួរត្រាស់ដឹង រមែងត្រាស់ដឹង ពួកមានតែងតក់ស្លុត ។
បពិត្រព្រះមហាមុនី កាលបើព្រះអង្គទ្រង់បន្តឡើង ពួកតិរិយ
ទាំងអស់តែងតក់ស្លុត ដូចពួកក្អែកនិងខ្វែង ដែលភ្ញាក់ផ្អើល
ឬដូចជាពួកម្រឹគដែលភ្ញាក់ផ្អើល ដោយសារស្តេចម្រឹគ ។ ពួក
មេគណៈណា ដែលគេហៅថា សាស្តាក្នុងលោក មេគណៈ
ទាំងនោះ តែងសម្តែងប្រាប់បរិស័ទ នូវធម៌ដែលនាំមក
តៗ គ្នា ។ បពិត្រព្រះអង្គ មានព្យាយាមធំ ឯព្រះអង្គ
មិនសម្តែងធម៌ ដល់ពួកសត្វ ដូច្នោះទេ ព្រោះត្រាស់ដឹង
នូវសច្ចធម៌ទាំងឡាយ ដោយព្រះអង្គឯង ព្រមទាំងត្រាស់
ដឹង នូវពោធិបក្ខិយធម៌ទាំងអស់ ដោយព្រះអង្គឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អាសយានុសយំ ញត្វា ឥន្ទ្រិយានំ ពលាពលំ
 ភព្វាកព្វេ វិទិត្តាន មហាមេយោវ កជ្ជសិ ។
 ចក្កវាជ្ឈបរិយន្តា ជិសិទ្ធា បរិសា កវេ
 ឆានាទិដ្ឋិ វិចិទ្ធនិ វិមតិច្ឆេទនាយ តិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តមញ្ញាយ ឌីបម្មក្កុសលោ មុនិ
 ឯកំ បញ្ញំ កថេន្តោវ វិមតិ ធិន្ទំ ហាលំ ។
 ឧបទិសាសទិសេហោវ វសុទា បូរិតា កវេ
 សព្វោវ តេ បញ្ញាលីកា កិត្តយំ លោកនាយកំ ។
 កប្បំ វា តេ កិត្តយន្តា នាទាវណ្ណោហិ កិត្តយំ
 បរិមេតំ ន កប្បយ្យំ^(១) អប្បមេយ្យោ តថាគតោ ។
 តថា សកេន ជាមេន កិត្តតោ ហិ មហាដិទោ
 កប្បកោដិ បកិត្តន្តា ឯវមេវិ បកិត្តយំ ។

១ ម. ន បព្វេយ្យំ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាប នូវអាសយានុសយៈ នូវឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 នូវពលៈនិងមិនមែនពលៈ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែល
 មានក័ត្តនិងឥតក័ត្ត ហើយទ្រង់សម្តែងធម៌ ដូចមហាមេឃ
 (គម្រាមហើយ) ។ បរិស័ទអង្គុយ ក្នុងទីបំផុតនៃចក្រវាឡ
 មានទិដ្ឋិផ្សេងៗ គ្នា តែងត្រិះរិះនូវធម៌នោះ ដើម្បីនឹងផ្តាច់
 បង់សេចក្តីសង្ស័យ ។ ព្រះមុនីទ្រង់ឈ្លាសវៃ ក្នុងបទបមា
 បានជ្រាបនូវចិត្ត របស់សត្វទាំងអស់ ទ្រង់សម្តែងតែបញ្ញា
 មួយ ក៏បានកាត់បង់ នូវសេចក្តីសង្ស័យ របស់ពួកសត្វ
 បាន ។ ផែនដីដែលពេញដោយមនុស្ស ប្រកបដោយព-
 ភាទិក្តិលេស មនុស្សទាំងអស់នោះ នាំគ្នាប្រណម្យអញ្ជូលី
 សរសើរគុណព្រះនាយក ។ ម្យ៉ាងទៀត មនុស្សទាំងនោះ
 កាលសរសើរគុណ គប្បីសរសើរដោយគុណផ្សេងៗ អស់
 មួយកប្ប ក៏មិនគប្បីសម្រេចនូវការរាប់បានឡើយ (ព្រោះ)
 ព្រះតថាគត មានគុណគេមិនគប្បីរាប់បាន ។ ព្រះជិនស្រី
 ដ៏ប្រសើរ ដែលមនុស្សនឹងទៅតាសរសើរហើយ ដោយ
 កម្លាំង របស់ខ្លួន យ៉ាងនោះ មនុស្សទាំងឡាយ កាល
 សរសើរ គប្បីសរសើរ យ៉ាងនេះឯង អស់កោដិទៃកប្ប ។

ពតិយំ សារីបុត្តត្ថេរាបទានំ

សថេ ហិ កោចិ ទេវេ វា មនុស្សោ វា សុសិក្ខិតោ

បមេត្តំ បរិកោប្បយ្យ វិហានិវ លកេយ្យសោ ។

សាសនេ តេ បតិដ្ឋាយ សក្យបុត្ត មហាយស

បញ្ញាយ ចារមី កុណា វិហារមិ អនាសវេ ។

តិក្ខុយេ សម្មមទ្គាមិ វត្តេមិ ជិនសាសនំ

ធម្មសេនាបតិ អជ្ជ សក្យបុត្តស្ស សាសនេ ។

អបរិមេយ្យេ កតំ កម្មំ ដលំ ទស្សេសិ មេ ឥធន

សុមុត្តោ^(១) សរវេតោវ តិលេសេ លាបយំ មមំ ។

យោ កោចិ មនុដោ ការិ ជារយ្យ មត្តកេ ស វា

ការេន ទុក្ខិតោ អស្ស ការោ ហិ ករិតោ តថា ។

ឧយ្ហាណោ តិហក្ខិហិ កវេសុ សំសរី អហំ

ករិតោ កវការេន ទេវ ឧទ្ធករិតោ យថា ។

១ ម. សុទិតោ ។

សារីបុត្រត្ថេរាបទាន ទី ៣

ប្រសិនបើ បុគ្គលណាមួយ ទោះជាទៅតា ឬមនុស្សដែល
សិក្សាល្អហើយ គប្បីកំណត់ដើម្បីនឹងរាប់ (នូវធារទឹកក្នុង
សមុទ្រ) បុគ្គលនោះ នឹងបានតែសេចក្តីលំបាក ។ បតីគ្រូ
ព្រះសក្យបុត្ត មានយសធំ ខ្ញុំព្រះអង្គបិតនៅហើយ ក្នុង
សាសនារបស់ព្រះអង្គ ដល់នូវបញ្ញាបារមី ជាបុគ្គលមិនមាន
អាសវៈ ។ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គជាធម្មសេនាបតី ក្នុងសាសនា
របស់ព្រះសក្យបុត្ត បានញ៉ាំងញ៉ាំងក្តីរិយ ញ៉ាំងសាសនានៃ
ព្រះដ៏នស្រឡីប្រព្រឹត្តទៅ ។ អំពើដែលខ្ញុំធ្វើហើយ អស់
កប្បប្រមាណមិនបាន ឲ្យផលដល់ខ្ញុំ ក្នុងជាតិនេះ ខ្ញុំព្រះ
អង្គបានផុតស្រឡះហើយចាកកិលេស ដូចកម្លាំងសរ (ដែល
ផុតចាកឆ្នុ) ទាំងបានផុតបំផ្លាញ នូវកិលេសអស់ហើយ ។
មនុស្សណាមួយ បាននាំទៅនូវការលើក្បាល សព្វៗ កាល
(មនុស្សនោះ) ក៏ដល់នូវសេចក្តីទុកដោយការ ព្រោះការ
ជារបស់ធ្ងន់ ។ ឯខ្ញុំព្រះអង្គ ត្រូវភ្លើងកិលេសទាំង ៣ គឺ
លោភៈ ទោសៈ មោហៈ ផុតពេលហើយ បានអន្ទោល
ទៅក្នុងភពទាំងឡាយ សឹងតែធ្ងន់ហើយ ដោយទម្ងន់ គឺ
ភព ដូចជាគេដកយកក្តីសិនេរុ (មកទូលលើក្បាល) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបកាខំ

ឡិរោថិតោ ច មេ ភារោ ភវា ឧគ្សាដិតា មយា
 ករណីយំ កតំ សតំ សក្យបុត្តស្ស សាសនេ ។
 យាវតា ពុទ្ធខេត្តមំ វេបេត្តា សក្យបុត្តំ
 អហំ អត្តោម្ហិ បញ្ញាយ ពិសោ មេ ន វិជ្ជតិ ។
 សមាធិម្ហិ សុកុសលោ វេទ្ធិយា ចារមី គតោ
 វេទ្ធិមាណោ អហំ អជ្ជ សហស្សំ អភិម្ហិនេ ។
 អនុបុត្រវិហារស្ស វសីក្ខតោ មហាមុនិ
 កថេសិ សាសនំ មយំ និរោណោ សយនំ មម ។
 ទិព្វចក្ខុំ វិសុទ្ធិំ មេ សមាធិកុសលោ អហំ
 សម្មប្បធានមនុយុត្តោ ពោជ្ឈង្គភាវនារតោ ។
 សាវកេន ហិ បត្តតំ សព្វមេវ កតំ មម
 លោកេនាថិ វេបេត្តាន សិសោ មេ ន វិជ្ជតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ភារៈនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ បានទំលាក់ចោលហើយ ភពទាំង
 ឡាយ ខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏បានទម្លាយចោលហើយ កិច្ចទាំងពួង
 ដែលគួរធ្វើក្នុងសាសនា របស់ព្រះសក្យបុត្ត ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
 ធ្វើរួចហើយ ។ ពុទ្ធកេតមានកំណត់គ្រឹមណា វៀរលែងតែ
 ព្រះអង្គ ជាបុគ្គលប្រសើរក្នុងសក្យត្រកូលចេញ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ជាបុគ្គលប្រសើរ ដោយប្រាជ្ញា នឹងរកបុគ្គលណា ឲ្យស្មើ
 នឹងខ្ញុំព្រះអង្គពុំបាន ។ ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្លាសវៃចំណាប់ ក្នុងស-
 មាធិ ដល់នូវបារមីញាណ ដោយបូជិ ថ្ងៃនេះ (បើ) ខ្ញុំព្រះ
 អង្គប្រាថ្នា (នឹងធ្វើបូជិ) ក៏គប្បីនិម្មិតប្រមាណ ១ ពាន់បូជិ
 បាន ។ ព្រះមហាមុនីទ្រង់ស្ងាត់ស្ងាញ ខាងអនុបព្វវិហារធម៌
 បានសម្តែងនូវសាសនធម៌ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ឯព្រះនិព្វាន ជា
 គ្រឿងរលត់ទុក្ខ ជាដំណេករបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ទិព្វចក្ខុរបស់ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គស្ងាត់ហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គលឈ្លាសវៃ ក្នុងសមាធិ
 បានប្រកបក្នុងសម្បជាន គ្រេកអរក្នុងការចម្រើន នូវពោ-
 ជ្ជៈ ។ កិច្ចណា ដែលសាវ័កគួរដល់ កិច្ចទាំងអស់នោះ
 ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើស្រេចហើយ វៀរលែងតែព្រះលោកនាថចេញ
 នឹងរកបុគ្គលណា ឲ្យស្មើនឹងខ្ញុំព្រះអង្គ ពុំបានឡើយ ។

តតិយំ សារីបុត្តត្ថេរាបទានំ

សមាបត្តិមិត្តុសលោ ឈានវិមោក្ខានិ ខិប្បំ បដិលាភិ
 ពោជ្ឈន្តិការាវនារតោ សាវកកុណាវារមី កតោស្មី ។
 សាវកកុណាដុស្សេន^(១) ពុទ្ធិយា បុរិសុត្តមការាវ
 សន្នាសង្កហិតិ^(២) ចិត្តំ សទា សព្រហ្មចារិសុ ។
 ឧទ្ធិដនាឃោវ^(៣)សម្បោ ជិន្នវិសាលោវ ឧសភោ
 ជិត្តិត្តមាណនម្បោ ឧបេមិ កុរុតារវេន កណាំ ។
 យទិ រូបិជំ កវេយ្យ បញ្ញា មេវសុបតិជំ សមេយ្យ^(៤)
 អនោមទស្ស័ស្ស កកវតោ ដលមេតិញ្ញាណាវេនាយ ។
 បវត្តិតិ ធម្មចក្កំ សក្យបុត្តេន តាទិណ
 អនុវត្តមហំ សម្មា^(៥) ញ្ញាណាវេនាយិទិ ដលិ ។
 មា មេ កនាចិ ទាបំបោ កុសីតោ ហិ ធរិយោ
 អប្បស្សតោ អនាចារោ សមេតោ^(៦) កត្តចិ អហ្ម ។

១ ម. សារិកកុណេនបិ ដុស្សេន ។ ២ ម. យំ សទ្ធាសង្កហិតិ ។ ៣ ម. ឧទ្ធិធរិសោវិ ។
 ៤ ម. មតិទសមេយ្យ ។ ៥ ម. អនុវត្តេសហំ សព្វំ ។ ៦ ម. សម្មតោ ។

សារីបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣

ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាបុគ្គល ឈ្លាសវៃ ក្នុងសមាបត្តិ ជាអ្នកប្រទាននូវ
 ឈាន និងវិមោក្ខ យ៉ាងរហ័ស ត្រេកអរក្នុងការចម្រើន
 នូវពោជ្ឈង្គ ដល់ហើយនូវបារមីញាណ នៃសាវកគុណ ។
 ចិត្ត (របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ) ដែលសង្រ្គោះដោយសុទ្ធ ក្នុងពួក
 សព្វហ្មតារី សព្វៗ កាល ព្រោះសេចក្តីគោរព ចំពោះ
 បុរសប្រសើរដោយប្រាជ្ញា ដោយការប្រទាននូវសាវកគុណ ។
 ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីនោក គឺមានដាក់ចុះហើយ ដូចពស់
 មានចង្កីមគេដកហើយ ពុំនោះសោត ដូចគោមានវិស្ម័យបាក់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ចូលមកកាន់ទីប្រជុំសង្ឃ ដោយសេចក្តីគោរព
 ក្រៃពេក ។ ឯបញ្ញា របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ប្រសិនបើមានរូប
 គប្បីស្មើនឹងស្តេចផែនដីក៏ប្រទាន នេះជាផល នៃការសរសើរ
 នូវញាណ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះនាមអនោម-
 ទស្សី ។ ធម្មចក្រដែលព្រះសក្យបុត្ត ជាតាទិបុគ្គល ទ្រង់
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាម ដោយ
 ប្រពៃ នេះជាផលនៃការសរសើរនូវញាណ ។ (មួយទៀត)
 បុគ្គល អ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ជាបុគ្គលខ្ជិល មាន
 ព្យាយាមថែកថយ មិនចេះដឹង ប្រព្រឹត្តអាទាចារ កុំឲ្យមក

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបកានំ

តហុស្សុតោ ច មេធាវី សីលេសុ សុសមាហិតោ

ចេតោសមថានុយុតោ អបំ មុទ្ធនិ តិដ្ឋតុ ។

តំ វេ វធាមិ កុទ្ធិ វេ^(១) យាវន្តេតុ សមាគតា

អប្បដ្ឋា ហោថ សន្តដ្ឋា ទានំ ទត្តា សទា អហុ^(២) ។

យមហំ បមមំ ទិស្វា វិរដោ វិមលោ អហុ^(៣)

សោ មេ អាចរិយោ ជីវោ អស្សជិ ធាម សាវកោ ។

តស្សហិ សាវកោ អជ្ជ ធម្មសេនាបតិ អហុ^(៣)

សព្វតុ ចារមី បត្តា វិហារមិ អនាសវេ ។

យោ មេ អាចរិយោ អាសិ អស្សជិ ធាម សាវកោ

យស្សំ ទិសាយំ វសតិ ខុស្ស័ស្សម្ហិ កកោមហំ ។

១ ម. រាទ្ធក្តេ ។ ២ ម. ឈាយី ឈានតា សទា ។ ៣ ម. អហុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ចូបប្រទះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងទីណាមួយបានឡើយ ។ បុគ្គល
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន អ្នកមានប្រាជ្ញា អ្នកមានចិត្តតំកល់មាំ
 ក្នុងសីល និងអ្នកប្រកបរឿយៗ នូវចេតោសមថៈ សូមចូល
 មកតំកល់នៅលើក្បាល (របស់ខ្ញុំ) ។ ព្រោះហេតុនោះ ខ្ញុំ
 សូមពោលនឹងលោកទាំងឡាយ សូមអំពើដ៏ចម្រើន (មាន)
 ដល់លោកទាំងឡាយ ទាំងអស់ ដែលបានមកជួបជុំ ក្នុង
 ទីនេះ សូមលោកទាំងឡាយមានប្រាថ្នាតិច សន្តោស រាំ
 ភ្លេងឲ្យបាន សព្វៗ កាលចុះ ។ ខ្ញុំបានចូបនូវអាចារ្យអង្គ
 ណា ជាដំបូង ហើយបានប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល
 អាចារ្យខ្ញុំនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាសាវ័ក ឈ្មោះអស្សជ័ ។ ខ្ញុំ
 ជាអ្នកស្តាប់ពាក្យនៃព្រះអស្សជ័អង្គនោះ បានជាធម្មសេនាបតី
 បានដល់នូវបារមី ក្នុងទីទាំងពួងហើយ ជាអ្នកមិនមានអា-
 សវៈ ។ ព្រះសាវ័ក ឈ្មោះអស្សជ័ ជាអាចារ្យរបស់ខ្ញុំ គង់
 ក្នុងទីសណា ខ្ញុំធ្វើទីក្បាលដំណេក ទៅក្នុងទីសនោះ ។

ចតុត្ថំ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរាបទានំ

មម កម្មំ សរិត្តាន កោតមោ សក្យបុត្តំ វេ
 ភិក្ខុសង្ឃេ និស័ទិត្តា អន្តជ្ជានេ វេមេសិ មំ(១) ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្នភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទិំ អាយស្មា សារីរុត្តោ វេហោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តានិ ។

សារីបុត្តត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ចតុត្ថំ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរាបទានំ

[២] អនោមទស្សី ភកកា លោកដេដ្ឋោ នវសហោ
 វិហាសិ ហិមវន្តម្ហិ ទេវសង្ឃបុត្តតោ ។
 វុរុណោ ឆាម ឆាមេន ឆាគរាជា អហំ វទនា
 កាមរូបិ វិក្កុត្តាមិ មហោទដិទិវាសហំ(២) ។

១ ម. ឥតោ បរិ កិលេសា ឈាបិតា មញ្ញំ ភវិ សព្វេ សម្មហតា
 ពន្ធនំ ឆេត្តា តាតោវិ វិហារមិ អនាសវោ ។ ស្វាគតំ វិច មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋិស្ស
 សន្តិកេ តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ឥមេ បាយិ អត្ថិ ។
 ២ ម. មហោទដិទិវាសយំ ។

មហាមោគ្គល្លានត្ថេរាបទាន ទី ៤

ព្រះគោតម ជាបុគ្គលប្រសើរក្នុងសក្យត្រកូល ទ្រង់រត្នក
 ឃើញនូវអំពើរបស់ខ្ញុំ ទ្រង់គង់ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ហើយ
 តំកល់ទុកនូវខ្ញុំក្នុងទីដ៏ប្រសើរ ។ បដិសម្ព័ន្ធ ២ វិមោក្ខ ៨
 និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះសារីបុត្តត្រូវ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សារីបុត្តត្ថេរាបទាន ។

មហាមោគ្គល្លានត្ថេរាបទាន ទី ៥

៤៤ | ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមអនោមទស្សី ជាច្បងក្នុងលោក
 ជានរាសកៈ មានពួកទេវតាចោមរោម ទ្រង់គង់នៅក្នុងវ្រៃ
 ហិមពាន្ត ។ គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាស្តេចនាគ ឈ្មោះវរុណៈ
 នៅក្នុងមហាសមុទ្រ ចេះវិបូលរូបបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អង្គនិយ គណំ^(១) ហិត្តា តុរិយំ បដ្ឋបេសហំ

សម្ពុទ្ធំ បរិវាត្តោ វាទេសំ អច្ឆរា តទា ។

វិជ្ជមានេសុ តុរិយេសុ ទេវតុរិយានិ^(២) វជ្ជយំ

ឧក្កន្តំ សន្តំ សុត្តាន ពុទ្ធាចិ សម្មត្ថជ្ឈេថ ។

និមន្តយិត្តា សម្ពុទ្ធំ សកំ កវនមុចាគមី

អាសនំ បញ្ចបេត្តាន កាលមារោចយី អហំ ។

ទីណាវសសហស្សេហិ បុរិតោ^(៣)លោកេនាយកោ

ឌុកាសន្តោ ទិសា សញ្ញា កវនម្មេ ឧចាគមី ។

ឧបវជ្ជំ មហារីរំ ទេវទេវំ នវាសកំ

ភិក្ខុសង្ឃំ សន្តប្បសី អន្តទានេនហំ តទា ។

១ ម. សង្កណិយំ គណំ ។ ២ ម. ទេវត្វរានិ ។ ៣ បរិវិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

វេលានោះ ខ្ញុំបានលះបង់នូវពួកនាគជាបរិវារ ហើយបាន
 ផ្ដើមប្រគំដួររដ្ឋត្រី ឯពួកស្រីអប្បរ (នាងនាគមានវិកា) ក៏
 ចោមរោមប្រគំ ថ្វាយព្រះសម្ពុទ្ធដែរ ។ កាលមានដួររដ្ឋត្រី
 របស់ពួកនាគហើយ ពួកទេវតា ក្នុងចាតុមហារាជិកា ក៏
 បានប្រគំ នូវដួររដ្ឋត្រីទិព្វ ឯព្រះសម្ពុទ្ធត្រង់ព្វ ត្រង់ជ្រាប
 ច្បាស់នូវសម្លេង នៃដួររដ្ឋត្រីទាំងពីរពួកនោះ ។ បន្ទាប់
 មក ខ្ញុំបាននិមន្តព្រះសម្ពុទ្ធ ហើយវិលត្រឡប់ចូលទៅកាន់
 ពិភពរបស់ខ្លួនវិញ បានក្រាលអាសនៈ រួចហើយទៅក្រាប
 បង្គំទូលកត្តកាល ។ ព្រះលោកនាយក មានពួកព្រះខ្ជិ-
 ណាស្រព មួយពាន់ចោមរោម ត្រង់ផ្សាយនូវតន្ត្រីស្នី សព្វ
 ទិស ហើយស្ដេចចូលទៅ កាន់លំនៅរបស់ខ្ញុំ ។ វេលា
 នោះ ខ្ញុំបានអង្គុយព្រះពុទ្ធមានព្យាយាមធំ ត្រង់ជាទេវតា
 ប្រសើរជាងទេវតា ជានរាសកៈ និងកិក្ខុសង្ឃវ័យចូលទៅ
 ក្នុងលំនៅនៃខ្ញុំ ឲ្យវត្តកស្កស្កល់ ដោយបាយនិងទឹក ។

ចតុត្ថំ មហាមោគ្គល្លាសត្តោបទានំ

អនុមោទិ មហារីកេ	សយម្ហូ អកុប្បកុលោ
ភិក្ខុសង្ឃេ និសីទិត្តា	ឥមា តាថា អភាសថ ។
យោសោ សង្ឃំ អប្បជេសិ	ពុទ្ធិញ្ច លោកោយកំ
តេន ចិត្តប្បសាទេន	ទេវលោកំ កមិស្សតិ ។
សត្តសត្តតិក្ខុតញ្ច	ទេវរដ្ឋំ ករិស្សតិ
បវព្យា រដ្ឋំ អជ្ជសនំ	វស្សំ អវសិស្សតិ ។
បញ្ចបញ្ញាសក្ខតំ ច	ចក្កវត្តំ ករិស្សតិ
កោតា អសង្ខយា តស្ស	ឧប្បជិស្សន្តិ តាវទេ ។
អបរិមេយ្យេ ឥតោ កម្មេ	ឌីក្កា កកុលសម្ពរោ
តោតមោ នាម តោត្តន	សត្តា លោកេ ករិស្សតិ ។
និរយា សោ ចរិត្តាន	មនុស្សតំ កមិស្សតិ
កោលិតោ នាម នាមេន	ព្រហ្មរាជ្ជំ ករិស្សតិ ។

មហាមោក្ខណ្តនត្ថេរាបទាន ទី ៤

ព្រះសយម្ប ជាអគ្គបុគ្គល មានព្យាយាមធំ លុះទ្រង់
 ធ្វើអនុមោទនាចេញហើយ ទើបទ្រង់គង់ក្នុងកណ្តាល នៃភិក្ខុ-
 សង្ឃ ហើយទ្រង់សម្តែង នូវព្រះភាសាទាំងឡាយនេះថា
 នាគរាជនេះ បានបូជាព្រះពុទ្ធ ជាលោកនាយកផង ព្រះ
 សង្ឃផង ដោយបិក្ខុជ្រះថ្លានោះ នឹងបានទៅកើត ក្នុង
 ទេវលោក ។ នាគរាជនេះ នឹងសោយទេវវង្សសម្បត្តិ អស់
 ៧៧ ដង នឹងគ្រប់គ្រងរាជ្យលើផែនដី អស់ ១០៨ ដង ។
 នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៥៥ ដង ឯទ្រព្យសម្បត្តិ
 រាប់មិនអស់ នឹងកើតឡើង សម្រាប់ស្តេចចក្រពត្តិនោះ
 ក្នុងកាលនោះ ។ ក្នុងកប្បរាបមិនបាន អំពីកប្បនេះ នឹង
 មានព្រះពុទ្ធមួយអង្គ ព្រះនាមគោតម កើតក្នុងត្រកូល
 ក្សត្រឧត្តាកៈ នឹងបានជាសាស្តាក្នុងលោក ។ វរុណ-
 នាគរាជនោះ នឹងយូតចេញអំពីទឹក មកកើតជាមនុស្ស
 មានឈ្មោះថាគោលិត ជាជាតិព្រាហ្មណ៍ ។ លុះខាង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សោ បច្ឆា បព្វជិត្តាន កុសលមូលេន ហោទិតោ

តោតមស្ស កកវតោ ធុតិយោ ហោស្សតិ សាវតោ ។

អារទ្ធីវិយោ បហិតតោ ឥទ្ធិយោ ហារមី កតោ

សព្វាសវេ បរិញាយ ជិត្តាយិស្សត្យនាសវោ ។

ចាបមិត្តោបជិត្តាយ កាមរកវសំ កតោ

មាតរំ បិតរញ្ចាបិ យាតយី ធុជ្ជមានសោ ។

យំ យំ យោន្តបបដ្ឋាមិ និរយំ អថ មាធុសំ

ចាបកម្មសមដ្ឋិតំ(១) ភិទ្ធីសីសោ មរាមហំ ។

ឥទំ បច្ឆមកំ មយ្ហំ ចរមោ វត្តតេ កវោ

ឥជាបិ ឆៀនិសំ(២) មយ្ហំ មរណាកាលេ កវិស្សតិ ។

បរិវេកមនុយុត្តោ សមាជិកាវចារតោ

សព្វាសវេ បរិញាយ វិហារមិ អនាសវោ ។

១ ម. បាបកម្មសមដ្ឋិតា ។ ២ ម. ឯទិសោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្រោយមក កោលិតមាណពនោះ ត្រូវកុសលមូលដាស់
 ភឿន ក៏បានចេញបួស នឹងបានជាទុតិយសាវ័ក របស់ព្រះ
 មានព្រះភាគ ព្រះនាមគោតម លោកផ្គងសេចក្តីព្យាយាម
 មានចិត្តស្ងប់ចុះទៅរកព្រះនិព្វាន លោកដល់នូវបារមីដោយ
 ប្តេជ្ញា កំណត់ដឹងនូវអាសវធម៌ទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអា-
 សវធម៌ នឹងបរិនិព្វាន ។

ខ្ញុំលុះក្នុងអំណាចនៃកាមរាគ ព្រោះអាស្រ័យនឹងបាប-
 មិត្ត មានចិត្តប្រទូស្ត ក៏បានសម្លាប់មាតានិងបិតា ។ ខ្ញុំចូល
 ទៅយកកំណើតណា ។ ទោះបីជានរកក្តី ជាមនុស្សក្តី សឹង
 បរិបូណ៌ដោយបាបកម្ម ស្លាប់តែនឹងដាច់ក្បាល ។ ជាតិទេវ
 ជាបច្ចិមជាតិរបស់ខ្ញុំ កតជាខាងក្រោយ ប្រព្រឹត្តទៅហើយ
 ក្នុងពេលនេះខ្ញុំនឹងធ្វើមរណកាល បែបនេះទៀត ។ ខ្ញុំប្រកប
 រឿយ ។ ក្នុងវិវេក ត្រេកអរក្នុងការចម្រើនសមាធិ កំណត់
 ដឹងនូវអាសវធម៌ទាំងពួង ទាំងជាអ្នកមិនមានអាសវធម៌ ។

ចក្កតំ មហាមោក្កណ្ណានត្ថេរវបទានំ

ធរណីបិ សុកម្មំ	ពហលំ ទុប្បជំសិយំ
វាមង្គ្គេន ចាលេយ្យំ ^(១)	ឥន្ទ្រិយា ចារមី កតោ ។
អស្មំមារិ ន បស្សាមិ	មារោ មយំ ន វិជ្ជតិ
សាមណោរេ ឧបាទាយ	ករុច្ឆតំ ករោមហំ ។
អបរិមេយ្យេ ឥតោ កប្បេ	យំ កម្មំ អភិទំហរិ ^(២)
តមហំ ភូមិ អនុប្បត្តោ	បត្តោមិ អាសវត្តយំ ។
បដិសម្មិទា ពតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា	កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥតំ សុទំ អាយស្មា	មហាមោក្កណ្ណោ ថេរោ
ឥមា តាថាយោ អភាសិតាតិ ។	

មហាមោក្កណ្ណានត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ហោរេយ្យំ ។ ២ ម. អភិទំហរិ ។

មហាមោគ្គល្លានត្ថេរាបទាន ទី ៤

ខ្ញុំបានដល់នូវបារមីនៃបូជិ ហើយញ៉ាំងព្រះធរណី ដ៏ជ្រៅ
និងក្រាស ដែលបុគ្គលមិនអាចឲ្យកម្រើកបាន ឲ្យកម្រើក
បាន ដោយចុងម្រាមដើងឆ្មេង ។ ខ្ញុំមិនដែលឃើញអស្មិ-
មានៈ មានៈរបស់ខ្ញុំ មិនដែលមានទេ ខ្ញុំធ្វើចិត្តតោរព
ចំពោះសមណៈ តាំងពីសាមណេរទៅ ។ ក្នុងកប្បវប័មិន
បាន រហូតមកដល់កប្បនេះ ខ្ញុំបានបំពេញនូវបុញ្ញកម្មណា ។
ក៏បានសម្រេចនូវសាវកភូមិនោះ តាំងបានដល់នូវអាសវ-
ភ័យ ។ បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរា មានអាយុ បានសម្តែង
នូវតាថាតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បញ្ចមំ មហាកស្សបត្ថេរាបទានំ

(៥) បទុមុត្តរស្ស ភកវតោ លោកដេជ្ជស្ស តាទិដោ

និព្វតេ លោកនាថស្មី ប្ងដំ កុព្វនិ សត្តនោ ។

ឧទក្កចិត្តា ជនតា អាមោទិតប្បមោទិតា

តេសុ សំវេកជាតេសុ បីតិ មេ ឧបបដ្ឋេថ ។

ញាតិមិត្តេ សមាទេត្តា ឥទំ វចនមត្រវី

បរិនិព្វតោ មហាវិរោ ហន្ត ប្ងដំ ករោម សេ ។

សាធូតិ តេ បដិស្សត្តា ភិយ្យោ ហាសំ ជនីសុ មេ

ពុទ្ធស្មី លោកនាថស្មី កាហាម បញ្ចសញ្ញយំ ។

អក្សយំ សុកតំ កត្តា សតហត្ថំ សមក្កតំ

ទិយឡំ ហត្ថសតិបំ វិហនំ នកម្កកតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មហាកស្សបត្ថេរាបទាន ទី ៥

[៥] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជាច្បង
 ក្នុងលោក ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ជាទីពឹងនៃ
 សត្វលោក ទ្រង់បរិនិព្វានទៅ ពួកជននាំគ្នាធ្វើការបូជាព្រះ
 សាស្តាអង្គនោះ ។ ប្រជុំជនមានចិត្តខ្ពស់ មានចិត្តសប្បាយ
 រីករាយ កាលញាតិនិងមិត្តនៃខ្ញុំទាំងនោះ កំពុងកើតសង្កេត
 ចិត្តកើតឡើងដល់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំប្រជុំញាតិនិងមិត្តទាំងឡាយ ទើប
 ពោលពាក្យនេះថា ព្រះលោកនាថ មានព្យាយាមធំ ទ្រង់
 បរិនិព្វានហើយ បើដូច្នោះ យើងនឹងធ្វើការបូជា ។ ញាតិនិង
 មិត្តទាំងនោះទទួលស្តាប់ថា ប្រពៃហើយ ក៏ញ៉ាំងសេចក្តីរីក
 រាយឲ្យកើតដល់ខ្ញុំដោយច្រើន ខ្ញុំបានធ្វើនូវការសន្សំបុណ្យ
 ក្នុងព្រះពុទ្ធជាទីពឹង នៃសត្វលោក អង្គនោះ ។ ខ្ញុំបានសង់
 វិមាន មានកំពស់ ១០០ ហត្ថ មានទំហំ ១៥០ ហត្ថ ខ្ពស់
 ទើសអាកាស ជាវិមានមានដំឡូង ដែលរចនាយ៉ាងល្អ ។

បញ្ចម៍ មហាកស្សបត្តោបទានំ

កត្តានំ អក្កយំ ^(១) តត្ថ	កុសលបដ្ឋហំ ^(២) ចិត្តំ
សកំ ចិត្តំ បសាទេត្តា	ចេតិយំ បូជយុត្តមំ ។
អត្ថក្ខត្តោវ ជលតិ	សាលរាជានំ ដុល្លិតោ ^(៣)
ឥន្ទលដ្ឋីវ អាណាសេ	ឌីកាសតិ ចតុទ្ធិសា ។
តត្ថ ចិត្តំ បសាទេត្តា	កត្តានំ កុសលំ ពហំ
បុព្វកម្មំ សវិត្តានំ	តិទសំ ឧបបដ្ឋហំ ។
សហស្សយុត្តំ ហយវាហំ	ទិព្វយានំ អធិដ្ឋិតោ
ឧព្វំ កវំ មហំ	សត្តកម្មំ សម្មតតិ ។
ក្កដាតារសហស្សានិ	សព្វសោណ្ណមយា អហំ ^(៤)
ជលន្តំ សកតេជេន	ទិសា សព្វា បកាសយំ ។
សន្តំ អញ្ញេច ធិយ្យហា	លោហិតន្តមយា តទា
តេច ជោតន្តំ អាភាយ	សមន្តា ចតុរោ ទិសា ។
បុព្វាកម្មាភិទិព្វតា	ក្កដាតារា សុនិម្មិតា
មណិមយាច ជោតន្តំ	ទិសោទិសំ សមន្តតោ ។

១ ម. ហម្មិយំ ។ ២ ម. តាលបដ្ឋហំ ។ ៣ ម. អត្ថក្ខត្តោវ ជលិតោ កិសុកោ ឥវ
 ដុល្លិតោ ។ ៤ ម. សព្វ សោណ្ណមយា អហំ ។

មហាកស្សបត្ថេរាបទាន ទី ៥

ខ្ញុំសង់វិមានដ៏មានដំឡែង វិចិត្រដោយគំនរកុសលទាំងឡាយ
 ក្នុងទីនោះហើយ បានញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា បានបូជា
 នូវចេតិយដ៏ប្រសើរ ។ ឯចេតិយនោះរុងរឿង ដូចគំនរភ្លើង
 ឬដូចស្តេចសាលព្រឹក្សមានផ្ការីក ភ្លឺស្វាងក្នុងទិសទាំង ៤ ដូច
 ឥន្ទធនក្នុងអាកាស ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុងធាតុចេតិយ
 នោះ ហើយធ្វើកុសលដ៏ច្រើន ខ្ញុំបានទៅកើតក្នុងឋានតា-
 វត្តិវ្យ ព្រោះព្យាករនូវបុព្វកម្មនោះ ។ ខ្ញុំជិះយានទិព្វ ទើម
 ដោយសេះមួយពាន់ ឯវិមាន ៧ ជាន់ ដ៏ខ្ពស់ កើតឡើង
 សម្រាប់ខ្ញុំ ។ ផ្ទះមានកំពូលមួយពាន់ ជាវិការវនៃមាស
 សុទ្ធ រុងរឿងជានិច្ច ទិសទាំងតួន សឹងតែភ្លឺដោយគេជះ
 របស់ខ្លួន ។ ផ្ទះខាងមុខដទៃទៀត ជាវិការវនៃកែវក្រហម
 មានក្នុងកាលនោះ ផ្ទះទាំងនោះភ្លឺស្វាង ដោយរស្មី ទៅ
 កាន់ទិសទាំង ៤ ដោយជុំវិញ ។ ផ្ទះមានកំពូលទាំងឡាយ
 កើតឡើងដោយបុព្វកម្ម ដ៏តាក់តែងល្អ ជាវិការវនៃកែវ
 មណី តែងភ្លឺច្រាលទៅកាន់ទិសតូចទិសធំ ដោយជុំវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តេសំ ឧដ្ឋោតមាណំ	ឌីកាសោ វិបុលោ អហុ
សត្វេ ទេវេ អភិកោមិ	បពាភម្មស្សំទំ ដលំ ។
សដ្ឋិកប្បសហស្សម្ភំ	ឧត្ថុទ្ធោ ឆាម ខត្តិយោ
បាតុរុទ្ធោ វិជិតារី	បឋវី អារសី អហំ ។
តថេវ ភទ្ទកេ កប្បេ	ភីសក្ខត្តំ អហោសហំ
សកកម្មាភិរុទ្ធោម្ភំ	ចក្កវត្តំ មហាពុលោ ។
សត្តរតនសម្បជ្ជោ	ចតុទ្ធិបម្ភំ ឥស្សរោ
តត្ថាបំ កវំ មយំ	ឥន្ទលដ្ឋវំ ឧកុតិ ។
អាយាមតោ ចតុត្ថិសា	វិត្តារេន ច ទ្វាទសា
រម្មកំ(១) ឆាម នករំ	ទទ្ស្បា កាវតោរណំ ។
អាយាមតោ បញ្ចសតំ	វិត្តារេន តទទ្ស្បកំ
អាកិណ្ណំ ជនកាយេហំ	តិទសានំ បុរំ វិយេ ។

១ ម. រម្មណំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ផ្ទះកំពូលទាំងនោះកាលភ្នំឡើង រស្មីធំទូលាយ ខ្ញុំគ្របសង្កត់
 នូវទេវតាទាំងពួង នេះជាផលនៃបុណ្យកម្ម ។ ក្នុងកម្សៅ ហ្នឹង
 អំពីកម្សៅនេះ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិព្រះនាមទ្វិដ្ឋៈ មានស-
 មុទ្រទាំង៤ ជាព្រំដែន ជាស្តេចឈ្នះលើដែនដី គ្រប់គ្រង
 ដែនដី ។ ក្នុងកម្សៅនេះ ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិមានកម្លាំង
 ច្រើន អស់ ៣០ ជន ខ្ញុំបានប្រារព្ធនូវកម្មរបស់ខ្លួន (ប្រព្រឹត្ត
 ខ្ជាប់ដោយរាជធម៌១០) ។ ខ្ញុំបរិបូណ៌ដោយកែវទាំង៧ ជា
 ឥស្សរៈក្នុងទ្វីបទាំង៤ ប្រាសាទរបស់ខ្ញុំ ខ្ពស់ភ្នំផ្នែកដូចផ្នែក
 បន្ទោរ ក្នុងរជ្ជកាលនៃស្តេចចក្រពត្តិនោះ ។ ទីក្រុងឈ្មោះ
 រម្មកៈ មានបណ្តោយ ២២ យោជន៍ ទទឹង១២ យោជន៍ មាន
 កំពែងនិងគោងទ្វារដ៏មាំ ។ ឯកំពែងនោះ មានបណ្តោយ
 ៥០០ យោជន៍ មានទទឹង ២៥០ យោជន៍ កុះករដោយពួក
 ជនទាំងឡាយ ដូចជាប្តីនៃទេវតា ក្នុងជាន់ត្រៃត្រីស្សី ។

បញ្ចមំ មហាកស្សបត្តោបទានំ

យថា ស្វចិយរេ ស្វចិ បក្ខិត្តា បណ្ឌិស្ថិតិ
 អពាមញ្ញំ បយដេន្តិ អាភិណ្ណា ហោតិសតតា ។
 ឯវម នករំ មយំ ហត្ថស្សរេសង្កលំ
 មនុស្សេហំ វណិកំណំ រម្មតំ នករតមំ ។
 តត្ថ កត្តា បរិត្តា ច បុន ទេវត្តតិ កតោ
 ករេ បច្ឆមកេ មយំ អហោសិ កុលសម្បទា ។
 ព្រហ្មញ្ញា កុលសម្បទោ មហារតនសញ្ញយោ
 អសិទិកោដិយោ ហិត្តា ហិរញ្ញាស្ស បរិត្តដី ។
 បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្សសាសន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទិំ អាយស្មា មហាកស្សទោ ថេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

មហាកស្សបត្តោស្ស អបទានំ សម្ពត្តំ ។

មហាកស្សបត្ថេរវគ្គទី ៥

មូលមានចំនួន ២៥ ដែលគេយកទៅច្រក ក្នុងបំពង់មូល
 ពេញណែន រមែងកកតជិតជាប់គ្នា យ៉ាងណាមិញ ។ ទី
 ក្រុងរបស់ខ្ញុំ កុះករដោយដំរី សេះ រថ ទីក្រុងនោះ ច្រើន
 ដោយពួកមនុស្ស ជាក្រុងវិសេសគួរជាទីត្រេកអរ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។ ខ្ញុំបរិភោគ (ភោជន) ផង ផឹកទឹកផង ក្នុង
 បូរីនោះ រួចហើយទៅកាន់អត្តភាពជាទេវតាទៀត ក្នុងបច្ចិម-
 ភព ខ្ញុំបរិបូណ៌ដោយត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូល
 ព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកសម្បូណ៌ដោយរតនៈច្រើន បានលះបង់
 ហិរញ្ញៈចំនួន ៨០ កោដិ ហើយចេញបួស ។ បដិសម្ពិត ៤
 វិមាត្រ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះមហាកស្សបត្ថេរ មានអាយុ បានសម្រែងនូវ

តាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មហាកស្សបត្ថេរវគ្គទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឆដំ អនិទុត្តោបទានំ

(៦) សុមេដំ ភកវន្តាហំ លោកដេដំ ធនសកំ
 វុបកដំ វិហារនំ អន្ទសំ លោកនាយកំ ។
 ឧបកន្តាន សម្ពុទ្ធំ សុមេដំ លោកនាយកំ
 អញ្ចាលី បកហេត្តាន ពុទ្ធសេដំ អយោចហំ ។
 អនុកម្ម មហាវីរ លោកដេដំ ធនសក
 បដិបន្តេ បទស្សាមំ វុត្តម្ភលម្ហំ ឈាយតោ ។
 អធិកសេសិ សោធិរោ សយម្ប វទនំ វរោ
 ធុមេសុ វិនិវិជ្ជិត្តា យនំ យោដេត្តហន្តនា ។
 សហស្សវន្តិណាសី ពុទ្ធស្ស លោកពុទ្ធលោ
 សត្តាហំ បដ្ឋលត្តាន បដិចា វុបសម្មសំ^(១) ។

១ ម. វិហារ វុបសម្មសុ មេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អង្គវិទូតោរាបទាន ទី ៦

(៦) ខ្ញុំបានឃើញព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះនាមសុមេធាៈ
 ជាច្បងកងលោក ជានរាសកៈ ជាលោកនាយក ទ្រង់
 ចេញចាកគណៈ ហើយគង់នៅតែមួយអង្គឯង ។ ទើបខ្ញុំ
 ចូលទៅជិតព្រះសុមេធាសម្ពុទ្ធ ជាលោកនាយក ហើយផ្តន្ទ
 អញ្ជាញអារាធនាព្រះសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរថា បពិត្រព្រះអង្គ ទ្រង់
 មានព្យាយាមធំ ជាច្បងកងលោក ជានរាសកៈ សូមព្រះ
 អង្គអនុគ្រោះ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមថ្វាយប្រទីប ដល់ព្រះអង្គដែល
 ទ្រង់ចម្រើនឈាន ក្បែរគល់ឈើ ។ ព្រះសយម្ប ជាអ្នក
 ប្រាជ្ញ ប្រសើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញនោះ ទ្រង់បានទទួលហើយ
 កងវេលានោះ ខ្ញុំបានម្សុះឈើទាំងឡាយ ដើម្បីប្រកបនូវ
 ប្រទីប ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ខ្ញុំបានថ្វាយប្រធានចង្អៀងមួយ
 ពាន់ ដល់ព្រះសម្ពុទ្ធជាលោកពន្ធុ ឯប្រទីបទាំងឡាយ ក៏
 ធានាឡើងទៀត អស់៧ថ្ងៃ ហើយទើបរលត់ទៅវិញ ។

ធម្មំ អនុវត្តក្រោយពានំ

តេន ចិត្តប្បសារទេន ចេតនាបណ្ឌិយំ ច
 ជហិត្តា មាណុសំ ទេហំ វិមាទំ ឧបបជ្ជហំ ។

ឧបបន្នស្ស ទេវតំ ព្យម្ភា(១) អាសិ សុនិម្មិតោ
 សមន្តតោ បជ្ជលតិ ទិបទានស្សំទំ ផលំ ។

អជ្ជីសតិក្កត្តញ្ច ចក្កវតិ អហោសហំ
 ទិវាវតិញ្ច បស្សមិ សមន្តា យោជនន្តទា ។

សមន្តា យោជនំ សត្វំ វិរោចមិ អហំ តទា
 សព្វេ ទេវេ អភិកោមិ ទិបទានស្សំទំ ផលំ ។

តិសក្កច្បានំ ទេវឝោ ទេវេ រជ្ជមការយី
 ន មំ កេចាតិមញ្ញតិ ទិបទានស្សំទំ ផលំ ។

សហស្សលោកិញ្ញាលោន បស្សមិ សត្តសាសនេ
 ទិព្វចក្កំ អនុប្បតោ ទិបទានស្សំទំ ផលំ ។

១ ម. បិម្ភោ ។

អនុវត្តច្បាប់ទាន ទី ៦

លុះខ្ញុំលះរាងកាយ ជារបស់មនុស្សហើយ ទៅកើតក្នុងវិមាន
 (ហានសួគ៌) ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះផង ដោយការតាំងចេតនា
 នោះផង ។ កាលដែលខ្ញុំទៅកើតជាទេវតាហើយ មានប្រា-
 សាទដែលបុព្វកម្ម តាក់តែងដោយល្អ ភ្នំរុងរឿងដោយ
 ជុំវិញ នេះជាផលនៃការថ្វាយនូវប្រទីប ។ ខ្ញុំកើតជាស្តេច
 ចក្រពត្តិអស់ ២៤ ដង បានឃើញរូប ចម្ងាយ ១ យោជន៍ជុំ
 វិញ ទាំងថ្ងៃទាំងយប់ក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំតែងធ្វើនូវទិសទាំង
 តួង ចម្ងាយ ១ យោជន៍ដោយជុំវិញ ឲ្យភ្នំរុងរឿង ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំគ្របសង្កត់ទេវតាទាំងអស់ នេះជាផលនៃការថ្វាយ
 ប្រទីប ។ ខ្ញុំជាធំជាងទេវតា បានសោយរាជ្យក្នុងពួកទេវតា
 អស់ ៣០ កប្ប ឥតមានពួកទេវតាណា មើលងាយខ្ញុំបាន
 ឡើយ នេះជាផលនៃការថ្វាយនូវប្រទីប ។ ខ្ញុំបានសម្រេច
 ទិព្វចក្ខុ ក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា តែងឃើញលោកធាតុ
 មួយពាន់ដោយញាណ នេះជាផលនៃការថ្វាយនូវប្រទីប ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សុមេដោ ធាម សម្ពុទ្ធោ ភីសកប្បសហស្សំកោ
 តស្ស ទីទោ មយា ទីន្នោ វិប្បសន្នេន ពេតសា ។
 បដិសម្ពុទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្នកិញ្ច សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន្នំ ។
 ឥតិំ សុទិំ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ មេរោ ឥមា
 តាជាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អនុរុទ្ធត្ថេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្តមំ បណ្ឌមត្តានិបត្តត្ថេវាបទានំ

(៧) អជ្ឈាយកោ មន្តជរោ ភិណ្ណំ វេទាន ចារក្ខ
 បុរក្ខតោម្ហិ សិស្សេហិ ឧបគណ្ណំ នរតមំ ។
 បទុមុត្តរោ លោកិវិទ្ធិ អាហុតិំ បដិក្កហោ
 មម កម្មំ បកិក្ខេសិ សង្ខិតេន មហាមុនំ ។
 តាហំ ធម្មំ សុណិត្តាន អភិវាទេត្តាន សត្តុដោ
 អញ្ជាលំ បក្កហេត្តាន បក្កាមី ទក្ខិណាមុខោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រោះតែខ្ញុំបានថ្វាយប្រទ័ប ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ព្រះនាមសុមេធិៈ ទ្រង់កើតក្នុងកាល ៣០ ពាន់កប្បនោះ
បដិសម្ពុទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអនុរុទ្ធកេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អនុរុទ្ធត្ថេរាបទាន ។

បណ្ឌមគ្គានិប័ត្តត្ថេរាបទាន ទី ៧

[៧] ខ្ញុំជាអ្នកបង្រៀនមន្ត ចេះចាំមន្ត សម្រេចត្រូវទេ
មានពួកសិស្សចោមរោមហើយ បានចូលទៅគាល់ព្រះសម្មា-
សម្មុទ្ធ ដ៏ប្រសើរជាងនរជន ។ ព្រះមហាមុនី ព្រះនាម
បទុមគរៈ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវសត្វលោក ព្រះអង្គជាអ្នកគួរ
ទទួលគ្រឿងបូជា បានសម្តែងនូវកម្មរបស់ខ្ញុំដោយសង្ខេប ។
ខ្ញុំបានស្តាប់ធម៌នោះហើយ ក៏ផ្តន់អញ្ជូលីថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តា
ហើយបែរមុខឆ្ពោះ ទៅកាន់ទិសទក្សិណ ដើរចេញទៅ ។

សត្វមំ បុណ្ណមត្តាសីបុត្តត្ថេរាបទានំ

សង្ខត្តេន សុណិត្តាន វិត្តារេន អទេសយី
 សព្វេ សិស្សា អត្តមនា សុត្តាន មម ភាសនោ ។
 សកំ ទិដ្ឋិ វិជោទេត្តា ពុទ្ធិ ចិត្តំ បសាទយំ
 សង្ខត្តេនបិ ទេសេមិ វិត្តារេន តថេវហំ^(១) ។
 អភិធម្មនយពោហំ កថាវត្ថុវិសុទ្ធិយា
 សព្វេសំ វិញ្ញាបេត្តាន វិហារមិ អនាសវេ ។
 ឥតោ បញ្ចសតេ កប្បេ ចតុរោ សុប្បកាសកា
 សុត្តរននសម្បជ្ជា ចតុទ្ធិបម្មំ ឥស្សរា ។
 បដិសម្មនា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនទ្ធិ ។
 ឥតំ សុទិំ អាយស្មា បុណ្ណា មនានីបុត្តោ ថេរោ
 ឥមា កាថាយោ អភាសិត្តានិ ។

បុណ្ណស្ស មត្តាសីបុត្តត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ទេសេសី វិត្តារេនបិ ភាសយី ។

បុណ្ណមន្តានីបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៧

ខ្ញុំបានស្តាប់ដោយសង្ខេបទេ តែអាចសម្តែងដោយពិស្តារបាន
 ពួកសិស្សទាំងអស់ បានស្តាប់ភាសិតដែលខ្ញុំសម្តែង ក៏មាន
 ចិត្តរីករាយគ្រប់ៗគ្នា ។ ពួកសិស្សទាំងនោះ លះចោលនូវ
 ទិដ្ឋិរបស់ខ្លួនហើយ ធ្វើចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំសម្តែង
 ដោយសង្ខេបក៏បាន ដោយពិស្តារយ៉ាងនោះ ក៏បាន ។ ខ្ញុំ
 ឈ្លាសវៃក្នុងន័យព្រះអភិធម្ម ឈ្លាសវៃក្នុងវិសុទ្ធិ ក្នុងកថាវត
 ញ្ញាំងជនជាបណ្ឌិតទាំងពួង ឲ្យត្រាស់ដឹង ទាំងជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ ។ ក្នុងកប្បទី៥០០ អំពីកទ្ធកប្បនេះទៅ ខ្ញុំកើត
 ជាស្តេចចក្រតត្តិ ៤ ដង មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញទូទៅ
 បរិបូណ៌ដោយកែវទាំង ៧ ប្រការ ជាឥស្សរៈក្នុងទ្វីប ៤ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ធាត់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបណ្ឌមន្តានីបុត្តត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អដ្ឋមំ ឧបាលិត្តោបទានំ

(៨) នគរេ ហំសវតិយា សុជាតោ ធាម ព្រាហ្មណោ

អសីតិកោជិសន្និធយោ បហុតធនធិញ្ញា ។

អជ្ឈាយកោ មន្តធរោ តិណ្ណំ វេទាន ចារក្ខ

លក្ខណោ ឥតិហាសេ ច សន្និម្មេ ចារមី គតោ ។

បរិត្តជា ឯកសិខា កោតមា ពុទ្ធសាវកា

ចរកា តាបសា ចេវ ចរន្តិ មហិយា តទា ។

តេបិ មំ បរិវារន្តិ ព្រាហ្មណោ វិស្សតោ ឥតិ

ពហុ ជនា មំ បូជេន្តិ ធាហំ បូជេមិ កិញ្ចំនិ ។

បូជារហំ ន បស្សាមិ មាណវេន្ទោ អហំ តទា

ពុទ្ធាតិ វចនំ នត្តិ តាវ នុប្បជ្ឈតេ ជិវោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧបាលិក្ខេរាបទាន ទី ៨

[៨] ខ្ញុំកើតជាព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះសុជាត ក្នុងក្រុងហង្សវត្ត
 ជាអ្នកសន្សំរូបទ្រព្យសម្បត្តិ ចំនួន ៨០ កោដិ មានទ្រព្យនិង
 ស្រូវជាច្រើន ។ ខ្ញុំជាអ្នកបង្រៀនមន្ត ចេះចាំមន្ត សម្រេច
 ត្រៃវេទ ដល់រូបក្រើយក្នុងធម៌របស់ខ្លួន គឺក្បួនទាយលក្ខណៈ
 និងក្បួនឈ្មោះអតិហាសៈ ។ ក្នុងគ្រានោះ ពួកបរិព្វាជក អ្នក
 មានផងសកម្មយ ពួកពុទ្ធសាវ័ករបស់ព្រះគោតម និងពួកតា-
 បសអ្នកប្រព្រឹត្តតបៈ តែងនាំគ្នាគ្រាចំទៅលើផែនដី ។ ពួកទាំង
 នោះ តែងចោមរោមខ្ញុំ ពួកជនជាច្រើនតែងបូជាខ្ញុំ ដោយ
 សំគាល់ថាជាព្រាហ្មណ៍ មានកិត្តិស័ព្ទល្បីល្បាញ ខ្ញុំមិនបូជា
 ជនណាមួយ ។ វេលានោះ ខ្ញុំជាមនុស្សរឹងក្អី ដោយមានៈ
 មិនឃើញបុគ្គលគួរបូជា ទាំងពាក្យថាព្រះពុទ្ធ ក៏មិនដែល
 មាន ព្រោះព្រះជិនស្រី ទ្រង់មិនទាន់កើតឡើងនៅឡើយ ។

អដ្ឋម៌ ឧបាល៌ត្រៃបិដក

អច្ចុយេន អហោរត្តំ	បទុម្ភត្រាយកោ(១)
សត្តំ តមំ វិនោទេត្តា	លោកេ ឧប្បជ្ជំ ចក្កុមា ។
វត្តារកេ ពហុ ជញ្ញេ	បុត្តក្រតេ ច សាសនេ
ឧបាភមំ តទា ពុទ្ធា	នករំ ហំសស្សយំ ។
បតុ អត្តាយ សោ ពុទ្ធា	ធម្មំ ទេសេសិ ចក្កុមា
តទន កាលេន បរិសា	សមញ្ញា យោជនំ តទា ។
សម្មតោ មនុជានំ យោ	សុនុទ្ធា ឆាម តាបសោ
យាវតា ពុទ្ធបរិសា	បុប្ផេហិ ព្រាជយំ តទា ។
ចតុស្កំ បកាសេន្តោ	សេដ្ឋ(២) ច បុប្ផមណ្ឌាបេ
កោជិសតសហស្សានំ	ធម្មាភិសមយោ អហុ ។
សត្រតិទំ ពុទ្ធា	វស្សិតា ធម្មវដ្ឋិយោ
អដ្ឋមេ ទិវសេ បត្ត	សុនុទំ កិត្តយំ ជីវោ ។

១ ម. បុម្ភត្រាយកោ ។ ២ ម. ហេដ្ឋិ ។

ឧបាលិក្កេរាបទាន ទី ៨

លុះកន្លងវិថូនិយប់ទៅ ព្រះពុទ្ធច្រង់ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ច្រង់
 មានបញ្ជាចក្ខុ កំចាត់បង់នូវឆ័ត្តទាំងពួង ច្រង់កើតឡើង
 ក្នុងលោក ។ កាលបើពួកជន ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានចំនួន
 ច្រើនផ្សាយទៅផង សាសនារីកក្រាស់ក្រែលផង គ្រានោះ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធស្តេចចូលទៅកាន់ក្រុងហង្សវ្រតី ។ ព្រះពុទ្ធបាន
 បញ្ជាចក្ខុនោះ ច្រង់សម្តែងធម៌ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ព្រះ
 បិតាក្នុងវេលានោះ ពួកបរិស័ទប្រមាណមួយយោជន៍ ដោយ
 ជុំវិញ (មកគាល់ព្រះអង្គ) តាមកាលដ៏គួរនោះ ។ គ្រានោះ
 តាបសឈ្មោះសុនន្ទៈ ដែលពួកមនុស្សរាប់អាន បានបិទ
 បាំងពុទ្ធបរិស័ទទាំងអស់ ដោយផ្កាទាំងឡាយ ។ កាលព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ច្រង់ប្រកាសសច្ចៈទាំង ៤ ក្នុងមណ្ឌប ដ៏
 ហើយដោយផ្កាដ៏ប្រសើរ ពួកបរិស័ទមួយសែនកោដិ ក៏
 បានសម្រេចធម្មាភិសម័យ ។ ព្រះសម្មា ច្រង់បង្កើតរក្សា
 គឺព្រះធម៌ អស់ ៧ យប់ ៧ ថ្ងៃ លុះដល់ថ្ងៃទី៨ ព្រះ
 ជិនស្រី ក៏ច្រង់បានទំនាយ នូវតាបសឈ្មោះសុនន្ទៈថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទេវលោកេ មនុស្សេវា សំសរន្តោ អយំ ភវេ
 សព្វេសំ បវេហ ហត្ថា ភវេសុ សំសរិស្សតិ ។
 កម្មសតសហស្សម្ហិ ឌីក្កាកកកុលសម្ពវេ
 តោតមោ បាម បាមេន^(១) សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 តស្ស ធម្មេសុ ធាយារោ ឌីវសោ ធម្មនិម្មិតោ
 មត្តានិបត្តោ បុណ្ណានិ ហេស្សតិ សត្តុ សារកោ ។
 ឃី កិត្តយំ សម្ពុទ្ធោ សុនន្តំ តាបសំ តទា
 ហាសយន្តោ ជនំ សត្តំ ទស្សយន្តោ សកំ ពលំ ។
 កកត្តាលំ ធមស្សន្តំ សុនន្តំ តាបសំ តទា
 ពុទ្ធោ កាវំ ករិត្តាន គោជេសិ កតិមត្តោ ។
 តត្ថ មេ អហុ សន្តប្បោ សុត្តាន មុនិបោ វចំ
 អហំ កាវំ ករិស្សមិ យថា បស្សមិ តោតមិ ។

១ ម. ពោត្តេន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សុនន្ទតាបសនេះ កាលអន្ទាលទៅក្នុងភពទេវលោក ឬ
មនុស្សលោក នឹងបានជាអ្នកប្រសើរជាងទេវតា ទាំងជាង
មនុស្សទាំងអស់ នឹងអន្ទាលទៅក្នុងភពទាំងឡាយ ។ លុះ
ដល់រាងមួយសែនកប នឹងមានព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមគោតម
កើតឡើងក្នុងគ្រកូលឧក្កាភៈ នឹងបានជាសាស្តាភ័យលោក ។
សុនន្ទតាបសនេះ ទងបានជាពាយាទក្នុងធម៌ ជាឧរស ជា
ធម្មនិមិត្ត ជាសាវ័កឈ្មោះបុណៈ ជាបុត្រនៃនាងមន្តានី របស់
ព្រះសាស្តាទោះ ។ លុះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បានព្យាករសុនន្ទតាបស
យ៉ាងនេះហើយ បានញ៉ាំងជនទាំងពួងឲ្យរីករាយ ទ្រង់សម្តែង
តាមកម្លាំង របស់ព្រះអង្គ ។ វេលានោះ ពួកបរិស័ទបាន
ប្រណម្យអញ្ជូនមស្តារបំពោះសុនន្ទតាបស សុនន្ទតាបសក៏
ធ្វើសក្ការបូជាបំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ រួចហើយទើបធ្វើគតិរបស់ខ្លួន
ឲ្យស្អាត ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមុនី(ព្រះនាម
បទុមគ្គរៈ) ក៏មានបំណងក្នុងវេលានោះថា អាត្មាអញនឹងបាន
ឃើញព្រះគោតមយ៉ាងណា នឹងធ្វើសក្ការបូជាយ៉ាងនោះ ។

អដ្ឋមិ ឧបាល័យត្ថេរវទានំ

ឯវាហំ ចិន្ទយិត្តាន ភិវិយំ ចិន្ទយី មមិ

ក្សាហំ កម្មំ អាចរាមិ បញ្ចក្កេតេ អនត្តរេ ។

អយញ្ច ចាបិកោ ភិក្ខុ សព្វចាបីន សាសនេ

វិនយេ អក្កនិក្ខតោ តំ ហំនំ បត្តយី អហំ ។

សំនិមេ អមិតំ ភោគំ អក្កោកំ សាក្សបមិ

តេន ភោគេន ពុទ្ធស្ស អារាមំ មាមយេ អហំ ។

សោភនំ ធាម អារាមំ នករស្ស បុត្តតោ

កត្តា សតសហស្សេន សង្ឃារាមំ អមាមយី ។

ក្សជាតារេ ច ចាសានេ មណ្ឌាមេ ហម្មយេ កុហា

ចង្កមេ សុកតេ កត្តា សង្ឃារាមេ អមាមយី ។

ជន្តាយំ អក្កិសាលំ អថោ ឧទកមាឡកំ

ញានយំ មាមយិត្តា ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទានសហំ ។

ឧបាល័យត្រៃបិដក ទី ៨

លុះខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះរួចហើយ ទើបគិតរកបុព្វការីយាវត្ថុ ដែល
ខ្ញុំគួរធ្វើថា អាត្មាអញនឹងប្រព្រឹត្តអំពើអ្វីហ្ន៎ ក្នុងបុព្វកេតុដ៏
ប្រសើរ ។ ឯភិក្ខុជាអ្នកសូត្រអង្គនេះ ព្រះមានព្រះភាគបាន
តាំងថា ជាអ្នកប្រសើរខាងព្រះវិន័យ ជាភិក្ខុអ្នកសូត្រទាំង
ពួង ក្នុងសាសនា ដូច្នោះ អាត្មាអញ នឹងប្រាថ្នាយកតំ-
ណែននោះ ។ ទ្រព្យរបស់អាត្មាអញនេះ ច្រើនណាស់ រាប់
មិនអស់ ទុបមាដូចសាគរ បុគ្គលមិនអាចនឹងឲ្យញាប់ញ័របាន
ឡើយ ហេតុនេះ អាត្មាអញគួរសាងអារាមថ្វាយព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ដោយទ្រព្យនោះ ។ ខ្ញុំបានសាងអារាមមួយ ឈ្មោះសោ-
កនៈ នៅខាងមុខទីក្រុង ឲ្យជាអារាមសម្រាប់សង្ឃ អស់
ចំនួនមួយសែនកហាបណៈ ។ ខ្ញុំបានសាងផ្ទះមានកំពូលផង
ប្រាសាទវែងផង មណ្ឌបផង ប្រាសាទមានដំបូលរលីងផង
គុហាផង ទីចង្រ្កមដ៏ល្អផង ក្នុងអារាមរបស់សង្ឃ ។
មួយទៀត ខ្ញុំបានសាងរោងកម្ដៅកាយ រោងភ្លើង រោង
ទឹក បន្ទប់សម្រាប់ស្រង់ទឹក ថ្វាយចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បទានំ

អាសន្តិយោ ច បីឃ្លែក	បរិភោគេ ច ភាជនេ
អាវាសិតញ្ច ភេសន្តិ	សត្វមេតំ អនាសហំ ។
អាវត្តំ បដ្ឋមេត្តាន	ចាការំ ការយំ ទិដ្ឋំ
មា នំ កោតិ វិហោមេសិ	សន្តចិត្តាន តានិ នំ ។
អាវាសេ សតសហសេស្ស	សង្ឃារមេ អមាបយំ
វេតុល្លតំ មាបយិត្តា	សម្ពុទ្ធិ ឧបនាមយំ ។
និដ្ឋាបិតោ មយារាមោ	សម្មុដ្ឋង្គ តំ មុនំ
និយ្យទេស្សាមិ តំ ជីវ	អធិវាសេហិ ចក្កម ។
មទុមត្តរោ លោកវិទូ	អាហុតំ នំ បដិគ្គហោ
មម សង្កម្មមញ្ញាយ	អធិវាសេសិ នាយកោ ។
អធិវាសនមញ្ញាយ	សត្វញ្ញាស្ស មហោសិនោ
កោជនំ បដិយានេត្តា	កាលមារេតយំ អហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានថ្វាយជើងម៉ា តាំង គ្រឿងប្រើប្រាស់ ភាជន៍ ភេសជ្ជៈ
 តាំងអស់នុ៎ះ សម្រាប់អារាម ។ ខ្ញុំបានតំកល់ទុកបុគ្គលអ្នក
 រក្សា ឲ្យគេធ្វើកំពែងយ៉ាងម៉ា (ការពារ) កុំឲ្យមានសត្រូវ
 ណាមួយ មកបៀតបៀនព្រះអង្គ ទ្រង់ជាតាទិបុគ្គល មាន
 ព្រះហឫទ័យស្ងប់រម្ងាប់ ។ ខ្ញុំបានឲ្យគេសាងអាវាស ជាអារាម
 សម្រាប់សង្ឃ អស់ចំនួនទ្រព្យមួយសែន លុះសាងអារាមមាន
 សភាពសកសម្បជរហើយ ក៏បានបង្គោនថ្វាយដល់ព្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធថា បតិក្រព្រះមុនី អារាមខ្ញុំបានឲ្យគេសាងស្រេចហើយ
 សូមព្រះអង្គទទួលយក បតិក្រព្រះធីរៈ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងថ្វាយ
 ទាន ចំពោះព្រះអង្គ បតិក្រព្រះអង្គមានចក្ខុ សូមព្រះអង្គ
 ទ្រង់ទទួលនិមន្ត ។ ព្រះលោកនាយក ព្រះនាមបទុមគ្រុរៈ
 ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវសត្វលោក ទ្រង់គួរទទួលយក នូវគ្រឿង
 បូជា ទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ព្រោះទ្រង់ជ្រាប នូវបំណង
 របស់ខ្ញុំ ។ លុះខ្ញុំបានដឹងថា ព្រះអង្គទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ
 ទើបចាត់ចែងនូវភាជនាហារ បម្រុងថ្វាយដល់ព្រះសព្វញ្ញ
 ទ្រង់ស្វែងរកគុណដ៏ធំ រួចហើយទើបក្រាបទូលភក្តកាល ។

អង្គម៉ ឧបាលិក្ខេបទាន់

អាភេតិភម្មំ កាលម្មំ បទុមតរោយកោ

ទំណាសវសហស្សេហំ អាភមិ មេ ឧបាភមិ ។

និសំណុកាលមញ្ញាយ អន្តចានេន គប្បយី

កុត្តារីកាលមញ្ញាយ ឥទំ វចនមព្រវី ។

កិរោ សតសហស្សេន គត្តកេនេវ កាវិរោ

សោកនោ នាម អាភមោ សម្បជំនួ តុំ មុនិ ។

ឥមិថា ក្ខមិទានេន ចេតនាបណិដិហិ ច

កវេ និព្ភតមាដោហំ លកាមិ មម បត្តិតំ ។

បដិគ្គហេត្វា សម្ពុទ្ធោ សង្ឃារមំ សុមាបិតំ

ភិក្ខុសង្ខេ ជិសីទិត្វា ឥទំ វចនមព្រវី ។

យោ សោ ពុទ្ធស្ស ចានាសិ សង្ឃារមំ សុមាបិតំ

ឧបាល័យត្រៃវេទនា ទី ៧

លុះខ្ញុំក្រាបទូលនូវភក្តីកាលរួចហើយ ទើបព្រះលោកនាយក
 ព្រះនាមបទុមគរៈ ស្តេចមកកាន់អាវាមរបស់ខ្ញុំ (មួយអន្លើ)
 ដោយព្រះទ័ណ្ណស្រព ប្រមាណមួយពាន់អង្គ ។ ខ្ញុំដឹងនូវ
 វេលាដែលព្រះអង្គ ទ្រង់គង់ស៊ប់ហើយ ក៏បានញ៉ាំងព្រះអង្គ
 ឲ្យឆ្លែតស្តប់ស្តល់ ដោយបាយនិងទឹក លុះខ្ញុំដឹងនូវវេលា
 ដែលព្រះអង្គសោយស្រេចហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលនូវពាក្យ
 នេះថា បពិត្រព្រះមហាមុនី ខ្ញុំព្រះអង្គបានជាវិទីដី អស់តម្លៃ
 មួយសែនកហាបណៈ បានឲ្យគេសាងអាវាម ឈ្មោះសោកនៈ
 ដោយតម្លៃកហាបណៈប៉ុណ្ណោះដែរ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទទួល ។
 ដោយការថ្វាយក្នុងនេះផង ដោយការតម្កល់ចេតនាទាំងនេះ
 ផង ខ្ញុំព្រះអង្គកាលទៅកើតកងកត (ណា ១) សូមឲ្យបាន
 សម្រេច តាមដែលខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នា ។

ព្រះសម្តេចទ្រង់បានទទួលសង្ឃារម ដែលខ្ញុំបានសាង
 ល្អហើយ ព្រះអង្គគង់កណ្តាលនៃជំនុំភ្នំសង្ឃ ហើយទ្រង់
 ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធជីកានេះថា បុគ្គលណា បានថ្វាយសង្ឃា-
 រម ដែលខ្លួនបានសាងល្អហើយ ដល់ព្រះពុទ្ធ តថាគតនឹង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តមហំ កំត្តយិស្សាមិ	សុណាថ មម កាសតោ ។
ហត្ថំ អស្សា រថា បត្ថំ	សេនា ច តតុរន្ទិទំ
បរិវារេន្ទិមិ និច្ចំ	សង្ឃារាមស្សិទំ ដលំ ។
សង្ខំ តុរិយសហស្សានិ ^(១)	កេរិយោ សមលដ្ឋតា
បរិវារេន្ទិមិ និច្ចំ	សង្ឃារាមស្សិទំ ដលំ ។
ធន្យាសីតិសហស្សានិ	ចារិយោ សមលដ្ឋតា
វិចិត្តវត្តាករណា	អាមុត្តមណិកុណ្ណាលា ។
អាឡារមុខា ^(២) ហសុលា	សុសញ្ញា តន្តមជ្ជិហ
បរិវារេស្សន្ទិមិ និច្ចំ	សង្ឃារាមស្សិទំ ដលំ ។
តិសកប្បសហស្សានិ	ទេវលោកេ រមិស្សតំ
សហស្សកុត្តំ ទេវិន្ទោ	ទេវរដ្ឋំ ករិស្សតិ ។
ទេវរាជេន បត្តតំ	សត្វំ បដិលកិស្សតំ
អន្ធនកោកោ ហត្ថាន	ទេវរដ្ឋំ ករិស្សតិ ។

១ ម. ត្វរសហស្សានិ ។ ២ ម. អាឡារបម្ពា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្យាករេបុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់តថាគតសម្តែង
 ចុះ ។ សេនាមានអង្គ ៤ គឺ ដំរី សេះ រថ ពលថ្មើរជើង រមែង
 ចោមបុគ្គលនេះជានិច្ច នេះជាផលនៃសង្ឃរាម ។ ដូរ្យដ្រត្តិ
 ៦០ ពាន់ នឹងស្តុរូបជាប់ល្អហើយ រមែងចោមរោមបុគ្គលនេះ
 ជានិច្ច នេះជាផលនៃសង្ឃរាម ។ ពួកនារី ចំនួន ៨៦ ពាន់
 ស្មិតស្មាងល្អហើយ សឹងស្ងៀកសំពត់ និងគ្រឿងអាករណៈ
 ដំរីចិត្រ ពាក់កណ្តាលជាវិការៈនៃកែវមណី ។ (នារីទាំងនោះ)
 មានមុខស្រស់រីករាយ មានសររល្អ មានចង្កេះរៀវ រមែង
 ចោមរោមបុគ្គលនេះជានិច្ច នេះជាផលនៃសង្ឃរាម ។ បុគ្គល
 នេះ នឹងត្រេកអរក្នុងទេវលោក អស់ ៣០ ពាន់កប្ប បាន
 ជាធំជាងទេវតា សោយទេវរាជ្យ អស់ចំនួនមួយពាន់ដង ។
 នឹងបានសម្បត្តិទាំងពួង ដែលទេវរាជគប្បីបាន ជាអ្នកមាន
 ភោគៈមិនខ្វះខាត ហើយសោយរាជ្យក្នុងឋានទេវលោក ។

អធិប្បដិសន្ធិ ឧបាលីត្ថេរាបទានំ

សហស្សកុត្តិ ចក្កវត្តិ	រាជានុរាជ ភវិស្សតិ
បឋេរា រដ្ឋិវិបុលំ	កណ្តាលោតោ អស្មដ្ឋយំ ។
កប្បសតសហស្សម្ភិ	ឌុក្កាកក្កុលសម្ភរោ
តោតមោ ធាមតោត្ថន	សត្តាលោកេ ភវិស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេសុ ទាយាទោ	ឌុរសោ ធម្មនិម្មិតោ
ឧបាលី ធាម ធាមន	ហោស្សតិ សត្តសារកោ ។
វិនយេ ហារមី បត្តា	ហំធាហំនេ ច កោវិទោ
ជិនសាសនំ ធារយន្តោ	វិហារិស្សតិធាសរោ ។
សព្វមេតិ អភិញ្ញាយ	តោតមោ សក្យបុត្តរោ
ភិក្ខុសង្ឃេ និសីទិត្តា	ឯតទក្កេ វេបេស្សតិ ។
អបរមេយ្យំ ឧបាទាយ	បត្តមិ តវ សាសនំ
សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ	សព្វសំយោជនក្ខយោ ។

ឧបាល័យត្ថេរវាទ ទី ៧

នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិក្នុងដែន អស់មួយពាន់ដង នឹងបាន
 ជាស្តេចដែនដី ដ៏ស្តុកស្តម្ភ គណនារាប់មិនបាន ។ លុះ
 ដល់មួយសែនកប្បុរៈទៀត ព្រះគោតមបរមគ្រូ កើតក្នុងគ្រូកូល
 ឧត្តាកៈ នឹងបានជាសាស្តា ក្នុងលោក ។ បុគ្គលនេះនឹង
 បានជាឧរស ជាពាយាទ ក្នុងធម៌ ជាធម្មនិមិត្ត មាននាម
 ថាឧបាល័យ នឹងបានជាសាវ័ក នៃព្រះសាស្តាអង្គនោះ ។
 នឹងដល់នូវក្រើយ ក្នុងព្រះវិន័យផង ឈ្លាសវៃក្នុងហេតុនឹង
 មិនមែនហេតុផង ទ្រទ្រង់នូវសាសនា របស់ព្រះដ៏ស្រី
 តាំងជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ ។ ព្រះគោតមជាបុគ្គលប្រសើរ
 ក្នុងសក្យត្រកូល ទ្រង់ជ្រាបដំណើរនុ៎ះ សព្វគ្រប់ហើយ
 ទ្រង់គង់ក្នុងកណ្តាលនៃភិក្ខុសង្ឃ ហើយនឹងតាំងឧបាល័យនុ៎ះ
 ក្នុងឋានៈជាឯតទគ្គៈ ។

ខ្ញុំប្រាថ្នានូវសាសនា គឺពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះ
 អង្គ អាស្រ័យនូវកប្បុរៈរាប់មិនបាន ប្រយោជន៍ គឺការអស់
 ទៅនៃសញ្ញាជនៈតាំងពួងនោះ ខ្ញុំក៏បានសម្រេចហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

យថា សូណារុតោ ចោសោ រាជទណ្ណោ ន តជ្ជិតោ	
សូលេ សាតំ អវិទុនោ	បរិមត្តិវា ឥច្ឆតិ ។
តថេវាហំ មហារីរិ	កវទណ្ណោ ន តជ្ជិតោ
កម្មសូណារុតោ សន្តោ	បិទាសាវេទនាជ្ជិតោ ។
កវេ សាតំ ន វិទាមិ	ធុយ្ហនោ តិហំ អត្តហំ
បរិមត្តិ កវេសាមិ	យថា ច រាជទណ្ណតោ ។
យថា វិសារនោ បុរិសោ	វិសេន បរិបិទ្បិតោ
អកទំ សោ កវេសេយ្យ	វិសយាតាយុចាយនំ ។
កវេសមាណោ បស្សេយ្យ	អកទំ វិសយាតកំ
តំ បរិវត្តា សុខំ អស្ស	វិសម្ហា បរិមត្តិយា ។
តថេវាហំ មហារីរិ	យថា វិសកតោ នរោ
សម្បីទ្បិតោ អវិជ្ជាយ	សទ្ធម្មាភទមេសហំ(១) ។

១ ម. សទ្ធម្មាភទមេសយី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បុរសជាប់ក្នុងដែកអណោត ត្រូវរាជទណ្ឌតម្រាមហើយ មិន
 បានស្រួលក្នុងដែកអណោត ប្រាថ្នាចង់ឲ្យរួចវិញ ដូចម្តេច
 មិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវអា-
 ជ្ញាគិតតតម្រាមហើយ ជាប់នៅហើយ ក្នុងដែកអណោត
 គឺកម្ម បិតនៅហើយដោយកម្លាំងវេទនា គឺសេចក្តីស្រែក
 ឃ្នាន ។ មិនបានស្រួលក្នុងភព ក្តៅក្រហាយដោយភ្លើង
 ទាំង ៣ ស្វែងរកទុក្ខ ដើម្បីនឹងរួចស្រឡះ ដូចបុរស
 ដែលប្រាថ្នាដើម្បីរួច ចាករាជទណ្ឌយ៉ាងនោះ ។ មួយ
 ទៀត បុរសអ្នកភ្ញៀវភ្នំ ត្រូវពិសបៀតបៀនហើយ គេក៏
 គប្បីស្វែងរកនូវទុសថ ជាទុក្ខដោយដើម្បីបន្ធូរបន្ថយពិស ។
 កាលស្វែងរក ក៏បានឃើញនូវទុសថ ដែលជាគ្រឿងបន្ធូរប-
 ន្ថយពិស ក៏ដឹកនូវទុសថនោះ ហើយក៏បានសេចក្តីសុខ ព្រោះ
 រួចផុតអំពីពិស យ៉ាងណាមិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យា-
 យាមដ៏ធំ ខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏ដូចជាជនអ្នកលង់នៅក្នុងពិស ត្រូវ
 អវិជ្ជាបៀតបៀនហើយ បានស្វែងរកទុសថគឺព្រះសង្ឃ ។

អង្គបិដក ១៣៧ ព្រះបរមនិរ្តិយ

ធម្មាភិក្ខុ កថេសន្តោ	អង្គក្ខី សក្យសាសនំ
អក្កសន្តោសថា នង្គិ(១)	សព្វសល្លវិទោ ននំ ។
ធម្មាសមី បិដកាន	វិសំ សព្វំ សម្មហនី
អជរាមរំ សីតិការំ	និព្វានំ បស្សយី អហំ ។
យថា ក្កតតដ្ឋិតោ ចោសោ	ក្កតត្តាហោ ន បិដ្ឋិតោ
ក្កតវេជ្ជំ កថេសយ្យ	ក្កតស្នា បរិមុត្តិយា ។
កថេសមាហោ បស្សយ្យ	ក្កតវិជ្ជាសុ កោវិទំ
តស្សសោ វិហារោ ក្កតិ	សម្មលញ្ច វិទាសយេ ។
តថេវាហំ មហារីរ	តមត្តាហោ ន បិដ្ឋិតោ
ញាណាលោកំ កថេសាមិ	តមតោ បរិមុត្តិយា ។
អថន្ទសំ សក្យម្មនី	កិលេសតមសោ ននំ
សោ មេ តមំ វិទោនេសិ	ក្កតវេជ្ជោវ ក្កតិកិ ។

១ ម. អង្គ សញ្ញាសព្វានំ តំ ។

ឧបាលិក្ខេបទាន ទី ៨

កាលស្វែងរកទុសថគីធម៌ ក៏ប្រទះនូវសាសនា របស់ព្រះ
សក្យមុនីសម្ពុទ្ធ ជាទុសថគីសច្ចៈ ដ៏ប្រសើរបំផុត ជាថ្នាំ
សម្រាប់បន្ថាបន្ថយនូវសរទាំងពួង ។ ខ្ញុំព្រះអង្គ បានដឹកទុសថ
គីធម៌ ហើយដកនូវពិសទាំងពួងចោលចេញ ក៏បានឃើញ
ព្រះនិព្វាន ជាគុណឥតមានចាស់ស្លាប់ មានសភាពត្រជាក់
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បុរសត្រូវខ្លាចគម្រាមហើយ ត្រូវគ្រោះ
ថ្នាក់គឺខ្លាចបៀតបៀនហើយ គប្បីស្វែងរកពេទ្យ សម្រាប់
ចាប់ខ្លាច ដើម្បីឲ្យរួចផុតអំពីខ្លាច ។ បុរសនោះ កំពុង
តែស្វែងរក ក៏បានឃើញបុគ្គលអកុណ្ណាសវៃ ក្នុងវិជ្ជាចាប់
ខ្លាច បុគ្គលនោះ ក៏បានបំបរបង់ខ្លាច ព្រមទាំងធ្វើបុស
គល់ឲ្យវិនាស អំពីបុរសនោះចេញ យ៉ាងណាមិញ ។
បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវគ្រោះថ្នាក់គឺនឹងគឺត
បៀតបៀនហើយ ក៏ខំស្វែងរកពន្លឺតិញ្ញាណ ដើម្បីឲ្យផុត
អំពីនឹងគឺត ក៏បានប្រទះឃើញព្រះសក្យមុនី ទ្រង់ជម្រះនឹងគឺត
គឺកិលេសរួចហើយ ព្រះអង្គទ្រង់កំចាត់នឹងគឺត របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
ដូចជាពេទ្យចាប់ខ្លាច បានបណ្តេញបង្កនូវខ្លាចចេញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សំសារសោតិ សញ្ញំ	តណ្ហាសោតិ និវរយំ
ករំ ឧក្សតយី សត្វំ	ក្រតវេជ្ជោ មូលតោ ។
កុរុឡោ យថា ឌីបតតិ	បន្ទកំ កក្កមត្តនោ
សមន្តា យោជនសតិ	វិក្ខោកតិ មហាសរិ ។
បន្ទកំ សោ កហេតាន	អនោសសំ វិហេវយំ
អាទាយ សោ បក្កមតិ	យេន កាមំ វិហង្គមោ ។
តថេវាហំ មហារិ	យថាបិ កុរុឡោ ពលំ
អសង្កតំ កវេសន្តោ	នោសេ វិក្ខាលយី អហំ ។
ទិដ្ឋោ អហំ ធម្មរិ	សន្តិបទំ អនុតិរិ
អាទាយ វិហារមេតិ	កុរុឡោ បន្ទកំ យថា ។
អាសាវតិ ធាម លតា	ជាតា ចិត្តលតាវេន
តស្ស វស្សសហស្សេន	ឯកំ និត្តតេ ដលំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំព្រះអង្គបានផ្តាច់បង់ នូវវិទ្យុគីសង្សារ ហាមឃាត់នូវវិទ្យុគី
 ភណ្ណា ដកចោលនូវភពទាំងអស់ ប្រៀបដូចពេទ្យចាប់ខ្មោច
 (បៀតបៀនខ្មោច) ឲ្យអស់បួសគល់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 សត្វគ្រុឌ ឆាបយកពួកនាគ ជាចំណីរបស់ខ្លួន ធ្វើមហាស្រះ
 ទំហំ ១០០ យោជន៍ដោយជុំវិញ ឲ្យរំភើបញ្ជាប់ញ័រ ។ លុះ
 គ្រុឌនោះ ឆាបយកនាគ ធ្វើឲ្យមានក្បាលចុះក្រោម ឲ្យបាន
 សេចក្តីលំបាក ហើយនាំយកទៅកាន់ទី តាមសេចក្តីប្រាថ្នា
 របស់ខ្លួន យ៉ាងណាមិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ
 ខ្ញុំព្រះអង្គ មានកម្លាំងខ្លាំងដូចគ្រុឌ ខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងស្វែងរក
 អសង្កតធម៌ គឺព្រះនិព្វាន ហើយបានខ្ជាក់ទោសចោលចេញ
 អស់ហើយ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឃើញព្រះធម៌ដ៏ប្រសើរ ជា
 ចំណែកនៃសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ មិនមានគុណជាតដទៃប្រសើរ
 លើស ហើយកាន់យកនូវធម៌នោះ ដូចគ្រុឌឆាបយកនាគ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ វល្លិឈ្មោះអាសាវតី កើតកងចិត្តល-
 ភាវ័ន កន្លងទៅមួយពាន់ឆ្នាំ វល្លិនោះក៏កើតផ្ទៃមួយឡើង ។

អដ្ឋម៍ ឧបាលិក្ខេបបកានំ

តំ ទេវំ បយ្យុទាសន្តិ	តាវ ទ្ធរដលំ សតី
ទេវំនំ សា បិយា ឃី	អាសាវតី ដល្យតុមា ។
សតសហស្សំ ឧបាទាយ	តាហំ បរិចរេ មុនី
សាយំ ហតំ នមស្សាមិ	ទេវំ អាសាវតី យថា ។
អវញ្ញា ហរិចរិយា	អមោយា ច នមស្សនា
ទ្ធភកតិបិ មិ សន្តិ	ខណោ មិ ^(១) ន វិវាធយិ ។
បដិសន្ធិ ន បស្សាមិ	វិចិន្តោ ករេ អហំ
និរូបធំ វិប្បមុត្តោ	ឧបសន្តោ ចរាមហំ ។
យថាបិ បទុមំ នាម	សុរិយរិសេន បុប្ផតិ
តថេវំហំ មហារិរ	ពុទ្ធវិសេន បុប្ផតោ ។
យថា ពលាកយោនិម្ហំ	ន វិជ្ជតិ បុមា ^(២) សនា
មេយេសុ កដ្ឋមនេសុ	កតំ កល្យាណំ តា សនា ។

១ ម. យំ ។ ២ ម. បុមោ ។

ឧបាលិក្ខេបទាន ទី ៨

ពួកទេវតា (ក្នុងឋានភាវត្តិវិញ) តែងនាំគ្នាចូលទៅអង្គុយជិត
 វល្លិ៍នោះ ដែលមានផ្ទៃយូរៗ ម្តង តាមពិត វល្លិ៍ឈ្មោះ
 អាសាវតីនោះ មានផ្ទៃដ៏ទូកម ជាទីពេញចិត្តរបស់ពួកទេវតា
 យ៉ាងនេះ ៗ ចំណែកខាងខ្ញុំព្រះអង្គ ទំបម្រើព្រះមុនីអង្គនោះ
 រាប់សែនកប្ប (ប៉ុណ្ណោះ) តែងនមស្តារ រាល់ព្រឹកល្ងាច
 ដូចជាពួកទេវតា តែងចូលទៅអង្គុយជិតវល្លិ៍អាសាវតី ៗ ការ
 បម្រើ (របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ) មិនឥតអំពើ ទាំងការនមស្តារ ក៏
 មិនជាមោឃៈ ពុទ្ធប្បទក្ខណៈ ក៏មិនបានប្រព្រឹត្តកន្លង នូវខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ អស់កាលយូរអង្វែង ៗ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គត្រិះ
 រិះទៅមិនឃើញបដិសន្ធិ ក្នុងកតថ្មីទៀតទេ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមាន
 ទប់ធារណៈស រួចស្រឡះចាកសង្សារ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ ៗ
 ធម្មតាផ្តាច់យូក តែងរីកដោយសារស្ម័គ្រនៃព្រះអាទិត្យ យ៉ាង
 ណាមិញ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំព្រះអង្គបានរីក
 ដោយសារស្ម័គ្រព្រះពុទ្ធ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ៗ កំណើតកុកស
 មិនមានឈ្មោះ សព្វៗ កាលទេ កាលបើមេឃគម្រាម
 (ផ្សលាន់) កុកទាំងនោះ ក៏កាន់យកនូវគីកិ សព្វៗ កាល ៗ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ចរិបិ កតំ ជារេន្តិ យាវ មេយោ ន^(១) កជ្ជតិ

ភារតោ បរិមុច្ឆនិ យោ មេយោ បវស្សតិ ។

បទុមត្រវត្ថុស្ស ធម្មមេយេ ន កជ្ជតោ

សន្តេន ធម្មមេយស្ស ធម្មកតំ អកណ្ណហំ ។

សតសហស្សំ ខុបាទាយ បញ្ញកតំ ធម្មហំ

នប្បមុញ្ញាមិ ភារតោ ធម្មមេយោ ន កជ្ជតិ ។

យោ តុំ សក្យមុនិ រម្មេ កាបិលវត្តេ^(២)

កជ្ជសិ ធម្មមេយេន ភារតោ បរិមុច្ឆហំ ។

សុញ្ញតិ អនិច្ចត្តញ្ញ អថា បណិហិតិបិ ច

ចតុរោ ច ផលេ សព្វេ ធម្មំ វិជជិ តិបិហំ^(៣) ។

ទុតិយភាណាវិរំ ។

១ ម. ន វិច្ឆិ ។ ២ ម. កបិលវត្តេ ។ ៣ ម. ធម្មេ វិជិសយី អហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កុកទាំងនោះ ទ្រទ្រង់ភិក្ខុសកាលដ៏យូរ ដរាបទាល់តែមេឃ
 លែងគម្រាម ទាល់តែមេឃបង្ករផ្សែង ទើបកុកទាំងនោះ
 រួចផុតចាកការៈ យ៉ាងណាមិញ ។ កាលព្រះពុទ្ធ ព្រះ
 នាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់គម្រាមដោយមេឃគឺធម៌ ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
 កាន់យកនូវភិក្ខុគឺធម៌ ដោយសម្លេង នៃមេឃគឺធម៌ ។ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គទ្រទ្រង់ នូវភិក្ខុគឺបុណ្យ រាប់សែនកប្ប មេឃគឺធម៌
 មិនគម្រាម (ដរាបណា) ខ្ញុំក៏មិនបានរួចចាកការៈធ្ងន់ (ដរាប
 នោះ) ។ បតិក្រព្រះសក្យមុនី ពេលណា ព្រះអង្គទ្រង់
 គម្រាមដោយមេឃគឺធម៌ ក្នុងក្រុងកបិលព័ស្តុ ដែលជាទី
 ក្រេកអរ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានរួចចាកការៈដ៏ធ្ងន់ យ៉ាងនោះដែរ ។
 ខ្ញុំព្រះអង្គ (បានទាំងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់) នូវសុញ្ញតវិមោក្ខផល
 អនិមិត្តវិមោក្ខផល អប្បណិហិតវិមោក្ខផល ត្រាស់ដឹងនូវធម៌
 ទាំងពួង គឺផលទាំង ៤ ផល ទម្ងាយនូវធម៌ គឺបណ្តាញ
 នោះផង ។

ចប់ ទុតិយភាណវិរៈ ។

អដ្ឋម៍ ឧបាល័យត្រៃបិដក

អបរិមេយ្យំ ឧបាទាយ បត្តេមី តវ សាសនំ

សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ សន្តិបទំ អនុត្តរំ ។

វិនយេ ចារមី កតោ យថាបិ ចាបិកោ ឥសី

ន មេ សមសមោ អត្តំ ចារមី សាសនំ អហំ ។

វិនយេ ខន្ធកេ ចាបិ តិកច្ឆេនេវ បញ្ចកេ

ឃត្ត មេ វិមតិ នត្តំ អត្តរេ ព្យញ្ញនេបិ វ ។

និក្ខមោ បដិកម្មេ ច ហំនាហំនេ ច កោវិទោ

ឌីសារណោ វដ្ឋាបនេ សព្វត្ត ចារមី កតោ ។

វិនយេ ខន្ធកេ ចាបិ និក្ខមិត្តា បទំ អហំ

ឧកតោ វិកម្មំ ចេវ(១) រសតោ ឌីសរយ្យហំ ។

១ ម. វិនិវេរិត្តា ។

ឧបាលិក្កេតបទាន ទី ៨

ខ្ញុំព្រះអង្គ ប្រាថ្នានូវសាសនារបស់ព្រះអង្គ រាប់កប្បប្រ-
 មាណមិនបាន ប្រយោជន៍គឺចំណែកនៃសេចក្តីស្ងប់ដ៏ប្រសើរ
 បំផុត ខ្ញុំព្រះអង្គបានសម្រេចហើយ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គដល់នូវគ្រឿង
 ក្នុងព្រះវិន័យ ដូចភិក្ខុអ្នកស្វែងរកនូវគុណ អ្នកសូត្រ (ក្នុង
 ជំនាន់សាសនាព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមបទុម្ភត្តរៈនោះដែរ) ភិក្ខុវា
 អ្នកមានគុណស្មើ នឹងខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានឡើយ ខ្ញុំព្រះអង្គទ្រ-
 ទ្រង់សាសនា ។ សេចក្តីសង្ឃឹយរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ក្នុងវិន័យ
 +
 នេះផង ក្នុងខន្ធកវិន័យផង ក្នុងតិក្ខុច្ឆេទផង ក្នុងបញ្ចកៈផង
 សូម្បីតែអក្ខរៈមួយ ឬក៏ព្យញ្ជនៈមួយមិនមានឡើយ ។ ខ្ញុំព្រះ
 ដល់នូវគ្រឿងក្នុងព្រះវិន័យទាំងពួង រាងវែក្នុងការសង្កត់សង្កិន
 ភិក្ខុបាបផង ក្នុងបដិកម្ម គឺការសម្តែងអាបត្តិផង ក្នុងហេតុដ៏
 គួរនឹងមិនគួរផង ក្នុងទុសារណកម្ម គឺហៅភិក្ខុចូលកាន់ទីប្រ-
 ជុំសង្ឃ ក្នុងកាលញ៉ាំងភិក្ខុឲ្យចេញចាកអាបត្តិផង ។ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គបានរៀបទុកដាក់នូវចំណែក ក្នុងវិន័យផង ក្នុងខន្ធកៈផង
 ក្នុងទុកតោវិក្កន៍ផង ហើយគប្បីឲ្យប្រជុំចុះ ដោយកិច្ចបាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

និរុត្តិយា ច កុសលោ អត្តានត្ថេ ច កោវិទោ
អនញ្ញាតំ មយោ នត្ថំ ឯកក្កោ សត្តុ សាសនេ ។
រូបទក្កោ អហំ អជ្ជំ សក្យបុត្តស្ស សាសនេ
កង្ខំ សត្វំ វិទោទេមិ ធិប្បាមិ សត្វសំសយំ ។
បទំ អនុបទញ្ញាបិ^(១) អត្តរញ្ញាបិ ព្យញ្ញំ
និទានេ បរិយោសានេ សត្វត្ថ កោវិទោ អហំ ។
យថាបិ រាជា ពលវា និហនិត្តា^(២) បរន្តបេ
វិជិនិត្តាន សង្កាមំ នករំ តត្ថ មាបយេ ។
ចាការំ បរិក្ខញ្ញាបិ ឯសិកំ ទ្វារកោដ្ឋកំ
អដ្ឋាលកេ ច វិវិដេ ការយេ នករេ ពហូ ។

១ អនុបទំ ញាមីតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។ ២ ម. និរុត្តិញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងពេហារផង រាងវែកក្នុងហេតុ
 ចម្រើននិងហេតុមិនចម្រើនផង សភាពដែលខ្ញុំព្រះអង្គ មិន
 ចេះដឹង (នោះ) មិនមានឡើយ ខ្ញុំព្រះអង្គជាភិក្ខុខ្ពស់ឯកក្នុង
 សាសនារបស់ព្រះសាស្តា ។ ក្នុងវិជ្ជានេះ ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គល
 យល់រូប ក្នុងសាសនានៃព្រះពុទ្ធជាសក្យបុគ្គ ហើយបន្ទាបនឹង
 នូវកង្ខារទាំងពួង កាត់បន្ថយសង្ស័យទាំងអស់បាន ។ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គ (ដឹងច្បាស់) នូវបទផង អនុបទផង អក្ខរៈផង ព្យញ្ជនៈ
 ផង ឈ្លាសវៃក្នុងហេតុសព្វអន្លើ គឺហេតុជាទីតាំង (ខាង
 ដើម) និងហេតុជាទីតាំងខាងចុង (នៃសិក្ខាបទ) ។ ព្រះរាជា
 មានកម្លាំងទ្រង់សង្កត់សង្កិន នូវពួកស្តេចជាសត្រូវ លុះទ្រង់
 ឈ្នះសង្រ្គាមហើយ ទើបសាងទីក្រុង ក្នុងដែនដែលទ្រង់ឈ្នះ
 ហើយនោះ ។ ទ្រង់ឲ្យជាន់ធ្វើកំពែង ស្នាមភ្លោះ សសរខ្លឺន
 ក្លោងទ្វារនិងបីមទាំងឡាយផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងនគរ ។

អដ្ឋមិ ឧបាលិក្ខេបទានំ

សិដ្ឋាជកំ បច្ឆរញ្ច ^(១)	សុវិភត្តន្តរាបណំ
កាវាបេយ្យ សកំ តត្ថ	អត្តានត្តវិនិច្ឆយំ ។
និក្ខាជតំ អមិតានំ	និទ្ធានិទ្ធិញ្ច ជានិតំ
ពាលកាយស្ស រត្តាយ	សេនាមច្ចំ វេបេតិ សោ ។
អារក្ខត្តាយ កណ្ណស្ស	និទានកុសលំ នរំ
មា មេ កណ្ណំ វិនិស្ស័តិ	កណ្ណារក្ខំ វេបេតិ សោ ។
សមត្តោ ^(២) ហោតិ សោ រត្តោ	វុទ្ធិយស្ស ច វត្ថុតិ
តស្សាជិករណំ ទេតិ	មិត្តស្ស បដិបដ្ឋិតំ ។
ឧប្បាទេសុ និមិត្តេសុ	លក្ខណោសុ ច កោវិទំ
អដ្ឋាយកំ មន្តិយំ	ហោរោហិត្តេ វេបេតិ សោ ។

១ម. បច្ឆរញ្ច ។ ២ម. មមត្តោ ។

ឧបាលីត្ថេរាបកាខ ទី ៨

ទ្រង់ឲ្យជាងធ្វើ នូវផ្លូវត្រូវឲ្យឆ្លងកែង ផ្លូវថ្នល់ រាងផ្សារជា
 ចន្លោះ ដែលតាក់តែងល្អ ព្រមទាំងសភាសម្រាប់វិនិច្ឆ័យ
 នូវសេចក្តីចម្រើន និងសេចក្តីមិនចម្រើន ក្នុងនគរនោះ ។
 ព្រះរាជាអង្គនោះ ទ្រង់តាំងសេនាមាត្យដើម្បីឲ្យសង្កត់សង្កិន
 នូវពួកសត្រូវ ឲ្យស្គាល់ទោសនិងមិនមែនទោស ដើម្បីរក្សា
 នូវពួកពល ។ ព្រះរាជាអង្គនោះ ទ្រង់តាំងបុរសអ្នករក្សានូវ
 ភ្នំណាមួយ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការទុកដាក់ ដើម្បីប្រយោជន៍រក្សា
 នូវភ្នំណាមួយ ដោយព្រះរាជបំណងថា កុំឲ្យភ្នំណាមួយរបស់អាត្មាអញ
 វិនាសទៅបានឡើយ ។ បុរសនោះជាអ្នកមានចិត្តស្វាមីភក្តី
 ចំពោះព្រះរាជា ព្រោះព្រះរាជា ប្រាថ្នាការចម្រើន ដល់
 បុរសណា ទ្រង់ក៏ព្រះរាជទាននូវឥស្សរៈ ក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិ-
 ការណ៍ដល់បុរសនោះ ដើម្បីប្រតិបត្តិ កុំឲ្យបែកមិត្ត ។ ព្រះ
 រាជានោះ ទ្រង់តាំងបុរសអ្នករាងវៃ ក្នុងទម្លាប់ទេហេតុទាំង
 ឡាយផង ក្នុងនិមិត្តទាំងឡាយផង ក្នុងលក្ខណៈទាំងឡាយ
 ផង ជាអ្នកបង្រៀនមន្ត ចេះចាំមន្ត ក្នុងឋានៈជាបុរោហិត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯតេហធម្មំហិ សម្មុទ្ទោ	ខត្តិយោតិ បវុច្ឆតិ
សទា រក្ខត្តិ រាជាទំ	ចក្កវិកោវ ទុក្ខិទំ ។
តថេវ តិ មហារីរ	ហតាមិស្តោវ ខត្តិយោ
សនេវកស្ស លោកស្ស	ធម្មរាជាតិ វុច្ឆតិ ។
តិក្ខិយេ ជិហរិស្តាន	មារញ្ជាបិ សសេនកំ
តមទ្ធការិ វិធិសេត្វា	ធម្មនករិ អមាបយំ ។
សីលំ ចាការិកំ តត្ថ	ញ្ញាលាន្តេ ទ្វារកោដ្ឋកំ
សទ្ធា តេ ឯសិកា ធិរ	ទ្វារចាលោ ច សិវំរោ ។
សតិប្បដ្ឋានមដាលំ	ចញ្ញា តេ ចច្ចុំ មុនេ
ឥទ្ធិចានញ្ច សីយាជំ	ធម្មវិជំ សុមាបិតំ (១) ។
សុត្តន្តំ អភិធម្មញ្ច	វិនយំ ចាបិ កេវលំ
លវុទ្ធិំ ពុទ្ធវចទំ	ឯសា ធម្មសកា តវ ។

១ ម. សុមាបិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះរាជាបរិបូណិ ដោយអង្គទាំងឡាយនុះហើយ ទើបហៅថា
 ក្សត្រិយ៍ បុរសទាំងនោះតែងរក្សាព្រះរាជានោះ សព្វៗ កាល
 ដូចសត្វចាក្រពាក រក្សាក្រុមញាតិ ដែលដល់សេចក្តីទុក ។
 បពិត្រព្រះអង្គ មានព្យាយាមធំ អ្នកផងតែងហៅព្រះអង្គថា
 ធម្មរាជរបស់សត្វលោក ព្រមទាំងទេវលោក ដូចក្សត្រិយ៍
 ដែលកំចាត់សត្រូវហើយ ដូចោះដែរ ។ ព្រះធម្មរាជនោះទ្រង់
 ញ៉ាំងនូវពួកត្រិយ៍ទាំងឡាយផង នូវមានព្រមទាំងសេនាផង
 ទ្រង់ទម្ងាយមោហន្តការផងនឹង រួចហើយកសាងធម្មនគរ ។
 បពិត្រព្រះអង្គមានបញ្ជាជាក្រឡឹងទ្រទ្រង់ ឯក្នុងធម្មនគរនោះ
 មានសីលជាក់តែង មានញាណរបស់ព្រះអង្គ ជាក្លាន់ទ្វារ
 មានសទ្ធារបស់ព្រះអង្គ ជាសសរខ្លឺន មានការសង្រួម
 ជានាយឆ្មាំទ្វារ ។ បពិត្រព្រះមុនី សតិប្បដ្ឋាន ជាបម
 បញ្ជារបស់ព្រះអង្គ ជាផ្លូវថ្នល់ ឥទ្ធិបាទ ជាផ្លូវក្រឡែង
 តែង ថ្នល់គឺពោធិបក្ខិយធម៌ទាំង ៣៧ ព្រះអង្គទ្រង់និម្មិតទុក
 ល្អហើយ ។ ព្រះសូត្រ ព្រះអភិធម្ម និងព្រះវិន័យ ពុទ្ធ-
 វចនៈមានអង្គ ៧ ទាំងអស់នុះ ជាធម្មសការរបស់ព្រះអង្គ ។

អដ្ឋមិ ឧបាល័យព្រហ្មបទានំ

សុព្វាតិ អនិមិត្តញ្ច	វិហារញ្ចាបណិហិតិ
អនេដោ ច និរោដោ ច	ឯសា ធម្មក្កដី ភវ ។
បញ្ញាយ អត្តោ និក្ខត្តោ	បដិកាលោ ច កោវិទោ
សារីបុត្តោតិ នាមេន	ធម្មសេនាបតិ ភវ ។
ចត្វបចាតកុសលោ	ស្មិយា ចារមី កតោ
កោលិតោ នាម នាមេន	ចោរោហិតោ ភវ មុនេ ។
ចោរណាភវិសធរោ	ឧក្កតេដោ ទុរាសនោ
ធុតវនិកុលោ អត្តោ	អក្ខនស្សោ ភវ មុនេ ។
តហ្មស្សុតោ ធម្មធរោ	សត្វចារី ច សាសនេ
អានន្តោ នាម នាមេន	ធម្មរក្ខោ ភវ មុនេ ។
ឯតេ សត្វេ អតិក្កម្ម	បហោសី កកវា មម
វិនិច្ឆយំ មេ ចានាសិ	វិនយេ វិញ្ញាទេសិតិ ។

ឧបាលិក្ខេបទាន ទី ៧

សុពាតវិហារ អនិមិត្តវិហារ អប្បណិហិតវិហារ ការមិនមាន
តណ្ហា ជាគ្រឿងញាប់ញ័រ និងការរំលត់ទុក នេះជាធម្មកុដ
របស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះថេរៈជាបុគ្គលប្រសើរខាងប្រាជ្ញា ដែល
ព្រះអង្គតាំងទុកហើយ ជាអ្នករាងវែកងប្រាជ្ញា មានឈ្មោះ
ថាសារីបុត្ត ជាធម្មសេនាបតីរបស់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមុនី
ព្រះថេរៈដែលឈ្លាសវៃ ក្នុងចក្ខុបុគ្គលព្រាណ គឺប្រាជ្ញាដែល
ដឹងនូវចិត្តនិងបដិសន្ធិរបស់សត្វ ដល់នូវគ្រឿយនៃបុព្វិ មាន
ឈ្មោះថាកោលិត ជាបុរោហិតរបស់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមុនី
ព្រះថេរៈឈ្មោះកស្សប អ្នកទ្រទ្រង់វិនិរូបរាណ មានគេដះ
ដំខ្នងខ្ពស់ ដែលគេគ្របសង្កត់បានដោយក្រ ប្រសើរក្នុង
គុណ មានការកំចាត់បង់នូវទោសជាដើម គឺទ្រទ្រង់ធុត្តង់ទាំង
១៣ ជាអ្នកសម្រាប់ពិភាក្សារបស់ព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះមុនី
ព្រះថេរៈជាពហូស្សត្រ អ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ចេះចាំពុទ្ធវចនៈទាំង
អស់ក្នុងសាសនា មាននាមថាអានន្ទ ជាអ្នករក្សាធម៌របស់
ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគរបស់ខ្ញុំ ជាអ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំ
ទ្រង់ប្រទានការវិនិច្ឆ័យ ក្នុងវិន័យ ដែលវិញ្ញាតិកុំទាំងឡាយ
សម្រែងហើយ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ រំលងព្រះថេរៈទាំងអស់នេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

យោ កោចិ វិនយេ វត្តា	បច្ឆតិ ពុទ្ធសាវកោ
តត្ថ មេ ចិន្ទនា នត្តិ	តញ្ជាវត្តំ កាលេមហំ ។
យាវតា ពុទ្ធខេតម្ពិ	វេបេត្វា ច មហាម្មនី
វិនយេ មាទិសោ នត្តិ	កុតោ ភិយេក្យ ភវិស្សតិ ។
ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទ្ធិត្វា	ឃំ គជ្ជតិ(១) កោតមោ
ឧបាលិស្សំ សមោ នត្តិ	វិនយេ ខន្ធកេសុ ច ។
យាវតា ពុទ្ធកណិកំ	នវំជំ ភស្តុសាសនំ
វិនយេ កតិកំ សត្វំ	វិនយេ មូលបស្សនោ ។
មម កម្មំ សវិត្វាន	កោតមោ សក្យប្បដ្ឋកោ
ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទ្ធិត្វា	ឯតទក្កេ វេបេសិ មំ ។
សតសហស្សំ ឧបាទាយ	ឥមំ ហំនំ អបត្តយី
សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ	វិនយេ ហាវមី កតោ ។

១ ម. គជ្ជសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពុទ្ធសាវ័កណាមួយ សូរបញ្ជាក្នុងវិន័យ (នឹងខ្ញុំព្រះអង្គ) ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គមិនបាច់គិត ក្នុងបញ្ហានោះទេ ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាប់សេចក្តី
 នោះតែម្តង ។ ពុទ្ធកេតកំណត់គ្រឹមណា រៀរវៃលងតែព្រះ
 មហាមុនីចេញ មិនមានភិក្ខុណា នឹងស្នើដោយខ្ញុំព្រះអង្គក្នុង
 វិន័យ តើនឹងមានភិក្ខុប្រសើរ លើសខ្ញុំព្រះអង្គ ឥណ្ឌា ។
 ព្រះគោតមទ្រង់គង់ ក្នុងកណ្តាលជំនុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់
 ប្រកាស យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ជាអ្នកស្នើដោយទុបាលី
 ក្នុងវិន័យនិងខន្ធកៈ មិនមានឡើយ ។ សត្វសាសនា មាន
 អង្គ ៧ ដែលព្រះពុទ្ធសម្តែងហើយ ទាំងអម្បាលមាណា ខ្ញុំព្រះ
 អង្គជាអ្នកឃើញឫសគល់ របស់វិន័យ (កាត់បង់) នូវសេចក្តី
 ជាប់ចំពាក់ទាំងពួង ដែលព្រះអង្គសម្តែងហើយ ក្នុងវិន័យ ។
 ព្រះគោតមជាបុគ្គលប្រសើរ ក្នុងសក្យត្រកូល ទ្រង់រលឹក
 ឃើញនូវអំពើរបស់ខ្ញុំ ហើយគង់ក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ទ្រង់តម្កល់ខ្ញុំ
 ក្នុងទីជាឯតទគ្គៈ ។ ខ្ញុំបានប្រាថ្នាយកនូវតំណែងនេះ រាប់
 សែនកប្ប មកហើយ ឥឡូវនេះ ប្រយោជន៍នោះ ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ ខ្ញុំបានដល់នូវត្រើយ ក្នុងព្រះវិន័យហើយ ។

អង្គបំណងព្រហ្មបទនំ

សក្យានំ នន្ទិជនកោ(១) កប្បកោ អាសិហំ បុរេ
 វិជហិត្វានំ តំ ជាតិ បុត្តោ ជាតោ មហេសិទោ ។
 វតោ ធុតិយកេ កប្បេ អញ្ញសោ នាម ខត្តិយោ
 អនន្តតេជា អមិធយសោ ភូមិចាលោ មហាធុនោ ។
 តស្ស រត្តោ អហំ បុត្តោ ចន្ទនោ នាម ខត្តិយោ
 ជាតិមទេន មត្តទ្វេ យសោភោគមទេន វ ។
 នាគសតសហស្សានិ សញ្ញាលញ្ញារក្ខសិតា
 តិជា បភិញ្ញា មាភន្តា បរិវារេន្ទិ វិ សទា ។
 សពលេហិ បរេតោហិ ឧយ្យានំ កន្តកាមកោ
 អារុយេ សិរិតំ នាគំ នគរា និក្ខមី តទា ។
 ចរណោន ច សម្បន្នោ កុត្តទ្វារោ សុសិរុតោ
 រេវតោ នាម សម្បន្នោ អាភន្ទំ បុរតោ មមិ(២) ។

១ ម. នន្ទិជនតោ ។ ២ ម. មម ។

ឧបាល័យត្ថេរវាទ ទី ៨

កាលពីដើម ខ្ញុំជានាយខាន់ព្រះកេស ជាអ្នកបណ្តុះសេចក្តីត្រេកអរ ដល់ពួកសក្យៈ លះបង់កំណើតនោះចោល ចេញ បានមកជាបុត្ត របស់ព្រះមហេសីសមុទ្រិញ ។

ក្នុងកប្បទី ២ រាប់អំពីកទ្រកប្បនេះទៅ មានក្សត្រិយ៍ឈ្មោះ អញ្ចសៈ មានតេជះរកទីបំផុតគ្មាន មានយសរាប់មិនបាន ជាម្ចាស់វ័ននដី មានទ្រព្យច្រើន ។ ខ្ញុំជាព្រះរាជបុត្តរបស់ព្រះរាជានោះ ជាក្សត្រិយ៍ឈ្មោះចន្ទនៈ ជាអ្នករឹងក្តីង ដោយស្រវឹងព្រោះជាតិផង ដោយស្រវឹងព្រោះយសស័ក្តិនិងកោតៈផង ។ មានពួកជំរើមាតង្គៈ ចំនួន ១ វៃសន សុទ្ធតែចុះប្រេង ដោយហេតុ ៣ ប្រការ^(១) ដ៏ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ចោមរោមខ្ញុំ សព្វៗ កាល ។ វេលានោះ ខ្ញុំមានពួកពលរបស់ខ្លួនចោមរោមហើយ ប្រាថ្នាទៅកាន់ទទ្សាន ឡើងជិះដំរីឈ្មោះសិរិកៈ ចេញអំពីនគរទៅ ។ ស្រាប់តែមានព្រះបច្ចេកសមុទ្រ ព្រះនាមរេវតៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយចរណៈ មានទ្វារគ្រប់គ្រង សង្រួមល្អ បាននិមន្តមកចំពោះមុខខ្ញុំ ។

១ ដំរីចុះប្រេងបែកអាការចេញប្រេង ៣ កន្លែង គឺបែកព្រែកភ្នែក ១ បែកព្រែកត្រចៀក ១ បែកស្នាចំភ្នែក (កន្សោមសាច់ត្រង់គល់ភ្នែក) ១ (អដ្ឋកថា) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បេសេត្វា សិរិកំ នាគំ	ពុទ្ធិំ អាសាទយី តទា
តតោ សញ្ញាតកោចោវ	នាលោ នុទ្ធរកោ បទំ ។
នាគំ រុណាមនំ ទិស្វា	ពុទ្ធិ កោបំ អកាសហំ
វិហេវយត្វា សម្ពុទ្ធិំ	ឧយ្យានំ អកមាសហំ ។
សាតំ តត្ថ ន វិជ្ជាមិ	សិរោ បជ្ឈលិតោ យថា
បវិទ្យាហេន ឧយ្យាមិ	មន្ទោវ ពលិសាទកោ ។
សសាករន្តា បវេ	អាទិត្តា វិយ ហោតិ មេ
បិតុ សន្តិកុប្បាភម្ម	សទំ វេចនមត្រវី ។
អាសិវិសិវ កុបិតំ	អក្កក្ខន្ធិវ អាភតិ
មតិវ កុញ្ញវំ ទន្តិ	យំ សយម្ពុំ អាសាទយី ។
អាសាទិតោ មយក ពុទ្ធា	យោរោ ឧត្តតោ ជិវោ
បុរា សត្រេ វិនស្សាម	ឧមាបេស្សាម តំ មុនី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

វេលានោះ ខ្ញុំបានបរជ័រឈ្មោះសិរិកៈ ទៅឲ្យបៀតបៀនព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធ លំដាប់នោះ ដំរីក៏ក្រោធខឹងមិនលើកជើង ។ លុះខ្ញុំ
ឃើញដំរីមានចិត្តខឹង ក៏ក្រែវក្រោធនឹងព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ បៀត
បៀនព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធហើយ ក៏ទៅកងទទ្សាន ។ ខ្ញុំមិនបានរូស
សេចក្តីសុខស្រួល កងទទ្សាននោះ ក្សាល (របស់ខ្ញុំ) ហាក់
ដូចជាក្លើងឆេះ ខ្ញុំក្តៅអន្ទះអន្ទែង ដោយសេចក្តីក្រហល់
ក្រហាយ ដូចត្រីជាប់សន្ទូច ។ ផែនដីដែលមានសាគរជាទី
បំផុត ហាក់ដូចជាដុតកំដៅខ្ញុំ ទើបខ្ញុំចូលទៅកាន់សំណាក់
នៃព្រះបិតា ហើយគ្រាបបង្គំទូលថា យើងខ្ញុំបៀតបៀនព្រះ
ពុទ្ធសយម្បណា ដូចបុគ្គលបៀតបៀនអាសិរពិស ដែលកំពុង
ក្រោធឬដូចបុគ្គលបៀតបៀនគំនរក្លើង ដែលឆេះរាលមក
ឬក៏ដូចបុគ្គលបៀតបៀនដំរីមានភ្នក ដែលចុះប្រេង ។ ព្រះ
ពុទ្ធជាម្ចាស់អង្គនោះ មានតបៈដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ភ្ញៀវភ្ញា ជាព្រះជិន-
ស្រី យើងខ្ញុំបៀតបៀនហើយ យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នានឹងវិនាស
យើងខ្ញុំនឹងញាំងព្រះសយម្ប ជាមុនីអង្គនោះ ឲ្យអត់ទោស ។

អដ្ឋម៍ ឧបាលីត្ថេរាបទានំ

ឆោ ចេ តំ និជ្ឈាបេស្សាម អត្តទន្ធិំ សមាហិតំ
 ឌីវេន សត្តមេ ទិវសេ រដ្ឋម្មេ វិធមិស្សតិ ។
 សុមេខលោ កោសិយោ ច សិក្ខុវេ ចាមិ សត្តកោ
 អាសាទយិត្តា ឥសយោ ទុក្ខតា តេ សសេនកា(១)។
 យទា កុប្បន្តិ ឥសយោ សញ្ញតា ព្រហ្មចារិណោ
 សទេវកំ វិណសេន្តិ សសាករំ សបព្វតិ ។
 តិយោជនសមាស្សម្ហិ បុរសេ សន្និទាតយី
 អច្ចយំ ទេសនត្តាយ សយម្ហំ ឧបសង្កម្មី(២) ។
 អលូត្តា អលូសិកា សព្វេវ បញ្ចាលិកតា
 តុទ្ធស្ស អាទេ និបតិក្ខា ឥទំ វចនមព្រាវី(៣) ។
 ឧមស្សុ តិំ មហារី អភិយា ចតិ តំ ជនោ
 បរិទ្សាហិ វិនោទេហិ មា ច(៤) រដ្ឋំ វិណសយ ។

១ ម. សុដ្ឋិកា ។ ២ ម. ឧបសង្កម្មំ ។ ៣ ម. វិចនមព្រាវី ។ ៤ ម. តោ ។

ឧបាលិក្កោបទាន ទី ៨

ប្រសិនបើយើងខ្ញុំ នឹងមិនបានញ៉ាំងព្រះពុទ្ធ ដែលមានខ្លួន
 ទូន្មានហើយ មានព្រះហឫទ័យខ្ជាប់ខ្ជួននោះ ឲ្យអត់ទោសទេ
 ដែររបស់យើងខ្ញុំ មុខជាវិនាស ថយពីថ្ងៃទី៧ទៅមិនខាន ។
 ក្សត្រិយ៍ ៤ ព្រះអង្គ ព្រះនាមសុមេខលៈ ១ កោសិយៈ ១
 សិគ្គវៈ ១ សត្តកៈ ១ ជាមួយនឹងពួកសេនានោះ បានបៀត-
 បៀនសីតាំងឡាយ ហើយដល់នូវសេចក្តីវិនាស ។ ពួក
 ឥសីអ្នកសង្រួម ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្រោធខ័ង្កក្នុងកាល
 ណា រមែងធ្វើសត្វលោក ព្រមទាំងទេវលោក ទាំងសមុទ្រ
 និងក្នុងឲ្យវិនាសទៅបាន ។ ខ្ញុំបានប្រជុំពួកបុរស ក្នុងទី ៣
 ពាន់យោជន៍ បានចូលទៅគាល់ព្រះសយម្ប ដើម្បីនឹងសម្តែង
 ទោស ។ ពួកបុរសទាំងពួង ស្ងៀកសំពត់ទទឹក មានក្បាល
 ទទឹក ធ្វើក្រពុំម្រាមដៃ ក្រាបទៀបព្រះពុទ្ធ ហើយទូលថា
 បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សូមព្រះអង្គអត់ទោស (ព្រោះ)
 ជនសូមទោសនឹងព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គម្លប់ក្រវល់ក្រវាយ
 សូមព្រះអង្គកុំធ្វើដែន (របស់យើងខ្ញុំ) ឲ្យវិនាសឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សនេវមាណុសា សត្វេ សនានវា សវក្ខុសា
 អាយោមយេន ក្ខុដេន សិរិំ កំន្ទេយ្យ មេ សនា ។
 ឧទគេ អក្ខំ ន សណ្ឋាតិ វិជិំ សេលេ ន រូហតិ
 អគនេ កំមំ ន សណ្ឋាតិ កោថោ ពុទ្ធនេ ជាយតិ ។
 យថា ច ភូមិំ អចលា អប្បមេយ្យោ ច សាករេ
 អនន្តកោ ច អាកាសោ ឃិរិំ ពុទ្ធា អខោភិយា ។
 អត្តទន្តា មហារិក(១) ខមិតា ច តបស្ស្និទោ
 ខន្តានិំ ខមិតានិំ ច ភមនិំ រេ(២) ន វិជ្ជតិ ។
 ឥនិំ វត្តាន សម្ពុទ្ធា បរិទ្បាហំ វិទោទយំ
 មហាជនស្ស បុរតោ នភិំ អពុក្ខមិំ តនា ។
 តេន កម្មេនហំ វិរិំ ហំនតិំ អជ្ឈោតតោ
 សមតិក្ខម តិំ ជាតិំ ហារិសិំ អកយំ បុរិំ ។

១ ម. សពា ខន្តា មហារិក ។ ២ ម. តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

(ប្រសិនបើ ព្រះអង្គមិនអនុគ្រោះទេ) ពួកបុរសទាំងអស់
 ព្រមទាំងទេពានិងមនុស្ស ទាំងអ្នកធ្វើទាន ទាំងអ្នកថែរក្សា គេ
 នឹងយកញញួរដែក មកទម្លាយអម្បែងក្បាលយើងខ្ញុំ សព្វៗ
 កាល ។ (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់ថា) ភ្លើងមិនបិតនៅក្នុងទឹក
 ពូជមិនដុះលើថ្មកំ ដង្កូវមិនបិតនៅក្នុងឧសថ សេចក្តីក្រោធមិន
 កើតក្នុងព្រះពុទ្ធ ។ ផែនដីមិនកម្រើក សម្មាសម្ពុទ្ធសាគរប្រមាណ
 មិនបាន អាកាសរកទីបំផុតគ្មាន យ៉ាងណាមិញ ព្រះពុទ្ធ
 ទាំងឡាយ មានព្រះហឫទ័យមិនរំជួយញាប់ញ័រ ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយមានព្យាយាមធំ មានខ្លួនទូន្មាន
 ទ្រង់អត់ធន់ មានតបៈ ពួកបុគ្គលអ្នកអំណត់អត់ធន់ មិន
 មានការលុះក្នុងអគតិ ។ ព្រះបច្ចេកសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ពោលដូច្នោះ
 ហើយ ទើបរម្ងាប់ក្រវល់ក្រវាយរបស់ខ្ញុំ ហើយហោះទៅតាម
 អាកាស ក្នុងទីចំពោះមុខមហាជន ក្នុងកាលនោះ ។ បតិក្រ
 ព្រះអង្គមានព្យាយាម ព្រោះអំពើនោះហើយ បានជាខ្ញុំព្រះ
 អង្គ ចូលទៅកាន់ភាពជាអ្នកថែរក្សា លុះកន្លងជាតិរោះ
 មកហើយ ក៏បានចូលទៅ កាន់អកយបុរី គឺព្រះនិព្វាន ។

អដ្ឋមិ ខណ្ឌិត្តោបទានំ

តណាបំ មិ មហារីរំ

ឌុយ្ហមាណិ សុសណ្ឌិតំ

បរិឡាហំ វិនោទេសិ

សយម្ហំ ច ខមាបយំ ។

អជ្ជាបំ មិ មហារីរំ

ឌុយ្ហមាណិ តិហក្កហំ

និព្វាបេសិ តយោ អក្កំ

សតិភាវត្តា ចាបយំ ។

យេសំ សោតាវជានត្តំ

សុណាម មម ភាសតោ

អត្តំ តុយំ បវត្តាមំ

យថា ទិដ្ឋំ បទំ មមំ ។

សយម្ហំ តំ វិមាទេត្តា

សន្តប្បត្តំ សមាហិតំ

តេន កម្មេនហំ អដ្ឋំ

ជាតោម្ហំ និចយោនិយំ ។

មា វោ ខណិ វិវាទេថ

ខណានិតា ហំ សោចវេ

សទត្តេ វាយមេយ្យេថ

ខណោ វោ បដិចាទិតោ ។

ឧបាលិក្កេរាបទាន ទី ៨

បតិគ្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ វេលានោះ ព្រះតុដ្ឋបានញ៉ាំង
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលកំពុងក្តៅក្រហាយ នៅមិនទាន់រលត់ ឲ្យ
 បន្ទោបង់ក្រវល់ក្រហាយចេញ ខ្ញុំព្រះអង្គបានញ៉ាំងព្រះសយម្បូ
 ឲ្យអត់ទោស ។ បតិគ្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ក៏ក្នុងថ្ងៃនេះ
 ព្រះអង្គបានញ៉ាំងខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលកំពុងក្តៅក្រហាយ ដោយ
 ភ្លើងទាំង ៣ ឲ្យរលត់ផង ញ៉ាំងភ្លើងទាំង ៣ ឲ្យរលត់ផង
 ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានដល់នូវភាពត្រជាក់ហើយ ។ លោក
 ទាំងឡាយណា មានការតំកល់នូវសោតប្រសាទ លោកទាំង
 នោះ ចូរស្តាប់ខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ប្រយោជន៍ដល់អ្នក ដូចជា
 ចំណែកដែលខ្ញុំបានឃើញ ។ ខ្ញុំបានមើលឆាយព្រះសយម្បូ
 នោះ ដែលមានព្រះហឫទ័យស្ងប់រម្ងាប់ មានព្រះហឫទ័យ
 ខ្ជាប់ខ្ជួន ដោយកម្មនោះហើយ បានជាក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមក
 កើតក្នុងកំណើតថោកទាប ។ អ្នកទាំងឡាយកុំឲ្យខណៈឃ្នាត
 ទៅទេ ព្រោះបុគ្គលដែលខណៈកន្លងហើយ រមែងសោក
 សៅ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីព្យាយាម ក្នុងប្រយោជន៍របស់
 ខ្លួន (ព្រោះ) ខណៈប្រាកដដល់អ្នកទាំងឡាយហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកទ្ធានញ្ច វមនំ ឯកទ្ធានំ វិរេចនំ
 វិសំ ហលាហលំ ឯកេ ឯកទ្ធានញ្ច ឌីសបំ ។
 វមនំ បដិបដ្ឋានំ ដលដ្ឋានំ វិរេចនំ
 ឌីសបំ ដលលាភំ ពញាក្រែតំ កវេសនំ ។
 សាសនេន វិទ្ធានំ វិសំ ហលាហលំ យថា
 អាសិវិសោ ធុដ្ឋវិសោ ឯកំ^(១) ឈាបេតិ តំ នវំ ។
 សកី បីតិ ហលាហលំ ឧបរុទ្ធពតិ ដីវតិ
 សាសនេន វិវដ្ឋិតា កប្បកោដិម្ហំ ឌុយ្ហតិ ។
 ខន្ថិយា អវិហឹសាយ មេត្តចិត្តវតាយ ច
 សនេវកំ សោ តវតិ តស្មា តេ អវិរោធិយា^(២) ។
 លាភាលាភេ ន សដ្ឋន្តិ សម្មាននេ វិមាននេ
 បវេសិសា ពុទ្ធា តស្មា តេ ន វិរោធិយា ។

១ ប. ឯវំ ។ ២ ប. អវិរោធិយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ជនពួកខ្លះបានប្រកត់ ជនពួកខ្លះបានប្រាប់ពារ ជនពួកខ្លះបាន
 ប្រាប់ពិសដែលខ្លាំង ជនពួកខ្លះបានឧសថ ។ ប្រកត់សម្រាប់
 ពួកបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិ (នូវមគ្គ) ប្រាប់ពារសម្រាប់ពួកបុគ្គល
 អ្នកបិតនៅក្នុងផល ឧសថសម្រាប់ពួកបុគ្គលអ្នកបាននូវផល
 ជាអ្នកស្វែងរកបុព្វភារកត ។ ពិសដែលខ្លាំង សម្រាប់បុគ្គលអ្នក
 ប្រតិបត្តិខុសចាកសាសនា អាស័រពិសដែលមានពិសកាចតែង
 ដុតនរនោះតែមួយដង ។ ពិសដ៏ខ្លាំងដែលបុគ្គលផឹកហើយ
 បៀតបៀនជីវិតបានតែមួយដង ឯបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុសចាក
 សាសនា រមែងក្តៅក្រហាយ អស់កោដិនៃកប្ប ។ គេតែងធ្ងន់
 ចាកលោក ព្រមទាំងទេវលោក ដោយការអត់ធន់ ១ ដោយ
 ការមិនបៀតបៀន ១ ដោយមានចិត្តមេត្តា ១ ហេតុនោះ
 បុគ្គលមិនគប្បីឲ្យឆ្កាត់ឆ្កងនឹងព្រះពុទ្ធតាំងនោះ ។ ព្រះពុទ្ធតាំង-
 ឡាយ មានព្រះហឫទ័យស្មើដោយផែនដី មិនជាប់ចំពាក់
 ក្នុងលាភនិងអលាភ ក្នុងការរាប់អាន ក្នុងការមើលងាយ
 ហេតុនោះ បុគ្គលមិនគប្បីឲ្យឆ្កាត់ឆ្កងនឹងព្រះពុទ្ធតាំងនោះ ។

អង្គីម៍ ឧបាលីត្ថេរាបទានំ

ទេវទិត្ត ច វគ្គកេ	ចោរេ ចង្គុលិមាលកេ
រាហុលេ ធនបាលេ ច	សព្វេសំ សមកោ មុនិ ។
ឯតេសំ បដិយំ នត្តិ	រាកោមេសំ ន វិជ្ជតិ
សព្វេសំ សមកោ ពុទ្ធា	វគ្គកស្សោរសស្ស ច ។
បន្តេ ទិស្វាន កាសាវិ	ធម្មតំ មិធម្មមក្ខតំ
សិរសា អញ្ចលី កត្តា	វន្តិតំ វស្តិទ្ធី ។
អព្ភតីតា ច យេ ពុទ្ធា	វត្តមាណា អនាគតា
ធរដេនានេន សុដ្ឋិតិ	តស្មា ឯតេ នមស្សិយា ។
សត្តកប្បំ សុវិនយំ	នារេមិ ហនយេនហំ
នមស្សមាណោ វិនយំ	វិហរិស្សមិ សព្វនា ។
វិនយោ អាសយោ មយ្ហំ	វិនយោ ហានចង្គមិ
កេច្ឆេមិ វិនយេ វាសំ	វិនយោ មយ្ហំ កោចរោ ។

ឧបាលីត្ថេរាបទាន ទី ៨

ព្រះមុនីមានហឫទ័យស្មើចំពោះសត្វទាំងពួង គឺទៅទុក្ខ ខ្មាន់ធ្ម
 ចោរអង្គលិមាល ពហុល និងដំរីធនបាល ។ ព្រះពុទ្ធមុនី
 មានសេចក្តីស្អប់ជនទាំងនេះ មិនមានសេចក្តីស្រឡាញ់ជនទាំង
 ទេ មានព្រះហឫទ័យស្មើ ចំពោះជនទាំងអស់ គឺ ចំពោះ
 ខ្មាន់ធ្ម និងចំពោះទុរស ។ បុគ្គលបើឃើញសំពត់កាសាវៈ
 ជាទង្គជ័យរបស់ព្រះពុទ្ធ ដែលប្រឡាក់ដោយលាមក ដែល
 គេចោលហើយក្នុងផ្នូរ គប្បីធ្វើអញ្ជូលថ្វាយបង្គំ ដោយ
 ត្បូង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ ដែលកន្លងទៅហើយក្តី ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ននេះក៏ ក្នុងអនាគតក្តី តែងបរិសុទ្ធ ដោយទង្គជ័យនេះ
 ព្រោះហេតុនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងនេះ បុគ្គលគប្បីនមស្តារ ។
 ខ្ញុំចាំវិន័យដោយប្រពៃ គួរតាមអធ្យាស្រ័យ របស់ព្រះសាស្តា
 ដោយហឫទ័យ ខ្ញុំតែងនមស្តារវិន័យនោះ សព្វៗ កាល ។
 វិន័យជាទីអាស្រ័យ វិន័យជាទីឈរ ទាំងជាទីចង្រ្កមរបស់ខ្ញុំ
 ខ្ញុំតែងដេកនៅ ក្នុងវិន័យ វិន័យជាទីគោចរ របស់ខ្ញុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

វិនិយោគោ វិចារមិប្បត្តោ សមមេ ចាមិ កោវិនោ

ឧបាលិ តំ មហារីរំ ចានេ វន្តតិ សត្តនោ ។

សោ អហំ វិចារស្សាមិ តាមាតាមិ បុរាបុរិ

ធមស្សមាមោ សម្មទំ ធមស្ស ច សុធម្មតំ ។

កិលេសា យាមិតា មយំ កវា សត្វេ សម្មហតា

សព្វាសវា បរិក្ខណា ធន្តិនានិ បុណ្ណោ ។

ស្វាកតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

មដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាមិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទំ អាយស្សា ឧបាលិ មេរោ ឥមា

តាថាយោ អកាសិតាតិ ។

ឧបាលិក្ខេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ទុំបាលិដល់នូវគ្រឿងក្នុងវិន័យ
 ផង ឈ្លាសវៃក្នុងសម័យផង តែងថ្វាយបង្គំនូវព្រះបាទារបស់
 ព្រះសាស្តា ។ ខ្ញុំព្រះអង្គនោះនឹងត្រាច់ទៅ អំពីស្រុកមួយ
 ទៅកាន់ស្រុកមួយ អំពីបុរីមួយ ទៅកាន់បុរីមួយ ហើយ
 នមស្ការនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធផង នូវភាពនៃធម៌ ជាធម៌ដ៏ល្អផង ។
 ខ្ញុំព្រះអង្គដុតកិលេសទាំងឡាយហើយ ដកចោលនូវភពទាំង
 អស់ហើយ អាសវៈទាំងពួងអស់រលីងហើយ ឥឡូវនេះភព
 ថ្មី មិនមានទេ ។ ឧដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់របស់
 ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ (នេះ) ជាដំណើរមកដោយល្អ វិជ្ជា
 ទាំង ៣ ខ្ញុំព្រះអង្គបានសម្រេចហើយ សាសនា របស់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។ បដិសម្ព័ន្ធ ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះទុំបាលិភ្លេច មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ទុំបាលិភ្លេចអបទាន ។

និម្មិតំ អញ្ញាកោណ្ឌពាតោបទានំ
ញ ញ

(៧) បទុមុត្តរសមុទ្ធិ	លោកដេដ្ឋំ វិនាយកំ
ពុទ្ធក្ខមី អនុប្បត្តិ	បឋមំ អនុសំ អហំ ។
យាវតា ពោធិយា មូលេ	យក្ខា សព្វេ សមាគតា
សមុទ្ធិ បរិវារត្រា	វន្តនំ បញ្ចលកតា ។
សព្វេ ទេវា តុដ្ឋមនា	អាកាសេ សញ្ញវន្តំ តេ
ពុទ្ធា អយំ អនុប្បត្តោ	អនុការតមោនុទោ ។
តេសំ ហាសបរេតានំ	មហានុទោ អវត្ថថ
កិលេសេ ឈាបយស្សម	សម្មាសមុទ្ធិសាសនេ ។
ទេវានំ កិរមញ្ញាយ	វិនាយ សមុទ្ធិវិនិ(១)
ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន	អាទិកិត្តមនាសហំ ។
មម សង្កប្បមញ្ញាយ	សត្តា លោកេ អនុត្តរេ
ទេវសង្ឃេ និសិទិត្រា	ឥមា តាថា អភាសថ ។

១ ម. វិហាសកិមុទ្ធិវិ ។

អញ្ញាកោណពាតោរាបទាន ទី ៧
ញ ១ ញ ២

[៧] ខ្ញុំបានឃើញជាដំបូង នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមបទុមត្រូវ
 ព្រះអង្គជាច្បងក្នុងលោក ជាអ្នកដឹកនាំសត្វលោក ទ្រង់ដល់
 នូវពុទ្ធកម្ម ។ ពួកយក្សទាំងអស់មកជួបជុំគ្នា ចោមរោមធ្វើ
 អញ្ជាឈឺថ្វាយបង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទៀបគល់នៃពោធិព្រឹក្ស ។ ពួក
 ទេវតាទាំងអស់នោះ មានចិត្តត្រេកអរ សញ្ជាទៅព្រះអង្គ
 កាស (ពោលថា) ព្រះពុទ្ធអង្គនេះ ទ្រង់បានដល់ដោយ
 លំដាប់ ទ្រង់កំចាត់បង្កើត ដែលជាធម៌ធ្វើឲ្យខ្វាក់ ។ ពួក
 ទេវតាទាំងអស់នោះ មានសេចក្តីរីករាយប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ
 សំឡេងកងរំពងដ៏ខ្លាំងប្រព្រឹត្តទៅថា យើងទាំងឡាយនឹងដុត
 បំផ្លាញនូវពួកកិលេស ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។
 លុះខ្ញុំដឹងពាក្យរបស់ទេវតាទាំងឡាយ ដែលពោលដោយរាថា
 ហើយក៏ត្រេកអរ បានថ្វាយចង្ហាន់ជាដំបូង ដោយចិត្តដែល
 ត្រេកអរ ។ ព្រះសាស្តា ព្រះអង្គប្រសើរក្នុងលោក ទ្រង់
 ជ្រាបបំណងរបស់ខ្ញុំ ទ្រង់គង់ក្នុងកណ្តាលនៃពួកទេវបរិស័ទ
 ហើយត្រាស់តាថាទាំងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សត្តាហំ អភិវេក្ខម្ហំ ពោធិ អជ្ឈកមំ អហំ
 ឥទំ មេ បឋមំ ភត្តំ ព្រហ្មចារិស្ស យាបនំ ។
 តុសិតាហំ ឥណាកត្តា យោ មេ ភិក្ខុំ ឧទានយេ
 តមហំ កត្តយេស្សមិ សុណាថ មម កាសតោ ។
 តិសមត្តេ កប្បសហស្សេ ទេវេជ្ជំ ករិស្សតិ
 សព្វេ ទេវេ អភិកោត្តា តិទិវំ អារិសិស្សតិ ។
 ទេវលោកា ចរិត្តាន មនុស្សតំ កមិស្សតិ
 សហស្សនា ចក្កវតំ តត្ថ រជ្ជំ ករិស្សតិ ។
 កប្បសតសហស្សមិ ឌីក្កាកកុលសម្ពរោ
 កោតមោ ធាម កោត្តន សត្តា លោកេ ករិស្សតិ ។
 តិទសា សោ ចរិត្តាន មនុស្សតំ កមិស្សតិ
 អតារា បព្វជិត្តាន ធម្មស្សនិ វសិស្សតិ ។
 តតោ សត្តមកេ វស្សេ ពុទ្ធា សច្ចំ កថេស្សតិ
 កោណ្ឌព្វោ ធាម ចាមន បឋមំ សង្កកាហិតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

តថាគតចេញទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស អស់៧ថ្ងៃ ក៏បានដល់
 នូវពោធិពារាណ ភក្ត្រជាដម្បងរបស់តថាគតនេះ ញ៉ាំងព្រហ្ម-
 ចារីបុគ្គលឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន ។ បុគ្គលណា ចុះចាកឋានកុ-
 សិត មកកើតក្នុងមនុស្សលោកនេះ ហើយថ្វាយចម្រើន
 ដល់តថាគត តថាគតនឹងសម្តែងសរសើរបុគ្គលនោះ អ្នក
 ទាំងឡាយចូរស្តាប់តថាគតសម្តែងចុះ ។ បុគ្គលនេះ នឹងបាន
 សោយរាជ្យ ជាស្តេចវិនិច្ឆ័យ អស់៣០ ពាន់កប្ប នឹង
 គ្របសង្កត់ទៅតាំងអស់ ហើយនៅគ្រប់គ្រងទៅលោក ។
 លុះច្បាតចាកទៅលោក មកកាន់អត្តភាពជាមនុស្ស នឹង
 បានជាស្តេចចក្រពត្តិ សោយរាជ្យ ក្នុងមនុស្សលោកនោះ
 អស់មួយពាន់ដង ។ កន្លងទៅមួយសែនកប្ប ព្រះសាស្តា
 ព្រះនាមគោតម កើតក្នុងឧក្កាកត្រកូល នឹងបានត្រាស់ដឹង
 ក្នុងលោក ។ កុលបុត្រនោះ ច្បាតចាកទៅលោកមកកាន់
 អត្តភាពជាមនុស្ស នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួស នៅអស់៦
 វស្សា ។ លំដាប់អំពីនោះមក ព្រះពុទ្ធនឹងទ្រង់សម្តែងនូវ
 អរិយសច្ច ក្នុងវស្សាជាគំរប់៧ កុលបុត្រ មានឈ្មោះថា
 កោណព្វាៈ នឹងបានធ្វើឱ្យជាកំច្បាស់នូវធម៌ ជាដម្បង ។

នរិមិ អញ្ញោណ្ណញ្ញោបទានំ

និក្ខុន្តោនាទុបព្វជី បដានិ សុកុតិ មយោ

កិលេសេ ឈាបនត្តាយ បព្វជី អនការិយំ ។

អធិកុដាន សព្វញ្ញ ពុន្លោ លោកេ សទេវកេ

តមិណ មេ មហារញ្ញំ អមតកេរិមាហនិ ។

សោនានិ បត្តា អមតំ សន្តំ បទមនុស្សំ(១)

សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ វិហារមិ អនាសវោ ។

បដិសម្ពុទ្ធា ធនស្សោ វិមោក្ខាបិប អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្សំ សាសនន្តំ ។

នតំ សុទ្ធិ អាយស្មា អញ្ញោណ្ណញ្ញោ មេរោ

នមា តាហយោ អភាសិត្តានិ ។

អញ្ញោណ្ណញ្ញោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. សន្តិបទមនុស្សំ ។

អញ្ញាណញ្ញត្តិបទ ទី ៩

ខ្ញុំបួសតាមព្រះពោធិសត្វ ដែលចេញទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស
 ហើយបានធ្វើសេចក្តីព្យាយាមដោយប្រវ័ត ខ្ញុំចូលទៅកាន់
 ផ្នួស ដើម្បីប្រយោជន៍ដុតបំផ្លាញ នូវកិលេសទាំងឡាយ ។
 ព្រះសព្វញ្ញត្តិ នេះបានត្រាស់ដឹង ក្នុងលោក ព្រមទាំង
 ទេវលោកហើយ ទ្រង់យកសច្ចៈនេះទ្រង់សរ គឺអមតនិព្វាន
 ក្នុងព្រៃធំដល់ខ្ញុំ ។ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនោះបានដល់នូវអមតនិព្វាន
 ជាសន្តិបទដ៏ប្រសើរ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះកំណត់
 ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ។ បដិសម្ពុទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអញ្ញាណញ្ញត្តិ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អញ្ញាណញ្ញត្តិបទ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទេសមំ បិណ្ណាលភារទ្ធាជិត្តេរាបទានំ

[១០] បទុម្ភត្តរោ ឆាម ជីណោ សយម្ភ អក្ខប្បគុលោ

បុរតោ ហិមវន្តស្ស ចិត្តក្រុជេ វសី តទា ។

អភិវុទ្ធិយោ តត្តាសី មិគរាជា ធម្មក្រោមោ

យស្ស សន្និ សុណិត្តាន វិត្តក្ខន្តិ ពហូ ជនោ ។

សុដ្ឋលំ បទុមំ កយ ឧបកញ្ចំ នរាសកំ

វដ្ឋិតស្ស សមាជិត្តោ ពុទ្ធស្ស អនិរោបយំ ។

ចានុទ្ធិសំ នមស្សិត្តោ ពុទ្ធសេដ្ឋំ នរត្តមំ

សកំ ចិត្តំ បសាទេត្តា សីហនាទំ នទី តទា ។

បទុម្ភត្តរោ លោកវិទ្ធិ អាហុតិទំ បដិក្កហោ

សកាសនេ និសីទិត្តោ វមា តាថា អកាសថ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បិណ្ឌោលភារទ្វាជិត្តោបទាន ទី ១០

[១០] កាលនោះ ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមគ្រុរៈ ជាព្រះ
 សយម្ប ជាអគ្គបុគ្គល ស្តេចគង់នៅនាក្នុងចតុក្កដ ដែលនៅពី
 ខាងមុខនៃព្រហ្មមពាន្ត ។ ខ្ញុំកើតជាស្តេចម្រិត (រាជសីហ៍)
 មានជើង ៤ មានសភាពមិនចេះខ្លាច បាននៅនាក្នុងចតុក្កដ
 នោះ ដែលពួកជនជាច្រើន បានពួសម្លូងនោះហើយ រមែង
 តក់ស្លុត ។ ខ្ញុំកាន់ផ្កាយូកដែលរីកល្អ ចូលទៅរកព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ព្រះអង្គប្រសើរជាងនរៈ ហើយបង្គោនចូលទៅបូជា ចំពោះ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលទ្រង់ចេញអំពីសមាធិ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំនម-
 ស្សារព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជីប្រសើរ ព្រះអង្គខ្លង់ខ្លស់ជាងនរៈ ញ៉ាំងចិត្ត
 របស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា ហើយបន្តិឡើងនូវសីហនាទ ក្នុងទិស
 ទាំង ៤ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមបទុមគ្រុរៈ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់
 នូវគ្រលោក ព្រះអង្គគួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ទ្រង់គង់លើ
 អាសនៈរបស់ព្រះអង្គ ហើយគ្រាស់តាមទាំងឡាយនេះ ។

ទស្សន៍ បិណ្ឌោលការទ្វាជគ្រោធបទានំ

តុទ្ធស្ស័ ក៏រមណាយ	សព្វេ ទេវា សមាគតា
អាគតោ វទិតំ សេដ្ឋោ	ធម្មំ សោស្ស្យម តំ មយំ ។
តេសំ ហាសថវេតានំ	បុរតោ លោកិយាយកោ
មម សុទ្ធំ បក្កេត្តេសិ	ទិយទស្ស័ មហាវុទំ ។
យេនិទំ បទ្មមំ ទិដ្ឋិ	សំហោរោ ច ហោទិតោ
តមហំ កិត្តយិស្សមិ	សុណាម មម កាសតោ ។
ឥតោ អដ្ឋមកេ កប្បេ	ចក្កវត្ថំ ភវិស្សតិ
សត្តវតនសម្បដ្ឋោ	ចតុទ្ធិបមិ ឥស្សរោ ។
ការយិស្សតិ ឥស្សរិ	មហិយា ចតុសដ្ឋិយា
បទ្មមោ ហម ហមេន	ចក្កវត្ថំ មហាពលោ ^(១) ។
កប្បសតសហស្សមិ	ឌីក្កាកក្កលសម្ពរោ
តោតមោ ហម តោត្តន	សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ។

១ ម. មហាពលោ ។

បិណ្ឌោលការទ្វាជញ្ជោបទាន ទី ១០

ពួកទេវតាទាំងអស់ បានដឹងនូវព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធហើយក៏មកជួបជុំគ្នា (ដោយពាក្យថា) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រ-
 សើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ស្តេចមកហើយ ពួកយើងនឹង
 ស្តាប់ធម៌នោះ ។ ព្រះលោកនាយក ជាអ្នកប្រាជ្ញដ៏ប្រសើរ
 ព្រះអង្គឃើញកាលវែង ទ្រង់សម្តែងសំឡេងរបស់ខ្ញុំ ក្នុងទី
 ចំពោះមុខ នៃទេវតាទាំងឡាយនោះ ដែលមានសេចក្តីក-
 រាយប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ដូច្នេះថា

ផ្កាយូកនេះ ដែលស្តេចម្រឹគណា ថ្វាយហើយក្តី
 សីហនាទ ដែលស្តេចម្រឹគណា បន្ធិឡើងហើយក្តី តថាគត
 នឹងសម្តែងសរសើរ នូវស្តេចម្រឹគនោះ អ្នកទាំងឡាយចូរ
 ស្តាប់តថាគតសម្តែងចុះ ។ ស្តេចម្រឹគនោះ នឹងបានជា
 ស្តេចចក្រពត្តិ ជាធំក្នុងទ្វីបទាំង៤ បរិច្ចណីដោយកែវ ៧
 ប្រការ ក្នុងកប្បទី៨ អំពីកប្បនេះ ។ ឯស្តេចចក្រពត្តិ
 (នោះ) ទ្រង់ព្រះនាមបទុមៈ មានកម្លាំងច្រើន នឹងបាន
 សោយរាជ្យ ជាធំលើផែនដី ប្រមាណ ៦៤ ។ កន្លងទៅ
 មួយសែនកប្បទៀត ព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតមៈ ទ្រង់
 កើតក្នុងឧត្តកត្រកូល នឹងបានត្រាស់ដឹង ក្នុងលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បកាសិទេ ហាវេនេ ព្រហ្មពន្ធ កវិស្សតិ
 ព្រហ្មញ្ញា អភិជិត្តម្ម បព្វជិស្សតិ តាវេន ។
 បណាជំ បហិតត្តោ សោ ឧបសន្តោ និរូបជិ
 សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ និព្វាយិស្សតិណាសវេ ។
 វិជ្ជនេ(១) បន្តសេយ្យម្ហិ វាឡមិកសមាគុលេ
 សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ និព្វាយិស្សតិណាសវេ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្នុកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥតំ សុទំ អាយស្មា បិណ្ណាលការទ្វាដោ ខេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

បិណ្ណាលការទ្វាដោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. វិបិទេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កាលសាសនា ដែលព្រះសាស្តាព្រះនាមគោតម ទ្រង់ប្រ-
 កាសហើយ ស្តេចចក្រពត្តិនោះ នឹងកើតជាព្រាហ្មណ៍ នឹង
 ចេញចាកភាពព្រាហ្មណ៍ ហើយទៅបួសក្នុងខណៈនោះ ។
 កុលបុត្រនោះ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្យាយាម មានចិត្តស្ងប់
 មិនមានទុបធិក្កិលេស កំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នក
 មិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។ កុលបុត្រនោះ កំណត់
 ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន
 ក្នុងសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលប្រាសចាកជន ដ៏កុះករដោយ
 ម្រឹគសាហាវ ។

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបាន
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏
 បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបិណ្ឌោលការទ្វាជត្តេវ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវតាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បិណ្ឌោលការទ្វាជត្តេវបទាន ។

ឯកាទសមំ ខុទ្ទិកនិយមេតត្ថេរាបទានំ

[១១] កង្កា ភាគីរសី នាម ហិមវន្តា បភារិតា
 កុត្តិត្តេ នាវិកោ អាសី ឌុរិមំ ច តេ អហំ ។
 បទុមត្រយាយកោ សមុទ្រោ ទិបទុតមោ
 វសីសតសហស្សេហិ កង្កាសោតំ តវិស្សតិ^(១) ។
 ពហូ នាវា សមាទេត្វា វុឌ្ឍកិហិ សុសង្កតិ^(២)
 នាវាយ ធនទំ កត្វា បដិមាទំ ធរាសកំ ។
 អាគន្ធាន ច សមុទ្រោ អារយិ នាវលញ្ជកំ^(៣)
 វារិមជ្ឈេ បិតោ សត្តា វមា តាថា អភាសថ ។
 យោ សោ តាវេសិ សមុទ្ធិំ សង្កំ ចាបិ អនាសរិ
 តេន ចិត្តប្បសាទេន ទេវលោកេ វិស្សតិ ។
 ទិព្វតិស្សតិ តេ ព្យមំ សុកតំ នាវសណ្ឌំ
 អា កាសេ បុប្ផធនទំ ជារយិស្សតិ សព្វទា ។

១ ម. គង្កាតិរមុបាគតោ ។ ២ ម. ធម្មិកេហិ សុសង្កតំ ។ ៣ ម. អារយិតញ្ជា នារិកំ ។

ខុទ្ទិកវិទ្យាវេទិតោបទាន ទី ១១

[១១] មានស្នឹងមួយ ឈ្មោះកាតិរសី ហូរចេញអំពីព្រៃហិ-
 មពាន្ត (កាលនោះ) ខ្ញុំកើតជានាយទូកកងកំពង់មិនល្អ ជាកំ-
 ពង់សម្រាប់ឆ្នងមកកាន់ត្រើយអាយ ។ ព្រះសមុទ្ធជានាយក
 ព្រះនាមបុត្តុត្ថរៈ ព្រះអង្គប្រសើរជាងសត្វជើងពីរ បម្រុង
 នឹងឆ្លងខ្សែទឹកកងស្នឹង ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃមួយសែនអង្គ ។
 ខ្ញុំបានប្រមូលទូកជាច្រើនមក ហើយធ្វើដំបូលទូក ដែលពួក
 ជាងឈើ ភាក់តែងល្អហើយ ទៅទទួលព្រះនរោសកៈ ។
 ព្រះសមុទ្ធ ទ្រង់ស្តេចមកឡើងគង់លើទូក ព្រះសាស្តាទ្រង់
 បិតត្រង់កណ្តាលទឹកស្នឹង ហើយត្រាស់តាថាទាំងនេះថា

បុគ្គលណា បានចម្លងព្រះសមុទ្ធ ព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ
 ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ បុគ្គលនោះនឹងត្រេកអរកងទេវលោក
 ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះឯង ។ វិមាន មានសណ្ឋានដូចទូក
 ដែលបុព្វាគម្មធ្វើល្អហើយ នឹងកើតដល់អ្នក វិមាននោះ នឹង
 ទ្រទ្រង់នូវដំបូល ជាវិការៈវែងផ្កាព្រះអាកាស សព្វៗ កាល ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អដ្ឋបញ្ញាសកប្បម្មំ តារណោ នាម^(១) ខតិយោ

ចាតុរន្តោ វិជិតាវី ចក្កវត្តិ ភវិស្សតិ ។

សត្តបញ្ញាសកប្បម្មំ ចម្ពុកោ នាម^(២) ខតិយោ

ឧក្ខន្ធន្តោ វស្សិយោ ដោតិស្សតិ មហាពលោ^(៣) ។

កប្បសតសហស្សម្មំ ឌីក្កា កក្កលសម្ពរោ

តោតមោ នាម តោត្តន សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។

តិទសាវ^(៤) ចវិត្តាន មនុស្សតំ ភវិស្សតិ

វេរតោ នាម នាមេន ព្រហ្មពន្ធុ ភវិស្សតិ ។

អតារា និក្ខមិត្តាន សុក្កម្ពលេន ចោទិតោ

តោតមស្ស ភកវតោ សាសនេ បព្វជិស្សតិ ។

សោ បច្ឆា បព្វជិត្តាន យុត្តយោកោ វិបស្សកោ

សញ្ញាសវេ បរិណាយ និព្វាយិស្សន្យនាសរោ ។

១ ម. តារកោ នាម ។ ២ ម. ចម្ពុកោ នាម ។ ៣ ម. មហាពលោ ។ ៤ ម. តិទសា សោ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៥៨ បុគ្គលនោះ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិព្រះនាម
 តារណៈ (ជាឥស្សរៈលើផែនដី) មានសមុទ្រទាំង ៤ ជាទី
 បំផុត ទ្រង់ឈ្នះសង្គ្រាម ។ ក្នុងកប្បទី ៥៧ នឹងបានជាស្តេច
 ព្រះនាមចម្ពកៈ មានកម្លាំងច្រើន រុងរឿង ដូចព្រះអាទិត្យ
 កំពុងរះ ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន ព្រះសាស្តា ព្រះនាម
 តោតម កើតក្នុងឧក្កកក្រកូល នឹងគ្រាស់ដឹងក្នុងលោក ។
 ស្តេចចម្ពកៈ (នោះ) ច្បុកចាត់ទៅលោក មកកាន់អត្តភាព
 ជាមនុស្ស នឹងកើតជាព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះវេតៈ ។ វេតៈ
 កុមារនោះ ត្រូវកុសលមូលជាសំភៀន នឹងចេញចាកផ្ទះទៅ
 បួសក្នុងសាសនា នៃព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមតោតម ។
 វេតកុំនោះ លះបួសរួចហើយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ
 ប្រកបសេចក្តីព្យាយាម ទំចម្រើនវិបស្សនា កំណត់ដឹង
 អាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

ឯកាទសម្មំ ខទិវនិយវេរតត្ថេរាបទានំ

វិវិយំ មេ ធុរុណោរយំ យោ កត្តោ មាតិ វា ហានិ
 ជាវេមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ(១) ។
 បដិសម្ពិទា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្នកិញ្ញា សង្ខិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា ខទិវនិយោ វេរតត្ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តានិ ។

ខទិវនិយវេរតត្ថេរស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

១ ម. ឥតោ បរិ សតសហស្សេ កតំ កម្មំ ផលំ ទស្សេសិ មេ ឥធ
 សុមុត្តោ សរវេតោវ កិលេសេ ណាបយំ មមំ
 តតោ មំ វិនិវតំ ទិស្វា លោកន្តត្ថ មុនិ
 វិនាសី វិក្ខុ នគ្គំ បញ្ញាបេសិ មហាមតីតិ
 ឥមេ បាហំ ទិស្សន្តិ ។

ខទិវនិយវេតត្តោបទាន ទី ១១

សេចក្តីព្យាយាមរបស់ខ្ញុំ គួរដើម្បីនាំមកនូវគុរៈ ជាទី

នាំមកនូវធម៌ដ៏ក្សេម ចាកយោគៈ ខ្ញុំទ្រទ្រង់រាងកាយ មាន

កងទីបំផុត គឺបចិមជាតិ កងសាសនា នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ

ជាក់ច្បាស់ហើយ នាំសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន

ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពុំថា ព្រះខទិវនិយវេតត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ខទិវនិយវេតត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទ្វាទសមំ អាណន្តត្ថេវាបទានំ

(១២) អាវាមទ្ធាវា និក្ខម្ម	បទុមុត្តរោ មហាមុនិ
វស្សន្តោ អមតវដ្ឋី	និព្វាបេសិ មហាជនំ ។
សតសហស្សា តេ ជីវា	ធន្យកិញ្ញា មហិន្ទិកា
បរិវារេនិ សមុទ្ធិ	នាយាវ អនុបាយនិ ។
ហត្ថិក្ខន្ធកតោ អាសី	សេតច្ឆតំ វត្ថមំ
សុតានុវ្រប់ ^(១) ទិស្វាន	បតិ មេ ឧបបជ្ជេ ។
ឱវាយ ហត្ថិក្ខន្ធមា	ឧបកញ្ជំ នវសកំ
រតនមយំ ធនំ មេ	ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ជារយី ។
មម សង្កប្បមញ្ញាយ	បទុមុត្តរោ មហាសសិ
តិ កតិ វេបយិត្វាន	សមា តាថា អកាសេ ។
យោ សោ ធនំ អជារយំ	សោណ្ណាលញ្ញារក្ខសិតំ
តមហំ កិត្តយស្សាមិ	សុណាថ មម កាសតោ ។

១ ម. សុណារ្យំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អាណិន្ទត្រៃវាបទាន ទី ១២

(១២) ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ កាលស្តេចចេញ
 អំពីទារអាម ហើយបង្ករក្សៀងគឺអមតៈ ញ៉ាំងមហាជនឱ្យ
 លេត់ទុក ។ ពួកអ្នកប្រាជ្ញ មួយសែននាក់ បានអភិញ្ញា ៦
 ជាអ្នកមានប្បទ្ធិធំ តែងហែហមព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដូចប្រមោល
 អន្ទោលតាមប្រាណ ។ (លំដាប់នោះ) ខ្ញុំជិះលើ-កង្កែប បាន
 ឃើញស្វេតច្នៃត្រ ដ៏ទុត្តមប្រសើរ មានសភាពសមរម្យដោយ
 សរសៃស្នូត ខ្ញុំក៏មានបីតិកើតឡើង ។ ខ្ញុំចុះអំពី-កង្កែប ចូល
 ទៅគាល់ព្រះនរោត្តមសម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំយកន័ត្ររបស់ខ្ញុំ ជាវិការៈនៃ
 កែវ ប៉ាំងថ្វាយព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះបទុមុត្តរៈ ព្រះ
 អង្គិស្វេតរកគុណដ៏ធំ ទ្រង់ជ្រាបចំណងរបស់ខ្ញុំ ហើយទ្រង់
 បញ្ជាបកថានោះ ទើបត្រាស់តាថាទាំងឡាយនេះថា

កុលបុត្រណា បានប៉ាំងន័ត្រ ដ៏ស្អិតស្អាង ដោយ
 គ្រឿងអលង្ការជាវិការៈនៃមាស គឺថាគតនឹងសម្តែងសរសើរ
 កុលបុត្រនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់តថាគតសម្តែងចុះ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងរាជវាំង

ឥន្ទ្រាភិក្ខុ អយំ មោសោ	តុសិទ្ធិ អារសិស្សតិ
អនុកោស្សតិ សម្បត្តិ	អច្ឆរហិ បុរគូតោ ។
ចតុតិសតិក្ខុតិ ច	នេវរជ្ជិ កវិស្សតិ
នរាជិមោ(១) អដ្ឋសតិ	វស្សនិ អារសិស្សតិ ។
អដ្ឋបញ្ញាសក្ខតិ ច	ចក្កវតិ កវិស្សតិ
បទេសវជ្ជិ វិបុលិ	មហិយា ការយិស្សតិ ។
កប្បសតសហស្សម្ភិ	ឌីក្កាកកុលសម្ភរោ
តោតមោ ជាម តោត្ថន	សត្តា លោកិក កវិស្សតិ ។
សក្យានិ កុលកេតុស្ស	ញាតិពន្ធិ កវិស្សតិ
អាណន្តោ ជាម ជាមេន	ឧបជ្ជាកោ មហោសិមោ ។
អាតាបិ និបកោ ហិបិ	ពាហុសច្ចេសុ កោវិទោ
និរតុតិ អត្តន្ទោ	សព្វចារិ កវិស្សតិ ។

១ ម. ពលាធិបេ ។

អានន្ទត្ថេរាបទាន ទី ១២

បុរសនេះ នឹងទៅអំពីលោកនេះហើយ នឹងគ្រប់គ្រងឋាន
 គុសិត សោយទិព្វសម្បត្តិ មានពួកស្រីអប្សរចោមរោម ។
 មិនតែប៉ុណ្ណោះ បុរសនេះ នឹងបានសោយរាជ្យ ជាស្តេច
 នៃទេវតា អស់ ៣៤ ដង នឹងបានជាធំជាងពួកនរៈ គ្រប់គ្រង
 ដែនដី ៨ រយដង ។ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៥៤ ដង
 (រួចពីនោះ) នឹងបានសោយប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយលើ
 ដែនដី ។ កន្លងទៅមួយសែនកប្បទៀត ព្រះសាស្តាព្រះនាម
 គោតម កើតក្នុងឧត្តកក្រកូល នឹងបានគ្រាស់ដឹងក្នុងលោក ។
 បុរសនេះ នឹងបានជាព្រះញាតិដៅពង្ស នៃព្រះពុទ្ធជាទ័ក្ខក្នុង
 ត្រកូលរបស់ពួកសក្យៈ មាននាមថាអានន្ទ ជាទបដ្ឋាករបស់
 ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណធំ ។ នឹងជាអ្នកមានព្យាយាម
 មានប្រាជ្ញាចាស់ រាងវែក្នុងសភាពជាពហុស្ស្យត ប្រព្រឹត្ត
 ទុនលំទោន មិនរឹងក្តឹង ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវចនៈ ទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដានំ បហិតត្ថោ សោ	ឧបសន្តោ និរុបដិ
សព្វាសវេ បរិញាយ	និញាយិស្សត្យនាសវេ ។
សន្តិ អារញ្ញកា នាកា	កុញ្ញកា សដ្ឋិហាយនា
តិចប្បភិដ្ឋា មាតដ្ឋា	ស្មិសានន្តា ឧរុដ្ឋិកា ។
អនេកសតសហស្សា	បណ្ឌិតាបិ មហិដ្ឋិកា
សព្វេ តេ ពុទ្ធនាគស្ស	ន ហោន្តិ បរិវិម្ពិតា(១) ។
អាទិយាមេ នមស្សាមិ	មជ្ឈិមេ អថ បដ្ឋិមេ
បសន្តចិត្តោ សុមនោ	ពុទ្ធសេដ្ឋំ ឧបដ្ឋហី ។
អាតាបិ និបកោ បាបិ	សម្បដានោ បដិស្សតោ
សោតាបត្តិដលំ បត្តោ	សេខក្ខមីសុ កោវិនោ ។
កិល្បតោ សតសហស្សេ	យំ កម្មមភិទីហរី
តាហំ ក្ខមី អនុប្បត្តោ	វិតា សន្ធា មហាប្បលា(២) ។

១ ម. បណិទិម្ពិ តេ ។ ២ ម. វិតា សន្ធាមហាបលា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អានន្ទនោះ នឹងផ្គត់ព្យាយាម មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់សមាធិ
មានចិត្តស្ងប់ មិនមានឧបធិកិលេស កំណត់ដឹងអាសវៈទាំង
ពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

ហត្ថនាគមាគន្តៈទាំងឡាយ មានអាយុ ៦០ ទើបថយ
កម្លាំង នៅក្នុងព្រៃ ចុះប្រេងដោយអាការព្យ ប្រការ មានភ្នុក
និងដូចបន្ទោល មានភ្លៅដ៏មាំមួន ។ ហត្ថនាគទាំងអស់នោះ
មានច្រើនសែន ជាសត្វបណ្ឌិត មានប្ញទ្ធិច្រើន ក៏មិនហ៊ាន
មើលងាយព្រះពុទ្ធនាគ ។ ខ្ញុំនឹងនមស្ការព្រះពុទ្ធនាគ ក្នុងប-
ថមយាម មជ្ឈិមយាម និងបច្ឆិមយាម ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មាន
ចិត្តរីករាយ បម្រើព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំមានព្យាយាម មាន
ប្រាជ្ញាជាច្រើន មានសតិ និងសម្បជញ្ញា ដល់នូវសោតាបត្តិផល
រាងវែកស្មើស្មោះក្នុងទម្រង់ទាំងឡាយ ។ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បាន
សន្សំអំពើជាកុសល ក្នុងកម្មវិធីមួយសែន អំពីកម្មកម្មនេះ
ទើបខ្ញុំបានដល់ នូវវិបស្សនាកម្មនោះ ហើយជំនឿ (របស់
ខ្ញុំ) ក៏តាំងនៅសិបស្នូន ជាជំនឿមានផលច្រើន ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិ អាណន្តត្រៃបិដក

ស្វាគតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បដិសម្មិទា បតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥតិ សុទ្ធិ អាយស្មា អាណន្តោ មេវេ ឥមា តា-
 ថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អាណន្តត្រៃបិដក សម្ពត្តិ ។

ឧទ្ទានំ

ពុទ្ធា បច្ឆេកសម្មាសម្ពុទ្ធិ សាវ័ប្បត្តោ ច កោលីតោ
 កស្សបោ អនុរុទ្ធា ច បណ្ណត្តេវេ ឧទាលិ ច
 កោណ្ណញ្ញោ ចាបិ បិណ្ណាលោ វេវិតោ នន្ទបណ្ណិតោ (១)
 ធន សតានិ ច បញ្ញាសា (២) តាថាយោ សព្វបិណ្ណិតា ។

អបទានេ ពុទ្ធវិញ្ញោ បរមេ ។

១ ម. អញ្ញាសិកោណ្ណញ្ញោ បិណ្ណាលោ វេវិតានន្ទបណ្ណិតោ ។ ២ ម. បញ្ញាស ។

អាននូវត្រៃបិដក ទី ១២

ឧ! ដំណើរដែលខ្ញុំមក ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ជា
 ដំណើរមកប្រពៃហើយ វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយ ដោយ
 លំដាប់ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រះពុទ្ធចា ព្រះអាននុត្តរ មានអាយុ បានសម្រែងនូវគាថា
 តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អាននូវត្រៃបិដក ។

ឧទ្ធរាជ័

រឿងព្រះពុទ្ធ ១ ព្រះបច្ចេកសម្មទេសនា ១ ព្រះសារីបុត្ត ១
 កោលិតគីព្រះមោគ្គល្លាន ១ ព្រះកស្សប្រ ១ ព្រះអនុរដ្ឋ ១
 ព្រះបុណ្ណតេរ ១ ព្រះទបាលី ១ ព្រះកោណ្ឌញ្ញ ១ ព្រះ
 បិណ្ណាលការទ្វាជៈ ១ ព្រះវេតៈ ១ ព្រះអាននុជាបណ្ឌិត ១
 ឯគាថា ៦៥០ សុទ្ធតែជាគាថាពេញលេញតាំងអស់ ។

ចប់ អបិដក ពុទ្ធវិគ្គ ទី ១ ។

ទុតិយោ សីហាសនិយវិត្តោ

បឋមី សីហាសនទាយកត្តោបទានំ

(១៣) និព្វតេ លោកនាថម្មំ សិទ្ធតេ ធិបទុតមេ
 វិត្តាវតេ ទាវចនេ ពាហ្មជញ្ញម្មំ សាសនេ ។
 បសន្នចិត្តោ សុមនោ សីហាសនមកាសហំ
 សីហាសនំ ករិត្តាន បាទបីវមកាសហំ ។
 សីហាសនេ ចវស្សន្តេ យវំ តត្ថ អកាសហំ
 តេន ចិត្តប្បសាទេន តុសិតំ ឧបបជ្ជហំ ។
 អាយាមេន ចតុត្ថិសា(១) យោជនាសីសុ តាវនេ
 វិមាទំ សុកតំ មយំ វិត្តាវេន ចតុទ្ធសំ ។
 សត្ត កញ្ញាសហស្សានំ បរិវារេន្តំ មិ សនា
 សោណ្ណាមយញ្ច បល្ល័កំ ព្យម្មេ អាសិ សុនិម្មិតំ ។

១ម. ចតុត្ថិស ។

សីហាសនិយ័ត្ត ទី ២

សីហាសនទាយកត្តេរាបទាន ទី ១

[១៣] កាលព្រះលោកនាថព្រះនាមសិទ្ធក្ខៈ ព្រះអង្គប្រសើរ
 ជាងសត្វដើងពីរ ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ កាលពាក្យជាប្រធាន
 គឺសាសនា ផ្សាយទៅហើយក្នុងជនច្រើន ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះ
 ថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានកសាងសីហាសនៈ លុះកសាង
 សីហាសនៈរួចហើយ ខ្ញុំធ្វើតាំងរងព្រះបាទទៀត ។ កាលបើ
 ភ្ញៀវបង្កើតចុះលើសីហាសនៈ ខ្ញុំក៏ធ្វើរោងលើសីហាសនៈនោះ
 ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ខ្ញុំបានទៅកើតក្នុងឋានតុសិត ។ វេលា
 នោះ វិមានមានបណ្តោយ ២២ យោជន៍ ទទឹង ១៤ យោជន៍
 ដែលបុព្វកម្ម តាក់តែងឡើងសម្រាប់ខ្ញុំ ។ ក្នុងវិមាននោះ
 មានកញ្ចា ៧ ពាន់ តែងចោមរោមខ្ញុំ សព្វៗកាល មាន
 ទាំងបល្ល័ង្កជាវិការៈនៃមាស ដែលបុព្វកម្មនិមិត្តល្អហើយ ។

បឋម សីហាសនកាយកត្តោបទានំ

ហត្ថិយានំ អស្សយានំ	ទិព្វយានំ ឧបដ្ឋិតំ
វាសានា សិរីកា វេរ	ទិព្វត្ថនំ យទិច្ចកំ ។
មណិមយា ច បល្លង្កា	អព្រា សារមយា ពហូ
ទិព្វត្ថនំ មមំ សព្វ	សីហាសនស្សំទំ ដលំ ។
សោណ្ណាមយា រុចិមយា	ដលំកា វេទ្យរិយាមយា
ហិទ្ធិកា អភិរុយាមិ	ទានបីវស្សំទំ ដលំ ។
ចតុន្ទ្រតោ ឥតោ កាប្ប	ហំ កម្មមករំ តទា
ទុក្ខតំ ទានិជាទាមិ	បុព្វាកម្មស្សំទំ ដលំ ។
តេសត្ថតិ ឥតោ កាប្ប	ឥន្ទនាមា តយោ ជនា
ទ្រេសត្ថតិ ឥតោ កាប្ប	តយោ សុមននាមកា ។
សមសត្ថតិ តោ កាប្ប	តយោ វុណនាមកា
សត្តវតនសម្បជ្ជា	ចតុន្ទ្របម្មំ ឥស្សរា ។

សីហាសនទាយកត្តោបទាន ទី ១

យានដំរី យានសេះ និងយានជាទិព្វ កើតឡើងសម្រាប់ខ្ញុំ
 ប្រាសាទនិងសិវិកា (អង្រ្នឹង) កើតតាមសេចក្តីប្រាថ្នាខ្ញុំ ។
 បល្ល័ង្កជាវិការៈនៃកែវមណី បល្ល័ង្កឯទៀតជាច្រើន ជាវិការៈ
 នៃឈើ បល្ល័ង្កទាំងអស់នោះ កើតឡើងសម្រាប់ខ្ញុំ នេះជាផល
 នៃសីហាសនៈ ។ ខ្ញុំតែងពាក់ទ្រនាប់ជើង ជាវិការៈនៃមាស
 ជាវិការៈនៃវត្ថុតាបចិត្ត ជាវិការៈនៃកែវផលិក និងជាវិការៈ
 នៃកែវព័ន្ធយ្យ នេះជាផលនៃតាំងរងព្រះបាទ ។ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានធ្វើបុព្វកម្ម ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំមិនសាល់ទុក្ខតិឡើយ នេះជាផលនៃបុព្វកម្ម
 នោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៣ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាជន
 ឈ្មោះឥន្ទៈ ៣ ដង ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ខ្ញុំបាន
 កើតជាជន ឈ្មោះសុមនៈ ៣ ដង ក្នុងកប្បទី ៧០ អំពីកទ្ធក-
 ប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាជន ឈ្មោះវរុណៈ ៣ ដង ដែលជា
 ស្តេចធំ ក្នុងទ្វីបទាំង ៤ បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្ស័រ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស ហោសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា សីហាសននាយកោ ថេរោ
 ឥមា កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

សីហាសននាយកព្រេស្ស អបទានំ សមម្ពំ ។

ទូតិយំ ជីវិតមិកត្តោបទានំ

[១២] សិទ្ធក្ខស្ស កកវតោ	មហាបុគ្គលោ(១) អហ,
សរណំ កតា ច តេ ពុទ្ធិ	សទ្ធិហន្តិ តថាកតំ ។
សព្វេ សង្កម្ម មន្តេត្វា	មាឡិ កុព្វន្តិ សត្តុនោ
ឯកត្តម្ពំ អលកត្តា	វិចិន្តិ ព្រហ្មាវនេ ។
តេហំ(២) អរញ្ញោ ទិស្វាន	ឧបកម្ម កណំ តទា
អញ្ញាលី បក្កហេត្វាន	បរិបុទ្ធិ កណំ អហំ ។
តេ មេ បុដ្ឋា វិយាកំសុ	សីលវន្តោ ឧបាសកា
មាឡិ មយំ កត្តកាមា	ឯកត្តមោ ន លត្តតិ ។

១ ម. មហាបុគ្គលោ ។ ២ ម. តេសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្មិតា ៤ វិហោកុ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសីហាសនទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង
នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សីហាសនទាយកត្តោអបទាន ។

ឯកតម្កិកត្តោរាបទាន ទី ២

(១៤) ពួកគណៈធំ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ
ពួកជនទាំងនោះ បានដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ហើយជឿព្រះ
គម្ភាគត ។ ពួកជនទាំងពួង ជួបជុំប្រឹក្សាគ្នា ហើយធ្វើរោង
ថ្វាយព្រះសាស្តា តែនៅខ្វះសសរ ១ ក៏នាំគ្នាជ្រើសរកក្នុង
ព្រៃធំ ។ កាលនោះ ខ្ញុំឃើញជនទាំងនោះ ក្នុងព្រៃហើយ
ចូលទៅជិតជនទាំងនោះ ក៏ផ្តល់អញ្ជាលីសាកសួរពួកនោះ ។
ពួកទបាសក អ្នកមានសីលទាំងនោះ ដែលខ្ញុំសួរហើយ ក៏
ប្រាប់ថា ពួកយើងប្រាថ្នានឹងធ្វើរោង តែនៅខ្វះសសរ ១ ។

ទុតិយំ ឯកត្តម្ហិកត្តោបទានំ

ឯកត្តម្ហិ មមំ ទេថ	អហំ ទស្សាមិ សត្តនោ
អាហារិស្សាមហំ ថម្ហិ	អប្បោស្ស្ហកា កវំនំ តេ ។
តេ មេ ថម្ហិ បវេចិស្ស	បសុន្តា តជ្ជមាណសា
តតោ បជិជវត្តតោ	អាភមិស្ស សតិំ យរិំ ។
អជិរិំ កតេ បុកកណោ	ថម្ហិ អនាសហំ តទា(១)
ហឿដ្ឋា ហឿដ្ឋន ចិត្តន	បវមិំ ឧស្ស្រេសហំ ។
តេន ចិត្តប្បសារេន	វិមាណំ ឧបបជ្ជហំ
ឧត្ថុទ្ធិំ កវំនំ មយំ	សត្តក្ខមិំ សម្មកុតិំ ។
វជ្ជមាណស្ស កេរិស្ស	បរិចារេមហំ សនា
បញ្ចបញ្ញាសកប្បម្ហិ	រាជា អាសី យសោធរោ ។
តត្តាបិ កវំនំ មយំ	សត្តក្ខមិំ សម្មកុតិំ
ក្រដាតារវរ្ភបេតិ	ឯកត្តម្ហិ មហោរមិំ ។

១ ម.អហាសហន្តទា ។

ឯកត្តម្ហិកត្តោបទាន ទី ២

ខ្ញុំគបថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យសសរ១ ដែលខ្លះមកខ្ញុំចុះ ខ្ញុំ
នឹងថ្វាយចំពោះព្រះសាស្តា ខ្ញុំនឹងនាំសសរមក សូមពួកទុប្បា-
សកទាំងនោះ កុំមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឡើយ ។ ពួកទុប្បា-
សកទាំងនោះ មានចិត្តជ្រះថ្លាក្រេកអរហើយ នាំសសរបស់
ខ្ញុំទៅ លុះត្រឡប់អំពីទីនោះវិញ ក៏មកកាន់ផ្ទះរៀងខ្លួន ។ ក្នុង
កាលនោះ កាលពួកគណៈ ដែលទើបនឹងទៅ មិនទាន់យូរ
ប៉ុន្មាន ខ្ញុំបានថ្វាយសសរ ខ្ញុំមានចិត្តក្រេកអរហើយ បាន
លើកសសរ ជាដំបូង ។ ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ខ្ញុំចូលទៅ
កាន់វិមាន មានកំពស់ ៧ ជាន់ដែលផ្ទះឡើងសម្រាប់ខ្ញុំ ។ ក្នុង
កប្បទី ៥៥ ខ្ញុំកើតជាស្តេច ឈ្មោះយសោធរៈ កាលបើស្តេច
ដែលគេកំពុងប្រគំ ខ្ញុំក៏ឲ្យគេបម្រើ សព្វៗ កាល ។ លំនៅ
របស់ខ្ញុំក្នុងទីនោះ មានកំពស់ ៧ ជាន់ ប្រកបដោយផ្ទះមាន
កំពូលដ៏ប្រសើរ មានសសរតែមួយ ជាទីរីករាយនៃចិត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឯកវេសតិកប្បម្ភិ ឧទេនោ នាម ខត្តិយោ

តត្រាបិ កវនំ មយំ សត្តក្ខមំ សុលង្កតំ^(១) ។

យំ យំ យោន្តបបដ្ឋាមិ ទេវតំ អថ មាណុសំ

អនុកោមិ សព្វមេតំ^(២) ឯកត្តម្បស្សំទំ ជលំ ។

ចតុន្ទរុតេ ឥតោ កប្បេ យំ ចម្អមទទី តនា

ទុកតិ នាភិជាតាមិ ឯកត្តម្បស្សំទំ ជលំ ។

បដិសម្ភិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន្តំ ។

ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា ឯកត្តម្បិកោ មេរោ ឥមា

កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឯកត្តម្បិកត្តេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

១ ម. សមត្ថំ ។ ២ ម. សុទំ សព្វំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កងកប្បទី ២១ ខ្ញុំកើតជាក្សត្រិយ៍ឈ្មោះទេនេៈ លំនៅរបស់
 ខ្ញុំកងទីនោះ មានជាន់៧ ដែលគេតាក់តែងល្អហើយ ។ ខ្ញុំ
 កើតកងកំណើតណា ។ ចោះជាទេវតា ឬជាមនុស្ស ខ្ញុំតែង
 ទទួលសេចក្តីសុខគ្រប់ប្រការ នេះជាផលនៃសសរមួយ ។
 កងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយ
 សសរ កងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃ
 សសរមួយ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកតម្កិកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឯកតម្កិកត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ និរុត្តោបទានំ

[១៥] បទុមុត្តរស្ស ភក្ខវតោ លោកាដេដ្ឋស្ស តាទិគោ

វត្ថំ ខោមំ មយា ទិដ្ឋំ សយម្ពស្ស មហោសិរោ ។

តម្មេ ឡុទ្ធោ វិយា កាសិ ជលជុត្តមនាយកោ^(១)

សមិទា វត្តនាទេន ហេមវណ្ណា ភវិស្សសិ ។

ទ្វេសម្បត្តិ អនុកោត្វា សុត្តម្ភលេន^(២) ចោទិគោ

តោតមស្ស ភក្ខវតោ កនិដ្ឋា ភិ ភវិស្សសិ ។

វក្ខវតោ សុខសីលោ កាមេសុ គេនមាយុតោ

ឡុទ្ធទេន ចោទិគោ សន្តោ តតោ^(៣)ភិ បព្វជិស្សសិ ។

បព្វជិត្វាន ភិ តត កុសលម្ភលេន ចោទិគោ

សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ ទិញ្ញាយិស្សសិ វាសវេ ។

១ ម. ជលជុត្តមនាមកោ ។ ២ ម. កុសលម្ភលេហិ ។ ៣ ម. តទា ។

និទ្ទេសបទានី ទី ៣

[១៥] ខ្ញុំបានថ្វាយសំពត់សម្បកលើ ចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជាចំបងក្នុងលោក ទ្រង់ប្រកបដោយ
 តានិគ្គណ ជាព្រះសយម្ប ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ។ ព្រះ
 ពុទ្ធជានាយក ព្រះនាមជលជុត្តមៈ^(១) ទ្រង់ព្យាករឿងនោះ
 ប្រាប់ខ្ញុំថា

អ្នកនឹងមានពណ៌សម្បរដូចមាស ដោយការថ្វាយសំពត់
 នេះ ។ អ្នកនឹងបានទទួលសម្បត្តិ ទាំងពីរប្រការ ត្រូវកុសល-
 មូលជាសំភៀនហើយ នឹងបានជាបួននៃព្រះមានព្រះភាគព្រះ
 នាមគោតម ។ អ្នកនឹងមានសេចក្តីត្រេកអរដោយរាគៈ មាន
 សេចក្តីសុខជាប្រក្រតី មានសេចក្តីជាប់ចំពាក់ដោយចំណង់
 ក្នុងកាមទាំងឡាយ តែលុះព្រះពុទ្ធទ្រង់ជាសំភៀន នឹងប្រែជា
 បុគ្គលស្ងប់ ហើយចេញបួសក្នុងកាលនោះ ។ អ្នកលុះបួស
 ហើយ ត្រូវកុសលមូលជាសំភៀន នឹងកំណត់ដ៏ឆន្ទវាសវៈ
 ទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វានក្នុងទីនោះ ។

១ ជាពាក្យផ្លូវសំបូរគ្នានឹង បទុមុត្តរៈ ប្រោះ ជលជុត្តមៈ ប្រែថា ជលជានិគ្គមុត្តមៈ,
 បទុមុត្តរៈ ប្រែថា ឈូកជំនុត្តម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សត្តកប្បសហស្សម្ភិ	ចតុរោ ចេលនាមកា
សដ្ឋិកប្បសហស្សម្ភិ	ឧបទេលា ចតុជ្ជនា ។
បញ្ចកប្បសហស្សម្ភិ	ចេលាវ ចតុរោ ជនា
សត្តរតនសម្បជ្ជា	ចតុទ្ធិបម្ភិ ឥស្សរា ។
បដិសម្ភិទា ចតុស្សរា	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា	កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា នន្តោ ខេរោ ឥមា កាតាយោ	
អភាសិត្តានិ ។	

ឧទ្ធចន្តរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បតតំ បលបណកត្តោបទានំ

[១៦] បទុម្ភតុរោ នាម ជិនោ អាហុតិទំ បដិក្កហោ

កណាម្ហា វុបកដ្ឋោ សោ ហិមវន្តេ វសី តនា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទីមួយសែន អ្នកនឹងបានជាព្រះរាជា ព្រះនាមចេលៈ

៤ ដង ក្នុងកប្បទី ៦០ ពាន់ នឹងបានកើតជាជន ឈ្មោះឧប-

ចេលៈ ៤ ដង ។ ក្នុងកប្បទី ៥ ពាន់ នឹងបានជាជន ឈ្មោះ

ចេលៈ ៤ ដងទៀត ជាធំក្នុងទ្វីបទាំង ៤ បរិបូណ៌ដោយកែវ

៧ ប្រការ ។

បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបាន

ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏

បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះនន្ទកេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាពទាំង

នេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ នន្ទកេរអបទាន ។

បុណ្ណបណ្ណកតោរាបទាន ទី ៤

[១៦] កាលនោះ ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបុម្ភុត្តរៈ ទ្រង់គួរទទួល

គ្រឿងបូជា គេចចេញចាកគណៈ ទៅគង់ក្នុងព្រៃហិមពាន្ត ។

ចក្កៈ បុណ្យបន្តកត្តាបកាធំ

អហំបិ ហិម្ភន្តិមិ	វសាមិ អស្សមេ តទា
អចំរកតំ មហារិ	ឧបេសី លោកេនាយតិ ។
បប្បត្តិ កហេត្វាន	ឧបកញ្ចំ នរសកំ
សមាធិ សមាបដ្ឋន្តិ	អន្តរាយមកាសហំ ។
ឧកោហត្តេហិ បក្កយ	បប្បត្តិ អទាសហំ
បដិក្កហេសិ កកវា	បទ្កមត្តរេ មហាមុនិ ។
សព្វេ ទេវា អត្តមនា	ហិម្ភន្តិ ឧបេន្តិ តេ
សាដ្ឋការិ បវត្តិស្ស	អនុមោទិស្សតិ បក្កមា ។
ឥទំ វត្តាន តេ ទេវា	ឧបកញ្ចំ វរតមិ
អាណាសេ ជារយន្តស្ស្គ(១)	បទ្កមិ ធរតមតមិ ។
សត្តបត្តប្បត្តិ បក្កយ	អទាសិ តាបសោ មម
តមហំ កិត្តយស្ស្គមិ	សុណាម មម កាសតោ ។

១ ម. ពារយន្តំ មេ ។

ចុល្លបន្តរក្ខេបបទ ទី ៤

គ្រានោះ ខ្ញុំនៅក្នុងអាស្រម នៅព្រហ្មមណ្ឌ បានចូលទៅ
 គាល់ព្រះលោកនាយក ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ដែលទ្រង់
 ទើបស្តេចមកដល់ថ្មីៗ ។ ខ្ញុំកាន់តែគ្រប់ការងារនៃផ្ទះ ហើយ
 ចូលទៅគាល់ព្រះនរោត្តមៈ ដែលកំពុងចូលសមាធិ ហើយ
 បានធ្វើឲ្យខូចសមាធិព្រះអង្គ ។ ខ្ញុំផងដែរទាំងពីរហើយថ្វាយ
 តែគ្រប់ ព្រះមានព្រះភាគ ជាមហាមុនី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ
 ទ្រង់បានទទួល ។ ពួកទេវតាទាំងអស់ មានចិត្តរីករាយចូល
 ទៅកាន់ព្រហ្មមណ្ឌ ពួកទេវតាទាំងនោះ បានញ៉ាំងសាធ្ម-
 ការឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ (ហើយពោលថា) ព្រះពុទ្ធមានបញ្ញាចក្ខុ
 នឹងធ្វើអនុមោទនា ។ ទេវតាទាំងនោះ លុះពោលពាក្យនេះ
 ហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរជាងនរៈ ដែល
 កំពុងបាំងតែគ្រប់ឈ្នួលក៏ដ៏ទុក្ខម របស់ខ្ញុំ ព្រះអាកាស ។

(ព្រះបទុមុត្តរៈត្រាស់ថា) តាបសបានលើកតែគ្រប់ដាច់
 ដោយស្រពាប់៧ ថ្វាយតថាគត តថាគតនឹងសម្តែងសរសើរ
 តាបសនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់តថាគតសម្តែងចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បញ្ចវ័សតិកកប្បានិ	ទេវវដ្ឋិ ភវិស្សតិ
ចតុត្ថិសតិក្ខត្តញ្ញ	ចក្កវតិ ភវិស្សតិ ។
យំ យំ យោ នី សំសរតិ	ទេវតំ អថ មាណុសំ
អញ្ញោកាសេ បតិដ្ឋនំ	បទុមំ ជារយស្សតិ ។
កប្បសតសហស្សម្មំ	ឌីក្កាកក្កលសម្ពរោ
តោតមោ ធាម តោត្ថន	សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
បកាសិតេ ហាវចនេ	មនុស្សតំ លភិស្សតិ
មនោមយម្មំ កាយម្មំ	ឧត្តមោ សោ ភវិស្សតិ ។
ទ្វេ ភាគរោ ភវិស្សតំ	ឧកោចំ បន្តក្កយា
អនុកោត្តា ឧត្តមតំ	ជោតយស្សតំ សាសនំ ។
សោ អដ្ឋារសវស្សោហំ ^(១)	បព្វជី អនកាវយំ
វិសេសាហំ ន វិជ្ជាមិ	សក្យបុត្តស្ស សាសនេ ។
ទិដ្ឋា មយ្ហំ កតិ អាសិ	បរិក្ខតោ បុរេ អហំ ^(២)

១ ម. អដ្ឋារសញ្ញា វិស្សោហំ ។ ២ ម. អហ, ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

តាបសនេះ នឹងសោយទេវរាជ្យ អស់២៥កប្ប មួយទៀត
 នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់៣៤ ដង ។ តាបសនេះបើ
 អន្ទាលទៅកាន់កំណើតណា ។ ទោះជាទេវតា ឬជាមនុស្ស
 ជាឈ្នួលនឹងបាំងតាបសនោះ ដែលកំពុងបិតនៅក្នុងទីវាល ។
 កន្លងទៅមួយសែនកប្ប ព្រះបរមសាស្តា ព្រះនាមគោតម
 ទ្រង់កើតក្នុងត្រកូល នឹងគ្រាស័ដឹងក្នុងលោក ។ លុះ
 ដល់សាសនា ដែលព្រះពុទ្ធព្រះនាមគោតម ទ្រង់ប្រកាស
 ហើយ តាបសនោះ នឹងបាននូវអត្តភាពជាមនុស្ស ជាអ្នក
 ប្រសើរ ក្នុងកាយដ៏សម្រេចដោយចិត្ត ។ មានបង្កបួនពីរនាក់
 ឈ្មោះបន្តិកៈដូចគ្នា ទាំងពីរនាក់ នឹងបានទទួលនូវប្រយោជន៍
 ដ៏ទុក្ខម ហើយធ្វើពុទ្ធសាសនាឱ្យរុងរឿង ។

ខ្ញុំមានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ បានចូលទៅកាន់ផ្ទះ តែខ្ញុំមិន
 សម្រេចគុណវិសេស ក្នុងសាសនាព្រះពុទ្ធ ជាសក្យបុត្រទេ ។
 គតិរបស់ខ្ញុំយឹត (ព្រោះ) ខ្ញុំបានមើលឆាយគេ ក្នុងកាលមុន

ចក្កតំ បុណ្ណបន្តកត្តោបទានំ

ភាតា ច មំ បណាមេសំ កច្ចនាធំ សកំ យំ ។

សោហំ បណាមិតោ សន្តោ សជ្ឈាវមស្សុកោដ្ឋកេ

ឱមនោ តត្ថ អដ្ឋាសី សាមញ្ញាសី អមេត្តវា ។

អមេត្ត សត្តា អាភិច្ឆំ(១) សំសំ មយំ បរាមសំ

ពាយាយ មំ កហេត្វាន សជ្ឈាវមំ បវេសយំ ។

អនុកម្មាយ មេ សត្តា អនាសំ បាទបុញ្ញំ(២)

ឃី សុទ្ធិំ អនិដ្ឋហំ ឯកមន្តំ អនិដ្ឋតំ ។

បាត្រហំ តមហំ កយ្ហ សរីកោកនទំ អហំ

តត្ថ ចិត្តំ វិមុច្ចិ មេ អរហន្តំ អមាបុណ្ណំ ។

មនោមយេសុ កាយេសុ សព្ភត្ថ ចារមំ កតោ

សញ្ញាសវេ បរិណាយ វិហារមំ អនាសវេ ។

១ ម. ភគវា តត្ថ អាភិច្ឆិ ។ ២ ម. មេ បាទបុញ្ញំ ។

ចុល្លបន្តកត្តាបទានទី ៤

ឯភិក្ខុជាបង ក៏បណ្តេញខ្ញុំថា លោកចូរទៅកាន់ផ្ទះ របស់ខ្លួន
 ឥឡូវនេះចុះ ។ ខ្ញុំនោះ ដែលត្រូវបងបណ្តេញចេញហើយ
 ក៏ភ្លេចចិត្ត បានទៅឈរអបគ្រងក្បែរទ្វារនៃអារាម របស់
 សង្ឃនោះ ឥតមានសេចក្តីអាណ្តោយ ក្នុងសមណភេទ
 ឡើយ ។ គ្រានោះ ព្រះសាស្តាស្តេចមកដល់ទីនោះហើយ
 អង្គុលសីសៈរបស់ខ្ញុំ ចាប់ខ្ញុំគ្រងដើមដៃ ហើយនាំចូលទៅ
 កាន់អារាម នៃសង្ឃវិញ ។ ព្រះសាស្តាបានប្រទានសំពត់
 ដូតដើងដល់ខ្ញុំ ហើយទ្រង់ត្រាស់ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះថា
 អ្នកចូរអធិដ្ឋានសំពត់ដ៏ស្អាត យ៉ាងនេះចុះ សំពត់នេះគឺជាគត
 អធិដ្ឋានហើយ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ខ្ញុំក៏បានទទួលយកសំពត់
 នោះ ដោយដៃទាំងពីរ ហើយនឹកនូវកម្មដ្ឋាន មានផ្កាឈូក
 ក្រហមជាអារម្មណ៍ ចិត្តរបស់ខ្ញុំក៏រួចស្រឡះ (ចាកកិលេស)
 ក្នុងទីនោះ ខ្ញុំបានដល់អរហត្តផលហើយ ។ ខ្ញុំបានដល់នូវ
 បារមីញ្ញាណ ក្នុងទីទាំងពួង ក្នុងកាយដ៏សម្រេចដោយចិត្ត
 ហើយកំណត់ដឹងអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសង្កិនា ចតុស្សោ វិហោក្កា បិច អដ្ឋមេ
 ធន្យភិញ្ញា សង្កតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតិ សុទិំ អាយស្មា ចុល្លបន្តោ វេហោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ចុល្លបន្តកត្តេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ បិណិណិវិបត្តោបទានំ

(១៧) និព្វតេ លោកនាថម្មិ សុមេធន អក្កបកុលេ
 បសន្នចិត្តោ សុមនោ ប្ចបប្ចដំ អកាសហំ ។
 យេ ច ខីណាសវា តត្ថ ធន្យភិញ្ញា មហិទ្ធិកា
 តេសំ សមាទេត្តា សង្កតតមកាសហំ ។
 សុមេធស្ស ភកវតោ ឧបដ្ឋាកោ តនា អហ្ម
 សុមេធា នាម នាមេន អនុមោទិត្តោ សោ តនា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់
ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិ-
បត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះចុល្លបន្តកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាសា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ចុល្លបន្តកត្តោបទាន ។

បិណ្ឌិវិប្បត្តេរាបទាន ទី ៥

[១៧] កាលព្រះលោកនាថ ព្រះនាមសុមេធ�ៈ ទ្រង់ជាអគ្គ-
បុគ្គល ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីក
រាយ បានធ្វើនូវការបូជាព្រះស្នូប ។ ព្រះខ័ណ្ឌស្រពទាំង
ឡាយណា ដែលបានអភិញ្ញា ៦ មានបូជិត្រៃន នៅក្នុង
ទីនោះ ខ្ញុំក៏បានប្រជុំព្រះខ័ណ្ឌស្រពទាំងនោះ ក្នុងទីនោះ
ហើយបានធ្វើសង្ឃកត្ត ។ កាលនោះ ព្រះថេរៈ ឈ្មោះ
សុមេធ�ៈ ជាទបដ្ឋាក របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសុ-
មេធ�ៈ ព្រះថេរៈនោះ បានធ្វើអនុមោទនា ក្នុងកាលនោះ ។

បញ្ចប់ បិណ្ឌវិញ្ញាណបកាន់

តេជ ចិត្តប្បសារទេន	វិមានំ ឧបបដ្ឋហំ
ធន្នាសីតិសហស្ស្នំ	អច្ចារយោ អហោស្សំ ^(១) មេ ។
មមេវ អន្តរត្ថំ	សុត្តាការមហំ តា សុដា
អញ្ញោ ទេវេ អភិគោមិ	បុណកម្មស្ស្នំទំ ដលំ ។
បញ្ចវីសតិកម្មម្នំ	អុណោ ឆាម ខត្តិយោ
វិសុទ្ធកោដិលោ អាសី	ចក្កវត្តំ អហំ តទា ។
ន តេ តំលី បវប្បន្តំ	នបំ និយន្តំ នដ្ឋលា
អកដ្ឋចាកំបំ សាលី	បរិកុញ្ញន្តំ មាណុសា ។
តត្ថ វដ្ឋំ ករិត្យាន	ទេវតំ បុន កញ្ចហំ
តទាបំ វិទិសា មយ្ហំ	និព្វត្តា កោកសម្មទា ។
ន បំ មិត្តា អមិត្តា កំ	ហីសន្តំ សព្វចាណំ លោ
សត្រេសំ ប បិយោ ហោមិ	បុណកម្មស្ស្នំទំ ដលំ ។
តិសកម្មសហស្ស្នំ	យំ ទានមទទី តទា
ទុក្ខតំ ឆាកិជាឆាមិ	កន្ធុលេបស្ស្នំទំ ដលំ ។

១ ម. វិមិស្ស ។

បិណ្ឌវិញ្ញាណបទាន ទី ៥

ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ ខ្ញុំបានចូលទៅក្នុងវិមាន ដែលមានស្រី
អប្សរ ៨៦ ពាន់ កើតឡើងសម្រាប់ខ្ញុំ ។ ពួកស្រីអប្សរនោះ
ប្រព្រឹត្តតម្រូវចិត្តខ្ញុំ ដោយកាមទាំងពួង សព្វៗ កាល ខ្ញុំគ្រប
សន្តត់នូវពួកទេវតាដទៃ នេះជាផលនៃបុណ្យកម្ម ។ ក្នុងកប្បទី
២៥ កាលនោះ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ឈ្មោះវរុណៈ មាន
ភោជនដ៏បរិសុទ្ធ ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះ មិនបាច់សាប
ព្រោះពូជ មិនបាច់ក្លរដោយនង្គ័ល តែងបរិភោគស្រូវសាលី
ដែលដុះក្នុងទីមិនបាច់ក្លរ ។ ខ្ញុំសោយរាជ្យ ក្នុងអត្តភាពជា
មនុស្សនោះហើយ ក៏បានទៅកាន់អត្តភាពជាទេវតាម្តងទៀត
ករុបរិបូណ៌ដោយភោគៈបែបនេះ ក៏កើតឡើងសម្រាប់ខ្ញុំ ក្នុង
កាលនោះ ។ សត្វទាំងអស់ ទោះបីជាមិត្តក្តី មិនមែនជាមិត្ត
ក្តី មិនដែលបៀតបៀនខ្ញុំ ខ្ញុំមែនជាទីស្រឡាញ់នៃសត្វទាំង
ពួង នេះជាផលនៃបុណ្យកម្ម ។ ក្នុងកប្បទី ៣០ ពាន់ ព្រោះ
ហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ទុគ្គតឡើយ នេះជាផលនៃគ្រឿងក្រអូប និងគ្រឿងលាប ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥមម្ហំ ភទ្ទុកេ កប្បេ ឯកោ អាសី ជនាធិនោ

មហានុភារោ វជិសិ ចក្កវត្តំ មហាពូលោ ។

សោហំ បញ្ចសុ សីលេសុ វេបេត្តា ជនតំ ពហំ

ចាបេត្តា សុភតិយេវ ទេវតានំ បិយោ អហំ

បជិសម្ហិទា ចតសេវា វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្នុភិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា បិលិន្ទវន្នោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

បិលិន្ទវន្តេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ឆដ្ឋំ វាហលត្ថេវាបទានំ

[១៨] បទុម្ហត្តវស្ស ភកវតោ លោកុដេដ្ឋស្ស តាទិដោ

សត្តក្ខមម្ហំ ចាសាទេ អាទាសំ សន្តវី អហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បទាន

ក្នុងកទ្ធកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិមួយអង្គ ជាធំជាង
 ជន មានអានុភាពច្រើន ជាពាជសី មានកម្លាំងច្រើន ។
 ខ្ញុំនោះកាំងនៅក្នុងសីល ៥ ហើយញ៉ាំងពួកជនច្រើនទាក់ឱ្យ
 ដល់នូវសុគតិ ខ្ញុំជាទីស្រឡាញ់ នៃទេវតាទាំងឡាយ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមាត្ថ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រះបិណ្ឌនូវច្បង្គោល មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បិណ្ឌវិញ្ញាបនបត្រ ។

រាហុលត្ថេរាបទាន ទី ៦

(១៨) ខ្ញុំបានគ្រាលកញ្ជក់ ក្នុងប្រាសាទ៧ជាន់ ថ្វាយ
 ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមបទុមគរៈ ជាច្បងក្នុងលោក ទ្រង់

ឆ្លង រាហុលត្តេរយទានំ

ខំណាសវសហស្សេហិ បរិគិណ្ណោ មហាមុនិ

ឧបាគមំ កន្ធុកុដិ ទិបទិដ្ឋោ ធនសកោ ។

វិពេចយំ(១) កន្ធុកុដិ ទេវទេវោ ធនសកោ

ភិក្ខុសង្ឃេ បិតោ សត្តា ឥមា តាថា អភាសថ ។

យេនាយំ ដោតិតា សេយ្យា អាណាសោវ សុសន្តតោ

តមហំ កិត្តយិស្សមិ សុណាថ មម កាសតោ ។

សោណាមយា រុចិមយា អថោ វេទ្យិយាមយា

និព្វតិស្សនិ បាសាទា យេកេចិ មនសោ បិយា ។

ចតុស្សដ្ឋិកុត្តិ ទេវិដ្ឋោ ទេវវដ្ឋិ ករិស្សតិ

សហស្សកុត្តិ ចក្កវតិ ករិស្សតិ អនន្តរា ។

ឯកវិសតិកច្ឆមិ វិមលោ នាម ខតិយោ

១ ម. វិពេចន្តិ ។

រាហុលត្រៃរាបទាន ទី ៦

ប្រកបតាទិតុណ ។ ព្រះមហាមុនី ជាធំជាងសត្វជើងពីរ
 ព្រះអង្គប្រសើរជាងនរៈ មានពួកព្រះខ័ណ្ឌស្រព មួយពាន់
 អង្គចោមរោម ស្តេចបួលទៅកាន់គន្ធកុដិ ។ ព្រះសាស្តា
 ជាទេវតាប្រសើរជាងទេវតា ព្រះអង្គប្រសើរជាងនរៈ ទ្រង់
 ញ៉ាំងគន្ធកុដិឲ្យរុងរឿង បិតនៅក្នុងកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃ ហើយ
 សម្តែង ឲ្យគាថាទាំងឡាយនេះថា

ទីសេយ្យសន៍នេះ ដែលបុគ្គលណា ធ្វើឲ្យរុងរឿង
 ហើយ ដូចកញ្ចក់ដែលគេក្រាលដោយល្អៗ តថាគតនឹង
 សម្តែងសរសើរបុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់តថាគត
 សម្តែងចុះ ។ ប្រាសាទណាមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត
 ប្រាសាទទាំងនោះ សុទ្ធតែជាវិការៈនៃមាស ទាំងជាវិការៈនៃ
 កែវតែឲ្យរុងរឿង នឹងកើតឡើង សម្រាប់បុគ្គលនេះ ។ បុគ្គលនោះ
 នឹងសោយរាជ្យ ជាធំជាងទេវតា អស់ ៦៤ ដង ក្នុងជាតិ
 ជាលំដាប់មក នឹងបានជាស្តេចបក្រពត្តិ អស់មួយពាន់ដង
 ក្នុងកម្មទី ២១ នឹងបានជាស្តេចបក្រពត្តិ ព្រះនាមវិមលៈ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បាតុរន្តោ វិជិតាវី ចក្កវត្តិ ភវិស្សតិ ។
 នករំ វេណ្យវត្តំ ឆាម ឥដ្ឋកាហំ សុមាបិតំ
 អាណាមតោ តិណិសតិ ចតុរស្សសមាយុតិ ។
 សុទិស្សនោ ឆាម បាសាណោ វិស្សកម្មេន មាបិតោ
 ក្ខជាតារវ្យបេតោ សត្តវតនក្ខសិតោ ។
 ទិសសន្តា វិវិត្តនិ វិជ្ជាធរសមាគុលំ
 សុទិស្សនំ នករំ ទេវតានិ ភវិស្សតិ ។
 បកា ធិក្កច្ឆតេ តស្ស ឧក្កច្ឆន្តេ សូរិយេ(១)
 វិរោចិស្សតិ តិ និច្ចំ សមន្តា អដ្ឋយោជនំ ។
 កប្បសតសហស្សមិ ឪក្កាកកុលសម្ពរោ
 តោតមោ ឆាម តោត្តេន សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 តុសិតាវ ចរិតាន ឥត្តម្បលេន ចោទិតោ
 តោតមស្ស ភកវតោ អគ្រោជោ សោ ភវិស្សតិ ។

១ ម. សូរិយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ជាឥស្សរៈលើផែនដី មានសមុទ្រទាំង ៤ ព័ទ្ធជុំវិញ ជាស្តេច
 ឈ្នះសង្គ្រាម ។ ទីក្រុង (របស់ព្រះបាទវិមលៈនោះ) ឈ្មោះ
 វេណុវតី ដែលគេស្តាប់នាដោយឥដ្ឋ មានបណ្តោយ ៣០០
 យោជន៍ ប្រកបដោយជ្រុង ៤ ។ ប្រាសាទឈ្មោះសុទស្សនៈ
 ប្រកបដោយផ្ទះកំពូលដ៏ប្រសើរ ស្អិតស្អាងដោយកែវ ៧ ប្រ-
 ការ ដែលវិស្វករបានសាងថ្វាយ ។ ទីក្រុងនោះ ស្ងប់ស្ងាត់
 ចាកសម្លេងទាំង ១០ ដ៏ដេរវាសដោយពួកវិជ្ជាធរ ដូចជាទី
 ក្រុងឈ្មោះសុទស្សនៈ របស់ទេវតាទាំងឡាយដែរ ។ កាល
 ព្រះអាទិត្យរះឡើង ពន្លឺរបស់ក្រុងនោះ នឹងរុងរឿងជានិច្ច
 ដោយជុំវិញ អស់ចម្ងាយ ៨ យោជន៍ ។ ក្នុងកប្បជ័យយសៃន
 ព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម កើតក្នុងគុក្កាត្រកូល នឹង
 ត្រាស់ដឹងក្នុងលោក ។ កុលបុត្រនោះ នឹងប្បតចាកយាន
 គុសិតនោះមកវិញ ត្រូវកុសលមូលជាសំភ្លើន បានមកកើត
 ជាព្រះរាជទុរស របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមគោតម ។

ធម្មំ រាហុលត្ថេរាបទានំ

សចេ វសេយ្យ អតារិ	ចក្កវត្តិ ភវេយ្យ សោ
អដ្ឋានមេតិ យំ តាទិ	អតារេ វតិមជ្ឈតា ។
និក្ខមិត្តា អតារម្មា	បព្វជិស្សតិ សុព្វតោ
រាហុលោ នាម នាមេន	អរហា សោ ភវិស្សតិ ។
កិក្ករិ អណ្ណំ រក្ខេយ្យ	បាមរិវ វលដិ
និបកោ សីលសម្មន្នោ	មមិ ទក្ខិ(១) មហាមុនិ ។
តស្សាហំ ធម្មមញ្ញាយ	វិហាសី សាសនេ រតោ
សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ	វិហាមិ អនាសវេ ។
បដិសម្ពិនា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
តតិ សុទិ អាយស្មា	រាហុលោ ថេរោ តមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ	។

រាហុលត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ធម្មំ វត្តិ ។

រាហុលធ្មេរាបទាន ទី ៦

កុលបុត្រនោះ ប្រសិនបើនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ នឹងបានជាស្តេច
 ចក្រពត្តិ តែមិនមានហេតុ ដែលឲ្យកុលបុត្រជាតាទិបុគ្គល
 ៖ បានដល់នូវសេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះឡើយ កុលបុត្រនោះ
 នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួស ជាអ្នកមានវត្តល្អ នឹងបានជាព្រះ
 អរហន្ត ឈ្មោះរាហុល ។

ព្រះមហាមុនី ព្រះអង្គមានប្រាជ្ញាជាចាស់ បរិបូណ៌ដោយ
 សីល ទ្រង់រក្សាខ្ញុំ ថែទាំខ្ញុំ ដូចជាមេបក្សីត្រដវិចរក្សា
 ស៊ិត ពុំនោះសោត ដូចជាមេចាមរី រក្សារោម ។ ខ្ញុំបាន
 ដឹងធម៌ របស់ព្រះគោតមសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ត្រេកអរក្នុងសាសនា
 ហើយកំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ។
 បដិសម្ព័ន្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះរាហុលត្រូវ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ រាហុលធ្មេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សត្តមំ ឧបសេនវិជ្ជនបត្តតោវបទានំ
១១ ១២ ១៣

[១៧] បទុម្មត្តំ ភកវន្តំ លោកិយេដ្ឋំ នវាសកំ
 បញ្ញាម្មំ និស្សំ តិ(១) ឧបកញ្ចំ(២) នវត្ថមំ ។
 កណិការំ បុប្ផិកំ ទិស្វា វណ្ណេ(៣) ធេត្វាន តិ តទា
 អលង្ករិត្តា ធិត្ថម្មំ ពុទ្ធស្ស អភិរោមយី ។
 បិណ្ឌាចាតញ្ច ចាទាសី បរមន្តំ សុភោជនំ
 ពុទ្ធន ទវមេ តត្ថ សមណោ អដ្ឋ ភោជយី ។
 អនុមោទិ មហារិកេ សយម្ប អកុប្បកលោ
 ឥមំនា ធិត្ថនាទេន បរមន្តបវេច្ឆនា ។
 តេន ធិត្ថប្បសាទេន សម្បត្តិ អនុភោសសំ
 តិសក្កត្តំ ប ទេវិណ្ណោ ទេវន្តំ កវិស្សតិ ។
 ឯកវិសតិក្កត្តំ ប ចក្កវតិ កវិស្សតិ
 បទេសវដ្ឋំ វិបុលំ កណាណិតោ អសុដ្ឋយំ ។

១ ម. និស្សំ ។ ២ ម. ឧបកញ្ចំ ។ ៣ ម. វណ្ណេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧបសេនវិង្គនបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៧
គិណ្ណ ១៤១

(១៧) ខ្ញុំចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ
 ព្រះអង្គជាឆ្នើមក្នុងលោក អង្គអាចជាងនរៈ ប្រសើរជាងនរៈ
 ដែលទ្រង់គង់នៅក្នុងញកក្នុង ។ គ្រានោះ ខ្ញុំបានឃើញផ្កា
 កណិការឹក ក៏កាប់ផ្កានោះត្រង់ទង យកមកធ្វើប្រដាប់លើ
 ឆ័ត្រ ហើយចង្ហាន់ចូលទៅថ្វាយព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ទាំងបាន
 ថ្វាយចង្ហាន់បិណ្ឌបាត ជាកោដនដ៏ល្អទុត្តម ញ៉ាំងសមណៈ
 ៨ អង្គ គំរប់៧ នឹងព្រះសម្ពុទ្ធ ឲ្យឆាន់ស្តាប់ស្តាប់ក្នុងទីនោះ ។
 ព្រះសយម្បមានព្យាយាមធំ ព្រះអង្គប្រសើរ ទ្រង់អនុមោទនា
 ចំពោះការថ្វាយឆ័ត្រ និងការថ្វាយចង្ហាន់ដ៏ប្រសើរនេះថា

ដោយចិត្តជ្រះថ្លានោះ បុគ្គលនេះ នឹងបានទទួលសម្បត្តិ
 គឺនឹងបានគ្រប់គ្រងទេវរាជ្យ ជាធំជាងទេវតាអស់ ៣០ ដង ។
 នឹងបានជារស្តចចក្រពត្តិ អស់ ២១ ដង នឹងបានគ្រប់គ្រង
 ប្រទេសរាជ្យដ៏ធំទូលាយ រាប់បានមួយអស់ខេយ្យកប្ប ។

សត្វមំ ឧបសេសវង្គន្តបុត្តត្រូវបទានំ

យំ វន្តន្តំ សុមេដោតិ ក្បវបញ្ចំ សុមេធសំ
 កេយ្យតោ សតសហស្សេ ឌីក្កាកកុលសម្បវោ ។
 កោតមោ ជាម កោត្តន ឃសោ ពុទ្ធា កវិស្សតិ
 សាសនេ ទិប្បមាទម្មំ មនុស្សតំ កមិស្សតិ ។
 ឧបសេនោតិ ជាមេន ហេស្សតិ សត្តសាវកោ
 ចរិមំ វត្តតេ មយំ កវិ សព្វេ សម្មហតា
 ជាមេមំ អន្តិមំ ទេហំ ជេត្តា មារិ សវហនំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិណ្ណា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 តតំ ស្មងំ អាយស្មា ឧបសេនោ វង្គន្តបុត្តោ ថេរោ
 សមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ឧបសេសវង្គន្តបុត្តត្រូវស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយកាណារិ និដ្ឋិតំ ។

ឧបសេនវិន័យបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៧

ព្រះសមុទ្ធតាំងឡាយ ទ្រង់គ្រាស់ហៅបណ្ឌិតណា ជាអ្នក
 មានប្រាជ្ញាដូចផែនដី មានប្រាជ្ញាល្អ ថាជាអ្នកមានប្រាជ្ញាល្អ
 បណ្ឌិតនោះ នឹងកើតកងឧក្កាកត្រកូល កងកប្បទីមួយសែន
 អំពីកប្បនេះ ។ បណ្ឌិតនេះ នឹងបានជាព្រះពុទ្ធព្រះនាមគោតម
 កាលបើសាសនានៃព្រះគោតម រុងរឿង បុគ្គល (អ្នកថ្វាយ
 ផ្កា) នោះ នឹងទៅកាន់អត្តភាពជាមនុស្ស ឈ្មោះឧបសេនៈ
 នឹងបានជាសាវ័ក របស់ព្រះសាស្តាព្រះនាមគោតមនោះ ។

គុណវិសេស ជាទីបំផុត របស់ខ្ញុំ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
 ភពតាំងអស់ ខ្ញុំបានដកចោលហើយ ខ្ញុំបានឈ្នះមារ ព្រម
 តាំងសេនារបស់មារ ហើយទ្រទ្រង់នូវរាងកាយជាទីបំផុត ។
 បដិសម្ពុត ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧបសេនវិន័យបុត្តត្ថេរា មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធ
 នូវវិភាជាតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឧបសេនវិន័យបុត្តត្ថេរាបទាន ។

ចប់ រាណវិរៈ ទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អដ្ឋមំ រដ្ឋបាលត្ថេរាបទានំ

(២០) បទុមុត្តរស្ស ភកវតោ លោកេជដ្ឋស្ស តាទិដោ
 វរណតោ មយា ទិដ្ឋោ វ្យាសាទន្តោ ឧទុទ្ទ្រោ ។
 សេតច្ឆត្តោបសេដិតោ សាថព្វណោ^(១) សហត្តិចោ
 អក្សាបេត្តានំ តំ សតំ សង្ឃារមំ អការយី ។
 ចតុប្បញ្ញាសសហស្សានិ ចាសាទេ ការយី អហំ
 មហោយនានំ កវត្តានំ និយ្យទេសី មហេសិនោ ។
 អនុមោទិ មហាវិរោ សយម្ហ អគ្គបគុលោ
 សព្វេ ជនេ ហាសយន្តោ ទេសេសិ អមតំ បទិ ។
 តំ មេ ពុទ្ធា វិយាកាសិ ជលជុត្តមនាយកោ^(២)
 ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទិត្តា ឥមា តាថា អភាសថ ។
 ចតុប្បញ្ញាសសហស្សានិ ចាសាទេ ការយី អយំ
 កថយំស្សាមិ វិចារិកំ សុណាថ មម ភាសតោ ។

១ ម. សាទព្វតោ ។ ២ ម. ជលជុត្តរតាមកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

រដ្ឋបាលត្រៃរាបទាន ទី ៨

[២០] ខ្ញុំបានថ្វាយដំរីដ៏ប្រសើរ មានភ្នែកដ៏ដូចចន្ទាល មាន
 ភ្លើងដ៏មាំមួន ដល់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ជា
 ឆ្នើមកងលោក ព្រះអង្គមិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ដំរី
 នោះ មានស្មេត្រង់ត្រសម្រាប់ប្រដាប់ មានពេទ្យសម្រាប់
 ព្យាបាល មានបុរសសម្រាប់រក្សា ខ្ញុំកាត់ថ្លៃរបស់ទាំងអស់
 នោះ (លក់ចំណាយ) ធ្វើអាពាហ៍របស់សង្ឃ ។ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ប្រាសាទ អស់ប្រាក់ ៥៤ ពាន់ ធ្វើបានដូចជាទឹកជំនន់ដ៏
 ធំ ហើយវេរថ្វាយព្រះមហេសី ។ ព្រះសយម្ពូ មានព្យា-
 យាមធំ ជាបុគ្គលប្រសើរ ទ្រង់អនុមោទនា ញ៉ាំងជនទាំង
 ពួងឲ្យរីករាយ សម្តែងនូវអមតនិព្វាន ។ ព្រះពុទ្ធ ជានាយក
 ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ គង់ក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ទ្រង់ព្យាករទានរបស់
 ខ្ញុំនោះ ហើយសម្តែងតាមទាំងឡាយនេះថា

កុលបុត្តនេះ បានធ្វើប្រាសាទ អស់ប្រាក់ ៥៤ ពាន់
 (ថ្វាយគម្ភគត) គម្ភគនឹងសម្តែង នូវផលនៃទាន (របស់
 កុលបុត្តនេះ) អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់គម្ភគសម្តែងចុះ ។

អដ្ឋមិ រដ្ឋបាលត្រៃបទានំ

អដ្ឋាសសហស្សនិ	ក្រដាតារា ភវិស្សរេ
ព្យមតមមិ និត្តា	សព្វសោណ្ឌមយា ចតេ ។
បញ្ញាសក្ខតំ ទេវេន្ទ្រា	ទេវេន្ទ្រំ ភវិស្សតិ
អដ្ឋបញ្ញាសក្ខតំ ច	ចក្កតំ ភវិស្សតិ ។
កល្យាណសហស្សនិ	ឌីក្កាកក្កលសម្ពរោ
តោតមោ នាមតោត្រូន	សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
ទេវលោកា ចរិត្តាន	សុក្កម្ភលេន ហោទិតោ
ដិតេ កុលេ មហាកោគេ	និត្តតិស្សតិ តាវទេ ។
សោ បន្ទា បព្វជិត្តាន	សុក្កម្ភលេន ហោទិតោ
រដ្ឋបាលោតិ នាមេន	ហោស្សតិ សត្តុ សាវកោ ។
បដានំ បហិតត្តោ សោ	ឧបសន្តោ និរូបដិ
សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ	និព្វាយិស្សក្យនាសវោ ។
ឧដ្ឋាយ អភិទិត្តម	ជហិត្តា ភោគសម្មទា
ខេឡ្ហបណ្ណោវ ភោគមិ	បេមំ មយំ នវិជ្ជតិ ។

រដ្ឋបាលត្រួតពិនិត្យទី ៨

ផ្ទះមានកំពូលចំនួន ១៨ ពាន់ នឹងកើតឡើងសម្រាប់កុលបុត្រ
 នេះ ផ្ទះមានកំពូលទាំងនោះ សុទ្ធតែជាវិការៈនៃមាសទាំង
 អស់ កើតឡើងក្នុងវិមានដ៏ទុក្ខម ។ កុលបុត្រនេះ នឹងបាន
 សោយទេវរាជ្យ ជាធំជាងទេវតា អស់ ៥០ ដង នឹងបាន
 ជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៥៨ ដង ។ ក្នុងកប្បទីមួយសែន ព្រះ
 សាស្តា ព្រះនាមគោតម កើតក្នុងឧត្តកត្រកូល នឹងត្រាស់
 ដឹងក្នុងលោក ។ ខណៈនោះ កុលបុត្រនេះ នឹងច្យុតចាកទេ-
 វលោក ត្រូវកុសលមូលដាស់តឿន នឹងកើតក្នុងត្រកូលស្តុក-
 ស្តម្ភ មានភោគៈច្រើន ។ កុលបុត្រនោះឈ្មោះរដ្ឋបាល លុះ
 កាលជាខាងក្រោយមក ក៏ចេញបួស ត្រូវកុសលមូលដាស់
 តឿន នឹងបានជាសាវ័ក នៃព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម
 នោះ ។ កុលបុត្រនោះឯង មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្យាយាម
 ជាអ្នកមានចិត្តស្ងប់ មិនមានទប់ធុកិលេស កំណត់ដឹងនូវ
 អាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

ខ្ញុំត្រាកៅសាងផស លះចោលភោគសម្បត្តិ ខ្ញុំមិន
 មានសេចក្តីស្រឡាញ់ភោគសម្បទ ទុកដូចជាដុំទឹកមាត់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

វីរិយំ មេ ធុរោជោរយំ យោគត្តោមាធិវាហនំ
 ធារេមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្មទ្ធសាសនេ ។
 បដិសម្មំនា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្ធុកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន្តិ ។
 ឥតិ សុទិ អាយស្មា រដ្ឋនាលោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិតាតិ ។

រដ្ឋបាលត្រៃស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

និរិមំ សោបាកត្រៃវបទានំ

(២០) បញ្ចវិ សោធយន្តស្ស បវរេ(១) បព្វុតុត្តមេ
 សិទ្ធតោ ធាម កកវា អាកច្ឆិ មម សន្តិកំ ។
 ពុទ្ធិ ឧបកតិ ទិស្វា លោកិជេដ្ឋស្ស តាទិធា
 សន្តិវិ បញ្ញាវេត្តាន(២) បុច្ឆាសនមទាសហំ ។

១ ម. វិបិទេ ។ ២ ម. សន្តិភាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សេចក្តីព្យាយាមរបស់ខ្ញុំ គួរនាំទៅនូវធុរៈ ជាទីនាំមកនូវធម៌
 ដ៏ក្រមុចាកយោគៈ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំទ្រទ្រង់រាងកាយ ដែលជាទី
 បំផុតក្នុងសាសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤
 វិមាត្ថ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះសម្មុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះរដ្ឋបាលត្រូវ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវតាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ រដ្ឋបាលត្រូវអបទាន ។

សោប្តិកត្រៃវិបទាន ទី ៧

[២១] កាលខ្ញុំកំពុងតែសំអាតញាតិភ្នំ ដ៏ទុក្ខមប្រសើរ
 ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធិត្ថៈ ទ្រង់ស្តេចមកកាន់សំ-
 ណាក់ខ្ញុំ ។ លុះខ្ញុំឃើញព្រះសម្មុទ្ធស្តេចមកដល់ ក៏ក្រាល
 កម្រាល ហើយបូជាអាសនៈជាវិការៈនៃភ្នំ ចំពោះព្រះសម្មុទ្ធ
 ជាលោកដេដ្ឋ ព្រះអង្គមិនញាប់ញ័រ ដោយលោកធម៌ ។

នវិមំ សោយានត្ថេរាបទានំ

បុប្ផាសុខេ និសីទិត្តា	សិទ្ធិត្តោ លោកេនាយកោ
មមញ្ញា កតិមត្តាយ	អនិច្ចតំ ឧទាហរិ ។
អនិច្ចា វត សម្ព័ន្ធ	ឧប្បាទវយេធម្មិវោ
ឧប្បជ្ជិត្តា និរុជ្ឈិត	តេសំ វ្យុបសមោ សុខោ ។
សំនិ វត្តាន សត្វញ្ញ	លោកេនេជ្ជោ នរសកោ
នគេ អតកុមំ ដិរោ	ហំសវាជារ អម្ពរេ ។
សកំ ទិដ្ឋិ ជហិត្តាន	ការយានិច្ចសញ្ញាហំ
ឯកាហំ ការយិត្តាន	តត្ថ តោលកេតោ អហំ ។
ទ្រេ សម្បត្តិ អនុភោត្តា	សុត្តម្ពុលេន ហោទិតោ
បច្ឆមត្តវសម្បត្តោ	សាទាកយោនុចាគម៌ ^(១) ។
អតារា អភិទិត្តម្ម	បព្វជី អនការិយំ
ជាតិយា សត្តវស្សេហំ	អរហត្តំ អចាបុណី ។

១ ម. បច្ឆិមេ ភវសម្បត្តេ សយានយោនុចាគម៌ ។

សោយករត្ថេរយបទ ទី ៧

ព្រះលោកនាយកព្រះនាមសិទ្ធក្ខៈ គង់លើបុប្ផាសនៈ ហើយ
 ជ្រាបគតិរបស់ខ្ញុំ ទើបទ្រង់បម្លឿងនូវអនិច្ចតាធម៌ថា សង្ខារ
 ទាំងឡាយ មិនទៀងទាត់ពិត មានការកើតឡើង និងការ
 សូន្យទៅវិញជាធម្មតា លុះកើតឡើងហើយ វេមន៍រលត់ទៅ
 វិញ ការរម្ងាប់នូវសង្ខារទាំងឡាយនោះបាន ទើបនាំមកនូវ
 សេចក្តីសុខ ។ ព្រះសព្វញ្ញាតិ ព្រះអង្គជាឆ្លើមក្នុងលោក
 ជានរាសកៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ លុះទ្រង់សម្តែងអនិច្ចតាធម៌នេះចប់
 ហើយ ទើបស្តេចហោះឡើងទៅព្រះពិភាកាស ដូចស្តេចហង្ស
 កាលហើរទៅព្រះពិភាកាស ។ ខ្ញុំបានលះបង់នូវទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន
 ហើយចម្រើននូវអនិច្ចតាធម៌ ខ្ញុំក៏បានចម្រើន អស់ ១ ថ្ងៃ
 ហើយធ្វើមរណកាល ក្នុងទីនោះ ។ ខ្ញុំសោយសម្បត្តិទាំងពីរ
 ត្រូវកុសលមូលដាស់តឿន ក៏បានដល់នូវបច្ច័យភព ខ្ញុំចូល
 ទៅកាន់កំណើត ប្រកបដោយផល ។ ខ្ញុំមានអាយុ ៧ ឆ្នាំ
 ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ បានដល់អរហត្តផល ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អារទ្ធីវិយោ បហិតត្តោ សីលេស្ស សុសមាហិតោ

តោសេត្វាន មហានិកំ អលត្តំ ឧបសម្បទំ ។

ចតុន្ទរតេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមករី តទា

ទុក្ខតំ នាភិជាធម៌ បុប្ផទានស្ស័ទំ ដលំ ។

ចតុន្ទរតេ ឥតោ កប្បេ យំ សញ្ញំ ភាវយំ តទា

តំ សញ្ញំ ភាវយន្តស្ស បត្តោ មេ អាសវត្តយោ ។

បដិសម្មិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្តំ ស្ស័ទំ អាយស្សា សោចារកោ ដេវោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សោយាកត្តេវស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំមានព្យាយាមតឹងរឹងណាស់ មានបិត្តបញ្ជូនទៅកាន់សមាធិ
 មានបិត្តតំកល់ខ្ជាប់លក្ខណ៍សីល ញ៉ាំងព្រះពុទ្ធជាមហានាគឲ្យ
 ប្រោសប្រាណ ហើយបានទប់សម្បទា ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤
 អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើកុសលកម្ម ក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយ
 ផ្កា ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ចម្រើននូវអនិច្ចសញ្ញា ក្នុងកាលនោះ ការអស់អាសវៈក៏បាន
 សម្រេចដល់ខ្ញុំ ដែលចម្រើនសញ្ញានោះ ។ បដិសម្ពុទ្ធា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសោបុកគេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សោធាកត្តោបទាន ។

ទសមំ សមង្គលត្ថេរាបទានំ

(២២) អាហុតី យិដ្ឋកាមោហំ បដិយានេត្វាន ភោជនំ

ព្រាហ្មណោ បដិមារេន្តោ វិសាលេ មាឡុកេ វិរោ ។

អថន្ទសាសី សម្មទ្ធិំ ថិយនិស្សី មហាយសំ

សព្វលោកំ វិនេតារំ សយមំ អកុប្បកលំ ។

កក្កន្តំ ជិត្តមន្តំ សាវកេហំ បុរុត្តតំ

អាទិច្ឆមីវ រោចន្តំ រថិយំ បដិបន្ទតំ ។

អញ្ចាលំ បក្កហេត្វាន សកំ ចិត្តំ បសាទយី

មនសាវ និមន្តសី អាភិច្ឆតុ មហាមុនិ ។

មម សន្តប្បមញ្ញាយ សត្តា លោកេ អនុត្តរោ

ទីណាសវសហស្សេហំ មម ទ្វារំ ឧបាគមិ ។

នមោ តេ បុរិសាជញ្ញាយ នមោ តេ បុរិសុត្តម

ចាសាទំ អកិរហិត្វា សីហាសនេ និសីទិតុ ។

សម្ដែងលត្តោបទាន ទី ១០

(២២) ខ្ញុំមានប្រាថ្នានឹងបូជានូវគ្រឿងបូជា កំពុងភាក់តែង
 ភោជនទទួលពួកព្រាហ្មណ៍ បានបិតនៅក្នុងរោងដំឡំ ។ គ្រា
 នោះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រូវនាមបិយទស្សី ព្រះអង្គមាន
 យសធំ ទ្រង់ទូន្មានសត្វលោកទាំងពួង ព្រះអង្គជាព្រះសយម្បូ
 ជាបុគ្គលដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះអង្គមានជោគ មានរស្មីរឿង
 មានពួកសារីក៏ចោមរោម កំពុងស្ដេចទៅក្នុងផ្នូរ រុងរឿងដូច
 ជាព្រះអាទិត្យ ។ ខ្ញុំផងអញ្ជាលីហើយធ្វើចិត្ត របស់ខ្លួនឲ្យជ្រះ
 ថ្លា បាននិមន្តព្រះអង្គដោយចិត្តថា សូមព្រះមហាមុនី ស្ដេច
 និមន្តមក ។ ព្រះសាស្តាប្រសើរក្នុងលោក ទ្រង់ជ្រាបបំ-
 ណានរបស់ខ្ញុំ ហើយស្ដេចចូលទៅកាន់ទ្វារផ្ទះរបស់ខ្ញុំ (ជា
 មួយ) នឹងព្រះទ័ណាស្រពមួយពាន់អង្គ ។ (ខ្ញុំក្រាបទូលថា)
 បតិក្របុរសអាជានេយ្យ ខ្ញុំសូមនមស្ការព្រះអង្គ បតិក្របុរស
 ដ៏ទុក្ខម ខ្ញុំសូមនមស្ការព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គស្ដេចឡើង
 កាន់ប្រាសាទរបស់ខ្ញុំ ហើយគង់លើភាសនៈដ៏ប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទន្លោ ទន្លបរវារោ តិណ្ណោ តារយតំ វរោ
 ហសាទំ អភិវហិត្តា ធិសីទិ បវរាសនេ ។
 យំ មេ អត្តិ សកេ កេហោ អាមិសំ បច្ចុប្បដ្ឋិតំ
 តាហំ ពុទ្ធស្ស បាណសី បសន្នោ សេហំ បាលិកំ ។
 បសន្នចិត្តោ សុមហោ វេទនាតោ កតញ្ញាលី
 ពុទ្ធសេដ្ឋំ នមស្សាមិ អហោ ពុទ្ធស្ស ឡារតា ។
 អដ្ឋន្តំ បយ្យបាសតំ(១) កុញ្ញំ ខិណ្ណាសវា ពហូ
 តុយ្ហេវេសោ អានុកាវោ សវណន្តំ ឧបេមហំ ។
 បិយទស្សី ច កកវា លោកដេដ្ឋោ នវាសកោ
 ភិក្ខុសង្ឃំ ធិសីទិត្តា ឥមា តាថា អភាសថ ។
 យោ សោ សង្ឃំ អកោដេសិ ឧជ្ឈក្ខតំ សមាហិតំ
 តថា កតញ្ញា សមុទ្ធំ សុណាថ មម ភាសតោ ។

១ ម. បយ្យបាសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបិយទស្សី ព្រះអង្គមានឥន្ទ្រិយទូន្មាន
 ហើយ ព្រះអង្គមានកិក្ខុព្រះខ័ណ្ឌស្រពជាបរិវារ ដែលមាន
 ឥន្ទ្រិយទូន្មានហើយដែរ ព្រះអង្គត្រូវវត្តសង្ឃារ ប្រសើរជាង
 ពួកជនអ្នកត្រូវ ទ្រង់បានឡើងកាន់ប្រាសាទ ហើយគង់លើ
 អាសនៈដ៏ប្រសើរ ។ អាមិសៈណា ដែលខ្ញុំតាក់តែងបំរុងទុក
 ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា ថ្វាយអាមិសៈនោះ ចំពោះ
 ព្រះពុទ្ធដោយដៃទាំងពីររបស់ខ្លួន ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មាន
 ចិត្តល្អ មានសេចក្តីត្រេកអរ ធ្វើអញ្ជើញមិត្តរួមទៅព្រះពុទ្ធដ៏
 ប្រសើរថា ឧហ្ម ព្រះពុទ្ធមានអានុភាពថ្លៃថ្លា ។ បណ្តាកិក្ខុ
 អង្គដែលចូលមកកាន់ទីធាន មានព្រះខ័ណ្ឌស្រពច្រើនអង្គនេះ
 ជាអានុភាពរបស់ព្រះអង្គ ខ្ញុំសូមដល់នូវព្រះអង្គជាទីពឹង ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមបិយទស្សី ជាច្បាំងក្នុងលោក ជា
 នរោសកៈ គង់ក្នុងកិក្ខុសង្ឃ ហើយសម្តែងភាពទាំងនេះថា

កុលបុត្តណា បាននិមន្តព្រះសង្ឃ ជាអ្នកមានចិត្តត្រង់
 មានចិត្តនឹងនួន ព្រមទាំងតថាគត ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ឲ្យធាន
 សប់សល់ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់តថាគតសម្តែងចុះ ។

វសម៌ សុមង្គលត្រៃវបទានំ

សត្តវ៌សត្តិក្ខត្តំ សោ ទេវវជ្ជំ ករិស្សតិ
 សកកម្មាភិរទ្ធោ សោ ទេវលោកេ វមិស្សតិ ។
 ទស ច អដ្ឋក្ខត្តំ សោ ចក្កវត្តំ ករិស្សតិ
 បវេស្យា វជ្ជំ បញ្ចសតិ វស្សំ អាវសិស្សតិ ។
 អរញ្ញំ វនមោក្ខយ្យ(១) កានំ ព្យក្សសេវតិ
 បដានំ បទហិត្តាន កេលេសា យាបតា មយា ។
 អដ្ឋារសេ កត្សសតេ យំ នានមទទី តនា
 ទុក្ខតិ យាភិជាយមិ កត្តនានស្សំទំ ដលំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន្នំ ។
 តតិ ស្សំទំ វាយស្មា សុមង្គលោ មេហ តមា
 មាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុមង្គលត្រៃវស្ស អបទានំ សម្ពត្តំ ។

១ ម. អរញ្ញ នមោក្ខយ្យ ។

សុមង្គលត្ថេរាបទាន ទី ១០

កុលបុត្តនោះ នឹងសោយទេវរាជ្យ អស់ ២៧ ដង កុលបុត្ត
 នោះប្រាព្វនូវកុសលកម្ម របស់ខ្លួនហើយ នឹងរីករាយក្នុង
 ទេវលោក ។ កុលបុត្តនោះ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៨ ដង
 នឹងបានសោយប្រថពីរាជ្យ គ្រប់គ្រងផែនដី អស់ ៥០០ ដង ។

ខ្ញុំចូលទៅក្នុងព្រៃធំ ជាអរពារ័ន ដែលពួកខ្វាអាស្រ័យ
 នៅ ក៏តាំងព្យាយាមដុតបំផ្លាញ នូវពួកកិលេស ។ ក្នុងកប្ប
 ទី ១១៨ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទាន ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយភក្តី ។ បដិ-
 សម្ព័ន្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ តាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះសុមង្គលត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព

តាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឧទ្ទាសំ

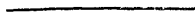
សីហាសនី ឯកត្តមី ឆន្ទោ ច ចុល្លបន្តកោ

បិលិទ្ករាហុលោ ចេវ វជ្ជន្តោ វជ្ជហាលកោ ។

សោហាកោ មជ្ជលោ ចេវ ធសេវ ទុតិយោ វគ្គ

សតញ្ច សត្តតិសា ច តាថា ចេត្ត បកាសិតា ។

សីហាសនិយវិញ្ញោ ទុតិយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឱបាស

រឿងព្រះសីហាសនទាយកត្តោ ១ ព្រះឯកតម្កិកត្តោ ១ ព្រះ
 នន្ទត្តោ ១ ព្រះចូល្យបន្ទកត្តោ ១ ព្រះបិណ្ឌន្ទវិច្ឆត្តោ ១ ព្រះ
 ពហុលត្តោ ១ ព្រះទុបសេនវន្តនបត្តត្តោ ១ ព្រះរដ្ឋបាលត្តោ
 ១ ព្រះសោបាកត្តោ ១ ព្រះសុមង្គលត្តោ ១ ត្រូវជា ១០ រឿង
 ជាវគ្គតំបតី គាថាដែលលោកសម្តែងហើយ ក្នុងវគ្គនោះ
 មាន ១៣៧ គាថា ។

ចប់ សីហាសនិយវគ្គ ទី ២ ។

តតិយោ សភតិវគ្គោ

បឋមំ សភតិញ្ចោបទានំ

(២៣) ហិមវន្តស្ស អនិទ្ធវេ	និសរោ នាម បត្យតោ
អស្សមោ សុតតោ មយំ	បណ្ណសាលាសុមាមិតា ។
កោសិយោ នាម នាមេន	ជជីលោ ឧត្តតាមនោ
ឯកាយិកោ អនុតិយោ	វិសាមិ និសរេ តទា ។
នលម្បលញ្ច បណ្ណញ្ច	ន ភុញ្ញាមិ អហំ តទា
បវត្តញ្ច សុទាតាហំ	ឧបជីវមិ តាវទេ ។
នាហំ កោមេមិ អាជីវំ	ចជហោមេមិ ជីវនំ
អាវាធមិ សតិំ ចិត្តំ	វិវដ្តមិ អនេសនំ ។
រាគ្គបសំហិតំ ចិត្តំ	យទា ឧបជ្ជតេ មម
សយំ បត្តវេក្ខាមិ	ឯកកោតំ នមេមហំ ។
រជ្ជសិ រជជីយេ ច	នោសនីយេ ច ឧស្សសេ
មុយសេ មោហនីយេ ច	និក្ខមស្សុ វនា តុំ ។

សភាវិគី ទី ៣

សភាវិគីតោរាបទាន ទី ១

[២៣] មានក្នុងយុវឈ្មោះនិសកៈ នៅជិតព្រៃហិមពាន្ត អា-
ស្រមរបស់ខ្ញុំ ទាំងបណ្ណសាលារបស់ខ្ញុំ គេសង្ឃឹមហើយ
ក្បែរក្នុងនោះ ។ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំជាជដិល ឈ្មោះកាសិយៈ
មានតបៈដ៏ជុក្រដ្ឋ ប្រព្រឹត្តតែម្នាក់ឯង ឥតមានបុគ្គលជាទី
ពីរ អាស្រ័យនៅនាភ្នំនិសកៈ ។ ខ្ញុំមិនបរិភោគផ្លែឈើ មើប
ឈើ និងស្លឹកឈើទេ ខ្ញុំចិញ្ចឹមជីវិតដោយផ្លែឈើជ្រូងឯង ក្នុង
វេលាព្រឹក ។ ខ្ញុំស្វ័លៈរបងជីវិត មិនញ៉ាំងអាជីវៈឲ្យកម្រើក ខ្ញុំ
ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យរីករាយ ចៀសវាងនូវអនេសនៈ ។ ចិត្ត
របស់ខ្ញុំប្រកបដោយរាគៈ កើតឡើងក្នុងកាលណា ខ្ញុំពិចារ-
ណាដោយខ្លួនឯង ខ្ញុំតែម្នាក់ឯងទូន្មាននូវចិត្តនោះ ក្នុងកាល
នោះថា អ្នកឯងនៅតែត្រេកអរក្នុងអារម្មណ៍ ដែលគប្បីត្រេក
អរផង ប្រទុស្តក្នុងអារម្មណ៍ដែលគប្បីប្រទុស្តផង វង្វេងក្នុងអា-
ម្មណ៍ដែលគប្បីវង្វេងផង អ្នកចូរចៀសចេញចាកព្រៃទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

វិសុទ្ធានំ អយំ វាសោ និម្មលានំ តបស្សីនំ
 មា ខោ វិសុទ្ធិនំ ទ្ធិសេសំ និក្ខមស្ស វនា តុរិ ។
 អាតារិកោ^(១) ភវិត្តាន ន យនា យុត្តិ^(២) លភិស្សសិ
 ឧកោចំ មា វិវាជេសិ និក្ខមស្ស វនា តុរិ ។
 ធជវលានំ យថា កដ្ឋំ ន ក្វចំ កិច្ចការកំ
 លេវ តាមេ អរញ្ញា វា ន ហំ តំ កដ្ឋសម្មតំ ។
 ធជវលាត្ថបមោ តិសំ ន ភិហំ នបិ សញ្ញតោ
 ឧកតោ មុត្តកោ អជ្ជ និក្ខមស្ស វនា តុរិ ។
 សិយា នុ ខោ តុរិ^(៣) ឯតិ កោ បដានិ ហិ^(៤) តេ ឥទិ
 សិយំ^(៥) ធុរិ វហិសំ មេ កោសជ្ជពហុលាយ ច ។
 ជិក្ខុច្ឆិស្សន្តិ តំ វិញ្ញា អស្សី បាភវិកោ យថា
 អាត្តខ្យត្តាន ន ឥសយោ ចោទយិស្សន្តិ តំ សនា ។

១ ម. អភារិកោ ។ ២ ម. បុត្តំ ។ ៣ ម. តុរិ ។ ៤ ម. បដាតតិ ។ ៥ ម. សទ្ធា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ប្រទេសនេះ ជាលំនៅរបស់ពួកបុគ្គលជាអ្នកស្អាត ដែល
 មិនមានមន្ទិល មានតបធម៌ អ្នកកុំប្រទុសទីស្អាតនេះឡើយ
 អ្នកចូរចៀសចេញចាកព្រៃទៅ ។ បើអ្នកជាគ្រហស្ថ នឹង
 បាននូវគូប្រកប ក្នុងកាលណា អ្នកកុំធ្វើជនទាំងពីរនាក់ឱ្យ
 អាក់អន់ឡើយ (ក្នុងកាលនោះ) អ្នកចូរចៀសចេញចាកព្រៃ
 ទៅ ។ ទសដែលគេដុតសាកសពហើយ ជារបស់ធ្វើកិច្ចមិន
 បានក្នុងទីណាមួយ គឺមិនបានការក្នុងស្រុកឬក្នុងព្រៃ ព្រោះថា
 ទសនោះ គេមិនសន្មតថាជាទសឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។
 អ្នកឯងទុកដូចជាទស ដែលគេដុតសាកសព គឺមិនមែនជា
 គ្រហស្ថ មិនមែនជាបព្វជិតសង្រួមទេ ជាមនុស្សផុតចាកភេទ
 ទាំងពីរ ក្នុងថ្ងៃនេះ អ្នកចូរចៀសចេញចាកព្រៃទៅ ។ ក្រែង
 អ្នកគប្បីមានអំពើនេះឬ ព្រោះអ្នកណានឹងដឹង នូវអំពើរបស់អ្នក
 នេះ អ្នកនឹងទៅនូវគុរៈ ចាកភាពនៃយើង ដែលជាអ្នក
 ច្រើនដោយសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស យ៉ាងឆាប់ ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំង
 ឡាយ នឹងឆ្លើមរើមអ្នក ដូចអ្នកក្រែងឆ្លើមរើមវត្ថុមិនស្អាត
 ឥសីទាំងឡាយ នឹងកោះហៅអ្នកមកចោទ សព្វៗ កាល ។

បឋមំ សុភ្នតិក្កោបទានំ

តំ វិញ្ញា បវទិស្សនំ

សមតិក្កន្ធសាសនំ

សំវាសំ អលកន្តោ ហំ

កមំ ជីវហំសី ភុំ ។

តិធម្មកិច្ចំ មាតង្គំ

កុញ្ញំ សដ្ឋហាយនំ

ពលំនាតោ ឧបកន្តំ

យូថា និហរតេ ភជំ ។

យូថា វិនិស្សដោ សន្តោ

សុខំ សាតិ ន វិន្ទតិ

ទុក្ខតោ វិមនោ ហោតិ

បដ្ឋាយន្តោ បវេនតិ ។

តថេវ ជជីលា តិបំ

និហរិស្សនំ ទុម្ពតិ

តេហំ តុំ និស្សដោ សន្តោ

សុខំ សាតិ ន លច្ឆសិ ។

ទិវំ វំ យទិ វំ វត្តំ

សោកសល្លសមប្បតោ

នយ្ហសំ បវិឡាហោន

កដោ យូថាវ និស្សដោ ។

សុត្តន្តបិដក ទី ១

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ នឹងគិតដៀលអ្នកថា ជាមនុស្សប្រព្រឹត្ត
កន្លងសាសនា អ្នកកាលមិនបានទៅរួមជាមួយ (នឹងប្រាជ្ញ
ទាំងឡាយ) តើនឹងរស់នៅដូចម្តេច ។ ដំរីមានកម្លាំងចូល
ទៅជិតដំរីដ៏ប្រសើរ មានអាយុ ៦០ ទើបថយកម្លាំង ចុះប្រេង
ដោយចំណែក ៣ ហើយបណ្តាញដំរី (នុ៎ះ) ចាកហ្នួន ។ ដំរី
⁺នុ៎ះ កាលត្រូវដំរីមានកម្លាំង បណ្តាញចេញចាកហ្នួនហើយ
រមែងស្ងប់ស្ងៀម មិនបានសុខស្រួលទេ ជាសត្វដល់នូវ
សេចក្តីទុក្ខ ខូចចិត្ត សញ្ចប់សញ្ជឹងញាប់ញ័រ យ៉ាងណា ។
ពួកដង្កូវនឹងបណ្តាញអ្នកឯង ដែលមានគំនិតអាក្រក់ចេញ
អ្នកឯងត្រូវពួកដង្កូវទាំងនោះ បណ្តាញចេញហើយ រមែង
ស្ងប់ស្ងៀម មិនបានសុខស្រួលទេ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ អ្នក
ឯងកំពុងពោរពេញដោយសរ គឺសេចក្តីសោក ឆេះរោល
រាល ព្រោះសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ដូចជា
ដំរីចុះប្រេង ដែលត្រូវដំរីមានកម្លាំងបណ្តាញចាកហ្នួន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បទនំ

ជាត្រូបំ យថា កុដំ	នេវ យាយតិ កត្តនំ
តថា សីលវិហំ ឆោតំ	ន យាយស្សសិ កត្តនំ ។
អតារាវសមាធាបំ	កបំ ជីវិហំសី តុវំ
មត្តិកំ បេត្តិកញ្ចាបំ	នត្តំ តេ និហិតំ ធនំ ។
សកំ កម្មំ ករិត្តាន	កត្តំ សេនំ បមោធិយំ
ឃំ ជីវិហំសី គេហ	សាធុ តេ តំ ន រុច្ចតំ ។
ឃវហំ តត្ត វារេមិ	សន្តិលេសកតំ មនំ
នាណធម្មកបំ កត្តា	ហាថា ចិត្តំ និវាយំ ។
ឃំ មេ វិហារន្តស្ស	អប្បមាទវិហារិធា
តិសវស្សសហស្សានំ	បវនេ ^(១) មេ អតិក្កម្មំ ។
អប្បមាទេន មំ ទិស្វា ^(២)	ឧត្តមត្តំ គវេសកំ
បទ្ទមត្តរសម្មធា	អាគញ្ញំ មម សន្តិកំ ។

១ ម. វិបិលេ ។ ២ ម. អប្បមាទរតំ ទិស្វា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ជាតរូបក្លែងក្លាយ ចាយមិនដាច់ក្នុងទីណាមួយ យ៉ាងណា
 អ្នកឯងជាបុគ្គលសាបសូន្យចាកសីល នឹងចាយមិនដាច់ ក្នុង
 ទីណាមួយ យ៉ាងនោះដែរ ។ អ្នកឯងកាលបើនៅគ្រប់គ្រង
 ផ្ទះ នឹងរស់នៅដូចម្តេចបាន ព្រោះទ្រព្យជារបស់នៃមាតាក្តី
 ជារបស់នៃបិតាក្តី ដែលអ្នកបម្រុងទុក មិនមានទេ ។ អ្នក
 ឯងលុះតែធ្វើការងាររបស់ខ្លួន ហើយញ៉ាំងញើសក្នុងខ្លួនឲ្យ
 ហូរចេញ ទើបនឹងរស់នៅក្នុងផ្ទះបាន ហេតុនេះ ខ្ញុំសូម
 អង្វរ អ្នកកុំតាប់ចិត្តនឹងការងារនោះឡើយ ។ ខ្ញុំយាត់នូវចិត្ត
 ដែលជល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ក្នុងទីនោះ យ៉ាងនេះហើយ
 ខ្ញុំធ្វើនូវធម្មកថាផ្សេងៗ ហើយយាត់ចិត្តចាកអំពើអាក្រក់ ។
 កាលបើខ្ញុំនៅ ដោយសេចក្តីមិនប្រហែស យ៉ាងនេះ ៣០
 ពាន់ឆ្នាំរបស់ខ្ញុំ កន្លងហើយក្នុងព្រៃ ។ ព្រះបទុមគរសមុទ
 ទ្រង់ឃើញខ្ញុំ ជាអ្នកស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តម ដោយ
 សេចក្តីមិនប្រហែស ហើយស្តេចមកកាន់សំណាក់នៃខ្ញុំ ។

បឋមំ សុភ្លតិញ្ចោបទានំ

តិម្ភ្រសកវណ្ណាកោ	អប្បមេយ្យោ អន្ធិបមោ
រូបេនាសទិសោ ពុទ្ធា	អាគារសេ ចង្ក័មី តទា ។
សុដ្ឋុល្លោ សាលរាជារ	វិជ្ជវត្ថុយន្តរេ
ញ្ញាលោនាសទិសោ ពុទ្ធា	អាគារសេ ចង្ក័មី តទា ។
សីហារាជារសម្ពិតោ	ភជរាជារ ធម្មិតោ (១)
អភិតោ (២) ព្យក្សរាជារ	អាគារសេ ចង្ក័មី តទា ។
សិទ្ធិនិក្ខុស្រវណ្ណាកោ	ខនិវត្តវស្មនិកោ
មណី យថា ជាតិវសោ	អាគារសេ ចង្ក័មី តទា ។
វិសុទ្ធិកេលាសសន្និកោ	បណ្ឌាមាយេវ ចង្ក័មា
មជ្ឈនិកេវ សុរិយោ	អាគារសេ ចង្ក័មី តទា ។
ទិស្វា នភេ (៣) ចង្ក័មនិ	ឃីវិ ចិន្តេសហំ តទា
នេវា នុខោ អយំ សត្តោ	ឧទាហ្មា មនុដោ អយំ ។

១ ម. វេទិតោ ។ ២ ម. លាសិតោ ។ ៣ ម. វិស្វាន តំ ។

សុភ័តិស្តោបកាស ទី ១

កាលនោះ ព្រះពុទ្ធមានពង្សដូចជាសម្បុរនៃផ្លែទូទ្វារ នឹងប្រមាណមិនបាន មិនមានគ្រឿងប្រៀប មិនមានរូបដទៃប្រាកដស្មើដោយព្រះរូប (រូបស្រព្វ) ទ្រង់ចង្រ្រម្បងដ៏អាកាស ។

កាលនោះ ព្រះពុទ្ធមិនមានអ្វីប្រាកដស្មើដោយញាណ ទ្រង់ចង្រ្រម្បងដ៏អាកាស ដូចជាសាលត្រីក្ស ដែលមានផ្ការកល្ណ ពុំនោះសោត ដូចផ្លែកបខ្មោរ ក្នុងចន្លោះនៃដុំពពក ។

កាលនោះ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ចង្រ្រម្បងដ៏អាកាស ដូចជាស្តេចសីហៈមិនមានសេចក្តីព្រៃច្នៃ ឬដូចស្តេចដំរី ដែលគេហាត់បានហើយពុំនោះសោត ដូចស្តេចខ្លា ដែលមិនមានសេចក្តីខ្លាច ។

គ្រានោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានរស្មីដូចមាសឆ្ការ ឈ្មោះសិរី ឬដូចរង្សីក្នុងឧសគគីរ ពុំនោះសោត ដូចកែវមណី មានរស្មីដ៏រុងរឿង ទ្រង់ចង្រ្រម្បងដ៏អាកាស ។

គ្រានោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដូចក្តីកែលាស ដ៏ល្អសុទ្ធ ឬដូចព្រះចម្រុកក្នុងវិញ្ញាណបូណីមី ពុំនោះសោត ដូចព្រះអាទិត្យដំរីនៅ ក្នុងទីកក់កណ្តាល (វិថីត្រង់) ទ្រង់ចង្រ្រម្បងដ៏អាកាស ។

គ្រានោះ ខ្ញុំឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលកពុំចង្រ្រម្បងដ៏អាកាស ក៏គិតយ៉ាងនេះថា សត្វនេះ ជាទេវតាឬ ឬថា សត្វនេះ ជាមនុស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

នមេស្សតោវទិដ្ឋោវា មហិយា ឯទិសោ នរោ

អបិ មន្តបទំ អត្ថំ អយំ សត្តា ភវិស្សតិ ។

ឯវាហំ ចិន្តយិត្តាន

សតិំ ចិន្តំ បសាទយី

នាណប្បបញ្ច កន្ធិញ្ច

សន្និទាតេសហំ តទា ។

បុប្ផាសនំ បញ្ញាបេត្តា

សាធុចិន្តំ មនោរមិ

នរសារថំនំ អក្កំ

ឥទំ វចនមព្រឹ ។

ឥទំ មេ អាសនំ វិ

បញ្ញតិំ តវន្ធចកិំ^(១)

ហាសយន្តោ មម ចិន្តំ

និសីទ តុស្សមាសនេ ។

និសីទិ តត្ថ កកវា

អសម្ពិទោវ^(២) កេសវី

សត្តវត្ថនិំ ពុទ្ធា

បវេ តុស្សមាសនេ ។

នមស្សមាណោ អជ្ជាសី

សត្តវត្ថនិំ អហំ

វជហិតា សមាធិញ្ញា

សត្តា លោកេ អនុត្តរោ ។

មម កម្មំ បតិកេន្តោ

ឥទំ វចនមព្រឹ

ភាវេហិ ពុទ្ធានុស្សតិំ

ភាវនានំ អនុត្តរំ ។

១ ម. តវិនុច្ឆរិ ។ ២ ម. អនម្ពិទោវ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

នរៈបែបនេះលើផែនដី ខ្ញុំមិនដែលឮ មិនដែលឃើញ ទំនង
 ជាមានចំណែកនៃមន្ត សត្វនេះប្រហែលជាសាស្តា ។ ខ្ញុំលុះ
 គិតយ៉ាងនេះហើយ ក៏ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា គ្រានោះ
 ខ្ញុំប្រមូលផ្កាផ្សេងៗ និងគ្រឿងក្រអូប ។ ខ្ញុំក្រាលបុប្ផសនៈ
 ដ៏វិចិត្រល្អ ដែលជាទឹកកាយនៃចិត្ត ហើយពោលពាក្យនេះ
 ទៅក្រពះមានព្រះភាគ ជាសារថី នៃនរជនដ៏ប្រសើរថា
 បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាម អាសនៈដែលខ្ញុំព្រះអង្គក្រាល
 ហើយនេះ សមគួរដល់ព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំព្រះ
 អង្គឲ្យរីកកាយ ហើយគង់លើអាសនៈជាវិការៈនៃផ្កា ។ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់លើអាសនៈ ជាវិការៈនៃផ្កាដ៏ប្រសើរ
 នោះ អស់ ៧ យប់៧ ថ្ងៃ ដូចជាគេសររាជសីហ៍ ឥតគក់
 ស្លុតឡើយ ខ្ញុំបុណ្យរមមស្តារ អស់ ៧ យប់៧ ថ្ងៃ ។

ព្រះសាស្តា ព្រះអង្គប្រសើរក្នុងលោក ទ្រង់ចេញចាក
 សមាធិ កាលនឹងទ្រង់សម្តែង ឬរំពើរបស់ខ្ញុំ ទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា អ្នកចូរបម្រើនូវពុទ្ធសាស្ត្រ ដែល ជាគុណជាតិ
 ដ៏ប្រសើរ ជាងការបម្រើនូវអនុសាស្ត្រទាំងឡាយដទៃ ។

បឋម សុភ្លតិក្កេរាបទានំ

ឥមំ សុតិ ភាវយិត្តា	បូរយិស្សសិ (១) មាទសំ
តិសកកប្បសហស្សានិ	ទេវលោកេ រមិស្សសិ ។
អសីតិក្ខត្តំ ទេវិម្ហោ	ទេវរដ្ឋំ ករិស្សសិ
សហស្សក្ខត្តំ បក្កវតិ	រាជារដ្ឋំ ករិស្សសិ ។
បទេសរដ្ឋំ វិបុលំ	កណានាតោ អសុដ្ឋយំ
អនុកោស្សសិ តិ សត្តំ	ពុទ្ធានុស្សតិយា ដលំ ។
កវកវេ សំសរដ្ឋោ	មហាកោតំ លកិស្សសិ
កោកេហិ ឌីនតា នតិ	ពុទ្ធានុស្សតិយា ដលំ ។
កក្កសុតសហស្សម្ហិ	ឌីក្កាកកកុលសម្ហោ
កោតមោ នាម កោត្តន	សត្តា លោកេ ករិស្សសិ ។
អសីតិកោដិ ធម្មត្តា	នាសកម្មករេ ពហុ
កោតមស្ស កកវតោ	សាសនេ បព្វជិស្សសិ ។
អាវាធយិត្តានំ សម្ពុទ្ធិ	កោតមំ សាក្យបុត្តំ
សុភ្លតិ នាម នាមេន	ហេស្សសិ សត្តសារីកោ ។

១ ម. បូរយិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ទី ១

លុះអ្នកចម្រើន នូវពុទ្ធនុស្សតិ្តនេះហើយ នឹងបានញ៉ាំងចិត្ត
 ឲ្យពេញ នឹងរីករាយក្នុងទេវលោក អស់ ៣០ ពាន់ក្សត្រ ។
 អ្នកនឹងបានសោយទេវរាជ្យ ជាធំជាងទេវតា អស់ ៨០ ដង
 នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ក្នុងដែនអស់មួយពាន់ដង ។ នឹង
 បានជាស្តេចក្នុងប្រទេសដ៏ធំឲ្យលាយ សោយនូវសម្បត្តិទាំង
 អស់នោះ រាប់បានមួយអស់ឆ្នាំយក្សក្ស ទេវតាផលនៃពុទ្ធនុ-
 ស្សតិ ។ អ្នកកាលបើអន្ទាលទៅ ក្នុងភពតូចនិងភព
 ធំ នឹងបាននូវភោគៈដ៏ច្រើន ការខ្វះខាតដោយភោគៈទាំង-
 ឡាយរបស់អ្នក មិនមានឡើយ ទេវតាផលនៃពុទ្ធនុស្សតិ ។
 លុះកន្លងទៅមួយសែនក្សត្រ ព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម
 កើតក្នុងឧក្កាតក្រកូល នឹងត្រាស់ដឹងឡើងក្នុងលោក ។ អ្នក
 នឹងលះចោល នូវទ្រព្យ ៨០ កោដិ នឹងពួកទាសកម្មករជា
 ច្រើន ហើយទៅបួសក្នុងសាសនា របស់ព្រះមានព្រះភាគ
 ព្រះនាមគោតមនោះ ។ អ្នកមានឈ្មោះថាសុភូតិ នឹងញ៉ាំង
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមគោតម ទ្រង់ប្រសើរជាងពួកសក្យៈឲ្យ
 ប្រោសប្រាណ ហើយនឹងបានជាសាវ័កនៃព្រះសាស្តា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ភិក្ខុសង្ឃេ និសីទិត្វា ទត្តិលោយ្យកណាម្ហិតិ

តថាវណាវិហារេ ច ទ្ធិស្ស អក្កំ(១) វេបេស្សតិ ។

ឥទំ វត្តាន សម្មទ្ធោ ជលជុត្តមនាយកោ(២)

នកំ អព្ភកម៌ ធិរោ ហិសរាជាវ អម្ពវេ ។

សាសីតោ លោកណាថេន នមស្សិត្វា តថាគតិ

សទា ភារេសី(៣) មុទិតោ តុទ្ធានុស្សិតមុត្តមិ ។

តេន កេម្មន សុកតេន ចេតនាបណីធិហិ ច

ជហិត្វា មាណុសំ ទេហំ តាវត្តិសំ អកញ្ចហំ ។

អសីតិក្ខតិ ទេវេន្ទ្រោ ទេវេជ្ជំ អការយី

សហស្សក្ខតិ រាជា ច ចក្កវត្តិ អហោសហំ ។

បទេសវជ្ជំ វិបុលំ កណាណតោ អសុដ្ឋយំ

១ ម. អត្តេ ។ ២ ម. ជលជុត្តមនាមកោ ។ ៣ ម. ភារេមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះគោតមសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់គង់ក្នុងកណ្តាលនៃភិក្ខុសង្ឃ ហើយ
 ទ្រង់តាំងអ្នក ថាជាភិក្ខុប្រសើរ ក្នុងឋានៈទាំងពីរ គឺក្នុងពួក
 នៃទ្រង់ណេយ្យបុគ្គល ១ ក្នុងការនៅមិនមានកិលេស (ដោយ
 ធម្មទេសនា) ១ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញ ជានាយក ព្រះនាមបទេមត្តរៈ
 លុះត្រាស់នូវពាក្យនេះហើយ ទ្រង់ហោះឡើងកាន់អាកាស
 ដូចស្តេចហង្ស ហើរទៅឮដីអាកាស ។ ខ្ញុំដែលព្រះលោក-
 នាថ ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយនមស្តារព្រះ
 គម្ពីរគត ហើយចម្រើនពុទ្ធានុស្សតិដ៏ទុត្តម សព្វ ។ កាល ។
 ខ្ញុំលះបង់រាងកាយ ជារបស់មនុស្សហើយ បានទៅកើតក្នុង
 គាវត្តីន្ស្សទៅលោក ដោយសារកុសលកម្ម ដែលខ្ញុំធ្វើល្អ
 ហើយនោះផង ដោយការគំកល់ចេតនានោះផង ។ ខ្ញុំបាន
 សោយទៅរាជ្យជាធំជាងទៅតា អស់ ៨០ ឆ្នាំ បានជាស្តេច
 ចក្រពត្តិ អស់មួយពាន់ឆ្នាំ ។ ខ្ញុំសោយរាជ្យក្នុងប្រទេស
 ដ៏ធំទូលាយ ជាសម្បត្តិដ៏ប្រពៃ រាប់បានមួយអស់ឆ្នេយ្យជាតិ

ទុតិយំ ឧបវាណត្ថេរាបទានំ

អនុកោមិ សុសម្បត្តិ ពុទ្ធានុស្សតិយា ដលំ ។
 កវកវេ សំសរន្តោ មហាកោតំ លភាមហំ
 កោកេ មេ ឌីនតា នត្តិ ពុទ្ធានុស្សតិយា ដលំ ។
 សតសហស្សតោ កិឃ្យេ យំ កម្មមករំ តទា
 ទុក្ខតិ នាភិជាណមិ ពុទ្ធានុស្សតិយា ដលំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនត្ថិ ។
 ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា សុក្ខតិ យេវេ ឥមា កាថា-
 យោ អកាសិត្តាតិ ។

សុភ្គតិញ្ញេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ទុតិយំ ឧបវាណត្ថេរាបទានំ

[២២] បទុមុត្តរេ នាម ជិនោ សព្វធម្មាន ចារក្ខ
 ដលត្តា អភិក្កន្ធាវេ សម្ពុទ្ធា បរិនិត្តោ ។

ឧបរិណាត្តោបទាន ទី ២

នេះជាផលនៃពុទ្ធានុស្សតិ ។ ខ្ញុំកាលអនោលទៅ ក្នុងភព
 តូចនិងភពធំ តែងបាននូវកោតៈដ៏ច្រើន ការខ្វះខាតដោយ
 កោតៈរបស់ខ្ញុំ មិនមានឡើយ នេះជាផលនៃពុទ្ធានុស្សតិ ។
 ក្នុងកប្បទីមួយនៃសន អំពីកទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
 បានធ្វើនូវកុសលកម្ម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធានុស្សតិ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ
 ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានត្រូវ ព្រះសុភតិភ្នំ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាពទាំង

នេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុភតិភ្នំ ឧបរិណាត្តោបទាន ។

ឧបរិណាត្តោបទាន ទី ២

(២២) ព្រះជិនស្រីសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ទ្រង់ដល់គ្រើយ
 នៃធម៌ទាំងពួង រុងរឿងដូចគំនរភ្លើង ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

មហាជនា សមាគម្ម	បូជយិត្តា តថាគតំ
ចិតំ កត្តាន សុកតំ	សរីរំ អភិរោបយិ ។
សរីរតិច្ឆំ កត្តាន	ជាតុំ តត្ថ សមាជយិ
សនេវមនុស្សា សព្វេ	ពុទ្ធច្ធូបំ អភិស្សតេ ។
បឋមា កត្តានមយា	ទុតិយាបិ ^(១) មណីមយា
តតិយា រូបិយមយា	ចតុត្តា ផលិកាមយា ។
តត្ថ បញ្ចបិយា ភូមិ	លោហិតផ្កមយា អហ្ម
ធម្មា មសារកល្យស្ស	សព្វរតនមយូបរិ ។
ជដ្ឋា មណីមយា អាសិ	វេទិកា រតនាមយា
សព្វសោណ្តាមយោ ដ្ឋោ	ទុទ្ធិ យោជនមុត្តតោ ។
នេវ តត្ថ សមាគម្ម	ឯកតោ មន្តយិ តនា
មយិបិ ដ្ឋបិ ករិស្សាម ^(២)	លោកនាថស្ស តាទិលោ ។
ជាតុំ អាវេណិកា នត្ថំ	សរីរំ ឯកបិណ្ឌិតំ
ឥមម្មំ ពុទ្ធច្ធូបស្មី	ករិស្សាម កត្តាកំ មយិ ។

១ ម. ទុតិយាសិ ។ ២ ម. កស្សាម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មហាជនមកជួបជុំគ្នា ឬជាព្រះភថាគត ធ្វើជើងថ្កូវដើរចំគ្រូ
 ហើយលើកគំកល់ព្រះសរីរៈ ។ ពួកមហាជនទាំងនោះ ព្រម
 ទាំងទេវតានិងមនុស្ស លុះធ្វើព្រះសរីរកិច្ចរួចហើយ ប្រមូល
 ព្រះធាតុត្រង់កន្លែងជើងថ្កូវនោះ មកធ្វើព្រះពុទ្ធសូប ។ ជាន់
 ទី១ ធ្វើដោយមាស ជាន់ទី២ ធ្វើដោយកែវមណី ជាន់ទី៣
 ធ្វើដោយប្រាក់ ជាន់ទី៤ ធ្វើដោយកែវផលិត ។ ជាន់ទី៥
 នៃព្រះសូបនោះ ធ្វើដោយកែវទទឹម ជាន់ទី៦ ធ្វើដោយ
 កែវមរកត ខាងលើធ្វើដោយរតនៈគ្រប់យ៉ាង ។ ទ្រនាប់ខ្សាច់
 (នៃព្រះសូប) ធ្វើដោយកែវមណី បង្កាន់ដៃធ្វើដោយកែវ គួ
 ព្រះសូប ធ្វើដោយមាសសុទ្ធទាំងអស់ កំពស់ឡើងទៅលើ
 មួយយោជន៍ ។ កាលនោះ ទេវតាមកជួបជុំគ្នា ត្រង់កន្លែង
 នោះ ហើយប្រឹក្សាជាមួយគ្នាថា ពួកយើងនឹងធ្វើព្រះសូប
 ថ្វាយព្រះលោកនាថ ជាតាទិបុគ្គល ។ ព្រះធាតុឥតមាន
 បែកខ្ញែកចេញពីគ្នា ព្រះសរីរធាតុនៅជាដុំមួយ (បើដូច្នោះ)
 ពួកយើង នឹងធ្វើព្រះសូប ស្រោបលើព្រះពុទ្ធសូបនេះ ។

ទុតិយំ ឧបវណ្ណោបកាសំ

ទេវា សត្តរតនេហិ	អញ្ញំ វឌ្ឍេសុ យោជនិ
ដូរោ ឌ្រិយោជនុព្រោ	តិមិវំ ព្យាបហន្តិ យោ ។
នាតា តត្ថ សមាគន្ធា	ឯកតោ មន្តយំ តនា
មនុស្សា ចេវទេវា ច	ពុទ្ធច្រូបំ អកំសុ តេ ។
មា លោ បមត្តា អស្សមា	អប្បមត្តា សទេវតា
មយម្បិ ច្រូបំ ករិស្សាម	លោកនាថស្ស តាទិលោ ។
ឥន្ទនិលំ មហានិលំ	អថោ ដោតិវសំ មណី
ឯកតោ សន្និទាតត្ថា	ពុទ្ធច្រូបំ អនាទយំ ។
សត្វំ មណិមយំ អាសិ	តាវតា ពុទ្ធចេតិយំ
តិយោជនសម្មត្ថិទ្ធិ	អាលោកករណំ តនា ។
កុរុណា ច សមាគន្ធា	ឯកតោ មន្តយំ តនា
មនុស្សា ទេវនាតា ច	ពុទ្ធច្រូបំ អកំសុ តេ ។
មា លោ បមត្តា អស្សមា	អប្បមត្តា សទេវតា
មយម្បិ ច្រូបំ ករិស្សាម	លោកនាថស្ស តាទិលោ ។

ឧបវាណត្ថេរាបទាន ទី ២

ពួកទេវតាបានបង្កើនកំពស់មួយយោជន៍ដទៃទៀត ដោយកែវ
 ទាំង ៧ ប្រការ ព្រះសូបនោះទៅជាមានកំពស់ ២ យោជន៍
 តែងកំចាត់បង្កើន រូងនីត សព្វ ៗ កាល ។ គ្រានោះ ពួក
 នាគមកជួបជុំគ្នា ត្រង់កន្លែងព្រះសូបនោះ ហើយប្រឹក្សាជា
 មួយគ្នាថា ពួកមនុស្សនិងទេវតា បានធ្វើព្រះសូបថ្វាយព្រះ
 ពុទ្ធ ។ ពួកយើងកុំប្រហែសឡើយ ព្រោះមនុស្សនិងទេវ-
 តា មិនប្រហែស បើដូច្នោះ ពួកយើងនឹងធ្វើព្រះសូប ថ្វាយ
 ព្រះលោកនាថ ព្រះអង្គជាតាទិបុគ្គល ។ ពួកនាគទាំងនោះ
 ប្រមូលកែវឥន្ទនីល កែវមហានីល ទាំងកែវមណី មានរស្មី
 រុងរឿង ក្នុងទីជាមួយគ្នា ហើយស្រោបព្រះពុទ្ធសូប ។ ព្រះ
 ពុទ្ធចេតិយទាំងមូល ប្រដាប់ដោយកែវមណី មានកំពស់ ៣
 យោជន៍ តែងផ្សាយចេញនូវពន្លឺ ក្នុងកាលនោះ ។ កាល
 នោះ ពួកគ្រូឧបកដួបជុំគ្នា ហើយប្រឹក្សាជាមួយគ្នាថា ពួក
 មនុស្ស ទេវតានិងនាគទាំងឡាយ បានធ្វើព្រះសូបថ្វាយ
 ព្រះពុទ្ធ ។ ពួកយើងកុំប្រហែសឡើយ ព្រោះមនុស្សនិង
 ទេវតាទាំងឡាយ មិនប្រហែស បើដូច្នោះ ពួកយើងនឹងធ្វើ
 ព្រះសូប ថ្វាយព្រះលោកនាថ ព្រះអង្គជាតាទិបុគ្គល ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សត្វំ មណិមយំ ថ្មបិ	អករំ តាវ(១) កត្តាកំ
យោជនំ តេបិ វុឡ្យសុំ	អាយតំ ពុទ្ធចេតិយំ ។
ចតុយ្យោជនមុត្តោ	ពុទ្ធប្រោ វិរោចតិ
ឌីកាសេតិ ទិសា សញ្ញា	សតវិស្ស ខុត្តតោ ។
ក្កមណ្ណា ច សមាគន្ធា	ឯកតោ មន្តយំ ភទា
មនុស្សា ចេវ ទេវា ច	នាតា ច ករុទ្ធា ភទា ។
បច្ឆេកំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស	អកំសុ ថ្មបមត្តមំ
មា ដោ បមត្តា អស្សមា	អប្បមត្តា សទេវកា ។
មយម្មិ ថ្មបិ ករិស្សម	លោកនាបស្ស តាទិដោ
រតនេហិ ធានយស្សម	អាយតំ ពុទ្ធចេតិយំ
យោជនន្តេបិ វុឡ្យសុំ	អាយតំ ពុទ្ធចេតិយំ
បញ្ចយោជនមុត្តោ	ប្រោ ឌីកាសេតិ ភទា ។

១ ម. ពេ ៥ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

គ្រុឌទាំងនោះបានធ្វើព្រះស្លូប ប្រដាប់ដោយកែវមណីសុទ្ធឲ្យ
 ជាគ្រឿងស្រោប មានទំហំប៉ុនគ្នា ពួកគ្រុឌទាំងនោះ បាន
 ធ្វើពុទ្ធចេតិយ ឲ្យមានកំពស់កើនមួយយោជន៍ទៀត ។ ព្រះ
 ពុទ្ធស្លូប ទៅជាមានកំពស់ ៤ យោជន៍ រុងរឿងញ៉ាំងទិសទាំង
 អស់ឲ្យភ្នំ ដូចព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង ។ កាលនោះ ពួក
 កម្មណ្ណមកជួបជុំគ្នា ហើយប្រក្សជាមួយគ្នាថា ពួកមនុស្ស
 ទេវតា នាគនិងគ្រុឌទាំងឡាយ បាននាំគ្នាធ្វើព្រះស្លូបដ៏ថ្លៃថ្លា
 ថ្វាយព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ផ្សេងៗ គ្នា ពួកយើងកុំធ្វេសប្រហែស
 ឡើយ ព្រោះមនុស្សនិងទេវតាទាំងឡាយ មិនប្រហែស បើ
 ដូច្នោះ ពួកយើងនឹងធ្វើព្រះស្លូប ថ្វាយព្រះលោកនាថ ព្រះ
 អង្គជាតាទិបុគ្គល ពួកយើងនឹងស្រោបពុទ្ធចេតិយ ដោយកែវ
 ទាំងឡាយតទៅទៀត ។ ពួកកម្មណ្ណទាំងនោះ បានធ្វើពុទ្ធ-
 ចេតិយ ឲ្យកើនកំពស់មួយយោជន៍ទៅទៀត ព្រះស្លូបទៅ
 ជាមានកំពស់ ៥ យោជន៍ តែងរុងរឿងក្នុងកាលនោះ ។

ទុតិយំ ឧបវាណត្ថោបទានំ

យ ក្កា តត្ថ សមាគន្ធា ឯកតោ មន្តយំ តនា
 មនុជា ទេវតា ជាតា ក្កម្ពណ្ណា កុរុឡា តនា ។^(១)
 បច្ឆេកំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស អកំសុ ដ្ឋបមត្ថមំ
 មា លោ បមត្តា អស្សមា អប្បមត្តា សទេវតា ។
 មយំបំ ដ្ឋបំ ករិស្សាម លោកនាមស្ស តាទិលោ
 ដលីកា ជាទយំស្សាម^(២) អាយតំ ពុទ្ធចេតិយំ ។
 យោជនន្តេចិ វឌ្ឍេសុំ អាយតំ ពុទ្ធចេតិយំ
 ធរយោជនានិ ឧត្ថោ ដូចោ ឌុវាសតី តនា ។
 កន្ធា ច សមាគន្ធា ឯកតោ មន្តយំ តនា
 មនុជា ទេវតា ជាតា កុរុឡា ក្កម្ពយក្កកា ។
 សព្វេ កតា ពុទ្ធដ្ឋបំ មយមេត្ត អការកា
 មយម្បំ ដ្ឋបំ ករិស្សាម លោកនាមស្ស តាទិលោ ។

១ ម. មនុស្ស ទេវតា ច កុរុឡា ក្កម្ពអណ្ណាតិ ទិស្សត្ថិ ។ ២ ម. ដលីកាហិ
 នាទេស្សាម ។

ឧបវាណត្ថេរាបទាន ទី ២

លំដាប់នោះ ពួកយកមកដួបដំគា ត្រង់កន្លែងព្រះស្នូបនោះ
 ហើយប្រឹក្សាជាមួយគ្នាថា ពួកមនុស្ស ទេវតា នាគ កុម្មណ្ណ
 និងគ្រុឌទាំងឡាយ បានធ្វើព្រះស្នូបដ៏ថ្លៃថ្លា ថ្វាយព្រះពុទ្ធដ៏
 ប្រសើរ ផ្សេងៗ គ្នា ពួកយើងកុំធ្វេសប្រហែសឡើយ ព្រោះ
 មនុស្សនិងទេវតាទាំងឡាយ មិនប្រហែស ពួកយើងនឹងធ្វើ
 ព្រះស្នូបថ្វាយព្រះលោកនាថ ព្រះអង្គជាតាទិបុគ្គល ពួកយើង
 នឹងស្រោចពុទ្ធចេតិយ ដោយកែវផលិតតទៅទៀត ។ ពួក
 យកទាំងនោះ បានធ្វើពុទ្ធចេតិយឱ្យកើនកំពស់មួយយោជន៍
 ទៅទៀត ព្រះស្នូបទៅជាមានកំពស់៦ យោជន៍ តែងត្រង់រឿង
 ក្នុងកាលនោះ ។ គ្រានោះ ពួកមនុស្សប្រជុំប្រឹក្សា ក្នុងទីជាមួយ
 គ្នាថា ពួកមនុស្ស ទេវតា នាគ គ្រុឌ កុម្មណ្ណ និងយកទាំង
 ឡាយ ទាំងអស់គ្នាបានធ្វើព្រះស្នូបថ្វាយព្រះពុទ្ធ ឯពួកយើង
 មិនបានធ្វើព្រះស្នូប ក្នុងទីនោះឡើយ បើដូច្នោះ ពួកយើង
 នឹងធ្វើព្រះស្នូបថ្វាយព្រះលោកនាថ ព្រះអង្គជាតាទិបុគ្គល ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

វេទិយោ សត្ត កត្តាន យាវ ជង្គ្គា អកំសុ តេ^(១)
 សព្វសោវណ្ណាមយំ ឫបំ កន្ធា ការយំ តនា ។
 សត្តយោជនមុត្រេតោ ឫតោ ឌីភាសតេ តនា
 វត្តិទ្ធិវា ន ញាយទ្ធិ អាណោកា ហោទ្ធិ សព្វនា ។
 អភិកោទ្ធិ ន តស្សរា ចន្ធស្សរា^(២) សតារកា
 សមន្តា យោជនសតេ បទិទោ បន បជ្ជលំ ។
 តេន កាលេន យេកេនិ ឫបំ ឫជេទ្ធិ មាណុសា
 ន តេ ឫបំ អារហន្តិ អម្ពរេ ឧត្តិបទ្ធិ តេ ។
 ទេវេហិ វេបិតោ យក្ខោ អភិសម្មតនាមកោ
 ធនំ វា បុប្ផនាមំ វា អភិរោបេតិ ឧត្តរិ ។
 ន តេ បស្សន្តិ តំ យក្ខំ ទាមំ បស្សន្តិ កច្ឆតោ
 ឧត្តិ^(៣) បស្សិត្វា កច្ឆន្តិ សព្វេ កច្ឆន្តិ សុត្តន្តិ ។
 វិទ្ធា យេ ចាវបនេ បស្សន្តា យេ ច សាសនេ
 ហានិហិរំ ទដ្ឋកាមា ឫបំ ឫជេទ្ធិ មាណុសា ។

១ ម. ធាតុមាហាយសុ តេតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ចន្ធស្សរា ។ ៣ ម. ឯវំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកគន្ធាតាំងនោះ បានធ្វើថ្នាក់៧ ជាន់ ដកប់តាំងពីទ្រទាប
 ខ្យល់ឡើងទៅ បានធ្វើព្រះស្រួបស្រួលតែជាវិការៈនៃមាសទាំង
 អស់ ក្នុងកាលនោះ ។ ព្រះស្រួបទៅជាមានកំពស់៧ យោជន៍
 តែងរុំរៀង ក្នុងកាលនោះ គេឥតដឹងថាយប់ថ្ងៃ ព្រោះ
 ពន្លឺមាននៅ សព្វៗ កាល ។ ព្រះចន្ទ្រព្រះអាទិត្យព្រមទាំង
 ពួកផ្កាយ គ្របសង្កត់ពន្លឺព្រះស្រួបនោះមិនបាន ឯប្រទីបរុំ
 រៀងតែក្នុងទីចម្ងាយ ១០០ យោជន៍ជុំវិញ ។ ក្នុងកាលនោះ
 មនុស្សទាំងឡាយណាមួយ ឬជាព្រះស្រួប មនុស្សទាំងនោះ
 មិនឡើងកាន់ព្រះស្រួប មនុស្សទាំងនោះ តែងបោះទៅព្រះ
 អាគាស ។ មានយកមួយ ឈ្មោះអភិសម្មតៈ ដែលពួកទេវ-
 តាតាំងទុកហើយ ចាំទទួលទង់បួកម្រងផ្កា ព្រះខាងលើ ។
 មនុស្សទាំងនោះ មិនឃើញយក្ខនៈនោះទេ ឃើញតែកម្រងនៃ
 ផ្កាអណ្ណតទៅ លុះឃើញកម្រងផ្កាទាំងនោះ ហើយក៏ដើរ
 ទៅ ពួកមនុស្ស ទាំងអស់នោះឯង តែងទៅកាន់សុគតិ ។
 ពួកមនុស្ស ទាំងអ្នកខុសក្នុងសាសនា ទាំងអ្នកជ្រះថ្លា ក្នុង
 សាសនា ដែលចង់ឃើញបាដិហារ តែងប្តូរព្រះស្រួប ។

ទុតិយំ ឧបវាណត្ថេវាបទានំ

នគរេ ហំសវតិយា អហោសី វរកោ តទា
 អាមោទិតំ ជជំ ទិស្វា ឃំរំ ចិន្ទេសហំ តទា ។
 ឌុំឡោរោ ភគវា ឃសោ^(១) យស្ស ធាតុយវេទិសំ
 ឥមា ច ជនតា តុដ្ឋា ការំ កុត្វំ ន តប្បវេ ។
 អហំមំ ការំ កវិស្សាមំ លោកនាមស្ស តាទិលោ
 តស្ស ធម្មេសុ នាយាទោ កវិស្សាមំ អនាគតេ ។
 សុដោតំ វជកេនាហំ ឧត្តវេយ្យេជំ មម
 វេឡុត្តេ^(២) អាលក្ខត្វាន ជជំ ឧត្តិមំ អម្បវេ ។
 អភិសម្មតកោ កយ្ហ អម្បវេ ហាសំ មេ ជជំ
 វត្ថវតំ ជជំ ទិស្វា ភិយ្យោ ហាសំ ជនេសហំ ។
 តត្ថ ចិត្តំ បសានេត្វា សមណំ ឧបសង្កមំ
 តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្វា វិទាកំ បុច្ឆហំ ជជេ ។

១ ម. ឌុឡោរោ ភគវា នេសោ ។ ២ ម. វេឡុត្តេ ។

ឧបវាណត្ថេរាបទាន ទី ២

គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាអ្នកកំសត់នៅក្នុងក្រុងហង់រូរតី បានឃើញ
 ជនរីករាយហើយ ក៏គិតយ៉ាងនេះក្នុងកាលនោះថា ព្រះសូប
 ដែលបញ្ជូនព្រះសិវីរជាតុ ប្រាកដដូចនេះ របស់ព្រះមានព្រះ
 ភាគអង្គណា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនេះ មានបុណ្យដ៏លើស
 លុប ពួកជននេះមានចិត្តត្រេកអរហើយ ចំពោះជនអ្នកធ្វើនូវ
 សក្ការៈ វែមនិមនក្តៅក្រហាយ ។ អាត្មាអញនឹងធ្វើសក្ការៈ
 ថ្វាយព្រះលោកនាថ ជាតាទិបុគ្គលដែរ នឹងបានជាព្រះពា-
 យាទក្នុងធម៌ របស់ព្រះលោកនាថអង្គនោះ ក្នុងកាលជា
 អនាគត ។ ខ្ញុំក៏លើកឡើងនូវសំពត់ របស់ជាន់ជ្រលក់ដែល
 បោកគក់ យ៉ាងស្អាត ក្បួននឹងចុងបូស្សី ហើយលើកឡើង
 ជាទង់ ព្រះអាកាស ។ អភិសម្មតយក្ស រីករាយកាន់ទង់
 របស់ខ្ញុំ (បិតានៅ) ព្រះអាកាស ខ្ញុំឃើញទង់ ដែលត្រូវខ្យល់
 បក់រើចហើយ ក៏ញ៉ាំងសេចក្តីរីករាយ ឲ្យកើតដោយក្រៃ-
 លែង ។ ខ្ញុំធ្វើចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះទង់នោះហើយ ក៏ចូលទៅ
 រកព្រះសមណៈ ថ្វាយបង្គំទូលសួរនូវផលទង់នឹងភិក្ខុនោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សោ មេ កាថេសំ អាណន្ត- បីតិសញ្ញានំ មម
 តស្ស ធជស្ស វិទាតំ អនុកោស្សសិ សព្វទា ។
 ហត្ថំ អស្សា រថា បត្ថំ សេនា ច ចតុវង្សំ
 បរិវារេស្សន្តំ តំ និច្ចំ ធជនានស្សន្តំ ផលំ ។
 សង្កំ តុរិយសហស្សានំ កេរិយោ សមលង្កតា
 បរិវារេស្សន្តំ តំ និច្ចំ ធជនានស្សន្តំ ផលំ ។
 ធជន្តាសីតិសហស្សានំ ធារិយោ សមលង្កតា
 វិចិត្តវត្តាករណា អាមុត្តមណិក្កុណ្ណលា ។
 អាណ្ណរមុខា^(១) ហសុលា សុសញ្ញា តនុមជ្ឈិមា
 បរិវារេស្សន្តំ តំ និច្ចំ ធជនានស្សន្តំ ផលំ ។
 តិសកប្បសហស្សានំ ទេវលោកេ រមិស្សសិ
 អសីតក្ខត្តំ ទេវិណ្ណោ ទេវរជ្ជិ ករិស្សសិ ។
 សហស្សក្ខត្តំ រាជាបិ ចក្កវត្តំ ករិស្សសិ
 បទេសរជ្ជំ វិបុលំ កណាណតោ អសង្កយំ ។

១ ម. អាណ្ណរមម្ហា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ភិក្ខុនោះសម្តែងនូវភិរិយាកើតឡើង នៃសេចក្តីត្រេកអរ
នឹងបីតិរបស់ខ្ញុំ ប្រាប់ខ្ញុំថា អ្នកនឹងបានទទួលផលរបស់ទេវ
នោះ សព្វៗ កាល ។ សេនាមានអង្គ ៤ គឺ ដំរី សេះ រថ
ពលថ្មើរជើង នឹងចោមរោមអ្នកអស់កាលជានិច្ច នេះជាផល
នៃការថ្វាយទង់ ។ ត្បូតត្រី ៦០ ពាន់និងស្ត្រីដែលគេតាក់-
តែងយ៉ាងល្អ នឹងចោមរោមអ្នក អស់កាលជានិច្ច នេះជា
ផលនៃការថ្វាយទង់ ។ ពួកនារី ៨៦ ពាន់ មានខ្លួនតាក់តែង
យ៉ាងល្អ មានសំពត់និងគ្រឿងអម្បរដ៏វិចិត្រ ពាក់កែវមណី
និងកុណ្ឌល ។ ពួកនារីទាំងនោះ មានមុខទូលាយ មាន
មុខស្រស់ស្រាយ មានត្រតាកសាយ មានដងខ្លួនរៀវល្អ
នឹងចោមរោមអ្នក អស់កាលជានិច្ច នេះជាផលនៃការថ្វាយ
ទង់ ។ អ្នកនឹងរីករាយ ក្នុងទេវលោក អស់ ៣០ ពាន់កម្ស
នឹងបានសោយទេវរាជ្យ ជាធំជាងទេវតា អស់ ៨០ ដង ។
នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់មួយពាន់ដង នឹងសោយ
ប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំទូលាយ រាប់បានមួយអស្ចេយ្យជាតិ ។

ទុតិយំ ឧបវណ្ណោបទានំ

កប្បសតសហស្សម្ពំ ឌីក្កាកកកុលសម្ពរោ
 តោតមោ ជាម តោត្ថន សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 ទេវលោកា ចរិត្តាន សុក្កម្ភលេន ហោទិតោ
 បុណ្យកម្មេន សំយុត្តោ ព្រហ្មពន្ធុ ភវិស្សសិ ។
 អសីតិកោដី ធម្មត្តា ទាសកម្មករេ ពហុ
 តោតមស្ស ភកវតោ សាសនេ បព្វជិស្សសិ ។
 អារាធយត្តា សម្ពុទ្ធិំ តោតមំ សក្យបុត្តំ
 ឧបវណ្ណានិ ជាមេន ហោស្សសិ សត្តសារកោ(១) ។
 សតសហស្សេ កតំ កត្តំ ដលំ ទស្សសិ មេ ឥធម
 សុមុត្តោ សរវេតោវ កិលេសេ ឈាបយី មមំ ។
 ធកិវតិស្ស សន្តស្ស ហត្ថទិបិស្សរស្ស មេ
 តិណិយោជនសមន្តា ឧស្សិស្សន្តិ ធម្មា សទា ។

១ ម. ពុទ្ធសារិរោ ។

ឧបវារណៈត្រៃវិបាក ទី ២

កន្លងទៅមួយសែនកប្ប ព្រះសាស្តាព្រះនាមគោតម ទ្រង់
សម្តែងកងទុក្ខាកត្រកូល នឹងត្រាស់ដឹងកងលោក ។ អ្នកនឹង
ច្បុកចាកទៅលោកមក ត្រូវកុសលមូលជាសំភៀន ប្រកប
ដោយបុណ្យកម្ម នឹងកើតជាព្រាហ្មណ៍ ។ អ្នកនឹងលះចោល
ទ្រព្យ ៨០ កោដិ នឹងទាសកម្មករជាច្រើន ហើយបួសក្នុង
សាសនា របស់ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមគោតម ។ អ្នកនឹង
មានឈ្មោះថាឧបវារណៈ ញ៉ាំងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមគោតម ដ៏
ប្រសើរជាងពួកសក្យៈ ឲ្យប្រោសប្រាណ ហើយនឹងបានជា
សារីក របស់ព្រះសាស្តា ។

កុសលកម្មដែលខ្ញុំធ្វើហើយ ក្នុងរវាងមួយសែនកប្ប បាន
ឲ្យផលដល់ខ្ញុំ ក្នុងជាតិនេះ ខ្ញុំផុតស្រឡះហើយ (ចាកអា-
សវធម៌) ដូចសន្ទុះនៃព្រាហ្ម (ដែលផុតស្រឡះចាកធុ) ខ្ញុំផុត
បំផ្លាញនូវកិលេសទាំងឡាយ របស់ខ្ញុំហើយ ។ កាលដែល
ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាឥស្សរៈ ក្នុងទ្វីបទាំង ៤ នឹងផុស
ឡើង ក្នុងរវាង ៣ យោជន៍ដោយជុំវិញ សព្វៗ កាល ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សតសហស្សេត្តោ កកេយ្យេ យំ កក្កម្មករំ តទា
 ទុក្ខតិ ជាតិជាតាមិ ធននានស្សំទិ វេលំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទិ អាយស្មា ឧបវណោ វេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឧបវណ្ណោស្ស អបទានំ សម្ពុំ ។

តតិយំ តិណិសរណាគមនិយត្ថោបទានំ

[២៥] នករេ ធន្យតិយា មាតុបដ្ឋាបកោ អហំ
 អន្តា មាតាបិតា មយ្ហំ តេ ចោសេមិ អហំ តទា ។
 រហោកតោ និសិទិត្តា ឃំ ចិន្តេសហំ តទា
 ចោសេន្តោ មាតាបិតោ បព្វដ្ឋំ នលកាមហំ ។
 តមន្តការបិហិតា^(១) តិវិជក្កិហិ ទយ្ហរេ
 ឯតាទិសេ ករេ ជាតេ នត្តិ កោចិ វិទាយកោ ។

១ ម. មហន្តការបិហិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ធ្វើកុសលកម្ម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិឡើយ
 នេះជាផលនៃការថ្វាយទង់ ។ បដិសម្ពុតា ៤ វិមោក្ខ ៨
 និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះទេវវណ្ណត្រូវ មានអាយុ បានសម្រែងនូវគាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឧបវណ្ណត្រូវអបទាន ។

តិណិសរណាគមនិយត្តេរាបទាន ទី ៣

(២៥) ខ្ញុំជាអ្នកបម្រើមាតាបិតាក្នុងក្រុងចន្ទវតី មាតាបិតា
 របស់ខ្ញុំខ្វាក់ ខ្ញុំចិញ្ចឹមលោកទាំងនោះ ក្នុងកាលនោះ ។ កាល
 នោះ ខ្ញុំទៅក្នុងទីស្ងាត់អង្គុយគិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញកាល
 ចិញ្ចឹមមាតាបិតា ក៏មិនបាននូវបព្វជ័យ ។ បុគ្គលទាំងឡាយ
 ដែលត្រូវនឹងតំបិទ បាំងហើយ រមែងឆេះដោយភ្លើង ៣ យ៉ាង
 គ្មានអ្នកណាជួយ ជាអ្នកដឹកនាំ ក្នុងភពប្រាកដដូចនេះទេ ។

ពតិយំ តីណិសរណាតមនិយត្តោបទានំ

ពុទ្ធា លោកេ សុត្តប្បន្នោ	ទិប្បតិ ^(១) នានិ សាសនំ
សក្កា ឧទ្ធរិតំ អត្តា	បុញ្ញកាមេន ជន្មនា ។
ឧកយ តីណិ សរណោ	បរិបុណ្ណានិ តោបយំ
តេន កម្មេន សុកតេន	បដិមុខាមិ ទុក្ខតិ ។
និសកោ យាម សមណោ	ពុទ្ធស្ស អក្កសារកោ
តំ អហំ ឧបកម្ពាន	សរណាភមនំ ភហំ ។
វស្សសតសហស្សានំ	អាយុំ វិជ្ជតិ តាវទេ
តាវតា សរណាភមនំ	បរិបុណ្ណំ អតោបយំ ។
បរិមេ វត្តមា នម្មិ	សរណានុមនុស្សវី
តេន កម្មេន សុកតេន	តាវត្តសំ អកញ្ចហំ ។
ទេវលោកកតោ សន្តោ	បុញ្ញកម្មសមាហិតោ
យំ យំ ទេសំ ឧបបដ្ឋាមិ	អដ្ឋហេតុ លកាមហំ ។

១ ម. ទិព្វតិ ។

តំណិសរណាតមនិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

ឥឡូវនេះ ព្រះពុទ្ធគ្រាស់ឡើងក្នុងលោកហើយ តែងញ៉ាំង
 សាសនាឲ្យរុងរឿង សត្វអ្នកប្រាថ្នាបុណ្យ អាចនឹងរើខ្លួន
 បាន ។ ខ្ញុំដល់នូវគ្រួសារណាគមន៍ ហើយរក្សាពេញលេញ
 មានមុខងារចេញពីគុត្តិ ដោយសារអំពើ ដែលខ្ញុំធ្វើដោយ
 ប្រពៃនោះ ។ មានសមណៈមួយអង្គ ឈ្មោះនិសកៈ ជា
 អគ្គសារីក របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានចូលទៅរកព្រះនិសកៈនោះ
 ហើយទទួលនូវសរណាគមន៍ ។ ក្នុងសម័យនោះ អាយុ (របស់
 សត្វ) មានប្រមាណមួយសែនឆ្នាំ ខ្ញុំបានរក្សាសរណាគមន៍
 ឲ្យពេញលេញ អស់កាលប៉ុណ្ណោះដែរ ។ ក្នុងកាលជាទី
 បំផុតកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ខ្ញុំរលឹករឿយៗ នូវសរណាគមន៍នោះ
 ខ្ញុំបានទៅកាន់ឋានភារិត្តិន្យ ដោយសារកុសលកម្ម ដែល
 ខ្ញុំបានធ្វើលើហើយនោះ ។ ខ្ញុំកាលទៅកើតក្នុងទេវលោក
 ដែលខ្ជាប់ខ្ជួនដោយបុព្វកម្ម បើចូលទៅកាន់ប្រទេសណា ។
 រមែងបាន នូវហេតុ ៨ ប្រការ (ក្នុងប្រទេសនោះៗ) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទិសាស្ស បូជិតោ ហោមិ	តិក្ខុប្បញ្ញោ ភវាមហំ
សព្វេ ទេវាទ្រុតនំ	អមិតភោកំ លភាមហំ ។
សុវណ្ណវណ្ណោ សព្វត្ថ	បដិភាណោ ^(១) ភវាមហំ
មិត្តានំ អចលោ ហោមិ	យសោ អនុកុតោ មម ^(២) ។
អសីតិក្ខុតំ ទេវេន្ទោ	ទេវេជ្ជម ការយំ
ទិព្វសុខំ អនុភី	អច្ចរហំ បុរក្ខតោ ។
បញ្ចសត្តិក្ខតញ្ច	ចក្កវតំ អហោសហំ
បទេសវដ្ឋិ វិបុលំ	កណាធាតោ អសង្កយំ ។
បច្ឆមេ ភវសម្បត្ត	បញ្ចកម្មសមាហិតោ
បុរេ សាវត្ថយំ ជាតោ	មហាសាលេ សុអន្ទុតេ ។
នករា ទិក្ខុមិត្តាន	នារតេហិ បុរក្ខតោ
សាយំ ខំទ្គាសមដ្ឋិហំ ^(៣)	សង្ឃារមិ ទុទាភមី ។
តត្ថទ្ធសាសី ^(៤) សមណំ	វិប្បមុតំ ទិព្វបដិ
សោ មេ ធម្មមទេសេសិ	សរណញ្ច អទាសិ មេ ។

១ ម. បដិក្កតោ ។ ២ ម. អនុក្កតោ មម ។ ៣ ម. ហសវិទ្ធិសមន្តិតំ ។ ៤ ម. តត្ថទ្ធសាសី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

គឺគេតែងបូជាខ្ញុំ ក្នុងទិសទាំងឡាយ ១ ខ្ញុំជាអ្នកមានប្រាជ្ញា
 មោះមុត ១ ពួកទេវតាទាំងអស់ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ (ភាម
 ខ្ញុំ) ១ ខ្ញុំតែងបាននូវកោតៈ មានចំនួនរាប់មិនបាន ១ ។
 ខ្ញុំមានសម្បុរដូចមាស ក្នុងទីទាំងពួង ១ មានបញ្ជាវាងវៃ ១
 មិនកម្រើកចាកមិត្តទាំងឡាយ ១ យសរបស់ខ្ញុំខ្ពង់ខ្ពស់ ១ ។
 ខ្ញុំបានជាធំជាងទេវតា សោយទេវរាជ្យ មានពួកស្រីអប្បរ
 ចោមរោម សោយសេចក្តីសុខដ៏ជាទិព្វ អស់ ៨០ ដង ។
 បានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៧៥ ដង សោយប្រទេសរាជ្យដ៏
 ធំទូលាយ រាប់បានមួយអស់ឆ្នើយជាតិ ។ លុះដល់បច្ឆិមកត
 ខ្ញុំប្រកបដោយបុព្វកម្ម កើតក្នុងត្រកូលមហាសាល ដ៏សុក-
 ស្តម ក្នុងក្រុងសាវតី ។ ខ្ញុំបរិបូរដោយល្បែង មានពួក
 ទារកចោមរោម ចេញចាកទីក្រុងហើយ ចូលទៅកាន់អារាម
 របស់សង្ឃ ក្នុងវេលាល្ងាច ។ ក្នុងអារាមនោះ ខ្ញុំឃើញ
 សមណៈ លោកផុតស្រឡះចាកកិលេស មិនមានទុបធំ
 លោកបានសម្តែងធម៌ដល់ខ្ញុំ ទាំងបានឲ្យសរណគមន៍ដល់ខ្ញុំ។

តតិយំ តីណិសរណាតមនិយត្តោបទានំ

សោហំ សុត្តានំ សរណំ	សរណំ មេ អនុស្សវំ
ឯកាសនេ និសំទិត្តា	អរហន្តំ អថាបុណី ។
ជាតិយា សត្តវិស្សេន(១)	អរហន្តំ អថាបុណី
ឧបសម្ពាទយំ ពុទ្ធា	កុណាមញ្ញាយ ចក្កមា ។
អបរិមេយ្យេ វត្តោ កប្បេ	សរណានិ អគញ្ញាបំ
តាវ មេ សុកតំ កម្មំ	វេលំ ទិស្សេសិ មេ វេទ ។
សុកោបិតំ មេ សរណំ	មាណសំ សុប្បណិហិតំ
អនុកោត្តា យសំ សត្តំ	បត្តោម្មំ អចលំ បទំ ។
យេសំ សោតាវជានត្តំ	សុណាជ មម ភាសតោ
អត្តំ វេ កថយិស្សាមិ	សាមំ ទិដ្ឋំ បទំ មម ។
ពុទ្ធា លោកេ សម្មប្បន្នោ	វត្តតេ ជីនសាសនំ
អមតា វេទិតា ភេរិ	សោកសល្លវិវោទនា ។

១ ម. សត្តមេ វិស្សេ ។

គីណិសរណាតមនិយត្ថេរាបទាន ទី ៣

ខ្ញុំបានស្តាប់សរណាតមនី បានរលឹកឃើញ នូវសរណាតមនី
 របស់ខ្ញុំ ខ្ញុំអនិយលើអាសនៈមួយ ហើយបានដល់អរហត្ត ។
 ខ្ញុំមានអាយុ ៧ ឆ្នាំ អំពីកំណើត បានដល់អរហត្ត ព្រះពុទ្ធ
 មានចក្ខុ ជ្រាបនូវគុណ (របស់ខ្ញុំ) ហើយឲ្យបសម្បទាជា
 ភិក្ខុដល់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំបានដល់នូវសរណាតមនី ក្នុងកិច្ចប្រមាណ
 មិនបាន អំពីកិច្ចកិច្ចនេះ ឯអំពើដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ
 ប៉ុណ្ណោះ បានឲ្យផលដល់ខ្ញុំ ក្នុងសាសនានេះ ។ សរណា-
 តមនី ខ្ញុំបានរក្សាល្អហើយ បិត្តខ្ញុំបានតាំងទុកល្អហើយដែរ
 ខ្ញុំបានទទួលនូវយសទាំងពួង ហើយដល់នូវព្រះនិព្វាន ជា
 ធម្មជាតិមិនមានការញាប់ញ័រ ។ អ្នកទាំងឡាយណាមានការ
 ប្រុងត្រចៀកស្តាប់ អ្នកទាំងឡាយនោះ ចូរស្តាប់ខ្ញុំពាល
 ចុះ ខ្ញុំនឹងសម្តែងប្រាប់អ្នកទាំងឡាយ នូវអត្ថ គឺបទដែលខ្ញុំ
 ឃើញដោយខ្លួនឯង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់ដឹងហើយ ក្នុង
 លោក សាលនាព្រះជិនស្រីកំពុងរៀនទៅ ស្ថិតិអមតនិព្វាន
 ជាគ្រឿងបន្ទោបង់ នូវសរគឺសោក ព្រះអង្គដឹងហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

យ ជា សកេន ជាមេន	បព្វាក្ខតេ អនុត្តរេ
អនិការំ ករេយ្យថ	បស្សយិស្សថ និត្តំ ។
បក្កយ ភិណំ សរណោ	បព្វាសីលានំ កោបិយ
ពុទ្ធវិភិំ បសាទេត្វា	ទុក្ខស្សនំ ករិស្សថ ។
មមោបមំ ករិត្តាន(១)	សីលានិ បរិកោបិយ
អចិរំ អរហន្តំ វេ	សព្វេបំ បាបុណិស្សថ ។
តេវិជ្ជោ ឥន្ទ្របត្តោមិ	ចេតោបរិយកោវិទោ
សាវកោ តេ មហារិរ	ចរណោ វិជ្ជាមិ(២) សុត្តនោ ។
អបរិមេយ្យេ ឥតោ ករេយ្យេ សរណំ ពុទ្ធមគញ្ញហំ(៣)	
ទុក្ខតំ ធាតិជាធាមិ	សរណា កមនេ ដលំ ។
បដិសន្តិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សន្និកេតា	កតិំ ពុទ្ធស្ស សាសននិំ ។

១ ម. សម្មាធម្មំ ភារិវាស ។ ២ ម. សរណោ វិទ្ធិតិ ។ ៣ ម. ពុទ្ធស្ស គប្បហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អ្នកទាំងឡាយគប្បីធ្វើនូវការកសាង ក្នុងបញ្ចកេត្តដ៏ប្រសើរ
 គួរតាមកម្លាំងរបស់ខ្លួនចុះ អ្នកទាំងឡាយនឹងឃើញ នូវការ
 រំលត់ទុក ។ អ្នកទាំងឡាយគួរទទួលត្រៃសរណគមន៍ រក្សា
 សីល ៥ ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះពុទ្ធ នឹងធ្វើទីបំផុតទុក
 បាន ។ អ្នកទាំងឡាយ គួរធ្វើនូវខ្ញុំឲ្យជាគ្រឿងប្រៀបធៀប
 ហើយរក្សាសីលទាំងឡាយ មិនយូរប៉ុន្មាន អ្នកទាំងឡាយគ្រប់
 គ្នានឹងបានដល់នូវព្រះអរហត្ត ។ ខ្ញុំជាអ្នកមានវិជ្ជា ៣ ជាអ្នក
 ដល់នូវបូជិ ស្មាត់ដំនាញក្នុងការកំណត់ដឹងនូវចិត្ត បពិត្រ
 ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ខ្ញុំជាសាវ័ករបស់ព្រះអង្គ សូមថ្វាយ
 បង្គំចំពោះព្រះបាទព្រះសាស្តា ។ ខ្ញុំព្រះអង្គបានដល់នូវព្រះ
 ពុទ្ធជាទីពឹង ក្នុងកិច្ចប្រមាណមិនបាន អំពីកិច្ចនេះ ខ្ញុំមិន
 ដែលស្គាល់ទុក្ខតិ (នេះ) ជាផលនៃការដល់នូវត្រៃសរណ-
 គមន៍ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំ
 បានធ្វើឲ្យជាក់លាក់ស្របហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំ
 ក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បត្តិតំ បញ្ចសីលសមាទានិយត្តេរាបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា តីណិសរណា ភមនិយោ ខេរោ

ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

តីណិសរណាគមនិយត្តេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បត្តិតំ បញ្ចសីលសមាទានិយត្តេរាបទានំ

[២៦] នគរេ ចន្ទវតិយា ភតិកោ(១) អាសិហំ តនា

បរកម្មាយនេ យុត្តោ បព្វជ្ជំ ន លកាមហំ ។

មហន្ត ការបិហិតា តិវិជ្ជត្តិហំ ទយ្ហរេ

កេន នុ ខោ ឧបាយេន វិសំយុត្តោ ភវេ អហំ ។

ទេយ្យធម្មោ ច មេ នត្ថំ វារកោ ភតិកោ អហំ(២)

យន្តនាហំ បញ្ចសីលំ រត្តេយ្យំ បរិបូរយំ ។

អនោមទស្ស័ស្ស ម្យនិទោ ទិសកោ ឆាម សារកោ

តមហំ ឧបស្មន្តម បញ្ចសិក្ខាបទន្តហំ ។

១ ម. ភជិកោ ។ ២ ម. ភជិកោ ទុក្ខិតោ អហន្តិ ទិស្សន្តិ ។

បញ្ចសីលសមាទានិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

បានព្រម ព្រះតីណិសរណាគមនិយត្ថេរ មានអាយុ បាន
សម្តែងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ តីណិសរណាគមនិយត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចសីលសមាទានិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

(២៦) គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាបុរសអ្នកស្ម័គ្រចិត្ត-
រតី ខ្ញុំរាល់តែនឹងការងាររបស់ជនដទៃ មិនបាននូវបញ្ចេញ ។
ខ្ញុំគិតថា បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលត្រូវនឹងតំបន់ប៉ុន្មានហើយ
រមែងឆេះដោយភ្លើង ៣ យ៉ាង អញគប្បីគេចចេញដោយ
ទុបាយណាហ្ន៎ ។ អញជាមនុស្សកំព្រា ធ្វើនូវការឈ្នួល
ទាំងទេយ្យធម៌ របស់អញក៏មិនមាន បើដូច្នោះគួរតែអញ
រក្សាសីល ៥ ឲ្យពេញលេញ ។ មានព្រះថេរៈមួយអង្គឈ្មោះ
និសកៈ ជាសាវ័ករបស់ព្រះមុនីព្រះនាមអនោមទស្សី ខ្ញុំក៏ចូល
ទៅរកព្រះថេរៈអង្គនោះ ហើយទទួលនូវសិក្ខាបទទាំង ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

វស្សសតសហស្សានិ	អាយុវិជ្ជតិ តាវទេ
តាវតា បញ្ចសីលានិ	បរិបុណ្ណានិ តោបយំ ។
មច្ចុកាលេ ^(១) ច សម្មត្តេ	ទេវំ អស្សុសយន្តំ មំ
រថោ សហស្សយុត្តោ តេ	មារិសាយំ ឧបដ្ឋិតោ ។
វត្តតេ ^(២) ចរិមេ ចិត្តេ	មមំ សីលំ អនុស្សរំ
តេន កម្មេន សុកតេន	តាវត្ថីសំ អភញ្ញហំ ។
តិសក្ខត្តញ្ច ទេវិទ្ធោ	ទេវវជ្ជមការយំ
ទិព្វសុខំ អនុភរំ	អច្ចរហំ បុរក្ខតោ ។
បញ្ចសត្តតិក្ខតញ្ច	ចក្កវត្តិ អហោសហំ
បទេសវជ្ជំ វិបុលំ	កណាណតោ អសុដ្ឋយំ ។
ទេវលោកា ចរិត្វាន	សុក្កម្ភលេន ចោទិតោ
បុរេ វេសាលីយំ ជាតោ	មហាសាលេ ^(៣) សុអទ្ធកេ ។
វស្សុបនាយិកេ កាលេ	ទិប្បន្តេ ជិនសាសនេ
មាតា ច មេ បិតា ចេវ	បញ្ចសិក្ខាមទិក្ខហំ ។

១ ម. បច្ចុកាលម្ហិ ។ ២ ម. វត្តន្តេ ។ ៣ ម. មហាកុលេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងសម័យនោះ ភាយុ (របស់សត្វ) មានប្រមាណមួយ
 វសនឆ្នាំ ខ្ញុំក្សត្រសីល ៥ ឲ្យបរិច្ចណិ អស់កាលប៉ុណ្ណោះ
 ដែរ ។ លុះមរណកាលមកដល់ព្រមហើយ ទេវតាទាំង-
 ឡាយល្អឆ្លើយខ្ញុំថា នៃអ្នកនិទិត្ត រថដែលទឹមដោយសេះ
 មួយពាន់នេះ មកប្រាកដដល់អ្នកហើយ ។ កាលបើចិត្តជា
 ខាងក្រោយ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ខ្ញុំបានរលឹកនូវសីលរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំ
 បានទៅកាន់ឋានតាវត្តិន្យ ដោយសារអំពើដែលខ្ញុំធ្វើល្អហើយ
 នោះ ។ ខ្ញុំបានជាធំជាងទេវតា សោយទេវរាជ្យ មានពួក
 ស្រីអប្សរចោមរោម សោយសេចក្តីសុខដ៏ធំទិព្វ អស់៣០
 ដង ។ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៧៥ ដង បានសោយ
 ប្រទេសរាជ្យដ៏ធំទូលាយ រាប់បានមួយអសន្ទេយ្យជាតិ ។ ខ្ញុំ
 ច្យុតចាកទៅលោក ត្រូវកុសលមូលជាសំភៀន ក៏មកកើតក្នុង
 ត្រកូលមហាសាលដ៏សុកស្តម្ភ ក្នុងក្រុងវេសាលី ។ កាល
 សាសនា របស់ព្រះជិនស្រីកំពុងរុងរឿង មាតានិងបិតា របស់
 ខ្ញុំ បានទទួលនូវសិក្ខាបទទាំង៥ ក្នុងកាលជិតចូលវស្សា ។

បញ្ចុំ បញ្ចសីលសមាគមិយត្ថេរាបទានំ

អបរិមេយ្យេសុ សីលេសុ	វត្តនា ជិនសាវកា
កវេសុ យទិរដ្ឋេយ្យំ	វិហារោ តិទិសោ កវេ ។
សហ សុត្តានហំ សីលំ	មម សីលំ អនុស្សវី
ឯកាសនេ និសីទិត្តា	អហារត្តំ អចាប្បណី ។
ជាតិយា បញ្ចវស្សេន	អហារត្តំ អចាប្បណី
ឧបសម្ពាទយំ ពុទ្ធា	កុណាមញ្ញាយ ចក្កមា ។
បរិបុណ្ណនិ កោបេត្តា	បញ្ចសិក្ខាបទានហំ
អបរិមេយ្យេ ឥតោ កប្បេ	វិនិចាតំ ន កច្ចហំ ។
សោហំ យសំ អនុករី	តេសំ សីលាន វាហសា
កប្បកោដី បតិក្កេន្តោ	តិក្កយេ ឯកទេសកំ ។
បញ្ចសីលានិ កោបេត្តា	តយោ ហេតុ លកាមហំ
ទិយាយុកោ មហារោតោ	តិក្កប្បញ្ញោ កវាមិហំ ។
បតិក្កេន្តេ ^(១) ច សព្វេសំ	អធិមត្តញ្ច ហោរិសំ
កវាកវេ សំសរិត្តា	ឯតេ វានេ លកាមហំ ។

១ ម. សំកិក្កេន្តោ ។

បញ្ចសីលសមាទានិយត្តោបទាន ទី ៤

ខ្ញុំបានទទួលសីលជាមួយ (នឹងមាតា) ហើយបានរលឹកឃើញ
 នូវសីលរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំអង្គុយលើអាសនៈមួយ ហើយបាន
 ដល់នូវអរហត្ត ។ ខ្ញុំមានអាយុ ៥ ឆ្នាំអំពីកំណើត បាន
 ដល់នូវអរហត្ត ព្រះពុទ្ធមានចក្ខុ ទ្រង់ជ្រាបនូវគុណ (របស់ខ្ញុំ)
 ហើយទ្រង់ឲ្យទុបសម្បទាជាកិក្ខុ ដល់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំរក្សានូវសិក្ខា-
 បទទាំង ៥ ពេញលេញ ខ្ញុំមិនដែលទៅកាន់កំណើត អសុរ-
 កាយ អស័កប្ប នឹងប្រមាណមិនបាន អំពីកទុកប្បនេះ ។
 ខ្ញុំទោះបានទទួលនូវយស ព្រោះហេតុនៃសីលទាំងនោះ ខ្ញុំ
 កាលសម្តែងនូវកោដិនៃកប្ប គប្បីសម្តែងជាឯកទេស (មួយ
 ចំណែក ។) ។ ខ្ញុំរក្សាសីលទាំង ៥ ហើយបាននូវគ្រហេតុ
 គឺខ្ញុំជាអ្នកមានអាយុវែង ១ មានទ្រព្យច្រើន ១ មានប្រាជ្ញាមោះ
 មុត ១ ។ មួយទៀត ខ្ញុំសម្តែងនូវភាពនៃខ្លួនជាបុរសដ៏ក្រ-
 លែង ជាងជនទាំងឡាយ អន្ទាលទៅក្នុងភពក្នុងនឹងភពធំ
 ហើយតែងបាននូវឋានៈទាំងនេះ ។ សាវ័កទាំងឡាយ របស់
 ព្រះជិនស្រី កាលប្រព្រឹត្តក្នុងសីល នឹងប្រមាណមិនបាន
 បើលោកនៅត្រេកអរក្នុងភព តើនឹងបានផលដូចម្តេចទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សុវណ្ណំ មេ បញ្ចសីលំ ភគុកេន តបស្សីនា
 តេន សីលេនហំ អដ្ឋ មោធិយី សព្វពន្ធនា ។
 អបរិមេយ្យេ ឥនោ កេយ្យេ បញ្ចសីលានិ តោបយី
 ទុក្ខតី ជាភិជាជាមិ បញ្ចសីលានិទំ ផលំ ។
 បដិសម្មិនា ចតុស្សោ វិមាត្តាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយ ស្មា បញ្ចសីលសមាទានិយោ
 ថេរោ ឥមា កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

បញ្ចសីលសមាទានិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមិ អនុសីលាវិកត្តេវាបទានំ

(២៧) សុវណ្ណាវណ្ណំ សមទ្ធិ កថនិ អន្តរាបយោ
 កញ្ចនក្សយសង្កាសំ^(១) ទ្ធិត្តិសវរលក្ខណំ ។

១ ម. កញ្ចនត្តិយសង្កាសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សីល៥ ដែលខ្ញុំជាអ្នកស៊ីឈូលគេ មានព្យាយាម ប្រព្រឹត្តល្អ
 ហើយ ខ្ញុំបានរួចចាកចំណង់ទាំងពួង ក្នុងវិថូនេះ ដោយសារ
 សីលនោះ ។ ក្នុងកប្បប្រមាណមិនបាន អំពីកប្បនេះ ព្រោះ
 ហេតុដែលខ្ញុំរក្សាសីល ៥ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជា
 ផលនៃសីល៥ ។ បដិសម្ពុតា ៤ វិមោក្ខ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបញ្ចសីលសមាទានិយត្ថេរ មានអាយុ បាន
 សម្រុងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បញ្ចសីលសមាទានិយត្ថេរអបទាន ។

អង្គសំសារិកត្ថេរាបទាន ទី ៥

[២៧] ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសិទ្ធក្ខៈ មានព្រះ
 វណ្ណៈដូចមាស មានលក្ខណៈ ៣២ ដ៏ប្រសើរ ប្រាកដស្មើ
 ដោយចេតិយមាស ដែលកំពុងស្តេចទៅក្នុងចន្លោះរានផ្សារ

បញ្ចម៌ អន្ទសំសារិកត្ថោបទានំ

សុទ្ធត្ថំ លោកបដ្ឋោត្ថំ អប្បមេយ្យំ អនោបមំ
 អលត្ថំ បរមំ បីតិ ទិស្វា ទន្ធិ ជុតិទ្ធាំ ។
 សម្មទ្ធិំ អភិជាមេត្តា ភោជយន្តិ មហាមុនី
 មុនី កាកុណិកោ លោកេ អនុមោទិ មមំ តទា ។
 តស្មី មហាកាកុណិកោ បរមស្ស ភកាកេ
 ពុទ្ធិ បីតិ មសាទេត្តា កប្បំ សក្កមំ មោទហំ ។
 ចតុទ្ធាតុ ឥតោ កប្បេ យំ ទានមទទិ តទា
 ទុក្ខតិ ពាកិជាពាមិ ភិក្ខុទានស្សំទិ ដលំ ។
 បដិសម្មិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធម្មភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា អន្ទសំសារិកោ ថេរោ ឥមា
 កថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អន្ទសំសារិកត្ថោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

អន្តរាសាវកញ្ជ្រាបទាន ទី ៥

ព្រះអង្គជាប្រទីបបំភ្លឺសត្វលោក មានគុណនឹងប្រមាណមិន
 បាន មិនមានបុគ្គលប្រៀបផ្ទឹម មានតម្រុយទូន្មានហើយ ទ្រ-
 ទ្រង់នូវស្ម័គ្រជ័រជ័រ ហើយក៏បាននូវបិតដ៏ទុក្ខម ។ ខ្ញុំបាន
 ថ្វាយបង្គំព្រះសមុទ្ធជាមហាមុនី ហើយនិមន្តព្រះអង្គឲ្យឆាន់
 គ្រានោះ ព្រះមុនីប្រកបដោយសេចក្តីករុណា ចំពោះសត្វ
 លោក ទ្រង់អនុរោមនាទានរបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះ
 ថ្លាចំពោះព្រះសមុទ្ធអង្គនោះ ព្រះអង្គប្រកបដោយមហាករុ-
 ណា ទ្រង់ជាអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីរីករាយដ៏ក្រៃលែង ហើយខ្ញុំ
 ត្រេកអរក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកប្ប ។ ក្នុងកប្បទី៧៤ អំពី
 កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទាន ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយចង្ហាន់ ។
 បដិសម្បទា ៤ វិមាត្ត ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអន្តរាសាវកត្រូវ មានអាយុ បានសម្រែង
 នូវតាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឆដ្ឋី ធូបទាយកត្តោរាបទានំ

[២៨] សិទ្ធកុត្តស្ស ភកវតោ លោកដេដ្ឋស្ស តាទិលោ
 ក្សដិធ្វរិ មយា ទិដ្ឋំ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
 យំ យំ យោន្តបបដ្ឋាមិ ទេវត្តំ អថ មាទុសំ
 សព្វេសិមិ មិយោ ហោមិ ធ្វរនានស្សំទំ ដលំ ។
 ចត្តន្តវតោ ឥតោ កកប្ប យំ ធ្វរមទទី តទា^(១)
 ទុកតិ ធាកិជាធាមិ ធ្វរនានស្សំទំ ដលំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្កតតា កតិពុទ្ធស្ស សាសន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា ធ្វរនាយកោ ថរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ធូបទាយកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ធូបនមទាសហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ធូបទាយកិច្ចោបទាន ទី ៦

(២៨) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លាបានថ្វាយធូប សម្រាប់អុជក្នុងកុដី
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ព្រះអង្គជាច្បងក្នុង
 លោក ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ខ្ញុំចាប់កំណើត
 ណា ។ ទោះជាទៅតាមជាមនុស្ស ខ្ញុំរមែងជាទីស្រឡាញ់
 របស់ជនទាំងពួង នេះជាផលនៃការថ្វាយធូប ។ ក្នុងកម្មទី
 ៧៤ អំពីកម្មនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយធូប ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយធូប ។
 បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះធូបទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ធូបទាយកិច្ចោបទាន ។

សត្វមំ បុទ្រ្តិសប្បជិកត្តេរាបទានំ

(២៧) វិបស្ស័ស្ស ភកវតោ ពោធិយា មាធមុត្តកេ
 បុរាណំ បុទ្រ្តិទំ ធម្មតា សុទ្ធិំ បុទ្រ្តិនមាភិវំ ។
 ឯកនុតេ ឥតោ កក្កេ យំ បុទ្រ្តិនមនាសហំ
 ទុក្ខតី ធាតិជាធាមិ បុទ្រ្តិននានស្ស័ទំ ដលំ ។
 តិបញ្ញាសេ ឥតោ កក្កេ រាជា អាសី ជនាភិក្ខុ
 មហាបុទ្រ្តិជោ ធាមេន ចក្កវត្តិ មហាពូលោ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្ស្ស វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្សសាសន្តិ ។
 ឥតំ សុទិំ អាយស្មា បុទ្រ្តិនប្បជកោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

បុទ្រ្តិសប្បជិកត្តេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បុណ្យិសប្បដិកត្តោបទាន ទី ៧

(២៧) ខ្ញុំកើបខ្សាច់ចាំសំចោល ហើយរោយរាយ នូវខ្សាច់
 ថ្មដ៏ស្អាត ត្រង់ខឿននៃពោធិព្រឹក្ស របស់ព្រះមានព្រះភាគ
 ព្រះនាមវិបស្សី ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
 ដែលខ្ញុំបានថ្វាយខ្សាច់ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយខ្សាច់ ។ ក្នុងកប្បទី ៥៣
 អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាធំជាងជន មាន
 កម្លាំងច្រើន ព្រះនាមមហាបុណ្យនៈ ។ បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ
 ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបុណ្យិសប្បដិកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បុណ្យិសប្បដិកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អដ្ឋមំ ខុត្តិយត្រៃវាបទានំ

[៣០] ចន្ទភាតាននិទ្ទេ សុំសុមារោ អហំ តទា
សគោជនបសុតាហំ^(១) ននិទ្ទេត្តំ អក្កញ្ញហំ^(២) ។
សិទ្ធិត្រោ តម្មិ សមយេ សយម្ប អក្កបក្កលោ
ននិ តវតុកាយោ សោ ននិទ្ទេត្តំ ឧបាគមិ ។
ឌុបាគតេ ច សម្បទ្ធេ អហំបិ តតបាគមិ
ឧបក្កន្ទាន សម្បទ្ធំ សមិ វាចំ ឧទ្ទរយី ។
អក្ករយេ មហារិ តាវស្សាមិ^(៣) អហំ តុរិ
បេត្តតំ វិសយំ មយំ អនុកម្ម មហាមុនិ ។
មម ឧក្កជំនំ សុតា អក្កហំ មហាមុនិ
ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន តាវេសី លោកនាយកំ ។
ននិយា ហារិមេ តវេ សិទ្ធិត្រោ លោកនាយកោ
អស្សាសេសំ មមំ តត្ថ អមតំ ហាបុណ្ណស្សសិ ។

១ ម. សគោជនបសុតាវ ។ ២ ម. អក្កញ្ញហំ ។ ៣ ម. តវិស្សម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខុត្តិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

[៣០] គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាក្រពើនៅនាឆ្នេរស្ទឹង ឈ្មោះ
 ចន្ទភាតា ខ្ញុំកំពុងខ្វល់ខ្វាយរកចំណីដើម្បីខ្លួន ហើយបានទៅ
 កាន់កំពង់ស្ទឹង ។ សម័យនោះ ព្រះសយម្បុព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ
 ជាបុគ្គលប្រសើរ ព្រះអង្គមានប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្ទឹង ទ្រង់ស្តេច
 ចូលទៅកាន់កំពង់ នៃស្ទឹងនោះ ។ កាលព្រះសម្បុទ្ធស្តេចមក
 ដល់ហើយ ខ្ញុំក៏ចូលមកដល់គ្រង់កំពង់នោះដែរ លុះចូល
 មកដល់ហើយ បានពោលវាចានេះនឹងព្រះសម្បុថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ សូមព្រះអង្គឡើងកាន់ (ខ្នងរបស់ខ្ញុំ)
 ចុះ ខ្ញុំនឹងចំឡងព្រះអង្គ បពិត្រព្រះមហាមុនិ សូមព្រះអង្គ
 អនុគ្រោះនូវវិស័យជារបស់នៃបិតា ដល់ខ្ញុំឲ្យទាន ។ ព្រះ
 មហាមុនិទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ រួសស្រែករបស់ខ្ញុំហើយ ស្តេច
 ឡើងកាន់ (ខ្នងរបស់ខ្ញុំ) ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយស្រស់ស្រាយ
 ចំឡងព្រះលោកនាយក ។ ព្រះលោកនាយក ព្រះនាម
 សិទ្ធត្ថៈ ញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យស្រស់ស្រាយ ឆ្លងក្រើយខាងនាយ
 នៃស្ទឹងនោះថា រុកនឹងដល់នូវព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈ ។

អង្គម៍ ឧត្តយត្រៃវេទនំ

តម្មា កាយា ចរិត្តាន	ទេវលោកំ អគត្តហំ
ទិព្វំ សុខំ អនុភវី	អច្ឆរហំ បុរត្តតោ ។
សតត្តតត្តា ទេវធា	ទេវជ្ជំ អកាសហំ
តណិក្ខត្តំ ចក្កវត្ត	មហាយា ឥស្សរោ អហំ ។
វិវេកមនុយុត្តោហំ	និបកោ ច សុសុតោ
នារមំ អង្គម៍ ទេហំ	សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
ចតុន្ទ្រតេ ឥតោ កប្បេ	តារសី យំ នរសកំ
ទុក្ខតី ធាកិជាធាមិ	តរណាយ ឥទំ ដលំ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អង្គម៍
ចន្ទ្រកិញ្ញា សច្ចិកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនជ្ជំ ។
តត្តំ សុខំ អាយស្មា	ឧត្តិយោ ថេរោ ឥមា តាថា-
យោ អកាសិត្តាតិ ។	

ឧត្តយត្រៃវេទនំ អបទានំ សមត្តំ ។

ឧត្តិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

ខ្ញុំច្បាតចាកកាយនោះ បានទៅកាន់ទេវលោក មានពួកស្រី
 អប្សរោចមរោម សោយសេចក្តីសុខដ៏ជាទិព្វ ។ ខ្ញុំបាន
 ជាធំជាងទេវតា សោយទេវរាជ្យ អស់ ៧ ដង ខ្ញុំបានជា
 ស្តេចចក្រពត្តិ ជាធំលើផែនដី អស់ ៧ ដង ។ ខ្ញុំប្រកប
 រឿយ ។ នូវវិវេក ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាចាស់ សង្រួមអ្នក ទ្រ-
 ទ្រង់នូវរាងកាយជាទីបំផុត ក្នុងពុទ្ធសាសនា របស់ព្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានចម្លងព្រះនកសកៈ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុគ៌តិ នេះជាផលនៃការចំឡង ។ បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨
 និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧត្តិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាវា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

នវិមំ ឯកញ្ញាលិកត្តោរាមទានំ

[៣១] សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធិំ កច្ឆន្តំ អន្តរាមលោ

វិបស្សនី សត្តវាហានិំ ទរវិវំ វិនាយតំ ។

អនិទ្ធនិមនំ តានិំ មហាវនិំ មហាមតិំ

ទិស្វា បសន្នោ សុមនោ ឯកញ្ញាលី អភាសហំ ។

ឯកនុត្តោ ឥតោ កប្បេ យំ អញ្ញាលីមគរី តទា

ទុក្ខតិំ ជាភិជាជាមិំ អញ្ញាលីស្ស ឥទិំ ផលំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតិំ ពុទ្ធស្ស សាសននិំ ។

ឥតិំ សុទិំ អាយស្មា ឯកញ្ញាលីតោ ខេរោ ឥមា

តាហាយោ អភាសិត្តាតិំ ។

ឯកញ្ញាលិកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឯកញ្ជាណិកត្ថេរាបទាន ទី ៧

[៣១] ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី មានព្រះ
 វណ្ណៈដូចមាស ទ្រង់នាំនូវពួកដ៏ប្រសើរ ជានរៈដ៏ក្លៀវក្លា
 ជាអ្នកដឹកនាំនូវសត្វលោក យ៉ាងវិសេស កំពុងស្តេចទៅ
 ក្នុងចន្លោះផ្សារ ។ ខ្ញុំលុះឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គទូន្មាននូវ
 បុគ្គលដែលមិនទាន់ទូន្មាន ជាតាទីបុគ្គល មានវារៈដ៏ប្រសើរ
 មានយោបល់ច្រើន ហើយមានចិត្តជ្រះថ្លា សោមនស្ស បាន
 ធ្វើអញ្ជាណិកម្មម្តង (ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ) ។ ក្នុងកថាទី ៧១
 អំពីកថានេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើអញ្ជាណិក ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃអញ្ជាណិក ។ បដិសម្ពិទា
 ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកញ្ជាណិកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឯកញ្ជាណិកត្ថេរាបទាន ។

ទេសមំ ខោមទាយកំ ត្រាបទានំ

[៣២] ឆន្ទេ តន្ត្រមតិយា អហោសី វាលំដោ តនា
តេនេវ ទានំ ហោសេមិ រោមេមិ តិជសម្បទំ ។
វិបិយំ មជិច្ឆស្ស វិបស្សិស្ស មហោសិលោ
ឯកំ ខោមំ មយា ទិដ្ឋិ កុសលត្តាយ សត្តនោ ។
ឯកនុតេ ឥតោ កកេយ្យ យំ ខោមំ អទទី តនា
ទុក្ខតិ វាភិជាវាមិ ខោមទានស្សទំ ផលំ ។
សត្តវិសេ(១) ឥតោ កកេយ្យ ឯកោ សិទ្ធវសន្តនោ
សត្តវតនសម្បន្នោ ហត្ថទិប្បិ ឥស្សរោ ។
បជិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ឆន្ទិភិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនទ្ធិ ។
ឥតិ សុទិ អាយស្មា ខោមទាយកោ មេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ខោមទាយកត្រៃស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

១ ម. សត្តវសេ ។

ខោមទាយកត្តោបទាន ទី ១០

[៣២] គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាអ្នកជំនួញ នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះ
 ពន្ធមតី តែងចិញ្ចឹមភរិយាដោយរបរជំនួញនោះ តែងបណ្តុះ
 សម្បទីតិពូជ ។ ខ្ញុំបានថ្វាយសំពត់សម្បកឈើ ១ ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដល់កុសល ចំពោះព្រះសាស្តា ព្រះនាមវិបស្សី
 ព្រះអង្គស្វែងរកនូវគុណធំ ដែលកំពុងស្តេចទៅតាមថ្នល់ ។
 ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយ
 សំពត់សម្បកឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ
 នេះជាផលនៃការថ្វាយសំពត់សម្បកឈើ ។ ក្នុងកប្បទី ២៧
 អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាក្សត្រ ១ អង្គ ឈ្មោះសិទ្ធិវសន្ននៈ
 ជាឥស្សរៈក្នុងទ្វីបទាំង ៤ ទ្រង់បរិច្ចណិដោយភិក្ខុទាំង ៧ ។
 បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះខោមទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ខោមទាយកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឧទ្ទាស្រី

សុត្តន្តិ ឧបវាណោ^(១) ច សវណោ សីលតាហាកោ
អន្តសិសាវកោ ធូចោ^(២) បុទ្ធាចោ ឧត្តិយេន^(៣) ច ។
អញ្ចាលំ ខោមនាយំ ច និសេវ តតិយេ កណោ
បញ្ចាសិសតិសតិ^(៤) វត្តា តាថាយោ សព្វបិណ្ឌិតា ។

សុត្តនិវត្តោ តតិយោ ។

បតុត្តំ វាណាវំ ។

១ ម. កត្តបិ បោទ្ធិកេ ឧបទានោតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ធ្មបំ ។ ៣ ម. ឧត្តិវេន ។
៤ ម. បញ្ចាសីតិសតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ទុទ្ទានិ

រឿងព្រះសុភ័តិ១ ព្រះទុបវណៈ១ ព្រះភីណិសរណាគម-
 និយៈ១ ព្រះបញ្ចស័លសមាទានិយៈ១ ព្រះអន្ទសំសារកៈ១
 ព្រះធូបទាយកៈ១ ព្រះបុឡិនបូជកៈ១ ព្រះទុត្តិយៈ១ ។
 ព្រះឯកញ្ជលិកៈ១ ព្រះខោមទាយកៈ១ ត្រូវជា ១០ រឿង
 គាថាទាំងឡាយ (ដែលព្រះថេរៈទាំងនោះ) បានពោលហើយ
 ប្រមូលរួមទាំងអស់ ត្រូវជា ១៨៥ ក្នុងតតិយវគ្គ ។

ចប់ សុត្តនិវគ្គ ទី ៣ ។

ចប់ ភាណវិរៈ ទី ៤ ។

បតតោ កណ្ណជានិគោ

បឋមំ កណ្ណជានិគោបទានំ

[៣ ៣] សត្តាហំ បដិសន្ធិនំ សយម្ពំ អនុបកុលំ
 បសន្ធិចិត្តោ សុមនោ ពុទ្ធសេដ្ឋំ ឧបជ្ជហី ។
 វដ្តំ កាលមណាយ បទុមត្រំ មហាមុនី
 មហន្តិ(១) កេទលិកណ្ណំ កហេត្វា ឧបកត្តាហំ ។
 បដិក្កហេសិ ភកវា សព្វញ្ញំ លោកនាយកោ
 មម ចិត្តំ បសាទេន្តោ បរិក្កញ្ញំ មហាមុនី ។
 បរិក្កញ្ញំត្រាន មមុន្តោ សត្តវហោ អនុត្តរោ
 សកាសនេ និសិទ្ធិត្វា ឥមា តាថា អកាសថ ។
 យេ ច សន្តិ សមតារោ យក្ខា ឥមម្ពំ បព្វតេ
 អរញ្ញោ ភ្នតកណ្ណា សព្វេ(២) សុណន្តំ វចនំ មម ។

១ ម. មហន្តិ កទលីកណ្ណំ ។ ២ ម. អរញ្ញោ ភ្នតកញ្ញានិ ។

កណ្តាធានវិគ្គ ទី ៤

កណ្តាធានត្រេវាបទាន ទី ១

[៣៣] ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានបម្រើព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ព្រះអង្គជាព្រះសយម្ប ជាអគ្គបុគ្គល ទ្រង់
គេចចេញចាកពួក សម្បុរនៅក្នុងកម្មជាន អស់៧ថ្ងៃ ។ ខ្ញុំ
ដឹងនូវកាលដែលទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ប ហើយខ្ញុំកាន់ចេកមួយ
ស្និតធំ នាំចូលទៅថ្វាយព្រះមហាមុនី ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ។
ព្រះមានព្រះភាគជាសព្វញ្ញ ជាលោកនាយក ទ្រង់បានទទួល
ព្រះមហាមុនី ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្ញុំឲ្យជ្រះថ្លា ទ្រង់សោយ (ចេក
នោះ) ។ លុះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ជាអ្នកដឹកនាំពួក ជាបុគ្គលប្រ-
សើរផុត ទ្រង់សោយរួចហើយគង់លើអាសនៈ របស់ព្រះអង្គ
ហើយត្រាស់នូវភាពទាំងឡាយនេះថា

ពួកយក្សណា ដែលមកដួបដុំ នៅនាក្នុងនេះ និង
ពួកក្នុងទាំងពួង ដែលនៅអាស្រ័យក្នុងព្រៃនេះ (ពួកយក្ស
និងក្នុងទាំងនោះ) ចូរស្តាប់ពាក្យ របស់តថាគតចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

យោ សោ ពុទ្ធិ ឧបដ្ឋាសិ	មិគរាជីវ កេសរិ
តមហំ កិត្តយិស្សមិ	សុណាថ មម ភាសតោ ។
ឯកាទសញ្ច ខត្តិសោ	ទេវរាជា ភវិស្សតិ
ចតុត្ថិសតិខត្តញ្ច	ចក្កវតិ ភវិស្សតិ ។
កប្បសតសហស្សមិ	ឌីក្កាកកកុលសម្ពរោ
តោតមោ ធាម តោត្តន	សត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
អក្កោសិត្តាន សមណោ	សីលវន្តេ អនាសវេ
បាបកម្មវិហាកេន	ធាមធម្មយ្យិ លភិស្សតិ ។
តស្ស ធម្មេសុ នាយាទោ	ឌីរសោ ធម្មនិម្មិតោ
កុណ្ណាណោតិ ធាមេន	សារកោ សោ ភវិស្សតិ ។
បវេកំ អនុយុត្តោ	ណាយំ ណានរតោ អហំ
តោសយិត្តាន សត្តារិ	វិហារមិ អនាសវោ ។
សារកេហិ បវេតោ	ភិក្ខុសង្ឃបុរក្ខតោ
ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទិត្តា	សលាកំ តាហយំ ជិនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កុលបុត្រណា បានបម្រើនូវព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គដូចជាកេសរ-
 រាជសីហ៍ ជាស្តេចនៃម្រឹត តថាគតនឹងសម្តែងសរសើរនូវ
 កុលបុត្រនោះ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់តថាគតសម្តែង ។
 កុលបុត្រនោះ នឹងបានជាស្តេចនៃទេវតា អស់ ១១ ដង នឹង
 បានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៣៤ ដង ។ កន្លងទៅមួយសែន
 កប្ប នឹងមានព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម កើតក្នុងឧត្តក-
 ត្រកូល គ្រាស៊ីវីក្នុងលោក ។ កុលបុត្រនោះនឹងបាននូវ
 នាម (ថាកុណ្ឌាន) ដោយវិបាកនៃបាបកម្ម ព្រោះជេរនូវ
 សមណៈទាំងឡាយ ជាអ្នកមានសីល មិនមានអាសវៈ ។
 កុលបុត្រដែលឈ្មោះកុណ្ឌាននោះ នឹងបានជាពាយាទក្នុង
 ធម៌ របស់ព្រះពុទ្ធព្រះនាមគោតមនោះ នឹងជាព្រះឧរស
 ជាធម្មនិម្មិត ទាំងបានជាសាវ័ក របស់ព្រះពុទ្ធអង្គនោះ ។

ខ្ញុំតែងប្រកបរឿយៗ នូវវិវេក ជាអ្នកមានឈាន ត្រេកអរ
 ក្នុងឈាន ញ៉ាំងព្រះសាស្តាឱ្យត្រេកអរ ជាអ្នកមិនមានអាស-
 វៈ ។ ព្រះដ៏នស្រី មានសាវ័កចោមរោម និងពួកភិក្ខុចោមរោម
 ទ្រង់គង់ក្នុងកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃ ហើយញ៉ាំងខ្ញុំឱ្យកាន់យកស្លាកៗ

បឋម កុណ្ណានុក្ខេបបទ

ឯកំសំ ចំរំ កត្តា	វន្តិត្តា លោកនាយ កំ
វន្តិតំ វស្សុ បុរតោ	បឋមំ អក្កហោសហំ ។
តេន កម្មេន ភកវា	ទិសសហស្ស័បកម្មកោ
ភិក្ខុសង្ឃេន វិសិដ្ឋិត្តា	អក្កដានេ វេបេសំ មំ ។
វិវិយំ មេ ធុរោយុំ	យោកត្តោមាណិវាហំ
ធារេមំ អន្តិមំ ទេហំ	សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យភិញ្ញា សច្ចកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្តំ សុទិំ អាយស្មា	កុណ្ណានុក្ខេ បេរោ ឥមា
កាថាយោ អកាសិត្តានិ ។	

កុណ្ណានុក្ខេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

កុណ្ណធានត្ថេរាបទាន ទី ១

ខ្ញុំធ្វើនូវចីវរឆៀងស្មាមាង ហើយថ្វាយបង្គំព្រះលោកនាយក
 កាន់យកនូវស្លាកជាដង្ហែង ក្នុងទីបំពោះព្រះករុណាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏
 ប្រសើរជាងអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ញ៉ាំង
 លោកធាតុមួយម៉ឺនឲ្យញាប់ញ័រ ទ្រង់គង់ក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ហើយ
 តាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯតទគ្គៈ ដោយសារអំពើនោះ ។ សេចក្តីព្យា-
 យាមរបស់ខ្ញុំ គួរដើម្បីនាំទៅនូវធុរៈ ជាទីនាំមកនូវធម៌ដ៏ក្សេម
 ចាកយោគៈ ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវរាងកាយជាទីបំផុត ក្នុងសាសនា
 របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ បដិសម្ព័ន្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិ-
 ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកុណ្ណធានត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កុណ្ណធានត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទុតិយំ លោកតតេរាបទានំ

(៣២) សោភិតោ ជាម ជាមេន អហោសី ព្រាហ្មណោតទា

បុរុក្ខតោ សសិស្សេហិ អារាមំ អគមាសហំ ។

ភកវា ឌម្ហិ សមយេ ភិក្ខុសង្ឃបុរុក្ខតោ

អារាមន្ទារា និក្ខម្ហ អដ្ឋាសិ បុរុសុត្តមោ ។

តមទ្ធសាសី សម្ពុទ្ធិំ ទន្ធិំ ទន្ធិបុរុក្ខតំ

សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា សន្តវី លោកនាយកំ ។

យេ កេចិ មាទមា សព្វេ មហិយា តេ វិរុបារេ

ពុទ្ធិមន្តោ តថា សត្តា រុហន្តិ ជិនសាសនេ ។

សត្តវាហោចិ សព្វញ្ញំ មហោសី តហុកេ ជនេ

វិបថា ឧទ្ធហត្តាន បថំ អាចិក្ខុសេ ត្រី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បទាន

សាគិតត្រៃវាបទាន ទី ២

[៣៤] គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះសោភិតៈ
មានពួកសិស្សវៃហោម ដើរទៅកាន់អាពាម ។ សម័យ
នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ជាបុរសទុក្ខម មានពួកភិក្ខុហោម
រោម ស្តេចចេញអំពីទ្វារអាពាម ហើយបិតនៅ ។ ខ្ញុំបាន
ឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ព្រះអង្គមានឥន្ទ្រិយទូន្មានហើយ
មានសារឹកដែលមានឥន្ទ្រិយទូន្មានហើយដែរ ជាបរិវារ ខ្ញុំក៏
ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឱ្យជ្រះថ្លា ហើយពោលសរសើរព្រះលោក-
នាយកថា ពួកឈឺទាំងអស់ណាមួយ ពួកឈឺទាំងនោះ
រមែងដុះលូតលាស់លើផែនដី យ៉ាងណាមិញ សត្វទាំង-
ឡាយជាអ្នកមានប្រាជ្ញា តែងចម្រើនលូតលាស់ឡើង ក្នុង
សាសនា របស់ព្រះជិនស្រី ក៏យ៉ាងនោះ ។ ព្រះអង្គជា
អ្នកដឹកនាំពួក ជាសព្វញ្ញ ស្វែងរកនូវគុណធំ សូមស្រោច
ស្រង់នូវពួកជនជាច្រើន អំពីផ្លូវខុស ហើយប្រាប់ផ្លូវត្រូវ ។

ទុតិយំ សាគតត្ថេរាបទានំ

ទន្លោ ទន្លបរក្ខតោ ឈាយី ឈានរតេហិ ច

អាតាបិបហិតត្ថេហិ ឧបសន្តេហិ តានិភិ ។

អលង្កតោ បរិសតោ(១) បុព្វាញ្ញាណេហិ សោភសិ

បកា និទ្ធាវតេ តុយំ សុរិយោទយនោ យថា ។

បសន្នចិត្តំ និស្វាន មហេសី បទុមត្ថរោ

ភិក្ខុសង្ឃេ បិតោ សត្តា ឥមា តាថា អកាសថ ។

យោ សោ ហាសំ ជនេត្វាន មមិ តិរត្តសិ ព្រាហ្មណោ

កប្បានំ សតសហស្សំ ទេវលោកេ រមិស្សតិ ។

តុសិតាហិ(២) ចរិត្វាន សុត្តម្ភលេន ថោទិតោ

តោតមស្ស កកវតោ សាសនេ បព្វជិស្សតិ ។

១ ម. បរិសាហិ ។ ២ ម. តុសិតោ ។

សាគតត្ថេរាបទាន ទី ២

ព្រះអង្គមានឥន្ទ្រិយទូន្មានហើយ ទាំងមានសារឹក ដែលមាន
 ឥន្ទ្រិយទូន្មានហើយ ចោមរោម ព្រះអង្គមានឈាន មាន
 ពួកអ្នកគ្រែកអរក្នុងឈាន អ្នកមានព្យាយាម និងអ្នកមាន
 ចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន អ្នកមានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ អ្នកមិន
 ញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ចោមរោម ។ ព្រះអង្គប្រដាប់
 ហើយដោយពួកបរិស័ទ ទ្រង់ល្អដោយបុណ្យនិងញាណ រស្មី
 របស់ព្រះអង្គផ្សាយចេញ ដូចព្រះអាទិត្យ ដែលទើបនឹងរះ
 ឡើង ។ ព្រះមហេសីជាសាស្តាព្រះនាមបុគ្គលៈ ទ្រង់បិត
 នៅក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ឃើញខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ ត្រាស់ទូរ
 គាថាទាំងឡាយនេះថា

ព្រាហ្មណ៍ណា ញ៉ាំងសេចក្តីរីករាយឲ្យកើតឡើងហើយ
 ពោលសរសើរតថាគត ព្រាហ្មណ៍នោះនឹងរីករាយ ក្នុងទេវ-
 លោក អស់វិសេនៃកប្បទាំងឡាយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះលុះ
 ច្បុកចាតឋានតុសិតមក ត្រូវកុសលមូលជាសំភៀន នឹងបួស
 ក្នុងសាសនា របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមគោតម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តុដ្ឋហដ្ឋ លភិស្សតិ បព្វជិត្តាន សាសនេ
 សាកតោ នាម នាមេន ហេស្សតិ សុត្ត សាវកា ។
 បព្វជិត្តាន កាយេន មាបកម្មំ វិវដ្ឋយី
 វចិទុប្បវតំ ហិត្តា អាជីវំ បរិសោធយី ។
 ឃំ វិហារមាធាហំ ទេដោនាត្វសុ កោវិទោ
 សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ វិហារមិ អនាសវេ ។
 បដិសម្មិនា ចតស្ស្ស វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនត្ថិ ។
 ឥត្ថំ សុទិំ អាយស្មា សាកតោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សាគតត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

តតិយំ មហាកញ្ចយនត្ថេរាបទានំ

(៣៥) បទុមុត្តរនាថស្ស បទុមំ នាម ចេតិយំ
 សិលាបដិ^(១) ការយិត្តាន សុវណ្ណនាគិលេបយី ។

១ ម. សីហាសនំ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រាហ្មណ៍នោះ បួសក្នុងសាសនាហើយ នឹងបាននូវសេចក្តី
ត្រេកអររីករាយ មាននាមថាសាគតៈ នឹងបានជាសាវ័ក
របស់ព្រះសាស្តានោះ ។

ខ្ញុំលុះបួសរួចហើយ ក៏វៀរចាកបាបកម្ម ដោយកាយ
លះបង់នូវវិច្ឆិច្ឆិកា ជម្រះសំអាតនូវអាជីវបារិសុទ្ធិសីល ។
ខ្ញុំកាលនៅយ៉ាងនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងគេជាធាតុ កំណត់
ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ។ បដិសម្ភិទា
៤ វិមាត្រ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បាទព្រះបាទ ព្រះសាគតត្រូវ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សាគតត្រៃវបទាន ។

មហាកបាយនត្រៃវបទាន ទី ៣

(៣៤) ខ្ញុំបានធ្វើចតិយឈ្មោះបទុមៈ ជាវិការៈនៃផ្ទាំងថ្មលាប
ដោយទឹកមាស ថ្វាយព្រះលោកនាថ ព្រះនាមបទុមត្រូវ ។

គតិយំ មហាកព្វាយនត្ថោបទានំ

រតនាមយ ធនត្តញ្ច	បក្កយេ វាលវីជនី
ពុទ្ធស្ស អភិរោមេសី	លោកពុទ្ធស្ស តាទិដោ ។
យាវតា ទេវតា កុម្មា	សព្វេ សង្ខបតិ តទា
រតនាសនធនានំ	វិហាកំ កថយិស្សតិ ។
តញ្ច សត្វំ សុណិស្សម	កថយន្តស្ស សត្តដោ
ភិយ្យោ ហាសំ ជនេយ្យម	សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
ហោមាសនេ និសិទិត្តា	សយម្ប អកុប្បក្កលោ
ភិក្ខុសង្ឃបរិពុទ្ធិញ្ញ	ឥមា តាថា អភាសថ ។
យេនិទំ អាសនំ ទិដ្ឋំ	សោវណ្ណំ រតនាមយំ
តមហំ កត្តយិស្សមិ	សុណាថ មម ភាសតោ ។
តិសកប្បនិ ទេវិដ្ឋោ	ទេវវដ្ឋំ កវិស្សតិ
សមន្តា យោជនសតិ	អាភាយា ភិក្ខវិស្សតិ ។
មនុស្សលោកមាគន្ធិ	ចក្កវតិ កវិស្សតិ
បកស្សរោតិ ធាមេន	ឧក្កតេដោ កវិស្សតិ ។

កប្បាយនត្តោបទាន ទី ៣

ខ្ញុំលើកត្រូវជាវិការៈនៃកែវ និងផ្ចិតរោមសត្វ ថ្វាយព្រះពុទ្ធ
 ជាដៅពង្សនៃលោក ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។
 គ្រានោះ ពួកកុម្មុទៅតាទាំងអស់ ទាំងប៉ុន្មាន បានមកប្រជុំ
 គ្នាថា ព្រះលោកនាថ នឹងសម្តែងផលនៃអាសនៈ និងត្រូវ
 ជាវិការៈនៃកែវ ។ ពួកយើងនឹងស្តាប់ នូវផលទាំងពួងនោះ
 កាលបើព្រះសាស្ត្រកំពុងសម្តែង ពួកយើងនឹងញ៉ាំងសេចក្តី
 រីករាយ ឲ្យកើតដោយក្រែលែង ក្នុងសាសនា របស់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ព្រះសយម្ព ជាអគ្គបុគ្គល មានកិត្តិសង្ឃ
 ចោមរោម ទ្រង់គង់លើអាសនៈមាសហើយ ត្រាស់នូវតាថា
 ទាំងឡាយនេះថា

កុលបុត្រណា បានថ្វាយអាសនៈមាស ប្រដាប់ដោយ
 កែវនេះ គឺថាគតនឹងសម្តែងសរសើរកុលបុត្រនោះ អ្នកទាំង
 ឡាយចូរស្តាប់គឺថាគតសម្តែងចុះ ។ កុលបុត្រនោះនឹងបាន
 ជាធំជាងទៅតា សោយទៅរាជ្យ អស់៣០កប្ប នឹងមាន
 រស្មីគ្របសង្កត់ទី១០០ យោជន៍ ដោយជុំវិញ ។ កុលបុត្រ
 នោះ លុះត្រឡប់មកកាន់មនុស្សលោកវិញ នឹងបានជាស្តេច
 ចក្រពត្តិ មាននាមថាបកស្សវៈ នឹងមានគេជះដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

សុត្តនិកាយ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទិវា វា យទិវា វត្ថុំ សុត្តរិស្សំ ខុទ្ទកោ
 សមណំ អដ្ឋវគ្គំ ខុដ្ឋោតិស្សតិ ខត្តិយោ ។
 កប្បសតសហស្សម្ភិ ឌីក្កាកកុលសម្ភវោ
 កោតមោ ធាម កោត្ថន ភត្តា លោកេ ភវិស្សតិ ។
 តុសិតាហិ ចរិត្តាន សុក្កម្មលេន ទោទិតោ
 កប្បាធា ធាម ធាមេន ព្រហ្មពន្ធកវិស្សតិ ។
 សោ បច្ឆា បព្វជិត្តាន ពុទ្ធា ហោស្សក្យនាសវោ
 កោតមោ លោកបដ្ឋោកោ អក្កដ្ឋានេ វេបេស្សតិ ។
 សង្ខតំ បុច្ឆតំ បញ្ចំ វិត្តារេន កថេស្សតិ
 កថយន្តោ ច តំ បញ្ចំ អដ្ឋាសយំ បូរេស្សតិ ។
 អន្ធកុលេ អភិជាតោ ព្រាហ្មណោ មន្តចារកុ
 ឌីហាយ ធនធិញ្ញានិ បព្វជិ អនការយំ ។
 សង្ខតេនាបិ បុច្ឆន្តេ វិត្តារេន កថេមហំ
 អដ្ឋាសយន្តេសំ បូរេមិ^(១) តោសេមិ ធិបទុត្តមំ ។

១ ម. អញ្ជសិ គេសំ បូរេមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះបរមក្សត្រនោះ នឹងរៀន អស់ទី៨ ហត្ថដោយជុំវិញ
 ទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ដូចជាព្រះអាទិត្យរះឡើង ។ កន្លងទៅមួយ
 សែនកប្ប នឹងមានព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម កើតក្នុង
 ឧត្តកត្រកូល គ្រាល់ដងក្នុងលោក ។ កុលបុត្រនោះ ក្រុក
 ចាកឋានគុសិតមក ត្រូវកុសលមូលជាសំភ្លើន នឹងបានជា
 ព្រាហ្មណ៍ មាននាមកប្តានៈ ។ លុះកាលជាខាងក្រោយមក
 កប្តានៈនោះចេញបួស នឹងបានជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនមានអា-
 សវៈ ព្រះគោតមជាប្រទីបក្នុងលោក ទ្រង់នឹងតាំង (កប្តានៈ
 នោះ) ក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ។ កប្តានៈនោះ នឹងសម្តែងនូវ
 ប្រស្នាដែលគេស្តាយ៉ាងសង្ខេប ដោយពិស្តារបាន មួយវិញ
 ទៀត កប្តានៈនោះ កំពុងសម្តែងនូវប្រស្នានោះ អាចនឹង
 បំពេញអធ្យាស្រ័យ (របស់អ្នកសួរ) បាន ។ កុលបុត្រនោះ
 កើតក្នុងត្រកូលសុកស្តម្ភ ជាព្រាហ្មណ៍ដល់នូវគ្រើយនៃមន្ត
 លះបង់ទ្រព្យនិងស្រូវ ចូលទៅកាន់ផ្ទះ ។

កាលបើមានប្រស្នា ដែលជនទាំងឡាយសួរដោយបំប្រញ
 ខ្ញុំសម្តែងដោយពិស្តារ បំពេញអធ្យាស្រ័យ នៃពួកជននោះ
 ខ្ញុំញ៉ាំងព្រះសម្តែងប្រសើរជាងសត្វជើងពីរ ឲ្យគ្រេកអរ ។

បញ្ជី កាណ្ណទាយត្ថេរាបទានំ

តោសិ តោ មេ មហារីរោ សយម្ហូ អក្ខប្បកុលោ
 ភិក្ខុសង្ឃេ វិសិទ្ធិត្វា ឯតទេកេ មហេសិ មំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិហោត្វា បិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា តេតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តិ សុទ្ធិ អាយស្មា មហាកក្ខាយនោ មេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

មហាកក្ខាយនោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បញ្ជី កាណ្ណទាយត្ថេរាបទានំ

(៣ ៦) បទុមុត្តរស្ស ពុទ្ធស្ស លោកដេដ្ឋស្ស តាទិដោ
 អន្ធានំ បដិបន្តស្ស ធរតោ ចារិតិ តទា ។
 សុដុល្លំ បទុមិ កយ ឧប្បលំ មល្លិកត្តាហំ
 បរមន្តំ កហោត្វាន អនាសិ សត្តនោ អហំ ។
 បរិកុញ្ញំ^(១) មហារីរោ បរមន្តំ សុភោជនំ
 កត្តា បុប្ផំ កហោត្វាន ជិនស្ស^(២) សម្បទស្សយំ^(៣) ។

១ កត្តបិ បោត្តកេ បរិកុញ្ញ ឥតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ជនស្ស ។ ៣ កត្តបិ បោត្តកេ សម្បទស្សយន្តិ ទិស្សតិ ។

កាណ្ឌាយិញ្ចេរាបទាន ទី ៤

ព្រះសយម្ហូ ជាអគ្គបុគ្គល ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ដែលខ្ញុំ
 ធ្វើឲ្យរីករាយហើយ ទ្រង់គង់ក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់តាំងខ្ញុំ
 ក្នុងទីជាឯកទេគ្គៈ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកប្បាយនត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កញ្ចយនញ្ចេរាបទាន ។

កាណ្ឌាយិញ្ចេរាបទាន ទី ៤

(៣៦) គ្រានោះ ព្រះបទេមត្តរសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជាច្បង
 ក្នុងលោក មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ស្តេចយានតាម
 ផ្លូវឆ្ងាយគ្រាច់ទៅកាន់ចារិក ។ ខ្ញុំកាន់ផ្កាយូក ផ្កាឡូល
 ផ្កាម្លិះ ដែលរីកស្កុះស្កាយ ទាំងយកចង្កាន់ដីថ្លៃថ្លា បង្ហាន់
 ទៅថ្វាយព្រះសាស្តា ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គមានព្យាយាម
 ធំ ទ្រង់ឆាន់ចង្កាន់ដីប្រសើរ ជាភោជនដ៏ល្អរួចហើយ ទ្រង់
 កាន់នូវផ្កាទាំងនោះ បង្ហាញដល់ប្រជុំជនថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ស្មំ កន្តយំទំ លោកេ	ជលជំ ប្បប្បមត្ថំ
សុទ្ធករំ កតំ តេន	យំ(១)មេ ប្បប្បិ អនាសិ សោ ។
យា ប្បប្បិ អភិរោមេសិ	បរមន្ទញ្ចានិ សេ មេ
តមហំ កិត្តយិស្សាមិ	សុណាថ មម ភាសតោ ។
ទសមជ្ជកុតញ្ច សោ	ទេវជំ ករិស្សតិ
ឧប្បលំ បទុមញ្ចាថិ	មល្លកញ្ច ភទុត្តរំ ។
អស្ស បញ្ញាវិចារកេន	ទិព្វកន្ធសមាយុតំ
អាគាសេ ធនំ កត្តា	ជារយិស្សតិ តាវទេ ។
បញ្ចវិសតិខត្តញ្ច	ចក្កវតិ ករិស្សតិ
បឋព្វា វជំ បញ្ចសតំ	វស្សំ អាវសិស្សតិ ។
កប្បសតសហស្សមិ	ឌីក្កា កក្កលសម្ពរោ
តោតមោ ជាម តោត្តេន	សត្តា លោកេ ករិស្សតិ ។

១ កត្តបិ យោគីតេ យោតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បុរសនោះ បានថ្វាយផ្កាឈូកណា ដល់តថាគត ផ្កា
ឈូកនេះដ៏ទុក្ខម ជាទីប្រាថ្នា ជាទីគ្រេកអរ (របស់ជន) ក្នុង
លោក អំពើដែលគេធ្វើបានដោយកម្រ បុរសនោះ ក៏បាន
ធ្វើហើយ ។ បុរសណា បានបូជាផ្កាទាំងថ្វាយចង្ហាន់
ដ៏ប្រសើរ ដល់តថាគត តថាគតនឹងសម្តែងសរសើរបុរស
នោះ អ្នកទាំងឡាយបូរស្តាប់តថាគតសម្តែងចុះ ។ បុរសនោះ
នឹងបានសោយទេវរាជ្យ អស់១៨ដង ឯផ្កាឧប្បល ផ្កា
ឈូក ផ្កាម្លិះ និងផ្កាដទៃក្រៅពីនោះ ដែលប្រកបដោយក្លិនដ៏
ជាទិព្វ នឹងអណ្តែត ធ្វើឲ្យជាគ្រឿងប្រក់ព្វដ៏អាតាស ក្នុង
ខណៈនោះ ដោយផលនៃបុណ្យ របស់បុរសនោះ ។ បុ-
រសនោះ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់២៥ដង នឹងបាន
សោយរាជ្យលើផែនដី គ្រប់គ្រងផែនដី អស់៥០០ដង ។
កន្លងទៅមួយសែនកប្ប្យ នឹងមានព្រះសាស្តា ព្រះនាម
គោតម ទ្រង់កើតក្នុងឧត្តាកត្រកូល គ្រាសំដឹងក្នុងលោក ។

បត្តកំ កាណ្ឌទាយត្តេរាបទានំ

សកកម្មាភិវទ្ធោ សោ សុក្កម្ភលេន ចោទិតោ

សក្យានំ នន្ទិជនគោ(១) ញាតិពន្ធិ ភិស្សុតិ ។

សោ ច បដ្ឋា បព្វជិត្តា សុក្កម្ភលេន ចោទិតោ

សព្វាសវេ បរិញាយ វិញាយិស្សុត្យនាសវោ ។

បដិសម្ពិទ្ធមនុប្បតិ កតតិច្ចំ អនាសវំ

តោតមោ លោកពន្ធិ វិ ឯតទក្កេ វេបេស្សុតិ ។

បដានំ បហិតត្តោ សោ ឧបសន្តោ វិរូបដិ

ឧទាយិ នាម នាមេន ហោស្សុតិ សត្តុសារិកោ ។

រាតោ ទោសោ ច មោហោ ច មាណេមក្ខោ ច ជិសិគោ

សព្វាសវេ បរិញាយ វិហារមិ អនាសវោ ។

តោសយិញាបិ សម្ពុទ្ធិ អាតាបិ និបកោ អហំ

បសាទិតោ ច សម្ពុទ្ធោ ឯតទក្កេ វេបេសិ មិ ។

១ កត្តបិ បោគ្កកេ នន្ទិជនគោតិ ទិស្សុតិ ។

កាណុយ៉ែត្រេកអរ ទី ៤

បុរសនោះ មានកម្មរបស់ខ្លួនប្រាណហើយ មានកុសលមូល
 ជាសំគ្រឿនហើយ នឹងបានកើតជាព្រះញាតិដៅពង្ស ជាអ្នក
 ញ៉ាំងពួកសក្យៈឲ្យកើតសេចក្តីត្រេកអរ ។ លុះកាលជាខាង
 ក្រោយមក បុរសនោះនឹងចេញបួស ត្រូវកុសលមូលជាសំ
 គ្រឿន កំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ
 នឹងបរិនិព្វាន ។ ព្រះគោតម ព្រះអង្គដៅពង្ស នៃសត្វ-
 លោក នឹងតាំងភិក្ខុនោះ ដែលដល់បដិសម្បត្តិហើយ មាន
 សោឡសកិច្ចធ្វើរួចហើយ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ក្នុងទីជា
 ឯតទគ្គៈ ។ ភិក្ខុនោះតាំងព្យាយាម មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ មិនមានឧបធិ មាននាមថា
 ទទាយី នឹងបានជាសាវ័ក របស់ព្រះសាស្ត្រាអង្គនោះ ។

ខ្ញុំកំចាត់បង់រាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ និងមក្ខៈ
 កំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ។
 មួយវិញទៀត ខ្ញុំមានព្យាយាម មានប្រាជ្ញាចាស់ បាន
 ញ៉ាំងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិត្រេកអរ ឯព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធិ ដែលខ្ញុំបាន
 ធ្វើឲ្យជ្រះថ្លាហើយ ទ្រង់តាំងខ្ញុំ ក្នុងទីជាឯតទគ្គៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ធនស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្នុកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធំ អាយស្មា កាឡិយាយិ ខេរោ ឥមា
 កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

កាឡិយាយិក្ខេរស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

បញ្ចមំ មោឃរាជក្ខេរាបទានំ

(៣៧) អត្តទស្សី តុ ភកកា សយម្ហ អបរាជិតោ
 ភិក្ខុសង្ឃបរិស្សទ្ធា រថិយំ បដិបដ្ឋេថ ។
 សិស្សេហិ សម្មវរិតោ យរម្ហា អភិនិត្តមី
 និត្តមិត្តានហំ តត្ថ អន្តសំ លោកនាយកំ ។
 អភិវទេត្តាន សម្ពុទ្ធិ សិរេ កត្តាន អញ្ជាលី
 សតំ ចិត្តំ បសារទេត្តា សន្តវី លោកនាយកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្មិតា ៤ វិមាត្ថុ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកាឡាតាយត្រៃវិគោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កាឡាតាយត្រៃវិគោ ។

មោឃវារាជត្រៃវិគោ ទី ៥

(៣៧) កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាមអត្តទស្សី ជា
ព្រះសយម ឥតមានបុគ្គលដាញ់បាន មានភិក្ខុសង្ឃចោមរោម
ស្តេចយាងទៅតាមច្រវែល ។ ខ្ញុំមានពួកសិស្សហែហមដើរចេញ
អំពីផ្ទះ លុះចេញទៅ ក៏បានឃើញព្រះលោកនាយក ត្រង់ទី
នោះ ។ ខ្ញុំធ្វើអញ្ជាលើសិរ្សៈ ថ្វាយបង្គំព្រះសម្តែងញ៉ាំងចិត្ត
របស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា ហើយពោលសរសើរព្រះលោកនាយកថា

បញ្ចម៍ មោឃវាជិត្តបទានំ

យាវតា រូបំនោ សត្តា អរូបំ វា អសញ្ញំនោ
សព្វេ តេ តវ ញ្ញាណម្មំ អន្តោ ហោន្តំ សមោគដា ។
សុខុមច្ឆកេន ជាលេន ឧទកំ យោ បរិត្តិយេ
យេ តេវ ឧទតេ មាណា អន្តោជាលេ កវន្តំ តេ ។
យេសញ្ច បេតនា អត្តំ រូបំនោ ច អរូបំនោ
សព្វេ តេ តវ ញ្ញាណម្មំ អន្តោ ហោន្តំ សមោគដា ។
សមុទ្ធវសំមំ លោកំ អន្ធការសមាគុលំ
តវ ធម្មំ សុណិត្តាន កម្មាសោតំ តវន្តំ តេ ។
អវិជ្ជាជិវុតោ លោកោ អន្ធការេន ឌីត្តោ
តវ ញ្ញាណម្មំ ដោតន្តោ អន្ធការាវ បដិសំតា ។
តវំ បត្តុសំ សព្វេសំ បហាតបវិទ្ធិននោ
តវ ធម្មំ សុណិត្តាន វិញ្ញាយំស្សតិ តហ្មជ្ជនោ ។

មោឃរាជត្ថេរាបទាន ទី ៥

ពួកសត្វមានរូបក្តី ឥតរូបក្តី ឥតសញ្ញាក្តី ទាំងប៉ុន្មាន ពួក
 សត្វទាំងអស់នោះ តែងប្រជុំចុះខាងក្នុងញាណ របស់ព្រះ
 អង្គ ។ បុគ្គលណា បិទបាំងទឹកដោយសំណាញ់ មាន
 ក្រឡាញឹក ពួកសត្វណាមួយនៅក្នុងទឹក ពួកសត្វទាំងនោះ
 រមែងមាននៅខាងក្នុងសំណាញ់ (របស់បុគ្គលនោះ ដូចម្តេច
 មិញ) ។ សត្វទាំងឡាយណា ដែលមានចេតនា ទោះបី
 មានរូបក្តី ឥតរូបក្តី ពួកសត្វទាំងអស់នោះ រមែងប្រជុំចុះខាង
 ក្នុងញាណ របស់ព្រះអង្គ (ដូច្នោះដែរ) ។ ព្រះអង្គស្រោច
 ស្រន់សត្វលោកនេះ ដែលច្រឡំច្រឡំដោយនឹងតិ សត្វ
 ទាំងនោះស្តាប់នូវធម៌ របស់ព្រះអង្គហើយ ឆ្លងនូវខ្សែទឹក
 គឺសេចក្តីសង្ស័យបាន ។ សត្វលោក មានអវិជ្ជារូបវិត
 មាននឹងតគ្របសង្កត់ហើយ នឹងកំចាត់នឹងតទាំងឡាយ ព្រោះ
 ញាណ របស់ព្រះអង្គដែលគ្រោលឡើង ។ ព្រះអង្គមានចក្ខុ
 បន្ទាបនឹងនូវនឹងតធំ របស់សត្វទាំងពួង ជនជាច្រើន លុះ
 ស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះអង្គហើយ នឹងបានសម្រេចព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បុត្រំ ^(១) ប្បយត្តាន	មនំ ខុទ្ទំ អនេលកំ
ឧកោហិត្តហំ បក្កយ	ឧបនេសី មហេសិនោ ។
បដិក្កណំ មហារិកោ	សុភក្កន ^(២) មហាភសី
កុញ្ញត្តា តញ្ញា សញ្ញា	វេហាសំ នកម្មត្ថមី ។
អន្តលក្ខេ វិគោ សត្តា	អត្តទស្សី នវាសកោ
មម ចិត្តំ បសាទេន្តោ	ឥមា តាថា អភាសថ ។
យេនិទំ ថវិតំ ញាណំ	ពុទ្ធសេដ្ឋោ ច ថោមតោ
តេន ចិត្តញ្ញសាទេន	ទុក្ខតំ សោ ន កច្ចតិ ។
ចតុស្សដ្ឋិញ្ញា ^(៣) ខត្តំ សោ	ទេវវជ្ជំ កវិស្សតិ
បទេសវជ្ជដ្ឋសតិ	វស្សំ អាវសិស្សតិ ។
បញ្ចាវ សតក្ខតញ្ញា	ចក្កវតិ កវិស្សតិ
បទេសវជ្ជំ អសង្ខេយ្យំ	មហិយា កោវយិស្សតិ ។

១ ម. បុជិតំ ។ ២ ម. សហគ្រុន ។ ៣ ម. បក្កុសញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំញ៉ាំងកោដនឲ្យពេញ ដោយយំផ្អិតដែលឥតមេ ហើយ
 ទ្រុដោយដៃទាំងពីរ បង្កានចូលទៅថ្វាយព្រះមហេសី ។
 ព្រះពុទ្ធជាមហាឥសី ព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ ទ្រង់ទទួល
 ដោយព្រះហស្តរបស់ព្រះអង្គ ព្រះសព្វញ្ញ ទ្រង់សោយនូវ
 យំនោះរួចហើយ ស្តេចហោះឡើងកាន់អាភាសវេហាសី ។
 ព្រះសាស្តា ព្រះនាមអត្តទស្សី ជានរាសកៈ បិតនៅព្រំដី
 អាភាស ទ្រង់ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្ញុំឲ្យជ្រះថ្លា ហើយត្រាស់តាថា
 ទាំងឡាយនេះថា

កុលបុត្រណា សរសើរញាណនេះផង សរសើរ
 ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរផង កុលបុត្រនោះ នឹងមិនទៅកាន់ទុគ្គតិ
 ដោយចិត្តដែលជ្រះថ្លានោះ ។ កុលបុត្រនោះ នឹងបាន
 សោយទៅរាជ្យ អស់ ៦៤ ដង នឹងបានសោយប្រទេស-
 រាជ្យ គ្រប់គ្រងផែនដី អស់ ៤០០ ដង នឹងបានជាស្តេច
 ចក្រពត្តិ អស់ ៥០០ ដង ។ កុលបុត្រនោះ នឹងបាន
 សោយប្រទេសរាជ្យ លើផែនដី អស់មួយអសន្លៀយៗ

បញ្ចម៌ មោយរាជត្រៃបទានំ

អន្សាយិកោ មន្តិទរោ	តិណ្ណំ វេទាន ចារក្ខ
កោតមស្ស ភកវតោ	សាសនេ បព្វជិស្សតិ ។
កម្មិរំ និប្បណំ អត្ថំ	ញ្ញាណេន វិចិស្សតិ
មោយរាជាតិ លាមេន	ហេស្សតិ សត្តុសាវកោ ។
តិហិ វិជ្ជាហិ សម្មន្នោ	កតតិ ឆ្នោ អនាសវោ
កោតមោ សត្តវហក្កោ	ឯតទក្កេ វេបេស្សតិ ។
ហិត្វា មាណុសកំ យោកំ	នេត្វាន កវពន្ធនំ
សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ	វិហារមិ អនាសវោ ។
បដិសម្មិទា ចតស្ស្ស	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា	មោយរាជា វេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិតាតិ ។	

មោយរាជត្រៃស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

មោឃរាជត្ថេរាបទាន ទី ៥

ជាអ្នកស្វាធាយមន្ត ចង់ចាំមន្ត ដល់នូវគ្រឿងនៃវេទតាំង
 ៣ ។ កុលបុត្រនោះនឹងបួសក្នុងសាសនា របស់ព្រះមានព្រះ
 ភាគ ព្រះនាមគោតម នឹងពិចារណានូវអត្តដ៏ល្អត្រូវលាជ្រៅ
 ដោយញាណបាន ។ កុលបុត្រនោះ មាននាមថាមោឃរាជ
 នឹងបានជាសាវ័ក របស់ព្រះសាស្តាអង្គនោះ ជាអ្នកបរិបូរ
 ដោយវិជ្ជា ៣ មានសោឡសកិច្ចធ្វើរួចហើយ ជាអ្នកមិន
 មានអាសវៈ ។ ព្រះគោតម ជាអ្នកដឹកនាំពួកដ៏ប្រសើរ
 នឹងតាំងភិក្ខុនោះ ក្នុងទីជាឯតទ្តៈ ។

ខ្ញុំលះបង់នូវយោគធម៌ ជារបស់នៃមនុស្ស កាត់ផ្តាច់
 នូវចំណងក្នុងភពហើយ កំណត់ដឹងនូវអាសវៈតាំងពួង តាំង
 ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ។ បដិសម្តី៣៤ វិមោក្ខ៨ និងអ-
 ភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពួថា ព្រះមោឃរាជត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឆដំ អធិមត្តកិច្ចោបទានំ

[៣៨] និព្វតេ លោកនាថម្មិ អត្តទស្សីន្តរតមេ(១)
 និមន្តត្តា(២) ភិក្ខុសង្ឃំ វិញ្ញសន្នេន ចេតសា ។
 និមន្តត្តា សង្ឃរតនំ(៣) ឧជ្ឈតំ សមាហិតំ
 ឧច្ឆនា មណ្ឌបំ កត្តា កោជេសី សង្ឃមត្តមំ ។
 យំ យំ យោន្តបបដ្ឋាមំ ទេវតំ អថ មាណសំ
 សព្វេ សត្តេ អភិកោមិ បុព្វាកម្មសង្ឃំនិ ផលំ ។
 អដ្ឋារសេ កប្បសតេ យំ នានមទទី តនា
 ទុក្ខតិ នាភិជាណមិ ឧច្ឆនានសង្ឃំនិ ផលំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្ឃិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតំ សុទំ អាយស្មា អធិមត្តកោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អធិមត្តកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. អត្តទស្សីន្តរតមេ ។ ២ ម. ឧបដ្ឋិតំ ។ ៣ ម. ភិក្ខុសង្ឃំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អធិម្ពត្តកត្តោបទាន ទី ៦

[៣៨] កាលព្រះលោកនាថ ព្រះនាមអត្តទេស្សី ព្រះអង្គ
 ប្រសើរជាងពួកនរៈ បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា និ-
 មន្តិកកុសង្ស លុះនិមន្តព្រះសង្ឃរក្ខ ដែលមានសន្តានគ្រង
 មានចិត្តតម្កល់មាំហើយ ខ្ញុំធ្វើមណ្ឌបដោយដើមអំពៅ បាន
 និមន្តព្រះសង្ឃដ៏ប្រសើរឲ្យឆាន់ ។ ខ្ញុំទៅចាប់កំណើតណាៗ
 ទោះជាទៅតា ឬជាមនុស្ស ខ្ញុំគ្របសង្កត់នូវពួកសត្វទាំងអស់
 នេះជាផលនៃបុញ្ញកម្ម ។ ក្នុងកប្បទី ១.៨០០ អំពីកប្បនេះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានឲ្យទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផលនៃការឲ្យអំពៅ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអធិម្ពត្តកត្តោ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធ នូវ

ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អធិម្ពត្តកត្តោបទាន ។

សត្វមំ លសុណទាយកត្តោរាបទានំ

[៣៧] ហិមវន្តស្ស អវិទូរេ តាមសោ អាសហំ វិនា
 លសុណំ ឧបដិវាមិ លសុណំ មយ្ហ កោសនំ ។
 ទារិយោ ប្បវយិត្តាន មជ្ឈិមំ អកញ្ចហំ
 ហិដ្ឋា ហិដ្ឋន ចិត្តន មជ្ឈិស្ស លសុណំ អទំ ។
 វិមជ្ឈិស្ស ទរក្កស្ស សាសនេ វិរតស្សហំ
 សជ្ឈិស្ស លសុណំ ទត្តា កម្មំ សក្កម្ហំ មោទហំ ។
 ឯកនុតេ ឥតោ កប្បេ លសុណំ យំ អទំ វិនា
 ទុក្ខតិ ធាកិថាធាមិ លសុណានំ ឥទំ ដលំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាមិច អដ្ឋិមេ
 ធន្នកិញ្ច សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា លសុណាទាយកោ ថេរោ
 ឥមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

លសុណទាយកត្តោរាបទានំ អបទានំ សមត្ថំ ។

លសុណទាយកត្តោបទាន ទី ៧

[៣៧] គ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាតាបស នៅជិតព្រៃហិមពាន្ត
 ចិញ្ចឹមជីវិត (អាស្រ័យ) នឹងការងារខ្ញុំម ខ្ញុំមជាកោដនរបស់
 ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំបានរែកខ្ញុំមពេញមួយអម្រែក ទៅកាន់អាមាររបស់
 សង្ឃ ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ បានប្រគេនខ្ញុំមដល់សង្ឃ ដោយ
 ចិត្តរីករាយ ។ ខ្ញុំបានប្រគេនខ្ញុំម ដល់ព្រះសង្ឃ ដែលមិន
 ត្រេកអរនឹងកាម ក្នុងសាសនា នៃព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី
 ទ្រង់ប្រសើរជាងពួកនរៈ ខ្ញុំរីករាយក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយ
 កប្ប ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានប្រគេនខ្ញុំម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ
 នេះជាផលនៃខ្ញុំមទ្បាយ ។ បដិសម្ពុទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះលសុណទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ លសុណទាយកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អដ្ឋមិ អាយាតទាយកត្តោរាមទានំ

(២០) និព្វតេ លោកនាមម្ហិ សិទ្ធិម្ហិ វននំ វរេ
 ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន អវន្តំ ជ្របម្បត្តមំ ។
 វឌ្ឍកិហិ កថាបេត្តា ម្វលំ នត្តានហំ តទា
 ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន អាយាតំ(១) កាយេសហំ ។
 អដ្ឋកប្បានំ នេវេសុ អវោកិណ្ណំ វសី អហំ
 អវេសេសេសុ កប្បេសុ វោកិណ្ណំ សិសវី អហំ ។
 កាយេ វិសំ ន កមតិ សត្តានំ ន ម ហន្តិ មេ
 ឧទកេហំ ន មរេយ្យមិ អាយាតស្ស វននំ ជលំ ។
 យទិច្ឆាមិ អហំ វស្សំ មហាមេយោ វស្សតិ
 នេវាបិ មេ វសំ ឯន្តិ បុណកម្មស្សំនិ ជលំ ។
 សត្តវតនសម្បដ្ឋោ តិសក្ខត្តិ អយោសហំ
 ន មិ កេហាវជានន្តិ(២) បុណកម្មស្សំនិ ជលំ ។

១ ម. អាសវំ ។ ២ ម. ពេបិ វិជានន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អាយាតិទាយកិច្ចោរាមទាន ទី ៧

(៤០) កាលព្រះលោកនាថ ព្រះនាមសិខិ ព្រះអង្គប្រសើរ
 ជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំរីករាយ បានថ្វាយ
 បង្គំព្រះសូបដ៏ប្រសើរ ដោយចិត្តរីករាយ ។ កាលនោះ ខ្ញុំ
 បានឲ្យជាងឈើ និយាយកាត់ថ្លៃ ហើយឲ្យថ្លៃ ខ្ញុំរីករាយឲ្យ
 ជាងឈើធ្វើរោងសំណាក់ ដោយចិត្តរីករាយ ។ ខ្ញុំនៅជាប់
 មិនដាច់ក្នុងទេវលោក អស់៨កម្ស ខ្ញុំអន្ទោលទៅរត់រាយ
 ក្នុងកម្សដ៏សេស ។ ពិសមិនប្រាប់ទៅក្នុងកាយ ទាំងគ្រឿង
 សស្រ្តាក៏មិនមុតខ្ញុំ ខ្ញុំមិនស្លាប់ក្នុងទឹក នេះជាផលនៃរោងសំ-
 ណាក់ ។ បើខ្ញុំប្រាថ្នាថ្នាំទឹកភ្លៀង មហាមេឃក៏បង្កើតភ្លៀងមក
 ទាំងពួកទេវតា តែងលុះអំណាចរបស់ខ្ញុំ នេះជាផលនៃបុព្វា-
 កម្ម ។ ខ្ញុំបរិច្ចណិដោយវែកវែងប្រការ អស់៣០០ដង ពួកជន
 ណាមួយ មិនមើលងាយខ្ញុំឡើយ នេះជាផលនៃបុព្វាកម្ម ។

នវិមំ ធម្មបក្កិកត្ថេរាបទានំ

ឯកត្តសេ ឥតោ កក្កេយ្យ អាយាតំ យំ អការយំ
 ទុក្ខតំ នាភិជាតាមិ អាយាតស្ស ឥទំ ដលំ ។
 បដិសម្មិនា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតំ សុទំ អាយស្មា អាយាតនាយកោ មេរោ
 ឥមា តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

អាយាតនាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវិមំ ធម្មបក្កិកត្ថេរាបទានំ

(២០) សិទ្ធត្ថស្ស កក្កេតោ សីហាសនស្ស សម្មុខា
 ធម្មចក្កំ មយា វេបិតំ សុកតំ វិញ្ញាណំ ។
 ចត្តវណ្ណាយ សោភាមិ សយោក្កតាលវាហនោ
 បរិវារេន្តំ មំ និច្ចំ អនុយន្តា ពាហូ ជនា ។
 សដ្ឋិកុរិយសហស្សេហិ បរិវារេមហំ សនា
 បរិវារេន សោភាមិ បុញ្ញកម្មស្សិទំ ដលំ ។

ធម្មបក្កិកត្ថេរាបទាន ទី ៩

ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បាន
ឲ្យជាន់ធ្វើរោងសំណាក់ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃរោងសំណាក់ ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ
៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពួថា ព្រះអាយាតទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង
នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អាយាតទាយកត្ថេរាបទាន ។

ធម្មបក្កិកត្ថេរាបទាន ទី ៩

(៤១) ធម្មបក្កិកវិចិត្រល្អ ដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរហើយ
ខ្ញុំបានភ័កល់ទុកខាងមុខសីហាសនៈ របស់ព្រះមានព្រះភាគ
ព្រះនាមសិទ្ធក្តៈ ។ ខ្ញុំមានយាននិងពលពាហនៈ រមែងរុង
រឿង ដោយវណ្ណៈ ៤ យ៉ាង ពួកជនដ៏ច្រើន ដើរតាមហេ-
ហមខ្ញុំជានិច្ច ។ ខ្ញុំមានតុរ្យតន្ត្រី ៦០.០០០ ហែហម សព្វ
កាល ខ្ញុំរមែងលេងដោយបរិវារ នេះជាផលនៃបញ្ចកម្ម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ចតុន្ទ្រតោ ឥតោ កប្បេ យំ ចក្កំ វេបយី អហំ

ទុក្ខតំ នាភិជាតាមិ ធម្មចក្កស្ស័ទំ ដលំ ។

ឥតោ ឯកានសេ កប្បេ អដ្ឋាសីស្ស ជនាធិហ

សហស្សរាជា នាមេន ចក្កវត្ថុំ មហាពុលា ។

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

ធន្នកិញ្ច សច្ចិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទ្ធិ អាយស្មា ធម្មចក្កិកោ ថេរោ ឥហ

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ធម្មចក្កិកត្ថេរស្ស អបទានំ សមន្តំ ។

ទេសមំ កប្បរកិយត្ថេរាបទានំ

[៤២] សិទ្ធិត្ថស្ស កកវតោ ថ្វេបសេដ្ឋស្ស សម្មទា

វិចិត្តទិស្ស លក្ខេត្តា កក្សវត្ថុំ វេបេសហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានតម្កល់
 ទុកនូវចក្ខុ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជា
 ផលនៃធម្មចក្ខុ ។ ក្នុងកប្បទី ១១ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជា
 ស្តេចចក្រពត្តិ ៨ ផង ព្រះនាមសហស្សរាជដូចគ្នា ជាធំជាង
 ជន មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះធម្មចក្ខុកត្តេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ធម្មចក្ខុកត្តេរាបទាន ។

កប្បនិទានត្រៃវិបស្សនា ទី ១០

[២២] ខ្ញុំបានដាំនូវដើមកប្បព្រឹក្សមួយដើម ព្រមទាំង
 ព្យួរនូវសំពត់ដីវិចិត្រទាំងឡាយ នៅខាងមុខនៃព្រះសូប ដ៏
 ប្រសើរ របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ ។

ទសមំ កប្បុរ្តិយត្ថេរាបទានំ

យំ យំ យោន្ត្របបដ្ឋាមិ ទេវតំ អថ មាណុសំ
 សោកយន្តោ មម ទ្វារេ កប្បុរ្តោ បតិដ្ឋតិ ។
 អហត្ថំ បរិសា ទេវ យេ កេចិ សមវស្ស័កា(១)
 តត្ថា ទុស្សំ កហេត្វាន ទិវាសេម មយំ តទា ។
 ចតុន្ទរេត ឥតោ កហេ យំ រុក្ខំ វេបយំ អហំ
 ទុកតិ ធាកិជាធាមិ កប្បុរ្តុក្ខស្សំទិ ដលំ ។
 ឥតោ ច សត្តមេ កហេ ភុចេលា អដ្ឋ ខតិយា
 សត្តរតនសម្មន្ទា ចក្កវត្តំ មហាត្វលា ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សេ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន្តិ ។
 ឥតំ សុទិ អាយស្មា កប្បុរ្តិយោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

កប្បុរ្តិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. មម វិស្សិកា ។

កប្បវត្តិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

ខ្ញុំទៅចាប់កំណើតណា ។ ទោះជាទៅតា ឬជាមនុស្ស សឹង
 មានដើមកប្បព្រឹក្សដ៏ល្អ ប្រតិស្ថានទៀបមាត់ទ្វារផ្ទះនៃខ្ញុំ ។
 យើងទាំងឡាយ គឺខ្ញុំផង បរិស័ទផង ពួកជនណា នីមួយៗដែល
 មានឆ្មាំស្មើគ្នានឹងខ្ញុំផង តែងកាន់យកសំពត់ អំពីដើមកប្ប-
 ព្រឹក្សនោះមកស្ងៀកដណ្តប់ ក្នុងកាលនោះ ។ ក្នុងកប្បទី
 ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ ងាំដើមឈើក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខគឺ នេះជាផលនៃដើមកប្បព្រឹក្ស ។
 ក្នុងកប្បទី ៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាក្សត្រិយចក្រពត្តិ ៨
 ផង ព្រះនាមសុចេលៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ៧
 ប្រការ ទាំងមានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមាត្រ ៨
 និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកប្បវត្តិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កប្បវត្តិយត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឧទ្ធានំ

កុណ្ណសាគតកុណ្ណាណា ឧទាយី រាជស្ស័យោ^(១)

អនិម្ពុត្តោ លសុណាណោ អាយាតី ធម្មចក្កិកោ

កប្ប្បក្ខី ច ទិសមោ តាថាទ្ធិយំ ទិសសនិបិទ ។

កុណ្ណាននិក្ខោ បពុត្តោ ។

^១ ម. មោយរាជិកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឧទ្ទាស

កណ្ណានត្ថេរ១ សាគតត្ថេរ១ កុបាយនត្ថេរ១ កាឡាបាយ-
ត្ថេរ១ មោយរាជត្ថេរ១ អធិមត្តកត្ថេរ១ លសុណទាយក-
ត្ថេរ១ អាយាតទាយកត្ថេរ១ ធម្មបក្កិកត្ថេរ១ កប្បវរកិយ-
ត្ថេរ១ ជាំគំរប់១០ មានភាព១១២ ។

ចប់ កុណ្ណានវគ្គ ទី៤ ។

បញ្ចមោ ឧបាលីវគ្គោ

បឋមំ ឧបាលីវគ្គោបទានំ

[៤៣] ខីណា សវសហស្សេហិ បរិវុតោ លោកនាយកោ

វិវេកមនុយុត្តោ សោ ភច្ចតេ បដិសល្ល័តុំ ។

អជិនេន វិវុតោហិ តិទណ្ឌបរិចារណោ

ភិក្ខុសង្ឃបរិព្យាដ្ឋិ អន្តសំ លោកនាយកំ

ឯតំសំ អជិនំ កត្តា សីសេ កត្តាន អញ្ញលី

សម្ពុទ្ធំ អភិវាទេត្តា សន្តវី លោកនាយកំ

យថាណ្ណថា ច សីសេនា ឌីបទាតិ ជលម្ពថា

កាកាទិបត្តនោ សព្វេ អន្តលីក្ខេ សនា ចរ ។

យេ កេចិ ចាណក្ខតតិ សញ្ញោ វា អសញ្ញោ

សព្វេ តេ តវ ញ្ញាលាមិ អន្តោ ហោ វិសមោភជា ។

ឧបាលិវិគ្គ ទី ៥

ឧបាលិត្ថេរាបទាន ទី ១

(៤៣) ព្រះលោកនាយក ទ្រង់ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ មានពួក
 ព្រះខ័ណ្ឌស្រពមួយពាន់អង្គចោមរោម ទ្រង់ប្រកបរឿយៗ
 នូវវិវេក កំពុងពុទ្ធដំណើរទៅ ដើម្បីពួនសម្លុំ ។ ខ្ញុំស្ងៀក
 ស្ងៀកខ្លាញ់ កាន់ឈើប្រគប់ចំពាម ៣ ដើរទៅ បានឃើញ
 ព្រះលោកនាយក កុះករដោយភិក្ខុសង្ឃ ទើបខ្ញុំធ្វើស្បែកខ្លា
 យំទ្រៀងស្មាមាង រួចហើយធ្វើអញ្ជាលីលើសិរ្សៈ ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះសម្តែង សរសើរព្រះលោកនាយកថា សត្វទាំងឡាយ
 ដែលកើតអំពីពងក្តី ដែលកើតអំពីស្រក្តី ដែលជាទបបា-
 ភិកៈក្តី ដែលកើតអំពីទឹកក្តី ពួកបក្សីទាំងអស់ មាន
 ក្រែកជាដើមក្តី នឹងគ្រាប់ទៅតែក្នុងអាកាស សព្វៗ កាល
 យ៉ាងណាមិញ ។ ពួកសត្វណាមួយ ដែលមានសញ្ញា
 ឥតសញ្ញាក្តី សត្វទាំងអស់នោះ សឹងប្រជុំចុះ ក្នុងខាង
 ក្នុង នៃព្រះញាណរបស់ព្រះអង្គ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កន្លា ច បព្វតេយ្យោ យេ ហិ អវន្តេ នកុត្តមេ
 សព្វេ តេ ភវ សីលម្មំ កិលាយេ បិ ន យុជ្ឈេ ។
 មោហន្តការបក្ខន្តោ អយំ លោកោ សនេវកោ
 ភវ ញ្ញាណម្មំ ជាតន្តេ អន្តការា វិជំសិតា ។
 យថា អន្តជំតេ សុរិយេ ហោន្តិ សត្តា តមោកតា
 ឃិវំ ពុទ្ធនុ អនុប្បន្នេ ហោតិ លោកោ តមោកតោ ។
 យថោ នយន្តោ អាទិន្នោ វិនោទេតិ តមំ សទា
 តថេវ ភិ ពុទ្ធសេដ្ឋ វិទ្ធិសេសិ តមំ សទា ។
 បណាជំ បហិតត្តោសិ ពុទ្ធលោ លោកេ សនេវកេ
 ភវ កម្មាភិវន្តេ ន តោសេសិ ជនតិ ពហំ ។
 ភិ សុត្តា^(១) អនុមោទិត្តា បទុមុត្តរោ មហាផុជំ
 នកេ អព្ភកមិ ជីវេ ហិ សវាជារ អម្ពរេ ។

១ ម. សព្វំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មួយវិញទៀត ក្នុងឈើក្នុងទាំងឡាយណា លើក្នុងហិមពាន្តដ៏
 ឧត្តម ក្នុងទាំងអស់នោះ មិនបានមួយចំណិត នឹងក្នុងសីល
 របស់ព្រះអង្គ ។ លោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក តែងស្នូ
 ទៅក្នុងនឹងតតិមាហៈ កាលបើញាណរបស់ព្រះអង្គ ព្រាល
 ឡើងហើយ ឆន្ទៈក៏ខ្ចាត់ចេញទៅ ។ កាលបើព្រះអាទិត្យ
 អស្តង្គតហើយ ពួកសត្វក៏ដល់នូវសេចក្តីឆន្ទៈ យ៉ាងណា
 កាលព្រះពុទ្ធមិនទាន់បានត្រាស់ លោកក៏ដល់នូវសេចក្តីឆន្ទៈ
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះអាទិត្យកាលរះឡើង តែងបន្ទោបង់នូវ
 ឆន្ទៈ សព្វកាល យ៉ាងណា បពិត្រព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ព្រះ
 អង្គក៏ចាត់បង់នូវឆន្ទៈ សព្វកាល យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះអង្គ
 មានព្រះទ័យបញ្ជូនទៅកាន់ព្យាយាម បានជាព្រះពុទ្ធ ក្នុង
 លោក ព្រមទាំងទេវលោក ទ្រង់ញ៉ាំងប្រជុំជនដ៏ច្រើនឲ្យ
 គ្រេកអរ ដោយការប្រារព្ធនូវអំពើរបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះបទុ-
 មុត្តរមហាមុនី ជាអ្នកប្រាជ្ញ បានទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវពាក្យ
 នោះហើយ ក៏ទ្រង់អនុមោទនា ហោះឡើងទៅព្រះអាកាស
 ដូចជាស្តេចហង្ស ហើរទៅព្រះអាកាស ដូច្នោះដែរ ។

បឋម ឧបាលីត្រៃបទានំ

អត្តកន្លា ន សមុទ្រោ	មហោសិ បទុមត្រោ
អន្តរិក្ខេ វិគោ សត្តា	សមា តាថា អភាសថ ។
យេនិទំ(១) បរិភំ ញាលំ	ឧបមេហិ(២) សមាយុតំ
តមហំ កិត្តយិស្សាមិ	សុណាថ មម ភាសតោ ។
អដ្ឋារសញ្ច ខត្តំ សោ	ទេវរាជា កវិស្សតិ
បវេញា រដ្ឋំ តិសតិ	វសុដ្ឋំ អាវសិស្សតិ ។
បញ្ចវិសតិខត្តញ្ច	ចក្កវតិ កវិស្សតិ
បទេសរដ្ឋំ វិបុលំ	កណាណតោ អសដ្ឋយំ ។
កប្បសតសហស្សមិ	ឌីក្កាកកុលសម្ពរោ
តោតមោ ឆាម តោត្ថន	សត្តា លោកេ កវិស្សតិ ។
តុសិតាហិ ចរិត្តាន	សុក្កម្ភលេន ហោទិតោ
ហិលោវ ជាតិយា សន្តោ	ឧបាលិ ឆាម ហោស្សតិ ។
សោ ច បច្ឆា បព្វជិត្តា	វិរាជិត្តាន ហាមកំ
សត្តាសវេ បរិញាយ	និញាយិស្សត្យនាសរោ ។

១ ម. យេនិធ ។ ២ ម. ឧបមេហិ ។

ឧបាល័យព្រះបរមនាម ទី ១

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាមហេសី ព្រះនាមបទមគ្គរៈ ជាសាស្តា លុះទ្រង់
ហោះឡើងហើយ ក៏បិទនៅព្រះអាកាស ទើបសម្តែងនូវគា-
ថាទាំងនេះថា

បុគ្គលណា សរសើរញាណនេះ ប្រកបដោយឧបមា
ទាំងឡាយ គឺថាគតនឹងសម្តែងសរសើរ នូវបុគ្គលនោះ អ្នក
ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់គឺថាគតសម្តែងចុះ ។ បុគ្គលនោះនឹង
បានជាទេវរាជ អស់ ១៨ ដង នឹងសោយរាជ្យ លើផែនដី
គ្រប់គ្រងផែនដី អស់ ៣០០ ដង ។ នឹងបានជាស្តេចប-
ក្រពត្តិ ២៥ ដង (បានគ្រប់គ្រង) នូវប្រទេសរាជ្យ ដ៏ធំ
ទូលាយ រាប់បានអស់ឆ្នេយ្យជាតិ ។ កន្លងទៅមួយសែន
កប្ប ព្រះសាស្តា ព្រះនាមគោតម ទ្រង់កើតក្នុងគ្រូកូល
ក្សត្រិយ៍ឧក្កាកៈ នឹងទ្រង់កើតឡើង ក្នុងលោក ។ បុគ្គល
នោះ ច្បាតចាកគុសិតទេវលោកមក ត្រូវកុសលមូលជាស្រី
ត្រឡប់ ទោះជាអ្នកថោកទាប ដោយជាតិ ឈ្មោះថា ឧបាល័យ
ក៏ដោយ ។ តែលុះដល់កាលជាខាងក្រោយ ឧបាល័យនោះ
នឿយណាយនឹងអំពើបាប ក៏ចេញបួស កំណត់ដឹងនូវ
អាសវៈទាំងអស់ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តុដ្ឋោ ច កោតមោ ពុទ្ធា	សក្យបុត្តោ មហាយសោ
វិនយាធិកនំ តស្ស	ឯតទក្ខេ វេបេស្សតិ ។
សន្ទាយហំ បព្វជិតោ	កតកិទ្ធា អនាសវោ
សព្វាសវេ បរិញាយ	វិហារមិ អនាសវោ ។
ភកវា ចានុកម្មំ មិ	វិនយេហំ វិសារនោ
សកកម្មាភិរទ្ធា ច	វិហារមិ អនាសវោ ។
សិវុតោ ចាតិមោក្ខម្ហិ	ស្រ្ទិយេសុ ច បញ្ចសុ
នារេមិ វិនយំ សព្វំ	កេវលំ រតនាករំ ។
មមញ្ច តុណាមញ្ញាយ	សត្តា លោកេ អនុត្តរោ
ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទិត្តា	ឯតទក្ខេ វេបេសិ មិ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យភិញ្ញា សម្មិកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះពុទ្ធព្រះនាមគោតម ជាសក្យបុត្ត ទ្រង់មានយសច្រើន
ក្រេកអរហើយ ទ្រង់តាំងទុបាលិនោះ ដែលបេះដឹងនូវ
វិន័យ ក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ។

ខ្ញុំបង្គំដោយសព្វ មានសោឡសកិច្ចធ្វើស្រេចហើយ
ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ កំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នក
អស់អាសវៈ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុគ្រោះខ្ញុំ ខ្ញុំជា
អ្នកក្លៀវក្លា ក្នុងវិន័យ ប្រារព្ធនូវកម្មរបស់ខ្ញុំ ជាអ្នកមិន
មានអាសវៈ ។ ខ្ញុំសង្រួម ក្នុងបាតិមោក្ខផង ក្នុងឥន្ទ្រិយ
ទាំង៥ផង ទ្រទ្រង់នូវវិន័យទាំងអស់ ដែលជាទីកើតនៃ
រតនៈគ្រប់យ៉ាង ។ ព្រះសាស្តា ប្រសើរក្នុងលោក ទ្រង់
ជ្រាបនូវគុណរបស់ខ្ញុំហើយ ទ្រង់គង់ក្នុងកិក្ខុសង្ឃ ហើយ
តាំងខ្ញុំ ក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ។ បដិសម្ព័ត្តិ ២ វិមោក្ខ ៨ និង
អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ទុតិយំ សោណកោដិយវេស្សត្ថេរាបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា ឧបាលិ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អកាសិត្តានិ ។

ឧបាលិត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ទុតិយំ សោណកោដិយវេស្សត្ថេរាបទានំ

(២២) អនោមទស្ស័ស្សមុនិ នោ លោកដេដ្ឋស្សតាទិ នោ

សុបាយ លេបនំ កត្តា ចង្កមំ កោរយី អហំ ។

នា នាវណ្ណេហិ បុប្ផេហិ ចង្កមំ សន្ធារី អហំ

អកាសេ វិតានំ កត្តា កោជយី ពុទ្ធមត្តមំ ។

អញ្ចាលី បក្កហេត្តាន អភិវាទេត្តាន សុត្ថតិ^(១)

ទីយសាលិ កកវតោ និយ្យាទេសិមហន្តនា ។

មម សង្កប្បមញ្ញាយ សត្តា លោកេ អនុត្តរោ

បដិក្កហេសិ កកវា អនុកម្មាយ ចត្តមា ។

១ ម. បុប្ផកំ ។

សោណកោដិយវេស្សត្តោបទាន ទី ២

បានឮថា ព្រះឧបាលិក្ខេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឧបាលិក្ខេរាបទាន ។

សោណកោដិយវេស្សត្តោបទាន ទី ២

(៤៤) ខ្ញុំឲ្យគេធ្វើទីចង្រ្កម ធ្វើនូវការលាបដោយកំបោរ
 ថ្វាយព្រះមុនី ព្រះនាមអនោមទស្សី ទ្រង់ជាច្បងក្នុងលោក
 ទ្រង់មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ខ្ញុំក្រាលទីចង្រ្កម ដោយ
 ផ្កាមានតំណិផ្សេងៗ ធ្វើនូវពិភានព្វដ៏អាកាស និមន្តព្រះពុទ្ធ
 ដ៏ប្រសើរឲ្យឆាន់ភក្ត ។ គ្រានោះ ខ្ញុំផ្គងអញ្ជាសី ថ្វាយ
 បង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានវត្តដ៏ល្អ ហើយថ្វាយទ័យសាលា
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ប្រសើរផុតក្នុង
 លោក ទ្រង់ជ្រាបនូវបំណងរបស់ខ្ញុំ ព្រះមានព្រះភាគ មាន
 ចក្ខុ ទ្រង់បានទទួល (សាលានោះ) ដោយអនុគ្រោះ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិគ្គហោត្វាន សម្ពុទ្ធោ ទិក្ខុណោយ្យោ សនេវកេ
 ភិក្ខុសង្ឃេន្ទ្រេនិសីទិតា ឥមា តាថា អភាសថ ។
 យោ សោ ហន្ទេន ចិត្តេន ធីយសាលំ អនាសិ មេ
 តមហំ កិត្តយិស្សាមិ សុណាថ មម ភាសតោ ។
 ឥមស្ស មច្ចកាលមិ បុព្វកម្មសមន្តំនោ
 សហស្សយុត្តស្សរថោ ឧបដ្ឋិស្សតិ តាវទេ ។
 តេន យានេនយំ មោសោ ទេវលោកំ ភមិស្សតិ
 អនុមោទិស្សទេ ទេវា សម្មត្តេ កុសលេ ភវេ(១) ។
 មហារហំ ឡម្ពំ សេដ្ឋំ រតនមត្តិកលេបដំ
 ក្សជាតារវ្របេតិ ឡម្ពំ អន្លាវសិស្សតិ ។
 តិសកប្បសហស្សានិ ទេវលោកេ វមិស្សតិ
 បញ្ចវិសតិកប្បានិ ទេវរាជា ភវិស្សតិ ។
 សត្តសត្តតិទុត្តេវា ចក្កវតិ ភវិស្សតិ
 យសោធរសនាមា តេ សព្វេបិ ឯកនាមកា ។

១ ម. កុសលព្រំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាទុក្ខំណោយបុគ្គល ក្នុងលោក ព្រមទាំង
ទៅលោក លុះទទួលរួចហើយ ទ្រង់គង់ក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ហើយ
សម្តែងនូវតាមទាំងឡាយនេះថា

កុលបុត្តណា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយទឹកសាលា
ចំពោះតថាគត តថាគតនឹងសម្តែងសរសើរ នូវកុលបុត្ត
នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់តថាគតសម្តែងចុះ ។ កុលបុត្ត
ដែលបរិបូណ៌ដោយបុព្វាកម្មនេះ នឹងមានរថទឹមដោយសេះ
មួយនាទី កើតឡើងប្រាកដ ក្នុងមរណកាល ។ បុរស
នេះ នឹងទៅកាន់ទៅលោក ដោយយាននោះ ពួកទៅតា
រីករាយ ក្នុងភពជាកុសលដែលសម្រេចដល់បុរសនោះ ។
ទៅបុត្តនោះ នឹងនៅគ្រប់គ្រងវិមានដ៏ប្រសើរ ដែលមានវិថី
ច្រើន លាបលនដោយដីកែវ ជាវិមានប្រកបដោយកំពូល
ដ៏ប្រសើរ ។ ទៅបុត្តនោះ នឹងរីករាយក្នុងទៅលោក អស់
៣០.០០០ កប្ប នឹងបានជាទៅរាជ អស់ ២៥ កប្បទៀត ។
នឹងបានវាស្តចចក្រពត្តិ អស់ ៧៧ ដង ស្តចចក្រពត្តិទាំង
អស់នោះ មាននាមតែមួយ គឺនាមថាយសោធរៈ ។

ទុតិយំ សោណកោដិយវេស្សត្តោបទានំ

ទ្រេ សម្បត្តិ អនុកោត្តា	ចិនិត្តា បុញ្ញសញ្ញាយំ
អជ្ឈវិសតិកប្បម្ភិ	ចក្កវត្តិ ភវិស្សតិ ។
តត្តាបិ ព្យម្ភំ បរិ	វិស្សកម្មេន មាបិតំ
នសសន្ទាវិត្តនំ	បុរិ អជ្ឈាវសិស្សតិ ។
អបរិមេយ្យេ ឥតោ កម្មេ	ភូមិហាលោ មហិទ្ធិកោ
ឌីក្កាកោ ធាម ធាមេន	រាជារដ្ឋេ ភវិស្សតិ ។
សោឡសិត្តិសហស្សានំ	សញ្ញាសិ បរិវាយា (១)
អភិជានា ខត្តិយានំ	នវ បុត្តេ ជនិស្សតិ ។
នវ បុត្តេ ជនិត្តាន	ខត្តិយានំ មវិស្សតិ
តុណ្ណំ ច បិយា កណ្ណា	មហេសិត្តំ ភវិស្សតិ ។

១ ម. បរិវា ច សា ។

សោណពោធិយវេស្សត្តោបទាន ទី ២

លុះកុលបុត្រនោះ សោយសម្បត្តិទាំងពីររួចហើយ សន្សំនូវ
 បុណ្យ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ក្នុងកប្បទី២៨ ។ ស្តេច
 ចក្រពត្តិនោះ នឹងនៅគ្រប់គ្រងប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ដែល
 វិស្សកម្មនិម្មិតថ្វាយ ក្នុងទីនោះ ជាបុរី មិនស្ងាត់ចាកសម្លេង
 ១០ ប្រការ^(១) ។ ក្នុងកប្បច្រើន ប្រមាណមិនបាន អំពី
 កប្បនេះ កុលបុត្រនោះ នឹងបានជាស្តេចក្នុងដែន គ្រប់គ្រង
 ដែនដី មានប្តូរទិដ្ឋិ មាននាមថាឥក្កាកៈ ។ អភិជាតិខត្តិយានី
 (របស់ស្តេចនោះ) ដ៏ប្រសើរលើសជាងស្រីស្នំ ១៦ ពាន់
 ទាំងអស់ ព្រះនាងនឹងប្រសូត នូវព្រះរាជបុត្រ ៧ ព្រះអង្គ ។
 នាងខត្តិយានី លុះប្រសូតបុត្រ ៧ ព្រះអង្គហើយ ក៏នឹង
 ធ្វើកាលកិរិយាទៅ នឹងមាននាងកញ្ញា (ដទៃទៀត) ជា
 ស្រីក្មេង ជាទីគាប់ព្រះទ័យ នឹងបានមកជាមហេសី ។

១ សម្លេងដំរី សម្លេងសេះ សម្លេងរថ សម្លេងស្លរ សម្លេងសម្តែ សម្លេងពិណ
 សម្លេងច្រៀង សម្លេងស័ង្កុ សម្លេងមហោស្រព សម្លេងដេញដំប្រាក់ ។ អន្តិកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឌីក្កាកំ តោសយិត្តាន វរំ កកញ្ញា លកិស្សតិ

វរំ លទ្ធា ច សា កកញ្ញា បុត្តេ បញ្ចជយិស្សតិ ។

បញ្ចជិតា ច តេ សព្វេ កមិស្សន្តិ នកុត្តមំ

ជាតិកេនិកយា សព្វេ កតិដិហិ វសិស្សរេ ។

ឯកា ច កកញ្ញា ព្យាដិហិ ករិស្សតិ បុរក្ខតា

មា យោ ជាតិ បកិដ្ឋតិ និទណិស្សន្តិ ទត្តិយា ។

ទត្តិយោ និហរិត្តាន តាយ សទ្ធិ វសិស្សតិ

ករិស្សតិ ភទា កេនោ ឌីក្កាកក្កុលសម្ពរោ ។

តេសំ បជា ករិស្សន្តិ កោលិយា ឆាម ជាតិយា

តត្ថ មាណុសកំ កោតំ អនុកោស្សន្តិនប្បកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

នាងកញ្ញា ធ្វើក្សត្រឧត្តាកៈឲ្យគ្រេកអរហើយ នឹងបាននូវ
 ពរ លុះនាងកញ្ញានោះ បានទទួលពរហើយ ក៏ញ៉ាំងព្រះ
 រាជាឲ្យបំបរបង់ ព្រះរាជបុត្រដើមទាំងឡាយចោល ។ ព្រះ
 រាជបុត្រទាំងអស់នោះ លុះព្រះបិតាបំបរបង់ហើយ ក៏នាំគ្នា
 ទៅកាន់ភ្នំហិមពាន្ត ព្រះរាជបុត្រទាំងអស់ ខ្លាចបែកឆ្ងាយ
 ជាតិ ក៏នៅរួមសង្ហាសន៍នឹងប្អូនស្រីទាំងឡាយរបស់ខ្លួន ។ ឯ
 នាងកញ្ញាម្នាក់ នឹងកើតព្យាធិពេញខ្លួន ក្សត្រទាំងឡាយនឹង
 ដឹក (អណ្តៅឲ្យនៅ ដោយបំណងថា) ជាតិរបស់យើងកុំ
 ឆ្ងាយឡើយ ។ មានក្សត្រ (វង្សជ័វ័ទ) មួយអង្គ នាំនាង
 កញ្ញានោះ យកទៅនៅរួមសង្ហាសន៍ជាមួយ ក្នុងការកើត
 គ្រកូលក្សត្រឧត្តាកៈ នឹងបែកឆ្ងាយ ក្នុងកាលនោះ ។ ព្រះ
 រាជឧរសទាំងឡាយ របស់ក្សត្រទាំងពីរអង្គនោះ នឹងបាន
 ឈ្មោះថា កោលិយៈ (ក្សត្រទាំងពីរអង្គនោះ) នឹងសោយ
 ភោគៈ ជាប់របស់មនុស្ស ប្រមាណមិនបាន ក្នុងទីនោះ ។

ទុតិយំ សោណពោធិយវេស្សត្ថេរាបទានំ

ភម្មា កាយា ចរិត្តាន ទេវលោកំ ភមិស្សតិ
 តត្រាបំ បរិ ព្យមំ លភិស្សតិ មនោរមំ ។
 ទេវលោកា ចរិត្តាន សុក្កម្ហលេន ចោទិតោ
 អាភន្ទាន មនុស្សតិ សោណោ នាម ភរិស្សតិ ។
 អារទ្ធីរិយោ បហិតត្ថោ បទហំ សត្ត សាសនេ
 សព្វសវេ បរិញាយ ទិព្វាយិស្សត្យនាសវោ ។
 អនន្តនិស្សំ ភកវំ តោតមោ សក្យប្បង្គវោ
 វិសេសញ្ញ មហារិពោ អនុដានេ វេបេស្សតិ ។

វិជមំ ទេវេ ចត្វុត្ថលម្ហំ

តិណោ អនិលេវិតអង្គលម្ហំ

វេបេត្តាន យោកស្ស បយុត្តតានិទោ

តតោត្តរិ ចារមតាន ន វិជ្ជតិ ។

សោណកោដិយវេស្សត្តោបទាន ទី ២

លុះកុលបុត្តនោះ ប្បុតចាកកាយនោះ នឹងទៅកើតក្នុងទេវ-
 លោក នឹងបាននូវប្រាសាទ ដ៏ប្រសើរ ដែលជាទីតាប់ចិត្ត
 ក្នុងទេវលោកនោះ ។ លុះប្បុតចាកទេវលោក ត្រូវកុស-
 លមូលជាស្រៀន ទើបមកកាន់អត្តភាពជាមនុស្ស មាន
 នាមថាសោណៈ ។ សោណមណព ប្រាព្ធព្យាយាម មាន
 ចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន តាំងនៅក្នុងសាសនា របស់
 ព្រះសាស្តា កំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។ ព្រះអនន្តទស្សី មានព្រះភាគ
 ព្រះនាមតោតម ជាសក្យៈប្រសើរ ទ្រង់ជ្រាបវិសេស មាន
 ព្យាយាមធំ នឹងតាំង (សោណៈនោះ) ក្នុងឋានៈដ៏ប្រសើរ ។
 កាលភ្លៀងធ្លាក់ លិចស្មៅអស់៤ ធ្នាប់ នៅសល់
 មួយធ្នាប់ ត្រូវខ្យល់បក់ទៀត (នៅតែប្រឹងដុះ)
 រឿរវៃលងតែតាទិបុគ្គល អ្នកមានព្យាយាម មិន
 មានអ្វីប្រឹងលើស ជាងស្មៅនោះទៀតទេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឧត្តមេ ធម៌ថេ ធនោ ចិត្តំ មេ សុប្បណីហិតំ
 ភារោ មេ ឌុបិតោ សទ្ធោ និព្វតោម្ហិ អនាសរោ ។
 អន្តរសោ មហាជាកោ អភិជាកោវ កេសរិ
 ភិក្ខុសង្ឃេ មេសិទិត្តោ ឯតទិកេ វេយសិ មំ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ធនស្សោ វិមោក្ខាបិប អដ្ឋិមេ
 ធន្និកិញ្ញា សម្មិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា សោណោ កោជិយវេ-
 ស្សោ ថេរោ ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សោណោពោជិយវេស្សត្ថេស្ស(១) អបទានំ សមត្ថំ ។

តតិយំ ភិទ្ធិយកិទ្ធិគោជាយបុត្តតោរាបទានំ

(៤៥) បទុមត្រុសសុទ្ធិ មេត្តនិត្តំ មហាមុនី
 ឧបេតិ ជនតា សទ្ធោ សទ្ធលោ កត្តនាយ កិ ។

១ ម. សោណោពោជិកណ្ណត្ថេស្សបទានំ ។

សុត្តនិបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អប្បទាន

ខ្ញុំមានខ្លួនទូន្មានហើយ ក្នុងការទូន្មានដ៏ទុក្ខម ចិត្តរបស់

ខ្ញុំគិតស៊ប់ហើយ ការពារទាំងអស់ ខ្ញុំដាក់ចុះហើយ ខ្ញុំជា

អ្នកមិនមានអាសវៈ មានទុក្ខរលត់ហើយ ។ ព្រះមហានាគ

ជាអង្គីរស មានជាតិដ៏ប្រសើរ ដូចពាក្យសរាជសីហ៍ គង់

ក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ហើយតាំងខ្ញុំក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ។ បដិសម្ពុទ្ធា ៤

វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យយ៉ាកច្បាស់ហើយ

ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះសោណកេរដ៏យវេស្សត្ថេរ មានអាយុ បាន

សម្លឹងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សោណកេរដ៏យវេស្សត្ថេរៗទាន ។

ភិទ្ធិយកិទ្ធិវិគ្គោធាយបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣

៤៥៧ ប្រជុំជនទាំងឡាយ បានចូលគាល់ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមប-

ទុបុត្តរៈ ត្រូវមានព្រះហឫទ័យប្រកបដោយមេត្តា ជាអ្នកប្រាជ្ញ

ដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ដឹកនាំសត្វដ៏វិសេស ក្នុងលោកទាំងមូល ។

គតិយំ ភទ្ទិយកាឡិគោធាយបុត្តត្ថេរាបទានំ

សត្តកកញ្ច	បវកកញ្ច ^(១)	អាមិសម្បានកោជនំ
នននិ	សត្តោ សោ	បញ្ចក្កេត អនុត្តរ ។
អហម្មំ	នានំ នស្សាមិ	ទេវទេវស្ស តានិយោ
ពុទ្ធសេដ្ឋំ	និមន្តេត្វា	សង្ឃម្មំ ច អនុត្តរំ ។
ឧយ្យោជិតា	មយា ចេត	និមន្តេស្មំ តថាគតំ
កេវលំ	ភិក្ខុសង្ឃញ្ច	បញ្ចក្កេតំ អនុត្តរំ ។
សតសហស្សបល្លង្កំ		សោវណំ កោណកត្តតំ
តុលិកាបដលិកាយ		ខោមកក្ស្យាសិកេហិ ច ។
មហារាមំ	បណាបយី	អាសនំ ពុទ្ធយុត្តតំ
បទុម្មត្តោ	លោកវិទូ	ទេវទេវោ នវសកោ ។
ភិក្ខុសង្ឃបរិវ្យាដ្ឋោ		មម ទ្វារំ ឧបាគមិ
បច្ឆុត្តានំ	សម្មុទ្ធំ	លោកនាមំ យសស្សំនំ ។

១ ម. ពុទ្ធកញ្ច ។

កទិយការ្យិគោតាយបុត្តត្ថោបទាន ទី ៣

ពួកជនទាំងពួង តែងថ្វាយនូវសង្ខារផង នំឈ្មោះបរវកៈផង
 អាមិសៈ ទឹកនិងភោជនផង ដល់ព្រះសាស្តា ជាបុព្វាកេតុ
 ដ៏ប្រសើរ ។ ឯខ្ញុំក៏គិតថានឹងនិមន្តព្រះពុទ្ធ ដ៏ប្រសើរផង
 ព្រះសង្ឃ ដ៏ប្រសើរផង ហើយនឹងថ្វាយទាន ដល់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ជាទេវតាដ៏ក្រៃលែង ជាងទេវតា ទ្រង់មិនញាប់
 ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ពួកជនទាំងនេះ ដែលខ្ញុំបញ្ជូនទៅ
 ឲ្យនិមន្ត ក៏បាននិមន្តព្រះតថាគតផង កិក្ខុសង្ឃទាំងអស់ ជា
 បុព្វាកេតុដ៏ប្រសើរផង ។ ខ្ញុំបានក្រាលបល្ល័ង្ក មានថ្លៃមួយ
 សែន ជាវិការៈនៃមាស កម្រាលឈ្មោះគោណកៈ ព្រម
 ដោយកម្រាលញាត៌គ កម្រាលធ្វើដោយរោមសត្វ ជា
 ផ្កាចង្កើមផង កម្រាលដែលធ្វើដោយសម្បុកឈើ កម្រាល
 ដែលត្បាញដោយអំបោះផង ។ ខ្ញុំក្រាលនូវអាសនៈ មាន
 ថ្លៃដ៏ច្រើនគួរដល់ព្រះពុទ្ធ ឯព្រះបទុមត្រូវ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់
 នូវលោក ទ្រង់ជាទេវតាប្រសើរជាងទេវតា ជានរោសកៈ
 ទ្រង់កុះករដោយកិក្ខុសង្ឃ ស្តេចបូលមកកាន់ទ្វារផ្ទះរបស់ខ្ញុំ
 ខ្ញុំក្រោកទទួលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាលោកនាថ ដ៏ទ្រង់យស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បសុន្ទចិត្តោ សុមនោ	អតិណាមយំ សក្ករំ
ភិក្ខុនំ សតសហស្សំ	ពុទ្ធានុ លោកនាយកំ ។
បសុន្ទចិត្តោ សុមនោ	បរមន្នេន តប្បយី
បទុមត្ថរោ លោកវិទូ	អាហ្មតំនិ បដិក្កហោ ។
ភិក្ខុសង្ឃេ និសិទ្ធិត្ថា	ឥមា តាថា អភាសថ
យេនិទំ អាសនំ មន្ទំ	សោវណ្ណំ តោណាតត្តតំ ។
តមហំ កិត្តយស្សិមិ	សុណាថ បប ភាសតោ
បតុសត្តតត្តតំ សោ	ទេវជ្ជំ ករិស្សតិ ។
អនុកោស្សតិ សម្បត្តិ	អច្ចរហិ បុរុត្តតោ
បទេសវជ្ជំ សហស្សំ	វស្សំ អាវសិស្សតិ ។
ឯកបញ្ញាសក្ខត្តញ្ច	បក្កវតិ ករិស្សតិ ។
សញ្ញសុ កវយោនិសុ	ឧត្តាកុលំ ករិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយញ៉ាំងភិក្ខុសង្ឃមួយសែនអង្គ
ទាំងព្រះពុទ្ធជាលោកនាយក ឲ្យចូលមកកាន់ផ្ទះរបស់ខ្លួន ។

ខំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ (ញ៉ាំងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនិងភិក្ខុ-
សង្ឃ) ឲ្យឆែកស្តាប់ស្តាប់ ដោយចង្រ្កានដីថ្លៃថ្លា ព្រះបទមុ-
ត្តរៈ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវលោក ទ្រង់គួរទទួលគ្រឿងបូជា
ទ្រង់គង់ក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ហើយគ្រាសនូវគាថាទាំងនេះថា

កុលបុត្តណា ថ្វាយអាសនៈ ជាវិការៈនៃមាស ក្រាល
ដោយកម្រាលគោណកៈនេះ គថាគតនឹងសម្តែងសរសើរនូវ
កុលបុត្តនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូលស្តាប់គថាគតសម្តែងចុះ ។
កុលបុត្តនោះ នឹងសោយទេវជ្ឈសម្បត្តិ អស់៧៤ ដង នឹង
សោយទិព្វសម្បត្តិ មានពួកស្រីអប្សរចោមរោម នឹងបាន
គ្រប់គ្រងផែនដី បានជាស្តេចក្នុងប្រទេស មួយពាន់ដង ។
នឹងកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ចំនួន៤១ ដង នឹងបានជាអ្នក
មានក្រកូលខ្ពស់ ក្នុងកំណើតដែលមានក្នុងភពទាំងពួង ។

គតិយំ ភទ្ទិយកាឡិគោនាយបុត្តន្តោរមទានំ

សោ ច បច្ឆា បព្វជិត្តា សុត្តម្បលេន ចោទិតោ
 ភទ្ទិយោ នាម នាមេន ហេស្សតិ សត្តសាវកោ ។
 វិវេកមនុយុត្តោម្ហិ បន្តសេននិវាសហំ(១)
 ដលំ វាជិតតំ សព្វំ(២) ចត្តក្ខេសោម្ហិ អដ្ឋហំ ។
 មម សព្វំ អភិញ្ញាយ សព្វញ្ញ លោកិណាយកោ
 ភិក្ខុសង្ឃេ ធិសីទិត្តា ឯតទក្ខេ វេបេសិ មំ ។
 បដិសម្ព័ន្ធា ចត្តស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្នភិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា ភទ្ទិយោ កាឡិគោនាយ-
 បុត្តោ វេរោ ឥមា កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ភទ្ទិយស្ស កាឡិគោនាយបុត្តន្តោរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. បន្តសេននិវាសនំ ។ ២ ម. ផលញ្ញាធិតតំ សព្វំ ។

កទ្ធិយកាឡិគោតាយបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣

លុះកាលជាខាងក្រោយ កុលបុត្តនោះ ត្រូវកុសលមូលដាស់
តឿន ក៏ចេញបួស មាននាមថាកទ្ធិយៈ នឹងបានជាសាវ័ក
របស់ព្រះសាស្តា ។

ខ្ញុំប្រកបរឿយ ។ នូវវិវេក អាស្រ័យនៅក្នុងសេនាសនៈ
ដ៏ស្ងាត់ ផលទាំងអស់ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ ក្នុងថ្ងៃនេះ
ខ្ញុំមានកិលេសលះបង់ហើយ ។ ព្រះសព្វញ្ញ
ទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុសព្វគ្រប់ របស់ខ្ញុំ ទើបទ្រង់គង់ក្នុងកិក-
សង្ឃ ហើយតាំងខ្ញុំ ក្នុងទីជាឯកទគ្គៈ ។ បដិសម្ភិទា ៤
វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះកទ្ធិយកាឡិគោតាយបុត្តត្ថេរ មានអាយុ បាន

សម្រុងនូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ កទ្ធិយកាឡិគោតាយបុត្តត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បក្កតំ សនិដ្ឋិបកត្តោបទានំ

[២៦] អរញ្ញោ កុដិកំ កត្វា វសាមិ បព្វតន្តវេ

លាភាលាភេន សន្តដ្ឋោ យសេន អយសេន ប ។

បទុមុត្តរោ លោកវិទូ អាហុតិទំ បដិក្កហោ

ភិក្ខុសតសហស្សេហិ^(១) អាភញ្ញំ មម សន្តិកេ ។

ឧបាគតំ មហាធាកំ ជលជត្តមធាមកំ

តិណសន្តំ បញ្ញាបេត្តា អនាសី សត្តុនោ អហំ ។

បសន្តិចិត្តោ សុមនោ អាមណ្ឌំ បាជិយញ្ចហំ

អនាសី ឧជ្ឈត្តស្ស វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

កិប្បេ វតោ សតសហស្សេ យំ ទានមទទី តទា

ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ អាមណ្ឌាស្ស វេទំ ជលំ ។

ឯកតាធិសកប្បម្ពំ ឯកោ អាសិ អវិទ្ធិមោ

សត្តវតនសម្មដ្ឋោ ចក្កវតិ មហាព្វលោ ។

១ ម. វិសសតសហស្សេហិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សនិដ្ឋិបកត្តោបទាន ទី ៤

(៤៦) ខំធ្វើខ្លួមក្នុងព្រៃ ត្រង់ចន្លោះភ្នំហើយនៅ ជាអ្នក
សន្តោស ដោយលាកនិងឥតលាកផង ដោយយសនិងឥត
យសផង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបទ្ទេសៈ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវលោក
គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ទ្រង់ធ្វើពុទ្ធដំណើរមកក្នុងសំណាក់
របស់ខ្ញុំ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ប្រមាណមួយសែនអង្គ ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាមហានាគ ព្រះនាមបទ្ទេសៈ ស្តេចយាងមក
ដល់ហើយ ខ្ញុំក្រាលកម្រាលស្មៅថ្វាយព្រះសាស្តា ។ ខ្ញុំ
មានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយផ្លែល្អៗប្រេងផង
ទឹកផង ចំពោះព្រះសាស្តា ទ្រង់មានសន្តានត្រង់ ដោយចិត្ត
ដែលជ្រះថ្លា ។ ក្នុងកម្សាន្តមួយសែន អំពីកម្សាន្តនេះ ព្រោះ
ហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយទាន ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយផ្លែល្អៗប្រេង ។ ក្នុងកម្សាន្តទី៤១
ខ្ញុំបានជាស្តេចមួយព្រះអង្គ ឈ្មោះអរិទ្ធមៈ ជាស្តេចចក្រពត្តិ
ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។

បញ្ចម៌ បញ្ចហត្ថិយត្ថេរាបទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិណ អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
 ឥតិំ សុទិំ អាយស្មា សន្និដ្ឋាបកោ មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សន្និដ្ឋិបកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បញ្ចម៌ បញ្ចហត្ថិយត្ថេរាបទានំ

(២៧) សុមេដោ ធាម សម្ពុទ្ធោ កច្ចតេ អន្តរាបលោ

ឌីក្ខុត្តចក្កុ មិត្តកាលី សតិមា សំវុតិទ្រិយោ ។
 បញ្ច ឧប្បលហត្តានិ អាវេលត្តមកាសុ មេ
 តេន ពុទ្ធិំ អក្កជេសី បសុដ្ឋោ សេហិ ចាលិកិ។
 អាពេបិតា ចតេ បុត្រា ធននមស្ស សត្តនោ
 សមាធិសុ មហានិកិ សិស្សោ អាចរិយំ យថា^(១)។

១ ម. យស្ស ។

បញ្ចហត្ថិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសន្និដ្ឋាបកតេរ មានអាយុ បានសម្តែង នូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សន្និដ្ឋាបកត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចហត្ថិយត្ថេរាបទាន ទី ៥

[៤៧] ព្រះសម្ពុទ្ធព្រះនាមសុរមេធាៈ ទ្រង់សង្រួមចក្ខុ ពោល
ពាក្យល្មមកំណត់ មានស្មារតី សង្រួមឥន្ទ្រិយ ទ្រង់និមន្ត
ទៅក្នុងចន្លោះកន្សារ ។ ពួកជនធ្វើជាទយ្យល ៥ ក្តាប់ ឲ្យ
ជាគ្រឿងប្រដាប់ក្បាលសម្រាប់ខ្ញុំ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានយក
គ្រឿងប្រដាប់ក្បាលនោះ បូជាព្រះពុទ្ធដោយដែររបស់ខ្លួន ។
ផ្កាទាំងនោះ ដែលខ្ញុំលើកឡើងហើយ ក៏ទៅជាគ្រឿងបិទ
ប៉ាំង ថ្វាយព្រះសាស្តានោះ (ចោមរោម) ព្រះមហានាគក្នុង
សមាធិ ដូចជាសិស្ស (ចោមរោម) អាចារ្យដូច្នោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

នីស កត្បសហស្សម្ភិ	យំ បុប្ផមកិរោចយំ
ទុក្ខនំ យាភិជាយាមិ	ពុទ្ធវុជាយំទំ ដលំ ។
ឥតោ វីសកត្បសតេ	អហេស្មំ បញ្ច ខត្តិយោ
ហត្ថិយា យាម យាមេន	ចក្កវត្ថំ មហាពុលា ។
បដិសម្ភិទា ចតស្ស្ស	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្និកញ្ញា សច្ចកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនេន្តិ ។
ឥតំ សុទំ អាយស្មា	បញ្ចហត្ថិយោ ថេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តានិ ។	

បញ្ចហត្ថិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ធម្មំ បទុមប្បទនិយត្ថោបទានំ

(២៨) និព្វតេ លោកយាថម្ភិ វិបស្ស័មកុបុត្តលេ

សុទ្ធស្មំ បទុមំ កុញ្ញ	ចិត្តមារោចយំ អហំ ។
អារោចិត្តេ ចិត្តក	វេហាសំ នកម្មត្ថមិ
អាកាសច្ចទំ កត្តា	ចិត្តកម្មំ អនារយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី ៣០.០០០ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ
 បានបូជាផ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជា
 ផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២.០០០ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ខ្ញុំ
 បានជាក្សត្រិ៥ដង ព្រះនាមហត្ថិយៈដូចគ្នា ជាស្តេចចក្រ-
 ពត្តិ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ពុទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបញ្ចហត្ថិយភ្នែក មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បច់ បញ្ចហត្ថិយភ្នែកអបទាន ។

បទុមប្បទនីយត្ថេរាបទាន ទី ៦

(៤៨) កាលព្រះលោកនាថ ជាអគ្គបគ្គល ព្រះនាមវិបស្សី
 ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ ខ្ញុំយកផ្កាយូកដែលរីកល្អ លើកតំកល់
 លើជើងច្តុរ ។ លុះខ្ញុំលើកជើងច្តុរឡើង ផ្កាក៏អណ្តែតត្រសែត
 ទៅឯអាកាស ជាទីរីករាយនៃពួកសត្វស្វាប ធ្វើជាដម្បូល
 បិទបាំងកំដៅថ្ងៃនាអាកាស ខ្ញុំក៏បានទ្រទ្រង់ជើងច្តុរនោះ ។

សត្វម៌ សយនទាយកត្ថេរាបទានំ

ឯកនុវតេ ឥតោ កក្កេយ្យ យំ បុប្ផមភិរោមយំ
 ទុក្ខតំ ធាភិជាធាមិ ពុទ្ធប្បជាយំទំ ដលំ ។
 សត្តតាឡីសិតោ កក្កេយ្យ បទុមិស្សរោមកោ
 ចាតុរោ វិជិតាវី ចក្កវតំ មហាពូលោ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្និកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតំ សុទំ អាយស្មា បទុមច្នដិយោ ថេរោ ឥមា
 កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បទុមច្នទនិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សត្វម៌ សយនទាយកត្ថេរាបទានំ

(២៧) សិទ្ធត្ថស្ស កក្កវតោ មេត្តចិត្តស្ស តាជិលោ
 សយនកំ មយា ទិដ្ឋិ ទុស្សកណ្ណោន អត្តតំ ។
 បដិក្កហោសិ កក្កវា កក្កវ័យសយនាសនំ
 ឧដ្ឋាយ សយនា តម្ហា វេហាសំ ឧក្កមិ ជិលោ ។

សយនទាយកត្តោបទាន ទី ៧

ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់នូវទុក្ខភិ នេះជាផលនៃពុទ្ធ-
 បូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៤៧ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ខ្ញុំកើតជាស្តេច
 ចក្រពត្តិ មាននាមថាបទុមិស្សរៈ ទ្រង់ឈ្នះសង្រ្គាម មានទ័
 បំផុតទល់នឹងសមុទ្រទាំង ៤ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិ-
 ទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។
 បានឮថា ព្រះបទុមច្ឆនិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បទុមច្ឆនិយត្តោបទាន ។

សយនទាយកត្តោបទាន ទី ៧

(៤៧) ខ្ញុំថ្វាយទីព្រះបន្ទំដ៏ប្រសើរ ដែលក្រាលដោយសំពត់
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធក្លៈ ទ្រង់មានមេត្តាចិត្ត
 មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 ទទួលកប្បិយសយនាសនៈហើយ ព្រះជិនស្រី ទ្រង់ក្រោក
 ឡើងអំពីទីព្រះបន្ទំនោះ ហើយទ្រង់ហោះឡើងទៅឯអាកាស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ចតុន្ទ្រវេតេ ឥតោ កកប្បេ យំ សយនមនាសហំ
 ទុក្ខតំ នាកិជាតាមិ សយនស្ស ឥទំ ផលំ ។
 ឯកបញ្ញាសិតោ កកប្បេ វុណោ នេវស្សយោ
 សត្តវតនសម្បន្នោ ចក្កវតំ មហាពូលោ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ចន្ទ្រកិញ្ញា សម្ពិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥតំ សុទំ អាយស្មា សយននាយកោ ថេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សយនទាយកត្រៃស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

អដ្ឋមំ បង្គំមទាយកត្រៃវាបទានំ

(២០) អត្តទស្សីស្ស មុនិទោ លោកជេដ្ឋស្ស តាទិទោ
 ឥដ្ឋកាហំ ចិនិត្តាន ចង្កំមំ កាយំ អហំ ។
 ខុទ្ធពោ បញ្ចវតនំ ចង្កំមំ សាធុ មាបិតំ
 អាយាមតោ ហត្ថសនំ ភាវនេយ្យំ មនោរមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ក្នុងកប្បទី៧៤ អំពីកទ្ធកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបាន
 ថ្វាយទិសយនៈ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់មុត្តតិ
 នេះជាផលនៃទិសយនៈ ។ ក្នុងកប្បទី៥១ អំពីកទ្ធកប្បនេះ
 ខ្ញុំកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមវរុណាទេវៈ ទ្រង់បរិបូណ៌
 ដោយកែវ៧ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ពិត២
 វិមាត្រ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសយនទាកយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងខ្លួន
 គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សយនទាយកត្ថេរាបទាន ។

បង្គំមទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨

(៥០) ខ្ញុំបានឲ្យជាន់ធ្វើទីចង្រ្កមក្រាលឥដ្ឋ (ថ្វាយ) ចំពោះ
 ព្រះមុនី ព្រះនាមអត្តទស្សី ជាច្បងក្នុងលោក ទ្រង់មិន
 ញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ។ ទីចង្រ្កមនោះ មានកំពស់
 ៥០ ហត្ថក្រពុំ បណ្តោយ ១០០ ហត្ថ ជាទីគួរសរសើរ
 គួររីករាយនៃចិត្ត ខ្ញុំបានកសាងហើយ ដោយប្រពៃ ។

អដ្ឋមិ ចក្កមហាយក្កេរាបទានំ

បដិក្កហោសិ កកវា	អត្ថនស្សី នរតហោ
ហេត្ថន បុឡិទំ កយ	សមា ភាថា អភាសថ ។
សមិទា បុឡិទនានេន	ចង្កំ កុក្កតេន ច
សត្តរតនសម្បទំ	បុឡិទំ អនុកោស្សិតំ ។
តំណិ កប្បាទិ ទេវេសុ	ទេវេជ្ជំ ករិស្សិតំ
អនុកោស្សិតំ សម្បត្តិ	អច្ឆរាហិ បុរត្ថតោ ។
មនុស្សលោកិ អាគន្ធា	រាជា រដ្ឋ ករិស្សិតំ
តិក្ខុតិ ចក្ករតិ ច	មហិយា សោ ករិស្សិតំ ។
អដ្ឋារសេ កប្បសតេ	យំ កម្មមករំ តទា
ទុក្ខតិ ណភិជាណមិ	ចង្កមស្ស ឥទិ ធលំ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិហោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
ចន្ទិកិញ្ញា សច្ចិកតា	កេតិ ពុទ្ធស្ស សាសននិ ។

ចង្អុលពាយកញ្ជោបទាន ទី ៨

ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអគ្គទស្សី ដ៏ប្រសើរជាងពួកនរៈ
ទ្រង់បានទទួល ហើយទ្រង់ចាប់យកខ្សាច់ ដោយព្រះហស្ត
ហើយសម្តែងនូវភាថាទាំងនេះថា

ដោយការឱ្យដ៏ខ្សាច់នេះផង ដោយការធ្វើទីចង្រ្កមល្អ
នេះផង បុគ្គលនេះ នឹងបានទទួលនូវផរខ្សាច់ ដ៏បរិបូណ៌
ដោយកែវ៧ ប្រការ ។ កុលបុគ្គលនោះ នឹងគ្រប់គ្រងទៅរាជ្យ
សោយទិព្វសម្បត្តិ ជាស្តេចនៃទេវតា ក្នុងលោក មាន
ពួកស្រ្តីអប្សរចោមពេម អស់៧ កប្ប ។ លុះត្រឡប់មក
កាន់មនុស្សលោក នឹងបានជាស្តេចក្នុងដែន កុលបុគ្គលនោះ
នឹងបានជាស្តេចបក្រពត្តិ លើផែនដី អស់៧ ដង ។

ក្នុងកប្បទី ១.៨០០ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ ធ្វើកុសលកម្ម
ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃទី
ចង្រ្កម ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥតិំ សុទិំ អាយស្មា ចន្ទមទាយកោ ថេរោ

ឥមា កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ចន្ទមទាយកន្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

និវិមំ សុវាទុត្តោរាបទានំ

(៥០) បទុមុត្តរោ លោកេវិទ្ធិ អាហុតិំ បដិគ្គហោ

ជនតិំ ខុទ្ធវិត្តាន វិញ្ញាយតិ មហាយសោ ។

វិញ្ញាយន្តេ ច សុមុទ្ធោ ទសសហស្សំ កម្មវេ

ជនកាយោ មហា អាសិ ទេវា សង្កបតិំ តទា ។

ចន្ទំ ច្វយិត្តាន តករាមល្លិកាហិ ច

ហង្កោ ហង្កេន ចិត្តេន អាពេបេសី ធុរតមិំ ។

មម សង្កប្បមញ្ញាយ សត្តា លោកេ អនុត្តរោ

វិបង្កកោវ សុមុទ្ធោ ឥមា កាថា អភាសថ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានឮថា ព្រះចង្កឹមទាយករត្ថរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ចង្កឹមទាយករត្ថរ ។

សភ័ក្ត្រោបទាន ទី ៧

(៥១) ព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមត្ថរ ជ្រាបច្បាស់នូវគ្រូ-
 លោក គួរទទួលគ្រឿងបូជា មានយសប្រើន ទ្រង់ស្រោច
 ស្រង់នូវប្រជុំជន ហើយទ្រង់បរិនិព្វាន ។ កាលព្រះសម្ពុទ្ធ
 បរិនិព្វាន លោកឆាតុម្ហយហ្មិន ក៏ញាប់ញ័រ ពួកជនប្រើន
 និងពួកទេវតា ក៏ប្រជុំគ្នា ក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំបានញ៉ាំង
 ទីនោះឲ្យពេញ ដោយខ្ញុំមច្ឆ័ន្ទ ខ្ញុំមក្រីស្នា និងខ្ញុំមក្កា
 ពាក់ ខ្ញុំមានបិត្តរត្តកអរិកាយ បានលើកឡើង នូវ
 ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រសើរជាងពួកនរ ។ ព្រះសាស្តា ជា
 បុគ្គលប្រសើរផុតក្នុងលោក ទ្រង់ជ្រាបនូវបំណងរបស់ខ្ញុំ ព្រះ
 សម្ពុទ្ធ ទ្រង់ផ្តល់សម្តែងនូវភាថាទាំងនេះថា

នវមំ សុរាទ្ធុញោបទានំ

យោ មេ បច្ឆិមតេ កាលេ កន្ទមល្លេ ធានយំ
 តមហំ កិត្តយិស្សមិ សុណាថ មម ភាសតោ ។
 ភតោ ធូតោ អយំ ចោសោ តុសិតកាយំ កមិស្សតិ
 តត្ថ រជ្ជំ ករិត្តាន ធិម្មានំ សោ កមិស្សតិ ។
 ឯតេនេវ ឧបាយេន ធិត្វា មល្លំ វុត្តមំ
 សកកម្មាភិវឌ្ឍោ សោ សម្បត្តិំ អនុកោស្សតិ ។
 បុណបំ តុសិត កាយេ ធិព្វតិស្សតិយំ នរោ
 តម្ហា កាយា ធិវត្តាន មនុស្សត្តំ កមិស្សតិ ។
 សក្យបុត្តោ មហានតោ អត្តោ លោកេ សដេវតេ
 ពោធិយិត្វា ពហូ សត្តេ ធិព្វាយិស្សតិ ចក្កមា ។
 តទា សោបកតោ សត្តោ សុក្កម្ពលេន ចោធិតោ
 ឧបសង្កមំ សម្ពុត្តិំ បណ្ណំ បច្ឆិស្សតិ តទា ។

សុត្តន្តបិដក ទី ៩

ក្នុងកាលជាទីបំផុត នៃជន្មាយុ របស់គម្ពីរ បុរស
ណា បានបិទបាំងគម្ពីរ ដោយថ្មមានភ្លើងក្រអូប គម្ពីរ
នឹងសម្លឹងសរសើរនូវបុរសនោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់
គម្ពីរសម្លឹងចុះ ។ បុរសនោះ លុះច្បាប់ចាកអត្តភាពនេះ
នឹងទៅកាន់ពួកទេវតា ក្នុងឋានតុសិត សោយរាជសម្បត្តិ
ក្នុងឋានតុសិតនោះ ហើយនឹងទៅកាន់ឋាននិម្មានត៍ទៀត ។
បុរសនោះ បានឲ្យជំនុំតម្រូវស៊ី ដោយទុក្ខយុទ្ធិឯង
ជាអ្នកប្រាណ្ឌវកម្មរបស់ខ្លួន នឹងទទួលនូវសម្បត្តិ ។ នរ-
ជននេះ នឹងកើតក្នុងពួកទេវតា ក្នុងឋានតុសិតម្តងទៀត
លុះច្បាប់ចាកពួកទេវតា ក្នុងឋានតុសិតនោះ នឹងមកកាន់
អត្តភាពជាមនុស្ស ។ ព្រះសក្យបុត្ត ជាមហានាគ ជាអត្ត-
បុគ្គល ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក ទ្រង់មានបញ្ជាចក
បានញ៉ាំងពួកសត្វច្រើន ឲ្យត្រាស់ដឹងហើយ នឹងបរិ-
និព្វាន ។ ក្នុងកាលនោះ បុរសនោះ បានចូលទៅ មាន
ចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ មានកុសលមូលជាស័ក្តិសិទ្ធិ ហើយក៏ចូល
ទៅគាល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ នឹងសួរនូវប្រសា ក្នុងកាលនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ហាសយំត្រានំ សម្មុទ្ធោ	សព្វញ្ញំ លោកិយាយកោ
បុព្វកម្មមគិញ្ញាយ ^(១)	សទ្ធានំ វិវិស្សតំ ។
អារទ្ធោ ច អយំ បញ្ញោ	តុដ្ឋា ឯកក្កមាណសោ
សត្តារំ អភិវាទេត្តា	បព្វជំ យាចយំស្សតំ ។
បសន្នមាណសំ ទិស្វា	សកកម្មេន តោសិទំ
បព្វជិស្សតំ សោ ពុទ្ធោ	អក្កធម្មស្ស ^(២) កោវិទោ ។
វាយមិត្តានយំ មោសោ	សម្មាសម្មុទ្ធសាសនេ
សព្វាសវេ បរិញ្ញាយ	និព្វាយំស្សត្យនាសវោ ។

បញ្ចមំ រាណវារំ ។

បុព្វកម្មេន សំយុត្តោ	ឯកត្តោ សុសមាហិតោ
ពុទ្ធស្ស ឱរសោ បុត្តោ	ធម្មតោម្មិ ^(៣) សុនិម្មិតោ ។
ធម្មវាជំ ឧបាគម្ម	អាប្បច្ចំ បញ្ញាមគមំ
កថយន្តោ ច មេ បញ្ញា	ធម្មសោតំ ឧបាណយំ ។

១ ម. បុព្វកម្មំ បរិញ្ញាយ ។ ២ ម. អក្កមត្តស្ស ។ ៣ ម ធម្មជោម្មិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាសព្វពាលោកនាយក ទ្រង់ធ្វើឲ្យរីករាយហើយ
នឹងបើកនូវសច្ចធម៌ទាំងឡាយ ព្រោះទ្រង់ជ្រាបនូវបុព្វកម្ម ។
បុរសនោះ ប្រាសព្រះសាសនានេះហើយ ជាអ្នកក្រេកអរ មាន
ចិត្តខ្ពស់ឯក នឹងថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តា ហើយសូមផ្នួស ។
ព្រះពុទ្ធនោះ ទ្រង់ជាបុគ្គលឈ្លាសក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរ ទ្រង់
ឃើញបុរសនោះ មានចិត្តជ្រះថ្លា ក្រេកអរដោយកម្មរបស់ខ្លួន
ហើយ នឹងទ្រង់បំបួស ។ បុរសនេះ ព្យាយាមក្នុងសាសនា
របស់ព្រះសម្មាសម្មុទ្ធ កំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នក
មិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

ចប់ ភាណវិរៈ ទី ៥ ។

ខ្ញុំប្រកបព្រមហើយ ដោយបុព្វកម្មរបស់ខ្លួន មានចិត្តមូល
តែមួយ មានចិត្តតាំងមាំ ជាធម្មនិមិត្ត ជាបុគ្គកើតអំពីទ្រង់
របស់ព្រះសម្មាសម្មុទ្ធ ។ ខ្ញុំចូលទៅអង្គុយ ជិតព្រះពុទ្ធ
ជាធម្មរាជ ហើយសួរព្រះសាស្តាដ៏ប្រសើរ ឯព្រះអង្គកាលនឹង
សម្តែង នូវប្រសាសន៍ខ្ញុំ ទ្រង់នាំមកនូវធម្មសោតៈ ។

ឆវិមំ សុភទ្ធក្កោបទានំ

តស្សហំ ធម្មមញ្ញាយ	វិហាសី សាសនេ រតោ
សញ្ញាសវេ បរិញ្ញាយ	វិហារមិ អនាសវោ ។
សតសហស្សេ ឥតោ កប្បេ	ជលជ្ជត្ថមនាយកោ
និព្វាយិ អនុទាណនោ	ដិច្ចោវ តេលសុត្តយា ។
សត្តយោជនិកំ អាសិ	ប្ចបញ្ច រតនាបយំ
ធនំ តត្ថ អប្បជេសី	សព្វភទ្ធិំ មនោរមំ ។
កស្សបស្ស ច ពុទ្ធស្ស	តិស្សោ ជាមក្កសារីកោ
បុត្តោ មេ ឱរសោ អាសិ	នាយាទោ ជិនសាសនេ។
តស្ស ហំនេន មនសា	វាចំ កាសី អក្កទ្ធិកំ
តេន កតម្មវិទាកេន	បច្ឆា មេ អាសិ ក្កទ្ធិកំ ។
ធូបវត្តនេ សាលវនេ	បច្ឆិមេ សយនេ មុនំ
បច្ឆាជេសិ មរាវីរោ	ហិតោ កាវុលិកោ ជិនោ ។
អជ្ជេវនានំ បព្វជ្ជា	អជ្ជេវ ធូបសម្បទា
អជ្ជេវ បរិនិព្វានំ	សម្មា ពិបត្តមេ ។

សុភទ្ធក្មេរាបទានទី ៧

ខ្ញុំដឹងនូវធម៌ របស់ព្រះធម្មរាជនោះហើយ ក្រេកអរនឹងសាសនា កំណត់ដឹងនូវភាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមានការៈ ។

ក្នុងកប្បទីមួយសែន អំពីកទ្ធកប្បនេះ ព្រះនាយក ព្រះនាមបទុមត្តរៈ ទ្រង់បរិនិព្វាន មិនមានទុបាទាន ដូចប្រទេសដែលរលត់ ព្រោះអស់ប្រេង ។ ព្រះស្តុបជាវិការៈនៃកែវ ប្រកបដោយយោជន៍ ៧ ណា ខ្ញុំបានបូជាទង់ដ៏ល្អ ជាងទង់ទាំងអស់ ជាទីរករាយនៃចិត្ត ចំពោះព្រះស្តុបនោះ ។ កូនដែលកើតអំពីទ្រង់របស់ខ្ញុំ ឈ្មោះភិស្សៈ ជាអគ្គសារីក របស់ព្រះពុទ្ធព្រះនាមកស្សៈ ជាទាយាទក្នុងសាសនានៃព្រះជិនស្រី ។

ខ្ញុំមានចិត្តថោកទាប បានពោលពាក្យមិនតិរោះ ដល់ព្រះភិស្សៈនោះ ព្រោះតែផលកម្មប៉ុណ្ណោះ ទើបខ្ញុំមានសេចក្តីលក្ខណៈកាលជាខាងក្រោយបំផុត ។ ព្រះមុនីទ្រង់មានព្យាយាមធំស្វែងរកប្រយោជន៍ មានសេចក្តីករុណា ទ្រង់ឈ្នះកិលេស បានបំបួសខ្ញុំ ក្នុងបច្ឆិមសយនៈ ក្នុងសាលវ័ន ជាទីសម្រាប់ចេញចូល ។ ឥឡូវនេះ បព្វជ្ជា (របស់ខ្ញុំ) មានក្នុងវ័ថ្វនេះ ទបសម្បទា ក៏មានក្នុងវ័ថ្វនេះ បរិនិព្វានក៏មានក្នុងវ័ថ្វនេះ ក្នុងទីចំពោះព្រះភ័ក្ត្រ នៃព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ទុក្ខមជ្ឈិមជាងសត្វជើងពីរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បទានំ

បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោត្តាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្នុភិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា សុភន្តោ ថេរោ ឥមា កា-

ថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុខុត្តេស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ទសមំ បន្តិកោបទានំ

[៥២] សិទ្ធត្ថស្ស កកវតោ លោកដេដ្ឋស្ស តាទិដោ

អក្ស័យំ ការយត្ថាន ជាតិបុប្ផហិ ធានយី ។

និដ្ឋបេត្ថាន តំ បុប្ផំ ពុទ្ធស្ស អភិទាមយី^(១)

បុញ្ញវសេសំ បក្កយ ពុទ្ធស្ស អភិរោមយី ។

កក្កានក្ស័យ សង្កាសំ ពុទ្ធំ លោកក្កនាយកំ

បសន្និចិត្តោ សុមនោ បុប្ផក្ស័យមុចានយី ។

១ ម. ឧបតាមយី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះសុភម្មតោ មានអាយុ បានសម្រេចនូវភាព
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

បឋ សុរាជត្ថេរាបទាន ។

បន្តត្ថេរាបទាន ទី ១០

(៥២) ខ្ញុំធ្វើចេតិយ ស្រោចដោយផ្កាម្លិះទាំងឡាយ ឬជា
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធក្តៈ ជាច្បងក្នុងលោក
ទ្រង់មិនញាប់ញ័រ ដោយលោកធម៌ ។ លុះខ្ញុំរៀបចំស្រេច
ហើយ ទើបបង្ហាត់ថ្វាយផ្កានោះ ចំពោះព្រះពុទ្ធ ហើយ
យកផ្កាដ៏សេសបង្ហាត់ថ្វាយទៀត ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មាន
ចិត្តរីករាយ នាំចេតិយផ្កាទៅថ្វាយ ចំពោះព្រះពុទ្ធ ជាអគ្គ-
នាយកក្នុងលោក ព្រះអង្គប្រាកដស្មើដោយចេតិយមាស ។

ទសមំ បុន្តុញ្ញោបទានំ

វិភិណ្ណាភិក្ខុវេទិកា សមុទ្រោ	វិភិណ្ណាយេហិ បុរាណុត្តោ
ភិក្ខុសង្ឃេវ ធម៌ទិក្ខា	ឥមា ភាថា អភាសថ ។
ទិក្ខុកន្ធិ បរាយន្តិ	យោ មេ បុប្ផក្សិយំ អនា
តមហំ កិក្ខុយិស្សាមិ	សុណាថ មម ភាសតោ។
ឥតោ ចុតោ អយំ ចោសោ	ទេវសង្ឃបុរាណុត្តោ
ជាតិបុប្ផេហិ បរិភិណ្ណោ	ទេវលោកិ កមិស្សតិ ។
ឧត្តិកំ កវនិ តស្ស	សោវណ្ណញ្ច មណីមយំ
ព្យាមា បាតុកវិស្សន្តិ	បុញ្ញកម្មបការីតា ។
ចតុសត្តតិខត្តិ សោ	ទេវរជ្ជិ កវិស្សតិ
អនុកោស្សតិ សម្បតិ	អច្ឆរហិ បុរាណុត្តោ ។
បឋព្យា រជ្ជិ តិសតិ	វស្សនំ អារាសិស្សតិ
បញ្ចសត្តតិខត្តញ្ច	ចក្កវតិ កវិស្សតិ ។

បុណ្យប្រតិបត្តិ ទី ១០

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មានសេចក្តីសង្ឃឹយកន្លងបង្ហើយ មានពួក
 ព្រះខ័ណ្ឌស្រពៅដែលមានអន្ទង់ធ្ងន់ផុតចោមរោមហើយ ព្រះ
 អង្គគង់នៅក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ហើយសម្តែងនូវតាមតាំងនេះថា
 កុលបុត្រណា បានថ្វាយដល់តថាគត នូវចេតិយដែល
 ធ្វើដោយផ្កា មានក្លិនដូចជាទិព្វផ្សាយទៅ តថាគតនឹង
 សម្តែងសរសើរ នូវកុលបុត្រនោះ អ្នកតាំងឡាយចូរស្តាប់
 តថាគតសម្តែងចុះ ។ បុរសនេះ លុះច្បាតចាកអត្តភាព
 នេះទៅ នឹងទៅកើតកងទៅលោក មានពួកទេវតាចោម
 រោម ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយផ្កាម្លិះ ។ ទីនៅរបស់កុលបុត្រ
 នោះ ដ៏ខ្ពស់ជាវិការៈនៃមាស និងកែវមណី ប្រាសាទតាំង
 ឡាយ ដែលបុព្វាកម្មតាក់តែងហើយ នឹងកើតប្រាកដ ។
 កុលបុត្រនោះ នឹងសោយទេវរាជ្យ នឹងសោយទិព្វសម្បត្តិ
 មានពួកស្រ្តីអប្សរចោមរោម អស់ ៧៤ ដង ។ នឹងបាន
 សោយរាជសម្បត្តិ លើផែនដី គ្រប់គ្រងផែនដី អស់
 ៣០០ ដង នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៧៥ ដង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ធុដ្ឋយោ នាម នាមេន	ហោស្សតិ មនុជាដំថោ
អនុកោត្តានំ នំ បុញ្ញំ	សកកម្មបសំហិតោ ។
វិជំហានំ អកន្តានំ	មនុស្សតំ កមិស្សតិ
ហិរញ្ញំ ភស្សំ និចំនំ	កោដិសនិបំ អនប្បកំ ។
និព្វតិស្សតិ យោ និម្មំ	ព្រាហ្មណោ សោ ករិស្សតិ
វង្គនិស្សំ សុតោ ដិមា	សារិយា ឱរសោ បិយោ ។
សោ ច បច្ឆា បព្វជិត្តា	អង្គីរសស្សំ សាសនេ
ចូឡបុណ្ណតិ នាមេន	ហោស្សតិ សត្តុ សាវកោ ។
សាមណោរោ សោ សន្តោ	ទីណាសរោ ករិស្សតិ
សញ្ញាសវេ បរិញ្ញាយ	និញ្ញាយិស្សត្យនាសរោ ។
ឧបជ្ជហិ មហារិ	អញ្ញោ ច បេសលេ ពហុ
ភាតរមេវុបដ្ឋាសំ	ឧត្តមត្តស្សំ បតិយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កុលបុត្តនោះ នឹងកើតជាក្សត្រ ជាអធិបតីនៃមនុស្ស មាន
 នាមថាទុជ្ឈយៈ អាស្រ័យនូវបុព្វាកមរបស់ខ្លួន ហើយរង
 នូវផលបុណ្យនោះ ។ កុលបុត្តនោះនឹងមិនទៅយកកំណើត
 ជាវិនិបាតឡើយ ទៅយកអត្តភាពតែជាមនុស្ស កុលបុត្ត
 នោះ បានសន្សំប្រាក់ទុកច្រើន រាប់រយកោដិ ។ កុលបុត្ត
 នោះ នឹងកើតក្នុងកំណើតជាព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកចេះដឹង មាន
 ប្រាជ្ញា ជាឧរសជាទីស្រឡាញ់នៃវង្គនព្រាហ្មណ៍ និងនាង
 សារីព្រាហ្មណី ។ លុះកាលជាខាងក្រោយ កុលបុត្តនោះ
 មាននាមថាចូឡចន្ទៈ នឹងបានបួសក្នុងសាសនា របស់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ជាអង្គីរសនឹងបានជាសាវ័ក របស់ព្រះសាស្តា ។
 ចូឡចន្ទៈនោះ ជាសាមណេរ មានសន្តានស្ងប់ស្ងាត់ បាន
 ជាព្រះវិណាស្រព កំណត់ដឹងនូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នក
 មិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

ខ្ញុំបានបម្រើព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មានព្យាយាមធំផង បម្រើពួក
 ភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ដទៃច្រើនអង្គផង បម្រើព្រះ
 ថេរៈជាបងនៃខ្ញុំផង ដើម្បីសម្រេចប្រយោជន៍ ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

សម្ម បុគ្គលេយ្យ

ភាវ័យ មេ ឧបដ្ឋហិត្តា	នាតិ បតិម្មំ ឌី បិយ
សម្មុទ្ធិ ឧបនាមេសី	លោកេជេដ្ឋំ នរាសកំ ។
ឧភោហិត្តេហិ បកុយ	ពុទ្ធា លោកេ សនេវកេ
សន្ទស្សយន្តោ តំ ធាតុំ	កតិយ អកុសាវកំ ។
ចិត្តញ សុវិមុត្តំ មេ	សន្ទា មយំ បតិដ្ឋិតា
សញ្ញាសេ បរិញ្ញាយ	វិហារមិ អនាសវោ ។
បដិសម្មិទា ចតស្ស្ស	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសន្តិ ។
ឥតិ សុទិ អាយស្មា	ចុន្ទត្រេវេ ឥមា កាថាយោ
អភាសិត្តាតិ ។	

បុគ្គលេយ្យ អបទានំ សម្មតំ ។

បុណ្ណត្ថេរាបទាន ទី ១០

ខ្ញុំបម្រើព្រះថេរៈជាបង របស់ខ្ញុំរួចហើយ រើសព្រះធាតុដាក់
 ក្នុងបាត្រ នាំមកថ្វាយព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាប្បដិក្ខុក្នុងលោក ដ៏ប្រ-
 សើរជាងនរៈ ។ ព្រះពុទ្ធ (ព្រះអង្គប្រសើរ) ក្នុងលោក ព្រម
 ទាំងទេវលោក ទ្រង់ទទួលដោយព្រះហស្តទាំងពីរ ហើយ
 បញ្ជាញនូវព្រះធាតុនោះ ទើបប្រកាសតាំងខ្ញុំ ជាអគ្គសា-
 វ័ក ។ ឯចិត្តរបស់ខ្ញុំ រួចស្រឡះហើយ សទ្ធារបស់ខ្ញុំ តម្កល់
 ខ្ជាប់ហើយ ខ្ញុំកំណត់ដឹង នូវអាសវៈទាំងពួង ជាអ្នកមិនមាន
 អាសវៈ ។ បដិសម្ពុទ្ធ ២ វិមោក្ខ ៨ និង អភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះចុន្ទត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បុណ្ណត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឧទ្ធានំ

ឧទាលំ សោណោ ភទ្ឋិ ច សន្និដ្ឋា បកេហត្ថិយោ
 ធននំ សេយ្យចដ្ឋំ សុភោទោ ចន្ទស្សយោ
 តាថាសតំ ច តាធិសំ ចតស្សោ ច តត្ថត្ថិ ។

ឧបាលីត្តោ បញ្ចមោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ឱទ្ធាន

ទុបាលីត្ថេរាបទាន ១ សោណកោដិវេស្សត្ថេរាបទាន ១ ក-
 ទ្ធិយកាទ្ធិគោធាយបុត្តត្ថេរាបទាន ១ សន្និដ្ឋាបកត្ថេរាបទាន
 ១ បញ្ចហត្ថិយត្ថេរាបទាន ១ មទុមប្បទនិយត្ថេរាបទាន ១
 សយនទាយកត្ថេរាបទាន ១ ចង្កឹមទាយកត្ថេរាបទាន ១ សុ-
 ភទ្ធត្ថេរាបទាន ១ បន្ទត្ថេរាបទាន ១ កង្កវត្តនោះ មាន
 គាថា ១៤៤ ។

បឋម ទុបាលីវគ្គ ទី ៥ ។

ឆ្កែ វីជ័នីវិគ្គោ

បឋម វិជ័បនទាយកត្ថេរាបទានំ

(៥ ៣) បទុមុត្តរពុទ្ធស្ស	លោកដេដ្ឋស្ស តាទិដោ
វីជនេកា មយា ទិដ្ឋា	ទិបទិទ្ធស្ស តាទិដោ ។
សកំ ចិត្តំ បសាទេត្វា	បក្កហេត្វាន អញ្ចលី
សម្មទ្ធិំ អភិវាទិត្វា	បក្កាមិ ឧត្តរាមុខោ ។
វីជនំ បក្កហេត្វាន	សត្វា លោកក្កនាយកោ
ភិក្ខុសង្ខេបំ បិតោ សន្តោ	ឥមា តាថា អភាសថ ។
ឥមំថា វីជនំនាទេន	ចិត្តស្ស បណិដ្ឋិតំ ថ
កប្បានំ សតសហស្សំ	វីជនំនំ ន កច្ចតំ ។
អារទ្ធវិរិយោ បហិតតោ	ចេតោកុណាសមាហិតោ
ជាតិយា សត្តវស្សោហំ	អរហន្តំ អថាបុណី ។
សង្កកប្បសហស្សមិ	ពិជ្ជមាននសនាមកា
សោឡិសាសីសុ រាជាដោ	ចក្កវត្តំ មហាពុលា ។

វិធីវិគ្គ ទី ៦

វិធីបណ្ណាល័យកត្តាបទាន ទី ១

(៥៣) ខ្ញុំថ្វាយផ្ចិតមួយ ចំពោះព្រះបទុមុត្តរៈ ជាច្បងក្នុង
លោក មិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ ទ្រង់ជាធំជាងសត្វ
ជើងពីរ ប្រកបដោយតាទិគុណ ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យ
ជ្រះថ្លា ហើយផ្គងអញ្ជាញថ្វាយបង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ហើយថែរម្ម
ទៅទិសខាងជើង ដើរចេញទៅ ។ ព្រះសាស្តា ជាអគ្គនា-
យកក្នុងលោក លុះទ្រង់ទទួលយកផ្ចិតហើយ ក៏បិតនៅក្នុង
ភិក្ខុសង្ឃ ហើយសម្តែងនូវតាថាទាំងនេះថា

ព្រោះការថ្វាយផ្ចិតនេះផង ព្រោះការភក់លំចិត្តនេះផង
កុលបុត្តនេះ នឹងមិនទៅយកកំណើតជារិនិបាត អស់មួយ
សែនកប្ប ។

ខ្ញុំអាយុ ៧ ឆ្នាំ បានប្រារព្ធព្យាយាម បញ្ជូនចិត្តទៅ
កាន់ព្រះនិព្វាន ភក់លំចិត្តខ្លាំងចេតោគុណ ក៏បានដល់ព្រះ
អរហត្ត ។ ក្នុងកប្បទី ៦០.០០០ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ២៦
ផង ព្រះនាមពិជ្ជមានៈ ដូចៗ គ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្មំនា ចតសេដ្ឋា វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
 ឥត្តំ សុទ្ធំ អាយស្មា វិជ្ជបននាយកោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

វិជ្ជបនពាយកត្តេរស្ស អបទានំ សម្ពត្តំ ។

ទុតិយំ សតិវិសិយត្តេរាបទានំ

(៥៤) ឧត្ថុទ្ធិំ សេលមារុយ្ហ ធិសីទិ បុរិសុត្តមោ
 បព្វតស្សវិទូរម្មិ ព្រាហ្មណោ មន្តហារកូ ។
 ឧបវិជ្ជំ មហារីរិ ទេវទេវំ នរសកំ
 អញ្ចាលី បក្កហេត្វាន មន្តវី លោកនាយកំ ។
 ឯស ពុទ្ធា មហារីរោ វរធម្មប្បកាសកោ
 ជលតិ អក្កខន្ទោវ ភិក្ខុសង្ឃបុរក្ខតោ ។
 មហាសមុទ្ទោវក្ខោញោ អណ្ណារាវ ទុរតរោ
 មិករាជានុសម្មិតោ ធម្មំ ទេសេតិ ចក្កិមា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពុទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិញ្ញាណទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
តាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វិញ្ញាណទាយកត្តោអបទាន ។

សិរីសិរីយត្ថេរាបទាន ទី ២

[៥៤] ព្រះបទេសត្តរសម្ពុទ្ធ ជាបុរសដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ឡើង
គង់លើភ្នំ ខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ដល់គ្រើយនៃមន្ទ នៅក្នុងទីដីតក្ក
ខ្ពស់នោះ ។ ខ្ញុំផ្តងអញ្ជាលី សរសើរព្រះលោកនាយក ជាម-
ហាវីបុរស ជាទេវតាក្រៃលែងជាងទេវតា ទ្រង់ជានរកសកៈ
ដែលស្តេចចូលមកជិតដោយពាក្យថា ព្រះពុទ្ធនេះមានព្យា-
យាមធំ ទ្រង់ប្រកាសធម៌ដ៏ប្រសើរ មានភិក្ខុសង្ឃចោមរោម
តែងរៀនរៀងដូចគំនរភ្លើង ។ ព្រះសម្ពុទ្ធមានបញ្ញាចក្ខុ ទ្រង់
ដូចមហាសមុទ្រមិនរំកើប ឬដូចអន្ទង់ដែលគេធ្ងន់បានដោយ
ក្រ ឬក៏ដូចស្តេចម្រឹកដែលមិនតក់ស្លុត តែងសម្តែងធម៌ ។

ទុតិយំ សតវសីយត្ថេរាបទានំ

មម សង្កប្បមញ្ញាយ	បទុមុត្តរនាមកោ
ភិក្ខុសង្ខេប្ប បិតោ សត្តា	ឥមា តាថា អភាសថ ។
យេនាយំ អញ្ញាលំ ទិដ្ឋា	ពុទ្ធសេដ្ឋោ ច ថោមិតោ
តិសកប្បសហស្សានំ	ទេវវដ្ឋិ កវស្សតិ ។
កប្បសតសហស្សម្ភិ	អដ្ឋិរសសនាមកោ
វិវជ្ជនោ(១) សម្ពុទ្ធា	ទុប្បជ្ជិស្សតិ តាវទេ ។
តស្ស ធម្មេសុ ណាយានោ	ឱរសោ ធម្មនិម្មិតោ
សតវសិតំ នាមេន	អរហា សោ កវស្សតិ ។
ជាតិយា សត្តវស្សោហំ	បព្វជី អនកាវយំ
សតវសិតំ នាមេន	បកា និទ្ធាវតោ មម ។
មណ្ឌាបេ រុក្ខម្ភលេ វា	យាយំ យរាជរតោ អហំ
នារមិ អន្តិមំ ទេហំ	សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
សង្កកប្បសហស្សានំ	ចតុរោ រោមនាមកោ(២)
សត្តវតនសម្បដ្ឋា	ចក្កវត្តំ មហាពុលា ។

១ ម. វិបត្តិច្ឆិដ្ឋោ ។ ២ ម. រាមនាមកា ។

សតវិស័យត្ថេរាបទាន ទី ២

ព្រះសាស្តា ព្រះនាមបទមុត្តរៈ ទ្រង់ជ្រាបនូវបំណងរបស់ខ្ញុំ
 ស្តេចបិតនៅក្នុងភិក្ខុសង្ឃ ហើយសម្តែងនូវគាថាទាំងនេះថា
 កុលបុត្តណា ថ្វាយអញ្ជូលីនេះផង សរសើរព្រះពុទ្ធដ៏
 ប្រសើរផង កុលបុត្តនោះ នឹងសោយទេវរជ្ជសម្បត្តិ អស់ ៣០
 ពាន់កប្ប ។ កន្លងទៅមួយសែនកប្ប ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអង្គីរស
 មានគ្រឿងប្រក់គីកលេសបើកហើយ នឹងបានត្រាស់ដឹង (ក្នុង
 លោក) ។ កុលបុត្តនោះបានមកកើតជាបុរស មាននាមថា
 សតវិស័ នឹងជាធម្មតាយាទ ជាធម្មនិម្មិត ជាឧរសរបស់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធនោះ នឹងបានជាព្រះអរហន្ត ។

ខ្ញុំមានអាយុ ៧ ឆ្នាំ រាប់អំពីកំណើតមក បានបួសក្នុង
 ព្រះពុទ្ធសាសនា មាននាមថាសតវិស័ រស្មីរបស់ខ្ញុំ តែង
 ផ្សាយចេញ ។ ខ្ញុំត្រេកអរនឹងឈាន ចម្រើនឈាន ក្នុង
 មណ្ឌល ឬជិតគល់ឈើ ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវរាងកាយជាទីបំផុត
 ក្នុងសាសនា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ខ្ញុំបានជាក្សត្រ
 ចក្រពត្តិ ៤ ផង ព្រះនាមរាមៈដូចគ្នា បរិបូណ៌ដោយកែវ
 ៧ ប្រការ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន អស់ ៦០.០០០ កប្ប ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្មំនា តស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ចា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន្នំ ។

ឥត្តំ សុទ្ធំ អាយស្មា សតវសិយោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សតវសិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

តតិយំ សយនិទាយកិច្ចោបទានំ

(៥៥) បទុមុត្តរពុទ្ធស្ស សព្វលោកានុកម្មំនោ

សយនំ តស្ស ចាទាសី វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

តេន សយនទានេន សុខេត្តេ វីជសម្មទា

កោតោ និព្វត្តតេ តស្ស^(១) សយនស្ស ឥទ្ធិ ដលំ ។

អាកាសេ សេយ្យំ កិល្បមិ ជារមិ បឋវី ឥមំ

ចាលោសុមេ ឥស្សរិយំ សយនស្ស ឥទ្ធិ ដលំ ។

១ ម. ពោកា និព្វត្តេ តស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសតវសីយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សតវសីយត្ថេរាបទាន ។

សយនទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៥៥) ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានប្រគេនទីព្រះបន្ទំ ដល់ព្រះពុទ្ធ
ព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ដែលទ្រង់អនុគ្រោះសព្វសត្វលោក ។
ភោគសម្បត្តិ តែងកើតឡើងសម្រាប់ខ្ញុំ ព្រោះការឲ្យនូវទី
ព្រះបន្ទំនោះ ព្រោះបរិបូណ៌ដោយពូជ ក្នុងស្រែដ៏ល្អនោះ
នេះជាផលនៃសយនៈនោះ ។ ខ្ញុំអាចដេក ក្នុងអាកាស
បាន ខ្ញុំអាចទ្រនូវផែនដីនេះបាន ឥស្សរិយយស របស់ខ្ញុំ
ផ្សាយទៅ ក្នុងពួកសត្វ នេះជាផល នៃសយនៈ ។

ទុក្ខយំ សយនទាយកត្តោបទានំ

បញ្ចកប្បសហស្សម្ពំ អដ្ឋ អាស៊ី មហាវិហ(១)

ចតុត្ថិសេ កប្បសតេ ចតុរោវ មហាពូលា

បដិសម្ពិទ្ធា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ឡិចកិញ្ញា សម្ពិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន្តិ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា សយនទាយកោ មេរោ

ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សយនទាយកត្តោស្ស អបទានំ សម្ពំ ។

បត្តតំ កត្តោទុក្ខទាយកត្តោបទានំ

(៥៦) បទុមត្រូវពុទ្ធស្ស មហាពោធិមហោ អហ្ម

វិចត្ថំ យជមាទាយ កត្តោទុក្ខមទាសហំ ។

ម្នាទកាលេ ច ពោធិយា មហាមេយោ បវស្សថ

និម្មាទោ ច មហា អាសិ អសនិយា វេលន្តិយា ។

១ ម. មហាគេតិ ។

សយនទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៣

ក្នុងកប្បទី ៥ ពាន់ ខ្ញុំបានជាមហាវិក្យក្រដ ដង ក្នុងកប្ប
ទី ៣.៤០០ ខ្ញុំបានជាក្យក្រមានកម្លាំងច្រើន ៤ ដង ។ បដិ-
សម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិ

បានពូថា ព្រះសយនទាយកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវតាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សយនទាយកត្ថេរាបទាន ។

គំន្លោទកទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៤

[៥៦] កាលគេធ្វើពិធីឆ្លងមហាពោធិព្រឹក្ស របស់ព្រះពុទ្ធ
ព្រះនាមបទុមត្ថរៈ ខ្ញុំបានយកទឹកក្រអូបមួយក្ដមដ៏វិចិត្រ ហើយ
ស្រោចទឹកក្រអូបនោះ លើដើមពោធិនោះ ។ ក្នុងកាល
ដែលកំពុងស្រោចដើមពោធិ មហាមេយក៏បង្កើតភ្លៀងផ្កុរ
លាន់គឺកងយ៉ាងខ្លាំង ព្រមទាំងរន្ទះបាញ់ ក៏កើតឡើង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តេន វាសនិវេកេន តត្ថ កាលកតោ អហំ
 ទេវលោកេ បិតោ សន្តោ ឥមា កថា អភាសថ ។
 អហោ ពុទ្ធា អហោ ធម្មោ អហោ វោ សុត្តសម្មទា
 កឡេវី មេ បតិភំ ទេវលោកេ រមាមហំ ។
 ឧត្ថំ កវំ មយំ សត្តកម្មំ សម្មតំ
 កញ្ញា សតសហស្សានិ បរិវារេន្តំ មិ សទា ។
 អាពាធ មេ ន វិជ្ជន្តំ សោកោ មយំ ន វិជ្ជតំ
 បរិទ្បាហំ ន បស្សមិ បុញ្ញកម្មស្សំនិ ដលំ ។
 អជ្ជវិសេ កយ្យសតេ រាជា សិវសិតោ អហា
 សត្តរតនសម្មន្តោ ចក្កវត្ថុ មហាពុលា ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អជ្ជិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្សសាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទំ អាយស្មា កន្តោនកទាយកោ ថេរេ
 ឥមា កថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

គន្លោកនិកាយកន្លោស្ស អបទានំ សម្ពុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំក៏បានធ្វើមរណកាល ត្រង់កន្លែងនោះ ដោយកម្លាំងនៃ
 រន្ទះនោះបាញ់ត្រូវ ខ្ញុំបានទៅបិតនៅក្នុងទេវលោក ហើយ
 សម្តែងនូវគាថានេះថា ឧហ្ម្រះពុទ្ធ ឧហ្ម្រះធម៌ ឧហ្ម្រះ
 សម្បទានៃព្រះសាស្តារបស់ខ្ញុំ ឧសាកសពរបស់ខ្ញុំ ធ្លាក់ចុះ
 ហើយ ខ្ញុំបានមកក្រេកអរ ក្នុងទេវលោកនេះ ។ ភពជា
 ទីនៅរបស់ខ្ញុំ មានជាន់ ៧ ខ្ពស់ត្រដែតក្រដឹម ពួកនាង
 កញ្ញាមួយសែន តែងចោមរោមខ្ញុំ សព្វៗ កាល ។ ខ្ញុំ
 មិនមានអាពាធ ខ្ញុំមិនមានសោក ខ្ញុំមិនចូបសេចក្តីក្រហល់
 ក្រហាយ នេះជាផលនៃបុណ្យ ។ ក្នុងកម្សិ ២.៨០០ ខ្ញុំ
 បានជាស្តេចចក្រពត្តិ គ្រប់គ្រងផែនដី បរិច្ចណិដោយកែវ
 ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិតា ៤ វិមោក្ខ ៨
 នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះគន្លោទកទាយត្តេវ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ គន្លោទកទាយត្តេវបទាន ។

បញ្ចម៌ ឱបរិយតោរាបទានំ

(៥៧) បទុមត្រតុទ្ធស្ស	អាជាជីយំ អនាសហំ
និយ្យទេត្តាន សម្មទ្វេ ^(១)	អកមាសី សកំ យរំ ។
ទេវលោ នាម នាមេន	សត្តោនោ អក្កសារកោ
វេទម្មស្ស នាយានោ	អាគញំ មម សន្តិកំ ។
សព្វត្តហារោ កកវំ	អាជាជេយ្យោ ន កម្មតំ
តវ សង្កប្បមណាយ	អនិវាសេសិ ចក្កមា ។
អក្សរេត្តា វាតជរំ	សិទ្ធារំ សីយវាហនំ
បទុមត្រតុទ្ធស្ស	ឧមនីយំ អនាសហំ ។
យំ យំ យោនូបបដ្ឋាមិ	ទេវតំ អថ មាណសំ ^(២)
អាជាជីយា វាតជវំ	វិតំ និព្វត្តេ មម ^(៣) ។
លាភា តេសំ សុលទ្ធិំ វា	យេ លក្ខន្តបសម្មទំ
បុនប្បយិវុទានេយ្យំ	តុទ្ធា លោកេ សចេ កវេ ។

១ ម. សម្មទំ ។ ២ ម. ទេវេ ច មាណសេ វាវេ ។ ៣ ម. ឧមនីយំ វាតជរំចិត្តំ
និព្វត្តេ មម ។

ឧបរិយតោរាមទាន ទី ៥

[៥៧] ខ្ញុំបានថ្វាយសេះអាជានេយ្យ ដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះ
 នាមបទុមត្រូវ លុះប្រគល់បំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធហើយ ក៏ទៅ
 កាន់ផ្ទះរបស់ខ្លួន ។ ព្រះថេរៈ ឈ្មោះទេវិលៈ ជាអគ្គសាវ័ក
 របស់ព្រះសាស្តា ជាធម្មទាយាទដ៏ប្រសើរ បានមកកាន់
 សំណាក់របស់ខ្ញុំ ហើយ (មានថេរវេទ) នឹងខ្ញុំថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ព្រះអង្គនាំមកនូវប្រយោជន៍ទាំងពួង ទ្រង់ជាអាជានេយ្យ
 មិនញាប់ញ័រ ព្រះចក្ខុសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ទទួលហើយ
 ព្រោះទ្រង់ជ្រាបនូវតំរិះរបស់អ្នក ។

ខ្ញុំកាត់ថ្លៃសេះសិរិវ័រៈ ជាវាហនៈដ៏លឿន មានសន្ទុះ
 ដូចខ្យល់ ជាវាហនៈចេះអត់ធន់ ហើយថ្វាយដល់ព្រះពុទ្ធ
 ព្រះនាមបទុមត្រូវ ។ ខ្ញុំចូលទៅកាន់កំណើតណា ។ ពោះ
 បីជាទេវតា ឬជាមនុស្ស សេះអាជានេយ្យទាំងឡាយ មាន
 សន្ទុះដូចខ្យល់ ជាសម្បត្តិជាទីត្រេកអរ រមែងកើតសម្រាប់
 ខ្ញុំ ។ មួយទៀត លាក់ កុលបុត្តទាំងឡាយនោះ បានលួច
 ហើយ ព្រោះបាននូវទបសម្បទា ប្រសិនបើ ព្រះពុទ្ធកើត
 មានកងលោក ខ្ញុំសូមចូលទៅអង្គុយជិតព្រះអង្គទៀត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អដ្ឋវីសតិក្ខុត្តាហំ	រាជា អាសី មហាពូលោ
ចាតុរុទ្ធា វិជិតារី	ជម្ពធិបស្ស្ច(១) ឥស្សរោ ។
ឥមំ បច្ឆិមកំ មយំ	ចរិមោ វត្តតេ ភរោ
បត្តាម្ហិ អចលំ ហំនំ	ហិត្តា ជយបរាជយំ ។
ចតុត្ថិសេ សហស្សម្ហិ	មហានេជាសិ(២) ខត្តិយោ
សត្តរតនសម្បុរោ	ចក្កវត្តិ មហាពូលោ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យកិញ្ញា សច្ឆិកតា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
តត្ថំ សុទំ អាយស្មា	ឌីបវុយោ ថេរោ ឥមា តា-
ថាយោ អភាសិតាតិ ។	

ឧបវុយ្យុត្តេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ជម្ពមណ្ឌស្ស ។ ២ មហានេជាម្ហិ យុត្តតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានជាស្តេច មានកម្លាំងច្រើន ជាស្តេចឈ្នះសឹកសង្គ្រាម
 មានសមុទ្រទាំង ៤ ជាព្រំប្រទល់ ទ្រង់ជាឥស្សរៈ ក្នុងជម្ងឺប
 អស់ ២៨ ជន ។ (ខ្ញុំទ្រទ្រង់) នូវរាងកាយនេះ ជាទីបំផុត
 ភពជាទីបំផុត កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ខ្ញុំលះបង់នូវការឈ្នះនិង
 ការចាញ់ ហើយបានដល់នូវទីមិនកម្រើក គឺព្រះនិព្វាន ។
 ក្នុងកប្បទី ៣៤.០០០ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាក្សត្រ
 មានគេជះច្រើន ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវៃកវៈ ៧ ប្រការ មាន
 កម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ព័តា ៤ វិមាត្រ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឧបវាយតេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឧបវាយតេរាបទាន ។

ឆ្លើយ សបរិវាសនតោរាបទានំ

(២៨) បទុមុត្តរពុទ្ធស្ស	បិណ្ណាហានំ អនាសហំ
កណ្ណា កំលំដ្ឋកណ្ណា	មល្លិកាហិ បរិក្ខតំ ។
តម្មាសនម្ហិ អាសីលោ	ពុទ្ធា លោកក្កុណាយកោ
អកត្តយំ បិណ្ណាហានំ	ឧជ្ឈតោ សមាហិតោ ។
យថាបិ កទ្កុកេ ខេត្ត	តិដំ អប្បម្បិ រោបិតំ
សម្មា ធារំ បវេច្ឆន្តោ	ដលំ តោសេតិ កស្សកំ ។
តថេវាយំ បិណ្ណាហានោ	សុខេត្តោ រោបិតោ តយា
កវេ និព្វតមាទម្ហិ	ដលន្តោ តោសយិស្សតំ ។
ឥទំ វត្ថាន សមុទ្ធោ	ជលជ្ជតមនាមកោ
បិណ្ណាហានំ កហេត្ថាន	បក្កាមិ ឧត្តរាមុខោ ។
សិវុតោ ហាដិហោក្ខុស្មិ	ឥន្ទ្រិយេសុ ប បញ្ចសុ
បរិវេកមនុយុតោ	វិហារមិ អនាសរោ ។

សប្បវិរាសនតោរាបទាន ទី ៦

(៥៨) ខ្ញុំដើរទៅកាន់ទីសៅហ្មង ដែលគេគ្របដោយផ្កា
 មល្លិកាទាំងឡាយ ហើយបានថ្វាយចង្ហាន់បិណ្ឌបាត្រ ដល់
 ព្រះពុទ្ធព្រះនាមបទុមគ្រុរៈ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ អគ្គនាយកក្នុងលោក
 ទ្រង់មានសន្តានគ្រង់ មានព្រះបូហទ័យខ្លាបខ្លួន ទ្រង់គង់លើ
 អាសនៈនោះ ហើយសម្តែងសរសើរ នូវចង្ហាន់បិណ្ឌបាត្រថា
 ពូជសូម្បីបន្តិចដែលគេសាបព្រោះហើយ ក្នុងស្រែដ៏ល្អ
 ទាំងភ្លៀង ក៏បង្កទេរទឹកដោយស្រួល ផលរមែងញ៉ាំងអ្នក
 ម្ចាស់ស្រែឲ្យត្រេកអរ យ៉ាងណាមិញ ។ ចង្ហាន់បិណ្ឌបាត្រ
 នេះ ដែលអ្នកតំកល់ទុកហើយ ក្នុងបូពារក្នុងដីល្អ ផលនឹង
 ធ្វើអ្នកឲ្យត្រេកអរ ក្នុងភពដែលអ្នកកើត ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 លុះព្រះសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមគ្រុរៈ បានត្រាស់នូវពាក្យ
 នេះហើយ ទ្រង់ទទួលចង្ហាន់បិណ្ឌបាត្រ បែរព្រះកក្កដា
 ទៅកាន់ទុត្តរទិស ទ្រង់ចៀសចេញទៅ ។ ខ្ញុំសង្រួមលក្ខណ៍
 បាតិមោក្ខផង ក្នុងវង្ស្រឹយទាំង៥ ផង ប្រកបរឿយៗ នូវ
 វិវេក ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ គឺកិលេសជាគ្រឿងត្រាំក្នុងបិត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្មំនា ធនស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធិំ អាយស្មា សបរិវាសនោ បេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សបរិវាសនត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

សត្តមំ បញ្ចទីបកត្ថេរាបទានំ

(៥៧) បទុមុត្តរពុទ្ធស្ស	សព្វក្ខតានុកម្មិទោ
សុសទ្ធិហិត្តា សទ្ធិម្មេ	ឧជុទ្ធិដ្ឋិ អហោសហំ ។
បដិបទានទាទាសី	បរិវាទិត្តាន ពោធិយំ
សទ្ធិហន្តោ បដិមាធិ	អកេរី តាវទេវហំ ។
យំ យំ យោន្តបបដ្ឋាមំ	ទេវតំ អថ មាណុសំ
អាភាសេ ឧត្តំ ទារុន្តំ	ទីបទានស្ស្និទិ ដលំ ។
តិរោក្យដំ តិរោសេលំ	សមតិក្កយ បព្វតំ
សមត្តា យោ ជនសតំ	ទស្សនំ អនុកោមហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះសបរិវាសនត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង
នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សបរិវាសនត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចវគ្គបក្កត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៥៧) ខ្ញុំជឿស្រប ក្នុងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាម
បុគ្គលត្ថេរ ទ្រង់អនុគ្រោះដល់សព្វសត្វ ទ្រង់មានទិដ្ឋិត្រង ។
ខ្ញុំបានថ្វាយប្រទីបជាទាន ត្រូវជុំវិញដើមពោធិព្រឹក្ស កាលខ្ញុំ
ជឿហើយ បានថ្វាយប្រទីបទាំងឡាយ ក្នុងវេលានោះ លុះ
ខ្ញុំទៅកើតកងកំណើតណា ។ ទោះបីជាទៅតា ឬជាមនុស្ស
ពួកទៅតាតែងច្រាលបំភ្លឺគប់ភ្លើង ឮដ៏អាកាស នេះជាផល
នៃការថ្វាយប្រទីប ។ ខ្ញុំបានទទួលនូវទស្សនកិច្ច (ឃើញ
រូបទាំងពួង) ចម្ងាយ ១០០ យោជន៍ ដោយជុំវិញ ឃើញ
ធុរទៅខាងក្រៅជញ្ជាំង ខាងក្រៅផែនថ្ម និងក្នុង ។

អង្គម៍ ធម៌ទាយកត្ថេរាបទានំ

តេន ក្រម្ការសេសេន បត្តោម៍ អាសវត្ថុយំ
 ឆារេម៍ អង្គម៍ ទេហំ ទិពទិទ្ធស្ស សាសនេ ។
 ចតុត្ថសេ កក្សសតេ សតចក្ខុសធាមកា
 រាជាហេស្មំ មហានេជា ចក្កវត្ថំ មហាពុលា ។
 វជិសម្មិទា ចតុស្ស្វ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា បញ្ចដិបកោ ថេរោ ឥមា
 កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

បញ្ចវិបកត្ថេរស្ស អបទានំ សម្ពត្តំ ។

អង្គម៍ ធម៌ទាយកត្ថេរាបទានំ

(៦០) បទុមត្រវពុទ្ធស្ស ពោធិយា ថាទម្មត្ថមេ
 ហាដ្ឋោ ហាដ្ឋន ចិត្តេន ធម៌មារោថយី អហំ ។

ធម៌ពាយកត្តោបទាន ទី ៨

ដោយសេសផលនៃកុសលកម្មនោះ ខ្ញុំបានដល់នូវការអស់
 ទៅនៃអាសវៈ ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវរាងកាយ ជាទីបំផុតក្នុងសាសនា
 របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាធំជាងសត្វជើងពីរ ។ ក្នុងកប្បទី
 ៣.៤០០ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិច្រើនជាតិ មាននាមថា
 សតចក្កដូចគ្នា មានគេជះច្រើន ទាំងមានកម្លាំងច្រើន ។
 បដិសម្ពុទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបញ្ចទីបកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បញ្ចទីបកត្តោបទាន ។

ធម៌ពាយកត្តោបទាន ទី ៨

[៦០] ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ បានលើកឡើងនូវទង់ ជិតគល់
 ពោធិព្រឹក្សដ៏ទុក្ខ របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមបទុមត្តរៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបកានំ

បតបត្តានិ កណ្ឌិត្តា ពហិទ្ធា ធម្មយំ អហំ

អនោស្សន្តិ ពហិស្សន្តិ សុវិមុត្តំ អនាសវំ ។

សម្មា វិយេ សម្មន្តិ អវន្តិ ពោធិមុត្តមំ

បទុមុត្តរោ លោកវិទ្ធិ អាហុតិនិ បដិក្កហោ ។

ភិក្ខុសង្ឃេ វិគោ សត្តា ឥមា តាថា អភាសថ

ឥមិថា ធននានេន ឧបដ្ឋានេន ច្ចកយំ ។

កប្បានិ សតសហស្សំ ទុក្ខតិ សោ ន កច្ចតិ

ទេវេស្ស ទេវេសោ ភក្សំ អនុកោស្សត្យនប្បកំ ។

អនេកសត្តត្តញ្ច រាជា រដ្ឋេ ភវិស្សតិ

ឧក្កតោ ជាម ជាមេន ចក្កវត្តិ ភវិស្សតិ ។

សម្បត្តិ អនុកោត្វាន សុក្កមូលេន ហោទិតោ

តោតមស្ស ភក្សតោ សាសនេភិវមស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំរើសស្វីករពោធិវិដលជ្រះមក យកទៅចោលខាងក្រៅខ្សឿន
 ខ្ញុំបានថ្វាយបង្គំពោធិព្រឹក្សដ៏ប្រសើរ ដូចថ្វាយបង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ចំពោះព្រះកក្កដ ទ្រង់ស្អាតខាងក្នុង ស្អាតខាងក្រៅ ទ្រង់
 មានព្រះហឫទ័យផុតស្រឡះ ទាំងមិនមានអាសវៈ ។ ព្រះ
 សាស្តា ព្រះនាមបទុមគ្រុរៈ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវវិគ្រលោក
 គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ទ្រង់បិតនៅក្នុងកណ្តាលនៃភិក្ខុសង្ឃ
 ហើយសម្តែងនូវភាពទាំងនេះថា

កុលបុត្រនោះ នឹងមិនទៅកាន់ទុគ្គតិ អស់មួយសែន
 កម្ស ដោយផលទាំង ២ យ៉ាង គឺ ការថ្វាយទង់ និងការ
 បម្រើនេះ ។ កុលបុត្រនោះ នឹងទទួលនូវភាពជាទេវតា មាន
 ជោគល្អ ជាច្រើនជាតិរាប់មិនអស់ ក្នុងឋានទេវលោក ។
 នឹងបានជាស្តេចក្នុងដែន អស់ច្រើនរយជាតិ នឹងបានជា
 ស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមទុគ្គតៈ ។ កុលបុត្រនោះ លុះទទួល
 សម្បត្តិហើយ មានកុសលមូលជាសំគឿន នឹងបានក្រេកអរ
 ក្នុងសាសនា របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមគោតម ។

នវិមំ បទុមត្រៃវបទានំ

បណាជំ បហិតត្ថោម្ហិ ឧបសោនោ និរុបដំ
 ណារមិ អន្តិមំ ទេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
 ឯកបញ្ញាសសហស្សេ កាយេ ឧក្ខតស្ស័យោ
 បញ្ញាសសហស្សេ ចមុនោ ខត្តិយោ ខេមស្ស័យោ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កាតំ ពុទ្ធស្សសាសន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិំ អាយស្មា ធនាយកោ វេរោ ឥមា
 តាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ធនិទាយកត្រៃវស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នវិមំ បទុមត្រៃវបទានំ

(៦០) ចតុសច្ចំ បកាសោនោ វរធម្មំ បវត្តកោ
 វស្សតេ អមតិ វុដ្ឋី និព្វាយេន្តោ មហាជនំ ។
 សធនំ បទុមំ កយេ អឡ្ហកោសេ វិរោតា អហំ
 បទុមត្រៃវបទានំ ហដ្ឋោ ឧក្ខិបិមម្ហេ ។

ខន្ធសំយុត្ត មជ្ឈិមបណ្ណាសៈ ថេរវគ្គ ទី ៤

កាលបើបុគ្គល មានតម្រេកមិនទាន់ទៅប្រាស មានសេចក្តីពេញចិត្ត
 មិនទាន់ទៅប្រាស មានសេចក្តីស្រឡាញ់មិនទាន់ទៅប្រាស មានសេច-
 ក្តីស្រែកយូនមិនទាន់ទៅប្រាស មានសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយមិនទាន់
 ទៅប្រាស មានតណ្ហាមិនទាន់ទៅប្រាសចាកវិញ្ញាណ សេចក្តីសោក
 ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស សេចក្តីតានតឹងក្នុងចិត្តទាំងឡាយ តែងកើត
 ឡើង ព្រោះសេចក្តីប្រែប្រួលទៅជាយ៉ាងដទៃ នៃវិញ្ញាណនោះឬ ។
 ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុៈ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ
 ម្នាលភិក្ខុៈ កាលបើបុគ្គល មានតម្រេកមិនទាន់ទៅប្រាសចាកវិញ្ញាណ
 យ៉ាងណា ដំណើរនេះ រមែងមានយ៉ាងនេះឯង ។

(១៧៦) ម្នាលភិក្ខុៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច កាល
 បើបុគ្គល មានតម្រេកទៅប្រាសហើយ មានសេចក្តីពេញចិត្តទៅប្រាស
 ហើយ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ទៅប្រាសហើយ មានសេចក្តីស្រែកយូន
 ទៅប្រាសហើយ មានសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយទៅប្រាសហើយ មាន
 តណ្ហាទៅប្រាសហើយ ចាករូប តើសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ
 ទោមនស្ស សេចក្តីតានតឹងក្នុងចិត្តទាំងឡាយកើតឡើង ព្រោះសេចក្តី
 ប្រែប្រួលទៅជាយ៉ាងដទៃ នៃរូបនោះដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេ ព្រះ
 អង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុៈ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ម្នាលភិក្ខុៈ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខុទ្ទកវិញ្ញា

ហោតិ យថា តំ រូបេ វីតរាគស្សំ ។ វេទនាយ ។ សញ្ញា-
 យ ។ សង្ការេសុ ។ វិញ្ញាណោ វីតរាគស្សំ វីតច្ចន្តស្ស
 វីតប្បមស្ស វីតបិបាសស្ស វីតបរិឡាហស្ស វីតតណ្ហា-
 ស្ស តស្ស វិញ្ញាណស្ស វិបរិណាមញ្ញាថាភារា ឧប្បជ្ឈន្តិ
 សោកាបរិទេវទុក្ខោមនស្សនាយាសាតិ ។ ខោ ហោតិ
 កន្លៃ ។ សាជុ សាជុ តិស្ស ឃីវិ ហោតិ តិស្ស ហោតិ
 យថា តំ វិញ្ញាណោ វីតរាគស្សំ ។ តំ កី មញ្ញាសិ
 តិស្ស រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ បេ ។
 វេទនា ។ សញ្ញា ។ សង្ការ ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ
 វាតិ ។ អនិច្ចំ កន្លៃ ។ បេ ។ តស្មាតិហា ។ បេ ។ ឃីវិ
 បស្សំ ។ បេ ។ នាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ បជាណាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធវារវគ្គ

កាលបើបុគ្គលមានតម្រេកទៅប្រាសហើយចាករូប យ៉ាងណា ដំណើរខ្លះ
 វែម័ងមានយ៉ាងនេះឯង ។ កាលបើបុគ្គល មានតម្រេកទៅប្រាសហើយ
 មានសេក្តីពេញចិត្តទៅប្រាសហើយ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ទៅប្រាស
 ហើយ មានសេចក្តីស្រេកឃ្លានទៅប្រាសហើយ មានសេចក្តីក្រហល់ក្រ-
 ហាយទៅប្រាសហើយ មានតណ្ហាទៅប្រាសហើយ ចាកវេទនា ។ ចាក
 សញ្ញា ។ ចាកសង្ខារទាំងឡាយ ។ ចាកវិញ្ញាណ សេចក្តីសោក ខ្សឹក
 ខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស សេចក្តីភានតឹងកងចិត្ត តែងកើតឡើង ព្រោះ
 សេចក្តីប្រប្រួលទៅជាយ៉ាងដទៃ នៃវិញ្ញាណនោះវែម័ង ។ មិនដូច្នោះ
 ទេ ព្រះអង្គ ។ ម្នាលតិស្សៈ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ម្នាលតិស្សៈ
 កាលបើបុគ្គល មានតម្រេកទៅប្រាសហើយចាកវិញ្ញាណយ៉ាងណា ដំ-
 ណើរខ្លះវែម័ងមានយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលតិស្សៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ
 ដូចម្តេច រូបទៀងឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ វេទនា ។
 សញ្ញា ។ សង្ខារទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណទៀងឬមិនទៀង ។ មិន
 ទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រោះហេតុនោះ អរិយសាវ័កក្នុងសាសនា
 នេះ ។ បេ ។ យល់ឃើញយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ក៏ដឹងច្បាស់ថា មគ្គការវិនា-
 កិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

ខន្ធសំយុត្តស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកេ បេរីត្តោ ចតុត្តោ

(១៧៧) សេយ្យជាបិ តិស្ស ទ្វេ បុរិសា ឯកោ

បុរិសោ អមគ្គក្កសលោ ឯកោ បុរិសោ មគ្គក្កសលោ

តមេនំ សោ អមគ្គក្កសលោ បុរិសោ អម្មំ មគ្គក្កសលំ

បុរិសំ មគ្គំ បុន្នេយ្យ សោ ឯវំ វទេយ្យ ឯវំ កោ

បុរិស អយំ មត្តោ តេន មហានំ កច្ច តេន មហានំ

កត្តា ទត្ថុស្សសំ ទ្វេជាបដិ តត្ថ វាមំ មញ្ញត្តា ទត្ថុលំ

កត្តា តេន មហានំ កច្ច តេន មហានំ កត្តា ទត្ថុស្សសំ

តំពិ វទសស្គំ តេន មហានំ កច្ច តេន មហានំ កត្តា

ទត្ថុស្សសំ មហានំ វិជ្ជំ បល្លលំ តេន មហានំ កច្ច

តេន មហានំ កត្តា ទត្ថុស្សសំ សោពំ បហានំ តេន

មហានំ កច្ច តេន មហានំ កត្តា ទត្ថុស្សសំ សមំ

ក្កម័កាកំ វមណីយំ ។ ឧបមា ខោ ម្យាយំ តិស្ស

កតា អត្ថស្ស វិញ្ញាបនាយ អយំ បេរីត្ត អត្តោ ។

ខន្ធស័យុត្ត មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ ថេរវគ្គ ទី ៤

(១៧៧) ព្រះមានមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិស្សៈ ដូចជាបុរស
 ពីរនាក់ បុរសម្នាក់ជាអ្នកមិនស្នាត់កងផ្លូវ បុរសម្នាក់ជាអ្នកស្នាត់កងផ្លូវ
 បុរសដែលមិនស្នាត់កងផ្លូវនោះ ស្រវែងណោះ នឹងបុរសដែលស្នាត់កង
 ផ្លូវនោះ បុរសដែលស្នាត់កងផ្លូវប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្នាលបុរសដ៏ចម្រើន
 នេះផ្លូវ ចូរអ្នកទៅតាមផ្លូវនោះបន្តិចចុះ លុះអ្នកទៅតាមផ្លូវនោះបន្តិច
 ទៅ នឹងឃើញផ្លូវបែកជាពីរ បណ្តាផ្លូវទាំងពីរនោះ ចូរអ្នកលះបង់ផ្លូវ
 ខាងឆ្វេង កាន់យកផ្លូវខាងស្តាំ ចូរអ្នកទៅតាមផ្លូវខាងស្តាំនោះបន្តិចទៀត
 លុះអ្នកទៅតាមផ្លូវខាងស្តាំនោះបន្តិចទៅ នឹងបានឃើញដងវិព្រស្រោង
 ចូរអ្នកទៅតាមដងវិព្រស្រោងនោះ បន្តិចទៀត លុះអ្នកទៅតាមដងវិព្រ
 ស្រោងនោះ បន្តិចទៅ នឹងបានឃើញល្បាប់ទំនាបធំ ចូរអ្នកទៅតាម
 ល្បាប់ទំនាបធំនោះ បន្តិចទៀត លុះអ្នកទៅតាមល្បាប់ទំនាបធំនោះបន្តិច
 ទៅ នឹងបានឃើញអូរនិងជ្រោះ ចូរអ្នកទៅតាមអូរនិងជ្រោះនោះបន្តិច
 ទៀត លុះអ្នកទៅតាមអូរនិងជ្រោះនោះបន្តិចទៅ នឹងបានឃើញកូមិភាគ
 ដ៏រាបស្មើគួរជាទីត្រេកអរ ។ ម្នាលភិស្សៈ គឺថាគតធ្វើសេចក្តីទុបមារនេះ
 ដើម្បីឲ្យអ្នកយល់សេចក្តី នេះឯងជាសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងដំណើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធវារវត្តោ

បុរិសោ អមក្កកុសលោតិ ខោ តិស្ស បុប្ផនិស្សតំ អ-
 ធិវចនំ ។ បុរិសោ មក្កកុសលោតិ ខោ តិស្ស តថាគ-
 តស្សតំ អធិវចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ ទ្រុណាប-
 ថោតិ ខោ តិស្ស វិចីកិញ្ញាយេតំ អធិវចនំ ។ វាមោ
 មត្តោតិ ខោ តិស្ស អដ្ឋង្គិកស្សតំ មិច្ឆាមក្កស្ស អធិ-
 វចនំ ។ សេយ្យថីទំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។ បេ ។ មិច្ឆាសមា-
 ធិស្ស ។ ទិក្ខុណោ មត្តោតិ ខោ តិស្ស អរិយស្សតំ
 អដ្ឋង្គិកស្ស មក្កស្ស អធិវចនំ ។ សេយ្យថីទំ ។
 សម្មាទិដ្ឋិយា ។ បេ ។ សម្មាសមាធិស្ស ។ តិញ្ចោ វន-
 សណ្តោតិ ខោ តិស្ស អវិជ្ជាយេតំ អធិវចនំ ។ មហានិ-
 ទិទ្ធិ បល្លលន្តិ ខោ តិស្ស កាមាទមេតំ អធិវចនំ ។
 សោញ្ញោ បថាតោតិ ខោ តិស្ស កោដ្ឋបាយាសស្ស-
 តំ អធិវចនំ ។ សមោ ភូមិកាតោ រមណីយោតិ
 ខោ តិស្ស និព្វានស្សតំ អធិវចនំ ។ អភិរម តិស្ស

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខន្ធហវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុៈ ពាក្យថា បុរសមិនស្អាតក្នុងផ្លូវនេះ ជាឈ្មោះរបស់បុប្ផជន ។

ម្នាលភិក្ខុៈ ពាក្យថា បុរសស្អាតក្នុងផ្លូវនេះ ជាឈ្មោះរបស់ព្រះតថាគត

អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុៈ ពាក្យថា ផ្លូវបែកជាពីរនេះ ជា

ឈ្មោះរបស់វិចិត្រចា ។ ម្នាលភិក្ខុៈ ពាក្យថា ផ្លូវខាងឆ្វេងនេះ ជា

ឈ្មោះរបស់ផ្លូវខុសប្រកបដោយអង្គ៨ ។ អង្គ៨ តើដូចម្តេច ។ គឺ

មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុៈ ពាក្យថា ផ្លូវខាងស្តាំនេះ

ជាឈ្មោះរបស់ផ្លូវ ប្រកបដោយអង្គ៨ ។ អង្គ៨ តើដូចម្តេច ។ គឺ

សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុៈ ពាក្យថា ដងព្រៃ

ស្រោងនេះ ជាឈ្មោះរបស់អវិជ្ជា ។ ម្នាលភិក្ខុៈ ពាក្យថា ល្បាប់

ទំនាបធំនេះ ជាឈ្មោះរបស់កាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុៈ ពាក្យ

ថា អូរនិងជ្រោះនេះ ជាឈ្មោះរបស់សេចក្តីក្រោធនិងសេចក្តីតានតឹង

ក្នុងចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុៈ ពាក្យថា ភូមិភាគដ៏រាបស្មើគួរជាទីត្រេកអរ

នេះ ជាឈ្មោះរបស់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុៈ ចូរអ្នកត្រេកអរចុះ

ខន្ធសំយុត្តស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកេ ថេរវគ្គោ ចតុត្តោ

អភិរម តិស្ស អហមោវាទេន អហមនុគ្គហោន អហម-
នុសាសនិយាតិ^(១) ។ ឥទមវោន ភកវា ។ អត្តមនោ
អាយស្មា តិស្សោ ភកវតោ ភាសិតំ អភិនិដ្ឋិតំ ។

[១៧៨] ឯតំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ សា-
វត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្សារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន យមកស្ស ធាម ភិក្ខុនោ ឯវ្របំ
ចាបកំ ទិដ្ឋិតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ តថាហំ ភកវតោ ធម្មំ
នេសិតំ អាជាធាមិ យថា ខីណាសវោ ភិក្ខុ កា-
យស្ស ភេទា ឧច្ឆិដ្ឋិតំ វិនស្សតិ ន ហោតិ បរម្មរណាតិ ។
អស្សោសំ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខុ យមកស្ស តិរ-
ធាម ភិក្ខុនោ ឯវ្របំ ចាបកំ ទិដ្ឋិតំ ឧប្បន្នំ
ហោតិ តថាហំ ភកវតោ ធម្មំ នេសិតំ អាជាធាមិ
យថា ខីណាសវោ ភិក្ខុ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិដ្ឋ-
ិតំ វិនស្សតិ ន ហោតិ បរម្មរណាតិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខុ យេនាយស្មា យមកោ តេនុបសង្កមីស្ម

១ ម. អហមមិសធម្មនុត្តហោន មហោវិទេន មហានុសាសនិយាតិ ។

ខន្ធសំយុត្ត មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ ថេរវគ្គ ទី ៤

ម្ចាស់តិស្សៈ ចូរអ្នកត្រេកអរចុះថា អាត្មាអញត្រេកអរដោយឧវាទ អាត្មា
អញត្រេកអរ ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ អាត្មាអញត្រេកអរ ដោយ
ពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះសូត្រនេះ
ចប់ហើយ ។ ព្រះតិស្សៈមានអាយុ មានចិត្តត្រេកអររីករាយនឹងកាសិក
របស់ព្រះមានព្រះភាគ ។

(១៧៨) សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់នៅក្នុងវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យនោះឯង
ភិក្ខុឈ្មោះយមកៈ កើតទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះថា អញយល់
ច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងហើយថា ភិក្ខុជាខ័ណ្ឌស្រព
តែទម្ងាយកាយហើយ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងជាប់សូន្យ
ទៅ មិនកើតទៀតទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប បានឮថា យមក-
ភិក្ខុ កើតទិដ្ឋិអាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះថា អញយល់ច្បាស់នូវធម៌
ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងហើយថា ភិក្ខុជាខ័ណ្ឌស្រព តែទម្ងាយ
កាយហើយ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងជាប់សូន្យទៅ មិន
កើតទៀតទេ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុអម្បាលនោះ ចូលទៅរកយកមកភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស ខន្ធហំវិញ្ញោ

ឧបសង្កម្ភតា អាយស្មតា យថកេន សុត្តិ សម្មោ-
 ទីសុ សម្មោទនិយំ កកមំ សារាណិយំ វិតិសារត្ថោ
 ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ តេ
 ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ យថកំ ឯតទេវេច្ឆំ សច្ចំ កិរ
 តេ អារុសោ យថក ឯវ្រុបំ បាបកំ ទិដ្ឋិតតំ
 ឧប្បន្នំ តថាហំ ភក្កតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមិ
 យថា ខីណាសវេ ភិក្ខុ កាយស្ស ភេនា ឧច្ឆិជ្ជតិ វិ-
 នស្សតិ ន ហោតិ បរម្មរណាតិ ។ ឯវិ ខ្លាហំ អារុសោ
 ភក្កតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាធាមិ យថា ខីណាសវេ
 ភិក្ខុ កាយស្ស ភេនា ឧច្ឆិជ្ជតិ វិនស្សតិ ន ហោតិ
 បរម្មរណាតិ ។ មា អារុសោ យថក ឯវិ អវច មា
 ភក្កន្តំ អញ្ញចិត្តំ ន ហិ សាធុ ភក្កតោ អញ្ញក្ខានិ
 ន ហិ ភក្កវា ឯវិ វទេយ្យ ខីណាសវេ ភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ ខុណ្ឌវគ្គ

មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រក់ទាក់ជាមួយនឹងយមកភិក្ខុមាន
អាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួរពួកហើយ ក៏អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុអម្បាលនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើប
ពោលនឹងយមកភិក្ខុមានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោយមកៈ ឮថាលោក
កើតទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះថា អញយល់ច្បាស់នូវធម៌ដែល
ព្រះមានព្រះភាគសំដែងហើយថា ភិក្ខុជាខ្ញុំណាស្រព តែទម្ងាយកាយ
ហើយ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ វេមង់ជាប់សូន្យទៅ មិនកើត
ទៀត ដូច្នោះពិតប្រាកដ ។ យមកភិក្ខុមានអាយុ ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ
យ៉ាងហ្នឹងមែនហើយ ខ្ញុំយល់ច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែង
ហើយថា ភិក្ខុជាខ្ញុំណាស្រព តែទម្ងាយកាយហើយ ខាងមុខអំពី
សេចក្តីស្លាប់ទៅ វេមង់ជាប់សូន្យទៅ មិនកើតទៀតទេ ។ ម្ចាស់
អាវុសោយមកៈ លោកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ លោកកុំពោលបង្កាច់
ព្រះមានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កាច់ព្រះមានព្រះភាគ មិនល្អទេ
ព្រោះព្រះមានព្រះភាគ មិនមែនត្រាស់យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាខ្ញុំណាស្រព

វន្តសំយុត្តស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកេ បេរវត្តោ ចតុត្តោ

កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជតិ វិនស្សតិ ន ហោតិ បរម្មរណាតិ ។ ឃរិមិ ខោ អាយស្មា យមកោ តេហិ ភិក្ខុហិ វុច្ឆមាណោ តថេវ តំ ហាបកំ ទិដ្ឋិកតំ ថាមសា បរាមាសា អភិនិវស្សំ វេហារតិ តថាហំ ភក្កវតា ធម្មំ ទេសតិ អាជាជាមិ យថា ខំណាសវេ ភិក្ខុ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជតិ វិនស្សតិ ន ហោតិ បរម្មរណាតិ ។ យតោ ខោ តេ ភិក្ខុ ជាសត្តិសុ អាយស្មនំ យមកំ ឃតស្មា ហាបកា ទិដ្ឋិកតា វិវេចេតុំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាយាសនា យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមសុ ឧបសង្កមត្ថា អាយស្មនំ សារីបុត្តំ ឃតទវេនំ យមកស្ស ជាម អារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុោ ឃរិមិ ហាបកំ ទិដ្ឋិកតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភក្កវតា ធម្មំ ទេសតិ អាជាជាមិ យថា ខំណាសវេ ភិក្ខុ កាយស្ស ភេទា ឧច្ឆិជ្ជតិ វិនស្សតិ ន ហោតិ បរម្មរណាតិ សាធាយស្មា សារីបុត្តោ យេន យមកោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមត្ថុ

ខន្ធសំយុត្ត មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ ថេរវគ្គ ទី៤

តែទម្ងាយកាយហើយ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងដាច់សូន្យមិន
កើតទៀត យ៉ាងនេះទេ ។ កាលភិក្ខុអម្បាលនោះ ពោល (ហាមយាត់)
យ៉ាងនេះហើយ យមកភិក្ខុមានអាយុក៏នៅតែក្នុងកាន់ ស្តាប់អង្គែល
ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះ ដូច្នោះដដែល ហើយពោលថា ខ្ញុំយល់ច្បាស់នូវធម៌
ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងហើយថា ភិក្ខុជាខ័ណ្ឌស្រព តែទម្ងាយ
កាយហើយ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងដាច់សូន្យបាត់ទៅ មិន
កើតទៀតទេ ។ កាលបើភិក្ខុអម្បាលនោះ មិនអាចរំដោះយមកភិក្ខុមាន
អាយុ ចាកទិដ្ឋិអាក្រក់នេះបានទេ ។ ទើបភិក្ខុអម្បាលនោះ ក្រោក
ចាកអាសនៈ ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏ពោលនឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោសារីបុត្ត
យមកភិក្ខុកើតទិដ្ឋិអាក្រក់ មានសភាពយ៉ាងនេះថា អញយល់ច្បាស់
នូវធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងហើយថា ភិក្ខុជាខ័ណ្ឌស្រព តែ
ទម្ងាយកាយហើយ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងដាច់សូន្យទៅ
មិនកើតទៀតទេ សូមព្រះសារីបុត្តមានអាយុ និមន្តចូលទៅរកយមកភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដកេ សម្មាសម្ពុទ្ធិកាយស្ស ខន្ធហារិយោ

អនុកម្មំ ឧបាទាយាតិ ។ អនិវាសេសិ ខោ អាយស្មា
សារីបុត្តោ តុណ្ហិការេន ។

(១៧៧) អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយណ្ហា-
សមយំ បដិសល្លាណ វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា យ-
មកោ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា យ-
មកេន សទ្ធិំ សម្មោទិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ
ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ យមកំ ឯតទ-
រោច សច្ចំ កិរ តេ អារុសោ យមកំ ឯវ្យុបំ បាបកំ
ទិដ្ឋិកតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អា-
ជាតាមិ យថា ខីណាសរោ ភិក្ខុ កាយស្ស កេ-
នា ឧច្ឆិដ្ឋតិ វិនស្សតិ ន ហោតិ បរម្មរណាតិ ។
ឯវំ ខ្វាហំ អារុសោ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អា-
ជាតាមិ យថា ខីណាសរោ ភិក្ខុ កាយស្ស កេ-
នា ឧច្ឆិដ្ឋតិ វិនស្សតិ ន ហោតិ បរម្មរណាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ខុទ្ទកវិគ្គ

ដើម្បីធ្វើនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ក៏ទទួលដោយ
ភណ្ឌីភាព ។

(១៧៧) លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ចេញអំពីទីសម្ប

កងសាយណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅរកយមកក៏ក្រមានអាយុ លុះចូល
ទៅដល់ ក៏ពោលពាក្យរាក់ទាក់ជាមួយនឹងយមកក៏ក្រមានអាយុ ។ បេ ។

លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពោលនឹងយមក-
ក៏ក្រមានអាយុ ដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសាយមកៈ ឮថាលោកកើតទិដ្ឋ

អាក្រក់មានសភាពយ៉ាងនេះថា អញយល់ច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះមានព្រះ
ភាគសំដែងហើយថា ក៏ក្រជាខ័ណ្ឌស្រព តែទម្ងាយកាយហើយ ខាង

មុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងដាច់សូន្យទៅ មិនកើតទៀត ដូច្នោះ
មែនឬ ។ យមកក៏ក្រមានអាយុឆ្លើយថា យ៉ាងហ្នឹងមែនហើយ ម្ចាស់

អាវុសា ខ្ញុំយល់ច្បាស់នូវធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងហើយ ថា
ក៏ក្រជាខ័ណ្ឌស្រព តែទម្ងាយកាយហើយ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ

រមែងដាច់សូន្យទៅ មិនកើតទៀតទេ ។

ខន្ធសំយុត្តស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកេ ថេរវគ្គោ បពុត្តោ

តំ កី មញ្ញាសិ អាវុសោ យមកេ រូបំ និច្ចំ វា
 អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ អាវុសោ ។ វេទនា ។ សញ្ញា ។
 សង្ខារា ។ វិញ្ញាណំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ ។ អនិច្ចំ
 អាវុសោ ។ តស្មាតិហា ។ បេ ។ ឃីវំ បស្សំ ។ បេ ។
 នាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ បជាណាតិ ។

[២០០] តំ កី មញ្ញាសិ អាវុសោ យមកេ រូបំ
 តថាកតោតិ សមនុបស្សសីតិ ។ នោ ហេតិ អាវុសោ ។
 វេទនំ តថាកតោតិ សមនុបស្សសីតិ ។ នោ ហេតិ
 អាវុសោ ។ សញ្ញំ ។ សង្ខារេ ។ វិញ្ញាណំ តថាកតោតិ
 សមនុបស្សសីតិ ។ នោ ហេតិ អាវុសោ ។

[២០១] តំ កី មញ្ញាសិ អាវុសោ យមកេ រូបស្មី
 តថាកតោតិ សមនុបស្សសីតិ ។ នោ ហេតិ អាវុ-
 សោ ។ អញ្ញាត្រ រូទា តថាកតោតិ សមនុបស្ស-
 សីតិ ។ នោ ហេតិ អាវុសោ ។ វេទនាយ ។ បេ ។
 អញ្ញាត្រ វេទនាយ ។ បេ ។ សញ្ញាយ ។ អញ្ញាត្រ
 សញ្ញាយ ។ សង្ខារេសុ ។ អញ្ញាត្រ សង្ខារេហិ ។

បញ្ចក្ខណ៍យត្តោបទាន ទី ៣

ក្នុងកប្បទី ២០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាមហាក្សត្រចក្រពត្តិ
 ព្រះនាមសុមេធៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយរតនៈ
 ៧ប្រការ ។ បដិសម្ព័ន្ធ ២ វិមាត្រ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអាណាបូជ្ឈិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្រែងនូវ
 គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អាណេបូជ្ឈិយត្តោបទាន ។

បញ្ចក្ខណ៍យត្តោបទាន ទី ៣

[៦៥] កាលនោះ ខ្ញុំជាបក្សីចាកក្រពត្តិ នៅនាឆ្នេរស្ទឹងសិន្ទុ
 ខ្ញុំមានសារាយសុទ្ធជាអាហារផង ខ្ញុំសង្រួមលក្ខណ៍សត្វទាំង
 ឡាយផង ។ ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រាសចាក
 គូលីគីកិលេស កំពុងនិមន្តទៅឮដ៏អាកាស ខ្ញុំពាំនូវផ្ការាំង
 ដោយចំពុះ បង្ហាត់មកថ្វាយព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវិបស្សី ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

យស្ស សុទ្ធា តថាភតេ អចលា សុបតិដ្ឋិតា
 តេន ចិត្តប្បសាទេន ទុក្ខតិសោ ន កច្ចតិ ។
 ស្វាកតំ វត មេ អាសិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ
 វិហង្គមេន សន្តេន សុតិដិ រោចិតំ មយា ។
 ឯកនុត្តេ ឥតោ កប្បេ យំ បុប្ផមភិរោមយំ
 ទុក្ខតិ នាភិជាតាមិ ពុទ្ធប្បជាយំទំ ផលំ ។
 សុចារុទស្សនា ធាម អដ្ឋតេ ឯកធាមកា
 កប្បេ សត្តរសេ អាសិ ចក្កវត្តំ មហាព្វលា ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្ស្ស វិមោក្ខាបច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្សសាសនន្តិ ។
 ឥតិ សុទំ អាយស្សា បច្ចាកមនិយោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បច្ចាកមនិយត្តេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សទ្ធាមិនញាប់ញ័រ ដែលបុគ្គលណា តំកល់ល្អហើយចំពោះ
ព្រះភថាគត បុគ្គលនោះ រមែងមិនទៅកាន់ទុគ្គតិ ដោយ
សេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្តនោះ ។

ឡ! ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គ
ជាបុគ្គលប្រសើរ ឡ! ពូជដ៏ល្អ គឺបុណ្យ ខ្ញុំជាបក្សីបណ្តុះ
ទុកល្អហើយ ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះ
ហេតុដែលខ្ញុំបានបូជា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ១៧ អំពី
កប្បនេះ ខ្ញុំបានជាក្សត្រ ៨ ដង មានព្រះនាមដូចគ្នា គឺ
ព្រះនាមថាសុចារុទិស្សនៈ ជាស្តេចបក្រពត្តិ មានកម្លាំង
ច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមាត្ថ ៨ និងអភិពា ៦ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបច្ចាគមនិយត្តេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បច្ចាគមនិយត្តេរាបទាន ។

បត្តិតំ បរិប្បសាទកតោបទានំ

[៦៦] ឧសភំ បរិវរិ

មហេសី វិជិតារិទំ

សុវណ្ណាណំ សមុទ្ធិ

កោ ទិស្វា នប្បសីទតិ ។

ហិមវា វាបរិមេយ្យា

សាករោ ទុរតោ(១)

តថេវ យានំ ពុទ្ធស្ស

កោ ទិស្វា នប្បសីទតិ ។

វសុជា យថាប្បមេយ្យា

ចិត្តា វនវដិសកា

តថេវ សីលំ ពុទ្ធស្ស

កោ ទិស្វា នប្បសីទតិ ។

អនិលញ្ចសាស្ត្រញោ

យថាកាសោ អស្ត្រយោ

តថេវ ញ្ញាណំ ពុទ្ធស្ស

កោ ទិស្វា នប្បសីទតិ ។

ឥមាហិ ចត្វហិ តាថាហិ ព្រាហ្មណោ សោនអរ្យយោ (២)

ពុទ្ធសេដ្ឋំ បរិគ្គាន

សិទ្ធិត្តមបរាជិតំ ។

១ ម. ទុរតោ ។ ២ ម. សេនស្ត្រយោ ។

បរិប្បសាទកត្តោបទាន ទី ៤

[៦៦] បុគ្គលណា ឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មានសម្បុរដូចមាស
 ជាទសកបុរស ជាវីរបុរសប្រសើរ ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណធម៌
 ដ៏ធំ មានជ័យជំនះហើយ នឹងខានជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។ ក្នុ
 ហិមពាន្ត មានប្រមាណមិនបាន និងសមុទ្រសាគរ គេឆ្លង
 បានដោយក្រ យ៉ាងណាមិញ ឈានរបស់ព្រះពុទ្ធ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ បុគ្គលឃើញហើយ នឹងខានជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។
 ផែនដីមានប្រមាណមិនបាន របៀបផ្កាឈើក្នុងវិព្រ ដ៏ត្រកាល
 យ៉ាងណាមិញ សីលរបស់ព្រះពុទ្ធ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បុគ្គល
 ណាឃើញហើយ នឹងខានជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។ អាភាស
 មិនញាប់ញ័រ ដោយផ្លូវខ្យល់ បុគ្គលរាប់មិនបាន យ៉ាង
 ណាមិញ ញាណរបស់ព្រះពុទ្ធ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បុគ្គល
 ណាឃើញហើយ នឹងខានជ្រះថ្លាម្តេចបាន ។ ព្រាហ្មណ៍
 ឈ្មោះសោនៈ សរសើរនូវព្រះសិទ្ធិគ្នា ជាព្រះពុទ្ធប្រសើរ
 ព្រះអង្គឈ្នះកិលេសមាន ដោយគាថាទាំង ៤ នេះហើយ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ចតុន្ទ្រតិកកប្បា និ	ទុក្ខតិ នុបបជ្ជថ
សុកតិសុ សុសម្បត្តិ	អនុកោសិ អនប្បកំ ។
ចតុន្ទ្រតេ ឥតោ កប្បេ	ថវិត្តា លោកនាយកំ
ទុក្ខតិ នាភិជាណមិ	ថោមនស្ស ឥទំ ជលំ ។
ចតុន្ទ្រសម្មិ កប្បមិ	ចតុរោ អាសុម្មកតា
សត្តរតនសម្បដ្ឋា	ចក្កវត្តិ មហាពុលា ។
បដិសម្មិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្និកញ្ញា សង្ខិកតា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្តំ សុទិំ អាយស្មា បរម្មសាទកោ ថេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

បរម្មសាទកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មិនទៅកាន់ទុគ្គតិ អស់៧៤កប្ប ។

ខ្ញុំបានទទួលសម្បត្តិដ៏ល្អ ក្នុងសុគតិទាំងឡាយ មិន
 មែនតិចឡើយ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំសរសើរ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជានាយកនៃសត្វលោក ហើយមិនស្គាល់នូវ
 ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការសរសើរព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងកប្បទី ១៤
 ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ៤ ដង ព្រះនាមទុគ្គតៈដូចគ្នា ទ្រង់
 បរិបូណ៌ដោយរតនៈ៧ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិ-
 សម្ព័ត្តា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិ
 ហើយ ។

បានឮថា ព្រះបរម្យសាទកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បរម្យសាទកត្ថេរាបទាន ។

បញ្ចម៌ ភិសទាយកត្តោបទានំ

[៦៧] វេស្សក្ខ ធាម ធាមេន ឥសីនំ តតិយោ អហុ
 កាននំ វេនមោគ្គយ វិហាសិ បុរិស្ថត្ថមោ ។
 ភិសម្ពុទ្ធាលំ កណ្ឌិត្តា អកមី ពុទ្ធសន្និកេ
 តញ្ច ពុទ្ធស្ស អនាសី បសន្នោ សេហិ ហាលិហិ ។
 កវេន ច បរាមដ្ឋោ វេស្សក្ខ វេពុទ្ធិនា
 សុខាហំ នាភិជាតាមិ សមន្តេន កុត្តត្ថរិ^(១) ។
 ចរិមោ វត្ថុតេ មយ្ហំ កវា សព្វេ សម្មហតា
 នាតោ ពុទ្ធនំ ធម្មតា វិហារមិ អនាសវេ ។
 ឯកត្ថីសេ ឥតោ កប្បយំ យំ កម្មមករិ តនា
 ទុក្ខតិ នាភិជាតាមិ ភិសទានស្សនំ ដលំ ។
 សមោណា ច រាជាណោ សោឡស មនុជាតិហា
 កប្បម្ហំ តេរសេ អាសុំ ចក្កវត្ថិ មហាពុលា ។

១ ម. សមំ គេន កុត្តត្ថរិ ។

ភិស្សន្តបិដកត្រៃបិដក ទី ៥

(៦៧) ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមវេស្សក្ខ ជាបុរសដ៏ទុក្ខម ជា
 ព្រះពុទ្ធទី ៣ របស់ពួកព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ស្វែងរក (នូវគុណធំ)
 ស្តេចទៅគង់នៅក្នុងព្រៃផ្ស ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានកាន់
 ក្រអៅឈូក ហើយដើរទៅក្នុងទីជិតនៃព្រះពុទ្ធ ថ្វាយក្រអៅ
 ឈូកនោះ ចំពោះព្រះពុទ្ធ ដោយដៃរបស់ខ្លួន ។ ព្រះពុទ្ធ
 ព្រះនាមវេស្សក្ខ មានព្រះប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ ទ្រង់បានទទួល
 ដោយព្រះហស្ត ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់សុខណា ដ៏ស្មើឬលើស
 ជាងសុខដែលកើត អំពីបុណ្យនោះសោះឡើយ ។ កតជា
 ទីបំផុតរបស់ខ្ញុំ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ កតទាំងពួង ខ្ញុំគាស់
 រំលើងចោលហើយ ខ្ញុំជាប់ចំណង ដូចជាដំរី (ផ្តាច់ទន្ធន៍)
 ហើយជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើបុណ្យ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិន
 ដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយក្រអៅឈូក ។
 ក្នុងកប្បទី ១៣ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៦ ដង ព្រះនាម
 សមោធានៈដូចគ្នា ជាធំក្នុងពួកមនុស្ស មានកម្លាំងច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្មិនា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ចា សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន្តំ ។
 ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា ភិសទាយកោ មេរោ ឥមា
 តាមាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ភិសទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ឆដ្ឋំ សុបិណ្ឌិត្តេរាបទានំ

[៦៨] កិវទុក្ខចរោ អាសី	អភិជារោវកោសរី
មិកសង្ខំ វជិត្តាន	ជីវាមិ បព្វតន្តរេ ។
អត្ថទស្សីតុ កកវា	សព្វញ្ច វទតំ វរោ
មម្ពទិវត្តកាមោ សោ	អាគណ្ណំ បព្វតត្ថមិ ។
បសទញ្ច មិកំ ហន្តា	កក្ខេត្តំ សម្មទាគមី
កកវា តម្ហិ សមយេ	ភិក្ខុហារោ ^(១) ឧហាគមិ ។

១ ម. ភិក្ខុហារោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ នឹងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ដាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះភិសទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្រែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ភិសទាយកត្តោបទាន ។

សុបិណ្ឌិតត្រៃវាបទាន ទី ៦

[៦៨] ខ្ញុំបានកើតជាកេសរាជសីហ៍ មានជាតិដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
គ្រាប់ទៅតាមជ្រោះភ្នំ សំឡាប់នូវពួកម្រឹគ បិញ្ចីមជ្ជិកកង
ចន្លោះភ្នំ ។ តាប់ចួន ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអត្តទេស្សី
ព្រះអង្គជាសព្វញ្ញ ទ្រង់ប្រសើរជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ព្រះអង្គ
ប្រាថ្នាស្រោចស្រង់ខ្ញុំ ទើបស្តេចមកកាន់ភ្នំដ៏ទុក្ខម ។ កង
សម័យនោះ ខ្ញុំសម្លាប់នូវបសទេម្រឹគ យកមកបំរុងបរិភោគ
ព្រះមានព្រះភាគ ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត្រស្តេចចូលមកជិតខ្ញុំ ។

ធម្មំ សុបិណ្ឌិតញ្ចេរាបទានំ

វេមំសានិ បក្កយ្ហ	អនាសី តស្ស សត្តុនោ
អនុមោទិ មហារីរោ	និព្វាបេន្តោ មមំ តទា ។
តេន ចិត្តប្បសាទេន	កិរុទ្ធកុប្បវិសហំ
មីតី ឧប្បាទយិត្តាន	តត្ថ កាលកតោ អហំ ។
ឯតេន មិសទានេន	ចិត្តស្ស បណិដិហិ ច
បណ្ណារសេ កប្បសតេ	ទេវលោកេ រមី អហំ ។
អវសេសេសុ កប្បេសុ	កុសលំ ករិតំ មយា
តេនេវ មិសទានេន	ពុទ្ធានុស្សរណេន ច ។
អដ្ឋតិសម្មិ កប្បមិ	អដ្ឋ ដិយាយុនាមកា
សដ្ឋិមិតោ កប្បសតេ	ទុវេ សរណានាមកា ។
បដិសម្មំទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

សុច្ឆិតត្ថេរវបទាន ទី ៦

ខ្ញុំរើសយកសាច់ដីល្អ ថ្វាយព្រះសាស្តាអង្គនោះ ឯព្រះសាស្តា
 ជាមហាវិរបុរស (សម្តែងធម៌) ញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យរលត់ទុក ហើយ
 ទ្រង់អនុមោទនា ក្នុងកាលនោះ ។ ខ្ញុំចូលទៅកាន់ជ្រោះក្នុ
 ញ៉ាំងបតិឲ្យកើតឡើង ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្តនោះ ខ្ញុំ
 ក៏ធ្វើកាលកិរិយាក្នុងទីនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ១.៥០០ ខ្ញុំបានរីក
 រាយក្នុងទេវលោក ដោយទានសាច់ន្ទះផង ដោយសេចក្តី
 តំកល់ចិត្តន្ទះផង ។ ដោយអំណោយ នៃទានសាច់នោះផង
 ដោយការរលឹកនូវព្រះពុទ្ធផង កុសល ខ្ញុំក៏បានធ្វើវិថមទៀត
 ក្នុងកប្បដ៏សេស ។ ក្នុងកប្បទី ៣៨ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេច
 មាននាមថាទីយាយុ ៨ ដង ក្នុងកប្បទី ៦.០០០ អំពីកប្បនេះ
 ខ្ញុំបានជាស្តេចពីរដង ព្រះនាមសរណៈ ។ បដិសម្ព័ត្តា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយ ស្មា សុច្ឆន្តិគោ ថេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុបិណ្ឌិតត្ថេរស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

សត្វមំ វិតទាយកត្ថេរាបទានំ

(២៧) បត្តិជាតោ តទា អាសី សុបយោកា កុរុឡាទិទោ

អន្ទុសំ វិរជំ ពុទ្ធិ កង្កន្តំ កន្ធមាទនំ ។

ជហិត្តា កុរុឡាវណ្ណំ មាលាវត្តំ អរាធម៌^(១)

ឯកវត្តំ មយា ទិទ្ធិ ទិបទិទ្ធស្ស តាទិទោ ។

តញ្ច ទុស្សំ បដិកយ ពុទ្ធា លោកក្កបាយកោ

អន្តលក្ខេ បិគោ សត្តា ឥមា តាថា អភាសថ ។

ឥមិណា វត្តទានេន ចិត្តស្ស បណិដិហិ ឆ

បហាយ កុរុឡាយោជី ទេវលោកេ វមិស្សតិ ។

១ ម. អណាយី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានឮថា ព្រះសុច្ឆិក្ខិតតោរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវគាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុច្ឆិក្ខិតតោរអបទាន ។

វិត្តទាយកត្តោរាបទាន ទី ៧

[៦៧] ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំកើតជាបក្សីគ្រុឌ ជាធំលើពួកគ្រុឌ
បានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គមានធូលីគីរិលេសប្រាសចេញ
ហើយ កំពុងស្តេចទៅកាន់ក្នុងនាមទាន ។ ខ្ញុំបានលះបង់ភេទ
ជាគ្រុឌ ហើយប្លែងខ្លួនជាមាណព ខ្ញុំបានថ្វាយសំពត់មួយ
ចំពោះព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជាបុគ្គលនឹងធីន៍ ទ្រង់ជាធំជាងសត្វ
ជើងពីរ ។ ចំណែកខាងព្រះពុទ្ធ ជាអគ្គនាយកនៃសត្វលោក
ជាសាស្តា ទ្រង់ឈរទទួលនូវសំពត់នោះ នៅលើអាកាស
ហើយសម្តែង នូវគាថាទាំងនេះថា បក្សីគ្រុឌនេះ លុះលះ
បង់នូវកំណើតគ្រុឌហើយ នឹងទៅក្រេកអរ ក្នុងទេវលោក
ព្រោះទាននៃសំពត់នេះផង ព្រោះការតំកល់ចិត្តនេះផង ។

សម្ព័ន្ធ វិទ្យាយកត្រៃរាបទានំ

អត្តនិស្សីតុ កកវា	លោកដេដោ ធនសកោ
វត្តនានំ បសិសិត្តា	បក្កាមិ ឧត្តរាមុខោ ។
កវេ និព្វត្តមានមិ	ហោន្តិ មេ វត្តសម្បទា
អាគារសេ ធននំ ហោតិ	វត្តនានិស្សន្តិ ផលំ ។
អរុណាសា សត្តជនា	ចក្កវត្តិ មហាពុលា
ធន្តិសតិម្ហិ អាសិសុ	កប្បម្ហិ មនុជានិបា ។
បដិសម្ហិនា ចតុស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្សិកិញ្ញា សច្ចិកតា	កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
ឥតិ សុទិ អាយស្មា	វត្តនាយកោ មេរោ ឥមា
តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។	

វិទ្យាយកត្រៃស្ស អបទានំ សម្ព័ន្ធ ។

វិគ្គយកត្តោបទាន ទី ៧

ចំណែកព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអត្តទស្សី ជាចំបងក្នុង
លោក ជានរាសកៈ ទ្រង់សរសើរទានសំពត់ ហើយទ្រង់
ដាក់ព្រះកត្ត ឆ្ពោះទៅទិសខាងជើង ទ្រង់ស្តេចចៀសចេញ
ទៅ ។ កាលខ្ញុំកើតកងកត ខ្ញុំតែងមានការបរិបូណ៌ដោយ
សំពត់ តែងមានគ្រឿងប្រក់ប៉ាន់ពូជ័អាកាស នេះជាផលនៃ
ទានសំពត់ ។ ក្នុងកប្បទី៣៦ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ៧
ជង ព្រះនាមអរុណាសៈ មានកម្លាំងច្រើន ជាអធិបតីលើ
ពួកមនុស្ស ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិគ្គយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វិគ្គយកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អដ្ឋមំ អម្ពទាយកត្តោបទានំ

(៧០) អនោមទស្សំ ភកវា និសំឆោ បព្វតន្តរេ
 មេត្តាយ អដរំ លោកេ អប្បមាលោ និរូបធំ ។
 កបំ អហំ តនា អាសី ហិមវន្តេ នកុត្តមេ
 ទិស្វា អនោមមទិកំ ពុទ្ធវេ ចិត្តំ បសាទយី ។
 អវិទ្ធូរេ ហិមវន្តស្ស អម្ពាសុំ ដលំនោ តនា
 តតោ បកំ កហេត្វាន អម្ពំ សមធុកំ អទំ ។
 តម្មេ ពុទ្ធវោ វិយាកាសំ អនោមទស្សំ មហាអុំ
 ឥមំនា មធុនានេន អម្ពនានេន ច្ចកយំ ។
 សត្តបញ្ញា សកប្បាធំ ទេវលោកេ រមិស្សតិ
 អវសេសេសុ កហ្មេសុ វេកិណ្ណំ សំសវិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបរាទ

អម្ពទាយកត្តោបទាន ទី ៨

(៧០) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមអនោមទស្សី ទ្រង់គង់
នៅក្នុងទីចន្លោះភ្នំ ព្រះអង្គមិនមានទបធិក្កិលេស (មានព្រះ
ហឫទ័យ) ផ្សាយមេត្តាទៅ ក្នុងលោកមិនមានប្រមាណ ។
គ្រានោះ ខ្ញុំបានកើតជាស្វាលើភ្នំដ៏ខ្ពស់ ឈ្មោះហិមពាន្ត
បានឃើញព្រះពុទ្ធ មានគុណមិនថោកថយ មានគុណដ៏
ក្រៃលែង ក៏ញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ចំពោះព្រះពុទ្ធ ។ ក្នុងគ្រា
នោះ មានដើមស្វាយមានផ្លែ ក្នុងទីមិនឆ្ងាយ អំពីភ្នំហិមពាន្ត
ខ្ញុំក៏បានបេះផ្លែស្វាយទុំ មានរសផ្អែម អំពីដើមស្វាយនោះ
ព្រមទាំងទឹកយ៉ូ ហើយថ្វាយព្រះសម្ពុទ្ធ ។ ព្រះពុទ្ធព្រះនាម
អនោមទស្សី ជាមហាមុនី ទ្រង់ព្យាករខ្ញុំនោះ ដោយទាន
របស់ខ្ញុំ ទាំង២ គឺទានទឹកយ៉ូនេះ និងទានទឹកផ្លែស្វាយនេះថា
ស្វានេះ នឹងរីករាយក្នុងទេវលោក អស់ ៥៧ កប្ប
នឹងអន្តាលទៅកាន់ភពដ៏ច្រឡូកច្រឡំ ក្នុងកប្បដ៏សេស ។

អដ្ឋមិ អម្ពទាយកត្តោបទានំ

ខេបេត្តា ចាបកំ កម្មំ បរិបក្កាយ វុទ្ធិយា
 វិនិចាតា ទិហាកុន្តា កិលេសេ ឈាបយំស្សតិ ។
 ទមេន យត្ថមេនាហំ ទមិតោម្ហិ មហេសិនា
 បត្តោម្ហិ អចលំ ហំនំ ហិត្តា ជយបរាជយំ ។
 សត្តសត្តតិកប្បសតេ អម្ពដជយនាមកា
 ចត្តទុសា តេ រាជាណា ចក្កវត្តិ មហាពុលា ។
 បដិសម្ហិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មិកញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធំ អាយស្មា អម្ពទាយកោ ខេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

អម្ពទាយកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

អម្ពទាយកញ្ជោបទាន ទី ៨

លុះអស់បាបកម្ម មកអំពីអបាយក្ខមិ មានអសុរកាយ ជាដើម
(បានមកជាមនុស្ស) ហើយញ៉ាំងកិលេសឱ្យរើស្អក ដោយ
សេចក្តីចម្រើនដ៏ចាស់ក្លា ។

ខ្ញុំដែលព្រះពុទ្ធ ស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ទូន្មានហើយ
ដោយការទូន្មានដ៏ទុក្ខម ក៏បានលះបង់ នូវការឈ្នះនិងការ
ចាញ់ ហើយដល់នូវទីមិនញាប់ញ័រ គឺព្រះនិព្វាន ។ ក្នុង
កប្បទី ៧.៧០០ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៤ ដង ព្រះនាម
អម្ពដ៏ជ័យ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ
៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអម្ពទាយកត្រូវ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អម្ពទាយកញ្ជោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

និរិមំ សុមនត្រៃវាបទានំ

[៧០] សុមនោ នាម នាមេន មាលា កាពោ អហំ តនា
 អន្ទុសំ វិរជំ ពុទ្ធិ លោកាហុតិបដិក្កហំ ។
 ឧកោហត្រេហំ បក្កយ ភ្នមនំ បុប្ផមតមំ
 ពុទ្ធស្ស អភិរោមេសី សិខិនោ លោកពុទ្ធលោ ។
 ភមាយ បុប្ផប្បជាយ ចេតនាបណីដិហិ ច
 ទុក្ខតំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធប្បជាយិទំ ដលំ ។
 ឯកត្តិសេ ភតោ កប្បយ យំ បុប្ផមរោមយី
 ទុក្ខតំ នាភិជានាមិ ពុទ្ធប្បជាយិទំ ដលំ ។
 ធាតុសតិមំ កប្បយិ ចត្តារស្ស មហាយសា^(១)
 សត្តរតនសម្មា រាជាលោ ចក្កវត្តិនោ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ចា សម្មិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

១ ម. បញ្ញាពេស្យំ មហារសា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សមណត្រៃវាបទាន ទី ៧

(៧១) ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំជានាយមាលាការ (អ្នកធ្វើ
កម្រងផ្កា) ឈ្មោះសុមនៈ បានឃើញព្រះពុទ្ធ មានធូលី
គីកិលេសប្រាសចេញហើយ ព្រះអង្គជាអ្នកទទួលនូវគ្រឿង
បូជា របស់សត្វលោក ។ ខ្ញុំលើកផ្គង នូវផ្កាម្លិះដ៏ទុក្ខម
ដោយដៃទាំងពីរ បង្ហូរថ្វាយព្រះពុទ្ធព្រះនាមសិទ្ធិ ព្រះ
អង្គជាដៅពង្សនៃលោក ។ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេគតិ ដោយ
ការបូជាផ្កានេះផង ដោយការតំកល់ចេតនានេះផង នេះជា
ផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះ
ហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
ទេគតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ២៦ ខ្ញុំបាន
ជាស្តេចចក្រពត្តិ ៤ ដង ព្រះនាមមហាយសៈ ទ្រង់បរិបូណ៌
ដោយរតនៈ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ភិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាស-
នា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

ទសមំ បុប្ផបង្កោជីយត្ថេរាបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា សុមនោ មេរោ ឥមា កាថា-
យោ អភាសិត្តាតិ ។

សុមនត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ទសមំ បុប្ផបង្កោជីយត្ថេរាបទានំ

(៧២) អភិក្ករុបំ សិហំវ	ករុឡក្កំវ មក្ខំនិ
ព្យក្សសុក្កំវ បរំ	អភិជាតិវ កេសរី ។
សិទ្ធិ តិលោកសរណំ	អនេត្តំ អបរាជិតំ
និស្សំនិ សមណានិក្ខំ	ភិក្ខុស ផ្សប្បក្ខតិ ។
ចង្កោជកេ វេបេត្តាន	អនោជិ បុប្ផមត្តមំ
មហាចង្កោជកេនេវ	ពុទ្ធសេដ្ឋិ សមោក្ខរី ។
តេន ចិត្តប្បសាទេន	ទិបទិន្ទ ទរាសក
បត្តាម្មំ អចលំ ហំនិ	ហិត្តា ជយមរាជយំ ។
ឯកត្តិសេ ឥតោ កប្បេ	យំ កម្មមក្ខរី តទា
ទុក្ខតិ ធាភិជាធាមិ	ពុទ្ធបូជាយំនិ ដលំ ។

បុរេបង្កោជ័យត្ថេរាវចនា ទី ១០

បានឮថា ព្រះសុមនគោរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវតាថា
ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុមនត្ថេរាវចនា ។

បុរេបង្កោជ័យត្ថេរាវចនា ទី ១០

(៧២) (ខ្ញុំបានឃើញ) ព្រះពុទ្ធព្រះនាមសិវី ព្រះអង្គមាន
សភាពមិនខូបខូច ដូចសីហៈ ដូចគ្រុឌប្រសើរជាងពួកបក្សី
ដូចខ្លាធំដ៏ល្អប្រសើរ ដូចកេសរាជសីហ៍ មានជាតិខ្ពង់ខ្ពស់
ព្រះអង្គជាសរណៈនៃលោកទាំង ៣ មិនញាប់ញ័រ ទ្រង់ឈ្នះ
មារ ប្រសើរជាងពួកសមណៈ ទ្រង់គង់នៅ ដោយមាន
កិត្តិសង្ឃរោមរោម ។ ខ្ញុំបានដាក់ផ្កាននោង ដ៏ប្រសើរក្នុង
ប្រអប់ ហើយថ្វាយទាំងប្រអប់ធំ ចំពោះព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គល
ប្រសើរ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជានរាសកៈ
ខ្ញុំលះបង់នូវការឈ្នះនិងការចាញ់ ហើយដល់នូវទីមិនកម្រើក
គឺព្រះនិព្វាន ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្តនោះ ។ ក្នុងកប្បទី
៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើបញ្ចកម្ម ក្នុង
កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សម្មុណ្ណោ ភិសកប្បមិ ទេវក្ខតិសនាថកា
 សត្តរតនសម្មុណ្ណោ បញ្ចាសំ ចក្កវត្តោ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធន្នុកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥតំ សុទិ អាយស្មា បុប្ផចង្កោដិយោ មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បុប្ផចង្កោនិយត្តេស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ខុទ្ទនិ

សកចិត្តំ អថោ បុប្ផ បង្ហាភិកមនេន ច
 បរាប្បសាទភិសនោ សុចន្តិ វត្តនាយកោ ។
 អម្ពនាយិ ច សុមនោ បុប្ផចង្កោដិយោ បិ ច
 តាមេកសត្តតិ វត្តា កណិតា អត្តទស្សិតិ ។

សកចិត្តនិយត្តោ សត្តមោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កងកប្បទី ៣០ គត៍ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ៥ ដង ព្រះនាម
ទេវកូតិសៈ ទ្រង់បរិបូណិដោយរតនៈ៧ ប្រការ ។ បដិសម្មិ-
តា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះបុព្វបដិដ៏យត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បុព្វបដិដ៏យត្ថេរ ។

ឧទ្ធាន

សកចិត្តនិយត្តេរាបទាន ១ អាប្តាប្បប្បិយត្តេរាបទាន ១ បច្ចាគ-
មនិយត្តេរាបទាន ១ បរហ្សសាទេកត្តេរាបទាន ១ ភិសទាយ-
កត្តេរាបទាន ១ វត្តទាយកត្តេរាបទាន ១ អម្ពទាយកត្តេរា-
បទាន ១ សុមនត្តេរាបទាន ១ បុព្វបដិដ៏យត្តេរាបទាន ១
ឯគាថាទាំងឡាយ ជាគ្រឿងសម្តែងនូវអត្ត ដែលលោក
ពោលហើយ រាប់ទៅឃើញ ៧១ គាថា ។

ចប់ សកចិត្តនិយត្តេរា ៧ ។

អដ្ឋមោ ពាក្យសមាលវិគ្គោ

បឋមំ ពាក្យសមាលត្ថេរាបទានំ

[៧៣] អាចាដលី អហំ បុប្ផំ ឧជ្ឈតំ សុមហាបថេ

បុប្ផំ អភិរោមេសី សិខិនោ លោកពន្ធនោ ។

ឯកត្តិសេ ឥតោ កក្កេយ្យ យំ កក្កមករី តទា

ទុកតំ នាភិជាណមិ បុប្ផប្បជាយំទំ ផលំ ។

ឥតោ បណ្ណារសេ កក្កេយ្យ បុប្ផយោ នាម ខត្តិយោ

សត្តរតនសម្បជ្ជោ ចក្កវត្តំ មហាពុលោ ។

បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

ចទ្បកិញ្ញា សច្ចកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

ឥតំ សុទំ អាយស្មា នាគសមាលោ ថេរោ ឥមា

កាថាយោ អភាសិត្តាតំ ។

ពាក្យសមាលត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

នាគសមាលវិគ្គ ទី ៨

នាគសមាលត្ថេរាបទាន ទី ១

[៧៣] ខ្ញុំបានរើសផ្កាដែលគេចោលក្នុងផ្លូវធំ ហើយបូជា
ព្រះស្កូបរបស់ព្រះសិវី ជាដៅពង្សនៃលោក ។ ក្នុងកប្បទី
៣១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើបញ្ចកម្ម ក្នុង
កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់នូវទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការបូជា
ចំពោះព្រះស្កូប ។ ក្នុងកប្បទី ១៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជារស្តច
ចក្រពត្តិ ព្រះនាមបុប្ផិយៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន បរិច្ចណិ
ដោយរតនៈ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះនាគសមាលត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ នាគសមាលត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទុតិយំ បទសញ្ញាកត្តោបទានំ
ញ

[៧៤] អក្កនញ្ច បទំ ទិស្វា តិស្សស្សា ទិច្ចពន្ធនោ
 ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន បទេ ចិត្តំ បសាទយី ។
 ទ្វេនុវត្តេ ឥតោ កក្កេ យំ សញ្ញាមលក្ខំ តទា
 ទុក្ខតី ធាកិជាធាមិ បទសញ្ញាយំ ទំ ដលំ ។
 ឥតោ សត្តមកេ កក្កេ សុមេនោ នាម ខត្តិយោ
 សត្តតនសម្មន្នោ ចក្កវត្តំ មហាព្វលោ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្ស្សា វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្និកញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតំ សុទំ អាយស្មា បទសញ្ញាកោ ថេរោ ឥមា
 តាជាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បទសញ្ញាកត្តោស្ស អបទានំ សម្ពត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បទសញ្ញាកត្តោបទាន ទី ២
ញ ១

(៧៤) ខ្ញុំបានឃើញស្នាមព្រះបាទ របស់ព្រះគិស្សសម្មា-
សម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជាព្រះអាទិច្ចតន្ត្រី ទ្រង់ជាន់ទុកហើយ ខ្ញុំមាន
ចិត្តត្រេកអររីករាយ បានញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ចំពោះស្នាម
ព្រះបាទនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុ
ដែលខ្ញុំបាននូវសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងស្នាមព្រះបាទ ក្នុងកាល
នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខគឺ នេះជាផលនៃសេចក្តីសំគាល់
ក្នុងស្នាមនៃព្រះបាទ ។ ក្នុងកប្បទី ៧ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបាន
ជាក្សត្រ ឈ្មោះសុមេធ�ៈ ជាសេចចក្រពត្តិ មានកម្លាំងច្រើន
បរិបូណ៌ដោយរតនៈ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ពិតា ៤ វិមាត្រ ៨
និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសា-
សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបទសញ្ញាកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បទសញ្ញាកត្តោបទាន ។

តតិយំ សុសញ្ញកត្តោបទានំ

[៧៥] ធុមក្កេ បិសុក្ខលំកំ លក្កំ ទិស្វាន សត្តុនោ
តតោហំ អញ្ញលី កត្តា បិសុក្ខលំ អវដ្ឋហំ ។

ទ្រុធាតេ ឥតោ កក្កេ យំ កម្មមករី តទា
ធុក្កតី យាភិជាយាមិ បិសុសញ្ញាយំទិ ដលំ ។

ឥតោ ចតុត្ថកេ កក្កេ ធុមហារោ សុ ខត្តិយោ
ចាត្រុនោ វិជិតារី ចក្កវត្តិ មហាព្វលោ ។

បដិសម្មិនា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធុឡកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនដ្ឋំ ។

ឥត្តំ សុទិ អាយស្មា សុសញ្ញកោ ថេរោ ឥមា
កថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សុសញ្ញកត្តោស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

សុសញ្ញកត្តោបទាន ទី ៣

(៧៥) ខ្ញុំឃើញសំពត់បង្សកូល របស់ព្រះសាស្តា ដែល
 ព្រះអង្គពាក់ទុកលើចុងមែកឈើ លំដាប់នោះ ខ្ញុំធ្វើនូវអញ្ជា-
 លីថ្វាយបង្គំ ចំពោះសំពត់បង្សកូល ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពី
 កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើបុញ្ញកម្ម ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់នូវទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការសំគាល់នូវសំពត់
 បង្សកូល ។ ក្នុងកប្បទី ៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាក្សត្រ
 ឈ្មោះទុមហរៈ ជាស្តេចបក្រពត្តិ មានកម្លាំងច្រើន មាន
 សមុទ្រទាំង ៤ ជាព្រំប្រទល់ ជាស្តេចមានជ័យជំនះ ។
 បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុសញ្ញកត្តោ មានអាយុ បានសម្លឹងនូវតាថា
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុសញ្ញកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បតតិ ភិសាលុវិទាយកត្តោបទានំ

[៧៦] កាននំ វនមោក្ខយ វសាមិ បវនេ អហំ
 វិបស្សី អន្តសំ ពុទ្ធិ អាហុតិំ បដិក្កហំ ។
 ភិសាលុវត្ថា ចាណសី ឧទកំ ហត្ថោនាវនំ
 វន្តិត្វា សិរសា ចានេ បក្កាមិ ឧត្តរាមុខោ ។
 ឯកនុវតេ ឥតោ កប្បេ ភិសាលុវំ អនិ តណ(១)
 ទុក្ខតិ យាភិជាយាមិ បុញ្ញកម្មស្សំទំ ដលំ ។
 ឥតោ ច តតិយេ កប្បេ ភិសសម្មតទត្តិយោ
 សត្តរតនសម្មុទ្ទោ ចក្កវត្តិ មហាពុលោ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតិ សុទំ អាយស្មា ភិសាលុវនាយកោ ថេរោ
 ឥមា កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ភិសាលុវិទាយកត្តោស្ស អបទានំ សម្ពុត្តំ ។

ធម្មំ រាណារំ ។

១ ម. កត្តបិ យេត្តេតេ ភិសាលបទុមំ អ ទាតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ភិសាលវិទាយកត្តោបទាន ទី ៤

[៧៦] ខ្ញុំចូលទៅក្នុងព្រៃផ្សំ ហើយនៅក្នុងព្រៃ បាន
 ឃើញព្រះពុទ្ធព្រះនាមវិបស្សី ព្រះអង្គគួរទទួលគ្រឿងបូជា ។
 ខ្ញុំបានថ្វាយក្រអៅឈូក និងទឹកសម្រាប់លាងព្រះហស្ត ខ្ញុំ
 ថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះបាទដោយត្បូង ហើយបែរមុខទៅកាន់
 ទិសខាងជើង ដើរចៀសចេញទៅ ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពី
 កប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយក្រអៅឈូក ក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំក៏មិនដែលស្គាល់ទុត្តិ នេះជាផលនៃបុព្វា-
 កម្ម ។ ក្នុងកប្បទី ៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាក្សត្រឈ្មោះភិស-
 សម្មតៈ ជាស្តេចចក្រពត្តិ មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយ
 រតនៈ៧ប្រការ ។ បដិសម្ព័ត្តា ៤ វិមាត្ថ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
 នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះភិសាលវិទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែង
 នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ភិសាលវិទាយកត្តោបទាន ។

ចប់ ភាណវិរៈ ទី ៦ ។

បញ្ចមំ ឯកសញ្ញាកត្តោបទានំ

(៧៧) ខណ្ឌោ ធាមាសិ ធាមេន វិបស្ស័ស្ស័ក្កសាវកោ
 ឯកា ភិក្ខុា មយា ទិដ្ឋា លោកាហុតិបដិក្កហោ ។
 តេន ចិត្តប្បសាទេន ទិបទិដ្ឋ ធមសក
 ទុក្ខតំ ធាភិជាធាមិ ឯកភិក្ខុាយិទំ ផលំ ។
 ចត្តាឡីសេ ឥតោ កក្កេ វុណោ ធាម ខត្តិយោ
 សត្តវតនសម្បដ្ឋោ ចក្កវត្តិ មហាពូលោ ។
 បដិសម្ពិទា ចតសេវា វិមាត្តាបិច អដ្ឋិមេ
 ចឡ្ហកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនត្ថិ ។
 ឥតំ សុទិ អាយស្មា ឯកសញ្ញាកោ ថេរោ ឥមា
 កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ឯកសញ្ញាកត្តោស្ស អបទានំ សមន្តំ ។

ឯកសញ្ញាកត្តាបទាន ទី ៥

(៧៧) ព្រះអគ្គសារីក របស់ព្រះវិបស្សីសម្មាសម្ពុទ្ធ មាន
 នាមថា ខណ្ឌត្ថេរ ជាអ្នកគរទទួលនូវគ្រឿងបូជា របស់សត្វ-
 លោក ខ្ញុំបានថ្វាយភិក្ខុមួយមុខ (ចំពោះអគ្គសារីកនោះ) ។
 បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងសត្វជើងពីរ ជាឧទាហរណ៍ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទេត្តិ ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្តនោះ នេះជាផលនៃ
 ការថ្វាយភិក្ខុមួយមុខ ។ ក្នុងកប្ប ទី ៤០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំ
 បានជាក្សត្រឈ្មោះវរុណៈ បានជាស្តេចចក្រពត្តិ មានកម្លាំង
 ច្រើន បរិបូណ៌ដោយរតនៈ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ពិតា ៤
 វិមាត្ត ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះឯកសញ្ញាកត្តា មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ឯកសញ្ញាកត្តាបទាន ។

ឆៃដ្ឋំ តិណោសត្តារទាយកត្តោរាបទានំ

(៧៨) ហិមវន្តស្ស អវិទ្ធូរេ មហាជាតស្សរោ អហុ
 សត្តបត្តេហិ(១) សព្ពុដ្ឋោ យាជាសក្កណាមាលយោ ។
 តម្ហិ ញាត្តា ច បិត្តា ច អវិទ្ធូរេ វសាមហំ
 អន្តសំ សមណានិកំ កច្ឆន្តំ អនិលញ្ចសេ ។
 មម សង្កប្បមញ្ញាយ សត្តា លោកេ អនុត្តរោ
 អព្ពតោ ឌីរោហិត្តាន ក្រមិយំ ហិតំ តារុនេ ។
 លាយនេន តិណំ កយ ជិសីនេនមនាសហំ
 ជិសីនិ កកវា តត្ថ តិលោកបតិ យាយកោ ។
 សកំ ចិត្តំ បសានេត្តា អវិទ្ធូំ លោកនាយកំ
 ឧត្តដិកោ អវសត្តិ ជិដ្ឋ្យាយន្តោ មហាមុនី ។
 តេន ចិត្តប្បសានេន ជិម្មានំ ឧបបដ្ឋហំ
 ទុក្ខតិ យាភិជាយាមិ សន្តារស្ស ភទំ ផលំ ។

១ សតបច្ឆេហិតិ វរិត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

តិណោសន្តារទាយកិច្ចោបទាន ទី ៦

(៧៨) មានស្រះកើតឯងធំមួយ នៅក្នុងទីជិតនៃព្រៃហិម-
 ពាន្ត ជាស្រះដេរដាសដោយទប្បលជាគណ្លោះសត្តបត្តៈ^(១)
 ជាលំនៅនៃបក្សីផ្សេងៗ ។ ខ្ញុំឯកផង ផឹកផង ក្នុងស្រះនោះ
 ហើយនៅក្នុងទីមិនឆ្ងាយ ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គប្រ-
 សើរបស់ពួកសមណៈ កំពុងស្តេចទៅ ក្នុងអាកាស ។
 ព្រះសាស្តា ព្រះអង្គប្រសើរផុតក្នុងលោក បានជ្រាបបំណង
 របស់ខ្ញុំ ហើយទ្រង់យាងចុះអំពីអាកាស មកបិតលើផែនដី
 ក្នុងខណៈនោះ ។ ខ្ញុំបានយកកណ្តៅប្រូតស្មៅ មកថ្វាយ
 ជាក្រឡឹងគង់ ឯព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គជាម្ចាស់នៃលោក
 ទាំង ៣ ជានាយក គង់លើស្មៅនោះ ។ ខ្ញុំបានញ៉ាំងចិត្ត
 របស់ខ្លួនឲ្យជ្រះថ្លា ហើយថ្វាយបង្គំព្រះលោកនាយក រួច
 ដើរថយក្រោយ សំឡឹងមើលព្រះពុទ្ធ ជាមហាមុនី ។ ខ្ញុំ
 ក៏បានទៅកើតឯហោងទិម្ភានរតី ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្ត
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃកម្រាល ។

១ ពាក្យ សត្តបត្តៈ នេះ ជាឈ្មោះទប្បលដែលដុះនៅក្នុងទឹក មានស្លឹក ៧ ឬស្លឹកមាន
 ផែន៧ ឬក៏ឈ្មោះមានត្របក ៧ ។

សត្តមំ សូចិវាយកត្តោបទានំ

ឥតោ ទុតិយកេ កប្ប មិត្តសម្មតទតិយោ
 សត្តរតនសម្មដ្ឋោ ចក្កវត្ត មហាពុលោ ។
 បដិសម្ព័ន្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្ធិកិញ្ញា សង្ខិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនត្ថិ ។
 ឥត្ថំ សុទិ អាយស្មា តិណាសន្តារនាយកោ មេរោ
 ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

តំណសន្តារវាយកត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

សត្តមំ សូចិវាយកត្តោបទានំ

(៧៧) តិសកប្បសហស្សម្ពិ សម្ពុទ្ធា លោកនាយកោ
 សុមេនោ នាម នាមេន ទុតិសវលក្ខណោ ។
 តស្ស កញ្ចនវណ្ណស្ស ទិបទិដ្ឋស្ស តាទិនោ
 បញ្ចស្វចិ មយា ទិដ្ឋា សិព្វនត្តាយ ចិវិ ។

សូចិទាយកត្តោបទាន ទី ៧

ក្នុងកប្បទី ២ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាក្រុត ឈ្មោះមិត្តសម្មតៈ
 ជាស្តេចចក្រពត្តិ មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយរតនៈ
 ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ពិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះគិណសន្តារទាយតេរ មានអាយុ បាន
 សម្តែងនូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ គិណសន្តារទាយកត្តោបទាន ។

សូចិទាយកត្តោបទាន ទី ៧

(៧៧) ក្នុងកប្ប ទី ៣០.០០០ ព្រះសម្មត្តជានាយកនៃលោក
 ព្រះនាមសុមេធិៈ មានព្រះលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ ដ៏ប្រសើរ
 (ឧប្បត្តិឡើង) ។ ខ្ញុំបានប្រគេនម្តួល ៥ ចំពោះព្រះសុមេធិៈ
 ជាធំជាងសត្វជើងពីរនោះ ព្រះអង្គមានសម្បុរដូចមាស មាន
 ព្រះហឫទ័យនឹងធីន៍ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការដេរចិវរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តេនេវ ស្វចំនាទេន	និប្បណាត្តវិបស្សកំ
តិក្ខុលហុញ្ញដាសុញ្ញ	ញ្ញាណំ មេ ឧបបជ្ជេ ។
កិលេសា ឈាបិតាមយ្ហំ	ភវា សព្វេ សម្មហតា
នារេមិ អន្តិមំ ទេហំ	សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។
និបទាននិបតិ នាម	រាជាទោ ចតុរោ អហំ
សត្តវគនសម្មន្ទា	ចក្កវត្តិ មហាពូលា ។
បដិសម្ពិទា ចតុស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា	កតំ ពុទ្ធស្សសាសន្តិ ។
ឥត្តំ សុទិំ អាយស្មា	ស្វចំនាយកោ មេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។	

សូបិទាយកត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ -

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ប្រាជ្ញាញាណដ៏មុតហ័សផង ជាគ្រឿងឃើញច្បាស់នូវអត្តដ៏
 ល្អិតផង ជាសុខសប្បាយផង បានកើតឡើងដល់ខ្ញុំ ព្រោះ
 ការថ្វាយនូវមូលនោះឯង ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំបានដុត
 បំផ្លាញអស់ហើយ ភពទាំងអស់ ខ្ញុំគាស់រំលើងចោលហើយ
 ខ្ញុំទ្រទ្រង់នូវរាងកាយជាទីបំផុត ក្នុងសាសនា នៃព្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ ។ ខ្ញុំបានជាព្រះរាជា ៤ ដង ឈ្មោះទិបទាធិបតី ដូច
 គ្នា ជាស្តេចចក្រភក្តិ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយ
 រកនៈ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ព័ត ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា
 ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
 ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសូចិទាយកតោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សូចិទាយកតោបទាន ។

អដ្ឋមំ បាដិលីបប្បិយតោរាមទានំ

[៨០] សុវណ្ណាវណំ សម្មទំ	កង្កំ អន្តរាបណោ
កញ្ចនក្ស័យសង្កាសំ	ទុត្តិសវរលក្ខណំ ។
សេដ្ឋីបុត្រោ ភទា អាសី	សុខុមាលោ សុខេ បិតោ
ឧច្ឆេដំ មាជល័ប្បំ	កត្តា តំ អភិរោបយី ។
ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន	បុប្ផហិ អភិប្បជយី
តិស្សីលោកវិទុំ ជាបិ	នរទេវំ នមស្សីហំ ។
ទ្រេនុតេ ឥតោ កប្ប	យំ កម្មមកវី ភទា
ទុកតិ ជាកិជាជាមិ	បុប្ផប្បជាយំនំ ជលំ ។
ឥតោ តេសដ្ឋីកប្បមិ	អភិសម្មតនាមកោ
សត្តវតនសម្បដ្ឋោ	ចក្កវតិ មហាពុលោ ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យកិញ្ញា សង្កកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បាដិលីបបិយត្ថេរាបទាន ទី ៨

(៨០) (ខ្ញុំបានឃើញ) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គមានសម្បុរដូច
 ជាសម្បុរនៃមាស កំពុងយាងទៅក្នុងចន្លោះរានផ្សារ មាន
 ព្រះលក្ខណៈ ៣២ ប្រការដ៏ប្រសើរ ដូចជាចេតិយមាស ។
 ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំកើតជាសេដ្ឋីបុគ្គ ជាសុខុមាលជាត បិតានៅ
 ក្នុងសេចក្តីសុខ បានដក់ជាច្រើនៀងក្នុងថ្នក់ ហើយបង្ហោន
 ផ្កានោះ (ថ្វាយព្រះអង្គ) ។ ខ្ញុំជាអ្នកមានចិត្តរីករាយស្រស់-
 ស្រាយ បានបូជាផ្កានោះ រួចខ្ញុំនមស្ការចំពោះព្រះពុទ្ធព្រះ
 នាមតិស្សៈ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវវិគ្រលោក ទ្រង់ជាទីពឹង
 ជាវិសុទ្ធិទេព របស់ពួកជន ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្ប
 នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើនូវបញ្ចកម្ម ក្នុងកាល
 នោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផល នៃការបូជាផ្កា ។
 ក្នុងកប្បទី ៦៣ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រពត្តិ
 មានព្រះនាមថាអភិសម្មតៈ ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌
 ដោយរតនៈ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយ ស្មា ចាដលិប្បិយោ ថេរោ ឥមា
កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

បាដិលិប្បិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

នវិមំ បិទិត្តាលិយត្ថេរាបទានំ

[៨០] មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសី	អរញ្ញោ កាននេ អហំ
តត្ថទ្ធសាសី សម្មទ្ធិ	ពត្ថិសវរលក្ខណំ ។
តត្តាហំ អញ្ចលី កត្តា	បក្កាមី ចាចិជាមុខោ
អវិទ្ធិរេ និសិទ្ធស្ស	និយតេ បណ្ណាសន្តរេ ^(១) ។
តតោ មេ អសនិចារោ	មត្តកេ និបតិ តនា
សោហំ មរណកាលម្ហិ	អកាសី បុនរញ្ចលី ។
ទ្វេនុវតេ ឥតោ កប្ប្យ	អញ្ចលី អករី តនា
ទុក្ខតិ ចាភិជាមិ	អញ្ចលីស្ស ឥទំ ដលំ ។
ចតុប្បណ្ណា សកប្បមិ	មិគកេតុសនាមកោ
សត្តរតនសម្មុទ្ធោ	ចក្កវតិ មហាពុលោ ។

១ ម. បណ្ណសន្តរេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បានព្រម ព្រះបាទលិប្បិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ

ភាសាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បាទិលិប្បិយត្ថេរាបទាន ។

បិទិត្តាលិយត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៨១) ក្នុងកតមុន ខ្ញុំជាព្រានម្រឹគនៅក្នុងព្រៃផ្ស បានឃើញ
 ព្រះសមុទ្ធមានព្រះគុណ ៣២ ដ៏ប្រសើរ ក្នុងទីនោះ ។ ខ្ញុំធ្វើ
 អញ្ជើញចំពោះព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គគង់នៅលើកម្រាលស្លឹកឈើ
 ដែលខ្ញុំចាត់ចែងទុក ក្នុងទីមិនឆ្ងាយអំពីទីនោះ ហើយខ្ញុំបរ
 មុខឆ្ពោះទៅទិសខាងកើត ដើរចៀសចេញទៅ ។ លំដាប់
 នោះ ការធ្លាក់ចុះនេះ ក៏ធ្លាក់ត្រូវក្បាលខ្ញុំ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំ
 ក៏បានធ្វើអញ្ជើញម្តងទៀត ក្នុងកាលទៀបស្ងាប់ ។ ក្នុងកប្បទី
 ៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើនូវអញ្ជើញកម្ម
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខគឺ នេះជាផលនៃអញ្ជើញ
 លីកម្ម ។ ក្នុងកប្បទី៧២ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិព្រះនាម
 មិត្តកេតុ មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយរតនៈ ៧ ប្រការ ។

ទសមំ តីណិបទុមិយត្តោបទានំ

បដិសម្មិទា ចតស្ស្សា វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិក្ខា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធំ អាយស្មា បិតញ្ញលិយោ មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតំ ។

បិតញ្ញលិយត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទសមំ តីណិបទុមិយត្តោបទានំ

(៨២) បទុមុត្តរោ នាម ជិណោ សព្វធម្មាន ចារក្ខ
 ធនោ ធន្តបរិវតោ នគរា និក្ខមី តទា(១) ។
 នគរេ ហិសវតិយា អហោសី មាលីកោ តទា
 យំ តត្ថ ទុត្តមំ តីណិ បទុមបទានំ អក្កហី ។
 អទ្ធសំ វិជំ ពុទ្ធំ បដិមក្កន្តរាបណោ
 សហ និស្សាន សម្មត្តំ ឃិវំ ចិន្តេសហំ តទា ។

១ ម. ជិណោ ។

តិណិបទុមិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

បដិសម្ពិទ្ធ ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិ
ហើយ ។

បានព្រម ព្រះបិតញ្ញាលីយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បិតញ្ញាលីយត្ថេរាបទាន ។

តិណិបទុមិយត្ថេរាបទាន ទី ១១

(៨២) គ្រានោះ ព្រះជិនស្រីព្រះនាមបទុមុត្តរៈ ព្រះអង្គ
ដល់នូវត្រើយនៃធម៌ទាំងឡាយ ទ្រង់មានឥន្ទ្រិយទូន្មានហើយ
ដែលសាវ័កមានឥន្ទ្រិយទូន្មានចោមរោម ទ្រង់ស្តេចចេញអំពី
ទីក្រុង ។ គ្រានោះ ខ្ញុំជានាយមាលាការ ក្នុងក្រុងហង្សវ្រតី
បានកាន់ផ្កាយូក ៣ ដែលជាផ្កាដ៏ទុក្ខមក្នុងពួកផ្កានោះ ។
ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គមានធូលី គឺ
កិលេសប្រាសចេញហើយ ក្នុងចន្លោះផ្សារ គ្រងផ្លូវចូលគ្នា
នោះ លុះឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធហើយ បានគិតយាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កី មេ ឥមេហិ បុប្ផេហិ	រត្តោ ឧបដ្ឋិតេហិ មេ
តាមំ វា តាមខេត្តំ វា	សហស្សំ វា លកេយ្យហំ ។
អនន្តនិមកំ វិ	សព្វសត្តសុខាវហំ
លោកនាមី វ បុជេត្តា	លញ្ញាមិ អមតន្តរំ ។
ឯវាហំ ចិន្ទយិត្តាន	សកំ ចិត្តំ បសាទយី
តិណិ លោហិតកេ កយ	អាណាសេ ឧត្តិបី តនា ។
មយា ឧត្តិត្តមត្តម	អាណាសេ បត្តិវស្សតេ
ជារីសុ មត្តកេ តត្ត	ឧទ្ធិវណ្ណា អនិច្ចតា ។
យេ កេចិ មនុជា ធិស្វា	ឧក្កដិ សម្បវត្តយំ
ទេវតា អនុលក្ខម	សាជ្ជការំ បវត្តយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

អញមានប្រយោជន៍ដូចម្ដេច ដោយផ្កានេះ ដែលអញថ្វាយ
 ដល់ព្រះរាជា (ព្រោះបើថ្វាយ) អញបានតែត្រឹមស្រុក ១
 ឬខ្សែត្ររបស់ស្រុក ១ ឬទ្រព្យមួយពាន់ប៉ុណ្ណោះ ។ បើអញ
 ឬជាព្រះលោកនាថ ជាវីរបុរស អ្នកទូន្មាននូវបុគ្គលដែល
 មិនទាន់ទូន្មាន ព្រះអង្គនាំមកនូវសុខ ដល់សត្វទាំងពួងវិញ
 រមែងបាននូវទ្រព្យឧត្តមគឺអមតៈ ។ លុះខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះហើយ
 ក៏ញ៉ាំងចិត្តរបស់ខ្លួនឱ្យជ្រះថ្លា កាលនោះ ខ្ញុំក៏បានយកផ្កា
 ឈូកក្រហម ៣ បោះឡើងទៅព្រះពិសាគាស ។ ផ្កាទាំងនោះ
 ដែលខ្ញុំគ្រាន់តែបោះឡើងទៅ ក៏ទើនៅលើពិសាគាស មាន
 ទងឡើងលើ មានមុខសំយុងចុះមកក្រោម បាំងនៅខាងលើ
 ព្រះសិរ្សៈនៃព្រះពុទ្ធ កងទីនោះ ។ ពួកមនុស្សណាមួយ
 បានឃើញហើយ ក៏នាំគ្នាញ៉ាំងសម្លេងហោតីកកង ឱ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ទាំងពួកទេវតា ក៏ញ៉ាំងសាធុការឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 កងពិសាគាសថា

ទេសមំ គីណិបទុមិយត្ថេរាបទានំ

អច្ឆរិ លោកេ ឧប្បន្នំ	ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស វាហសា
សព្វេ ធម្មំ សុណិស្សាម	បុត្តានំ វាហសា មយំ ។
បទុមត្ថរោ លោកិវិទ្ធិ	អាហ្មតិំនំ បដិក្កហោ
វិថិយញ្ញំ បិតោ សន្តោ	ឥមា តាថា អភាសថ ។
យោ សោ ពុទ្ធិ អប្បជេសិ	រត្តបទ្កេហិ មាណវោ
តមហំ កិត្តយិស្សមិ	សុណាថ មម ភាសតោ។
តិសកប្បសហស្សានិ	ទេវលោកេ រមិស្សតិ
តិសក្ខត្តញ្ច (១) ទេវន្តោ	ទេវជ្ជំ កិរិស្សតិ ។
មហាវិគ្គារិកំ ជាម	ព្យម្មំ ហេស្សតិ តាវទេ
តិយោ ជនសត្តិពុទ្ធិ	ទិយ ខ្យសត្តិកំ ។
ចត្តារិ សតសហស្សានិ	និយ្យហា ច សុមាបិតា
ក្កជា ការវរុបេតា	មហាសយ នមស្មិតា ។

១ ម. គីសកប្បានិ ។

តិណិបទុមិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

ហេតុអស្ចារ្យ កើតហើយក្នុងលោក យើងទាំងអស់គ្នា
 នឹងស្តាប់ព្រះធម៌ តាមហេតុភេទនៃព្រះពុទ្ធ ជាបុគ្គលប្រសើរ
 តាមហេតុភេទនៃជាតិទាយ ។ ឯព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមបទុ-
 មុត្តរៈ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវគ្រលោក គួរទទួលនូវគ្រឿង
 បូជា ទ្រង់ឈរក្នុងថ្នល់ ត្រាស់នូវគាថាទាំងនេះថា

មាណពណា បានបូជាចំពោះព្រះពុទ្ធ ដោយផ្កាឈូក
 ក្រហម តថាគតនឹងសម្ព័ន្ធសរសើរ នូវមាណពនោះ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរស្តាប់តថាគតសម្ព័ន្ធចុះ ។ មាណពនេះនឹង
 រីករាយ ក្នុងទេវលោក អស់ ៣០ ពាន់កម្ស ទាំងបានជា
 ធំជាងទេវតា សោយទេវរាជសម្បត្តិ អស់ ៣០ ដង ។
 វិមាណឃ្លោះមហាវិភារិកៈ មានកំពស់ ៣០០ យោជន៍ ទទឹង
 ១៥០ យោជន៍ នឹងផុះឡើង (សម្រាប់មាណពនេះ) ក្នុង
 ខណៈនោះ ។ ផ្ទះប្រធានទាំងឡាយ មានប្រមាណ ៤
 សែន ប្រកបដោយផ្ទះកំពូលដ៏ប្រសើរ សឹងប្រដាប់ដោយ
 សេយ្យសនៈដ៏ប្រសើរ ដែលបុព្វាកម្មនិមិត្តល្អហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

កោដិសតសហស្សាយោ បរិវារេស្សន្តិ អច្ឆរា
 កុសលា នច្ចកីតស្ស វាទិតេ ច បទិត្តិណា ។
 ឯតាទិសេ ព្យម្បវេ ធាវីកណាសមាគុលេ
 វស្សិស្សតិ បុប្ផវស្សោ ទិញោ លោហិតកោ តទា(១) ។
 ភិត្តិទ័លេ ធាកទន្តេ ធារពារហេ ច តោរលោ
 ចក្កមត្តា លោហិតកោ ឌីលម្ពិស្សន្តិ តាវទេ ។
 បត្តន បត្តសញ្ញេ អន្តោ ព្យម្បវេ ឥមំ
 អត្តវត្តា ហរុប្បត្តា តវរិស្សន្តិ តាវទេ ។
 កវំទំ បរិវារេត្តា សមន្តា សតយោជនំ(២)
 តេ វិសុទ្ធា លោហិតកោ ទិព្វកន្ធិ(៣) បវាយវេ ។
 បញ្ចសត្តតិក្កតញ្ច ចក្កវត្តិ កវិស្សតិ
 បទេសវជ្ជិ វិបុលំ កណាណាតោ អសម្ព័យំ ។

១ ម. បទលោហិតកោ សទា ។ ២ ម. សតយោជនេ ។ ៣ ម. កត្តបិ ញោត្តកោ
 ទិព្វតត្តាទិ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពួកស្រីអប្បប្រមាណមួយសែនកោដិ ជាអ្នកឈ្នាសក្នុងការ
 រំនឹងការប្រៀងផង រាងវែកក្នុងការប្រគំផង រមែងចោមរោម
 គ្រៀបគ្រាជានិច្ច ។ ក្នុងគ្រានោះ ភ្ញៀវជាវិការៈនៃផ្កាទិព្វ
 មានពណ៌ក្រហម ក៏បង្កុំចុះលើវិមានដ៏ប្រសើរ ប្រាកដប្រាថ្នះ
 ដែលកុះករដោយពួកនារី ។ ផ្កាឈូកក្រហម ប៉ុនកង្កែប
 សំយុងចុះត្រង់សសរជញ្ជាំងផង ត្រង់ដៃកែវផង ត្រង់មេទ្វារ
 ផង ត្រង់ក្បាលទ្វារផង ក្នុងខណៈនោះ ។ ផ្កាឈូកទាំងនោះ
 ក្រាលបិទបាំងនូវលំនៅនេះ ជាវិមានប្រសើរ ដែលព្រាង
 ព្រាតដោយស្លឹកឈើគ្រប់ពណ៌ វិលវង់នៅខាងក្នុង ក្នុងខ-
 ណៈនោះ ។ ផ្កាឈូកក្រហមសុទ្ធទាំងនោះ ព័ទ្ធព័ន្ធនូវលំនៅ
 មានប្រមាណ ១០០ យោជន៍ជុំវិញ ហើយផ្សាយនូវភ្លើងជា
 ទិព្វ ។ មាណពនេះ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ អស់ ៧៥ ដង
 (នឹងសោយ) បទេសរាជ្យដ៏ធំទូលាយ រាប់ជាតិមិនអស់ ។

ទេសមំ កំណិបទុមិយត្តោបទានំ

សម្បត្តិយា ទុវេ កុត្តា	អនិច្ចំ អនុបទ្ការោ
សម្បត្តេ បរិយោសានេ	និព្វានំ ចាប្បណិស្សតិ ។
សុទិដ្ឋោ វត មេ ពុទ្ធា	វណិជ្ជមបយោជិតំ
បន្ទានំ តិណំ ប្បដេត្តា	អនុកោសិទ្ធិសម្បទា ។
អជ្ជ មេ ធម្មបត្តស្ស	វិប្បមត្តស្ស សព្វសោ
សុប្បត្តំ លោហិតកំ	ជារយិស្សតិ មត្តកេ ។
មម កក្ខំ កកេធន្តស្ស	បទុមត្តរសត្តនោ
សតសហសេស្សំ ឥតោ កកេប្ប	យំ ពុទ្ធមប្បជយំ
ទុក្ខតំ ទាកំជាទាមំ	តិណំ បន្ទានំ ជំ ដលំ ។
កិលេសា យាបិតា មយំ	កវំ សព្វេ សម្មហតា
សព្វាសវំ បរិក្ខំណា	នត្តិនានំ ប្បទព្វារោ ។

តិណិបទុមិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

មាណពនោះ នឹងបានបរិភោគនូវសម្បត្តិទាំងពីរ មិនមាន
 ចង្រៃ ឧបទ្រព លុះដល់ទីបំផុត នឹងបានដល់ព្រះនិព្វាន ។
 ឧព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានឃើញច្បាស់ហើយ ពាណិជ្ជកម្ម ខ្ញុំ
 បានប្រកបហើយ ខ្ញុំបូជាផ្កាឈូក ៣ ហើយ ទើបបាន
 នូវសម្បត្តិប្រកាស ។ ក្នុងវិថីនេះ ផ្កាឈូកក្រហមរីកល្អ
 ប៉ុន្តែលើក្បាលខ្ញុំ ដែលបាននូវធម៌ រួចស្រឡះដោយប្រការ
 ទាំងពួង ។ កាលព្រះសាស្តា ព្រះនាមបុព្វមគ្គរៈ កំពុង
 សម្តែងនូវបុព្វកម្មរបស់ខ្ញុំ ធម្មាភិសម័យគឺមគ្គផល ក៏កើត
 មានដល់ពួកសត្វ មានប្រមាណច្រើន ។ ក្នុងកម្សាន្តមួយ
 វិសេសអំពីកម្សាន្តនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ចំពោះព្រះ
 ពុទ្ធ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះជាផល
 នៃផ្កាឈូក ៣ ។ កិលេសទាំងឡាយ ខ្ញុំដកបំផ្លាញហើយ
 ភពទាំងពួង ខ្ញុំគាស់រំលើងចេញហើយ អាសវៈទាំងពួង
 ក៏អស់រំលើងហើយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ភពប្តីមិនមានទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បដិសម្ព័ន្ធា ធនស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ

ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អាយស្មា តិណិបទុមិយោ មេរោ ឥមា
កាថាយោ អកាសិត្តតិ ។

តិណិបទុមិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

ខុទ្ទានំ

នាគសមាលោ បទសញ្ញា សុសញ្ញាលុវនាយកោ

ឯកសញ្ញា តិណិទនោ ស្វមិ ហាជសិប្បិយោ

វិតញ្ញាលី តិបទុមិ កាថាយោ បញ្ចសត្តតិ ។

នាគសមាលវត្តោ អដ្ឋមោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះតីណិបទុមិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ តីណិបទុមិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទ្ទាន

នាគសមាលត្ថេរាបទាន ១ បទសពាកត្ថេរាបទាន ១ សុស-
ពាកត្ថេរាបទាន ១ ភិសាលវិទាយកត្ថេរាបទាន ១ ឯកសញ្ញា-
កត្ថេរាបទាន ១ តីណិសន្តារទាយកត្ថេរាបទាន ១ សូចិទាយ-
កត្ថេរាបទាន ១ បាដលិបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ១ បិតញ្ញាលិយត្ថេ-
រាបទាន ១ តីណិបទុមិយត្ថេរាបទាន ១ មានភាព ៧៥ ។

ចប់ នាគសមាលវិទ្ធី ១ ។

នរិមោ តិមិរបបិយវិគោ

បបិមំ តិមិរបបិយតេរាបទានំ

[៨ ៣] ចន្ទភាតាននិទិទេ អនុសោតំ វជាមហំ

និសំដ្ឋំ សមណំ ទិស្វា វិប្បសន្នមនាវលំ ។

តស្ស(១) ចិត្តំ បសាទេសី(២) ឃរិ ចិន្ទេសហំ តនា

តារយំស្សតិ តណ្ហាយំ ទន្លាយំ ទមយំស្សតិ ។

អស្សាសំស្សតិ អស្សត្តោ សន្លោ ច សមយំស្សតិ

មោចយំស្សតិ មុត្តោ ច និព្វាយេស្សតិ និព្វតោ ។

ឃរិហំ ចិន្ទយំត្វាន សិទ្ធិត្ថស្ស មហេសិទោ

កហេត្វា តិមិរបបិយំ មត្តកេ ឌី តិវី តនា(៣) ។

១ ម. តត្ថ ។ ២ ម. បសាទេព្វា ។ ៣ ម. អហំ ។

តិម្របបិយវិគ្គ ទី ៧

តិម្របបិយត្រៃវាបទាន ទី ១

(៧៣) ខ្ញុំដើរទៅកាន់ទីបណ្តោយខ្សែទឹក ក្បែររន្ទេរស្នឹង
 ចន្ទភាគា ក៏បានឃើញព្រាសមណសមុទ ព្រះអង្គកំពុងគង់
 មានព្រះកាយស្អាតថ្លា មិនមានសៅហ្មង ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឲ្យ
 ជ្រះថ្លាចំពោះព្រះអង្គនោះ ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំក៏គិតយ៉ាងនេះថា
 ព្រះពុទ្ធនេះ ព្រះអង្គឆ្លងរួចហើយ នឹងញ៉ាំងសត្វឲ្យឆ្លងផង
 ព្រះពុទ្ធនេះ មានឥន្ទ្រិយទូន្មានហើយ នឹងទូន្មាន (នូវពួក
 សត្វ) ផង ។ ព្រះអង្គជាអ្នកស្រស់ស្រាយ នឹងញ៉ាំងសត្វឲ្យ
 ស្រស់ស្រាយផង ព្រះអង្គជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ នឹងញ៉ាំងសត្វឲ្យ
 ស្ងប់រម្ងាប់ផង ព្រះអង្គរលត់ទុកហើយ នឹងញ៉ាំងសត្វឲ្យ
 រលត់ផង ។ លុះខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះហើយ ទើបកាន់យកនូវផ្កា
 តិម្រព្រឹក្ស ហើយព្រាចទៅលើព្រះសិរ្សនៃព្រះពុទ្ធ ព្រះ
 នាមសិទ្ធក្លះ ព្រះអង្គស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ក្នុងកាលនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អញ្ចាលី បក្កហេត្វាន	កត្វា ច នំ បទិត្តិណំ
វន្តិត្វា សត្តនោ ចានេ	បក្កាមី អបរំ ទិសំ ។
អបរំ កតមត្តិ មិ	មិករាជា អប័ឡយិ(១)
បទាតមនុកច្ឆន្តោ	តត្រូវ បបតី អហំ ។
ចត្តន្តវតេ ឥតោ កល្យេ	យំ បុប្ផមភិរោបយំ
ទុក្ខតី ណភិជាធាមិ	ពុទ្ធប្បជាយិទំ(២) ដលំ ។
ធម្មញ្ញាសម្មិ កប្បម្មិ	សត្តវាសុំ មហារហា
សត្តវតនសម្មន្តា	ចក្កវតី មហាពុលា ។
បដិសម្មិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធម្មភិញ្ញា សម្មិកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនតិ ។
ឥត្តិ សុទិ អាយស្មា	តិមិរបុប្ផយោ ថេរោ ឥមា
តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។	

តិមិរបុប្ផយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. វិហេន្ទយិ ។ ២ ម. បុប្ផជាយិទំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំផងអញ្ជូលធ្វើប្រទេសក្រិណ ចំពោះព្រះអង្គ ហើយថ្វាយបង្គំ
 ព្រះបាទរបស់ព្រះសាស្តា រួចដើរចេញទៅកាន់ទិសដទៃ ។
 ស្តេចម្រឹគបានដេញទាំងខ្ញុំ ដែលកំពុងតែដើរទៅ អស់កាល
 មិនយូរប៉ុន្មាន ខ្ញុំកាលរត់ទៅតាមទីទៀបជ្រោះ ក៏ធ្លាក់ទៅ
 ក្នុងជ្រោះនោះឯង ។ ក្នុងកប្បទី៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះ
 ហេតុដែលខ្ញុំបានបូជាផ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុត្តិភិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី៥៦ ខ្ញុំបានជា
 ស្តេចចក្រពត្តិ ៧ ដង ព្រះនាមមហារហៈ ទ្រង់មានកម្លាំង
 ច្រើន បរិបូណ៌ដោយរតនៈ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ព័ន្ធ ៤
 វិមាត្រ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បាទព្រះ ព្រះតិមិរបុប្ផិយតេរ មានអាយុ បានសម្រែងម្លូរ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ តិមិរបុប្ផិយតេរាបទាន ។

ទុតិយំ គតសព្វាកត្តោបទានំ
ញ ១

(៨៤) ជាតិយោ សត្តវស្សោហំ បព្វជី អនការយំ

អវុទ្ធិ សត្តនោ ចារោ	វិប្បសន្នោន ចេតសា ។
សត្តនង្គលកប្បប្បេ ^(១)	អាណាសេ ទុក្ខបិ អហំ
តិស្សពុទ្ធិ សម្មទិស្ស	អនន្តកុណសាករំ ។
សុកតានុកតំ មកំ	បូជេត្តា ហដ្ឋមាណសោ
អញ្ចលញ្ច តទាណាសី	បសន្នោ សេហំ ចាលិហិ ។
ទ្រេនុតេ ឥតោ កប្បេ	យំ កម្មមករំ តទា
ទុកតិ នាកិជាណមិ	ពុទ្ធបូជាយំទិ ដលំ ។
ឥតោ អដ្ឋមកេ កប្បេ	តយោ អត្តិសិខា អហុ
សត្តវតនសម្មន្នា	ចក្កវត្តំ មហាពុលា ។
បដិសម្ពិទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
ធម្មកិញ្ញា សម្មិកតា	កតំ ពុទ្ធស្សសាសន្តិ ។
ឥតិ សុទិ អាយស្មា	កតសព្វាកោ បេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។	

គតសព្វាកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. សត្តនង្គលកប្បប្បេ ។

គតិសញ្ញាភក្កេរាបទាន ទី ២

(៨៤) ខ្ញុំមានអាយុ ៧ ឆ្នាំ បានចូលទៅកាន់ផ្នួស បានថ្វាយ
 បង្គំព្រះបាទនៃព្រះសាស្តា ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ ខ្ញុំបោះផ្កា
 ឈើ ឈ្មោះសត្តន្តលក្ខី ទៅលើអាកាស ទទួលចំពោះ
 ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមគិស្សៈ ព្រះអង្គមានគុណមិនមានទីបំផុត
 ប្រៀបដូចសាគរ ។ ខ្ញុំមានចិត្តក្រេកអរ បានបូជាផ្លូវដែល
 ព្រះសុគតយាងមក ហើយមានចិត្តជ្រះថ្លា បានធ្វើអញ្ជាលិកម្ម
 ដោយដៃទាំងពីរក្នុងគ្រានោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានធ្វើបុណ្យកម្ម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែល
 ស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកប្បទី ៨ អំពីកប្ប
 នេះ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣ ដង ព្រះនាមអគ្គិសិខៈដូចគ្នា
 ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន បរិបូណ៌ដោយរតនៈ ៧ ប្រការ ។ បដិ-
 សម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ ទាំងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះគតិសញ្ញាភក្កេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ គតិសញ្ញាភក្កេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

តតិយំ និបនព្វាលិកត្តេវាបទានំ

(៨៥) វុក្ខមូលេ និសិន្នេហំ ព្យាង្គិតោ បរមេនហំ

បរមការុញ្ញាបត្តោមិ អរញ្ញោ កាននេ ព្រហ្មា ។

អនុកម្មំ ឧបាទាយ តិស្សោ សត្តា ឧបេតិ មំ

សោហំ និបន្នកោ សន្តោ សិវេ កត្តាន អញ្ញាលី ។

បសន្នចិត្តោ សុមនោ សព្វសត្តានម្ពត្តមំ

សម្ពុទ្ធិំ អភិវាទេត្តា តត្ថ កាលំ កតោ អហំ ។

ទ្រេនវត្តេ ឥតោ កប្បេ យំ វុទ្ធិ បុរិសុត្តមំ

ទុក្ខតី ជាភិជាជាមិ វុទ្ធជាយ ឥទំ ដលំ ។

ឥតោ បញ្ចមកេ កប្បេ បញ្ចវាសំ មហាសិទ្ធា

សត្តាននសម្បដ្ឋា ចក្កវត្តិ មហាពុលា ។

បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្នកិញ្ញា សង្កកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

និប័ន្តព្រាហ្មណ៍កត្តោបទាន ទី ៣

(៨៥) ខ្ញុំអង្គុយនៅទៀបគល់ឈើ ក្នុងព្រៃញាតស្សាកធំ
 ខ្ញុំត្រូវពេកដីក្រែកលែងបៀតបៀន ហើយដល់នូវភាពគួរគេ
 អាណិតក្រែកលែង ។ ព្រះសាស្តា ព្រះនាមភិស្សៈ ទ្រង់
 ចូលមកជិតខ្ញុំ ដោយអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ខ្ញុំនោះជា
 អ្នកដេកស្ងប់ស្ងៀម ហើយធ្វើអញ្ជើ (ចំពោះព្រះសាស្តា)
 ដោយត្បូង ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា មានចិត្តល្អ បានថ្វាយបង្គំ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គជាបុគ្គលទុក្ខមជ្ឈមជាងសត្វទាំងពួង ហើយ
 ធ្វើនូវកាលកិរិយា ក្នុងទីនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្ប
 នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជា
 បុរសទុក្ខម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខភិ នេះ
 ជាផលនៃការថ្វាយបង្គំ ។ ក្នុងកប្បទី ៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំ
 បានជាស្តេចចក្រពត្តិ ៥ ដង ព្រះនាមមហាសិខៈដូចគ្នា
 ទ្រង់បរិច្ចណិដោយរតនៈ ៧ ប្រការ ។ បដិសម្ពុទា ៤
 វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បញ្ចក្ខណ៍ អណ្តែបប្រិយត្រេវាបទានំ

ឥត្ថំ សុខំ អាយស្មា និបន្តញ្ញលិកោ មេរោ

ឥមា តាមាយោ អភាសិត្តាតិ ។

និបន្តញ្ញលិកត្រេវស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

បញ្ចក្ខណ៍ អណ្តែបប្រិយត្រេវាបទានំ

[៨៦] អភិក្ខុ ធាមសោ ភិក្ខុ សិទិលោ អត្តសាវកោ

មហានុភារោ តេវជ្ជោ ហិមវន្តំ ឧបាគមិ ។

អហិមិ ហិមវន្តមិ រមណីយស្សមេ ឥសិ

វសាមិ អប្បមញ្ញាសុ ឥទ្ធិសុ ច តទាវសិ ។

បក្ខិជាតោ វិយាកាសេ បព្វតំ អភិបត្តយិ

អណោប្បប័ កហេត្តាន អាគប្បិ បព្វតំ អហិ ។

សត្ត ប្បចានិ កណ្ឌិត្តា មត្តកេ ឱក្កវិ អហិ

អាលោកិតោ ច វិវេន បក្កាមិ ចានិធាមុខោ^(១) ។

១ ម. អាលោកិតេ ច ចិវេន បក្កមិ បាបិសមុខោ ។

អដោបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

បានឮថា ព្រះនិបន្នអញ្ញលិកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ និបន្នញ្ញលិកត្ថេរាបទាន ។

អដោបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៤

[៨៦] មានភិក្ខុមួយរូប ព្រះនាមអភិក្ខុ ជាអគ្គសារីក
 របស់ព្រះពុទ្ធព្រះនាមសិខី លោកមានអានុភាពច្រើន មាន
 គ្រូវិជ្ជា បានចូលមកកាន់ភ្នំហិមពាន្ត ។ កាលនោះ ខ្ញុំជា
 ឥសី ជាអ្នកស្នាក់ក្នុងអប្សមញ្ញានិងបូជិ នៅក្នុងអាស្រមជា
 ទីគួរត្រេកអរ ទៀបភ្នំហិមពាន្តនោះ ។ ខ្ញុំប្រាថ្នារកផ្លែឈើ
 ក្នុងព្រៃភ្នំ ដូចជាបក្សីកាលហើរទៅក្នុងអាកាស ខ្ញុំកាន់យក
 នូវផ្លែអណ្តាត្រីក្ស ហើយត្រឡប់មកដល់នៅជិតភ្នំនោះវិញ ។
 ខ្ញុំបានយកផ្លែ ៧ ពេយលើព្រះសីរ្យៈ (នៃអគ្គសារីកនោះ)
 លុះដល់អគ្គសារីក ជាវីរបុរសនោះ ក្រឡេកមើលមកចំខ្ញុំ
 ខ្ញុំក៏បែរមុខទៅទិសខាងកើត ហើយដើរចៀសចេញទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អាវាសំ អភិសង្ឃោសី បត្តាន អស្សមិ អហំ
 ខារិហារំ កហេត្តាន ចាយាសី បព្វតន្តរំ ។
 អជគរោចិ^(១) បិដ្ឋោសិ យោរុទោ មហាពុលោ
 បុព្វកម្មំ សវត្តាន តត្ថ កាលំ កតោ អហំ ។
 ឯកត្តិសេ ឥតោ កហ្មេ យំ បុប្ផមភិរោមយី
 ទុក្ខតិ លាភិជាលាមិ បុប្ផជាយំទំ ជលំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា អនោបុប្ផិយោ ថេរោ ឥមា
 កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

អនោបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

បញ្ចមំ វិសិសពាកត្ថេរាបទានំ

[៨៧] បព្វតេ ហិមវន្តម្ហិ វាសំ កហ្មេសហំ បុរេ
 អជិន្ទតវត្តោហំ វសាមិ បព្វតន្តរេ ។

១ ម. អជគរោ មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ខ្ញុំបានទៅដល់អាស្រមហើយ ក៏បានចាត់ចែងនូវអាវាស រួច
 យកនូវអវ្រែកដើរទៅកាន់ចន្លោះភ្នំ ។ គាប់ចួន ពស់ថ្ងាន់
 មានរូបដ៏សឡើម មានកម្លាំងច្រើន បៀតបៀន (នូវខ្ញុំ) ខ្ញុំ
 ក៏នឹកដល់បុព្វកម្ម ហើយធ្វើកាលកិរិយា ក្នុងទីនោះ ។ ក្នុង
 កប្បទី ៣៧ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជាផ្កា
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការ
 បូជាផ្កា ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអនោបប្បិយតេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អនោបប្បិយតេរាបទាន ។

វិសិស្សពាក្យត្រៃរាបទាន ទី ៥

(៨៧) ក្នុងភពមុន ខ្ញុំសម្រេចការនៅ ក្បែរភ្នំហិមពាន្ត
 ខ្ញុំស្ងៀកពាក់ទុត្តកសន្តិៈ ជាស្បែកខ្លា នៅត្រង់ចន្លោះភ្នំ ។

បញ្ចម៍ វិសិសញ្ញាញោបទានំ

សុវណ្ណវណ្ណំ សម្មទ្ធំ

សតិសីវ កាល្យាមិ

វនន្តវគតិ ទិស្វា

សាលរាជីវ បុប្ផតិ ។

វិសេ ចិត្តិ បសាទេត្វា

វិបស្ស័ស្ស្គ មហោសិទោ

បក្កយ អញ្ញាលី វង្គិ

សិរសា ឧក្កដិកោ អហំ(១) ។

ឯកន្យតេ ឥតោ កប្បេ

យំ កម្មមករី តទា

ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ

វិសិសញ្ញាយំទិ ឆលំ ។

បដិសម្មិទា ចតស្ស្គ

វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធន្យកិញ្ញា សច្ចកតា

កតិ ពុទ្ធស្ស្គ សាសន្តិ ។

ឥតិ សុទិ អាយស្មា

វិសិសញ្ញាកោ ថេរោ ឥមា

តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

វិសិសញ្ញាញោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

១ ម. សិរសុក្កដិកោ អហំ ។

វិសិសញ្ញកត្តោបទាន ទី ៥

ខ្ញុំឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានវណ្ណៈដូចមាស មានរស្មីច្រើន
 ដូចព្រះអាទិត្យ ឬដូចសាលរាជព្រឹក្ស មានផ្ការីក ទ្រង់ធ្វើ
 ពុទ្ធដំណើរទៅ ក្នុងចន្លោះព្រៃ ។ ខ្ញុំញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ក្នុង
 រស្មីរបស់ព្រះមហេសី ព្រះនាមវិបស្សី ទើបអង្គុយប្រហោង
 ផ្គង់អញ្ញាលីថ្វាយបង្គំដោយសិរ្សៈ ។ ក្នុងកប្បទី៧១ អំពីកប្ប
 នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើកុសលកម្ម ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការសំគាល់នូវរស្មី ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិសិសញ្ញកត្តោ មានអាយុ បានសម្រែងនូវ

តាមទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វិសិសញ្ញកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ឆៃដ្ឋំ វិសិសញ្ញាកត្តោរាបទានំ

[៨៨] បព្វតេ ហិមវន្តម្ហិ វាកចីរជរោ អហំ
 ចន្ទំ ច សមារុទ្ធា វេសីទី ចាចិជាមុខោ ។
 បព្វតេ សុកតំ ទិស្វា ធុស្សំ ឈានរតិ សទា
 អញ្ញាលី បក្កហេតាន វិសេ ចិត្តំ បសាទយី ។
 ទ្រេន្យតេ ឥតោ កប្បេ យំ កម្មមករី តទា
 ទុក្ខតំ ជាកិជាជាមិ វិសិសញ្ញាយំ ទំ ដលំ ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥត្តំ សុទំ អាយស្មា វិសិសញ្ញាកោ បេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តានិ ។

វិសិសញ្ញាកត្តោរាបទានំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

វិសិសញ្ញាកត្តោបទាន ទី ៦

(៨៨) ខ្ញុំស្ងៀកសំបូកឈើ នៅកែ រក្ខុហិមពាន្ត ខ្ញុំឡើង
 កាន់ទីចង្រ្កម រួចអង្គុយបែរមុខទៅទិសខាងកើត ។ ខ្ញុំបាន
 ឃើញព្រះសុគត ព្រះនាមផុស្សៈក្សេរក្ខុ ទ្រង់គ្រេកអរនឹង
 ឈាន សព្វៗ កាល ហើយខ្ញុំផងអញ្ជាញ ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះ-
 ថ្លាក្នុងរស្មី ។ ក្នុងកប្បទី៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែល
 ខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេគតិ
 នេះជាផលនៃការសំគាល់រស្មី ។ បដិសម្ពិទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨
 និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវិសិសញ្ញាកត្តោ មានអាយុ បានសម្រែងនូវ
 តាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វិសិសញ្ញាកត្តោបទាន ។

សុត្តម្ហិ ផលទាយកត្តោបទានំ

(៨៧) បព្វតេ ហិមវន្តម្ហិ

ខរាជិនិដរោ អហំ

ឌុស្សំ ជិនវំ ទិស្វា

ដលហេត្តា ដលំ អទំ ។

យមហំ ដលមនាសី

វិប្បសន្នោន ចេតសា

កវេ និព្វតមាទម្ហិ

ដលំ និព្វតតេ មម ។

ទ្រេនុតេ ឥតោ កប្បេ

យំ ដលំ អទទី អហំ

ទុក្ខតី ហិកិជាតាមិ

ដលនានស្សំទិ ដលំ ។

បដិសម្ពុទា ចតស្សេ

វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មកិញ្ញា សម្មិកតា

កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន្តិ ។

ឥត្តំ សុទិ អាយស្មា ដលនាយកោ ថេរោ ឥមា

កាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

ផលទាយកត្តោស្ស អបទានំ សម្ពុតំ ។

ផលទាយកត្តោបទាន ទី ៧

[៨៧] ខ្ញុំស្ងៀកស្ងៀកខ្លាតាំងក្របក (នៅ) ជិតភ្នំហិមពាន្ត
 មានផ្ទៃឈើក្នុងដៃ បានឃើញព្រះជិនស្រីដ៏ប្រសើរ ព្រះ
 នាមផុស្សៈ ហើយថ្វាយផ្ទៃឈើ (ចំពោះព្រះពុទ្ធនោះ) ។ ខ្ញុំ
 មានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយផ្ទៃឈើណា កាលបើកតរបស់ខ្ញុំ
 នៅមាន ផ្ទៃឈើនោះ តែងកើតដល់ខ្ញុំ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២
 អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយផ្ទៃឈើ ក្នុង
 កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយ
 ផ្ទៃឈើ ។ បដិសម្ពុទ្ធា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ តាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះផលទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពតាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ផលទាយកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

អង្គិមំ សុទ្ធសញ្ញាកត្តោរាបទានំ

[៧០] បព្វតេ ហិមវន្តមិ វសាមិ បណ្ណាសន្តរេ
 ធុស្ស័ស្ស ធម្មំ កណ្ណតោ សន្តេ ចិត្តំ បសាទយី ។
 ទ្រេនុវតេ ឥតោ កម្មេ យំ កម្មមករី តទា
 ទុក្ខតី បាភិជាបាមិ បញ្ញាកម្មស្សំទំ ផលំ ។
 បដិសម្មិនា ចតុស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ អាយស្មា សន្តសញ្ញាកោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

សុទ្ធសញ្ញាកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

និវិមំ ពោធិសិញ្ញាកត្តោរាបទានំ

[៧១] វិបស្ស័ស្ស កកវតោ មហាពោធិមហោ អហុ
 បព្វដ្ឋបកតោ សន្តោ ឧបកញ្ញាមហំ តទា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សទ្ធីសញ្ញាកត្តោបទាន ទី ៧

(៧០) ខ្ញុំនៅលើកម្រាលស្លឹកឈើ នាភ្នំហិមពាន្ត បានធ្វើ
 ចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ក្នុងសំឡេងរបស់ព្រះសព្វុទ្ធ ព្រះនាមផុស្សៈ
 ដែលកំពុងសម្តែងធម៌ ។ ក្នុងកប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះ
 ខេត្តដែលខ្ញុំ បានធ្វើនូវកុសលកម្ម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិន
 ដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃបញ្ញាកម្ម ។ បដិសម្ពិទា ៤
 វិមាត្ត ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រម ព្រះសទ្ធីសញ្ញាកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សទ្ធីសញ្ញាកត្តោបទាន ។

ពោធិសិញ្ញាកត្តោបទាន ទី ៧

(៧១) មានពិធីឆ្លងព្រះមហាពោធិព្រឹក្ស របស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំជាអ្នកបួសមាន
 ចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ ដើរចូលទៅ (ជិតដើមពោធិព្រឹក្សនោះ) ។

ឧបិម ពោធិសិញ្ញកត្តោបទានំ

កុសុម្ភោនកមាធាយ ពោធិយា ឌុកិវី អហំ
 មោធជយិស្សតិ លោ មុត្តោ និព្វារេស្សតិ និព្វតោ ។
 ឯកនុវតេ ឥតោ ករេច្ឆ យំ ពោធិ អភិសិញ្ញហំ(១)
 ទុក្ខតិ នាភិជាធាមិ ពោធិសិញ្ញស្សនិ(២) ដលំ ។
 តេតិសេ វត្តមាធម្មិ ករេច្ឆ អាសុំ ជនាធិចា
 ឧទិកាសេចជា ធាម អដ្ឋតេ ចក្កវត្តនោ ។
 បដិសម្ពុទ្ធា ចតស្ស្ស វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្និកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
 ឥតិ សុទិ អាយស្មា ពោធិសិញ្ញកោ មេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ពោធិសិញ្ញកត្តោស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

១ ម. ពោធិមភិសិញ្ញយំ ។ ២ ម. ពោធិសិញ្ញយិទំ ។

ពោធិសិប្បកត្តោបទាន ទី ៧

ខ្ញុំដងទឹកត្រពាំងស្រោចដើមពោធិព្រឹក្ស (ដោយគិតថា) ព្រះ
 វិបស្សីសម្ពុទ្ធ ទ្រង់រួចចាកទុក្ខហើយ នឹងញ៉ាំងយើងឲ្យរួច
 ទុក្ខផង ទ្រង់រលត់ទុក្ខហើយ នឹងញ៉ាំងយើងឲ្យរលត់ផង ។
 ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបានស្រោច
 ស្រប់ដើមពោធិព្រឹក្ស ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ
 នេះជាផលនៃការស្រោចពោធិព្រឹក្ស ។ កាលកប្បទី ៣៣
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ខ្ញុំបានស្តេចចក្រពត្តិ៨ដង ជាធំលើពួក
 ជន ទ្រង់ព្រះនាមទទេកាសេចនៈ ដូចគ្នា ។ បដិសម្ពិតា ៤
 វិមោក្ខ៨ និងអភិញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពោធិសិប្បកត្តោ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ

គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ពោធិសិប្បកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទូសមំ បទុមបុប្ផិយត្រេវាវទានំ

(៧២) ចោក្ខុវវនំ បរិដោ	កញ្ញាតោ បទុមាទហំ
អទ្ធិសំ(១) ដុស្សសម្ពុទ្ធិ	ទុតិសវរលក្ខណំ ។
បទ្ធិប្បប្បំ កហេត្វាន	អាគារសេ ឧត្តបិ អហំ
ចាបកម្មំ សវត្វាន	បព្វជី អនការយំ ។
បព្វជិត្វាន កាយេន	មនសា សវត្រេន ច
វចិទ្ធិច្ឆរិតំ ហិត្វា	អាជីវំ បរិសោធយេ ។
ទ្រេនវតេ ឥតោ កហ្មេ	យំ បុប្ផមភិរោមយេ
ទុកតិ ធាភិជាធាមិ	ពុទ្ធិប្បជាយនិ ជលំ ។
បទុមកាសនាមាវ(២)	អដ្ឋារស មហិបតិ
អដ្ឋារសេសុ កហ្មេសុ	អដ្ឋតាឡិសមាសីសុ ។
បដិសម្ពុទ្ធា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្និកញ្ញា សម្ពុកតា	កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនន្តំ ។
ឥតិ សុទិ អាយស្មា	បទុមបុប្ផិយោ ខេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។	

បទុមបុប្ផិយត្រេវស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. ភត្តទូសំ ។ ២ ម. បទុមាភាសមាតា ច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

បទុមបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ១០

[៧២] ខ្ញុំចូលទៅក្នុងវិព្រា ដែលមានស្រះឈូក កំពុងកាប់
 ផ្កាឈូក បានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមផុស្សៈ ទ្រង់មាន
 លក្ខណៈ ៣២ ប្រការ ដ៏ប្រសើរ ។ ខ្ញុំបានយកផ្កាឈូក
 បោះឡើងទៅនាពាកាស (ថ្វាយព្រះអង្គ) ខ្ញុំរំលឹកឃើញនូវ
 បាបកម្មហើយ ក៏ចូលបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ លុះ
 ខ្ញុំបួសហើយ បានសង្រួមកាយនិងចិត្ត លះបង់នូវវិចីចិត្ត
 ដម្រះនូវអាជីវបារិសុទ្ធិសីល ។ ក្នុងកម្សាន្តទី៧២ អំពីកម្សាន្តនេះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំបូជាផ្កា ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។ ក្នុងកម្សាន្តទី ១៨ ខ្ញុំបានកើត
 ជាក្សត្រ ១៨ ដង និង ៤៨ ដង (៦៦) ជាធំលើផែនដី
 ទ្រង់ព្រះនាមបទុមភាសៈដូចគ្នា ។ បដិសម្ពុទ្ធា ៤ វិមាត្ថក្នុង
 និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសា-
 សនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះបទុមបុប្ផិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្ព័ន្ធនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ បទុមបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ។

ឧទាហរណ៍

តិម៌ ១ ១៩៧៧

និប្បត្តិកាលកោ អរោ

ទ្រឹស្តីសញ្ញា ដលនោ

សុទ្ធសញ្ញា ប សេចកោ

បទប្បញ្ញ ១ តាថាយោ

និប្បត្តិកាល បកតិកោ ។

តិម៌បុណ្ណិយវិញ្ញា អរោ ។

ឧទ្ទាស

តិមិប្បិយត្ថេរាបទាន ១ ភគុសញ្ញាត្ថេរាបទាន ១ និ-
 បនពាលិកត្ថេរាបទាន ១ អនោប្បិយត្ថេរាបទាន ១ វិសិសញ្ញា-
 ត្ថេរាបទាន ២ ផលទាយត្ថេរាបទាន ១ សទ្ទុសញ្ញាត្ថេរា-
 បទាន ១ ពោធិសិញ្ញាត្ថេរាបទាន ១ បទុមប្បិយត្ថេរាប-
 ទាន ១ ឯតាថាចំនួន ៥៦ លោកបុរាណសម្ព័ន្ធហើយ ។

ចប់ តិមិប្បិយវគ្គ ទី ៧ ។

ទស្សនា សុំការគ្រោ

បឋម សុំការបិណ្ឌិយតេរាបទានំ

(៧៣) បូជារហោ បូជយតោ ពុទ្ធយទិ ច សារគោ

បបញ្ចសមតិក្កន្តេ តិណ្ណាសោកបរិទ្ធកេ ។

តេ តាទិសេ បូជយតោ និព្វតេ អកុតោភយេ

ន សក្កា បញ្ចំ សង្ខារំ ឥមេត្តមថិ កេនចិ ។

ចតុន្ទម្បិ ច ទីបាដំ ឥស្សរិ យោធិ កាវយេ

ឯតិស្សា បូជនាយេតំ កាលំ ណក្សតិ សោឡិសី ។

សិទ្ធិត្ថស្ស ធរក្កស្ស ចេតិយេ ឥដ្ឋកន្តរេ

សុដាបិណ្ណោ មយា ទិណ្ណោ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

ចតុន្ទតេ ឥតោ កប្បយំ កម្មមករី តទា

ទុក្ខតំ ណកិជាណមិ បដិសង្ខារស្សំទិ ដលំ ។

សុំណែនាំ ទី ១០

សុំណែនាំយុត្តិធម៌ ទី ១

(៧៣) កាលបុគ្គលបូជា ចំពោះបុគ្គលគួរបូជា ទោះបីព្រះ
 ពុទ្ធបូសាវ័ក ដែលកន្លងផុតនូវធម៌ជាគ្រឿងយឺតយូរ ធ្លងផុត
 នូវសេចក្តីសោកនឹងការខ្សឹកខ្សួល ។ កាលបុគ្គលបូជាចំពោះ
 បុគ្គលទាំងនោះ ដែលមានសភាពដូច្នោះ មានទុក្ខរលត់
 ហើយ លោកមិនមានភ័យអំពីទីណា បុគ្គលណាមួយមិន
 អាចនឹងរាប់បូណ្យថា បូណ្យនេះ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ឬ
 មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឡើយ ។ ក្នុងលោកនេះ បុគ្គលណា
 មួយទទួលនូវភាពជាធំ ក្នុងទ្វីបទាំង ៤ ការទទួលនូវ
 ឥស្សរភាពនេះ របស់បុគ្គលនេះ មិនដល់មួយចំណែក ទី ១៦
 នៃការបូជានេះឡើយ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានបូកបាយអ
 ក្នុងចន្លោះឥដ្ឋចេតិយ របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះនាមសិទ្ធត្ថៈ
 ទ្រង់ប្រសើរជាងពួកនេះ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ
 ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើកុសលកម្ម ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំ
 មិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការដួសដួលចេតិយ ។

ទុតិយំ សុបិបិយត្ថេរាបទានំ

ឥតោ តិសតិកកប្បម្ពំ បដិសម្ពាសស្សយា
 សត្តវតនសម្បដ្ឋា តេរស ចក្កវតិណោ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សង្ខតតា កតំពុទ្ធស្ស សាសនន្ទិ ។
 ឥត្តំ សុទិ អាយស្មា សុទាបិណ្ណិយោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

សុធាបិណ្ណិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

ទុតិយំ សុបិបិយត្ថេរាបទានំ

(៧៤) តិស្សស្ស លោកនាថស្ស សុទ្ធបិបិអនាសហំ
 ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន ពុទ្ធស្សាទិព្វពុទ្ធលោ ។
 អដ្ឋតិសេ ឥតោ កកប្ប រាជា អាសី មហារុចិ
 កាតោ ច វិថុលោ អាសី សយនញ្ចា អនប្បកិ ។

សុប្បិយត្ថេរាបទាន ទី ២

ក្នុងកប្បទី ៣០ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៣

ដង មាននាមថាបដិសន្ធិរាសៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិករ ៧

ប្រការ ។ បដិសម្ព័ត្តា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ

ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ

ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានពួង ព្រះសុធាបិណ្ឌិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែង

នូវភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុធាបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ។

សុប្បិយត្ថេរាបទាន ទី ២

(៧៤) ខ្ញុំមានចិត្តរីករាយ បានថ្វាយទានដ៏ស្អាត ចំពោះ

ព្រះពុទ្ធ ព្រះនាមតិស្សៈជាលោកនាថ ជាដៅពង្សនៃព្រះ

អាទិត្យ ។ ក្នុងកប្បទី ៣៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាស្តេច

ព្រះនាមមហារុចិ មានភោគៈច្រើន មានទីដេកច្រើន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បីបំ ពុទ្ធស្ស ទត្តាន	វិប្បសន្នេន ចេតសា
អនុភោមិ សកំ កម្មំ	បុព្វេ សុកតមត្តោ ។
ទ្វេនុត្តេ ឥតោ កប្បេ	យំ បីបំ អទទី តទា
ទុក្ខតិ ភិជានាមិ	បីបទានស្សំទំ ដលំ ។
អដ្ឋតិសេ ឥតោ កប្បេ	តយោ តេ ចក្កវត្តោ
រុចិ ឧបរុចិ ចេវ	មហារុចិ តតិយកោ ។
បដិសង្កទា ចតស្សោ	វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ ។
ឥតិ សុទិ អាយស្មា	សុបិបិយោ ^(១) ថេរោ ឥមា
តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។	

សុបិបិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. សុបិដក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ព្រោះតែខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា បានថ្វាយតាំង ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ទើបខ្ញុំទទួលរងកុសលកម្មជាប់រាប់ខ្លួន ដែលខ្លួនបានសាងល្អ
 ហើយក៏រកតម្កល់ ។ ក៏ក៏កប្បទី ៧២ អំពីកប្បនេះ ព្រោះ
 ហេតុដែលខ្ញុំបានថ្វាយតាំង ក៏កាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់
 ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយតាំង ។ ក៏ក៏កប្បទី ៣៨
 អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ៣ អង្គ ព្រះនាមរុចិ ១
 ទបរុចិ ១ មហារុចិ ១ ជាគំរប់ ៣ ។ បដិសម្ពុទា ៤ វិមោក្ខ
 ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសុប្បិយតេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាព
 ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សុប្បិយត្ថេរាបទាន ។

តតិយំ អឌ្ឍចេលកត្តោបទានំ

(៧៥) ស្មុស្មាហំ ភកវតោ ឧបឌ្ឍនុស្សមនាសហំ
 បរមការុញ្ញបត្តោម្មំ ទុក្ខតេន សមប្បតោ ។
 ឧបឌ្ឍនុស្សំ នត្វាន កប្បំ សន្តម្មំ មោទហំ
 អវសេសេសុ កប្បេសុ កុសលញ្ចករិមហំ(១) ។
 ទ្វេនុតេ វតោ កប្បេ យំ នុស្សមននី តនា
 ទុក្ខតិ ជាភិជាជាមិ ទុស្សនានស្សំទំ ដលំ ។
 ឯកបញ្ញាសកប្បម្មំ(២) រាជាធា ចក្កវត្តធា
 សមត្តាឌុំននា ជាម ខត្តិយាសុំ ជនាជិតា ។
 បដិសម្មិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យភិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្សសាសនត្ថំ ។
 វត្តំ សុំទំ អាយស្មា អឌ្ឍចេលកោ ថេរោ វតោ
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

អឌ្ឍចេលកត្តោស្ស អបទានំ វេមត្តំ ។

១ ម. កុសលំ ការិធំ មយា ។ ២ ម. ឯកុសបញ្ញាសកប្បម្មំ ។

អង្គប្រលកត្ថេរាបទាន ទី ៣

(៧៥) ខ្ញុំជាបុគ្គលពេញទៅដោយសេចក្តីទាល់ក្រ ដល់នូវ
 ភាពគួរគេអាណិតក្រៃពេក ខ្ញុំបានប្រគេនសំពត់ពាក់កណ្តាល
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមតិស្សៈ ។ លុះខ្ញុំថ្វាយសំ-
 ពត់ពាក់កណ្តាលរួចហើយ បានរីករាយក្នុងឋានសួគ៌ អស់
 មួយកប្ប មិនតែប៉ុណ្ណោះ ខ្ញុំបានធ្វើកុសលកម្ម (ដទៃទៀត)
 ក្នុងកប្បទាំងឡាយដ៏សេសផង ។ ក្នុងកប្បទី៧២ អំពីកប្ប
 នេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយសំពត់ ក្នុងកាលនោះ
 ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការថ្វាយសំពត់ ។
 ក្នុងកប្បទី ៥១ ខ្ញុំបានជាក្សត្រចក្រពត្តិ ជាធំជាងពួកជន
 ព្រះនាមសមនាធុនៈ ។ បដិសម្ពិទា ៤ វិមាត្ថ៨ និង
 អភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះអង្គប្រលកត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ អង្គប្រលកត្ថេរាបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

បុត្តតំ សូបិទាយកត្តោវបទានំ

(៧៦) កម្មារោហំ បុរេ អាសី ពន្ធមាយំ បុរុមេ
 ស្វចំនាទំ មយា ទំនំ វិមស្សិស្ស មហោសិលោ ។
 វជិរក្កសមញ្ញាណំ ហោតិ កម្មេន តានិសំ
 វិរោតោមិ(១) វិមុត្តោមិ បត្តោមិ អាសវក្ខយំ ។
 អតីតា ច ភវា សព្វេ វត្តមាណា ច អនាគតា
 ញ្ញាលោន វិនិទំ សតំ ស្វចំនានស្សិទំ ដលំ ។
 ឯកនុវតេ ឥតោ កម្មេ វស្សិស្ស វជិរាសមា(២)
 សត្តវតនសម្មន្ទា ចក្កវត្តំ មហាពុលា ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្ស្ស វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ចន្សិកញ្ញា សច្ឆិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតិ សុទំ អាយស្មា ស្វចំនាយកោ ថេរោ ឥមា
 កថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សូបិទាយកត្តោស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. វិរោមិ វិរោត្តិ ។ ២ ម. វិជិវុយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

សូចិទាយកត្តោបទាន ទី ៤

(៧៦) កុំដាតិមុន ខ្ញុំកើតជាជាងដែក កុំដាតិប្រសើរ
 ឈ្មោះពន្ធមៈ ខ្ញុំបានថ្វាយមូលដល់ព្រះវិបស្សី ព្រះអង្គស្វែង
 រកនូវគុណដ៏ធំ ។ ញាណ (របស់ខ្ញុំ) ស្មើចុងនៃកែវដ៏រ
 ប្រាកដដូច្នោះ កើតប្រាកដ ដោយកម្មនោះ ខ្ញុំមានពតៈ
 វិនាសហើយ មានចិត្តរួចស្រឡះហើយ ដល់នូវធម៌ដ៏គ្រឿង
 អស់ទៅនៃអាសវៈ ។ អតីតភព បច្ចុប្បន្នភព អនាគតភព
 ទាំងអស់ណា ខ្ញុំពិចារណាឃើញភពទាំងអស់នោះ ដោយ
 ញាណ នេះជាផលនៃការថ្វាយមូល ។ ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពី
 កប្បនេះ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រតត្តិ ៧ ដង ព្រះនាមវ័ជ្ជសមៈ
 ដូចគ្នា បរិបូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការមានកម្លាំងច្រើន ។
 បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បាន
 ប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសូចិទាយកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 គាថាទាំងនេះដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សូចិទាយកត្តោបទាន ។

បញ្ចម៌ គន្ធមាលីយត្ថេរាបទានំ

៧៧) សិទ្ធិត្ថស្ស កកវតោ កន្ធាច្ឆមី អកាសហំ
សុមនេហំ បដិច្ចន្តំ ពុទ្ធានុច្ឆរិកំ អហំ(១) ។
កញ្ចនក្សយសង្កាសំ ពុទ្ធិលោកកុដាយកំ
សន្តិវរំ ជលិតំ អាទិត្តិវ ហុតាសនំ ។
ព្យក្សសកិវ បវរំ អភិជាតិវ កេសរិ
និសង្កិ សមណានន្តំ កិក្ខុសង្ឃបុក្ខតិ ។
វន្តិតា សត្តនោ បាទេ បក្កាមី ឧត្តរាមុខា
ចត្តន្តវតោ ឥតោ កប្បេ កន្ធមាលី យតោ ទិអ។
ពុទ្ធិ កតស្ស ការស្ស ដលេនាហំ វិសេសតោ
ធុកតិ វាភិជាតាមិ ពុទ្ធប្បដាយទិ ដលិ ។

១. ម. ពតំ ។

គន្ថមាលីយត្ថេវាបទាន ទី ៥

[៧៧] ខ្ញុំបានកសាងព្រះស្នូប ប្រកបដោយគ្រឿងក្រអូប
 ស្រោបបិទបាំងដោយផ្កាម្លិះ ដ៏សមគួរដល់ព្រះពុទ្ធ (ថ្វាយ)
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធក្លះ ។ (ខ្ញុំថ្វាយបង្គំ)
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអគ្គនាយកក្នុងលោក ប្រាកដស្មើដោយចេតិយ
 ជាវិការៈនៃមាស ទ្រង់រុំរឿងដូចផ្កាព្រឹក្ស ឬដូចភ្លើង
 កំពុងឆេះ ទ្រង់ប្រសើរ ដូចខ្លាឆន្ទិលគោទសកៈ ឬដូចកេ-
 សររាជសីហ៍មានជាតិដ៏ខ្ពស់ ទ្រង់គង់លើអាសនៈ ទ្រង់ជា
 កំពូលនៃពួកសមណៈ មានភិក្ខុសង្ឃចាមរោម ។ លុះខ្ញុំ
 ថ្វាយបង្គំព្រះបាទា របស់ព្រះសាស្តាហើយ បែរមុខទៅទត្តរ-
 ទិស ដើរចេញទៅ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបាន
 ថ្វាយគ្រឿងក្រអូប និងកម្រងផ្កា ក្នុងកាលណា ។ (កាល
 នោះ) ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទេត្តិ ដោយផលនៃសក្ការៈដែល
 ខ្ញុំធ្វើចំពោះព្រះពុទ្ធដោយវិសេស នេះជាផលនៃពុទ្ធបូជា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ចត្តារិសម្ព័ត្តំ ឯក្ខនេ កក្កេយ្យ អាសីសុ សោឡស
 ទេវកន្ធិសនាមា តេ រាជាធា ចក្កវត្តិធា ។
 បដិសម្ព័ត្តា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ញា សច្ចិកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
 ឥត្តិ សុទំ អាយស្មា កន្ធិមាលិយោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អកាសិត្តាតិ ។

គន្ធិមាលិយត្ថេរស្ស អបទានំ សម្ពត្តំ ។

ឆដ្ឋី តិបបិយត្ថេរាបទានំ

(៧៨) មិកលុទ្ធោ បុរេ អាសី អរញ្ញោ កានទេ ព្រហ្មា
 ចាដលី ហរិតំ ទិស្វា តិណិ បុច្ឆានិ ឌីកិរី ។
 សុក្ខបណ្ណានិ(១) កណ្ហិត្តា ពហំ ធម្មេសហំ តទា
 អន្តោសុទ្ធិំ ពហំសុទ្ធិំ វិមុត្តិ ច អនាសវំ ។
 សម្មទា វិយ សម្មទ្ធិំ វិបស្សី លោកនាយកំ

១ ម. បរិបត្តានិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

កងកប្បទី ៣៧ ខ្ញុំបានជាក្សត្រចក្រភត្តិ ១៦ ដង ព្រះនាប
ទេវគន្លះដូចគ្នា ។ បដិសម្មិតា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦
នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់
ព្រះ។ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះគន្លមាលិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
គាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ គន្លមាលិយត្ថេរាបទាន ។

តិប្បបិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

[៧៨] កងកតមុន ខ្ញុំកើតជាព្រានម្រឹតនៅក្នុងព្រៃធំ បាន
ឃើញដើមច្រទៀង (ជាពោធិ៍ត្រីក្ស) មានពណ៌ខៀវបំព្រង
ហើយខ្ញុំពេញផ្កា ៣ ទង (ត្រង់គល់ច្រទៀងនោះ) ។ កាល
នោះ ខ្ញុំរើសស្លឹកស្លក់ៗ យកទៅចោលខាងក្រៅ ហើយ
ថ្វាយបង្គំដើមច្រទៀងនោះ ដូចជាថ្វាយបង្គំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះ
នាមវិបស្សី ជាលោកនាយក ទ្រង់ស្អាតខាងក្នុង ស្អាតខាង

ធម្មំ តិប្បប្បិយត្ថេរាបទានំ

ចាដលី អភិវាទេត្តា តត្ថុ កាលំ កតោ អហំ ។

ឯកនុវតេ ឥតោ កប្បេ យំ ពោធិ អភិប្បជយី

ទុក្ខតំ យាភិជាយាមិ ពោធិប្បជាយេទំ ដលី ។

សមន្តបាសាទិកា យាម តេរសាសីស្ស រាជីយោ

ឥតោ ភិសតិកប្បមិ ចក្កវត្ថំ មហាព្វលា ។

បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ

ធម្មភិក្ខា សច្ចិតតា កតិ ពុទ្ធស្ស ករសន្តិ ។

ឥតំ សុទំ អាយស្មា តិប្បប្បិយោ ខេរោ ឥមា

កាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

តិប្បប្បិយត្ថេរស្ស អបទានំ សមត្ថំ ។

តិប្បដ្ឋិយត្ថេរាបទាន ទី ៦

ក្រៅ មានព្រះទ័យផុតស្រឡះ (ចាកកំលេស) មិនមានអា-
សវៈ ក្នុងទីចំពោះមុខ ហើយធ្វើកាលកិរិយាក្នុងទីនោះ ។
ក្នុងកប្បទី ៧១ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបូជា
ដើមពោធិព្រឹក្ស ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ
នេះជាផល នៃការបូជាដើមពោធិព្រឹក្ស ។ ក្នុងកប្បទី ៣០
អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ១៣ ដង ព្រះនាម
សមន្តបាសាទិកៈដូចគ្នា ទ្រង់មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ពិ-
ទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិ
ហើយ ។

បានឮថា ព្រះតិប្បដ្ឋិយត្ថេរ មានអាយុ បានសម្តែងនូវភាថា

ទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

សត្តមំ មធ្មបិណ្ឌិកតេរាបទានំ

[៧៧] វិបិនេ^(១) កាននេ ទិស្វា អប្បសន្នេ ឯរាគុលេ

សិទ្ធិត្ថំ ឥសំនំ សេដ្ឋំ អាហុតំនំ បដិគ្គហំ ។

និព្វតតំ^(២) មហានិកំ និសកាជានិយំ យថា

ឌីសធីវ វិរោចន្តំ ទេវសង្ឃនមស្សំតំ ។

វិត្តំ មេ ចាហុនា តាវ^(៣) ញាលំ ឧប្បជ្ជំ តាវទេ

វដិគស្ស សមាធិម្ហា មន្តំ ទត្តាន សត្តនោ ។

សិទ្ធិត្ថស្ស ភកវតោ វិប្បសន្នេន ចេតសា^(៤)

វន្តិត្តា សិវសា ចានេ បក្កាមី ចាចិណមុខោ ។

ចតុត្ថិសម្មំ កប្បម្មំ រាជា អាសី^(៥) សុទស្សនោ

មន្តុ ភីសេហិ សវតិ កោជនម្ហំ ច តាវទេ

មន្តុវស្សំ បវស្សំតុ បុត្រកម្មស្សំនំ ផលំ ។

១ ម. វិបិនេ ។ ២ ម. និព្វតត្តំ ។ ៣ ម. វិត្តំ មេ ពហុតា គតា ។ ៤ ម. សិទ្ធិត្ថស្ស ភកវតោ
តោ វិប្បសន្នេន ចេតសាតិ ទិស្សតិ ។ ៥ ម. អាសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

មធ្មិបិណ្ឌិកត្ថេរាបទាន ទី ៧

(៧៧) ខ្ញុំបានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមសិទ្ធក្លះ ប្រសើរជាង
 ពួកឥសី គួរទទួលនូវគ្រឿងបូជា ក្នុងវ្រង់ ជាទីស្ងាត់មិន
 មានសំឡេង មិនមានការរីករវា ទ្រង់ជាមហានាគ មានទុក្ខ
 លក់ហើយ ជាបុរសអាជានេយ្យដ៏ប្រសើរ ទ្រង់រុំរឿង
 ដូចផាយព្រឹក មានពួកទេវតានមស្តារហើយ ។ សេចក្តី
 ត្រេកអររបស់ខ្ញុំ មានប្រមាណច្រើនកើតឡើងមុន ញាណ
 ក៏កើតឡើងក្នុងវេលានោះដែរ ខ្ញុំថ្វាយទឹកយ៉ូចំពោះព្រះសា-
 ស្តា ដែលទើបចេញអំពីសមាធិ ។ ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា ថ្វាយ
 បង្គំព្រះបាទា របស់ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធក្លះ ដោយ
 សិរ្សៈ ហើយបែរមុខទៅទិសខាងកើត ដើរចេញទៅ ។ ក្នុង
 កម្សទី ៣៤ ខ្ញុំកើតជាស្តេចឈ្មោះសុទេស្សនៈ មានទឹកយ៉ូហ្គរ
 ចេញ អំពីក្រអៅឈូក (ស្រក់ចុះទៅ) ក្នុងភោជនក្នុងវេលា
 នោះ ទាំងភ្លៀងទឹកយ៉ូ ក៏បង្ករចុះ នេះជាផលនៃបុព្វកម្ម ។

អដ្ឋមិ សេនាសនទាយកត្តោបទានំ

ចតុន្ទ្រតេ ឥតោ កប្បេ យំ មជ្ឈំ អននី តទា
 ទុក្ខតំ វាភិជាវាមំ មជ្ជនានស្សំទំ ផលំ ។
 ចតុត្ថិសេ ឥតោ កប្បេ ចត្តារោ តេ សុទស្សនា
 សត្តវតនសម្មា ចក្កវត្ថំ មហាពូលា ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិហោក្ខាបិច អដ្ឋមេ
 ធម្មកិញ្ញា សម្មកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ។
 ឥតំ សុទំ អាយស្មា មជ្ជបិណ្ឌិកោ ថេរោ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

មជ្ជបិណ្ឌិកត្តោស្ស អបទានំ សមគ្គំ ។

អដ្ឋមិ សេនាសនទាយកត្តោបទានំ

[១០០] សុទ្ធត្ថស្ស ភកវតោ អនាសី បណ្ឌាសន្តិ
 សមន្តា ឧបការញ្ច កុស្យមំ ឌិកិវី អហំ ។

សេនាសនទាយកត្តោបទាន ទី ៨

កងទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ ថ្វាយទឹកយំ
 កងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគ្គតិ នេះជាផលនៃការ
 ថ្វាយទឹកយំ ។ កងកប្បទី ៣២ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានជា
 ស្តេចចក្រពត្តិ ៤ ដង ព្រះនាមសុទ្ធស្យនៈដូចគ្នា ទ្រង់បរិ-
 បូណ៌ដោយកែវ ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ពិទា
 ៤ វិមាត្រ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ
 ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានព្រួយ ព្រះមគ្គបណ្ឌិតត្រូវ មានអាយុ បានសម្រែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ មគ្គបណ្ឌិតត្រូវ ។

សេនាសនទាយកត្តោបទាន ទី ៨

(១០០) ខ្ញុំបានថ្វាយកម្រាលស្លឹកឈើ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ព្រះនាមសិទ្ធក្ខៈ ទាំងបានរោយរាយផ្កាច្បា ជា
 ទុបការៈ (ដល់កម្រាលស្លឹកឈើ) ដោយដុំវិញទៀត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ចាសារទេ ច កុហំ រម្មំ អនុកោមិ មហារហំ
 មហាក្សានិ ច បុច្ឆានិ សយនេភិវស្សន្តិ មេ ។
 សយនេហិ តុវដ្ឋាមិ វិចិត្តេ បុប្ផសន្តតេ
 បុប្ផដ្ឋិ ច សយនេ អភិវស្សតិ តាវទេ ។
 ចតុន្ទរតេ ឥតោ កកប្ប អទាសី បណ្ណាសន្តរិ
 ទុក្ខតិ ធាកិជាធាមិ សន្តរស្ស ឥទំ ផលំ ។
 វិរាសន្តារកា ធាម(១) សត្តតេ ចក្កវត្តិធា
 ឥតោ តេ បញ្ចមេ កកប្ប ឧប្បដ្ឋិសុ ជនាទិថា ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សា វិមោក្ខាបិច អដ្ឋិមេ
 ធន្យកិញ្ចា សច្ចិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តិ។
 ឥត្តិ សុទិ អាយស្មា សេនាសននាយកោ
 ថេរោ ឥមា តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

សេនាសននាយកត្តេរស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

១ ម. វិណសន្តរា ធាម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

(ដោយកុសលកម្មនេះ) ខ្ញុំបានសោយ (គ្រប់គ្រង) ប្រាសាទទាំងឡាយផង គុហាជាទីរីករាយ មានថ្ងៃច្រើនផង ផ្កាទាំងឡាយមានថ្ងៃច្រើន តែងបង្ករចុះលើសយនៈ របស់ខ្ញុំផង ។ ខ្ញុំដេកនឿយលើសយនៈដ៏រិច្ចគ្រ ក្រាលដោយផ្កាលើ ទាំងភ្លៀងជារីករះនៃផ្កាលើ ក៏តែងបង្ករចុះលើសយនៈ (របស់ខ្ញុំ) ក្នុងកាលនោះ ។ ក្នុងកប្បទី ៧៤ អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានថ្វាយកម្រាលស្លឹកឈើ ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិឡើយ នេះជាផលនៃកម្រាលស្លឹកឈើ ។ ក្នុងកប្បទី ៥ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំបានកើតជាស្តេចចក្រតត្តិ៧ ផង ព្រះនាមបិតាសន្តារកៈដូចគ្នា ទ្រង់ជាធំជាងពួកជន ។ បដិសម្ភិទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះសេនាសនទាយកត្តរ មានអាយុ បានសម្តែងឲ្យគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ សេនាសនទាយកត្តរអបទាន ។

និមិត្ត វេយ្យាក្រឹត្តកថា

[១០០] វិបស្សនា កក្កដា មហាបុគ្គលោ អហ្ម
 វេយ្យាក្រឹត្តកថា អាសី ភូតិក្ខេស្ម ព្យាដោ ។
 ទេយ្យធម្មោ ច មេ ធន្តិ សុភតស្ស មហេសីនោ
 អវុទ្ធិ សុត្តនោ ចានេ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
 ឯកនុតេ ភតោ កម្មេ វេយ្យាក្រឹត្តិ អកាសហិ
 ទុក្ខតិ ណកិជាណមិ វេយ្យាក្រឹត្តិ ធនិ ។
 ភតោ ចជ្ជមកេ កម្មេ រាជា អាសី សុចិណ្ឌិយោ ①
 សត្តរតនសម្មន្នោ ចក្កវត្តិ មហាពុលោ ។
 បដិសម្ពិទ្ធា ចតស្សោ វិមោក្ខាចិច អដ្ឋិមេ
 ធម្មកិញ្ញា សច្ចិកតា កតិ ពុទ្ធស្ស សាសន្តិ ។
 ឥត្តិ សុទិ អាយស្មា វេយ្យាក្រឹត្តាកោ ថេរោ ភមា
 កាថាយោ អកាសីន្តាតិ ។

វេយ្យាក្រឹត្តកថាស្ស អបទានំ សមត្តំ ។

① ម. សុចិណ្ឌិយោ ។

វិយ្យាវច្ឆកត្តោបទាន ទី ៧

(១០១) ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ជាមេគណៈ
 ខ្ញុំជាអ្នកបម្រើ ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយក្នុងកិច្ចទាំងពួង ។ ឯទេយ្យ-
 ធម៌របស់ខ្ញុំគ្មាន ខ្ញុំមានចិត្តជ្រះថ្លា ថ្វាយបង្គំព្រះបាទារបស់
 ព្រះសាស្តា ជាព្រះសុគតវិស្វនរកគុណដ៏ធំ ។ ក្នុងកប្បទី៧១
 អំពីកប្បនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើ
 ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខតិ នេះជាផលនៃការ
 ខ្វល់ខ្វាយបម្រើ ។ ក្នុងកប្បទី ៨ អំពីកប្បនេះ ខ្ញុំកើតជា
 ស្តេចចក្រពត្តិ ព្រះនាមសុចិន្ទិយៈ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយកែវ
 ៧ ប្រការ មានកម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ពុទា ៤ វិមោក្ខ ៨
 និងអភិញ្ញា ៦ នេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំង
 សាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះវេយ្យាវច្ឆកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ វិយ្យាវច្ឆកត្តោបទាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ

ទសមំ ពុទ្ធបដិវាគ្កោបទានំ

(៣០២) វិបស្សនោ កកវតោ មហាសី សង្កត្តម្ហោ
 ធិត្តបដ្ឋានយុត្តាមិ កកវតស្ស មហាសីនោ ។
 ឧបដ្ឋានដលម្សស្សំ លោកនាថស្ស តាទិនោ
 សង្កត្តិយសហស្សានិ បរិវារេន្តំ មិសនា ។
 ឯកន្ទតេ ឥតោ កម្មេ ឧបដ្ឋហិ មហាសី
 ឧត្តតិ នាភិជាតាមិ ឧបដ្ឋានស្សំទិ ដលំ ។
 ចត្តន្ទតេ ឥតោ កម្មេ មហានិក្សោសនាមកា
 សោឡសាសីស្ស រាជាណោ ចក្កវត្តិ មហាព្វលា ។
 បដិសម្ពិទា ចតស្សោ វិមាត្តាថថ អដ្ឋិមេ
 ធិត្តកិញ្ចា សង្កតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនន្តំ ។
 ឥតិ សុទិ អាយស្មា ពុទ្ធបដ្ឋាកោ យេវេ ឥមា
 តាថាយោ អភាសិត្តាតិ ។

ពុទ្ធបដិវាគ្កោបទានំ អបទានំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន

ពុទ្ធបដិកត្តោបទាន ទី ១០

(១០២) ខ្ញុំកើតជាអ្នកផ្លូវសន្តិ ជាអ្នកប្រកបដោយការបម្រើ
 ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាមវិបស្សី ជាព្រះសុគត ព្រះអង្គ
 ស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ជានិច្ច ។ ខ្ញុំតែងជួបផលនៃការបម្រើ
 ព្រះលោកនាថ ទ្រង់ក្របកដោយតាទិគុណ គឺត្បូតត្រី ៦០
 ពាន់ តែងចោមរោមខ្ញុំ សព្វៗ កាល ។ ក្នុងកម្សទី ៧១
 អំពីកម្សនេះ ព្រោះហេតុដែលខ្ញុំ បានបម្រើព្រះពុទ្ធ ជា
 មហាសី ក្នុងកាលនោះ ខ្ញុំមិនដែលស្គាល់ទុគតិ នេះជាផល
 នៃការបម្រើ ។ ក្នុងកម្សទី ៧៤ អំពីកម្សនេះ ខ្ញុំបានជាស្តេច
 ចក្រពត្តិ ១៦ ដង ព្រះនាមមហានិគ្សោសៈដូចគ្នា ទ្រង់មាន
 កម្លាំងច្រើន ។ បដិសម្ពុទា ៤ វិមោក្ខ ៨ និងអភិញ្ញា ៦ នេះ
 ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ទាំងសាសនា របស់ព្រះពុទ្ធ
 ខ្ញុំក៏បានប្រតិបត្តិហើយ ។

បានឮថា ព្រះពុទ្ធបដិកត្តោ មានអាយុ បានសម្តែងនូវ
 ភាពទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ចប់ ពុទ្ធបដិកត្តោបទាន ។

ឧទ្ទានំ

សុដា បីវេញ្ច (១) លេលញ្ច កម្មារោ (២) កន្ធមាលីយោ
 តិប្បប្បិយោ មជ្ជ សេនា វេយ្យាវច្ឆោ វ ជម្មកោ (៣)
 សមសុដ្ឋិត្តា កាថាយោ អស្មី វក្កេ បកត្តិតា ។

សុដាវច្ឆោ ទសមោ ។

អបិ វិគ្គទានំ

តុទ្ធវក្កោ ហិ បវេមោ សីហាសនិ សុក្ខតិ ច
 កុណ្ណាណាណោ ឧបាលិ ច វីជនី សកត្តិនិ (៤)
 នាកសមាលោ តិមិវ សុដាវក្កេន តេ ទស
 ចតុទ្ធសសតា កាថា បញ្ចាបញ្ញាសមេវ ច ។

ពុទ្ធវិគ្គទសកំ ។

បរមសតកំ សមគ្គំ ។

១ ម. សុបិគ្គិ ។ ២ ម. សុបិ ច ។ ៣ ម. វេយ្យាវច្ឆោ ចុបដ្ឋិរោ ។ ៤ ម. វីជនី សក-
 បិគ្គិ ច ។

ឧទ្ទាន

សុជាបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ១ សុបិបិយត្ថេរាបទាន ១ អន្តរ-
ចេលកត្ថេរាបទាន ១ សូចិទាយកត្ថេរាបទាន ១ គន្ធមាលិយ-
ត្ថេរាបទាន ១ ភិបបិយត្ថេរាបទាន ១ មជ្ជបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ១
សេនាសនទាយកត្ថេរាបទាន ១ វេយ្យាវច្ចកត្ថេរាបទាន ១ ពុ-
ទ្ទបដាកត្ថេរាបទាន ១ ឯតាថាមានចំនួន ៧០ គត៍ ដែល
លោកសម្ដែងហើយ កងវគ្គនេះ ។

ចប់ សុធាវគ្គ ទី ១០ ។

មួយទៀត ឧទ្ទាននៃវគ្គ

ពុទ្ធវគ្គ ជាបឋម ១ សីហាសនិយវគ្គ ១ សក្កតិវគ្គ ១ កណ្ត-
ធានវគ្គ ១ ទុបាលិវគ្គ ១ វិជនីវគ្គ ១ សក្កចិត្តនិយវគ្គ ១ នាគ-
សមាលវគ្គ ១ តិមិរបិយវគ្គ ១ ជាតិរបៀប ១០ និងសុធាវគ្គ មាន
តាថា ១៤៥៥ ។

ចប់ ពុទ្ធវគ្គទសកៈ ។

ចប់ បឋមសកៈ ។

សត្តនិបិដក
១១១

ខុទ្ទកនិកាយស្ស អបទានំ
១៥

បឋមោ ភាគោ

មាតិកាបត្តានិ
១

មាតិកា

អង្កេត
ក

បឋមោ ពុទ្ធវិគោ
១៦ ក

ពុទ្ធវិគោ ១៦ ក	បឋមំ ពុទ្ធចាបទានំ	១
	ទេតិយំ បច្ចេកពុទ្ធចាបទានំ	១៦
	តតិយំ សារីបត្តតេកាបទានំ	៣៤
	ចតុតិមំ មហាមោគ្គល្លានតេកាបទានំ	៧១
	បញ្ចមំ មហាកស្សបតេកាបទានំ	៧៦
	ឆដំ អនុវេទតេកាបទានំ	៨០
	សត្តមំ បណមនានីបត្តតេកាបទានំ	៨៤
	អដ្ឋមំ ឧបាលិតេកាបទានំ	៨៤

សត្វគបិដិក
១៣១

ខុទ្ទកនិកាយ អបទាន
១៤

បវិមភាគ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ពុទ្ធវិគ្គ ទី ១
១៥ ៣

ពុទ្ធវិគ្គ ១៥ ៣	ពុទ្ធបទាន ទី ១	១
	បច្ចេកពុទ្ធបទាន ទី ២	១៦
	សារីបុត្តត្ថេរវបទាន ទី ៣	៣៤
	មហាមោត្តល្លានត្ថេរវបទាន ទី ៤	៧១
	មហាកស្សបត្ថេរវបទាន ទី ៥	៧៦
	អនុរុទ្ធត្ថេរវបទាន ទី ៦	៨០
	បុណ្ណមគ្គានីបុត្តត្ថេរវបទាន ទី ៧	៨២
	ឧបាលីត្ថេរវបទាន ទី ៨	៨៤

មាតិកា

រដ្ឋ

ព្រះវិហារ	នៃ អញ្ញាណញ្ញាតភូមិ	១១១
សេសម៍	បណ្ណាល័យភូមិភាគកណ្តាល	១១២
ឯកសេសម៍	ខេត្តនិយមភូមិភាគកណ្តាល	១១៧
ព្រះវិហារ	អន្តរាគមន៍	១២០

ទូតិយោ សីហាសនិយមវិគ្គ

សីហាសនិយមវិគ្គ	បឋម សីហាសនិយមភូមិភាគកណ្តាល	១២៤
ទូតិយោ	ឯកភូមិភាគកណ្តាល	១២៦
តតិយោ	នន្ទភូមិភាគកណ្តាល	១២៧
ចតុតិយោ	ចល័តភូមិភាគកណ្តាល	១៣០
បញ្ចម៍	បិណ្ឌវិគ្គភូមិភាគកណ្តាល	១៣៤
ឆដ្ឋ	ពហុលភូមិភាគកណ្តាល	១៣៦
សត្តម៍	ឧបសេនវិគ្គភូមិភាគកណ្តាល	១៤០
អដ្ឋម៍	រដ្ឋបាលភូមិភាគកណ្តាល	១៤២
នវម៍	សោបុគ្គលភូមិភាគកណ្តាល	១៤៤
ទសម៍	សម្ព័ន្ធភូមិភាគកណ្តាល	១៤៧

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

៣១៣

មាតិកា	ទំព័រ
ព្រះវិហារ ១៨ ក	
អញ្ជាញការពារព្រះបាទ ទី ៩	១១១
បិណ្ឌុលការពារព្រះបាទ ទី ១០	១១៤
ទទិវនិយវេតន្ត្របាទ ទី ១១	១១៧
អាណត្តត្របាទ ទី ១២	១២០

សិហាសនិយវិគ្គ ទី ២

សិហាសនិយវិគ្គ សិហាសនកាយកត្របាទ ទី ១	១២៤
ឯកត្តម្ហិកត្របាទ ទី ២	១២៦
នន្តត្របាទ ទី ៣	១២៨
បុល្លបន្តត្របាទ ទី ៤	១៣០
បិណ្ឌុវិច្ឆត្របាទ ទី ៥	១៣៤
រាហុលត្របាទ ទី ៦	១៣៦
ឧបសេនវង្គន្តបុត្តត្របាទ ទី ៧	១៤០
រដ្ឋបាលត្របាទ ទី ៨	១៤២
សោយកត្របាទ ទី ៩	១៤៤
សុមង្គលត្របាទ ទី ១០	១៤៧

មាតិកា

អង្កេត

តតិយោ សភ្នំវិគ្គោ

សុភតិវគ្គោ បឋមំ សុភតិវគ្គោបទានំ ១៥១

ទុតិយំ ទបវណ្ណត្ថោបទានំ ១៥៧

តតិយំ តីណិសរណាគមនិយត្ថោបទានំ . . ១៦៨

ចតុត្ថំ បញ្ចសីលសមាទានិយត្ថោបទានំ . . ១៧៣

បញ្ចមំ អនុសំសាវកត្ថោបទានំ ១៧៦

ឆដំ ធូបទាយកត្ថោបទានំ ១៧៨

សត្តមំ បុទ្ធិនបូជកត្ថោបទានំ ១៧៧

អដ្ឋមំ ទតិយត្ថោបទានំ ១៨០

នវមំ ឯកញ្ជូលិកត្ថោបទានំ ១៨២

ទសមំ ខោមទាយកត្ថោបទានំ ១៨៣

បត្តត្ថោ កុណ្ណធានវិគ្គោ

កុណ្ណធានវគ្គោ បឋមំ កុណ្ណធានត្ថោបទានំ ១៨៥

ទុតិយំ សាគតត្ថោបទានំ ១៨៨

សន្និក្រប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

សភាវិគ្គ ទី ៣

សភាវិគ្គ	សុភតិគ្រោបទាន ទី ១	១៥១
	ឧបវាណគ្រោបទាន ទី ២	១៥៤
	គីណិសរណាតមនិយគ្រោបទាន ទី ៨	១៦៨
	បញ្ចសីលសមាទានិយគ្រោបទាន ទី ៤	១៧៣
	អន្តសំសារិកគ្រោបទាន ទី ៥	១៧៦
	គូបទាយកគ្រោបទាន ទី ៦	១៧៨
	បុទ្រិនបូដិកគ្រោបទាន ទី ៧	១៧៩
	ឧត្តិយគ្រោបទាន ទី ៨	១៨០
	ឯកញ្ជលិកគ្រោបទាន ទី ៩	១៨២
	ទោមទាយកគ្រោបទាន ទី ១០	១៨៣

កណ្តាធានវិគ្គ ទី ៤

កណ្តាធានវិគ្គ	កណ្តាធានគ្រោបទាន ទី ១	១៨៥
	សាគតគ្រោបទាន ទី ២	១៨៧

មាតិកា

អង្កេត

កុណ្ណានវគ្គ តតិយំ មហាក្សត្រយនត្តរាបទានំ ១៧០

បគ្គត្តំ កាឡិយនត្តរាបទានំ ១៧៣

បញ្ចមំ មោឃរាជត្តរាបទានំ ១៧៦

ឆដ្ឋំ អធិម្មត្តរាបទានំ ២០០

សត្តមំ លសុណទាយត្តរាបទានំ ២០១

អដ្ឋមំ អាណាតទាយត្តរាបទានំ ២០២

នវមំ ធម្មបក្កិតត្តរាបទានំ ២០៣

ទសមំ កប្បរុក្ខិយត្តរាបទានំ ២០៤

បញ្ចមោ ឧបាលិវគ្គោ

ឧបាលិវគ្គ បថមំ ឧបាលិត្តរាបទានំ ២០៧

ទុតិយំ សោណកោដិយវេស្សត្តរាបទានំ ២១១

តតិយំ កទ្គិយកាឡិគោធាយបុត្តត្តរាបទានំ ២១៦

បគ្គត្តំ សន្និដ្ឋាបកត្តរាបទានំ ២២០

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ក្រណាតានវគ្គ	មហាកញ្ញាយនត្ថេរាបទាន ទី ៣	១៩០
	កាឡុបាយត្ថេរាបទាន ទី ៤	១៩៣
	មោយរាជត្ថេរាបទាន ទី ៥	១៩៦
	អធិមុត្តកត្ថេរាបទាន ទី ៦	២០០
	លសុណទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៧	២០១
	អាយាតទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨	២០២
	ធម្មបក្កិកត្ថេរាបទាន ទី ៩	២០៣
	កប្បរក្ខិយត្ថេរាបទាន ទី ១០	២០៤

ឧបាលិវិគ្គ ទី ៥

ឧបាលិវគ្គ	ឧបាលិត្ថេរាបទាន ទី ១	២០៧
	សោណកោដិយវេស្សត្ថេរាបទាន ទី ២	២១១
	ភទ្ទិយកាឡិគោតាយបុត្តត្ថេរាបទាន ទី ៣	២១៦
	សន្និដ្ឋាបកត្ថេរាបទាន ទី ៤	២២០

មាតិកា

អង្កេត

ឧបាសិវគ្គ បញ្ចមំ បញ្ចហត្ថិយត្ថេរាបទានំ ២២១

ឆដ្ឋំ បទេមច្ឆទេនិយត្ថេរាបទានំ ២២២

សត្តមំ សយនទាយកត្ថេរាបទានំ ២២៣

អដ្ឋមំ ចង្កមទាយកត្ថេរាបទានំ ២២៤

នវមំ សុកុទ្ធត្ថេរាបទានំ ២២៦

ទេសមំ ចន្ទត្ថេរាបទានំ ២៣០

ឆដ្ឋោ វីជីនីវគ្គោ

វីជីនីវគ្គ បឋមំ វិជ្ជបទទាយកត្ថេរាបទានំ ២៣៥

ទុតិយំ សតវសិយត្ថេរាបទានំ ២៣៦

តតិយំ សយនទាយកត្ថេរាបទានំ ២៣៨

ចតុត្ថំ គន្ធាទេកទាយកត្ថេរាបទានំ ២៣៩

បញ្ចមំ ឧបវាយត្ថេរាបទានំ ២៤១

ឆដ្ឋំ សបរិវាសនត្ថេរាបទានំ ២៤៣

សត្តមំ បញ្ចទីបកត្ថេរាបទានំ ២៤៤

អដ្ឋមំ ឆដទាយកត្ថេរាបទានំ ២៤៥

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

៣១៦

មាតិកា

ទំព័រ

ឧបាលវគ្គ	បញ្ចូលគ្នាយក្ខេបទាន ទី ៥	២២១
	បទុមច្នៃទនិយក្ខេបទាន ទី ៦	២២២
	សយនទាយក្ខេបទាន ទី ៧	២២៣
	ចង្កុមទាយក្ខេបទាន ទី ៨	២២៤
	សុភទ្កក្ខេបទាន ទី ៩	២២៦
	ចុន្ទក្ខេបទាន ទី ១០	២៣០

វិជ្ជាវគ្គ ទី ៦

វិជ្ជាវគ្គ	វិគ្គបនទាយក្ខេបទាន ទី ១	២៣៥
	សភវសិយក្ខេបទាន ទី ២	២៣៦
	សយនទាយក្ខេបទាន ទី ៣	២៣៨
	គន្លោទេកទាយក្ខេបទាន ទី ៤	២៣៩
	ឧបវិញ្ញក្ខេបទាន ទី ៥	២៤១
	សបរិវាសនក្ខេបទាន ទី ៦	២៤៣
	បញ្ចុប្បក្ខេបទាន ទី ៧	២៤៤
	ធនិទាយក្ខេបទាន ទី ៨	២៤៥

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេត

វិជនីវគ្គ	នវមំ បទុមត្ថេរាបទានំ	២៤៧
	ទសមំ អសនពោធិយត្ថេរាបទានំ . . .	២៤៧

សត្តមោ សកបិត្តនិយវគ្គោ

សកបិត្តនិយវគ្គ	បឋមំ សកបិត្តនិយត្ថេរាបទានំ	២៥៣
	ទុតិយំ អាប្បបូជិយត្ថេរាបទានំ	២៥៤
	តតិយំ បច្ចាគមនិយត្ថេរាបទានំ	២៥៥
	ចតុត្ថំ បរហ្សសាទេកត្ថេរាបទានំ	២៥៧
	បញ្ចមំ ភិសទាយកត្ថេរាបទានំ	២៥៧
	ឆដ្ឋំ សុចិនិតត្ថេរាបទានំ	២៦០
	សត្តមំ វត្តទាយកត្ថេរាបទានំ	២៦២
	អដ្ឋមំ អម្ពទាយកត្ថេរាបទានំ	២៦៤
	នវមំ សុមនត្ថេរាបទានំ	២៦៦
	ទសមំ បបចដោជិយត្ថេរាបទានំ	២៦៧

សន្និក្ខប្រាប់មាតិកា

៣១៧

មាតិកា

ទំព័រ

វិជ្ជន័វគ្គ	បទុមត្ថេរាបទាន ទី ៩	២៤៧
	អសនពោធិយត្ថេរាបទាន ទី ១០	២៤៨

សកបិគ្គនិយវគ្គ ទី ៧

សកបិគ្គនិយវគ្គ	សកបិគ្គនិយត្ថេរាបទាន ទី ១	២៥៣
	អាណេបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ២	២៥៤
	បច្ចាគមនិយត្ថេរាបទាន ទី ៣	២៥៥
	បរឃ្យសាទកត្ថេរាបទាន ទី ៤	២៥៧
	ភិសទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៥	២៥៨
	សុបិណ្ឌិតត្ថេរាបទាន ទី ៦	២៦០
	វិគ្គទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៧	២៦២
	អម្ពទាយកត្ថេរាបទាន ទី ៨	២៦៤
	សុមនត្ថេរាបទាន ទី ៩	២៦៦
	បុប្ផចង្កោជិយត្ថេរាបទាន ទី ១០	២៦៧

មាតិកា

អង្កេត

អដ្ឋិមោ នាគសមាលវិគ្គោ

នាគសមាលវគ្គោ បឋមំ នាគសមាលត្ថេរាបទានំ ២៦៧

ទុតិយំ បទសពាកត្ថេរាបទានំ ២៧០

តតិយំ សុសពាកត្ថេរាបទានំ ២៧១

ចតុត្ថំ ភិសាលុវុទាយកត្ថេរាបទានំ ២៧២

បញ្ចមំ ឯកសពាកត្ថេរាបទានំ ២៧៣

ឆដ្ឋំ តិណសន្តាវទាយកត្ថេរាបទានំ ២៧៤

សត្តមំ សុចទាយកត្ថេរាបទានំ ២៧៥

អដ្ឋមំ បាដលិបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ ២៧៧

នវមំ បិតព្វាលិយត្ថេរាបទានំ ២៧៨

ទសមំ តិណិបទុមិយត្ថេរាបទានំ ២៧៩

នវិមោ តិមិរបុប្ផិយវិគ្គោ

តិមិរបុប្ផិយវគ្គោ បឋមំ តិមិរបុប្ផិយត្ថេរាបទានំ ២៨៥

ទុតិយំ គតសពាកត្ថេរាបទានំ ២៨៧

មាតិកា

ទំព័រ

នាគសមាលវិគ្គ ទី ៨

នាគសមាលវគ្គ	នាគសមាលត្រូវបទាន ទី ១	២៦៨
	បទសញ្ញាត្រូវបទាន ទី ២	២៧០
	សុសញ្ញាត្រូវបទាន ទី ៣	២៧១
	ភិសាលុវិទាយកត្រូវបទាន ទី ៤	២៧២
	ឯកសញ្ញាត្រូវបទាន ទី ៥	២៧៣
	គិណសន្តារវិទាយកត្រូវបទាន ទី ៦	២៧៤
	សូចិវិទាយកត្រូវបទាន ទី ៧	២៧៥
	បាណិបប្បិយត្រូវបទាន ទី ៨	២៧៧
	បិតញ្ញលិយត្រូវបទាន ទី ៩	២៧៨
	គីណិបទុមិយត្រូវបទាន ទី ១០	២៧៩

តិមិរបប្បិយវិគ្គ ទី ៩

តិមិរបប្បិយវគ្គ	តិមិរបប្បិយត្រូវបទាន ទី ១	២៨៥
	គតសញ្ញាត្រូវបទាន ទី ២	២៨៧

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេត

តិម្របបិយវគ្គ តតិយំ និបន្ទពាលិកត្ថេរាបទានំ ២៨៨

ចតុតំ អនោបបិយត្ថេរាបទានំ ២៨៧

បញ្ចមំ វិសិសញ្ញាត្ថេរាបទានំ ២៩០

ឆដំ វិសិសញ្ញាត្ថេរាបទានំ ២៩២

សត្តមំ ផលទាយត្ថេរាបទានំ ២៩៣

អដ្ឋមំ សទ្ធសញ្ញាត្ថេរាបទានំ ២៩៤

នវមំ ពោធិសញ្ញាត្ថេរាបទានំ ,,

ទសមំ បទុមបបិយត្ថេរាបទានំ ២៩៦

ទសមោ សុធាវគ្គោ

សុធាវគ្គ បឋមំ សុធាបិណិយត្ថេរាបទានំ ២៩៨

ទុតិយំ សុបិបិយត្ថេរាបទានំ ២៩៧

តតិយំ អន្តរិយលកត្ថេរាបទានំ ៣០១

សន្និក្ខប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ភិម៌បុប្ផិយវគ្គ	និប្ពត្តនិកត្ថេរាបទាន ទី ៣	២៧៧
	អគោបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ៤	២៧៩
	វិសិសញ្ញាត្ថេរាបទាន ទី ៥	២៨០
	វិសិសញ្ញាត្ថេរាបទាន ទី ៦	២៨២
	ផលទាយត្ថេរាបទាន ទី ៧	២៨៣
	សទ្ធសញ្ញាត្ថេរាបទាន ទី ៨	២៨៤
	ពោធិសញ្ញាត្ថេរាបទាន ទី ៩	„
	បទុមបុប្ផិយត្ថេរាបទាន ទី ១០	២៨៦

សុណិវត្ត ទី ១០

សុណិវត្ត	សុណិបិណ្ឌិយត្ថេរាបទាន ទី ១	២៨៧
	សុបិបិយត្ថេរាបទាន ទី ២	២៨៩
	អន្តរិយេលត្ថេរាបទាន ទី ៣	៣០១

មាតិកា

អង្កែក

សុធាវគ្គ បគ្គតំ សូចិទាយកត្តោបទានំ ៣០២

បញ្ចមំ គន្ធមាលិយត្តោបទានំ ៣០៣

ធម៌ំ ភិបបិយត្តោបទានំ ៣០៤

សត្តមំ មធ្មបណ្ឌិតត្តោបទានំ ៣០៦

អដ្ឋមំ សេនាសនទាយកត្តោបទានំ . . . ៣០៧

នវមំ វេយ្យាវច្ចកត្តោបទានំ ៣០៧

ទសមំ ពុទ្ធបដ្ឋាកត្តោបទានំ ៣១០

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

៣២០

មាតិកា

ទំព័រ

សុំគាត់	សូចិទាយកត្តោបទាន ទី ៤	៣០២
	គន្ធមាលិយត្តោបទាន ទី ៥	៣០៣
	តិប្បិយត្តោបទាន ទី ៦	៣០៤
	មនុបិណ្ឌិកត្តោបទាន ទី ៧	៣០៦
	សេសាសនទាយកត្តោបទាន ទី ៨	៣០៧
	វេយ្យាវច្ចកត្តោបទាន ទី ៩	៣០៩
	ពុទ្ធបដ្ឋិកត្តោបទាន ទី ១០	៣១០

វិវត្តន៍វិទ្យាសាស្ត្រ

វិវិទ្យាសាស្ត្រ	អវិវិទ្យាសាស្ត្រ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយ័
បឋមគេ	បឋមគេ	៣៨	១០
ពុជគ្រា	ពុជគ្រា	៦៥	១៣
ទទួលបានពោរ	ទទួលបានពោរ	៦៧	៦
ទទួលបានគ្រូបទាន់	ទទួលបានគ្រូបទាន់	៧១	១
មហាវិរ	មហាវិរ	១០៦	១៤
ធុក្រវិស្ស	ធុក្រវិស្ស	១៦៧	១៤
អនុស្សាវរីយ៍គ្រូបទាន់	អនុស្សាវរីយ៍គ្រូបទាន់	១៧៧	១
ខោមទាយកគ្រូបទាន់	ខោមទាយកគ្រូបទាន់	១៨៣	„
បោកគេ	បោកគេ	១៨៤	៧
បោកគេ	បោកគេ	១៧៤	១៤
ទបដីវិម	ទបដីវិម	២០១	៣
សន្តិវិ	សន្តិវិ	២០៧	៨
តស្សៈ	តស្សៈ	២៣៨	២
បឋមរោបយ័	បឋមរោបយ័	២៦៦	៧

សង្ខេបប្រាថ្នាពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
យំដឹត	យំដិត	១៧	៧
អន្ទុះសារ	អន្ទុះសា	១៨	៦
ដែលមិនពោស	ដែលមិនជាពោស	២២	៧
មួយសេន	មួយសែន	៤៧	១១
ធៀងស្នាខ្នង	ធៀងស្នាម្នាង	៤៧	៦
សិន្ទុ	សិន្ទុ	៦២	២
កងខែរ	កងខែ	៦៣	១៥
មិនសាល់	មិនស្គាល់	១២៥	១០
មយ	មួយ	១១	១១
ព្រះបុល្លបន្ទកត្តរ	ព្រះបុល្លបន្ទកត្តរ	១៥០	៤
មើប	មើម	១៥១	៧
ដរាប់តាំងពី	ដរាប់តាំងពី	១៦៤	២
ក្បូរនឹងបុណ្យស្សី	ក្បូរនឹងបុណ្យស្សី	១៦៥	១១
ពន្ធមតី	ពន្ធមតី	១៨៣	៣

សន្និក្ខតប្រាថ្នាពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ខ្ញុំ	ខ្ញុំ	១៨៥	៧
ខ្ញុំបានប្រគេនខ្ញុំម	ខ្ញុំបានប្រគេនខ្ញុំម	២០១	៦
អណ្ណា	រណ្ណា	២១៤	៧
បញ្ជូនទៅ	បញ្ជូនទៅ	២១៥	៧
ចន្ទត្រកបទាន	ចន្ទត្រកបទាន	២៣០	៨
ប្រតិបត្តិ	ប្រតិបត្តិហើយ ។	២៣៧	៩
សហវិភាសនត្រូវ	សហវិភាសនត្រូវ	២៤៤	៩
ទើ	ទើវ	២៨០	១០
រាងវៃ	រាងវៃ	២៨២	៣
ប្រាកដដូច្នោះ	ប្រាកដដូច្នោះ	„	៩
ព្រះសមណសម្មទ	ព្រះសមណសម្មទ	២៨៥	៤
បា ព្រះ	បាទព្រះ	២៨៦	១៣
នៅកែវក្នុង	នៅក្បែរក្នុង	២៧២	៣

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ :

Printing costs were met through the gift of

Wat. Soutoushu Hoshoji Temple

The Rev. Ekoh Hata

3-3-30 Narita Nishi, Suginami-ku, Tokyo 166 Japan

この本は次の方によって復刻されました。

曹洞宗 寶昌寺 住職 秦 慧孝

〒166 東京都杉並区成田西3-3-30

☎03-3311-1440

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនចណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 72 (of 110 volumes total)

“SUTTANTA PITAKA”

Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition December 8, 1994

Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ (南伝大蔵経) 全110巻・第72巻スuttantaピタカ (経部)

発行：ブノンペン仏教研究所

復刻救援：カンボジア版トリピタカ (南伝大蔵経) 復刻救援委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

